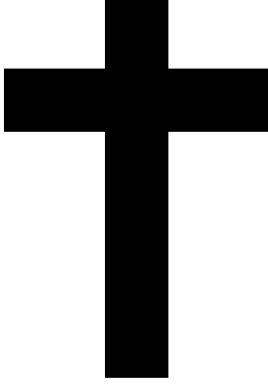

Wolaytta Bible

Portions of the Holy Bible in the Wolaytta language of
Ethiopia

Wolaytta Bible

Portions of the Holy Bible in the Wolaytta language of Ethiopia

copyright © 2004 SIM

© Faith Comes by Hearing

Language: Wolaytta

Translation by: SIM

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-03-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

6baa8af2-99d9-51d5-a40a-ff54bdb9b793

Contents

Maatiyoosa	1
Marqqoosa	71
Luqaasa	117
Yohaannisa	189
Yesuusi Kiittidoogeeetu Oosuwaa	242
Koiro Qoronttoosa	308
Naa77antto Qoronttoosa	335
Galaatiyaa	353
Efisoona	364
Piliphphisiyuusa	374
Qolasiyaasa	382
Koiro Tasalonqqe	389
Naa77antto Tasalonqqe	396
Koiro Ximootiyoosa	400
Naa77antto Ximootiyoosa	409
Pilimoona	415
Ibraawe	417
Yaaqooba	438
Koiro PHeexiroosa	445
Naa77antto PHeexiroosa	453
Koiro Yohaannisa	458
Naa77antto Yohaannisa	465
Heezantto Yohaannisa	467
Yihudaa	469

Maatiyoosa Wonggeliyaa Mishiraachchuwaa

Gidduwaa Erissuwaa

Maatiyoosa Wonggeliyaa Mishiraachchoi Yesuusi yaana giyo hidootai kase odetti uttido Xaliyaa gidiyoogaanne Xoos-sai Gal77a Maachchan ba asaassi immido hidootaa qaalaa polidoogee a baggaara gidiyoogaa mishiraachchuwaa qaalaa oiqqidaagaa. Ha mishiraachchuwaa qaalai Yesuusi eta gidдон yelettidi diccido Aihudatu xalaalaassa gidennan, kumetta sa7an de7iya asaassa.

Maatiyoosa Wonggeliyaa mishiraachchoi daro akeekan xaafettida maxaafa. Yesuusa yeletan doommidi, i xammaqettidoogaanne i paacettidoogaa odi simmidi, Galiilan i qaalaa odidobaa, tamaarissidobaanne hargganchchata pattidobaa odees. Hegaappe kaallidi Yesuusi Galiilappe Yerusalaame biidoogaanne a ha sa7aa de7uwaa wurssetta saaminttan hanidabata qonccissees. Hegeetikka i masqqaliyaa bollan, misimaariyan xishetti kaqettidi haiqqidobaanne haiquwaappe paxidi denddidobaa yootees.

Ha Wonggeliyaa Mishiraachchoi Yesuusa, Xoossaa hig-giyaa birshshettaa immanau maatai de7iyooogaanne Xoos-saa Kawotettaabaa tamaarissiya gita asttamaare oottidi shi-shshees. A timirttiyaappe dariya baggai dumma dumma meran giigissido ichchashu kifiletun shaahettees.

1. Xoossaa kawotettan de7ana asaa eeshshaa, oosuwaa, maataanne wurssetta qaadaa odiya Deriyaa Bolla Timirttiyaa (Miraafiyaa 5ppe biidi 7 gakkanaashin).
2. Tammanne naa77u erissiyo ashkkarati Wonggeliyaa tamaarissanau biido wode etayyo imettida kaaletuwaa (Miraafiyaa 10).
3. Xoossaa kawotettaabaa tamaarissishin shiiqida dumma dumma leemisota (Miraafiyaa 13).
4. Erissiyo ashkkaratettaa birshshettaa odiya timirttiyaa (Miraafiyaa 18).
5. Ha77i laittaa wurssettaanne Xoossaa Kawotettaa yuus-saa xeelliyaaagan imettida timirttiyaa (Miraafiyaa 24ppe biidi 25 gakkanaashin).

Yesuus Kiristtoosa Yeletaa Turaa (Luqaasa 3:23-38)

¹ Hagee Daawita zarenne Abrahaama zare gidida Yesuus Kiristtoosa yeletaa yootiya maxaafaa.

² Abrahaami Yisaaqa yeliis; Yisaaqi Yaaqooba yeliis; Yaaqoobi Yihudaanne a ishantta yeliis. ³ Yihudai Ti7imaaro giyo maccaaseeppe Paareesanne Zaraaha yeliis; Paareesi Hexiroona yeliis; Hexirooni Raama yeliis. ⁴ Raami Aminadaaba yeliis; Aminadaabi Na7asooni yeliis; Na7asooni Solomona yeliis. ⁵ Solomoni Ra7aabo giyo maccaaseeppe Boo7eeza yeliis; Boo7eezi Uruto giyo maccaaseeppe Yobeeda yeliis; Yobeedi Isseyi yeliis. ⁶ Isseyi Kawuwaa Daawita yeliis.

Kawoi Daawiti Solomona yeliis. Solomona aayyiyaa koiro Ooriyoona giyoogaa machchiyo. ⁷ Solomoni Robi7aama yeliis; Robi7aami Abiyya yeliis; Abiyyi Asaafa yeliis. ⁸ Asaafi Yoosaafixa yeliis; Yoosaafixi Yoraama yeliis; Yoraami Ooziyaana yeliis. ⁹ Ooziyaani Yo7aataama yeliis; Yo7aataami Akaaza yeliis; Akaazi Hizqqiyaasa yeliis. ¹⁰ Hizqqiyaasi Minaasa yeliis; Minaasee Amoonna yeliis; Amooni Yoosiyaa yeliis. ¹¹ Israa7eela asai omoodettidi, Baabiloone biitti biido wode, Yoosiyaa Yo7aakiinanne a ishantta yeliis.

¹² Asai omoodetti Baabiloone biitti biidoogaappe guyyiyan, Yo7aakiini Salaatiyaala yeliis; Salaatiyaali Zarubaabeela yeliis. ¹³ Zarubaabeeli Abiyuuda yeliis; Abiyuudi Eliyaaqiima yeliis; Eliyaaqiimi Azoora yeliis. ¹⁴ Azoori Xaadooqa yeliis; Xaadooqi Akiima yeliis; Akiimi Eliyuuda yeliis. ¹⁵ Eliyuudi El77aazara yeliis; El77aazari Maataana yeliis; Maataani Yaaqooba yeliis. ¹⁶ Yaaqoobi Kiristtoosa giyo Yesuusa yelida Mairaami azinaa Yooseefa yeliis.

¹⁷ Hegaa gishshau, zare ubbai Abrahaamappe Daawita gakkanaassi tammanne oidda; Daawitappe doommidi, asai Baabiloone biitti omoodettidi biido wode gakkanaassi tammanne oidda; asai Baabiloone biitti omoodettidi biido wodeppe Kiristtoosi yelettido wodiya gakkanaassi tammanne oidda.

Yesuus Kiristtoosa Yeletaa (Luqaasa 2:1-7)

¹⁸ Yesuus Kiristtoosa yeletai haggaa mala; a aayyiyaa Mairaama Yooseefayyo giigaasu; a he wode Yooseefaara gaitennan de7aidda, Geeshsha Ayyaanau shahaaraasu. ¹⁹ O giigissi wottida Yooseefi, xillo asa gididaagee, o kaushshanau koyibeenna; ibaa qonccissennan o aggi bayanau qoppiis. ²⁰ SHin i heggaa qoppishin, Godaa kiitanchchai aimuwan aara gaittidi, "Daawita na7au Yooseefaa, Mairaama Geeshsha Ayyaanau shahaarido gishshau, o ekkanaaggaa yayyoppa. ²¹ Attuma na7a a yelana; qassi neeni Yesuusa gaada a suntana; aissi giikko, i ba asaa eta nagaraappe ashshana" yaagiis.

22-23 Qassi Godai hananabaa yootiyaagaa baggaara, “Geela7iyaa shahaarada na7aa yelana; a sunttai Amaanu7eela geetettana” giidoogee polettana mala, hagee ubbai haniis; “Amaanu7eela” giyoogee “Xoossai nunaara de7ees” giyoogaa.

24 Yooseefi xiskkuwaappe beegottidi, Godaa kiitanchchai bana azazidoogaadan, Mairaamo efiis. 25 SHin ba baira na7aa a yelana gakkanaassi o bochchibeenna; qassi na7aa Yesuusa giidi sunttiis.

2

Arshshophe Yiida Eranchchata

1 Yesuusi Yihudaa biittan Beetaliheeme giyo kataman Heeroodisi kawotidi de7iyo wode yelettiis; hegaappe guyyiyan, xoolinttiyaa paidiya asati arshsho baggappe Yerusalaame yiidi, 2 “Aihuda kawo gidanau yelettida na7ai awan de7ii? Aissi giikko, nuuni arshsho baggaara kiyida a xoolinttiyaa be7idi, ayyo goinnanau yiida” yaagidi oichchidosona.

3 Kawoi Heeroodisi, heгаа siyidi dagammiis; Yerusalaamen de7iya asai ubbaikka dagammiis. 4 Heeroodisi qeese halaqata ubbatanne higgiiyaa tamarissiyaageeta xeesidi, “Kirisstoosi awan yelettanddeeshsha?” yaagidi oichchiis.

5-6 Oichchin eti zaaridi, “Yihudaa biittan Beetaliheeme kataman yelettana. Hananabaa yootiyaagee, ‘Yihudaa biittan de7iya Beetaliheemee,

neeni Yihudaa biittaa haariyaageetuppe ainne laafakka. Aissi giikko, ta asaa,

Israa7eela haariyaagee neeppe kiyana’ giidi xaafiis” yaagidosona.

7 Hegaappe guyyiyan, Heeroodisi arshsho baggappe yiida asata geeman xeesidi, xoolinttee etau beettido wodiya etappe geeshshidi eris. 8 Yaatidi Beetaliheeme eta yeddiiddi, “Biidi na7aa mintti koyite; a demmido wode taanikka baada ayyo goinnanaadan, tana erissite” yaagiis.

9 Eti kawoi giidoogaa siyidi biidosona; biiddi ogiyan arshsho baggaara eti kase be7ido xoolinttiyaa be7idosona; he xoolinttee na7ai de7iyoosaa gakkidi eqqana gakkanaassi, eta kaalettiis. 10 Eti he xoolinttiyaa be7ido wode, zawai baina daro ufaissaa ufaittidosona. 11 Soo gelidi, na7ai ba aayee Mairaamiira de7iyaagaa be7idosona; gulbbatidi ayyo goinnidosona; hegaappe guyyiyan, bantta saaxiniyaa dooyidi, worqqa, ixaanaanne karbbiyaa ayyo immidosona.

¹² Eti Heeroodisakko simmenna mala, Xoossai aimuwan eta, “Inttena erite” gin hara ogiyaara bantta dere simmidosona.

Gibxxe Baqatidosona

¹³ Eti biidoogaappe guyyiyan, Godaa kiitanchchai aimuwan Yooseefayyo beettidi, “Heeroodisi na7aa woranau koyiyo gishshau, denddada na7aanne na7aa aayyiyo ekkada Gibxxe biitti baqata; taani neeyyo odana gakkanaassi, yan uttaashsha” yaagiis.

¹⁴⁻¹⁵ Yaagin Yooseefi qammi denddidi, na7aanne na7aa aayyiyo ekkidi, Gibxxe biitti biis; Godai hananabaa yootiyaagaa baggaara, “Taani ta na7aa Gibxxe biittaappe xeesaas” giidoogee polettana mala, Heeroodisi haiqqana gakkanaassikka i yan de7iis.

Heeroodisi Guutta Naata Worissiis

¹⁶ Hegaappe guyyiyan, Heeroodisi arshsho baggappe yidaageeti bana cimmidoogaa erido wode, daro hanqqettis; hanqqettidi xoolinttee kase beettido wodiyaabaa etappe siyidoogaadankka, wotaaddarata yeddidi, Beetaliheemeeninne Beetaliheeme heeran de7iya naa77u laitta attuma naatanne qassi naa77u laittappe guuxxiya attuma naata ubbaa worissiis.

¹⁷⁻¹⁸ Hananabaa yootiya Ermmaasi,
 “Yeehoinne zilaassai Raama giyo kataman siyettiis;
 Raaheela ba naatuyyo yeekkausu.
 Eti haiqqiichchido gishshau,
 agga gin, aggennan ixxaasu”
 giidi haasayidoogee polettiis.

Gibxxeppe Simmidosona

¹⁹ SHin Heeroodisi haiqqidoogaappe guyyiyan, Godaa kiitanchchai Gibxxe biittan de7iya Yooseefayyo aimuwan beettidi ²⁰ a, “Dendda; na7aanne na7aa aayyiyo ekkada, Israa7eela biitti simma; aissi giikko, na7aa woranau koyiyaageeti haiqqiichchidosona” yaagiis. ²¹ Yaagin Yooseefi denddidi, na7aanne na7aa aayyiyo ekkidi, Israa7eela simmiis.

²² SHin Yooseefi Arkkelawoosi ba aawaa Heeroodisa sohuwan Yihudaa biittan kawotidoogaa siyido wode, yaa baanau yayyiis; Xoossai ayyo aimuwan yootin, Galiila biitti biis. ²³ Hananabaa yootiyaageeti, “Asai a, ‘Naazireeta asa’ giidi Xeesana” giidoogee polettana mala, Naazireeta giyo katamaa biidi de7iis.

3

*Xammaqiya Yohaannisi Qaalaa Odiis**(Marqqoosa 1:1-8; Luqaasa 3:1-18; Yohaannisa 1:19-28)*

¹⁻² He wode Xammaqiya Yohaannisi asaa, “Saluwaa kawotettai matattido gishshau, intte nagaraappe simmite” yaagiiddi, Yihudaa Bazzuwan yootiiddi yiis. ³ Aissi giikko, hananabaa yootiya Isiyaasi, Yohaannisabaa yootiiddi, “Issoi bazzon ba qaalaa xoqqu oottidi,

‘Godaa ogiyaa giigissite.

I hemettana loossuwaakka
ayyo sitti oottite’ giis”

yaagiis.

⁴ Yohaannisau gaameelaa ikisiyan dadettida afalai de7ees; qassi ba xeessan dafuwaa gixxees; i miyo qumaikka boolenne degeera eessa. ⁵ Asai he wode Yerusalaameppe, Yihudaa biitta ubbasaappenne Yorddaanoosa giyo shaafaa heeran de7iya biitta ubbaappe akko yees. ⁶ Yiidi ba nagaraa paaxin, Yorddaanoosa giyo shaafan asaa xammaqiis.

⁷ SHin Yohaannisi daro Parisaawetinne Saaduqaaweti xammaqettanau baakko yiyaageeta be7idi, eta hagaadan yaagiis; “Ha shooshshatoo, Xoossaa hanqqoi yaana haniyaa-gaappe baqatana mala, intteyyo oonee odidai?” ⁸ Simmi intte intte nagaraappe simmidoogaa erissiyaabaa oottite. ⁹ Intte intte wozanan, ‘Abrahaami nu aawaa’ giidi qoppoppite. Aissi giikko, taani inttessi yootais; Xoossai ha shuchchata Abrahaamassi na7a kessanaukka danddayees. ¹⁰ Beexee mittaa xaphuwan qanxxanau giigi uttiis; lo77o aifiyaa aifenna mitta ubbai qanxxettidi, taman yegettana.

¹¹ “Intte intte nagaraappe simmidoogaa erissanau, taani inttena haattan xammaqais; shin taappe guyyeera yiyaagee, inttena Geeshsha Ayyaanaaninne taman xammaqana. I taappe daro minnees; taani harai atto a caammaa tookkanaukka bessikke. ¹² A kushiyan kattaa suraggiyo laidai de7ees. Kattaa qoxxiyo audiyaa keehi geeshshees; ba gisttiyaa gootaran qolana; shin dalaa to77enna taman xuuggana” yaagiis.

*Yesuusi Xammaqettiis**(Marqqoosa 1:9-11; Luqaasa 3:21-22)*

¹³ Yesuusi he wode Yohaannisan xammaqettanau, Galilappe Yorddaanoosa giyo shaafaa akko biis. ¹⁴ SHin Yohaannisi a, “Taani nenan xammaqettanau koyiyo wode neeni taakko yai?” yaagidi, a qofaa laammanau koyiis.

¹⁵ SHin Yesuusi zaaridi a, “Nuuni xillotetta ooso ubbaa hagaadan polanau bessiyo gishshau, ha77i tau eeno ga” yaagiis. Yaagin Yohaannisi au eeno giis.

¹⁶ Yesuusi xammaqettidoogaappe guyyiyan, sohuwaara haattaappe kiyiis; saloi dooyettin, Xoossaa Ayyaanai haraphphedan yiishiinne ba bolli wodhdhishin be7iis; ¹⁷ qassi saluwaappe, “Taani siiqiyo ta Na7ai, tana ufaissiyaagee ha-gaa” yaagiya qalalai yiis.

4

Yesuusi Paacettiis

(Marqqoosa 1:12-13; Luqaasa 4:1-13)

¹ Hegaappe guyyiyan, xalahe halaqai Yesuusa paaccana mala, Geeshsha Ayyaanai bazzo Yesuusa efiis. ² Efin Yesuusi oitamu gallaanne oitamu qammaa xoomidoogaappe guyyiyan namisettiis. ³ Xalahe halaqai yiidi a, “Neeni Xoossaa Na7a gidikko, ane ha shuchchati oitta gidana mala azaza” yaagiis.

⁴ SHin Yesuusi zaaridi, “Xoossaa maxaafai, ‘Asi Xoossai haasayiyo qaala ubban de7anaappe attin, oitta xalaalan de7enna’ yaagees” yaagiis.

⁵ Hegaappe guyyiyan, xalahe halaqai Yesuusa geeshsha katamaa efiidi, Beeta Maqidasiyaa xeeraa kessidi, ⁶ “Neeni Xoossaa Na7aa gidikko, ane duge guppa. Aissi giikko, Xoossaa maxaafai,

‘Xoossai ba kiitanchchata
neeyyo azazana’

qassi ‘Eti ne tohoi shuchchan xubettenna mala,
bantta kushiyan nena denttana’

yaagees” yaagiis.

⁷ Yesuusi zaaridi a, “Qassikka Xoossaa maxaafai, ‘Godaa ne Xoossaa paaccoppa’ yaagees” yaagiis.

⁸ Qassi xalahe halaqai Yesuusa issi daro gita deriyaa xeeraa kessidi, sa7an de7iya kawotetta ubbaanne eta bonchchuwaa beessiis. ⁹ Bessidi a, “Neeni taayyo gulbbatada goinnikko, taani haggaa ubbaa neeyyo immana” yaagiis.

¹⁰ Hegaappe guyyiyan, Yesuusi zaaridi a, “Laa ha Seexaanau haakka; aissi giikko, Xoossaa maxaafai, ‘Godaayyo, ne Xoossaayyo goinna; a xalaalau ootta’ gees” yaagiis.

¹¹ Hegaappe guyyiyan, xalahe halaqai a aggi bayin, kiitanchchati yiidi, ayyo oottidosona.

Yesuusi Ba Tamaariisyyo Oosuwa Galiilan Doommiis

(Marqqoosa 1:14-15; Luqaasa 4:14-15)

¹² Yohaannisi qashettidooгаа Yesuusi siyido wode, Galiila giyo biitti biis. ¹³ Naazireeteppe kiyidi, Qifirinaahooma katamaa biidi, yan de7iis; Qifirinaahoomi Zaabiloona biitaaninne Nifttaaleema biittan abbaa matan de7ees. ¹⁴ Hegee

hanidoogee hananabaa yootiya Isiyaasi giidoogee poletanaassa; hananabaa yootiya Isiyaasi hagaadan yaagiis;

¹⁵ “Zaabiloona biittaaanne Nifttaaleema biittan,
abbaa ogiyan Yorddaanoosa SHAafaappe hefintta baggan,

Aihuda gidenna asai de7iyo Galiilan,

¹⁶ xuman de7iya asai
wolqqaama poo7uwaa be7iis.

Qassi haiquwaa kuwai de7iyo biittan
uttidaageetuyyo poo7oi kiyiis”

yaagiis.

¹⁷ He wodiyaappe doommidi Yesuusi, “Intte nagaraappe simmite; aissi giikko, saluwaa kawotetta matattiis” giidi qaalaa yootuwaa doommiis.

*Yesuusi Moliyaa Oiqqiya Oiddu Asata Xeegiis
(Marqqoosa 1:16-20; Luqaasa 5:1-11)*

¹⁸ Yesuusi Galiila Abbaa mataara aadhhiiddi, naa77u ishantti PHeexiroosa giyo Simooninne a ishaa Inddiraasi, moliyaa oiqqiyaageeta gidido gishshau, gitiyaa abban yeggiyaageeta be7iis. ¹⁹ Be7idi eta, “Tana kaallite; taani intena asa oiqqiyoogaa tamarissana” yaagiis. ²⁰ Yaagin eti sohuwaarakka bantta gitiyaa yeggi bayidi, Yesuusa kaallicosona.

²¹ Yesuusi hegaappe sinttaukko biiddi, hara naa77u ishantta, Zabddiyoosa naata Yaaqoobanne a ishaa Yohaannisa be7iis; eti bantta aawaa Zabddiyoosaara wolwolo giddon bantta gitiyaa giigissiyaageeta be7idi xeesiis. ²² Xeesin sohuwaarakka eti wolwoluwaanne bantta aawaa yeggi bayidi, Yesuusa kaallicosona.

*Yesuusi Daro Asaa Tamaarissiihinne Pattiis
(Luqaasa 6:17-19)*

²³ Yesuusi Aihuda woosa keettatun tamarissiiddi, kawotettaa wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootiiddinne qassi hargge ubbaappenne saho ubbaappe asaa pattiiddi, Galiila biitta ubban yuuyiis. ²⁴ A woree Sooriyaa biittaa ubbaa gakkii; asai dumma dumma harggiyan ohettidi harggida asanne sahattida asa ubbaa, xalaheti oiqqido asaa, kaarettai oiqqido asanne, qassi bollai silido asaa Yesuusakko ehiis; ehin i eta pattiis. ²⁵ Daro asai Galiilappe, tammu katamatuppe, Yerusalaameppe, Yihudaappenne Yorddaanoosappe hefinttan de7iya biittaappe Yesuusa kaalliis.

5

*Yesuusi Deriyaa Bollan Gididi Tamarissido Timirttiyaa
(Miraafiyaa 5-7)*

¹ Yesuusi daro asaa be7idi, deriyaa huuphiyaa kiyidi uttiis. Bana kaalliyaaageeti baakko shiiqin, ² tamarissuwaa doom-midi, eta hagaadan yaagiis.

Tumu Ufaissaa
(Luqaasa 6:20-23)

³ Bantta ayyaanan hiyyeesa gididoogaa eriyaaageeti anjjettidaageeta; aissi giikko, saluwaa kawotettai etassa.

⁴ Kayyottiyaaageeti anjjettidaageeta; aissi giikko, Xoossai eta minttettana.

⁵ Ashkketi anjjettidaageeta; aissi giikko, eti sa7aa laattana.

⁶ Namisettiyaageetinne saamettiyaageeti kattaa haattaa koyiyoogaadan, xillobaa oottanau laamotiyaageeti anjjettidaageeta;

aissi giikko, Xoossai eta kalissana.

⁷ Maariyaageeti anjjettidaageeta; aissi giikko, Xoossai eta maarana.

⁸ Wozanaa geeshshati anjjettidaageeta; aissi giikko, eti Xoossaa be7ana.

⁹ Asa sigettiyaageeti anjjettidaageeta; aissi giikko, Xoossai eta, ba naata giidi xeesana.

¹⁰ Xillotettaa gishshau yedetettiyaageeti anjjettidaageeta; aissi giikko, saluwaa kawotettai etassa.

¹¹ "Intte tana kaalliyoo gishshau, asai inttena boriyo wodenne waissiyo wode, qassi intte bolli iitabaa ubbaa wordduwan haasayiyo wode, intte anjjettidaageeta.

¹² Intteyyo saluwan gita woiitoi de7iyo gishshau, ufaittite; hashshu giite; aissi giikko, asai intteppe kase de7ida hananabaa yootiyaageetakka hegaadan waissiis.

Maxiniyaanne Poo7uwaa Leemisuwaa
(Marqqoosa 9:50; Luqaasa 14:34-35)

¹³ "Asa ubbaassi intte maxine mala; shin maxinee laqi-laqana xayikko, naa77antto a waatidi laqilaqissanee? Kare olin, asi a yedhdhi hemettanaappe attin, wodeppe ainne go77enna.

¹⁴ "Sa7au intte poo7o mala; deriyaa huuphiyan keexet-tida katamai geemmana danddayenna. ¹⁵ Xomppe oittidi, son de7iyo asa ubbau poo7ana mala, xoqqiyaasan wottiy-oogaappe attin, kere gidдон qum77i wottiya asi baawa.

¹⁶ Hegaadankka, asi intte oottiyo lo77o oosuwaa be7idi,

saluwan de7iya intte Aawaa galatana mala, intte poo7oi asa sinttan poo7o.

Muuse Higgiyaabaa

¹⁷ “Taani Muuse higgiyaanne hananabaa yootiyaageeti tamarissiyooгаа xaissanau yiidobaa intteyyo milatoppo; taani polanau yiidoogaappe attin, xaissanau yabeikke. ¹⁸ Aissi giikko, taani intteyyo tumaa odais; saloinne sa7ai aadhdhana gakkanaassi, qassi ubbabaikka polettana gakkanaassi, higgiyaappe issi qaalaikka woi issi pitaleekka xayenna. ¹⁹ Hegaa gishshau, ha azazo ubbaappe guuxxiya issi azazuwaa kanttiya urai ooninne, qassi haratikka baagaadan oottanaadan tamarissiya urai ooninne, saluwaa kawotettan ubbaappe guutta gidana; shin higgiyaa oottiyaageenne tamarissiyaagee ooninne saluwaa kawotettan gita gidana. ²⁰ Aissi giikko, taani intteyyo odais; intte xillotettai higgiyaa tamarissiyaageetu xillotettaappenne Parisaawetu xillotettaappe darana xayikko, saluwaa kawotettaa intte mulekka gelekкета.

²¹ “Beni asaa, ‘Asa woroppa; asa worida ooninne pird-dettana’ giidoogaa siyideta. ²² SHin taani intteyyo odais; ba ishaa hanqqettiya ubbai pird-dettana; ba ishaa cayiya ubbai yaa7aa pirddau shiiqana; qassi ba ishaa, ‘Eeyyai’ giya ubbai Gaannabiyaa tumaa pirddau shiiqana. ²³ Hegaa gishshau, neeni yarshshiyooosan yarshshishin, ne ishaa naaqqidobai neeyyo hegan hassayettikko, ²⁴ ne yarshshuwaa he sohuwanka yegga bayada ba; kasetada ne ishaara sigettaichcha; hegaappe guyyiyan yaada, ne yarshshuwaa yarshsha.

²⁵ “Nena mootiyaagaara pirdda keettaa baidda ogiyan elle aara sigettaichcha; hegee xayikko, i nena daanna sintti aat-tana; qassi daannai nena polisiyau aattidi immin, polisee nena qachchana. ²⁶ Taani neeyyo tumaa odais; neeni issi santtimee attennan, ne maqqaccuwaa wurssada qanxxana gakkanaassi, mulekka qasho keettaappe kiyakka.

SHAaramuxanau Bessenna

²⁷ “‘SHAaramuxoppa’ giidoogaa siyideta. ²⁸ SHin taani intteyyo odais; maccaaro xeellidi amottiya ubbai, ba wozana gidon he wode iira shaaramuxiis. ²⁹ Ne ushachcha aifee nena nagara ootissikko, neeppe shoddada ola baya; aissi giikko, ne bollai muleera Gaannabiyaa taman olettanaa-gaappe, appe issoi xayiyoogee neeyyo keha. ³⁰ Qassi ne ushachcha kushee nena nagara ootissikko, neeppe qanxxada ola baya; aissi giikko, ne bollai muleera Gaannabiyaa taman olettanaagaappe, appe issoi xayiyoogee neeyyo keha.

*Machchiyo Yeddana Bessenna**(Maatiyoosa 19:9; Marqqoosa 10:11-12; Luqaasa 16:18)*

³¹ “‘Qassi ba machchiyo yeddiya ooninne o yeddiyo parama immo’ geetettiis. ³² SHin taani intteyyo odais; ba machchiyaa shaaramuxennan de7ishin yeddiya ooninne o shaaramuxa kessees; qassi azinai yeddido maccaasiyo ekkiya ooninne shaaramuxeess.

Caaquwaabaa

³³ “‘Qassi beni asaa, ‘Wordduwan caaqqoppa, shin ne Godau caaqqidoogaa pola’ giidoogaa siyideta. ³⁴ SHin taani intteyyo odais; mulekka caaqqoppite; saloi Xoossaa kawotaa araataa gidiyo gishshau, saluwan mulekka caaqqoppitenne; ³⁵ qassi sa7ai a gedee yedhdhiyoosaa gidiyo gishshau, sa7an caaqqoppite; qassi Yerusalaamee gita kawuwaa katama gidiyo gishshau, Yerusalaamenkka caaqqoppite. ³⁶ Neeni issi binnaan akka bootta woi kareta kessanau danddayenna gishshau, ne huuphiyankka caaqqoppa. ³⁷ SHin intte, ‘Ee’ woi, ‘CHii’ giite; hageetuppe hara caaqoi xalahe halaqaappe yees.

*Lancciyaa Uluwan Oiqqanau Bessenna**(Luqaasa 6:29-30)*

³⁸ “‘Aife gishshaa aife; achcha gishshaa achcha’ giidoogaa siyideta. ³⁹ SHin taani intteyyo odais; intteyyo iitabaa ootiya uraa diggoppite; ooninne ne ushachcha bagga qinxxalliyyaa baqqikko, ne haddirssa bagga qinxxalliyya akka a bessa; ⁴⁰ ne qoliyaa ekkana issi urai nena mootikko, he urai ne kootiya akka ekko. ⁴¹ Ooninne nena issi saate ogiyaa banaara wolqqan efiikko, aara naa77u saate ogiyaa ba. ⁴² Nena woossiyya urau imma; qassi neeppe tal77ana koyiya urau akka diggoppa.

*Morkkiyaa Siiqiyoogaa**(Luqaasa 6:27-36)*

⁴³ “‘Ne shooruwaa siiqa; ne morkkiyaa morkka’ giidoogaa siyideta. ⁴⁴⁻⁴⁵ SHin taani intteyyo odais; saluwan de7iya intte Aawau naata gidana mala, intte morkketa siiqite; inttena qanggiyaageetakka anjjite; inttena ixxiyaageetuyyo lo77obaa oottite; inttena waissiyaageetuyyookka Xoossaa woossite; aissi giikko, iita asaukka lo77o asaukka Xoossai ba awaa awaxxissees; qassi xillotuyyookka nagaranchchatuyyookka ba iraa bukissees. ⁴⁶ Aissi giikko, intte inttena siiqiyaageetu xalaalaa siiqikko, intteyyo ai woi de7ii? Harai atto, giiraa ekkiyaageetikka hegaadan oottoosona. ⁴⁷ Intte intte ishanttu xalaalaa sarotikko, harati oottiyoogaappe aadhdhiyaabaa ai oottidetii? Harai atto, Xoossaa ammanenna

asaikka hegaadan oottees. ⁴⁸ Hegaa gishshau, saluwan de7iya intte Aawai bali bannaagaa gidiyooagaan, intteikka bali bannaageeta gidite.

6

Hiyyeesau Immiyo Maaraa

¹ “Intte ammano oosuwaa asa bessanau asa sinttan ootenna mala naagettite; hegee xayikko, saluwan de7iya intte Aawai intteyyo woiuwaa immenna.

² “Hegaa gishshau, intte aibakko hiyyeesau immiyo wode, lo77o milatiya iitati banttana bonchchissanau, Aihuda woosa keettatuuninne ogetun awaajissiyooagaan awaajissoppite; taani intteyyo tumaa odais; eti bantta woiuwaa ekkiichchidosona. ³⁻⁴ SHin intte hiyyeesau immiyo wode, geeman immanaadan, intte ushachcha kushee oottiyoogaa intte had-dirssa kushee eroppo; geeman be7iya intte Aawai intteyyo qoncciyann immana.

Woosaabaa (Luqaasa 11:2-4)

⁵ “Xoossaa woossiiddi, lo77o milatiya iitatudan hanoppite; aissi giikko, banttana asi be7ana mala; Aihuda woosa keettatuuninne ogetu doonan eqqidi, Xoossaa woossiyooгаа dosoosona; taani intteyyo tumaa odais; eti bantta woiuwaa muleera ekkiichchidosona. ⁶ SHin intte Xoossaa woossiyo wode, intte soo gelite; kariyaa gorddidi, geeman de7iya intte Aawaa woosite; geeman be7iya intte Aawai intteyyo qoncciyann immana.

⁷ “Xoossaa intte woossiyo wode, Xoossaa ammanenna asaagaadan, mela biddoppite; aissi giikko, Xoossaa ammanenna asai adussidi Xoossaa woossin siyees giidi qoppees.

⁸ Hegaa gishshau, he asaagaadan hanoppite; aissi giikko, intte Aawai inttena koshshiyaagaa intte woossanaappe kasetidi erees. ⁹ Simmi intte hagaadan yaagidi, Xoossaa woosite; ‘Saluwan de7iya nu Aawau,

ne geeshsha sunntai anjjetto.

¹⁰ Ne kawotettai yo;
ne shenee saluwan hanidoogaadan,
sa7ankka hano.

¹¹ Hachchi hachchi koshshiya qumaa
nuuyyo hachchi imma.

¹² Nuuni nuna naaqqidaageetuyyo
atto giyoogaadan,
neenikka nu naaquwaa atto ga.

¹³ Nuna iitabaappe ashshanaappe attin,
paacen gelissoppa.

Kawotetta, wolqqainne bonchchoi
merinaukka neessa. Amin77i' yaagite.

14 "Intte inttena naaqqida hara asaa naaquwaa atto gi-
ikko, saluwan de7iya intte Aawaikka intteyyo atto gaana.
15 SHin intte inttena naaqqida hara asaa naaquwaa atto
gaana xayikko, intte Aawaikka intte naaquwaa atto geenna.

16 "Qassi intte xoomiyo wode, lo77o milatiya iitaturan,
kayyottiyaabaa milatoppite; aissi giikko, eti xoomiyoogaa
asai be7ana mala, bantta som77uwaa bullaalissoosona; taani
intteyyo tumaa odais; eti bantta woiuwaa muleera ekki-
ichchidosona.

Xoomaabaa

17-18 "SHin intte xoomiyo wode, intte Aawai intte xoomiy-
oogaa eranaappe attin, asi erenna mala, intte som77uwaa
meeccite; intte huuphiyaakka tiyettite; yaatikko, geeman
de7iya intte Aawai intte oottiyoogaa geeman be7idi, intteyyo
qoncciyann immana.

Ha Sa7aa Bollan Aquwaa Dagayanau Bessenna (Luqaasa 12:33-34)

19 "Bil77i bashshiyooasaaninne birati shiyiyoosan,
kaisoikka bookkidi wuuqqiyoosan, sa7an intte huuphessi
miishsha dagayoppite. 20 SHin bil77inne qunoi
bashshennasan, kaisoikka bookkidi wuuqqennasan intte
huuphessi saluwan miishsha dagayite. 21 Aissi giikko, ne
wozanai ne miishshai de7iyoosan de7ana.

Bollaa Xomppiyaabaa (Luqaasa 11:34-36)

22 "Bollaa xompee aifiyaa; heгаа gishshau, ne aifee payya
gidikko, ne bolla ubbai poo7o gidana. 23 SHin ne aifee payya
gidana xayikko, ne bolla ubbai xumana; simmi ne bolli
de7iya poo7oi xumikko, xumai ai keenaa xumanddeeshsha!

De7ossi Hirgganau Bessenna (Luqaasa 16:13; 12:22-31)

24 "Naa77u godatuyyo haarettanau danddayiyai ooninne
baawa; aissi giikko, woi issuwaa ixidi, hinkkuwaa siiqana;
woi issuwaa bonchchidi, hinkkuwaa karana; Xoossaassinne
miishshaassi haarettanau danddayekketa.

25 "Hegaa gishshau, taani intteyyo odais; intte paxa
de7anau maanabaassinne uyanabaassi, woi intte bollau
maayanabaassi hirgoppite; shemppoi qumappe aadhdhen-
nee? Qassi bollai maayoppe aadhdhennee? 26 Paalliya kafota
xeellite; eti zerokkona; cakkokkona; gootaranka qolokkona;
shin saluwan de7iya intte Aawai eta mizees; intte etappe

keehi aadhdhekketii? ²⁷ Intte gidдон keehi qoppidi, ba geesaa bolli issi wara gujjanau danddayiyai oonee?

²⁸ “Aissi maayossi hirgheetii? Dembban de7iya ciishshati waani dicciyaakko, akeeki xeellite; eti daafurokkona woi puutto suqqokkona. ²⁹ SHin taani intteyyo odais; harai atto, Solomoni heгаа keena bonchchettidaagaa gidiiddi, he ciishshatuppe issuwaagaa malaa maayibeenna. ³⁰ SHin laafa ammanoi de7iyoogetoo, Xoossai, hachchi de7idi, wontto coociyaa taman eexxiya dembbaa maataa maizziyaagee, intena etaagaappe aattidi waati maizzennee? ³¹ Simmi, ‘Nuuni ai maanee? Woi ai uyanee? Woi ai maayanee?’ yaagidi hirgoppite. ³² Aissi giikko, he ubbabaa Xoossaa ammannaaageeti darissidi koyoosona; he ubbai inttena koshshiyooгaa saluwan de7iya intte Aawai erees. ³³ SHin kasetidi, Xoossaa kawotettaanne a xillotettaa koyite; i intteyyo he ubbabaa immana. ³⁴ Hegaa gishshau, wonttobau hirgoppite; aissi giikko, wonttoi bau hirggana; gallassa ubbaukka gidiya a huuphe waayee de7ees.

7

Hara Asaa Bolli Pirddanau Koshshenna (Luqaasa 6:37-42)

¹ “Xoossai intte bolli pirddenna mala, intteikka haratu bolli pirddoppite. ² Aissi giikko, intte haratu bolli pirddiyooгаadan, Xoossai intte bolli pirddana; qassi intte haratuyyo immanau makkiyooban i intteyyo makkana. ³ Ne aifiyan de7iya tuussaa be7akka; shin ne ishaa aifiyan de7iya suullaa aissi xeellai? ⁴ Woi ne aifiyan tuussai de7ishin, neeni ne ishaa, ‘Taani ne aifiyaappe suullaa kessoo’ waanada gaanau danddayai? ⁵ Laa ha lo77o milatiya iitau, kasetada ne aifiyaappe tuussaa kessargga; heгаappe guyyiyan, ne ishaa aifiyaappe suullaa kessanau geeshshada xeellana danddayaasa.

⁶ “Geeshshabaa kanatuyyo immoppite; eti guyye simmidi, inttena saxxana. Qassi inqquwaa giyo intte al77o shuchchaa gudunttatu sintti oloppite; eti bantta tohuwan yedhdhana.

Woosaa Aifiyaa (Luqaasa 11:9-13)

⁷ “Woossite; intte ekkana. Koyite; intte demmana. Kare yiidi xeesite; intteyyo karee dooyettana. ⁸ Aissi giikko, woossiya ubbai ekkana; koyiya urai demmana; qassi kare yiidi xeesiya urau karee dooyettana. ⁹ Woi intte gidдон ba na7i, ‘Oitta imma’ giikko, shuchcha immiya aawu de7ii? ¹⁰ Qassi, ‘Mole imma’ giikko, ayyo shooshsha immanee? ¹¹ Intte iita gidiiddi, intte naatussi lo77obaa immiyooгaa erikko,

yaatin, saluwan de7iya intte Aawai bana woossiyaageetussi lo77obaa waati darissidi immanddeeshsha!

¹² “Hegaa gishshau, hara asi intteyyo oottanau koyiyo ubabaa intteikka asau oottite; aissi giikko, Muuse higgiiyaa birshshettainne hananabaa yootiyaageeti tamarissiyoogee hegaa.

Un77o Penggiyaabaa
(Luqaasa 13:24)

¹³ “Un77o penggiyaara gelite. Aissi giikko, bashshau efiya penggee aaho; ogeekka wogгаа. Hegaara geliya asaikka daro.

¹⁴ “Aissi giikko, de7uwau efiya penggee un77o; ogeekka xunтта. Qassi hegaara biya asatika amaridaageeta.

Mittai Ba Aifiyan Erettees
(Luqaasa 6:43-44)

¹⁵ “Bolla baggaara dorssa milatidi, intteikko yiya worduwa hanaanabaa yootiyaageetuppe naagetite; shin tu maappe eti garssa baggaara wanggireellotu mala. ¹⁶ Eti aifiyo aifiyan intte eta erana; aguntti woine giyo turaa aife aifenna; gom77oreekka balase giyo mittaa aife aifenna. ¹⁷ Hegaadankka, lo77o mitta ubbai lo77o aife aifees; shin iita mitti iita aife aifees. ¹⁸ Lo77o mitti iita aife aifanau danddayenna; qassi iita mittikka lo77o aife aifanau danddayenna. ¹⁹ Lo77o aife aifenna mitta ubbai qanxxettidi, taman yegetana. ²⁰ Hegaa gishshau, intte eti aifiyo aifiyan eta erana.

²¹ “Saluwan de7iya ta Aawai giidoogaa oottiya urai saluwaa gelanaappe attin, ‘Ta Godau, ta Godau’ giya ubbai gelenna. ²² He gallassi daro asai tana, ‘Nu Godau, nu Godau, nuuni ne sunttan hananabaa yootibookkonii? Ne sunttan xalaheta kessibookkonii? Qassi nuuni Xoossai oottiyo malaataa ne sunttan oottibookkonii?’ yaagana. ²³ Taani he wode eta, ‘Taani inttena mulekka erikke; iitabaa oottiyaageeti intte ta matappe haakkite’ yaagana.

SHuchchaa Bolli Woikka SHafiyaa Bolli Keexettida Keetatu Leemisuwaa
(Luqaasa 6:47-49)

²⁴ “Hegaa gishshau, haggaa ta qaalaa siyidi oottiya ubbai shuchchan ba keettaa keexxida wozannaama asa mala. ²⁵ Irai bukkiis; di7oi di77iis; carkkoikka carkkidi, he keettaa sugiis. SHin keetta shuchchan keexettido gishshau kunddibeenna.

²⁶ “Haggaa ta qaalaa siyidi oottenna asai ubbai, ba keettaa shafiyaa keexxida eeyya asa mala. ²⁷ Irai bukkiis; di7oi di77iis; carkkoikka carkkidi, he keettaa sugin, keetta kunddiis. He keetta wolqqaama kunddettaa kunddiis” yaagiis.

28 Yesuusi ba haasayiyoogaa wurssido wode, asai i tamarissiyooan garamettiis. 29 Aissi giikko, i eta tamarissiididi, higgiiyaa tamarissiyaageetudan gidennan, bau alaafetettai de7iyo asadan tamarissees.

8

Yesuusi Inchchirichchai Oiqqido Bitaniyaa Pattiis (Marqoosa 1:40-45; Luqaasa 5:12-16)

1 Yesuusi deriyaappe wodhdhido wode, daro asai a kaalliis.
2 Inchchirichchai oiqqido issi bitanee Yesuusakko yiidi, a sinttan gulbbatidi, “Godau, neeni koyikko, tana pattanau danddayaasa” yaagiis.

3 Yesuusi ba kushiyya yeddidi, a bochchidi, “Taani koyais; paxa” yaagiis. Yaagin sohuwaarakka inchchirichchai bitaniyaa yeddi aggiis. 4 Yesuusi a, “Simmi hagua ooyyoonne yootoppa; shin qeesiyaakko baada ne bollaa a bessaa; neeni paxidoogaa asaa erissanau Muusee azazido yarshshuwaa yarshsha” yaagiis.

Yesuusi Mato Halaqaa Na7aa Pattiis (Luqaasa 7:1-10)

5-6 Yesuusi Qifirinaahooma katamaa gelido wode, issi mato halaqai akko yiidi, “Ta Godau, ta ashkkaraa asatettai silin, daro sahettiiddi, son zin77iis; hai pattarkkiishsha” yaagidi woossiis.

7 Woossin Yesuusi, “Taani baada a pattana” yaagiis.

8 SHin mato halaqai zaaridi yaagiis; “Ta Godau, nena ta soo gelissanau tau bessenna; shin neeni doona xalaalaa haasaya; ta ashkkarai paxana. 9 Aissi giikko, taani taappe bol-lara de7iyaageetuyyo haarettiya asa; qassi taappe garssaara wotaaddarati de7oosona. Taani issuwaa, ‘Ba’ giikko bees; qassi hinkkuwaa, ‘Haaya’ giikko yees; ta ashkkaraa, ‘Hagua ootta’ giikko oottees” yaagiis.

10 Yesuusi heгаа siyido wode garamettidi, bana kaalliya asaa hagaadan yaagiis; “Taani intteyyo tumaa odais; taani hagua mala ammanuwaa harai atto, Israa7eela biit-tankka be7abeikke. 11 Taani intteyyo odais; daro asai arshshoppenne arggoppe yiidi, Abrahaamaara, Yisaaqaaranne Yaaqoobaara saluwaa kawotettan issippe uttana. 12 SHin kawotettan de7anau bessiiyo asai xumau kare olettana; hegan eti yeekkananne bantta achchaa garccana” yaagiis.

13 Yesuusi mato halaqaa, “Ne soo ba; neeni ammanidoogaadan neeyyo hanana” yaagiis; yaagin mato halaqaa ashkkarai he saatenkka paxi aggiis.

Yesuusi Daro Asata Eta Harggiyaappe Pattiis
(*Marqqoosa 1:29-34; Luqaasa 4:38-41*)

¹⁴ Yesuusi PHeexiroosa soo biidi, a bollotiyaa qoxonne misho harggada zin77idaaro be7iis. ¹⁵ I kushiya i bochchin, qoxoinne mishoi o aggi bayiis; aggi bayin, a denddada ayyo oottaasu.

¹⁶⁻¹⁷ Sa7ai omariyo wode, asai xalaheti oiqqido daro asaa Yesuusakko ehiis; hananabaa yootiya Isiyaasi, “I nu sahuwaa bau ekkiis; qassi nu harggiyaakka tookkiis” giidoogee polettana mala, Yesuusi tuna ayyaanata ba qaalan kessidi, harggida asa ubbaakka pattiis.

Yesuusa Kaalliyaageeta Gakkiya Metuwaa
(*Luqaasa 9:57-62*)

¹⁸ Yesuusi daro asai ba matan yuuyi aadhdhidi eqqidoogaa be7idi, abbaappe hefintti pinnana mala, ba erissiyo ashkkarata azaziis. ¹⁹ Higgiiyaa tamarissiya issoi akko yiidi, “Tamarissiyaagoo, neeni biyoosaa ubbaa taani nena kaalana” yaagiis.

²⁰ Yesuusi a, “Worakanatussi ollai de7ees; kafotussikka keettai de7ees; shin taani, Asa Na7ai, zin77ada shemppa ekkiyoosikka tau baawa” yaagiis.

²¹ Qassi kaalliyaageetuppe issoi a, “Godau, taani kaseta baada ta aawaa moogoo?” yaagiis.

²² SHin Yesuusi a, “Neni tana kaalla; haiqqidaageeti bantta haiqqidaageeta moogona” yaagiis.

Yesuusi Beetaa Co77u Oottiis
(*Marqqoosa 4:35-41; Luqaasa 8:22-25*)

²³ Yesuusi wolwoluwan gelin, erissiyo ashkkarati aara bidosona. ²⁴ Beetai wolwoluwaa kumana gakkanaashin, sohuwaara abban wolqqaama gotee denddiis; shin Yesuusi xiskkiis. ²⁵ Erissiyo ashkkarati akko biidi, xiskuwaappe denttidosona; denttidi a, “Godau, nuuni xayoos; nuna ashsharkkii” yaagidosona.

²⁶ Yesuusi eta, “Ha ammanoi paccidoogeetoo, aissi yayyeetii?” yaagiis. Hegaappe guyyian denddidi, gotiyaanne beetaa aggite gin, goteenne beetai woppu giidosona.

²⁷ Asai garamettidi, “Hagee laa harai atto, goteenne beetai azazettiyoogee aiba asee?” yaagiis.

Yesuusi Xalahee Oiqqido Naa77u Asata Pattiis
(*Marqqoosa 5:1-20; Luqaasa 8:26-39*)

²⁸ Yesuusi abbaappe hefinttan de7iya Gerggesenoona giyo biittaa pinniis; xalaheti oiqqido naa77u asati he biittan de7oosona; asa moogiyo gonggoluwaa ete kiyidi, aara gaittidosona. Ete daro wolqqaama gidiiyo gishshau, ooninne he ogiyaara aadhdhanau danddayibeenna. ²⁹ Ete bantta

qaalaa xoqqu oottidi, “Xoossaa Na7au, nunanne nenanne aibee gattiyai? Wodee gakkennan nuna qaxxayanau yaadii?” yaagidosona.

³⁰ Etappe haahuwan gudunttaa wudee heemettees. ³¹ Xalaheti Yesuusa, “Neeni nuna kessanabaa gidikko, hini gudunttaa wudiyaa giddo yeddarkkii” yaagidi woossidosona.

³² Yesuusi eta, “Biite” gin eti bitaniyaappe kiyidi biidi, gudunttatun gelidosona. Gelin gudunttaa wudee ubbai kakaa huuphiyaara jaamiiddi, abban gelidi, meetetti bayiis.

³³ Gudunttaa wudiyaa heemmiyaageeti baqatidi, katamaa biidosona; biidi xalaheti oiqqido asati hanidobaa ubbaa yootidosona. ³⁴ Yootin kataman de7iya asai ubbai Yesuusaara gaittanau kiyiis; a be7ido wode, ba biittaappe baana mala woossiis.

9

Yesuusi Bollai Silido Bitaniyaa Pattiis (Marqqoosa 2:1-12; Luqaasa 5:17-26)

¹ Yesuusi wolwoluwan gelidi, abbaa pinnidi, ba katamaa biis. ² Amarida asati bollai silido issi bitaniyaa halan tookkidi, Yesuusakko ehiidosona; Yesuusi eta ammanuwaa be7idi, bollai silido bitaniyaa, “Ta na7au, yayyoppa; ne nagarai atto geetettiis” yaagiis.

³ Yaagin higgiiyaa tamaarissiyaageetuppe issooti issooti bantta wozanan, “Laa ha bitanee Xoossaa bolli iitabaa haasayeesittennee!” yaagidosona.

⁴ Yesuusi eta qofaa eridi, eta hagaadan yaagiis; “Intte intte wozanan hegaadan iitabaa aissi qoppeetii? ⁵ ‘Ne nagarai atto geetettiis’ giyoogee mateeyye? Woi, ‘Dendda eqqada hemetta’ giyoogee matee? ⁶ SHin sa7aa bollan nagara atto gaanau taayyo, Asa Na7aayyo, alaafetetta de7iyoogaa taani inttena erissana” yaagidi, hegaappe he bollai silido bitaniyaa, “Dendda eqqa; yaatada ne halaa tookkada, ne soo ba” yaagiis.

⁷ Yaagin silida bitanee denddi eqqidi, ba soo biis. ⁸ SHin daro asai heгаа be7idi yayyiis; yayyidi asaayyo heгаа mala alaafetettaa immida Xoossaa galatiis.

Yesuusi Maatiyoosa Xeesiis (Marqqoosa 2:13-17; Luqaasa 5:27-32)

⁹ Yesuusi hegaara aadhdhiiddi, Maatiyoosa giyoogee giiraa giiriyoosan uttidaagaa demmidi a, “Tana kaalla” yaagiis.

Yaagin Maatiyoosi denddi eqqidi, a kaalliis.

¹⁰ Yesuusi maatiyoosa son qumaa maanau uttidaashin, giiraa ekkiya daro asatinne nagaranchchati yiidi, aaranne i erissiyo ashkkaratuura issippe uttidosona. ¹¹ Issi issi Parisaaweti heгаа be7idi, Yesuusi erissiyo ashkkarata,

“Inttena tamarissiyaagee giiraa ekkiyaageetuuranne nagaranchchatuura qumaa aissi issippe mii?” yaagidosona.

¹² SHin Yesuusi eti giyoogaa siyidi, “Hargganchchatussippe attin, payyatuyyo aakime koshshenna. ¹³ SHin intte bi-idi, Xoossaa maxaafai, ‘Taani maarotettaa koyaisippe attin, yarshshuwaa koyikke’ giyoogee woigiyoogaakkonne erite; aissi giikko, taani nagaranchchata xeesanau yiidoogaappe attin, xillota xeesanau yabeikke” yaagiis.

Xoomaabaa Oichchido Oishaa
(*Marqqoosa 2:18-22; Luqaasa 5:33-39*)

¹⁴ He wode Yohaannisi erissiyo ashkkarati Yesuusakko yi-idi, “Nuuninne Parssaaweti xoomoos; shin neeni erissiyo ashkkarati aissi xoomokkonaa?” yaagidi a oichchidosona.

¹⁵ Yesuusi eta hagaadan yaagiis; “Bullachchaa yiida asati machchiyo ekkiyaagee banttanaara de7ishin, kayyottanau danddayioonaa? Danddayokkona; shin machchiyo ekkiyaagaa eta matappe efaana wodee yaana; eti he wode xoomana.

¹⁶ “Ceega maayo bolli ooratta woto wotti sikkiya asi baawa; aissi giikko, he wotoi maayuwaa peererettana; peerettaikka kaseegaappe darana. ¹⁷ Ho77o woine eessa ceega ogoron naaqqiya asi baawa. SHin naaqqikko, he woiniyaa eessai ogoruwaa daakkana; baukka gukkana; ogoroikka mooret-tana. SHin, ho77o woine eessa ooratta ogoron naaqqeettes; naa77aikka moorettokkona” yaagiis.

Yaa7iroosa Na7eebaanne Yesuusa Maayuwaa Bochchida Maccaaseebaa

(*Marqqoosa 5:21-43; Luqaasa 8:40-56*)

¹⁸ Yesuusi etayyo hegaa odishin, Aihuda halaqatuppe issoi akko yiidi, a sinttan gulbbatidi, “Ta na7iyaa ha77i haiqqaasu; shin neeni yaada ne kushiya a i bolli wottarkkii; haiquwaappe a paxana” yaagiis.

¹⁹ Yaagin Yesuusi denddidi, ba erissiyo ashkkaratuura is-sippe a kaallidi biis. ²⁰ Biishin tammanne naa77u laittaas-appe doommidi, i bollaappe suuttai goggiyo issi maccaasiyaa guyyeera shiiqada, Yesuusa afalaa macaraa bochchaasu. ²¹ Aissi giikko, a ba wozanan, “Taani a afalaa xalaalaa bochchikko paxana” yaagada qoppaasu.

²² SHin Yesuusi simmidi o xeellidi, “Ta na7ee, yayyoppa; nena ne ammanoi pattiis” yaagiis. He sohuwaarakka mac-caasiyaa paxa aggaasu.

²³ Yesuusi Aihuda halaqaa soo gakkido wode, yeehuwan dinkkiyaa punniya asaanne yeekkiya asaa be7idi, ²⁴ “Kare kiyite; guutta na7iyaa xiskaasuppe attin, haiqqabeikku” yaagiis. Yaagin asai a bolli kehi miicciis. ²⁵ SHin daro asaa

kare i kessidoogaappe guyyiyan, soo gelidi, na7ee kushiya ooqqiis; ooqqin na7iyaa dendda aggaasu. ²⁶ He odoi he biitta ubbaa gakkiiis.

Yesuusi Naa77u Qooqeta Pattiis

²⁷ Yesuusi hegaara aadhdhidi biishin, naa77u qooqeti bantta qaalaa xoqqu oottidi, “Daawita na7au, nuna maararkkii” yaagiiddi a kaallidosona.

²⁸ Yesuusi soo gelido wode, qooqeti akko yiidosona; yin Yesuusi eta, “Taani haggaa oottanau danddayiyoogaa amma-neetii?” yaagiis.

Eti, “Ee Godau” yaagidosona.

²⁹ Hegaappe guyyiyan, Yesuusi eta aifiyaa bochchidi eta, “Intteyyo intte ammanuwaadan hano” yaagiis. ³⁰ Eta aifee dooyetti aggiis; Yesuusi etayyo, “Haggaa ooyyoonne odoppite” yaagidi minttidi yootiis. ³¹ SHin asati biidi, he biitta ubban Yesuusabaa odidosona.

Yesuusi Issi Duudiyaa Pattiis

³² Eti kiyidi biishin, amarida asati xalahee ooqqin duudida bitaniyaa Yesuusakko ehiidosona. ³³ Yesuusi xalahiyaa kessidoogaappe guyyiyan, duude bitanee haasayyiis. Asai, “Hagee oorattabaa; haggaa malabai Israa7eela biittan mulekka hanibeenna” yaagiis.

³⁴ SHin Parisaaweti, “I xalahetu halaqaa wolqqan xalaheta kessee” yaagidosona.

Yesuusi Asaassi Qarettiis

³⁵ Yesuusi eta Aihuda woosa keettatun tamaarissiiddinne kawotettaa wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootiiddi, qassi hargge ubbaappenne saho ubbaappe asa pattiiddi, wogga katamatuuninne qeeri katamatun ubban yuuyiis. ³⁶ Daro asaa be7idi, heemmiya asi bainna dorssadan asai hirggiyo gishshaunne asaa maaddiyaabi bainna gishshau, asaayyo qarettiis. ³⁷ Yaatidi ba erissiyo ashkkarata, “Kattai daro; shin cakkiya asai guutta. ³⁸ Simmi kattaa Godai kattaa cakkanau oosanchcha yeddana mala, a woossite” yaagiis.

10

Yesuusi Kiittido Tammanne Naa77u Asatubaa (Marqqoosa 3:13-19; Luqaasa 6:12-16)

¹ Yesuusi ba tammanne naa77u erissiyo ashkkarata xee-sidi, eti tuna ayyaanaa kessana mala, qassi hargge ubbaanne saho ubbaa pattana mala, etayyo maataa immiis. ² Yesuusi kiittido tammanne naa77atu sunntai, koiroogee PHeexiroosa

giyo Simoonanne a ishaa Inddiraasa, Zabddiyoosa naata ishannta, Yaaqoobanne Yohaannisa, ³ Piliphphoosanne Barttalamoosa, Toomaasanne giiraa ekkiya Maatiyoosa, Ilppiyoosa na7aa Yaaqoobanne Taaddiyoosa giyo Libddiyoosa; ⁴ ba biittau mishettiya Simoonanne Yesuusa aattidi immida Asqqo-rootu Yihudaa.

Yesuusi Kiittido Tammanne Naa77ati Tamaarissanau Kiitettidosona

(Marqqoosa 6:7-13; Luqaasa 9:1-6)

⁵ Yesuusi ha tammanne naa77ata hagaadan yaagidi kiittiis; "Aihuda gidenna asaa biitti booppite; qassi Samaaretu katamaakka geloppite; ⁶ heгаа gishshaa bayida dorssaakko, Israa7eela asaakko biite. ⁷ Biidi, 'Saluwaa kawotetta matattiis' yaagidi yootite. ⁸ Hargganchchata pattite; haiqqidaageeta haiquwaappe denttite; inchchirichchai oiqqidoogeetakka pattite; xalahetakka kessite. Intte coo ekkideta; coo immite. ⁹ Worqqa woi bira woi santtime intte kiisiyan oiqqoppite; ¹⁰ woi ogiyau qarcciita, woi naa77antto qole, woi caamma woi xam77a oiqqoppite. Aissi giikko, oosanchchau koshshiyaabaa immanau bessees.

¹¹ "Intte geliyo kataman woi qeeri kataman ubban inttena mokkanau ufaittiyai oonakkonne akeekan xomoosite; intte hegaappe kiyana gakkanaashin, aagan uttite. ¹² Qassi soo geliiddi sarotite. ¹³ He keettan de7iya asai inttena mokiikko, intte sarotido sarotai eta gakko. SHin eti inttena mokiikkannan ixxiikko, intte sarotido sarotai intteyyo guyye simmo. ¹⁴ Qassi issi issi keetta woi katamai inttena mokiikkannan woi intte yootiyoobaa siyennan ixxiikko, he keettaappe woi he katamaappe kiyiiddi, intte tohuwaappe buhiyaa shocite. ¹⁵ Taani intteyyo tumaa odais; Xoossai pirddaa gallassi he katamaa asatuppe, Sadooma katamaa asaunne Gamoora katamaa asau pirddaa kehissana.

Godai Yaanaappe Kasetidi, Yedetainne Metoi Hanana

(Marqqoosa 13:9-13; Luqaasa 21:12-17)

¹⁶ "Be7ite! Taani inttena dorssaa wanggireello giddo yediyoogaadan yeddais. Heгаа gishshau, shooshshadan cincca gidite; qassi haraphphedan, ashkke gidite. ¹⁷ SHin asappe naagettite. Aissi giikko, asi inttena pirdda keettau aattidi immana; qassi ba Aihuda woosa keettatunkka inttena lisuwan garafana. ¹⁸ Deriyaa haariyaageetu sinttaaninne kawotu sinttan ta gishshau intte eqqidi, etassinne Aihuda gidenna asaassi wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootana. ¹⁹ SHin eti inttena pirddau aattiyo wode, intte haasayanabaa he saatiyan Xoossai intteyyo immiyo gishshau, intte gaanabaunne woi woigi haasayanaakkonne hirggoppite.

²⁰ Aissi giikko, inttenan de7idi haasayiyai intte Aawaa Geeshsha Ayyaanaa gidiyooagaappe attin, haasayiyaageeti inttena gidekketa.

²¹ “Ishai ba ishaa, aawai ba na7aa worissana; naati bantta aawatu bollinne bantta aayetu bolli denddidi, eta worissana.

²² Qassi asai ubbai inttena ta sunntaa gishshau ixkana; shin wurssettai gakkanaashin gencciyaagee attana. ²³ Eti inttena issi katamaappe yedettikko, hara katamaa baqatite. Aissi giikko, taani intteyyo tumaa gais; taani, Asa Na7ai, yaana gakkanaashin, intte intte oosuwaa Israa7eela katama ubban ootti wurssekketa.

²⁴ “Tamaariyaagee bana tamaarissiyaagaappe dareenna; ashkkaraikka ba godaappe dareenna. ²⁵ Tamaariyaagee bana tamaarissiyaagaa keeni gidiyoogee, ashkkaraikka ba godaa keeni gidiyoogee au gidana; eti keettaawaa Bi7eeli-Zeebula giidi xeesikko, a so asaa ai keenaa mooridi xeesaneeshsha!

Oossi Yayyanau Bessiyaakko

(Luqaasa 12:2-7)

²⁶ “Simmi asassi yayyoppite; aissi giikko, gentti wottidobai qoncciyaa kiyennan attenna; qottidobaikka erettennan attenna. ²⁷ Taani intteyyo xuman odiyoojaa poo7uwan haasayite; intteyyo haittan saasukkidi odidobaa, keettaa huuphiyan awaajjite. ²⁸ Ashuwaa woriyaageetuyyo yayyoppite; eti shemppuwaa woranau danddayokkona. SHin shemppuwaanne ashuwaa Gaannabiyan xaissanau danddayiya Xoossaassi yayyite. ²⁹ Naa77u siine kafoti bakkannan baizettokkonaayye? Intte Aawai gaana xayikko, he siine kafotuppe issinniyaakka sa7an wodhdhukku. ³⁰ SHin harai atto, intte huuphiyan de7iya binnaana ubbaikka qoodan de7ees. ³¹ Simmi yayyoppite; daro siine kafotuppe intte aadhtheeta.

Kiristtoosabaa Markkattanau Bessees

(Luqaasa 12:8-9)

³² “Hegaa gishshau, asa sinttan tabaa markkattiya ooyyo gidikkonne, taanikka saluwan de7iya ta Aawaa sinttan markkattana; ³³ shin asa sinttan tana kaddiya oonanne taanikka qassi saluwan de7iya ta Aawaa sinttan a kaddana.

³⁴ “Taani sa7aassi sarotettaa ehaanau yiidobaa inttessi milatoppo; taani tooraa ehaanau yiidoogaappe attin, sarotettaa ehaanau yabeikke. ³⁵ Aissi giikko, taani na7aa a aawaappe, na7iyo i aayeepe, na7aa machchiyookka i bolloteeppe shaakkanau yaas; ³⁶ asassi morkketi a so asata gidana.

³⁷ “Ba aawaa woi ba aayyiyo taappe aattidi siiqiyaagee tabaa gidanau bessenna; ba attuma na7a woi ba macca na7iyo taappe aattidi siiqiyaagee tabaa gidanau bessenna.

³⁸ Ba masqqaliyaa tookkidi, ta geeduwaa kaallennaagee tabaa gidanau bessenna. ³⁹ Ba shemppuwaa ashshiyaagee bashshana; shin ta gishshau ba shemppuwaa bashshiyaagee ashshana.

⁴⁰ “Inttena mokkiyaagee tana mokkees; qassi tana mokkiyaagee tana kiittidaagaa mokkees. ⁴¹ Hananabaa yootiyaagaa hananabaa yootiyaagaa sunttan mokkiyaagee, hananabaa yootiyaagaa woiuwaa aara shaakkana; qassi xilluwaa xilluwaa sunttan mokkiyaagee, xilluwaa woiuwaa aara shaakkana. ⁴² Ooninne ha ta erissiyo ashkkaratuppe guuxxiya issuwau tana kaalliyaagee a gidiyo gishshau, harai atto bule haatta xalaalaa uyanau immikkokka, taani intteyyo tumaa gais; i ba woiuwaa ekkana” yaagiis.

11

Xammaqiya Yohaannisappe Kiitettida Asata (Luqaasa 7:18-35)

¹ Yesuusi ba tammanne naa77u erissiyo ashkkarata azaziy-oogaa polido wode, hegaappe denddidi, katamatun tamaaris-sanaunne yootanau biis.

² Xammaqiya Yohaannisi qasho keettan de7iiddi, Yesuusi oottidobaa siyidi, ba erissiyo ashkkaratuppe akko kiit-tidi, ³ “Yaanaagee neneeyye? Woi nuuni haraa naagane?” yaagidi oichchiis.

⁴ Oichchin Yesuusi zaaridi, etayyo hagaadan yaagiis; “Biidi intte be7iyooogaanne siyiyoogaa Yohaannisau yootite; ⁵ qooqeti xeelloosona; wobbeti hemettoosona; inchchirichchai oiqqidoogeeti paxoosona; tulleti siyoosona; haiqqidaageeti denddoosona; hiyyeesati wonggeliyaa mishiraachchuwaa siyoosona. ⁶ Tana sirennu urai anjettidaagaa” yaagiis.

⁷ Yohaannisi erissiyo ashkkarati guyye simmidi biishin, Yesuusi Yohaannisabaa shiiqida asaassi hagaadan yaagidi haasayiis; “Ai be7anau bazzo kiyidetii? Carkkoi qaat-tiyo shombboquwaa be7anau kiyidetiyye? ⁸ Yaatin, ai be7anau kiyidetii? Lo77iya maayuwaa maayida bitaniyaa be7anau kiyidetiyye? Lo77iya maayuwaa maayiyaageeti kawotu keettan de7oosona. ⁹ Yaatin, ai be7anau kiyide-tii? Hananabaa yootiyaagaa be7anau kiyidetii? Ee, taani intteyyo odais; hananabaa yootiyaagaappekka aadhdiyaa-gaa be7ideta. ¹⁰ Aissi giikko, Xoossaa maxaafan,

‘Xoossai, “Be7a, ta kiittiyoogaa
taani neeppe sinttau yeddana.

I neeyyo ogiyaa kessana” yaagees’

geetettidi Yohaannisabai xaafettiis. ¹¹ Taani intteyyo tumaa odais; aayee uluwaappe yelettida asa ubban Xammaqiya Yohaannisappe aadhdiya ooninne de7ibeenna; shin saluwaa kawotettan ubbaappe laafiyaageekka appe aadhdhana. ¹² Xammaqiya Yohaannisa wodiyaappe doommidi, hachchi gakkanaashin, saluwaa kawotettai daro naaqqettes; wolqqaama asati wolqqan a ekkoosona. ¹³ Aissi giikko, hananabaa yootiya ubbatinne Muuse higgee Yohaannisa wode gakkanaashin, kawotettaabaa haasayidosona; ¹⁴ intte eta kiitaa ammananabaa gidikko, yaana giido Eelaasi ha Yohaannisa. ¹⁵ Simmi siyiya haitti de7iyoogee siyo!

¹⁶ “SHin taani ha wodiya asaa aibiira leemisoo? Eti qocan uttiya naata milatoosona; eti bantta laggeta xeesidi, ¹⁷ ‘Nuuni intteyyo cachcha zaiyiya punnida; shin duribeekketa; yeeho yettaakka kessida; shin yeekkibeekketa’ yaagoosona. ¹⁸ Aissi giikko, Yohaannisi xoomiidinne woine eessa uyennan yin eti, ‘A bolli xalahee de7ees’ yaagidosona. ¹⁹ Taani, Asa Na7ai, maddanne uyaidda yin, eti tana, ‘Ha yoraanne woine eessaa uyiyaagaa be7ite; giiraa ekkiyaageetuuranne nagaranchchatuura siiqqettes’ yaagoosona; shin Xoossaa aadhdhida eratettai ba oosuwan tuma gididi beettes” yaagiis.

*Ammanennan Ixxido Gishshau Walasettida Katamata
(Luqaasa 10:13-15)*

²⁰ Hegaappe guyyiyan, Yesuusi ba malaataappe dariya bagaa oottido katamatun de7iya asai bantta nagaraappe simmibeenna gishshau, eta hagaadan yaagidi, boruwaa doomiis; ²¹ “Koraaziine katamau, neeyyo aayye7ana; Beetasaida katamau, neeyyookka aayye7ana; aissi giikko, intte bolli Xoossai oottido malaatai Xiirsoosa katamaaninne Sidoona kataman oosettidobaa gidiyaakko, eti waaruwaa maayidi, bidinttaa tisttettidi, beni bantta nagaraappe simmanagaa shin. ²² Taani intteyyo odais; pirddaa gallassi Xoossai intteppe Xiirsoosa katamaunne Sidoona katamau pirddaa kehissana. ²³ Qassi Qifirinaahooma katamau, neeni saluwaa pude xoqqu gaanau koyadii? Neeni Si7ooliyaa duge yegettana; aissi giikko, ne bolli Xoossai oottido malaatai Sadooma kataman oosettidobaa gidiyaakko, Sadooma katamai hachchi gakkanaassikka de7anaagaa shin. ²⁴ Taani intteyyo odais; pirddaa gallassi Xoossai neeppe Sadoomayyo pirddaa kehissana” yaagiis.

*Kiristtoosan SHemppuwaa Demmiyoogaa
(Luqaasa 10:21-22)*

²⁵ Yesuusi he wode zaaridi, hagaadan yaagiis; “Ta Aawau, saluwaa sa7aa Godau, neeni haggaa aadhdhida

eranchchatuppenne akeekanchchatuppe genttada, erenna naatussi qonccissido gishshau, nena galatais; ²⁶ ee ta Aawau, aissi giikko, hagee ne shenedan oosettiis.

²⁷ “Ta Aawai taassi ubbabaa immiis; Aawaappe harai Na7aa erenna; Na7aappenne Na7ai Aawaa bessanau koyiyo asatuppe attin, harai Aawaa erenna.

²⁸ “Daafuranchchatoo, deexuwaa tookkiyaageetoo, ubbati taakko haa yiite; taani inttena shemppissana. ²⁹ Taani ashkkenne wozanappe kauyyiyaagaa gidido gishshau, ta qambbaran waaxettite; taappe tamarite; intte shempu-waukka intte shemppo demmana. ³⁰ Aissi giikko, ta qambbarai giiga; qassi taani inttena toossidoogekka kaushsha” yaagiis.

12

Sambbataabaa Oichchido Oishata (*Marqqoosa 2:23-28; Luqaasa 6:1-5*)

¹ Yesuusi he wode Sambbata gallassi, tiya bangga giddoora aadhdees. Aadhdhishin i erissiyo ashkkarati namisettidi, tiya banggaa duuttidi, muussaa doommidosona. ² SHin Parisaaweti heгаа be7idi Yesuusa, “Be7a, ne erissiyo ashkkarati Sambbata gallassi oottanau higge gidennabaa oottoosona” yaagidosona.

³ SHin Yesuusi etassi hagaadan yaagiis; “Daawitinne aara de7iyaageeti namisettido wode, Daawiti oottidobaa nabbabibeekketii? ⁴ Daawiti Xoossaa keettaa gelidi, qeesetu xalaalai maanaappe attin, inne aara de7iyaageeti maanau higge gidennaagaa Xoossaassi yarshshido oittaa miidi, bannara de7iyaageetussikka immiis. ⁵ Woi Sambbata ubban Beeta Maqidasiyan de7iya qeeseti Sambbataa higgiiyaa mooriyoogaa, qassi menttidi eti borettennaagaa Muuse higgiiyan nabbabibeekketii? ⁶ SHin taani intteyyo odais; Beeta Maqidasiyaappe aadhdhiyaagee hagan de7ees. ⁷ Xoossaa maxaafai, ‘Taani maarotettaa koyaisippe attin, yarshshuwaa koyikke’ giyoogee woigiyoogaakko intte eriyaakko, nagari baina asa bolli pirddekketa. ⁸ Aissi giikko, taani, Asa Na7ai, Sambbataa Godaa” yaagiis.

Kushee Silido Bitanee Paxiis (*Marqqoosa 3:1-6; Luqaasa 6:6-11*)

⁹ Yesuusi hegaappe denddidi, Aihuda woosa keettaa biis. ¹⁰ Hegan kushee gunddido issi bitanee de7ees; Yesuusa mootana koyiyo asati, “Sambbatan, pattiyoogee higgee?” yaagidi a oichchidosona.

¹¹ Oichchin Yesuusi eta, “Intte gidдон issi dorssi de7iyo urai, he dorssai Sambbata gallassi aafuwan kunddikko,

oiqqidi kessennai oonee? ¹² Yaatin, asi dorssappe waani keehi darennee! Hegaa gishshau, Sambbata gallassi lo77obaa oottiyoogee higge” yaagiis. ¹³ Hegaappe guyyiyan bitaniyaa, “Ne kushiya pididi ootta” yaagin bitanee pididi oottin, a kushee hinkko kushiyaadankka paxi aggiis. ¹⁴ SHin Parisaaweti kare kiyidi, Yesuusa waati woranaakko maqettidosona.

Xoossai Doorido Ashkkaraa

¹⁵ SHin Yesuusi eta zoretaa eridi, he sohuwaappe ag-gidi biishin, daro asai a kaalliis; harggida ubbaa pattiis. ¹⁶⁻¹⁷ Xoossai hananabaa yootiya Isiyaasa baggaara giidoogee polettana mala, Yesuusi asatuyyo, “Tabaa hara asassi yootop-pite” yaagiis. ¹⁸ Xoossai Isiyaasa baggaara hagaadan yaagiis; “Taani doorido ta ashkkarai,
taani siiqiyo, tana ufaissiyaagee hageeho.

Taani ta Ayyaanaa

a bolli wottana.

I suure pirddaa Aihuda gidenna asa ubbau yootana.

¹⁹ I palamettenna; woi wocamenna.

Ba qaalaakka ogiyan sissenna.

²⁰ Suure pirddaa i

xoonissana gakkanaassi,

dincsettida shombboquwaa menttenna;

qassi cuwattiya muqaaddaakka i toissenna.

²¹ Aihuda gidenna asai ubbai

an ammanana”

yaagiis.

Yesuusabaanne Bi7eeli-Zeebulabaa

(Marqqoosa 3:20-30; Luqaasa 11:14-23)

²² Hegaappe guyyiyan, amarida asati xalahee oiqqin du-udida issi qooqe bitaniyaa Yesuusakko ehiidosona; Yesuusi he duude bitaniyaa pattidi, haasayissiisinne a aifiyaakka xeelissiisi. ²³ Asai ubbai garamettidi, “Laa hagee Daawita na7a gidanddeeshsha?” yaagiis.

²⁴ SHin Parisaaweti heгаа siyidi, “Ha bitanee xalahetu halaqai Bi7eeli-Zeebuli baayyo wolqqaa immin, xalaheta kessees” yaagidosona.

²⁵ SHin Yesuusi eta qofaa eridi, eta hagaadan yaagiis; “Ba giddon shaakettiya kawotetta ubbai xayana; qassi ba giddon shaakettiya katamai woi keetta asaikka eqqenna. ²⁶ Qassi Seexaanai Seexaanaa kessiyaabaa gidikko, ba giddon shaaket-tiis; yaatin, a kawotettaa waanidi eqqanee? ²⁷ Tau Bi7eeli-Zeebuli wolqqaa immin, taani xalaheta kessiyaabaa gidikko, intte asau wolqqaa ooni immin xalaheta kessanee? Hegaa gishshau, eti intte bolli pirddana. ²⁸ SHin Xoossaa Geeshsha

Ayyaanai tau wolqqa immin, taani xalaheta kessiyaabaa gidikko, simmi Xoossaa kawotetta inttekkoo yiichchiis.

²⁹“Woi asi kasetidi, wolqqaama asa qachchennan de7iiddi, a keettaa gelidi, a miishshaa bonqqanau waanidi danddayii? Qachchidoogaappe guyyiyan, a keettaa bonqqana danddayees.

³⁰“Ta bagga gidenna urai tabaa ixxees; qassi tanaara is-sippe shiishshennaagee laalees. ³¹Hegaa gishshau, taani intteyyo odais; Xoossai asayyo ai nagara gidinkka, qassi ai cashsha gidinkka atto gaana; shin Geeshsha Ayyaanaa cayidaagaayyo atto geenna. ³²Ta bolli, Asa Na7aa bolli, iitabaa haasayiya o nagaraanne Xoossai atto gaana; shin Geeshsha Ayyaanaa bolli iitabaa haasayiya o nagaraanne sa7an gidin, saluwan gidin, Xoossai atto geenna.

Lo77o Mittai Ba Aifiyan Erettees

(Luqaasa 6:43-45)

³³“Lo77o aifiyaa demmanau lo77o mittaa dichchana bessees; iita mittaa intte dichchikko, iita aifiyaa demmana; aissi giikko, mittai erettiyo ba aifiyo aifiyaana. ³⁴SHooshshatoo, intte iita gidiiddi, waatidi lo77obaa haasayanau danddayeetii? Aissi giikko, doonai wozana gididon kumidabaa haasayees. ³⁵Lo77o asi ba lo77o minjaappe lo77obaa kessees; qassi iita asi ba iita minjaappe iitabaa kessees. ³⁶Taani intteyyo odais; asi ba haasayido pattenna haasaya ubbau pirddaa gallassi zaaro immana. ³⁷Aissi giikko, ne haasayai nena xillissana; woi ne haasayai ne bolli pirddana” yaagiis.

Malaata Oottin Be7anau SHiiqida Oishaa

(Marqqoosa 8:11-12; Luqaasa 11:29-32)

³⁸Hegaappe guyyiyan, higgiiyaa tamaarissiya issi issi asatinne Parisaaweti zaaridi Yesuusa, “Tamaarissiyaagoo, neeni malaata oottishin, nuuni be7anau koyoos” yaagidosona.

³⁹SHin i zaaridi, etayyo hagaadan yaagiis; “Ha wodiyaasai iitai, Xoossau ammanettennaagee, malaata koyees; hananabaa yootiya Yoonasa malaataappe attin, hara malaati au imettenna. ⁴⁰Yoonasi gita moliyaa uluwan heezzu gallaanne heezzu qammaa de7idoogaadan, taani, Asa Na7aikka, biitta gididon heezzu gallaanne heezzu qammaa de7ana. ⁴¹Nanawe asai Yoonasi yootidoogan bantta nagaraappe simmido gishshau, pirddaa gallassi dendididi, inttena mootana; be7ite, Yoonasappe aadhdhiyaagee hagan de7ees. ⁴²Tohossa bagga biittaa kawiyaa Solomona aadhdhida eratettaa siyanau sa7aa gaxaappe yiido gishshau, pirddaa gallassi denddada, inttena

mootana; be7ite, Solomonappekka aadhdhiyaagee hagan de7ees.

*Tuna Ayyaanai Asaa Bolli Simmidi Geliyoogaa
(Luqaasa 11:24-26)*

⁴³ “Tuna ayyaanai asaappe kiyido wode, baayyo shemp-piyooosaa koyiiddi, haatti bainnasaara aadhdhees; shin dem-menna. ⁴⁴ He wode, ‘Taani aggada yiido ta keettaa simmana’ yaagees; simmidi yiyo wode, keettaa mela de7iyaagaanne pitetti geeyidi, giigi uttidaagaa demmees. ⁴⁵ Hegaappe guyyiyan, biidi baappe iitiya laappun hara ayyaanata ehees; he ayyaanati gelidi, hegan de7oosona. He bitaniyaa de7oi kaseegaappe guyyeegee keehi iitees. Ha wodiya a iita asaukka qassi hegaadan hanana” yaagiis.

*Yesuusa Aayyiyoonne A Ishantta
(Marqqoosa 3:31-35; Luqaasa 8:19-21)*

⁴⁶ Yesuusi daro asaayyo haasayishin, a aayyiyaanne a is-hantti aara haasayanau koyidi, karen eqqidosa. ⁴⁷ Issoi a, “Ne aayyiyaanne ne ishantti nenaara haasayanau koyidi, karen eqqidosa” yaagiis.

⁴⁸ SHin Yesuusi zaaridi, “Ta aayyiya oonee? Ta ishantti oonee?” yaagiis. ⁴⁹ Ba kushiyan ba erissiyo ashkkaratukko malaatidi, “Be7ite, ta aayyiyaanne ta ishantti hageetihona. ⁵⁰ Aissi giikko, saluwan de7iya ta Aawai koyiyoobaa oottiya ubbai, ta isha ta michchonne ta aayo” yaagiis.

13

*Zeriyaagaa Leemisuwaa
(Marqqoosa 4:1-9; Luqaasa 8:4-8)*

¹ Yesuusi he gallassi sooppe kiyidi, abbaa lanqqiyan uttiis. ² Keehi daro asai ba lanqqiyan yuuyi aadhdhidi shiiqettin, wolwoluwaa giddo gelidi uttiis; asai ubbai abbaa lanqqiyan eqqiis. ³ Asaassi leemisuwan darobaa hagaadan yaagidi yootiis; “Issi bitanee zerettaa zeraana kiyiis. ⁴ I zerishin, issi issi zerettaa ogiyaa doonan wodhdhiis; wodhdhidaa-gaa kafoi yiidi miis. ⁵ Qassi issi issi zerettaa guutta biittai de7iyo shuchchaa ancuwaa bolli wodhdhiis; daro biittai baina gishshau, he zerettaa sohuwaara mokkiis. ⁶ SHin awai kiyido wode carshshai shulliis; adussa xaphuwaa yed-dibeenna gishshau meli bayiis. ⁷ Issi issi zerettaa aguntta gidдон wodhdhiis; wodhdhidi morkidaagaa agunttai diccidi cuulliis. ⁸ Issi issi zerettaa aradda biittan wodhdhidi mokkiis; issoi xeetu aifiyaa, issoi usuppun tammaa, issoi hastamaa aifiis. ⁹ Siyiyo haitti de7iyo urai siyo!” yaagiis.

Yesuusi Leemisuwan Yootido Gaasuwaa
(*Marqqaosa 4:10-12; Luqaasa 8:9-10*)

¹⁰ Erissiyo ashkkarati Yesuusakko shiiqidi, “Neeni aissi etassi leemisuwan odai?” yaagidosona.

¹¹ Yesuusi zaaridi, etassi hagaadan yaagiis; “Inttessi saluwaa kawotettaa xuuraa erai imettiis; shin etassi imettibeenna. ¹² Aissi giikko, de7iyoo gau gujettana; au darana; shin bainnaagaappe harai atto, he de7iyaageekka ekettiichchana. ¹³ Taani eti xeelliiddi demmenna gishshaunne siyiiddikka siyenna gishshau, woi qassi eti akeekenna gishshaunne etau leemisuwan odais.

¹⁴ “Isiyaasi etabaa hananabaa yootidoogee polettees; hananabaa yootidoogee hagai;

‘Intte sissaa siyana;
shin intteyyo gelenna;
intte xeeluwaa xellana;
shin be7ekketa.

¹⁵ Aissi giikko, ha asaa wozanai dammiis;

bantta haittaa tulissidosona;
bantta aifiyaakka qilimmidosona.

Hegee bainnaakko, eti bantta aifiyan be7ana;

bantta haittan siyana;
bantta wozananka akeekana;
eti taakko, Xoossaakko simmana;
taanikka eta pattana, shin attiis’
yaagees.

¹⁶ “SHin intte aifee xeelliyo gishshaunne intte haittaikka siyiyo gishshau, intte anjjettidaageeta. ¹⁷ Taani intteyyo tumaa odais; hananabaa yootiya darotinne xilloti intte be7iyoo gaa be7anau amottidosona; shin be7iibookkona. Intte siyiyo gaa siyanau amottidosona; shin siyiibookkona.

Yesuusi Zeriyaagaa Leemisuwaa Birshshettaa Odiis
(*Marqqaosa 4:13-20; Luqaasa 8:11-15*)

¹⁸ “Simmi kattaa zeriyaagaa leemisuwaa birshshettai giyoogaa siyite. ¹⁹ Kawotettaa qaalaa siyidi, akeekenna ooninne ogiyaa doonan wodhdhida zerettaa mala; xalahe halaqai yiidi, eta wozanan zerettidaagaa maxirggees. ²⁰ SHuchchaa ancoi de7iyo biittan wodhdhida zerettai qaalaa siyidi, sohuwaara ufaissan ekkiyaageeta milatees. ²¹ SHin hegee ha77issau de7iyoo gaappe attin, aani xaphoi baawa; qaalaa gaasuwan waayee woi yedetai yiyo wode, sohuwaara xubetti aggees. ²² Qassi aguntta gidon wodhdhidaagee qaalaa siyiyaagaa milatees; shin ha sa7aa de7uwau hirggiyoogeenne duretetta siiqiyoogee qaalaa cuullees; cuullin he zerettai aifennan atti aggees. ²³ Aradda biittan zerettidaagee

qaalaa siyidi, akeekiya asa milatees; yaatidi aifees; issoi xee-taa, issoi usuppun tammaa issoi hasttamaa aifees” yaagiis.

Zardduwaa Leemisuwaa

²⁴ Yesuusi etayyo hara leemisuwaa hagaadan yaagidi odiis; “Saluwaa kawotettai ba goshshan lo77o zerettaa zerida bitaniyaa milatees. ²⁵ SHin qammi asai xiskkiichchidaashin, a morkkee yiidi, gisttiyaa zeridoogaa bolli zardduwaa zeridi biis. ²⁶ SHin gisttee morkkidi, aifido wode, zarddoikka a gidдон beettiis.

²⁷ “A ashkkarati akko yiidi, ‘Godau, neeni ne goshshan lo77o zerettaa zerabeikkii? Yaatin, zarddoi auppe yiidee?’ yaagidosona.

²⁸ “Yaagin Godai, ‘Hegaa morkkee oottiis’ yaagiis.

“Ashkkarati, ‘Nuuni biidi shoddanaagaa dosai?’ yaagidosona.

²⁹ “SHin i, ‘CHii, zardduwaa intte shoddiiddi, gisttiyaara shoddana. ³⁰ Bochchoppite; cakkiyo wodee gakkanaashin, issippe diccona. Cakkiyo wodee gakkin, taani cakkiyaageeta, kasetidi zardduwaa maxite; maxidi taman xuugganau mirqqiyan mirqqiyan qachchite; shin gisttiyaa ta gootaran qolite’ gaana” yaagiis.

Sanaafice Giyo Mittee Zerettaa Leemisuwaa
(*Marqqoosa 4:30-32; Luqaasa 13:18-19*)

³¹ Yesuusi etayyo hara leemisuwaa yaagidi odiis; “Saluwaa kawotettai sanaafici giyo qii mittee aifiyo milatees; he mittee aifiyo asi ekkidi, ba goshshan zeriis. ³² He zerettiyaa zeretta ubbaappe guuxxausu; shin diccido wode, hara ataakiltte ubbaappe gitatausu; kafoi yiidi, i tashiyan keexxiyoogaa keena gita mitta gidausu” yaagiis.

Irshshuwaa Leemisuwaa
(*Luqaasa 13:20-21*)

³³ Qassikka Yesuusi hara leemisuwaa etau yaagidi odiis; “Saluwaa kawotettai issi mishiriyaa heezzu kere xiilliyaa ekkada, munaqqido munaqai ubbai denddana gakkanaassi, aani tigido irshshuwaa milatees” yaagiis.

Yesuusi Leemisuwan Tamaarissido Gaasuwaa
(*Marqqoosa 4:33-34*)

³⁴⁻³⁵ Yesuusi asau he ubbaa leemisuwan odiis; leemiso bannan i issibaakka odenna; hananabaa yootiyaagee,

“Taani etayyo haasayiyo wode
leemisuwan haasayais.

Sa7ai merettoosappe doommidi
geemmida yohota odais”

giidoogee polettana mala, heгаа i odiis.

Yesuusi Zardduwaa Leemisuwaa Birshshettaa Odiis

³⁶ Hegaappe guyyiyan, Yesuusi asaa yeggi bayidi, soo geliis; erissiyo ashkkarati akko biidi, “Goshshan de7iya zardduwaa leemisuwaa birshshettaa nuuyyo oda” yaagidosona.

³⁷ Yaagin Yesuusi zaaridi, hagaadan yaagiis; “Lo77o zerettaa zeriyaagee tana Asa Na7aa. ³⁸ Goshshai sa7aa; lo77o zerettaa kawotettaa asaa; zarddoi xalahe halaqaa asaa. ³⁹ Zardduwaa zerida morkkee xalahe halaqaa; cakkiyo wodee, wodiya wurssettaa; qassi cakkiyaageeti kiitanchchata.

⁴⁰ “Hegaa gishshau, zardduwaa maxidi, taman xuuggiy-oogaadan, wodiya wurssettan hegaa mala gidana. ⁴¹ Taani, Asa Na7ai, ta kiitanchchata kiittana; eti ta kawotettaa gid-don xube gidiya ubbaanne iitabaa oottiyaageeta shiishshana. ⁴² SHiishshidi to77enna taman olana; hegan eti yeekkana; qassi achchaa garccana. ⁴³ He wode xilloti bantta aawaa kawotettan awa aifiyaadan poo7ana. Siyiya haitti de7iyo urai siyo!

Moogido Miishshaa Leemisuwaa

⁴⁴ “Saluwaa kawotettaa goshshan moogido miishsha milatees; issi bitanee he miishshaa demmidi, zaarettidi moogiis; daro ufaiittiiddi biidi, baayyo de7iyaabaa ubbaa baizzidi, he goshshaa shammiis.

Inquwaa Giyo Daro Al77o SHuchchaa Leemisuwaa

⁴⁵ “Qassi saluwaa kawotettaa inquwaa giyo daro al77o shuchchaa koyiya zal77anchchaa milatees. ⁴⁶ He zal77anchchaa daro al77o inquwaa demmidi, biidi baayyo de7iyaabaa ubbaa baizzidi, a shammiis.

Gitiyaa Leemisuwaa

⁴⁷ “Qassi saluwaa kawotettaa ubba qommo moliyaa oiqqiya abban yeggido gitiyaa milatees. ⁴⁸ Molee gitiyaa kumido wode, moliyaa oiqqiya asati abbaappe gaxaa kessidi utti-dosona; uttidi lo77o moliyaa qoridi, keeshiyan yeggidosona; shin iita moliyaa wora olidosona. ⁴⁹ Wodiya wurssettan hagaadan hanana; kiitanchchati yiidi, nagaranchchata xillotu giddoppe qoridi, ⁵⁰ to77enna taman olana; hegan eti yeekkana; qassi achchaa garccana.

⁵¹ “Hagee ubbai intteyyo gelidee?” yaagidi eta oichchiis.

Eti, “Ee” yaagidosona.

⁵² Yaagin i, “Hegaa gishshau, saluwaa kawotettan erissiyo ashkkara gidida higgiiyaa tamarissiya ubbai, ba minjjidosaappe ooratta miishshaanne gal77a miishshaa kessiya asa milatees” yaagiis.

Naazireeten Yesuusa Ekkennan Ixxidoogaa
(*Marqqoosa 6:1-6; Luqaasa 4:16-30*)

⁵³ Yesuusi ha leemisota yootidi wurssidoogaappe guyyiyan, hegaappe denddidi, ⁵⁴ ba yelettido katamaa biis. Biidi Aihuda woosa keettan tamaarissiyooogaa siyida asai garamettidi, ha-gaadan yaagiis; “Hagee ha aadhdhida eratettaanne Xoos-sai oottiyo malaataa oottanau wolqqaawapwe ekkidee? ⁵⁵ Hagee anaaxiyaa na7aa gidennee? A aayyiyaa Mairaamo gidekke? A ishantti Yaaqoobanne Yooseefa, Simoonanne Yihudaa gidokkonaayye? ⁵⁶ A michchentti ubbai nunaara de7okkonaayye? Yaatin, i hagua ubbaa awapwe demmidee?” yaagiis. ⁵⁷ Eti i giyoobaa ekkennan ixxidosa.

SHin Yesuusi he asaassi, “Hananabaa yootiyaagee ba bi-ittaanne bantta so asaani bonchchettennaagaappe attin, hara ubbasan bonchchettees” yaagiis. ⁵⁸ Eti ammanibeenna gishshau, Xoossai oottiyo malaataa he sohuwan keehi oot-tibeenna.

14

Xammaqiya Yohaannisa Haiquwaa
(*Marqqoosa 6:14-29; Luqaasa 9:7-9*)

¹ He wode oiddantto biittaa haariya Heeroodisi Yesuusabaa siyiis; ² siyidi ba ashkkaratussi, “Hagee haiquwaappe denddida Xammaqiya Yohaannisa; Xoossai oottiyo wolqqaama malaataa i oottiyoogee hegaassa” yaagiis.

³ Aissi giikko, Heeroodisi ba ishaa Piliphphoosa machchee Heeroodiyaadi gaasotan Yohaannisa oitti qashissidi, qasho keettan yeggi wottiis. ⁴ Aissi giikko, Yohaannisi Heeroodisa, “Neeni Heeroodiyaado ekkanau bessenna” yaagiis. ⁵ Heeroodisi Yohaannisa woranau koyiis; shin Yihudaa asai hananabaa yootiya asadan Yohaannisa xeellido gishshau yayyiis.

⁶ SHin Heeroodisi yelettido gallasai gakkinn, Heeroodiyaadi na7iyaa asaa sinttan durada Heeroodisa ufaissaasu; ⁷ ufaissin Heeroodisi na7iyo, “Nena lo77idabaa aibanne gidikko, tana oichcha; taani neessi immana” yaagidi iyyo caaqqiis. ⁸ Na7iyaa ba aayee zoriyaa ekkada Heeroodisa, “Xammaqiya Yohaannisa huuphiyaa ha soruwan wottada tau imma” yaagaasu. ⁹ Kawoi au qarettiis; shin ba caaquwaa gishshaunne banaara uttida imattaa gishshau, iyyo immana mala azaziis. ¹⁰ Kawoi kiittidi, Yohaannisa qooriyaa qasho keettan muucissiis. ¹¹ Huuphiyaa soruwan wotti ehiidi, na7eessi immidosona; na7iyaa he huuphiyaa ba aayeekko efaasu. ¹² Yohaannisi erissiyo ashkkarati yiidi, a ahaa efidi moogidosona; moogidi Yesuusau biidi odidosona.

Yesuusi Ichchashu SHa7u Asaa Miziiis
(*Marqqoosa 6:30-44; Luqaasa 9:10-17; Yohaannisa 6:1-14*)

¹³ Yesuusi hegaa siyidi, wolwoluwan gelidi, he sohuwaappe barkka asi bainnasaa biis; asai hegaa siyidi, katamaappe denddidi, tohuwan a kaalliis. ¹⁴ Yesuusi wolwoluwaappe kiyido wode, daro asaa be7idi, he asau qarettiis; yaatidi etaara de7iya hargganchchata pattiis.

¹⁵ Sa7ai omariyo wode, Yesuusi erissiyo ashkkarati Yesu-usakko yiidi, "Hagee sohoi asi bainna soho; ha77i sa7aikka qammiichchiis; asai ubbai qeeri katamata biidi, bau qumaa shammana mala, asaa yedda" yaagidosona.

¹⁶ SHin Yesuusi eta, "Asai baanau koshshenna; asau miy-oobaa intte immite" yaagiis.

¹⁷ Eti zaaridi a, "Nuuyyo hagan ichchashu oittappenne naa77u moleppe attin, hari baawa" yaagidosona.

¹⁸ Yaagin Yesuusi eta, "Hegeeta tau haa ekki ehiite" yaagiis. ¹⁹ Asai maatan uttana mala, Yesuusi azaziis; ichchashu oit-taanne naa77u moliyaa oiqqidi, saluwaa pude xeellidi, Xoos-saa galatiis; he oittaa menttidi, ba erissiyo ashkkaratussi immin, eti daro asaayyo gishidosona. ²⁰ Asai ubbai miidi kalliis; kallin attida xarzzai tammanne naa77u sampkaa kumidaagaa denttidosona. ²¹ Miida asai maccaasaanne naata paidennan, ichchashu sha7aa gidiyaagaa keena.

Yesuusi Abbaa Bollaara Hemettidi Biis
(*Marqqoosa 6:45-52; Yohaannisa 6:15-21*)

²² Yesuusi daro asaa yeddiiddi, ba erissiyo ashkkarati wolwoluwan gelidi, baappe sinttatidi, abbaappe hefintti pin-nana mala azaziis. ²³ Asaa yeddidi, Xoossaa woossanau deriyaa huuphiyaa barkka kiyiis; sa7ai qammiichchinkka hegan barkka de7ees. ²⁴ SHin wolwoloji he wode abbaa bollan de7ishin, sintta baggaara carkkoi carkkiyo gishshau, beetai wolwoluwaa sugees.

²⁵ Baira kuttoi waassi simmin, Yesuusi abbaa bolli hemettiiddi, etakko yiis. ²⁶ Erissiyo ashkkarati abbaa bolli i hemet-tishin be7idi dagammidi, "Hegee moitille gidennee!" yaagidi yayyidi waassidosona.

²⁷ SHin Yesuusi sohuwaara eta, "Aikko baawa; tanattennee; yayyoppite" yaagiis.

²⁸ PHeexiroosi zaaridi a, "Ta Godau, hegee nena gidikko, taani haattaa bollaara neekko baana mala, tana azazarkkii" yaagiis.

²⁹ Yesuusi PHeexiroosa, "Haa ya" yaagiis.

PHeexiroosi wolwoluwaappe wodhdhidi, haattaa bollaara hemettiiddi, Yesuusakko beettaa doommiis. ³⁰ SHin wolqqaama carkkuwaa be7idi yayyiis; haattai bana mituwaa

doommido wode, ba qaalaa xoqqu oottidi, “Ta Godau tana ashsharkkii!” yaagiis.

³¹ Sohuwaara Yesuusi ba kushiya yeddidi, PHeexiroosa oiqqidi, “Laa ha ammanoi laafidoogoo! Aissi siradii?” yaagiis.

³² Eti naa77ai wolwoluwan gelido wode, carkkoi woppu giis. ³³ Wolwoluwaa gidдон de7iya erissiyo ashkkarati Yesu-
usa, “Neeni Xoossaa Na7aa gididoogee tuma” yaagidi au goinnidosona.

Yesuusi Genssereexen Hargganchchaa Pattiiis
(Marqqoosa 6:53-56)

³⁴ Eti abbaa pinnidi, Genssereexa giyo biittaa gakkidosona. ³⁵ He biittaa asai Yesuusa eriiis; eridi heгаа heera biittaa ubbaa kiittidi, harggiya asa ubbaa akko ehiis. ³⁶ Harggiya asai a afalaa macara xalaalaa bochchana mala, a woossiis; macaraa bochchida ubbaikka paxiis.

15

Aawatu Wogaabaa
(Marqqoosa 7:1-13)

¹ Hegaappe guyyiyan, higgiiyaa tamaarissiya issi issi asatinne Parisaaweti Yerusalaameppe Yesuusakko yiidi, ² “Neeni erissiyo ashkkarati aissi nu aawatu wogaa mooriyoonaa? Aissi giikko, eti qumaa maanaappe kasetidi, bantta kushiya meecettokkona” yaagidosona.

³ Yesuusi zaaridi, eta hagaadan yaagiis; “Intte intte wogaa gishshau, Xoossaa azazuwaa poliyoogaa aissi ixheetii? ⁴ Aissi giikko Xoossai, ‘Ne aawaanne ne aayyiyo bonchcha’ qassi, ‘Ba aawaa woi ba aayyiyo cayiyaagee haiqqo’ yaagiis. ⁵⁻⁶ SHin intte, ‘Issi asi ba aawaa woi ba aayyiyo maaddiyooobi bau de7in, “Hegee Xoossaabaa” giikko, ba aawaa woi ba aayyiyo bonchchanau bessenna’ yaageeta; yaatidi intte intte wogaa polanau Xoossaa qaalaa xaissideta. ⁷ Ha lo77o milatiya iita asatoo, Isiyaasi balennan inttebau hananabaa yootiiddi,

⁸ ‘Xoossai hagaadan yaagiis;

“Hagee asai tana

ba bolla doonan bonchchees;

shin eta wozanai

taappe haahuwan de7ees.

⁹ Asai tau mela goinnees;

aissi giikko, asi oottido azazuwaa

Xoossaa higgiiyaa milatissidi

tamaarissees” giis’ yaagiis”

yaagiis.

*Asaa Tunissiyaabata
(Marqqoosa 7:14-23)*

¹⁰ Yesuusi daro asaa baakko xeesidi, “Siyitenne akeekite; ¹¹ asa tunissiyaabai doona giddo geliyaabaa gidenna; shin asa tunissiyaabai doonappe kiyiyaabaa” yaagiis.

¹² Hegaappe guyyiyan, erissiyo ashkkarati akko yiidi, “Parisaaweti neeni haasayidoogaa siyidi, hanqqettidoogaa akeekai?” yaagidosona.

¹³ SHin Yesuusi zaaridi, “Saluwan de7iya ta Aawai tokkibeenna mitta ubbai shodettana. ¹⁴ Etabau hirgoppite; eti qooqe kaalettiya qooqeta; qooqee qooqe kaalettikko, naa77aikka ollan kunddana” yaagiis.

¹⁵ Yaagin PHeexiroosi zaaridi, “Ha leemisuwaa birshshetta nuuyyo odarkkii” yaagiis.

¹⁶ Yesuusi eta hagaadan yaagiis; “Intteyyo qassi ha77i gakkanaashinkka gelibeennee? ¹⁷ Doonan geliya ubbai ulo giddo biidi, qassi uloppe gaxi kiyiyoogaa erekkeitii? ¹⁸ SHin doonappe kiyiyaabai wozanappe kiyees; asa tunissiyaabai heгаа malaa. ¹⁹ Aissi giikko, wozana giddoppe iita qofai, woriyoogee, shaaramuxiyoogee, qassi shaaramuxanau qaaqqatiyoogee ubbai, wuuqqiyoogee, wordduwaa markkattiyoogee, cashshai kiyees. ²⁰ Hega milatiyaabai asa tunissiyoogaappe attin, meecibeenna kushen miyoogee asa tunissenna” yaagiis.

*Kanaane Asa Gidiya Issi Maccaasee Ammanuwaa
(Marqqoosa 7:24-30)*

²¹ Hegaappe guyyiyan, Yesuusi hegaappe aggidi, Xiirrosanne Sidoona giyo katamati de7iyo biitti biis. ²² Kanaane giyo biittaa maccaasa issinniyaa hegaappe Yesuusakko yaada, ba qaalaa xoqqu oottada, “Ta Godau, Daawita na7au, tana maararkkii; ta na7iyo xalahee pala ohetta oiqqiis” yaagaasu.

²³ SHin Yesuusi iyyo qaalanne qaattibeenna; erissiyo ashkkarati akko yiidi, “Ha mishiriyaa nu geeduwaa kaalla kaallada, ba qaalaa xoqqu oottada yootausu; heгаа gishshau, neeni o yeddarkkii” yaagidi woossidosona.

²⁴ Yesuusi zaaridi, “Taani bayida dorssau, Israa7eela asaa xalaalau kiitettaas” yaagiis.

²⁵ SHin a yaada, “Ta Godau, tana maaddarkkii!” yaagada au goinnaasu.

²⁶ Qassi i zaaridi, “Naatu qumaa ekkidi, zairotuyyo oliyoogee lo77o gidenna” yaagiis.

²⁷ Mishiriyaa, “Ee ta Godau, hegee tuma; shin harai atto zairotikka bantta godati miishin, masoofiyaappe laalettida suuppaa moosonattennee” yaagaasu.

28 Yaagin Yesuusi zaaridi o, “Ha mishiree, ne ammanoi gita; neeni koyidoogaadan neeyyo hano” yaagiis. I na7iyaa sohuwaarakka paxa aggaasu.

Yesuusi Daro Hargganchchata Pattiis

29 Yesuusi hegaappe denddidi, Galiila Abbaa mati biis; qassi issi deriyaa bolli kiyidi, hegan uttiis. 30 Daro asai wobbeta, qooqeta, quunatanne duudeta, qassi hara darota ekkidi, akko ehiis; ehiidi a matan wottiis. Yesuusi eta pattiis. 31 Hegaa gishshau, asai duudeti haasayishin, quunati sitti giishin, wobbeta hemettishin, qooqeta xeellishin be7idi garamettidi, Israa7eela asaa Xoossaa galatiis.

*Yesuusi Oiddu SHa7u Asaa Miziiis
(Marqqoosa 8:1-10)*

32 Yesuusi ba erissiyo ashkkarata baakko xeesidi, “Ha daro asai tanaara heezzu gallassi gakkanaassi gam77ido gishshau, taani ha asau qarettais; etau ha77i miyoobi baawa. Qassi eti ogiyan daafuridi kunddena mala, quma mizennan eta mela yeddanaukka koyikke” yaagiis.

33 Erissiyo ashkkarati zaaridi Yesuusa, “Nuuni ha baz-zuwan haggaa keena asaa kalissiya quma auppe demmanee?” yaagidosona.

34 Qassi Yesuusi eta, “Intteyyo aappun oittai de7ii?” yaagidi oichchiis.

Eti, “Laappun oittainne guutta moletuppe amaridaageeti de7oosona” yaagidosona.

35 Yesuusi asaa, “Sa7an uttite” yaagiis. 36 Yaagidi he laappun oittaanne moliyaa oiqqidi, Xoossaa galatiis; menttidi erissiyo ashkkaratussi immiis; qassi erissiyo ashkkarati daro asaassi immidosona.

37 Asai ubbai miidi kalliis; miishin attida laappun samppaa kumida xarzzaa erissiyo ashkkarati denttidosona.

38 Miida asai maccaasaanne naata paidennan, oiddu sha7u attumaasa. 39 Yesuusi asaa yeddidoogaappe guyyiyan, wolwoluwan gelidi, Magedoona giyo biitti biis.

16

*Malaataa Be7anau Oichchido Oishaa
(Marqqoosa 8:11-13; Luqaasa 12:54-56)*

1 Issi issi Parisaawetinne Saaduqaaweti Yesuusakko yiidi, a paaccanau koyidosona; yaatidi banttana saluwaappe malaata bessana mala woossidosona. 2 SHin Yesuusi zaaridi, eta hagaadan yaagiis; “Sa7ai qammiyo wode intte, ‘Saloi zo77ido gishshau, sa7ai booqallana’ yaageeta; 3 wonttimaatti qassi, ‘Saloi zo77idi gubbanido gishshau, hachchi irai bukkana’ yaageeta; saluwaa xeellidi, sa7ai hananabaa

eranau danddayeeta; shin ha wodiya malaataa shaakki eranau danddayekketii? ⁴ Ha wodiya asai iitai, Xoossau ammanettennaagee, malaata koyees; hananabaa yootiya Yoonaasa malaataappe attin, hara malaati au imettenna” yaagiis. Yaagidi, eta yeggi bayidi biis.

*Parisaawetunne Saaduqaawetu Irshshuwaa
(Marqqoosa 8:14-21)*

⁵ Erissiyo ashkkarati abbaa pinnido wode, qumaa efaanaagaa dogidosona. ⁶ Yesuusi eta, “Parisaawetu irshshuwaap-penne Saaduqaawetu irshshuwaappe inttena eridi naagettite” yaagiis.

⁷ Eti bantta gidдон, “I haggaa giyoogee nuuni qumaa ehibeenna gishshaassa” yaagidi haasayaa doommidosona.

⁸ SHin eti giyoogaa Yesuusi eridi, “Ha ammanoi pacci-doogetoo, qumi bainna gishshau, aissi intte gidдон haasay-eetii? ⁹ Ha77ikka intteyyo gelibeennee? Taani ichchashu oittaa ichchashu sha7u asaayyo battidoogaa, qassi intte aappun samppaa kunttidi denttidaakko hassayekketii? ¹⁰ Woi taani laappun oittaa oiddu sha7u asaayyo battidoogaa, qassi intte aappun samppaa kunttidi denttidaakko has-sayekketii? ¹¹ Taani inttena Parisaawetu irshshuwaap-penne Saaduqaawetu irshshuwaappe naagettite giyoogaappe at-tin, oittabaa intteyyo haasayabeennaagaa intte waanidi akeekketii?” yaagiis.

¹² Erissiyo ashkkarati Yesuusi banttau odidoogee, Parisaawetu timirttiyaap-penne Saaduqaawetu timirt-tiyaappe eti naagettanaagaa gididoogaappe attin, oittan tigiyo irshshuwaappe naagettanaagaa gidennaagaa he wode akeekidosona.

*PHeexiroosa Ammanuwaanne Markkatettaa
(Marqqoosa 8:27-30; Luqaasa 9:18-21)*

¹³ Yesuusi Piliphphoosi-Qiisaariyaa giyo biittaa gakkido wode, ba erissiyo ashkkarata, “Asai tana, Asa Na7aa oona gii?” yaagidi oichchiis.

¹⁴ Erissiyo ashkkarati zaaridi, “Nena issi issi asai, Xammaqiya Yohaannisa yaagees; harati qassi Eelaasa yaagoosona; qassi baggati Ermmaasa woi hananabaa yootiyaageetuppe issuwaa yaagoosona” yaagidosona.

¹⁵ Yaagin Yesuusi eta, “Yaanin intte tana oona geetii?” yaagiis.

¹⁶ Simoon PHeexiroosi zaaridi, “Neeni de7o Xoossaa Na7aa Kiristtoosa” yaagiis.

¹⁷ Yesuusi zaaridi, hagaadan yaagiis; “Yoona na7aa Simoonaa, haggaa neessi saluwan de7iya ta Aawai erissidoogaappe attin, asi ooninne nena erissibeenna

gishshau, neeni anjettidaagaa. ¹⁸ PHeexiroosaa, taani neeyyo odais; neeni shuchcha; taani ha zaallaa bolli ta woosa keettaa keexxana; ta woosa keettaa harai atto, Si7ooliyaa wolqqaikka xoonanau danddayenna. ¹⁹ Taani neessi saluwaa kawotettaa qulppiyaa immana; neeni sa7an qachchiyo ubbai saluwan qashetti uttiis; neeni sa7an birshshiyu ubbai saluwanka birshshetti uttiis” yaagiis.

²⁰ Hegaappe guyyiyan, Kiristtoosa i gididoogaa erissiyo ashkkarati oossinne odenna mala, eta azaziis.

Yesuusi Bana Gakkana Metuwaabanne Haiquwaabaa Koiro Oduwaa Odiis
(*Marqqoosa 8:31-33; Luqaasa 9:22-27*)

²¹ He wodeppe doommidi Yesuusi, “Taani Yerusalaame bin, tana cimati, qeese halaqatinne higgiiyaa tamaarissiyaageeti daro waissanau bessees; eti tana woranaunne taani heez-zantto gallassi haiquwaappe denddanau bessees” yaagidi, ba erissiyo ashkkaratussi geeshshidi oduwaa doommiis.

²² PHeexiroosi a issi baggi zaaridi, “Ta Godau, Xoossai nena hegaappe ashsho; hagee ne bolli mulekka yeenna” yaagidi a zoranau doommiis.

²³ SHin Yesuusi guyye simmidi PHeexiroosa, “Ha Seexaanau, neeni ta matappe kichcha; neeni asi dosiyooobaa qop-piyooogaappe attin, Xoossai dosiyooobaa qoppenna gishshau, tau xube gidadasa” yaagiis.

Yesuusa Kaalliyo Hanotaa
(*Marqqoosa 8:34-9:1; Luqaasa 9:23-27*)

²⁴ Hegaappe guyyiyan, Yesuusi ba erissiyo ashkkarata hagaadan yaagiis; “Tana kaallanau koyiya urai de7ikko, bana yeggi bayo; yaatidi ba masqqaliyaa tookkidi, tana kaallo. ²⁵ Aissi giikko, ba shemppuwaa ashshana koyiya urai bashshana; shin ba shemppuwaa ta gishshau bashshiya urai ashshana. ²⁶ Issi urai sa7an de7iya ubbabaa bau shi-ishshidi, ba shemppuwaa bashshikko, a ai maaddanee? Woi issi urai ba shemppuwaa wozanau ai immana danddayii? ²⁷ Aissi giikko, taani, Asa Na7ai, ta Aawaa bonchchuwan ta ki-itanchchatuura yaana hanais; asa ubbau he wode a oosuwaa malaa immana. ²⁸ Taani intteyyo tumaa gais; amarida asati, taani, Asa Na7ai, kawo gidada yiyoogaa be7ana gakkanaassi, haiqqennaageeti hagan de7oosona” yaagiis.

17

Yesuusa Merai Laamettiis
(*Marqqoosa 19:2-13; Luqaasa 9:28-36*)

¹ Yesuusi usuppun gallassappe guyyiyan, banaara PHeexiroosa, Yaaqoobanne, Yaaqooba ishaa Yohaannisa

ekkidi, eta xalaalaa gita deriyaa huuphiyaa kessiis. ² Qassi eti xeellishin, eta sinttan laamettiis; a som77oi awa aifiyaadan poo7iis; a maayoikka poo7uwaadan booxxiis. ³ Muuseenne Eelaasi Yesuusaara haasayishin, ha heezzu erissiyo ashkkarati be7idosona. ⁴ PHeexiroosi Yesuusa, “Ta Godau, nuuni hagan de7iyoogee nuussi lo77o; neeni dosikko, nuuni hagan heezzu zamppata issuwaa neessi, issuwaa Muusessi, issuwaa Eelaasassi zamppayana” yaagiis.

⁵ I haasayishin, poo7iya shaarai yinne eta gentti aggiis; genttin shaaraappe, “Hagee taani siiqiyo tana ufaissiya ta Na7aa; i giyoogaa siyite” giya qaalai yiis.

⁶ Erissiyo ashkkarati he qaalaa siyido wode, daro yayyidi, gufanni wodhdhdidosona. ⁷ Yesuusi etakko yiidi, eta bochchiis; bochchidi, “Denddite; yayyoppite” yaagiis. ⁸ Eti xoqqu giidi xeelliyo wode, Yesuusa xalaalaappe attin, hara asa oonanne be7ibookkona.

⁹ Eti deriyaappe wodhdhishin, Yesuusi eta, “Taani Asa Na7ai, haiquwaappe denddana gakkanaassi, ha intte be7idoogaa ooyyoonne odoppite” yaagidi azaziis.

¹⁰ Erissiyo ashkkarati Yesuusa, “Yaatin, higgiiyaa tamaaris-siyaageeti aissi, ‘Eelaasi kasetidi yaanau bessees’ giyoonaa?” yaagidi oichchidosona.

¹¹ Oichchin i zaaridi yaagiis; “Eelaasi kaseti yiidi, ub-babaa giigissana. ¹² SHin taani intteyyo odais; Eelaasi ha-gaappe kase yiichchiis. Yin asai a ba koyidobaa ubbaa oot-tidoogaappe attin eribeenna; hegaadankka, qassi tana, Asa Na7aa, asai waissana” yaagiis.

¹³ Erissiyo ashkkarati he wode banttau Yesuusi Xam-maqiya Yohaannisabaa odiyoojaa akeekidosona.

Yesuusi Xalahee Oiqqido Na7aa Pattiiis
(Marqqoosa 9:14-29; Luqaasa 9:37-43)

¹⁴ Eti daro asaakko yiido wode, issi bitanee Yesuusakko yiidi, a sinttan gulbbatidi, ¹⁵ “Ta Godau, ta na7aa kaaret-tai oiqqin, i daro wode taman, qassi daro wode haattan kunddiyo gishshau, i keehi sahettees; a pattarkkii. ¹⁶ Ne erissiyo ashkkaratukkokka a ehaas; shin pattanau dandday-ibookkona” yaagiis.

¹⁷ Yesuusi zaaridi eta, “Ammanenna ha wodiyaa geella asau! Taani inttenaara aude gakkanaassi de7anee? Qassi inttebaa aude gakkanaassi danddayanee? Na7aa taakko haa ekki yiite” yaagiis. ¹⁸ Yesuusi xalahiyaa, “Appe kiya” giidi azazin, xalahee na7aappe kiya aggiis; sohuwaarakka na7ai paxi bayiis.

¹⁹ Hegaappe guyyiyan, erissiyo ashkkarati banttarkka Yesuusakko yiidi, “Nuuni xalahiyaa kessanau aissi dandday-ibookkonii?” yaagidosona.

²⁰ Yaagin Yesuusi eta yaagiis; “Hegee intte ammanoi gu-uxxido gishshataassa; taani intteyyo tumaa odais; intteyyo sanaafici giyo qii mittee aifee keena ammanoi de7iyaakko, intte ha deriyaa, ‘Hegaappe yaa shiiqa’ yaagiyaakko i shiiqana; intte ai oottanaukka danddayana. ²¹ SHin haggaa malaa woosappenne xoomappe harabai kessanau danddayenna” yaagiis.

*Yesuusi Ba Haiquwaabaa Naa77anttuwaa Odiis
(Marqqoosa 9:30-32; Luqaasa 9:43-45)*

²² Erissiyo ashkkarati Galiilan, issippe shiiqi uttidaashin, Yesuusi eta, “Tana, Asa Na7aa, asi asau aattidi immana. ²³ Asai tana worana; worin taani heezzantto gallassi haiquwaappe denddana” yaagiis. Erissiyo ashkkarati daro garettidosona.

Beeta Maqidasiyaa Giiraa Giiriyooqaa

²⁴ Yesuusinne erissiyo ashkkarati Qifirinaahooma katamaa yiido wode, Beeta Maqidasiyaassi giiraa ekkiyaageeti PHeexiroosakko yiidi, “Inttena tamarissiyaagee Beeta Maqidasiyaa giiraa giirenee?” yaagidosona.

²⁵ I zaaridi, “Giirees” yaagiis.

PHeexiroosi soo gelido wode, Yesuusi kasetidi a, “Simoonaa, ne qofai aibee? Ha sa7aa kawoti qaraxaa woi giiraa ooppe ekkiyoonaa? Bantta biittaa asaappe ekkiyoonaa? woi hara biittaa asaappe ekkiyoonaa?” yaagiis.

²⁶ Yaagin PHeexiroosi, “Hara biittaa asaappe ekkoosona” yaagiis.

Yesuusi PHeexiroosa, “Yaatikko, biittaa asai giiranau bessenna. ²⁷ SHin nuuni ha asata hanqgetissanau koyokko; neeni abbaa baada aani piriya yegga; yaatada koiro kiyiya moliyaa oiqqada, a doonaa pooqqiyo wode, giirau gidiya miishshaa neeni demmana. Heggaa ekkada, ta giiraanne ne giiraa etau qanxxa” yaagiis.

18

*Ubbaappe Aadhdhiyaagee Oonee?
(Marqqoosa 9:33-37; Luqaasa 9:46-48)*

¹ Erissiyo ashkkarati Yesuusakko he wode yiidi, “Saluwaa kawotettan ubbaappe aadhdhiyaagee oonee?” yaagidosona.

² Yaagin Yesuusi issi guutta na7aa xeesidi, eta gidдон essidi, haggadan yaagiis; ³ “Taani intteyyo tumaa odais; Xoossaakko

intte simmidi, guutta naatudan hanana xayikko, saluwaa kawotettaa mulekka gelanau danddayekketa. ⁴ Simmi ha guutta na7aadan, bana kaushshiya ooninne saluwaa kawotettan ubbaappe aadhdiyaagaa. ⁵ Qassi haggaa mala na7a ta sunttan mokkiya ooninne tana mokkees. ⁶ SHin tana ammaniya ha guutta naatuppe issuwaa balettiya ooninne, gaacciyo wogga woxaa ba qooriyan qachchidi, ciimma abban mitettiyoogee au keha.

Xubiyaassi Gaaso Gidiyaabaa
(*Marqqoosa 9:42-48; Luqaasa 17:1-2*)

⁷ “Sa7ai asaa xubbiyo gishshau, sa7aayyo aayye7ana; aissi giikko, xubbiyaabai yuussaa aggenaa; shin xubee a gaasotan yiyo uraayyo aayye7ana.

⁸ “Ne kushee woi ne tohoi nena balettikko, neeppe qanxxa ola; neeni naa77u kushiyaaranne naa77u tohuwaara merinaa taman olettanaagaappe wobbe woi duuxa kushiyaara merinaa de7uwaa geliyoogee neeyyo keha. ⁹ Qassi ne aiffee nena balettikko, neeppe wooca ola; neeni naa77u aifiyaara Gaannabiyaa taman olettanaagaappe issi aifiyaara merinaa de7uwaa geliyoogee neeyyo keha.

¹⁰ “Intte ha guuttatuppe issuwaanne karenna mala, inttena naagite; aissi giikko, taani intteyyo odais; saluwan eta kiitanchchati ubba wode, saluwan de7iya ta Aawaa sinttan de7oosona. ¹¹ Aissi giikko, taani, Asa Na7ai, bayidaagaa ashshanau yaas.

Bayida Dorssaa Leemisuwaa
(*Luqaasa 15:3-7*)

¹² “Issi asayyo xetu dorssati de7iyaageetuppe issoi bayikko, uddufun tammanne uddufunaa deriyan yeggi bayidi, he bayidaagaa koyanau beennee? Intte woigeetii?
¹³ Taani intteyyo tumaa gais; i demmikko, bayibeenna uddufun tammanne uddufun dorssatuppe aattidi, he issi dorssan ufaittees. ¹⁴ Hegaadankka, saluwan de7iya intte Aawai ha guuttatuppe issoi bayyanaagaakka koyenna.

Moorida Asassi Oottanau Bessiyaabaa

¹⁵ “Ne ishah nena naaqqikko, nerikka akko baada, a mooruwaa au yoota; i nebaa siyikko, ne ishah balaappe zaaradasa. ¹⁶ SHin i nebaa siyennan ixikko, naa77u woi heezzu markkai markkattidoogan yoho ubbai tumattiyo gishshau, hara issi woi naa77u asa nenaara ekka efa. ¹⁷ I etabaa siyennan ixikko, ubbabaa woosa keettaassi oda; qassi woosa keettaa giyoogaakka i siyennan ixikko, ammannenna asadaaninne giiraa ekkiya asadan a paida.

18 “Taani intteyyo tumaa gais; sa7an intte qachchiyo ubbai saluwankka qashetti uttiis; qassi sa7an intte birshshiyo ubbai saluwankka birshshetti uttiis.

19 “Qassikka taani intteyyo odais; intteppe naa77u urai sa7an Xoossaa woossiyooaban aibiinne maayettikko, saluwan de7iya ta Aawai heгаа intteyyo immana. 20 Aissi giikko, naa77u urai woi heezzu urai ta sunttan shiiqiyoosan, taani hegan eta gidduwan de7ais” yaagiis.

Atto Giyoogaa

21 PHeexiroosi he wode Yesuusakko yiidi, “Godau, ta ishai tana aapputoo naaqqikko taani ayyo atto gaanau bessii? Laappunto gakkanaassi naaqqineeyye?” yaagidi a oichchiis.

22 Yesuusi zaaridi a, “CHii, taani nena laappun tammutoo laappunto gaisippe attin, laappunto giikke.

23 “Aissi giikko, saluwaa kawotettai ba ashkkaratuura miishshaa qoodettanau qoppida kawuwaa milatees. 24 He kawoi miishshaa qoodettanau doommido wode, daro sha7u paundde acoi de7iyo issi bitaniyaa akko ehiidosona. 25 SHin he ashkkarau acuwaa qanxxiyoobai xayin, a godai he acuwaa qanxxanau, a machchiyaanne inne a naati, qassi au de7iya ubbaba baizettana mala, a azaziis. 26 Hegaa gishshau, ashkkarai ba godaa sinttan gulbbatidi, ‘Ta godau, hai nanggashsharkkii; taani neeyyo ubbabaakka qanxxana’ yaagidi a woossiis. 27 Woossin a godai au qarettidi, a yeddi bayiis; a acuwaakka ayyo maari aggiis.

28 “SHin he ashkkarai kiyidi, ba lagge ashkkaratuppe issoi baappe ishatamu bira gidyaagaa tal77idaagaara gaittidi, ‘Ne bolli de7iya ta miishshaa qanxxa’ yaagi oiqqidi, a cuulliis.

29 “Cuullin he a lagge ashkkarai a sinttan gulbbatidi, ‘Hai nanggashsharkkii; taani neeyyo ubbabaakka qanxxana’ yaagidi a woossiis.

30 “SHin ixidi ekki efidi, a laggee he acuwaa qanxxana gakkanaashin, qasho keettaa gelissiis. 31 Hegaa gishshau, a lagge ashkkarati heгаа be7idi, daro yiillotidosona; bantta godaakko biidi, i oottido ubbaba au odidosona.

32 “Hegaappe guyyian, godai he ashkkaa xeesidi, ‘Ha iita ashkkarau, neeni tana woossido gishshau, taani he aco ubbaa neeyyo maara aggaas. 33 Taani neeyyo he acuwaa maaridoogaadan, neenikka ne lagge ashkkarau maaranau bessennee?’ yaagiis. 34 Yaagidi a daro hanqqettidi, ba acuwaa ubbaa i qanxxana gakkanaashin, paxa kaa7ettana mala, qasho keettaa gelissiis.

35 “Intte huuphiyan huuphiyan intte ishau wozanappe atto gaana xayikko, he godai ba ashkkaa oottidoogaadan,

saluwan de7iya ta Aawaikka inttena hegaadan oottana” yaagiis.

19

Yesuusi Geluwaa Ehuwaabaa Tamaarissii
(Marqqoosa 10:1-12)

¹ Yesuusi he haasayaa wurssidoogaappe guyyiyan, Galilappe denddidi, Yorddaanoosa SHaafaappe hefinttan de7iya Yihudaa biittaa biis. ² Daro asai a kaallidi biidaagaa hegan pattiis.

³ Issi issi Parisaaweti paaccanau Yesuusakko yiidi, “Issi asi issiban gaasottidi, ba machchiyo yeddana nu higgee azazii?” yaagidi a oichchidosona.

⁴ Oichchin Yesuusi zaaridi, hegaadan yaagiis; “Xoosai koiro eta medhdhiiddi, attumaasanne maccaasa oot-tiis. ⁵ Hegaa gishshau, ‘Issi asi ba aawaanne ba aayyiyo aggi bayidi, ba machcheera issippe de7ees; eti naa77ai issi asa gidoosona’ yaagiya qaalaa nabbabibeekketii? ⁶ Hegaa gishshau, eti issi asa gidiyooogaappe attin, naa77u asa gidokkona; hega gishshau, Xoosai issippe gattidoogaa asi shaakkoppo” yaagiis.

⁷ Parisaaweti Yesuusa, “Yaatin, Muusee aissi issi urai ba machcheeyyo paramaa immidi yeddana mala azazidee?” yaagidosona.

⁸ Yesuusi zaaridi, “Intte intte maccaasaa yeddana mala, Muusee inttena azazidoogee, intte yootin siyennaageeta gidido gishshaassappe attin, koiro hega mala gidenna. ⁹ Taani intteyyo odais; ba machchiyo shaaramuxennan de7ishin yeddidi, haranno ekkiya ooninne shaaramuxees; harai yeddidooro ekkiyaageekka shaaramuxees” yaagiis.

¹⁰ Erissiyo ashkkarati a, “Azina giddooninne machchi gidon de7iya wogai hega mala gidikko, ekkennaaninne gelenan de7iyooogee keha” yaagidosona.

¹¹ SHin Yesuusi eta yaagiis; “Hagaa mala timirttee Xoosai immidoogeetussappe attin, asa ubbaassa gidenna; ¹² aissi giikko, bantta aayee uluwaappe yelettiyo wodekka, attumatetti bannan yelettidaageeti de7oosona; qassi asi qaaratidoogeetikka de7oosona; qassi saluwaa kawotettaa gishshau, banttana qaaratidaageeti de7oosona; ha timirttiyaa eranau danddayiya ooninne ero” yaagiis.

Yesuusi Guutta Naatu Bolli Ba Kushiyaa Wottii
(Marqqoosa 10:13-16; Luqaasa 18:15-17)

¹³ Yesuusi he wode ba kushiyaa guutta naatu bolli wottidi, Xoosaa woossana mala, issi issi asai naata akko ehiis; shin

erissiyo ashkkarati he asaa hanqqettidosona. ¹⁴ SHin Yesuusi, “Guutta naati taakko yiyoogaa diggoppite; aissi giikko, saluwaa kawotetta hageetu malaassa” yaagiis.

¹⁵ Yaagidi ba kushiya eta bolli wottidoogaappe guyyiyan, hegaappe aggi bayidi biis.

Yelaga, Dure Bitaniyaa Oishaa
(*Marqoosa 10:17-31; Luqaasa 18:18-30*)

¹⁶ Issi bitanee Yesuusakko yiidi, “Tamaarissiyaagoo, taani merinaa de7uwaa demmanau lo77obaa ai oottoo?” yaagiis.

¹⁷ Yesuusi a, “Lo77obai aibakko tana aissi oichchai? Issuwaa xalaalai lo77o; shin neeni merinau de7anau koyikko, azazota naaga” yaagiis.

¹⁸ Bitanee, “Augeeta?” yaagidi oichchiis.

Oichchin Yesuusi zaaridi, “Woroppa; shaaramuxoppa; wu-uqqoppa; worddo markkattoppa; ¹⁹ ne aawaanne ne aayyiyo bonchcha; ne shooruwaakka ne huuphedan siqa” yaagiis.

²⁰ He yelaga bitanee Yesuusa, “Taani heгаа ubbaakka gutta naatettaasappe doommada naagaas; yaatin, tau paciyaabi aibee?” yaagiis.

²¹ Yesuusi bitaniyaa, “Neeni polida asa gidanau koyikko, baada neeyyo de7iyaabaa baizzada, he miishshaa hiyyeesau imma; neeni saluwan duretana; yaatada yaada tana kaalla” yaagiis.

²² SHin he yelaga bitanee heгаа siyido wode, i daro dure gidiyo gishshau, qarettiiddi aggi bayidi biis.

²³ Yesuusi ba erissiyo ashkkaratussi, “Taani intteyyo tumaa gais; dure asi saluwaa kawotettaa gelanaagee daro meto gidana. ²⁴ Taani gujjadakka intteyyo odais; dure asi Xoossaa kawotettaa gelanaagaappe, gaameelai marppiyaa xoo7iyaara aadhdhanaagee matattees” yaagiis.

²⁵ Erissiyo ashkkarati heгаа siyidi garamettidi, “Yaatin, ooni attanau danddayii?” yaagidosona.

²⁶ Yesuusi eta tishshi ootti xeellidi, “Hagee asau danddayetenna; shin Xoossau ubbabai danddayettes” yaagiis.

²⁷ PHeexiroosi he wode zaaridi Yesuusa, “Be7a, nuuni nuuyyo de7iya ubbabaa aggi bayidi, nena kaallida; yaatidi nuuni ai demmaneeshsha?” yaagiis.

²⁸ Yaagin Yesuusi eta hagaadan yaagiis; “Taani intteyyo tumaa gais; taani, Asa Na7ai, ooratta biittan ta kawotaa araatan uttiyo wode, tana kaallida inttekka tammanne naa77u Israa7eela zaretu bolli pirddanau, tammanne naa77u kawotaa araatan uttana. ²⁹ Ta sunntaa gishshau, keettata woi ishantta woi michchentta, woi aawaa woi aayyiyo woi machchiyo, woi naata woi gadiyaa aggida ooninne, xeetu kushiyaappe dichchaa ekkana; qassi merinaa de7uwaakka

laattana. ³⁰ SHin daroti ha77i sinttan de7iyaageeti guyye aadhhdhana; qassi daroti ha77i guyyen de7iyaageeti sinttau aadhhdhana.

20

Woiniyaa Turaa Giddon Oottiya Oosanchchatu Leemisuwaa

¹ “Saluwaa kawotettai woiniyaa giyo turaa gidduwaa oosanchchata keraa ootissanau, maallado guuraara kiyida woiniyaa turaa godaa milatees. ² I he oosanchchatuyyo hachchi hachchi issi shilingge qanxxanau etaara giigidi, ba woiniyaa turaa gidduwaa ootissanau eta yeddiis.

³ “Qassi heezzu saate gidishin kiyidi, oosoi bannan qocan eqqida hara asata be7idi, ⁴ eta, ‘Inttekka qassi ta woiniyaa turaa gidduwaa oottanau biite; taani intteyyo bessiya waagaa qanxxana’ yaagiis; yaagin eti biidosona. ⁵ Naa77anttuwaakka usuppun saatiyaanne uddufun saatiyan kiyidi, hegaadan oottiis. ⁶ Tammanne isiini saatiyan i kiyiyo wode, harati hegan eqqidaageeta demmidi, ‘Ooso oottennan kumetta gallassaa hagan aissi eqqi pe7idetii?’ yaagiis.

⁷ “Yaagin eti, ‘Nuna ootissiya asi xayido gishshau eqqi pe7ida’ yaagidosona.

“I, ‘Inttekka qassi ta woiniyaa turaa gidduwaa oottanau biite’ yaagiis.

⁸ “Sa7ai omariyo wode, woiniyaa turaa godai oosanchchatu halaqaa, ‘Oosanchchata xeesada, wurssettan oosuwan gelidaageetuppe doommada koiro gelidaageeta gakkanaassi, eta damoozaa qanxxa’ yaagiis.

⁹ “Tammanne isiinintta saatiyan oosuwaa doommi-daageeti yiidi, huuphiyan huuphiyan issi issi shilinggiyaa ekkidosona. ¹⁰ Koiro oosuwaa doommida asati yiido wode, daruwaa ekkana qoppidosona; shin etikka huuphiyan huuphiyan issi issi shilinggiyaa ekkidosona. ¹¹⁻¹² Ekkidi, ‘Ha guyyeppe yiidaageeti issi saate xalaalaa oottidosona; kumetta gallassaa daafuraanne hombbiyaa ekkida nuugaara eta damoozaa lagge oottadasa’ yaagidi banttana oosuwan gelissidaagaa bolli zuuzummidosona.

¹³ “SHin i etappe issuwaa hagaadan yaagiis; ‘Ta jaalau, taani nena naaqqabeikke; issi shilinggiyan tanaara giiga-beikkiiyye? ¹⁴ Neegaa ekkada ba; taani ha wurssettan oosuwan gelidaagaassikka neegaa keenaa immanau koyais. ¹⁵ Taani ta miishshan ta koyidobaa oottanau tau maati baawee? Woi taani keha gidido gishshau, neeni qanaatai?’ yaagiis.

16 “Hegaadankka, qassi guyyeegeeti sinttau aadhdhana; sinttaageeti guyye aadhdhana; aissi giikko, xeesettidaageeti daro; shin doorettidaageeti guutta” yaagiis.

*Yesuusi Ba Haiquwaabaa Heezanttuwaa Odiis
(Marqoosa 10:32-34; Luqaasa 18:31-34)*

17 Yesuusi Yerusalaame biiddi, ogiyan banaara biya tammanne naa77u erissiyo ashkkarata gaxaa kessidi, dumma etassi yaagiis. 18 “Be7ite, nuuni Yerusalaame ha77i kiyeetes. Yaani tana, Asa Na7aa qeese halaqatussinne higgiiyaa tamarissiyaageetussi aattidi immana; eti ta bolli haiqo pirdada pirdana. 19 Qassi Aihuda gidenna asaassikka tana aattidi immana; he Aihuda gidenna asai ta bolli qilliiccananne tana lissuwan garafana; yaatidi masqqaliyaa bolli misi-mariyan xishidi, tana kaqqana; kaqqin taani heezantto gallassi haiquwaappe denddana” yaagiis.

*Zabddiyoosa Naatu Aayee Woosaa
(Marqoosa 10:35-45)*

20 He wode Zabddiyoosa naatu aayiyaa ba naatuura Yesu-usakko yaasu; yaada a sinttan gulbbatada issibaa a woosaasu.

21 Yesuusi o, “Ai koyai?” yaagidi oichchiis.

A zaarada, “Ha ta naa77u naati ne kawotettan issoi neeppe ushachcha baggaara, qassi issoi neeppe haddirssa baggaara uttona garkkii” yaagada woosaasu.

22 SHin Yesuusi zaaridi naata, “Intte ai woosiyaa kko erekketa; taani uyana burccukkuwaappe uyanaunne taani xammaqettana xinqqatiyaa xammaqettanau danddayeetii?” yaagiis.

Yaagin eti, “Ee danddayoos” yaagidosona.

23 Yesuusi, “Taani uyiyo burccukkuwaappe tumakka intte uyana; shin taappe ushachcha baggaaranne haddirssa baggaara uttanaageeta dooranau taayyo maati baawa; shin he sohoi ta Aawai immanau giigissi wottidoogeetussa” yaagiis.

24 Hankko tammu erissiyo ashkkarati hegaa siyido wode, he naa77u ishannta hanqqettidosona. 25 SHin Yesuusi eta ubbaa baakko xeesidi, hagaadan yaagiis; “Aihuda gidennaageetu halaqatinne hegeeta kaalettiya asati bantta asaa haariyoogaa ereeta. 26 Intte giddon hegaa mala gidenna; shin intte giddon gitatana koyiya ooninne intteyyo ashkkara gidanau bessees. 27 Qassi intte giddon ubbaappe bolla gidana koyiyai ooninne intteyyo aille gidanau bessees. 28 Hegaadan taani, Asa Na7ai, asaayyo oottanaunne daro asaa wozanau ta shemppuwaa immanau yiidoogaappe attin, asi tau oottanau yabeikke” yaagiis.

Yesuusi Naa77u Qooqeta Pattiis
(*Marqqoosa 10:46-52; Luqaasa 18:35-43*)

²⁹ Yesuusinne erissiyo ashkkarati Yarkkoppe kiyishin, daro asai eta kaalliis. ³⁰ Naa77u qooqe asati ogiyaa doonan uttidaageeti Yesuusi hegaara aadhhiyoogaa siyidi, bantta qaalaa xoqqu oottidi, “Godau, Daawita na7au, nuna maararkkii” yaagidosona.

³¹ Daro asai eta, “Haizzite” giidi hanqqettiis; shin eti bantta qaalaa keehi xoqqu oottidi, “Godau, Daawita na7au, nuna maararkkii!” yaagidosona.

³² Yesuusi ogiyan eqqidi, eta xeesiis; xeesidi, “Taani intteyyo ai oottanau koyeetii?” yaagiis.

³³ Qooqeti, “Godau, nu aifiyaa pattarkkii” yaagidosona.

³⁴ Yesuusi etau qarettidi, eta aifiyaa bochchiis; sohuwaarakka eta aifee xeelli aggin, a kaalli bayidosona.

21

Yesuusi Gita Bonchchuwan Yerusalaame Geliis
(*Marqqoosa 11:1-11; Luqaasa 19:28-40; Yohaannisa 12:12-19*)

¹ Eti Yerusalaame matidi, Dabira Zaitte giyo deriyaa lanqqiyan de7iya Beetafaage giyo qeeri katamaa gakkidosona; Yesuusi erissiyo ashkkaratuppe naa77aa sinttau kiittidi, ² eta hagaadan yaagiis; “Intteppe sinttan de7iya qeeri katamaa biite; biidi issi hariyaa qashuwan de7iyaaro i maraara intte sohuwaara demmana; eta birshshidi, tau ekki yiite. ³ Ooninne inttena oichchikko, ‘Godai hageeta koyees’ yaagite; sohuwaarakka i eta yeddi bayana. ⁴⁻⁵ Hananabaa yootiyaagee,

“Xiyooone katamau,

‘Be7a, ne kawoi ashkke gididi,

hariyaa bolli, hare maraa bolli uttidi,

neekko yees’ yaagite”

yaagidi haasayidoogee polettana mala, hagee haniis.

⁶ Erissiyo ashkkarati biidi, Yesuusi banttana azazidoogaadan oottidosona. ⁷ Hariyoonne hare maraa ehidi, bantta maayuwaa eta zokkuwan hiixxidosona; hiixxin Yesuusi toggiiis. ⁸ He daro asaappe dariya baggai ba maayuwaa ogiyan hiixxiis; qassi harati mittaa tashiyaa kari karidi, ogiyan hiixxidosona. ⁹ Yesuusappe sinttaara hemettiya daro asainne qassi a geeduwaa kaalliya daro asai, ba qaalaa xoqqu oottidi,

“Daawita na7ai galatetto!

Godaa sunttan yiyaagee anjettidaagaa!

Xoossai galatetto!” yaagiis.

¹⁰ Yesuusi Yerusalaame katamaa gelido wode, kataman de7iya asai ubbai, “Hagee oonee?” yaagidi shabbirettiis.

¹¹ Asai, “Hagee Galiilan de7iya Naazireeta giyo katamaappe yiida hananabaa yootiya Yesuusa” yaagiis.

Yesuusi Beeta Maqidasiyaa Geliis

(Marqqoosa 11:15-19; Luqaasa 19:45-48; Yohaannisa 2:13-22)

¹² Yesuusi Beeta Maqidasiyaa gelidi, hegan baizziyaageetanne shammiyaageeta ubbaa kare yedettiis; qassi miishshaa laammiyaageetu xaraphpheezaanne haraphphiyaa baizziyaageetu oidiyaa aatti yeggidi, ¹³ eta, “Xoossaa maxaafan, ‘Ta keetta Xoossaa woossiyo keetta geetettana’ yaagetidi xaafetti uttiis; shin intte a panggati qosettiyo gonggolo kesseeta” yaagiis.

¹⁴ Qooqetinne tohoi silidoogeeti Yesuusakko Beeta Maqidasiyaa yin, i eta pattiis. ¹⁵ SHin qeese halaqatinne higgiiyaa tamarissiyaageeti Yesuusi oottiyo ooratabaa be7ido wodenne, guutta naati Beeta Maqidasiyan bantta qaalaa xoqqu oottidi, “Daawita na7ai galatetto” yaagiyoogaa be7ido wode hanqqettidosona.

¹⁶ Hanqqettidi Yesuusa, “Hageeti giyoogaa siyai?” yaagidosona.

Yesuusi, “Ee siyais; Xoossaa maxaafai, ‘Guutta naatinne xammiya naati nena galatana mala, eta erissadasa’ yaagiyaagaa mulekka nabbabibeekketii?” yaagiis. ¹⁷ Yesuusi eta aggi bayidi, he katamaappe Biitaaniyaa giyo katamaa biidi, yaani aqiis.

Aifee Xayido Balase Mittiyo

(Marqqoosa 11:12-14, 20-24)

¹⁸ Yesuusi maallado katamaa simmidi yiidi namisettiis. ¹⁹ Ogiyaa doonan issi balase giyo mittiyo be7idi, ikko biis; biidi he balasen haitta xalaalappe attin, aife ainne demibeenna; o, “Naa77anttuwaa merinaukka aifoppa” yaagin, he balasiyaa sohuwaara mela aggaasu.

²⁰ Erissiyoo ashkkaarati heгаа be7idi garamettidi, “Ha balasiyaa waanada issi kuttan mela aggadee?” yaagidosona.

²¹ Yesuusi zaaridi, “Taani intteyyo tumaa gais; intte ammanoi de7iyoogetanne sireennaageeta gidikko, ha balasiyo taani oottidoogaa mala xalaalaa oottekketa; shin harai atto intte ha deriyaa, ‘Denddada abban kundda’ giikkokka hanana; ²² intte ammanidi Xoossaa woossiyoobaa aiba gidikkokka ekkana” yaagiis.

Yesuusa Alaafetettai Yiidosaa

(Marqqoosa 11:27-33; Luqaasa 20:1-8)

²³ Yesuusi Beeta Maqidasiyaa yiidi tamaarissishin, qeese halaqatinne Aihuda cimati akko yiidi, “Neeni haggaa oottanau neeyyo ai alaafetetti de7ii? Neeyyo ha alaafetettaa oonee immidai?” yaagidosona.

²⁴ Yesuusi zaaridi eta, “Taanikka inttena issibaa oichchana; intte tau hegaa odikko, taani haggaa ai alaafetettan oottiyaakko, intteyyo odana; ²⁵ Yohaannisi xammaqiyo alaafetettaa awappe yiidee? Xoossaappe yiideeyye asappe yiidee?” yaagiis.

Eti bantta gidдон palamaa doommidi, “Nuuni, ‘Xoossaappe yis’ yaagikko i nuna, ‘Yaatin, Yohaannisi yootidoogaa aissi ammanibeekketii?’ yaagana. ²⁶ SHin nuuni, ‘Asappe yis’ yaagikko, asai ubbai Yohaannisi hananabaa yootiyaagaa gididoogaa eriyo gishshau, asau yayyoos” yaagidosona. ²⁷ Eti Yesuusayyo, “Nuuni erokko” yaagidi zaaridosona.

Yesuusi, “Taanikka haggaa ai alaafetettan oottiyaakko, intteyyo odikke” yaagiis.

Naa77u Naatu Leemisuwaa

²⁸ “SHin intte ai qoppeetii? Naa77u naati de7iyo issi bitanee de7ees; he bitanee baira na7aakko biidi, ‘Ta na7au, hachchi baada ta woiniyaa turaa ootta’ yaagiis. ²⁹ Na7ai zaaridi, ‘Ixxaas’ giis; shin guyyeppe ba wozanan qoppi ekkidi, woiniyaa turaa oottanau biis. ³⁰ Aawai hinkko na7aakko biidi, bairau giidoogaadankka au giis; kaalo na7ai zaaridi, ‘Ero ta godau’ yaagiis; shin bibeenna. ³¹ Ha naa77u naatuppe ba aawai koyidoogaa oottidaagee augee?” yaagiis.

Yaagin eti, “Bairaa” yaagidosona.

Yesuusi eta hagaadan yaagiis; “Taani intteyyo tumaa gais; giiraa ekkiaageetinne shaaramuxati intteppe sinttati, Xoossaa kawotettaa gelana. ³² Aissi giikko, Xammaqiya Yohaannisi xillotettaa ogiyaa tamaarissiiddi, inttekkko yin, i giyoogaa ammanibeekketa. SHin giiraa ekkiaageetinne shaaramuxati i giyoogaa ammanidosona; intte harai atto hegaa be7idikka, intte nagaraappe simmidi, i giyoogaa ammanibeekketa” yaagiis.

Woiniyaa Turaa Giddon Oottiya Goshshanchchatu Leemisuwaa

(Marqqoosa 12:1-12; Luqaasa 20:9-19)

³³ Qassikka Yesuusi hagaadan yaagiis; “Hara leemisuwaakka siyite; woiniyaa giyo turaa tokkida issi bitanee de7ees; woiniyaa turaa yuushshi aattidi diriis; qassi he woiniyaa gum77iyo ollaakka bookkiis; hegaa naagiya asaayyo adussa shuchchaa gimbbiis. Hegaappe guyyiyan, kottaa oottiya asau immidi, hara dere biis. ³⁴ Woiniyaa aifiyaa maxiyo wodee gakkinn,

bana gakkiyaagaa ekkidi yaana mala, ba ashkkarata ba kottaawatukko kiittiis. ³⁵ Kottaawati a ashkkarata oiqqidi, issuwaa wadhdhdosona; issuwaa woridi, qassi hinkkuwaa shuchchan caddidosona. ³⁶ Qassikka he bitanee kaseegeetuppe dariya hara ashkkarata kiittiis; kottaawati he ashkkarata kaseegeetudan oottidosona.

³⁷ “SHin wurssettan i, ‘Ta na7aa eti bonchchana’ yaagidi ba na7aa etakko kiittiis.

³⁸ “SHin kottaawati na7aa be7idi, bantta gidдон, ‘Gadiyaa laattanaagee hagua; hinddite a woridi, gadiyaa nuuni laat-toos’ yaagidosona. ³⁹ Na7aa oiqqidi, woiniyaa turaa gidдoppe gaxaa kessidi woridosona.

⁴⁰ “Simmi woiniyaa turaa godai yiyo wode, he kottaawata waatanee?” yaagidi oichchiis.

⁴¹ Oichchin eti, “I he iita asata wori wurssidi, woiniyaa turai aifiyo wode bana gakkiyaagaa wodiyan sheedhdhiya hara kottaawatuyyo immana” yaagidosona.

⁴² Yesuusi eta hagaadan yaagiis;

“ ‘Gimbbiyaageeti karidi ixido shuchchai
godaa xaphuwaa minttiya, ubbaappe aadhdhiya
shuchcha gidiis.

Hagee Godai oottidobaa;

qassi nu aifiyaukka garamissiyaabaa’
yaagiyaagaa Xoossaa maxaafaappe mulekka nab-
babibeekketii?

⁴³ “Hegaa gishshau, taani intteyyo odais; Xoossaa kawotet-
tai intteppe ekkidi, lo77o aifiyaa immiya asau imettana.

⁴⁴ He shuchchaa bolli kunddiya ubbai meqerettana; qassi he
shuchchai asa bolli kunddikko, he kunddido uraa gaaccana”
yaagiis.

⁴⁵ Qeese halaqatinne Parisaaweti Yesuusi odido
leemisuwaa siyido wode, banttabaa haasayiyoogaa
eridosona. ⁴⁶ Eti Yesuusa oiqqanau koyidosona; shin Yesuusa
daro asai hananabaa yootiyaagaa giidi qoppi uttido gishshau,
he asau yayyidosona.

22

Bullachchaa Oduwaa Leemisuwaa (Luqaasa 14:15-24)

¹ Yesuusi asaayyo naa77anttuwaa leemisuwan hagaadan
yaagidi haasayiis; ² “Saluwaa kawotettai ba na7aayyo bul-
lachchaa makkida kawuwaa mala. ³ He kawoi bullachchaa
odi wottido asata xeesanau ba ashkkarata kiittiis; shin asati
yaanau koyibookkona.

⁴ “Qassi hara ashkkarata, ‘Xeesettidaageeta, “Taani qumaa giigissaas; ta sanggatinne ta daddaroti shuhettidosona; ub-babaikka mahettiis. Bullachchaa haa yiite” yaagite’ yaagidi kiittiis. ⁵ SHin xeesettidaageeti koyennan ixixidi, bantta oosuwau oosuwau biidosona; issoi ba goshshau bin, hinkkoi ba zal77iyau biis. ⁶ Attidaageeti qassi kawuwaa ashkkarata oiqqidi wadhdhidi woridosona.

⁷ “Kawoi daro hanqqettiis; qassi ba wotaaddarata yed-didi, he shemppuwaa woridaageeta worissidi, eta kata-maa xuugissiiis. ⁸ Hegaappe guyyiyan, ba ashkkarata, ‘Bullachchai mahettiis; shin xeesettidaageeti bullachchau bessiya asa gidokkona. ⁹ Hegaa gishshau, wogga ogiyaa biidi, intte demmido asa ubbaa bullachchau xeesite’ yaagiis. ¹⁰ He ashkkarati ogiyaa biidi, bantta demmido asa ubbaa lo77uwaa iitaa shiishshidi, bullachchaa daasiyaa kuntti-dosona.

¹¹ “SHin kawoi qumaa maanau uttida asaa be7anau gelido wode, bullachchaa maayuwaa maayibeenna issi bitaniyaa hegan be7idi, ¹² ‘Ta jaalau, bullachchaa maayuwaa maayennan waanada haggaa geladii?’ yaagin bitanee co77u giis.

¹³ “Hegaappe guyyiyan, kawoi ba ashkkarata, ‘Ha bitaniyaa kushiyaanne tohuwaa qachchidi, kare xumaa kessi olite; i hegan yeekkananne achchaa garccana’ yaagiis.

¹⁴ “Aissi giikko, xeesettidaageeti daro; shin dooretti-daageeti guutta” yaagiis.

*Giiraa Giirettaabaa Oichchido Oishaa
(Marqqoosa 12:13-17; Luqaasa 20:20-26)*

¹⁵ Hegaappe guyyiyan, Parisaaweti biidi, a haasayaappe bala demmidi, a oiqqana mala maqettidosona. ¹⁶ Qassi bantta erissiyo ashkkaratuppenne Heeroodisa baggatuppe amaridaageeta akko kiittidosona. Kiittin eti, “Tamaariissiyaa-goo, neeni tumaa haasayiyoogaanne Xoossaa ogiyaa tumatetan tamaariissiyoo-gaa nuuni eroos; aissi giikko, neeni asappe asa shaakkakkanne dummayakka. ¹⁷ Ne qofai aibakko nu-uyyo oda; nuuni Roome biittaa Kawuwaa Qeesaarayyo giiraa giiriyoo-gee wogeeyye woga gidennee?” yaagidosona.

¹⁸ SHin Yesuusi eta iita qofaa eridi, “Ha lo77o milatiya iita asatoo, aissi tana paacceetii? ¹⁹ Giiraa qanxxiyo miishshaa tana bessite” yaagiis. Yaagin eti santtimiyaa au ehiidosona. ²⁰ I, “Ha merainne sunntai oogee?” yaagiis.

²¹ Yaagidi eta oichchin, eti, “Roome biittaa Kawuwaa Qeesaaraagaa” yaagidosona.

Hegaappe guyyiyan, Yesuusi eta, “Yaatikko, Qeesaaraagaa Qeesaarassi, Xoossaagaa Xoossaassi immite” yaagiis. ²² Eti heggaa siyido wode, garamettidi a yeggi bayidi biidosona.

Haiqqidaageetu Dendduwaabaa
(*Marqqoosa 12:18-27; Luqaasa 20:27-40*)

²³ Haiqqida asi denddena giya Saaduqaawetuppe issi issi asati he gallassi Yesuusakko yiidi, hagaadan yaagidi, a oichchidosona; ²⁴ “Tamaarissiyaagoo, Muusee, ‘Issi asi na7a yelennan haiqqikko, he haiqqidaagaa ishai a machchiyo aissidi, ba ishaayyo na7a yelanau bessees’ yaagiis. ²⁵ Nunaara laappun ishantti de7oosona; bairai machchiyo ekkidi, na7a yelennan haiqqiis; haiqqin a machchiyo a ishai aissiiis. ²⁶ Qassi naa77anttoikka haiqqiis; heezanttoikka, laappunnta gakkanaashinkka hegaadan hanidosona. ²⁷ Ubbaappe guyyiyan, he maccaasiyaa haiqqaasu. ²⁸ Yaatin, haiqqida asai haiquwaappe denddiyo gallassi he maccaasiyaa laappunatuppe augaayyo machcho gidanee? Aissi giikko, laappunati ubbaikka o ekkidosona” yaagidosona.

²⁹ Yesuusi zaaridi, hagaadan yaagiis; “Xoossaa maxaafata woi a wolqqaa intte erenna gishshau baleeta. ³⁰ Aissi giikko, haiqqida asai haiquwaappe denddiyo gallassi, saluwan de7iya kiitanchchatu mala gidanaappe attin, attumaasinne ekkenna; maccaasinne gelenna. ³¹⁻³² SHin haiqqidaageetu dendduwaabaa gidikko, Xoossai, ‘Taani Abrahaama Xoossaa, Yisaaqa Xoossaa, Yaaqooba Xoossaa’ yaagidi intteyyo odidoogaa mulekka nabbabibeekketii? Xoossai paxa de7iyaageetu Xoossaa gidiyooaappe attin, haiqqidaageetu Xoossaa gidenna” yaagiis.

³³ Daro asai hegaa siyidi, a timirttiyan garamettiis.

Ubbaappe Aadhdhiya Azazuwaa
(*Marqqoosa 12:28-34; Luqaasa 10:25-28*)

³⁴ SHin Yesuusi Saaduqaaweta co77u oottidoogaa Parisaaweti siyido wode, issisaa shiiqidosa. ³⁵ Eta giddoppe higgiiyaa tamarissiya issoi, Yesuusa paaccanau issibaa oichchiis. ³⁶ “Tamaarissiyaagoo, higgiiyaa giddon ubbaappe aadhdhiya azazoi augee?” yaagidi a oichchiis.

³⁷ Oichchin Yesuusi zaaridi, hagaadan yaagiis; “‘Neeni Godaa ne Xoossaa ne kumetta wozanaappe, ne kumetta shempuwaappe, ne kumetta qofaappe siiqa’ yaagiis. ³⁸ Hegee ubbaappe gitatiya azazonne qassi ubbaappe aadhdhiya azazo. ³⁹ Qassi naa77antto azazoikka a mala; hegee, ‘Neeni ne shooruwaa ne huuphedan siiqa’ giyaagaa. ⁴⁰ Muuse higge ubbainne hananabaa yootiyaageetu timirttee ha naa77u azazotun qashettees” yaagiis.

Kiristtoosabaa Oichchido Oishaa
(*Marqqoosa 12:35-37; Luqaasa 20:41-44*)

41-42 Parisaaweti issisaa shiiqidaashin Yesuusi eta, “Kiristtoosabaa woigi qoppeetii? I o na7ee?” yaagidi oichchiis.

Oichchin eti, “Kiristtoosi Daawita na7aa” yaagidosona.

43 Yesuusi eta, “Yaatin, Daawiti bana Geeshsha Ayyaanai haasayissin Kiristtoosa woigidi, ‘Goda’ giidi xeesii? 44 Qassikka Daawiti,

‘Godai ta Godaa,

“Taani ne morkketa neeni yedhdha eqqiyoobaa oottana gakkanaassi,

hagan taappe ushachcha baggaara utta” giis’

yaagiis. 45 Daawiti Kiristtoosa, ‘Goda’ giidi xeesikko, yaatin, Kiristtoosi waanidi Daawita na7a gidii?” yaagiis.

46 Yesuusau issi qaala zaaranau danddayida issi asinne baawa; qassi he gallasappe doommin, hara oisha a oichchanau xalidai oonikka baawa.

23

Muuse Higgiyaa Tamaarissiyaageetunne Parisaawetu Iitatettaa

(Marqqoosa 12:38-39; Luqaasa 11:43-46; 20:45-46)

1 Hegaappe guyyian, Yesuusi shiiqida asaayyoonne ba erissiiyo ashkkaratuyyo hagaadan yaagidi haasayiis;

2 “Higgiyaa tamarissiyaageetinne Parisaaweti Muuse higgiyaa tamarissiiyo maataara de7oosona. 3 Hegaa gishshau, intte oottana mala, eti inttena azaziyo ubbabaa oottitenne qassi naagite; shin eti oottiyooagaan oottoppite;

aissi giikko, eti bantta yootiyooгаа oottokkona. 4 Tookkanau deexxiya toohuwaa eti qachchidi, asa toossoosona; shin bantta huuphen harai atto, he toohuwaa biradhdhiyan bochchanaukka koyokkona.

5 “SHin eti bantta ooso ubbaa asi be7anaadan oottoosona; aissi giikko, bantta som77uwaaninne bantta kushiya qe-

siyan qachchiyo xiqisiyaara de7iya kitaafaa aassoosanne bantta maayuwa macaraakka adussoosona. 6 Asi bant-

tana imattiyooosan bonchcho sohuwaa dosoosona; qassi Aihuda woosa keettatunkka daro lo77iya oidiyaa dosoosona.

7 Asi giyan banttana bonchchidi sarotanaagaanne ‘Tamaarissiyaagoo’ giidi banttana xeesanaagaa koyoosona.

8 “SHin inttena tamarissiyaagee issuwaa xalaala gidido gishshaunne intte ubbai ishannta gidido gishshau, issoi is-

suwaa, ‘Tamarissiyaagoo’ giidi xeesoppite. 9 Ha sa7an oonanne ‘Aawa’ giidi xeesoppite; aissi giikko, intteyyo saluwan de7iya issi Aawai de7ees. 10 Issoi issuwaa, ‘Godau’ gi-

idikka xeesoppite; aissi giikko, intteyyo issi Godai, Kiristtoosa xalaalai de7ees. 11 Intte gididon ubbaappe gitatiyaagee

intteyyo ashkkara gidanau bessees. ¹² Bana gitayiya oonikka kauyyana; qassi bana kaushshiya oonikka gitatana.

*Higgiyaa Tamaarissiyaageetinne Parisaaweti
Borettidosona*

(*Marqqoosa 12:40; Luqaasa 11:39-42,44,52; 20:47*)

¹³ “Lo77o milatiya iitadoo, higgiyaa tamaarissiyaageetoonne Parisaawetoo, asaayyo saluwaa kawotettaa intte gorddiyo gishshau, intteyyo aayye7ana; aissi giikko, intte huuphiyaunne gelekketa; qassi gelanau koyiyaageetanne gelissekketa.

¹⁴ “Lo77o milatiya iitadoo, higgiyaa tamaarissiyaageetoonne Parisaawetoo am77etu keettaa intte bonqqidi, intteyyo lo77o milatanau Xoossaa woosaa adusseeta; heгаа gishshau, intteyyo aayye7ana; ubbaappe aadhdhiya pirddaa intte ekkana.

¹⁵ “Lo77o milatiya iitadoo, higgiyaa tamaarissiyaageetoonne Parisaawetoo intte issi uraa ammanttanau abbaaninne sa7an yuuyiyo gishshaunne qassi intte a ammanttiyo wode, he uraa intteegaappe naa77u kushe iitida Gaannabiyau na7a oottiyo gishshau, intteyyo aayye7ana.

¹⁶ “‘Ooninne Beeta Maqidasiyan caaqqikko, aibinne baawa; shin Beeta Maqidasiyan de7iya worqqan caaqqikko, he caaqoi a gakkees’ giya intteyyo qooqi uttidi asa kaalettiyaageetoo, intteyyo aayye7ana. ¹⁷ Ha eeyyati, ha qooqeti, worqqai aadhdhiyye? Worqqaa geeshsha oottiya Beeta Maqidasee aadhdhii? ¹⁸ Qassi intte, ‘Ooninne yarshsho yarshshiyooan caaqqikko, aikkokka baawa; shin ooninne a bolli de7iya yarshshon caaqqikko, he caaqoi a gakkees’ yaagidi tamaarisseeta. ¹⁹ Ha eeyyati, ha qooqeti, yarshshoi aadhdhiyye? Woi yarshsho geeshsha oottiya a yarshshiyooan aadhdhii? ²⁰ Hegaa gishshau, yarshsho yarshshiyooan caaqqiya urai he yarshshiyooanikka caaqqees; qassi a bolli de7iya ubbabanikka caaqqees. ²¹ Beeta Maqidasiyan caaqqiya urai, he Beeta Maqidasiyaaninne a gidon de7iya Xoossan caaqqees. ²² Saluwan caaqqiya urai, Xoossaa kawotaa araataaninne he araatan uttiyaagan caaqqees.

²³ “Lo77o milatiya iitadoo, higgiyaa tamaarissiyaageetoonne Parisaawetoo, intteyyo aayye7ana. Aissi giikko, kareta sawuwaappe, katikallaappenne okashiyaappe asirataa intte immeeta; shin higgiyan de7iya keehi koshshiyaageeta aggi bayeeta; hegeeti pirddaa, maarotettaanne xillotettaa. Haratakka aggennan, intte oottanau bessiya yohoti hegeeta. ²⁴ Intteyyo qooqi uttidi, asa kaalettiyaageetoo, intte ushshaappe udunxxiyaa gaccidi, gaameelaa mitteeta.

25 “Lo77o milatiya iitattoo, higgiiyaa tamaarissiyaagee-tonne Parisaawetoo, intteyyo aayye7ana. Aissi giikko, intte shaatiyaayyoonne keriyaayyo bolla bagгаа geeshsheeta; shin intteyyo giddoora bonqqiyoogeenne uuzettiyoogee kumi uttiis. 26 Ha qooqe Parisaawiyau, shaatiyaayyoonne keriyaayyo garssaa kasetada geeshshargga; hegaappe guyyiyan, bolla baggaikka geeshsha gidana.

27 “Lo77o milatiya iitattoo, higgiiyaa tamaarissiyaagee-tonne Parisaawetoo, intteyyo aayye7ana. Aissi giikko, kare baggaara annuwan tiyettidi, lo77i uttidi, qassi garssa baggaara haiqqida asa meqettinne wooqqidabai ubbabai kumido duufota milateeta. 28 Hegaadankka, qassi bolla baggaara asa ubbau xillo milateeta; shin intteyyo garssa baggaara lo77o milatiya iitatettainne makkalai kumi uttiis.

29 “Lo77o milatiya iitattoo, higgiiyaa tamaarissiyaagee-tonne Parisaawetoo, intteyyo aayye7ana. Aissi giikko, hananabaa yootiyaageetu duufuwaa bolli keettaa keexxeeta; qassi xillotu duufuwaakka loitteeta. 30 Qassi intte, ‘Nuuni beni nu aawatu wode de7idobaa gidiyaakko, etaara issippe hananabaa yootiyaageeta worokko shin’ yaageeta. 31 Hegaa gidikko, hananabaa yootiyaageeta woridaageetu naata intte gididoogaa intte huuphen markkateeta. 32 Simmi intte aawati doommidoogaa polekkeitii!

33 “Ha shooshshattoo, shooshshaa naatoo, Gaannabiyaa pirdaappe waanidi attuuteetii? 34 Hegaa gishshau, be7ite, taani hananabaa yootiyaageeta, aadhdhida eranchchatanne higgiiyaa tamaarissiyaageeta inttekko kiittais. Etappe issuwaa issuwaa intte worananne masqqaliyaa bolli misimaariyan xishidi kaqqana; qassi issuwaa issuwaa intte woosa keettatun lissuwan garafananne katamappe katama yedettana. 35 Hegaa gishshau, xilluwaa Aabeela woroosappe doommidi, Beeta Maqidasiyaappenne yarshshiyooosappe gidduwan intte worido Baraakiyaa na7aa Zakkaariyaasa wodiya gakkanaassi, haiqqida xillo ubbatu suutta gishshau, intte qaxxayettana. 36 Taani intteyyo tumaa odais; ha ubbabai ha wodiya asaa bolli gakkana.

*Yerusalaamessi Odettida Mino Oduwaa
(Luqaasa 13:34-35)*

37 “Yerusalaame katamaa asau, Yerusalaame katamaa asau, hananabaa yootiyaageeta intte woreeta; Xoossai inttekko kiittidoogeet akka shuchchan caddeeta; kuttiiyaa ba marata ba qefiyan haphphiyoogaadan, taani intte asaa issi diri shiishshanau aapputoo koyidanaa! SHin tana diggideta. 38 Be7ite, intte keetta muleera ona gidana. 39 Aissi giikko, taani intteyyo odais; intte, ‘Godaa sunttan yiyaagee

anjettidaagaa' gaana gakkanaashin, naa77anttuwaa tana be7ekketa" yaagiis.

24

*Yesuusi Beeta Maqidasee Laalettanaagaa Kasetidi Odiis
(Marqqoosa 13:1-2; Luqaasa 21:5-6)*

¹ Yesuusi Beeta Maqidasiyaappe kiyidi biishin, Beeta Maqidasiyaa dirssa gidдон de7iya keettata bessanau erissiyo ashkkarati akko yiidosona. ² Yesuusi zaaridi eta, "Hagaa ubbaa be7eetii? Taani intteyyo tumaa odais; ha keettatun de7iya issi shuchchinne antennan ubbai qolettana" yaagiis.

*Wodiyaa Wurssettaabaa
(Marqqoosa 13:3-13; Luqaasa 21:7-19)*

³ Yesuusi Dabira Zaitte giyo deriyaa bollan uttidaashin, erissiyo ashkkarati banttarkka akko yiidi a, "Hegee aude hananaakko, nuuyyo odarkkii; qassi ne yuussaayyoonne wodiyaa wurssettaayyo malaatai aiba gidanee?" yaagidosona.

⁴ Yesuusi zaaridi, eta hagaadan yaagiis; "Inttena ooninne balettenna mala naagettite. ⁵ Aissi giikko, daro asati ta suntan, 'Taani Kiristtoosa' yaagiiddi yaana; yiidi daro asaa balettana. ⁶ Matan de7iya olaa cenggurssaanne haahuwan de7iya olaa oduwaa siyanau intte de7eeta; heгаа malabai hananau bessiyo gishshau, naagettite; hirggoppite; shin wurssettai biroona. ⁷ Aissi giikko, issi biittaa asai hara biittaa asaara olettana; qassi issi kawotettai hara kawotettaara olettana; koshainne biittaa qaattai ubbasan de7ana. ⁸ Hegee ubbaikka koiro leesso mala.

⁹ "Asai he wode inttena waissananne worana; ta sunttaa gishshau, dere ubbai inttena ixkana. ¹⁰ He wode daroti ammanuwaa aggana; bantta gidдон issi issuwaa aattidi immananne issi issuwaa ixkana. ¹¹ Qassi wordduwaa hananabaa yootiya daroti denddidi, daro asaa cimmana. ¹² Makkalai dariyo gishshau, daro asaa siiqoi irxxana. ¹³ SHin wurssettaa gakkanaashin gencciya urai attana. ¹⁴ Asa ubbau markka gidana mala, kawotettaa wonggeliyaa mishiraachchoi sa7a ubban odettana; hegaappe guyyiyan, wurssettai gakkana.

*Hanttaara Waqiyaa
(Marqqoosa 13:14-23; Luqaasa 21:20-24)*

¹⁵ "Hegaa gishshau, hananabaa yootiya Daaneeli odido bashshaa tunatettai geeshsha sohuwan eqqidaagaa intte be7ana; hegee woigiyoogaakko, nabbabiyaagee akeeko. ¹⁶ Yihudaa biittan he wode de7iyaageeti deriyaakko baqatona. ¹⁷ Keettaa huuphiyan de7iya uraikka ba son

de7iyaabaa ekkanau wodhdhoppo. ¹⁸ Gaden de7iyaagee ba maayuwaa ekkanau guyye simmoppo. ¹⁹ He wode shahaara maccaasatuyyoonne xanttiya maccaasatuyyo aayye7ana. ²⁰ Balggon woi Sambbatan intte baqatenna mala, Xoossaa woossite; ²¹ aissi giikko, sa7ai merettoosappe hachchi gakkanaashin de7ibeennabainne qassi hagaappe sinttaukka mule de7enna iita waayee he wode de7ana. ²² Xoossai he gallassatu qoodaa guuttiyoi bannaakko, asa gididai ooninne attenna; shin i ba doorido asatu gishshau, he gallassatu qoodaa guuttana.

²³ “He wode ooninne inttena, ‘Be7ite. Kiristtoosi hagan de7ees’ woi, ‘Hegan de7ees’ yaagikko abaa ammanoppite. ²⁴ Aissi giikko, worddanchcha Kiristtoosatinne wordduwaa hananabaa yootiyaageeti denddana; denddidi banttau dand-dayettikko, harai atto Xoossai dooridoogeet akka balettanau gita malaataanne garamissiyaabaa bessana. ²⁵ Be7ite, taani intteyyo heгаа kasetada yootaas.

²⁶ “Hegaa gishshau, asai inttena, ‘Be7ite, Kiristtoosi bazzon de7ees’ giikko, heгаа booppite; woi inttena, ‘Be7ite, qol77on de7ees’ giikkokka, etabaa ammanoppite. ²⁷ Aissi giikko, wolqqanttai arshshoppe wolqqammidi, arggo gakkanaassi phooliyooгаadan, ta yuussai, Asa Na7aa yuussai, heгаadan hanana.

²⁸ “Gauxai de7iyooсaa ankkoi shiiqana.

*Asaa Na7ai Kiristtoosi Naa77anttuwaa Yaana
(Marqqoosa 13:24-27; Luqaasa 21:25-28)*

²⁹ “He wode waayiyaappe guyyiyan, sohuwaara awai xumana; aginai poo7iyooгaa aggi bayana; xoolintteti saluwaappe kunddana; qassi saluwan de7iya wolqqatikka qaaxettana.

³⁰ He wode ta malaatai, Asa Na7aa malaatai, saluwan beetana; sa7an he wode de7iya asa zare ubbai yeekkana. Qassi taani, Asa Na7ai, wolqqaaranne gita bonchchuwaara saluwaa shaara giddoora yiishin, eti be7ana. ³¹ I ba ki-itanchchata gita malkkataara kiittana; kiittin kiitanchchati sa7au ha gaxaappe ya gaxaa gakkanaashin, qassi sa7an oiddu zooziyaappe au doorettida asaa shiishshana.

*Godai Yaana Gallassaa Malaataa
(Marqqoosa 13:28-31; Luqaasa 21:29-33)*

³² “Leemisuwaa balasiyo giyo mitteeppe akeekite; balasiyaa aaciyo wodenne i tashee bonccottiyo wode, bonee matattidoogaa intte erana. ³³ Hegaadankka, intte he ubbabaa be7iyoy wode, i matattidi pengge shiiqidoogaa erite. ³⁴ Taani intteyyo tumaa odais; ha ubbabai hanana gakkanaassi, ha

wodiyaa asai haiqqiichchenna. ³⁵ Saloinne sa7ai aadhdhana; shin ta qaalai mulekka aadhdhenna.

Godai Yaana Gallassaa Ooninne Erenna
(*Marqqoosa 13:32-37, Luqaasa 17:26-30,34-36*)

³⁶ “SHin he gallaanne he saatiyaa Aawaa xalaalaappe attin, harai atto saluwan de7iya kiitanchchata gidin, woi tana Na7aa gidinkka ooninne eriyaabi baawa. ³⁷ Ta yuussai, Asa Na7aa yuussai, Nohe wode hanidoogaa mala gidana. ³⁸ Aissi giikko, bashshiya haattaa yuussaappe kase wode, Nohee markkabiyan gelido gallasai gakkanaashin, asai meesinne uyees; qassi attumaasai machcheesinne maccaasai azinaa gelees. ³⁹ Bashsha haattai yiidi, eta ubbaa efaana gakkanaashin, eti akeekibookkona; taani, Asa Na7ai, yiyo wodee, heгаа mala gidana.

⁴⁰ “He wode naa77u asati gaden oottiyaageetuppe issuwaa efaana; issoi attana. ⁴¹ Naa77u maccaasati woxan gaac-ciyaageetuppe issinniyo efaana; issinniyaa attana.

⁴² “Simmi intte Godai ai gallassi yaanaakkonne intte erenna gishshau, naagi uttite. ⁴³ SHin kaisoi qammaappe wogga wodiyan yaanaakko keettaawai eridaakko, ba keetai booktenna mala, beegottidi naagi uttanaagaa erite. ⁴⁴ Hegaa gishshau, intteikka giigi uttite; aissi giikko, taani, Asa Na7ai, intte qoppenna saatiyan yaana.

Iitanne Lo77o Ashkkaraa Leemisuwaa
(*Luqaasa 12:41-48*)

⁴⁵ “Yaatin, ba so asau qumaa koshshiyo wodiyan immana mala, a godai sunttido ammanettida wozannaama ashkkari oonee? ⁴⁶ I hegaadan oottishin, a godai yiidi demmiyo ashkkarai anjettidaagaa. ⁴⁷ Taani intteyyo tumaa odais; godai he ashkkaraa babaa ubbaa bolli sunttana. ⁴⁸ SHin ashkkarai iita gidikko, ‘Ta godai gam77idi yaana’ yaagidi ba wozanan qoppidi, ⁴⁹ ba lagge ashkkarata waraa doommikko, mattottiyaageetuura miikkonne uyikko, ⁵⁰ he ashkkaraa godai i qoppibeenna gallaasaaninne i eribeenna saatiyan yaana. ⁵¹ Yiidi a qanxxerettidi, lo77o milatiya iita asati de7iyoosan wottana; hegan i yeekkananne achchaa garccana.

25

Tammu Geela7otu Leemisuwaa

¹ “He wode saluwaa kawotettai bantta kuraaziyaa oiqqidi, machchiyo bullachchiyaagaa mokkanau kare kiyida tammu geela7ota milatana. ² Etappe ichchashati eeyya; qassi ichchashati cincca. ³ Eeyyati bantta kuraaziyaa oiqqidosona; shin lambba oiqqibookkona. ⁴ SHin cinccati

bantta kuraaziyaanne xaaramusiyan lambbaa oiqqidosona.
⁵ Machchiyo bullachchiyaagee yeennan gam77in, he geela7oti banttana xiskkissin zin77i bayidosona.

⁶ “Bilahe gidido wode, ‘Be7ite, machchiyo bullachchiyaagee gakkii; a mokkanau kare kiyite’ yaagiya gita cabboi denddiis.

⁷ “He wode he geela7oti ubbati beegottidi, bantta kuraaziya giigissidosona. ⁸ Eeyyati ciccata, ‘Nu kuraazee to77ana haniyo gishshau, intte lambbaappe nuuyyo immerkketii’ yaagidosona.

⁹ “SHin ciccata zaaridi eta, ‘CHii, nuuyyoonne intteyyo gidenna; hegaa gishshaa intteyyo baizziyaageetukko biidi shammi ekkite’ yaagidosona. ¹⁰ Yaagin eeyya geela7oti lambbaa shammanau biichchidaashin, machchiyo bullachchiyaagee puttu gin, giigi uttida ichchashu geela7oti aara issippe bullachchaa keettaa gelidosona; kareekka gorddetti aggiis.

¹¹ “Guyyeppe qassi hinkko geela7oti yiidi, ‘Godau, godau, nuuyyo dooyarkkii’ yaagidosona.

¹² “SHin machchiyo bullachchiyaagee zaaridi, ‘Taani intteyyo tumaa odais; taani inttena erikke’ yaagiis.

¹³ “Simmi taani, Asa Na7ai, yaana gallassaa woi saatiyaa intte erenna gishshau, naagi uttite.

*Heezzu Ashkkaratu Leemisuwaa
 (Luqaasa 19:11-27)*

¹⁴ “Aissi giikko, saluwaa kawotetta ba ashkkarata xeesidi, bau de7iyaabaa etau sheedhdhidi, oge baana haniya bitaniyaa milatees. ¹⁵ Etau huuphiyan huuphiyan eta wolqqaa keenaa issuwau ichchashu sha7u biraa, issuwau naa77u sha7u biraa, qassi issuwau issi sha7u biraa immidi, ba ogiyaa biis. ¹⁶ Ichchashu sha7u biraa ekkida ashkkarai sohuwaara biidi zal77idi, hara ichchashu sha7u biraa worissiiis. ¹⁷ Hegaadankka, qassi naa77u sha7u biraa ekkida ashkkarai hara naa77u sha7u biraa worissiiis. ¹⁸ SHin issi sha7u biraa ekkidaagee biidi, ollaa bookkidi, ba godaa miishshaa moogiis.

¹⁹ “Daro wodiyaappe guyyiyan, he ashkkaratu godai yiidi, ba miishshaa etaara qoodettiis. ²⁰ Ichchashu sha7u biraa ekkida ashkkarai yiidi, hara ichchashu sha7u biraa sheedhdhiiddi, ‘Ta godau, neeni tau ichchashu sha7u biraa immadasa; be7a, hara ichchashu sha7u biraa worissaas’ yaagiis. ²¹ A godai a, ‘Hayyanaashsho! Neeni lo77onne ammanettiya ashkkaara; neeni guuttaban ammanettadasa. Taani nena darobaayyo alaafe oottana; haa gelada ne godaara ufaitta’ yaagiis.

²² “Qassi naa77u sha7u biraa ekkidaageekka yiidi, ‘Ta godau, neeni tau naa77u sha7u biraa immadasa; be7a, taani hara naa77u sha7u biraa worissaas’ yaagiis. ²³ A godai a, ‘Hayyanaashsho! Nene lo77onne ammanettiya ashkkara; neeni guuttaban ammanettadasa. Taani nena darobaayyo alaafe oottana; haa gelada ne godaara ufaitta’ yaagiis.

²⁴ “Issi sha7u biraa ekkidaagee qassi yiidi, ‘Ta godau, neeni zerabeennasaappe cakkiya asa gidiyooogaanne katta laalabeennasaappe maxiya meqetti baina asa gidiyoooga taani erais. ²⁵ Taani yayyaas; yaatada baada ne biraa biittan moogaas; be7a, ne birai hageeho’ yaagiis.

²⁶ “A godai zaaridi, a hagaadan yaagiis; ‘Ha iita azalla ashkkarau, taani zerabeennasaappe cakkiya asa gidiyooogaanne katta laalabeennasaappe maxiya asa gidiyoooga eradii? ²⁷ Yaatin, neeni ta miishshaa bankkiyan wottidobaa gidiyaakko, taani simmiyo wode ta miishshaa woriyaara ekkanaagaa shin attiis. ²⁸ Hega gishshau, he miishshaa appe wotti ekkidi, tammu sha7u birai de7iyooogaayyo imite. ²⁹ Aissi giikko, de7iyoo ubbau harai gujettana; i bau gidiyaagaappe darissidi ekkana; shin bainaagaappe harai atto, he au de7iya guuttaikka appe eketiichhana. ³⁰ Allaalle kessena ashkkaraa kare xumaa kessi olite; hegan i yeekkananne ba achchaa garccana’ yaagiis.

Wodiyaa Wurssettan Hanana Pirddaa

³¹ “Taani, Asa Na7ai, kiitanchcha ubbatuura bonchchuwan yiyo wode, ta bonchcho kawotaa araatan uttana. ³² Sa7an de7iya asai ubbai ta sintti shiiqana; heemmiyaagee dorssata deeshshatuppe shaakkiyoogaadan, taani he asaa naa77u kessada shaakkana. ³³ Qassi dorssata taappe ushachcha baggaara essada, deeshshata taappe haddirssa baggaara essana.

³⁴ “Hegaappe guyyiyan, taani kawoi taappe ushachcha baggaara de7iyaageeta hagaadan yaagana; ‘Ta Aawai anjjidoogeetoo, haa yiidi sa7ai merettoosappe hachchi gakkanaashin, intteyyo giigida kawotettaa laattite. ³⁵ Aissi giikko, taani namisettin mizideta; saamettin ushshideta; imatta gidada binkka mokiideta. ³⁶ Taani kallottin maizzideta; harggin be7ideta; qashettin taakko gakkideta’ yaagana.

³⁷ “Hegaappe guyyiyan, xilloti zaaridi, a hagaadan yaagana; ‘Godau, neeni namisettin, aude be7idi mizidoo? Woi neeni saamettin, aude be7idi ushshidoo? ³⁸ Nene imatta gidada yin aude be7idi mokiidoo? Woi neeni kallottin aude maizzidoo? ³⁹ Qassi neeni harggin, woi qashettin neekko biidi aude nena be7idoo?’ yaagana. ⁴⁰ Taani kawoi zaarada, ‘Taani intteyyo tumaa odais; intte ha ta ishanttu ubbaappe

harai atto, laafiya issuwaayyo oottidobaa gidikkokka, hegaa tau oottideta' yaagana.

⁴¹ "He wode, taappe haddirssa baggaara de7iyaaageeta taani yaagana; 'Ha qanggettidaageetoo, ta matappe kichchite; biidi xalahe halaqaayyoonne a kiitanchchatuyyo giigida merinaa taman gelite. ⁴² Aissi giikko, taani namisettin, tana mizibeekketa; saamettin ushshibeekketa. ⁴³ Taani imatta gidada bin, tana mokiibeekketa; kallottin maizzibeekketa; qassi harggin, qashettinkka tana be7ibeekketa' yaagana.

⁴⁴ "He wode eti qassi hagaadan yaagidi zaarana; 'Godau, neeni namisettin woi saamettin, woi imatta gidada bin woi kallottin, woi harggin woi qashettin, aude be7idi, nena maaddennan ixxidonii?' yaagana.

⁴⁵ "He wode taani kawoi zaarada eta, 'Taani intteyyo tumaa odais; intte ha ubbaappe laafiya issuwaa maaddennan ixxidoogee, tana maaddennan ixxidooгаа' yaagana. ⁴⁶ Hegeeti merinaa qaxxayuwau baana; shin xilloti merinaa de7uwau baana" yaagiis.

26

Yesuusa Bolli Maqettidosona

(Marqqoosa 14:1-2; Luqaasa 22:1-2; Yohaannisa 11:45-53)

¹ Yesuusi ha timirttiyaa ubbaa wurssido wode, ba erisiyo ashkkarata, ² "Naa77u gallassappe guyyiyan, Paasikaa Baalaa bonchchiyo gallassa gidiyooгаа ereeta. He gallassi tana, Asa Na7aa, asai masqqaliyaa bolli misimaariyan xishidi kaqqanau aatti immana" yaagiis.

³ He wode qeese halaqatinne dere cimati Qayaafa giyo qeese ubbatu halaqaa gita keettan shiiqidi, ⁴ asi erennan Yesuusa oiqqidi, woranau maqettidosona. ⁵ SHin eti, "Asai ooshshaa kessenna mala, Paasikaa bonchchiyo gallassi hegaa oottokko" yaagidosona.

Issi Maccaasiyaa Yesuusa SHittuwaa Tiyaasu

(Marqqoosa 14:3-9, Yohaannisa 12:1-8)

⁶ Yesuusi Biitaaniyaa kataman inchchirichchaa harggiya Simoonna son de7ishin, ⁷ issi mishiriyaa albbasxxiroosa giyo shuchchaappe oottido bilqqaadiyaa kumida daro al77o shituwaa ekkada yaasu; yaada qumaa i miishin, he shittuwaa Yesuusa huuphiyan tigaasu. ⁸ SHin erissiyo ashkkarati hegaa be7idi hanqqettidosona; hanqqettidi, "Ha shittuwaa coo mooriyoogee aibissee? ⁹ Aissi giikko, ha shittuwaa al77o waagan baizzidi, miishshaa hiyyeesau immanau danddayettes" yaagidosona.

¹⁰ Yesuusi eti giyoogaa eridi, eta hagaadan yaagiis; "Ha maccaasiyo aissi waisseetii? A tau lo77obaa oottaasu.

11 Hiyyeesati ubba wode inttenaara de7oosona; shin taani inttenaara ubba wode de7ikke; ¹² a ha shittuwaa ta bolli tigiyoogee tana mooganau giigissanaassa. ¹³ Taani intteyyo tumaa odais; sa7a ubban ha wonggeliyaa mishiraachchuwaa odiyoosan awaanikka, asai o hassayana mala, a oottidoogee odettana” yaagiis.

Yihudai Yesuusa Aattidi Immanau Maayiis
(*Marqqoosa 14:10-11; Luqaasa 22:3-6*)

¹⁴ He wode tammanne naa77u erissiyo ashkkaratuppe is-soi Yihudaa Asqqorootu giyoogee qeese halaqatukko biis. ¹⁵ Biidi, “Taani intteyyo Yesuusa oittikko, tau ai immuuteetii?” yaagin eti ayyo hasttamu biraa qoppidi immidosona. ¹⁶ Hegaappe guyyiyan, Yihudai Yesuusa aattidi immanau injjetiya wodiya wochchees.

Yesuusi Aihudatu Paasikaa Kahuwaa Ba Kiittidoogee tuura Miis
(*Marqqoosa 14:12-21; Luqaasa 22:7-14, 21-23; Yohaannisa 13:21-30*)

¹⁷ Oittaa miyo gallassaa bonchchiyo koiro gallassi, erissiyo ashkkarati Yesuusakko yiidi, “Paasikaa bonchchiyo gallassi neeni maana qumaa awan giigissanee?” yaagidosona.

¹⁸ Yaagin Yesuusi eta, “Katamaa biidi, issi bitaniyaa, “Tamarissiyaagee nena, “Tau wodee gakkii; taani ta erissiyo ashkkaratuura Paasikaa bonchchiyo gallassaa ne son aattana” yaagees’ yaagite” yaagiis.

¹⁹ Erissiyo ashkkarati Yesuusi banttana azazidoogaadan oottidi, Paasikaa bonchchiyo gallassi maana qumaa giigissidosona.

²⁰ Sa7ai omarido wode, Yesuusi tammanne naa77u erissiyo ashkkaratuura qumaa maanau uttiis. ²¹ Eti miishin, Yesuusi eta, “Taani intteyyo tumaa odais; intteppe issi urai tana aattidi immana” yaagiis.

²² Eti daro dagammidi, huuphiyan huuphiyan, “Godau, tumu taneeshsha?” giyoogaa doommidosona.

²³ Yesuusi zaaridi, “Ba kushiya tanaara issippe shaatiyan yeddidi tushkkiyaagee tana aattidi immana. ²⁴ Taani, Asa Na7ai, Xoossaa maxaafai haiqqana giidoogaadan haiqqana; shin tana, Asa Na7aa, aattidi immiya urau aayye7ana; he urai yelettannan attiyaakko au keha shin” yaagiis.

²⁵ A oittiya Yihudai zaaridi, “Tamarissiyaagoo, neeni giyoogee tanee?” yaagiis.

Yaagin Yesuusi zaaridi a, “Neeni ne huuphen gaadasa” yaagiis.

Godaa Kahuwaa Ekkiyo Wogaa

(*Marqqoosa 14:22-26; Luqaasa 22:15-20; Koiro Qorontoosa 11:23-25*)

²⁶ Eti miishin, Yesuusi oittaa ekkidi, Xoossaa galatiis; he oittaa menttidi, ba erissiyo ashkkaratuyyo immiiddi, “Heite; miite; hagee ta ashuwaa” yaagiis.

²⁷ Burccukkuwaa ekkidi, Xoossaa galatiis. Etau immiiddi, “Ubbai hagaappe uyite; ²⁸ aissi giikko, hagee daro asaa nagarai atto geetettana gishshau gukkiya ta suuttaa; ta suuttai ooratta maachchaa. ²⁹ SHin taani intteyyo odais; taani ta Aawaa kawotettan ooratta woine eessaa inttenaara uyana gallassai gakkanaashin, naa77anttuwaa ha woine eessaa mulekka uyikke” yaagiis.

³⁰ Mazamuriyaa yexxidoogaappe guyyiyan, Dabira Zaitte giyo deriyaa biidosona.

Yesuusi PHeexiroosi Kaddanaagaa Kasetidi Yootiis

(*Marqqoosa 14:27-31; Luqaasa 22:31-34; Yohaannisa 13:36-38*)

³¹ Yesuusi he wode eta, “Hachchi qammi intte ubbai tana yeggi bayidi baqatana; aissi giikko, Xoossaa maxaafai, ‘Xoossai dorssaa heemmiyaagaa worana;

worin dorssaa wudee laalettana’ yaagees. ³² SHin taani haiquwaappe denddidoo gaappe guyyiyan, intteppe kasetada Galiilaa baana” yaagiis.

³³ PHeexiroosi zaaridi, “Eti ubbati nena yeggi bayidi baqatikkokka, taani nena mulekka yeggikke” yaagiis.

³⁴ Yesuusi PHeexiroosa, “Taani neeyyo tumaa odais; hachchi qammi kuttoo waassanaappe kase, neeni tana heezzutoo kaddana” yaagiis.

³⁵ Yaagin PHeexiroosi zaaridi, “Taani harai atto, nenaara issippe haiqqiyaakkokka, nena mulekka kaddikke” yaagiis.

Yesuusi Geetesemaanen Woossiis

(*Marqqoosa 14:32-42; Luqaasa 22:39-46*)

Qassi erissiyo ashkkarati ubbatikka hegaadan giidosona.

³⁶ Yesuusi he wode ba erissiyo ashkkaratuura Geetesemaanen giyo sohuwaa biidi eta, “Taani hiniyo baada Xoossaa woossishin, intte hagan uttiishshite” yaagiis. ³⁷ Yaagidi PHeexiroosanne Zabddiyoosa naata naa77aa banaara ekki efidi, daro kayyuwaanne waayiyaa doommiis. ³⁸ Qassi eta, “Taani haiqqana gakkanaassikka kayyottais; hagan takkidi, tanaara naagite” yaagiis.

³⁹ Guuttaa sinttaukko shiiqiiddi, biittan gufannidi, “Ta Aawau, danddayettiyaabaa gidikko, ha burccukkuwaa taappe digga; shin neeni koyiyoogaadan hanoppe attin, taani koyiyoogaadan hanoppo” yaagidi Xoossaa woossiis.

⁴⁰ Yesuusi erissiyo ashkkaratukko simmidi yiis; xiskki-daageeta demmidi PHeexiroosa, “Intte issi saatekkonne xiskkennan tanaara naaganaukka danddayibeekketii? ⁴¹ Paaciyan intte gelenna mala, naagitenne Xoossaa woossite; ayyaanai giigi uttiis; shin ashoi daafuranchcha” yaagiis.

⁴² Yesuusi qassi naa77anttuwaa biidi, “Ta Aawau, taani ha burccukkuwaappe uyennan de7ishin burccukkuwaa denttanaagee danddayettennabaa gidikko, neeni koyiyoo bai hano” yaagidi Xoossaa woossiis. ⁴³ Qassikka simmi yiidi, erissiyo ashkkaratu aifiyaa xiskkoi goozi wottido gishshau, xiskkidaageeta demmiis.

⁴⁴ Qassikka eta yeggi bayidi biidi, heezzanttuwaa kase qaaliyo zaarettidi, Xoossaa woossiis. ⁴⁵ Hegaappe guyyiyan, erissiyo ashkkaratukko yiidi, “Ha77i gakkanaashinkka xiskeetiinne shemppeetii? Be7ite, tana, Asa Na7aa, nagaranchcha asatuyyo aattidi immiyo wodee gakkiiis. ⁴⁶ Denddidi hinddite; be7ite, tana aattidi immiyaagee hageeho gakkiiis” yaagiis.

Yesuusi Ba Morkketun Oiqettiis

(Marqqoosa 14:43-50; Luqaasa 22:47-53; Yohaannisa 18:3-12)

⁴⁷ Yesuusi heгаа biron haasayishin, tammanne naa77u erissiyo ashkkaratuppe issoi, Yihudai, gakkii wodhdhiis; qassi qeese halaqatinne dere cimati kiittin, bisuwaanne dullaa oiqqida daro asai aara issippe yiis. ⁴⁸ Yesuusa aattidi immiyaagee he daro asaa, “Taani yeriyoogee a; a oiqqite” yaagidi malaataa yooti wottiis.

⁴⁹ Sohuwaarakka Yesuusakko shiiqidi, “Tamaarissiyaagoo, saro de7ai” yaagidi a yeri ekkiis.

⁵⁰ Yesuusi a, “Ta jaalau, neeni oottanabaa ootta agga” yaagiis.

Hegaappe guyyiyan, he daro asai shiiqidi, Yesuusa mintti oiqqiis. ⁵¹ Yesuusaara de7iyaageetuppe issoi ba bisuwaa shoddinne qeese ubbatu halaqaa ashkkaaraa shocidi, a haittaa qanxxi oliis. ⁵² Yesuusi he wode a hagaadan yaagiis; “Ne bisuwaa a shoohuwan zaarada wotta; aissi giikko, biso shoddiya ubbai bison haiqqana. ⁵³ Ta Aawai daro sha7u kiitanchchata issi kuttan yeddidi, tana maaddana mala, taani a woossanau danddayiyoogaa erikkiiyye? ⁵⁴ Yaatin, Xoossaa maxaafati hagaadan hananau bessees yaagidoogee waanidi polettanau danddayii?” yaagiis.

⁵⁵ Hegaappe guyyiyan, Yesuusi he shiiqida daro asaa hagaadan yaagiis; “Tana pangga kessidi, pangga oiqqiyoo gaadan oiqqanau bisonne dulla oiqqidi yiidetii? Taani

Beeta Maqidasiyan tamarissaidda, gallassi gallassi intte-naara oottiyo wode tana oiqqibeekketa; ⁵⁶ shin hagee ubbai hanidoogee hananabaa yootiyaageeti Xoossaa maxaafatun xaafidoogee polettanaassa” yaagiis.

Erissiyo ashkkarati he wode ubbati a yeggi bayidi baqati-dosona.

Yesuusi Pirda SHangguwau Aadhdhiis

(Marqqoosa 14:53-65; Luqaasa 22:54-55,63-71; Yohaannisa 18:13-14,19-24)

⁵⁷ Yesuusa oiqqidaageeti qeese ubbatu halaqaa Qayaafakko, higgiiyaa tamarissiyaageetinne cimati shiiqidosa eeki efiidosona. ⁵⁸ SHin PHeexiroosi qeese ubbatu halaqaa dirssa giddo gakkanaashin, haahuwan a kaalliis; yohuwaa wurssettaa be7anau dirssa giddo gelidi, naagiyaageetuura utti bayiis.

⁵⁹ Qeese halaqatinne yaa7aa asai ubbai Yesuusa woranau a bolli worddo markka demmanau koyidosona. ⁶⁰ SHin harai atto daroti yiidi, a bolli wordduwaa markkattinkka appe ainne demmibookkona. Guyyeppe naa77ati yiidi, ⁶¹ “Ha bitanee, ‘Taani Xoossaa Beeta Maqidasiyaa qolada, heezzu gallas-san zaaretta keexxanau danddayais’ yaagiis” yaagidosona.

⁶² Qeese ubbatu halaqai dendi eqqidi Yesuusa, “Hageeti nena mootiyo mootuwau neeyyo zaariyoobi baawee?” yaagiis. ⁶³ SHin Yesuusi co77u giis; qassikka qeese ubbatu halaqai a, “Taani nena de7o Xoossaa sunntan callais; neeni Xoossaa Na7aa Kiristoosa gidikko nuussi oda” yaagiis.

⁶⁴ Yaagin Yesuusi zaaridi, “Neeni ne huuphenkka gaadasa; shin taani intteyyo odais; hagaappe sinttan, intte tana, Asa Na7aa, wolqqaama Xoossaappe ushachcha baggaara utti-daashiininne saluwaa shaaraara yiishin be7ana” yaagiis.

⁶⁵ Hegaappe guyyiyan, qeese ubbatu halaqai ba maayuwaa pooshshi olidi, “Hagee cayiichchiis; nuna hagaappe sinttan aissi hara markka koshshii? I ha77i cayiyoogaa intte siyideta.

⁶⁶ Intte qofai aibee?” yaagiis.

Yaagin eti, “Au haiqoi bessees” yaagidi zaaridosona.

⁶⁷ Hegaappe guyyiyan, eti a som77uwan cuchchidi, a dechchidosona; harati qassi a baqqidi, ⁶⁸ “Kiristoosaa! Nena dechchidai oonee? Ane nuuyyo hananabaa yoota” yaagidosona.

PHeexiroosi Yesuusa Kaddiis

(Marqqoosa 14:66-72; Luqaasa 22:56-62; Yohaannisa 18:15-18,25-27)

⁶⁹ PHeexiroosi keettaappe kareera dirssa gidдон utti-daashin, issi ashkkariyaa akko yaada, “Neenikka Galiilaa Yesuusaara issippe de7aasa” yaagaasu.

⁷⁰ SHin i eta ubbaa sinttan he ashkkariyo, “Neeni giyoobai aibakko taani erikke” yaagidi kaddiis.

⁷¹ Qassi biidi dirssaa penggekko kiyishin, hara ashkkariyaa a be7ada, hegan de7iya asatuyyo, “Ha bitanee Naazireeta Yesuusaara de7ees” yaagaasu.

⁷² Yaagin PHeexiroosi naa77anttuwaa caaqqidi, “Taani heгаа bitaniyaa erikke” yaagiis.

⁷³ Guuttaa gam77ishin, hegan eqqida asati PHeexiroosakko yiidi, “Neenikka tuma etaara issippe de7aasa; aissi giikko, neeni haasayiyo haasayaikka nena erissees” yaagidosona.

⁷⁴ Hegaappe guyyiyan PHeexiroosi, “Taani heгаа bitaniyaa erikke!” yaagidi, bana qanggettaanne caaquwaa doommiis.

He wode sohuwaarakka kuttoi waassi aggiis.
⁷⁵ PHeexiroosi bana Yesuusi, “Neeni kuttoi waassanaappe kase heezzutoo tana kaddana” giidoogaa hassayidi, kare kiyidi, mishettidi yeekkiis.

27

Yesuusi PHilaaxoosa Sintti Pirddau SHiiqiis

(Marqqoosa 15:1; Luqaasa 23:1-3; Yohaannisa 18:28-32)

¹ Maallado guuraara qeese halaqati ubbatinne dere cimati Yesuusa woranau maqettidosona; ² eti Yesuusa qachchidi efidi, deriyaa haariya PHenxxeniya PHilaaxoosayyo aattidi immidosona.

³ Yesuusa he wode oittida Yihudai PHilaaxoosi Yesuusa bolli pirddidoogaa be7idi, “Aayye7ana! Oittennan aggarkki-naashsha!” yaagidi, he hastamu biraa qeese halaqatuyyoonne dere cimatuuyo guyye zaaridi, ⁴ “Taani geeshsha asa oittada nagaraa oottaas” yaagiis.

SHin eti a, “Hegee nuuyo ai metoo? Hegee ne shene” yaagidosona.

⁵ Yihudai biraa Beeta Maqidasiyan oli bayiis; eta matappe aggidi biidi, suletti haiqqiis.

⁶ Qeese halaqati biraa ekkidi, “Ha birai suutta miishsha gidishin, nuuni Beeta Maqidasiyaa miishshaara gattiyoogee higge gidenna” yaagidosona. ⁷ Yaagidi issippe zorettidi, asa biitta asayyo moogo gade oottanau urqqa miishsha medhdhiyaageetu gadiyaa shammidosona. ⁸ Hega gishshau, he gadee hachchi gakkanaassikka, suutta gade geetettidi xesettes.

⁹ Hananabaa yootiya Ermmaasi, “Eti Israa7eela asai au qanxxanau qoppido hasttamu xaqara biraa ekkidi, ¹⁰ Godai tana azazidoogaadan, urqqa miishsha medhdhiyaageetu biittaa shammanau immidosona” giidoogee he wode polettiis.

*PHilaaxoosi Yesuusa Qoridi Oichchiis**(Marqqoosa 15:2-5; Luqaasa 23:3-5; Yohaannisa 18:33-38)*

¹¹ Yesuusi deriyaa haariyaagaa sintti shiiqin, deriyaa haariyaagee a, “Neeni Aihudatu kawoo?” yaagidi oichchiis.

Yesuusi a, “Neenikka gaasa” yaagiis.

¹² Qeese halaqatinne dere cimati a mootin, etau ainne zaaro immibeenna. ¹³ He wode, PHilaaxoosi Yesuusa, “Hageeti nena mootiyobaa ubbaa siyikkii?” yaagiis.

¹⁴ Yesuusi harai atto, issi qaalakka zaarennan ixxin, deriyaa haariyaagee daro garamettiis.

*Yesuusi Haiquwau Pirddettiis**(Marqqoosa 15:6-15; Luqaasa 23:13-25; Yohaannisa 18:39-40; 19:1-16)*

¹⁵ Deriyaa haariyaagee Paasikaa bonchchiyo gallassan, asai koyiyo issi uraa qashuwaappe birshshiyoo meezee de7ees. ¹⁶ He wode issi Barbbaana giyo daro erettida iita asi qasho keettan de7ees. ¹⁷ Hegaa gishshau, daro asai issisaa shiiqidaashin PHilaaxoosi, “Taani intteyyo Barbbaana birshshooyye, woi Kiristtoosa giyo Yesuusa birshshoo?” yaagidi asaa oichchiis. ¹⁸ Aissi giikko, eti qanaatidi Yesuusa oittidoogaa i erees.

¹⁹ PHilaaxoosi pirdda keettan uttidaashin, a machchiyaa ayyo, “He xillo bitaniyaa ainne oottoppa; aissi giikko, taani hachchi qammi aimuwan aban daro waayettaas” yaagada kiittaasu.

²⁰ SHin qeese halaqatinne dere cimati PHilaaxoosi Barbbaana birshshidi, Yesuusa woranaadan, shiiqida asai a woosana mala, asaa cimmidosona.

²¹ PHilaaxoosi zaaridi eta, “Taani eta naa77aappe intteyyo oona birshshanau koyeetii?” yaagin eti, “Barbbaana birshshanau koyoos” yaagidosona.

²² PHilaaxoosi, “Yaatin, Kiristtoosa giyo Yesuusa waatoo?” yaagidi eta oichchin ubbai, “Masqqaliyaa bolli misimaariyan xishettidi kaqetto” yaagidosona.

²³ PHilaaxoosi asaa, “Aissi? Ai iitabaa oottidee?” yaagiis.

SHin asai kaseegaappekka ba qaalaa xoqqu oottidi, “Masqqaliyaa bolli misimaariyan xishettidi i kaqetto” yaagidosona.

²⁴ Ooshshi denddanaagaappe attin, aibinne polettennaagaa PHilaaxoosi be7idi, haattaa ekkidi, “Ha bitanee haiqqiyoooban taani gelikke; hegaa intte erite” yaagidi shiiqida asaa sinttan ba kushiyaa meecettiis.

²⁵ SHiiqida asai ubbai zaaridi, “A suutta gomee nunanne nu naata gakko” yaagiis.

²⁶ Hegaappe guyyiyan, PHilaaxoosi Barbbaana etau birshshiis; birshshidi lissuwan Yesuusa garafidi, masqqaliyaa bolli misimaariyan xishidi kaqqanau etau aattidi immiis.

Wotaaddarati Yesuusa Bolli Qilliiccidosona
(*Marqqoosa 15:16-20; Yohaannisa 19:2-3*)

²⁷ Hegaappe guyyiyan, PHilaaxoosa wotaaddarati Yesuusa deriyaa haariyaagaa ooso keettaa ekki efin, wotaaddarati ubbai a lanqqiyan yuuyi aadhdhidi eqqididosona. ²⁸ A afalaa qaari ekkidi, zo7o afalaa a maizzidosona. ²⁹ Qassi agunntaa akiliiliyaa giigissidi, a huuphiyan wottidosona; a ushachcha kushiyan shombboqo gatimaa oittidi, a sinttan gulbbatidi, “Aihudatu kawuwau, saro de7ai!” yaagidi, a bolli qilliiccidosona. ³⁰ A bolli cuchchidosona; he shombboqo gatimaa ekkidi, a huuphiyaa shocidosona. ³¹ Eti a bolli qilliiccidoogaappe guyyiyan, zo7o afalaa appe qaari ekkidi, a afalaa a maizzidosona; qassi masqqaliyaa bolli misimaariyan xishidi a kaqqanau ekki efidosona.

Yesuusi Kaqettiis

(*Marqqoosa 15:21-32; Luqaasa 23:25-43; Yohaannisa 19:17-27*)

³² Eti kare kiyiiddi, issi Simoona giyo Qareena biitta asa demmidi, Yesuusa masqqaliyaa wolqqan toossidosona. ³³ Golggottaa giyoosaa gakkidosona. “Golggottaa” giyoogee “Guuggiyaa Sohuwaa” giyoogaa. ³⁴ Hegan eti ciyyee walahetido woine eessaa Yesuusayyo uyanau immidosona; immin i heгаа ganxxi xeellidi, uyennan ixxiis.

³⁵ Eti masqqaliyaa bolli misimaariyan xishidi a kaqqidoogaappe guyyiyan, a afalaa shaakkidi, saamaa yeggidi ekkidosona. ³⁶ Hegaappe guyyiyan, a naaganau hegan utti bayidosona. ³⁷ Qassi, “Hagee Aihudatu Kawuwaa Yesuusa” yaagidi mootiyo xifatiyaa a huuphessaara wottidosona. ³⁸ Yesuusaara he wode naa77u panggata issuwaa appe ushachcha baggaara, qassi issuwaa appe haddirssa baggaara, masqqaliyaa bolli misimaariyan xishidi kaqqidosona.

³⁹ Ogiyaara aadhdhiya asai Yesuusa karidi, ba huuphiyaa qaattiiddi cayiis. ⁴⁰ “Beeta Maqidasiyaa qolada heezzu gallassa gidдон keexxiyaagoo, ne huuphiyaa ashsha; neeni Xoossaa Na7a gidikko, ane masqqaliyaa bollappe wodhdha” yaagiis.

⁴¹ Hegaadankka, qeese halaqati higgiiyaa tamarisiyaageetuuranne cimatuura issippe Yesuusa bolli qilliicciiddi, hagaadan yaagidosona; ⁴² “Harata ashshiis; shin bana ashshanau danddayenna. I Israa7eela kawo; ane masqqaliyaa bollappe ha77i wodhdho; nuunikka qassi a

ammanana. ⁴³ Xoossan i ammanettees; Xoossai a ashshana koyikko ane ashsho; aissi giikko, i bana, ‘Taani Xoossaa Na7aa’ gees” yaagidosona.

⁴⁴ Qassi harai atto, aara masqqaliyaa bolli misimaariyan xishettidi kaqettida panggatika hegaadan giidi, a bolli qilli-iccidosona.

Yesuusi Haiqqiis

(*Marqqoosa 15:33-41; Luqaasa 23:44-49; Yohaannisa 19:28-30*)

⁴⁵ Usuppun saateppe doommidi, uddufun saate gakkanaashin, biitta ubbai xumiis. ⁴⁶ Uddufun saate gidiyo heeran Yesuusi ba qaalaa xoqqu oottidi, “Elohee, Elohee, laamaa sabaqitaanii?” yaagiis. Hegaa giyoogee, “Ta Xoossau, ta Xoossau, tana aissi aggadii?” giyoogaa.

⁴⁷ Hegan eqqida asaappe issoi heгаа siyidi, “Ha bitanee Eelaasa xeesees” yaagiis. ⁴⁸ Sohuwaara etappe issoi woxxidi, gombilla mala ispponjjiyaa ekkidi, caala woine eessaa kunttiis; heгаа shombboqo gatimaa xeeran wottidi, ushshanau a doonaakko shiishshiis. ⁴⁹ SHin hankkooti, “Nangga, Eelaasi a ashshanau yaanaakkonne be7oos” yaagidosona. ⁵⁰ Yesuusi naa77anttuwaa ba qaalaa xoqqu ootti waassidi, haiqqi bayiis.

⁵¹ Akeekite; Beeta Maqidasiyan kaqettida magalashoi qom-moppe duge gakkanaassi, naa77u kiyidi, pooshetti wodhdhiis; biittai qaaxxiis. Qassi zaallaikka phalqqettiis; ⁵² duufoti dooyettidosona. Xoossaa asatuppe daroti haiqqidaageeti, haiquwaappe denddidosona. ⁵³ Eti duufuwaappe kiyidi, Yesuusi haiquwaappe denddidooгаappe guyyiyan, geeshsha katamaa biidosona; heгаа eta daro asai be7iis.

⁵⁴ Mato halaqainne aara Yesuusa naagiya wotaaddarati biittai qaaxxiyoogaanne heгаа hanidabaa ubbaa be7ido wode daro yayyidosona; yayyidi, “Tumu hagee Xoossaa Na7aa” yaagidosona.

⁵⁵ Hegan daro maccaasati, Galiilappe doommidi, Yesuusa maaddiiddi kaallidaageeti, haahuwan eqqidi xeelloosona. ⁵⁶ Eta gidдон Magddala giyo katamaappe yiida Mairamaa, Yaaqoobanne Yooseefa aayyiya Mairamaanne Zabddiyoosa naatu aayyiya de7oosona.

Yesuusi Moogettiis

(*Marqqoosa 15:42-47; Luqaasa 23:50-56; Yohaannisa 19:38-42*)

⁵⁷ Sa7ai omariyo wode, Yooseefa giyo issi dure bitanee, Armmaatiyaasa katamaa asi yiis; i ba huuphenkka Yesuusa kaalliyaagaa. ⁵⁸ Yooseefi PHilaaxoosakko biidi, Yesuusa ahaa

ekkanau woossiis; woossin PHilaaxoosi Yooseefayyo imetana mala azaziis. ⁵⁹ Yesuusa ahaa ekkidi, geeshsha moogo afalan xaaxiis. ⁶⁰ Xaaxidi baayyo moogettanau shuchchaa woocido ooratta gonggoluwaa gidon a ahaa wottiis; qassi he gonggoluwaa doonan gita shuchchaa gonddorssi wottidi, aggi bayidi biis. ⁶¹ Magddala katamaappe yiida Mairaamane hinkko Mairaama hegan gonggoluwaa simmidi uttidosona.

⁶² Sambbataassi giigettiyo gallassaappe wonttetta gallassi, qeese halaqatinne Parisaaweti PHilaaxoosaara gaittidi, haaganan yaagidosona; ⁶³ “Godau, he worddoi paxa de7iyo wode, ‘Taani heezzu gallassaappe guyyiyan, haiquwaappe denddana’ yaagidoogaa nuuni hassayida. ⁶⁴ Hegaa gishshau, a moogido gonggoluwaa heezzu gallassa gakkanaassi, mintti naagana mala azazarkkii; hegee xayikko erissiyo ashkkarati biidi, a ahaa wuuqqidi asaayyo, ‘Haiquwaappe denddiis’ yaagana; yaagin naa77antto worddoi kase wordduwaappe ubba yaa palattana” yaagidosona.

⁶⁵ PHilaaxoosi eta, “Intteyyo naagiyaageeti de7oosona; biidi intte danddayiyoogaa keenaa naagissite” yaagiis.

⁶⁶ Yaagin eti biidi, shuchchaa bolli maatafaa attamidi, qassi naagiyaagaa yaani wottidi, Yesuusa moogido gonggoluwaa naagissidosona.

28

Yesuusi Haiquwaappe Denddiis

(Marqqoosa 16:1-10; Luqaasa 24:1-12; Yohaannisa 20:1-10)

¹ Sambbatai aadhdhin Woggaa gallassi sa7ai wonttishin, Magddala giyo katamaappe yiida Mairaamane hinkko Mairaama Yesuusi moogettido gonggoluwaa be7anau biidosona. ² Godaa kiitanchchai saluwaappe wodhdhido gishshau, biittai daro qaaxxiis; he kiitanchchai yiidi, shuchchaa gonddorssi olidi, a bolli kiyi uttiis. ³ A merai wolqqantta milatees; a maayoikka shachchaadan bootta. ⁴ Naagiyaageeti kiitanchchau yashshaa kokkoridi, haiqqida asadan hanidosona.

⁵ Kiitanchchai maccaasata hagaadan yaagiis; “Yayyoppite; aissi giikko, masqqaliyaa bolli misimaariyan xishidi kaqqido Yesuusa intte koyiyoogaa taani erais. ⁶ I hagan baawa; aissi giikko, i ba giidoogaadanka haiquwaappe denddiichchiis; haa yiidi, i zin77idosaa be7ite. ⁷ Intte ha77i eesuan biidi, Yesuusi erissiyo ashkkaratuyyo, ‘Yesuusi haiquwaappe denddiichchiis. Qassi i intteppe kasetidi, Galiilaa bees; intte a yaani be7ana’ yaagidi odite. Be7ite, taani intteyyo odaas” yaagiis.

⁸ Eti yayyiiddinne qassi daro ufaittiiddi, Yesuusi moogettido gonggoluwaa matappe eesuwan aggidi, erissiyo ashkkaratukko odanau woxxidosa.

⁹ Sohuwaara Yesuusi etaara gaittine eta, “Saro de7eetii” yaagi aggiis; eti akko shiiqidi, a tohuwaa oiqqidi, ayyo goinidosona. ¹⁰ Yesuusi he wode eta, “Yayyoppite; ta ishantti Galiilaa baana mala, biidi etau yootite; eti tana yaani be7ana” yaagiis.

¹¹ He maccaasati biishin, gonggoluwaa naagiya wotaaddaratuppe amaridaageeti katamaa biidi, hanidabaa ubbaa qeese halaqatuyyo odidosona. ¹² Qeese halaqati cimatuura issippe shiiqi zorettidi, wotaaddaratuyyo daro miishshaa immidi, ¹³ “Nuuni xiskkidaashin erissiyo ashkkarati qammi yiidi, a ahaa wuuqqidosona’ yaagite; ¹⁴ ha yohuwaa deriyaa haariyaagee siyikko, nuuni ayyo yooti maizzana; qassi intena aibinne hirggissennaanadan oottana” yaagidosona.

¹⁵ Wotaaddarati miishshaa ekkidi, banttau odidoogaadan oottidosona. Ha yohoi Aihudatu matan hachchi gakkanaashinkka, odettiiddi de7ees.

Yesuusi Ba Erissiyo Ashkkaratuyyo Beettiis

(Marqqoosa 16:14-18; Luqaasa 24:36-49; Yohaannisa 20:19-23; Yesuusi Kiittidoogetu Oosuwaa 1:6-8; Koiro Qoronttoosa 15:3-8)

¹⁶ SHin tammanne isiini erissiyo ashkkarati Yesuusi bantana biite giido Galiila Deriyaa biidosona. ¹⁷ Biidi a be7ido wode ayyo goinnidosona; shin etappe issooti issooti siriidosona.

¹⁸ Yesuusi etakko shiiqidi, eta hagaadan yaagiis; “Maata ubbai saluwaaninne sa7an taayyo imettiis. ¹⁹ Hegaa gishshau, intte biidi, asa ubbaa tana kaalliyaageeta oottite; Aawaa sunttan, Na7aa sunttaaninne Geeshsha Ayyaanaa sunttan eta xammaqite. ²⁰ Taani inttena azazidobaa ubbaa eti naagana mala, eta tamarissite; taani wodiyaa wurssettai gakkanaasikka ubba wode inttenaara de7iyooogaa akeekite” yaagiis.

Marqqoosa Wonggeliyaa Mishiraachchuwaa

Gidduwaa Erissuwaa

Marqqoosa Wonggelee koiro dendiiddikka, “Hagee Xoossaa Na7aa Yesus Kiristtoosa mishiraachchuwaa qaalau doomettaa” giiddi doommes. Ha wonggeliyaa mishiraachchuwaa gidдон Yesuusi oosuwaasanne maataasa gididi shiiqiis. A maatai a timirttiyan, xalahiyaa citaa bolli ayyo de7iya wolqqaaninne nagaraa atto giyoogan beettiis. Yesuusi, “Asaa nagaraa ailletettaappe kessanau taani ta de7uwaa aattada immanau yiida Asaa Na7aa” yaagidi i ba huuphen haasayiis.

Marqqoosi Yesuusa taarikiyaa sitta ogiyaaninne wolqqai kumido ogiyan odiis. I bairayidi odidoogee Yesuusa qaalaanne timirttiyaa gidennan i oottido ooratta oosota. Xammaqiya Yohaannisa taarikiyaa, Yesuusa xinqqatiyaanne paacyyaa qanttann erissi simmidi, Yesuusa tamarissuwaanne patuwaa aassidi odees. Takkiiddi takkiiddi Yesuusa kaalliyaaageeti Yesuusa loittidi eri eridi biidosona. Yesuusa ixxyaageetikka ixuwaa gujji gujjidi biidosona. Wurssetta miraafeti Yesuusa de7uwan wurssetta saaminttaa gidдон polettida oosota, hegeetikka a kaqettaabanne a dendduwaabaa odiyaaageeta.

Wonggeliyaa mishiraachchuwaa wurssettan haphaa gidдон beettiya naa77u kifileti issi issi birshshettatu xalaalan de7iyaageeta.

Xammaqiya Yohaannisa Awaajuwaa

(Maatiyoosa 3:1-12; Luqaasa 3:1-18; Yohaannisa 1:19-28)

¹ Xoossaa Na7aa Yesuus Kiristtoosa wonggeliyaa mishiraachchuwaa doomettaa. ² Hananabaa yootiya Isiyaasi xaafido maxaafan Xoossai,

“Be7a, ta kiittiyoogaa
taani neeppe sinttau yeddana.

I neeyyo ogiyaa kessana.

³ Issoi bazzon ba qaalaa xoqqu oottidi,

‘Godaa ogiyaa giigissite.

I hemettana loossuwaakka

ayyo sitti oottite’ giis”

yaagees.

⁴ Xammaqiya Yohaannisi asaa xammaqiiddinne, “Intte nagaraappe simmidi xammaqettite; Xoossai intte nagaraa atto gaana” yaagidi qaalaa yootiiddi bazzon kiya wodhdhiis.

⁵ Yihudaa biittan de7iya asai ubbainne Yerusalaame katamaa

asai ubbai Yohaannisakko yees. Yiidi ba nagaraa paaxin, Yohaannisi he asaa Yorddaanoosa SHaafan xammaqees.

⁶ Yohaannisi gaameelaa ikisiyan daddido afalaa maayidi, ba xeessan dafuwaa gixxees; qassi booliyaanne degeeraa eessaa mees. ⁷ Yohaannisi qaalaa yootiiddi, “Taappe guyyeera daro minniyaagee yees; harai atto, hokkada a caammaa dafuwaa birshshanaukka taayyo bessenna. ⁸ Taani inttena haattan xammaqais; shin i inttena Geeshsha Ayyaanana xammaqana” yaagees.

*Yesuusi Xammaqettidoogaanne Paacettidoogaa
(Maatiyoosa 3:13-17; 4:1-11; Luqaasa 3:21-22; 4:1-13)*

⁹ Yesuusi he wode Galiila biittan de7iya Naazireete kata-maappe yin, Yohaannisi Yorddaanoosa SHaafan a xammaqiis. ¹⁰ Yesuusi haattaappe kiyosaara saloi dooyettishin inne Geeshsha Ayyaanai ba bolli haraphphedan wodhd-hishin be7iis. ¹¹ Qassi saluwaappe, “Taani siiqiyo ta Na7ai nena; tana nebai ufaissees” yaagiya qaalai yiis.

¹² Sohuwaarakka Geeshsha Ayyaanai bazzo a yeddiis. ¹³ Yesuusi bazzon bana Seexaanai paaccishin, oitamu gallassa gattiis; do7aarakka de7iis; kiitanchchatikka yiidi, ayyo oottidosona.

*Yesuusi Moliyaa Oiqqiya Oiddu Asata Xeesiis
(Maatiyoosa 4:12-22; Luqaasa 4:14-15; 5:1-11)*

¹⁴ Yohaannisi qashettiichchidoogaappe guyyiyan, Yesuusi Xoossaa kawotettaa wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootiiddi, Galiila biitti biis; ¹⁵ biidi, “Wodee gakkiis; Xoossaa kawotettaikka matattiis. Intte nagaraappe simmidi, wonggeliyaa mishiraachchuwaa ammanite” yaagiis.

¹⁶ Yesuusi Galiila Abbaa lanqqiyaara aadhdiiddi, moliyaa oiqqiyaageeta, Simoonanne a ishaa Inddiraasa, bantta gitiyaa abban yeggiyaageeta be7iis. ¹⁷ Be7idi eta, “Tana kaallite; taani inttena asa oiqqiyooogaa tamaarissana” yaagiis. ¹⁸ Yaagin eti sohuwaarakka bantta gitiyaa yeggi bayidi, Yesuusa kaallidosona.

¹⁹ Yesuusi guuttaa sinttaukko biidi, Zabddiyoosa naata naa77u ishantta, Yaaqoobanne Yohaannisa wolwolo gidдон bantta gitiyaa giigissiyaageeta be7iis. ²⁰ I be7osaarakka eta xeesin, bantta aawaa, Zabddiyoosa, a oosanchchatuura wolwolo gidдон yeggi bayidi, Yesuusa kaallidi biidosona.

*Tuna Ayyaanai Oiqqido Bitanee Paxiis
(Luqaasa 4:31-37)*

²¹ Eti Qifirinaahooma giyo katamaa gelidosona; Yesuusi Sambbata gallassi sohuwaara Aihuda woosa keettaa gelidi, tamaarissuwaa doommi aggiis. ²² Baayyo alaafetetta de7iyo

asadan, asaa i tamaarissiyoo gaappe attin, higgiiyaa tamaaris-siyaageetudan tamaarissenna gishshau, asai a timirttiyan garamettiis.

²³ He wode iita ayyaanai de7iyo issi bitanee Aihuda woosa keettaa gelosaarakka ba qaalaa xoqqu oottidi, ²⁴ “Naazireeta Yesuusaa, neeni nuuppe ai koyai? Nuna xaissanau yaadii? Neeni oonakko erais; neeni Xoossaa geeshshaa gidikkii!” yaagiis.

²⁵ Yesuusi he iita ayyaanaa, “Haizza; bitaniyaappe kiya” yaagidi azaziis.

²⁶ Iita ayyaanai bitaniyaa daferettinnee, wolqqappe waasissidi, appe kiyi aggiis. ²⁷ Asai ubbai garamettidi, “Hagee aibee? Ha bitanee ba alaafetettan harai atto, iita ayyaanata akka azazees; etikka qassi ayyo azazettoosona; hagee aiba ooratta timirttee?” yaagidi, ba gididon issi issuwaa oichchiis.

²⁸ Yesuusabai sohuwaara Galiila biittan de7iya heera ub-baa gakki aggiis.

*Yesuusi Daro Hargganchchata Pattiis
(Maatiyoosa 8:14-17; Luqaasa 4:38-41)*

²⁹ Yesuusi Aihuda woosa keettaappe kiyosaara, Yaaqoobaaranne Yohaannisaara Simoonaa soonne Inddiraasa soo bi aggiis. ³⁰ Simoonaa bolloitiyaa qoxonne misho harggada zin77idaaribaa i yaa gakkosaarakka ayyo odi aggidosona. ³¹ I ikko shiiqidi, i kushiya oiqqidi, o dentti essiis; qoxoinne mishoi o aggin, a etayyo oottaasu.

³² Harggida asa ubbaanne xalaheti oiqqido asa ubbaa omarssi awai wullidoogaappe guyyiyan, akko ehiidosona. ³³ Kataman de7iya asai ubbai he kare shiiqiis. ³⁴ Yesuusi dumma dumma harggiyan oiqettida daro asaa pattidi, daro xalahetakka kessiis. Kiristtoosa i gidiyoo gaaxalaheti erido gishshau, eta haasayissennan diggiis.

*Yesuusi Galiilan Tamaarissiiis
(Luqaasa 4:42-44)*

³⁵ Yesuusi maallado wonttimaattan denddidi, sooppe kiyidi, asi bainnasaa biis; biidi yan Xoossaa woossiis. ³⁶ Simooninne aara de7iyaageeti a koyiiddi biidosona. ³⁷ Eti a demmidi, “Asai ubbai nena koyees” yaagiis.

³⁸ Yaagin Yesuusi qassi eta, “Hegaa heeran de7iya hara katamata hinddite; taani hegankka qaalaa yootanau bessees; aissi giikko, taani yiidoogee hegaassa” yaagiis. ³⁹ Yaagidi Aihuda woosa keettatun qaalaa yootiiddinne xalaheta kessi-iddi, Galiila biitta ubbaa yuuyiis.

Yesuusi Inchchirichchai Oiqqido Bitaniyaa Pattiis
(Maatiyoosa 8:1-4; Luqaasa 5:12-17)

⁴⁰ Inchchirichchai oiqqido issi bitanee Yesuusakko yiidi, a sinttan gulbbatidi, “Neni koyikko, tana pattanau dandayaasa” yaagidi woossiis.

⁴¹ Yesuusi ayyo qarettiis; ba kushiya yeddidi, a bochchidi, “Taani koyais; paxa!” yaagiis. ⁴² Sohuwaarakka inchchirichchai bitaniyaa yeddi aggin, bitanee paxi aggiis. ⁴³ Yesuusi wolqqappe godatidi, sohuwaara a kessi yeddiis. ⁴⁴ Yesuusi a, “Nena era! Hagaa ooyyoonne yootoppa; shin baada ne bollaa qeesiyaa besa; qassi neni ha77i geeshsha gididoogaa asaa erissanau, Muusee azazido yarshshuwa yarshsha” yaagiis.

⁴⁵ SHin bitanee biidi, yohuwaa ubbasan asa ubbau oduwaanne laalettaa doommiis; heгаа gishshau, Yesuusi qoncciyaa kiyidi, katama gelanau danddayibeenna; shin asi bannasan gaxan de7iis; qassi asai ubbasaappe akko yees.

2

Yesuusi Bollai Silido Bitaniyaa Pattiis
(Maatiyoosa 9:1-8; Luqaasa 5:17-26)

¹ Amarida gallasaappe guyyiyan, “Yesuusi Qifirinaa-hooma guyye simmidi, son de7ees” giyo odoi siyettiis. ² Keettai ekkennan ixxin, harai atto, kareekka un77ana gakkanaassi daro asai shiiqiis; shiiqin Yesuusi qaala asau yootees. ³ Oiddu asati bollai silido issi bitaniyaa tookkidi, akko ehiidosona. ⁴ Asai darido gishshau, bitaniyaa Yesuusakko efaanau etayyo danddayettennan ixxin, Yesuusi de7iyo ginaara keettaa qaaridi, kaaraa lukkidosona; he lukkidosaara bitaniyaa i zin77ido halaara duge yeddidi, Yesuusa sinttan wottidosona. ⁵ Yesuusi eta ammanuwaa be7idi, he bollai silido bitaniyaa, “Ta na7au, ne nagarai atto geetettiis” yaagiis.

⁶ Yaagin higgiiya tamarissiyaageetuppe he sohuwan ut-tida issooti issooti bantta wozanan, ⁷ “Laa ha bitanee hagaa mala iitabaa Xoossaa bolli aissi haasayii? Xoossaa xalaalappe attin, harai ooni nagara atto gaanau danddayii?” yaagidi qoppidosona.

⁸ Eti bantta wozanan hegaadan qoppidoogaa Yesuusi sohuwaara ba ayyaanan eridi, eta hegaadan yaagiis; “Intte intte wozanan aissi hegaadan qoppeetii? ⁹ Bollai silido bitaniyaa, ‘Ne nagarai atto geetettiis’ giyoogee mateeyye? Woi, ‘Dendda eqqada ne halaa tookkada hemetta’ giyoogee matee? ¹⁰ SHin taayyo, Asa Na7aayyo, sa7aa bollan nagara atto gaanau alaafetetta de7iyoogaa taani inttena erissana”

yaagidi he bollai silido bitaniyaa, ¹¹ “Nena gais; dendda eqqa; yaatada ne halaa tookkada ne soo ba” yaagiis.

¹² Bitanee sohuwaara denddi eqqidi, ba halaa tookkidi, asai ubbai xeellishin biis; bin asai ubbai garamettidi, “Nuuni ha-gaa malabaa mulekka be7i erokko” yaagidi Xoossaa galatiis.

Yesuusi Leewa Xeesiis
(Maatiyoosa 9:9-13; Luqaasa 5:27-32)

¹³ Yesuusi naa77anttuwaa Galiila Abbaa dooni biis; asai ubbai akko yiidaagaa tamarissiis. ¹⁴ Hegaara aadhdiiddi, Ilppiyoosa na7aa Leewa, giyoogee giiraa giiriyoosan uttidaa-gaa demmidi, “Tana kaalla” yaagiis. Yaagin Leewi denddi eqqidi, a kaalliis.

¹⁵ Yesuusi qumaa maanau Leewi son uttidaashin, gi-iraa ekkiya daro asainne nagaranchchati aaranne i eris-siyo ashkkaratuura issippe uttidosona. Aissi giikko, a kaal-liyaageetu gidдон hegeetu mala asati daridosona. ¹⁶ Higgiyaa tamarissiya issi issi Parisaaweti Yesuusi nagaranchchatuu-ranne giiraa ekkiyaageetuura qumaa miishin be7idi, “I aissi nagaranchchaturanne giiraa ekkiyaageetuura qumaa mii?” yaagidi, erissiyoo ashkkarata oichchidosona.

¹⁷ Yesuusi eti giyoogaa siyidi, “Hargganchchatuppe at-tin, payyatuyyo aakime koshshenna; taani nagaranchchata xeesanau yiidoogaappe attin, xillota xeesanau yabeikke” yaagidi etayyo zaariis.

Xoomaabaa Eranau SHiiqida Oishaa
(Maatiyoosa 9:14-17; Luqaasa 5:33-39)

¹⁸ Xammaqiya Yohaannisi erissiyoo ashkkaratinne Parisaaweti xoomoosona; amarida asati Yesuusakko yiidi, “Yohaannisi erissiyoo ashkkaratinne Parisaaweti erissiyoo ashkkarati xoomoosona; shin neeni erissiyoo ashkkarati aissi xoomokkonaa?” yaagidosona.

¹⁹ Yesuusi eta hagaadan yaagiis; “Bullachchaa yiida asati machchiyo ekkiyaagee banttanaara de7ishin, xoomanau danddayiyoona? Machchiyo ekkiyaagee etaara de7ishin, xoomanau danddayokkona. ²⁰ SHin machchiyo ekkiyaagaa eta matappe efaana wodee yaana; eti he wode xoomana.

²¹ “Ceega maayo bolli ooratta woto wotti sikkiya asi baawa; wotti sikkikko, ooratta wotoi ceega maayuwaa peererettana; peerettaikka kaseegaappe darana. ²² Qassi ho77o woine eessa ceega ogoron naaqqiya asi baawa; shin naaqqikko, he woiniyaa eessai ogoruwaa daakkana; baukka gukkana; ogoroikka moorettana; shin ho77o woine eessaa ooratta ogoron naaqqeettes” yaagiis.

Sambbataabaa Eranau SHiiqida Oishaa
(Maatiyoosa 12:1-8; Luqaasa 6:1-5)

²³ Yesuusi issi Sambbata gallassi tiya bangгаа giddoora aadhhdhishin, erissiyo ashkkarati aara biiddi, bangгаа tiyaappe duutettaa doommidosona. ²⁴ Parisaaweti Yesuusa, “Be7a; neeni erissiyo ashkkarati Sambbata gallassi higge gidennabaa aissi oottiyoona?” yaagidosona.

²⁵ Yesuusi eta, “Daawiti namisettidi, miyoobaa koyido wode, banaara de7iyaageetuura oottidobaa mulekka nabbabibeekketii? ²⁶ Abiyaataari qeese ubbatu halaqa gidido wode, Daawiti Xoossaa keettaa gelidi, qeasetu xalaalai maanaappe attin, ooninne maanau higge gidennaagaa Godaa sinttan wottido oittaa miidi, banaara de7iyaageetuyyookka immiis” yaagiis.

²⁷ Qassikka Yesuusi eta, “Sambbatai asau meretti-doogaappe attin, asi Sambbatau merettibeenna. ²⁸ Hegaa gishshau, taani, Asa Na7ai, harai atto, Sambbataukka Goda” yaagiis.

3

Kushee Silido Bitaniyaa
(Maatiyoosa 12:9-14; Luqaasa 6:6-11)

¹ Yesuusi Aihuda woosa keettaa naa77anttuwaa geliis; hegan kushee silido issi bitanee de7ees. ² Issi issi asai Yesuusa mootanau koyidi, kushee silido bitaniyaa Sambbatan i pattiyaakko be7anau mintti naagees. ³ Yesuusi he kushee silido bitaniyaa, “Dendda eqqada sinttau haa ya” yaagiis. ⁴ Hegaappe guyyiyan asaa, “Sambbatan lo77obaa oottiyoogee wogeeyye iitabaa oottiyoogee wogee? Asa shemppo ashshiyoogee wogeeyye woriyoogee wogee?” yaagidi oichchiis.

SHin asai co77u giis. ⁵ Yesuusi hanqqettidi, eta yuushshi aatti xeellidi, eti yootin siyennaageeta gidido gishshau, etau keehi qarettiis; he bitaniyaa, “Ne kushiya pididi ootta” yaagiis; bitanee pididi oottin, a kushee paxi aggiis. ⁶ Parisaaweti Aihuda woosa keettaappe kare kiyidi, Yesuusa waati woranaakko maqettanau, Heeroodisa baggatuura sohuwaara issisaa shiiqidosa.

Asai Abbaa Lanqqen Yesuusakko SHiiqiis

⁷ Yesuusi ba erissiyo ashkkaratuura Galiila Abbaa biis; Galiilappenne Yihudaappe yiida daro asai a kaalliis. ⁸ Qassikka daro asai Yerusalaameppe, Eedomiyaasappe, Yorddaanoosa SHaafaappe hefintta baggappe, Xiirsoosa katamaappenne Sidoona katamaappe Yesuusi oottidobaa siyidi, Yesuusakko

yiis. ⁹ Yesuusi daro asai bana un77enna mala, ba erisiyo ashkkarati wolwoluwaa baayyo takkissana mala azaziis. ¹⁰ Daro asaa i pattido gishshau, harggiya asai ubbai a bochchanau sugerettes. ¹¹ Iita ayyaanai de7iyo asatikka a be7ido wode ubban a sinttan gufannidi, bantta qaalaa xoqqu oottidi, “Neeni Xoossaa Na7aa gidikkii!” yaagoosona.

¹² Yesuusi he iita ayyaanati babaa asau yootidi, bana qonciyaa kessenna mala, eta minttidi azaziis.

Yesuusi Tammanne Naa77u Erisiyo Ashkkarata Dooriiis
(Maatiyoosa 10:1-4; Luqaasa 6:12-16)

¹³ Yesuusi deriyaa bolli kiyidi, ba koyido asata baakko xeesiis; xeesidoogeeti akko biidosona. ¹⁴⁻¹⁵ Eti banaara de7ana malanne qaalaa yootanau eta kiittana mala, xalaheta kessanauka etayyo maatai de7ana mala, tammanne naa77u asata dooriis.

¹⁶ I doorido tammanne naa77ati hageeta: PHeexiroosa yaagidi sunttido Simoona, ¹⁷ Bo7anerggeesa yaagidi sunttidoogeeta, Zabddiyoosa naata Yaaqoobanne Yaaqooba ishaa Yohaannisa. “Bo7anerggeesa” giyoogee “Dadaa milatiya asata” giyoogaa. ¹⁸ Inddiraasanne Piliphphoosa, Barttalamoosanne Maatiyoosa, Toomaasanne Ilppiyoosa na7aa Yaaqooba, Taaddiyoosanne ba biittau mishettiya Simoona, ¹⁹ Yesuusa aatti immida Yihudaa Asqqoroota.

Yesuusanne Bi7eeli-Zeebula
(Maatiyoosa 12:22-32; Luqaasa 11:14-23; 12:10)

²⁰ Yesuusi soo biis; naa77anttuwaakka qassi daro asai shiqin, inne erisiyo ashkkarati harai atto, qumaa maanauka danddayibookkona; ²¹ asai a, “Gooyees” giyo gishshau, a dabboti hegae siyidi, a ekkanau biidosona.

²² Higgiyaa tamarissiya issi issi asati Yerusalaameppe yiidi, “A bolli Bi7eeli-Zeebuli de7ees” yaagidosona; qassi harati, “Xalahetu halaqai baayyo wolqqaa immin, xalaheta kessees” yaagidi haasayidosona.

²³ Yesuusi asaa baakko xeesidi, leemisuwaa yootiiddi, “Seexaanai Seexaanaa waati kessanau danddayii? ²⁴ Issi kawotetta ba gidдон shaahettikko, he kawotetta eqqana danddayenna; ²⁵ qassi issi keetta asaikka ba gidдон shaahettikko, he keettaa asaikka eqqanau danddayenna. ²⁶ Qassi Seexaanai banaara ooyettidi shaahettikko, xayanaappe attin, de7ana danddayenna.

²⁷ “SHin wolqqaama asa kasetidi qachchennan de7iiddi, a keettaa gelidi, a miishshaa bonqqanau danddayiya asi baawa; qachchidoogaappe guyyiyan, a keettaa bonqqana danddayees.

28 “Taani intteyyo tumaa gais; Xoossai asa naatuyyo nagara ubbaanne eti cayiyo cashsha ubbaa atto gaana; 29 shin Geeshsha Ayyaanaa bolli iitabaa haasayiya ooyyoonne merinau nagara gidanaappe attin, Xoossai mulekka atto geenna” yaagiis. 30 Yesuusi hegaa giidoogee, issi issi asati, “A bolli iita ayyaanai de7ees” yaagido gishshaassa.

Yesuusa Aayyiyoonne Ishantta

(Maatiyoosa 12:46-50; Luqaasa 8:19-21)

31 A aayyiyaanne a ishantti yiidi, karen eqqidi, akko asa kiittidi, a xeesissidosona. 32 Daro asai a matan uttiis; he kiittidoogee a, “Be7a; ne aayyiyaanne ne ishantti karen eqqidi, nenaara gaittanau koyoosona” yaagiis.

33 Yaagin Yesuusi zaaridi, “Ta aayyiya oonee? Qassi ta ishantti oonee?” yaagiis. 34 Ba matan uttida asaa yuushshi aatti xeellidi, “Be7ite; ta aayyiyaanne ta ishantti hageetihona. 35 Xoossai koyiyoobaa oottiyai ubbai ta isha, ta michchonne ta aayo” yaagiis.

4

Zerettaa Zeriyaaгаа Leemisuwaa

(Maatiyoosa 13:1-9; Luqaasa 8:4-8)

1 Yesuusi naa77anttuwaa Galiila Abbaa lanqqiyan tamarissuwaa doommiis; keehi daro asai ba lanqqiyan yuuyi aadhdhidi shiiqettin, abban de7iya wolwolo giddo gelidi, aani uttiis; qassi he asai ubbai abbaa lanqqiyan de7ees. 2 I eta darobaa leemisuwan tamarissiiis. Tamarissiididi hagaadan yaagiis,

3 “Siyite; issi bitanee zerettaa zeranau kiyiis. 4 I zerishin, issi issi zerettaa ogiyaa doonan wodhdhiis; wodhdhidaagaa kafoi yiidi miis. 5 Issi issi zerettaa guutta biittai de7iyo shuchchaa ancuwaa bolli wodhdhiis; daro biittai baina gishshau, he zerettaa sohuwaara mokkiis. 6 Awai kiyido wode shulliiis; adussa xaphuwaa yeddibeenna gishshau, meli bayiis. 7 Issi issi zerettaa aguntta giddon wodhdhiis; wodhdhidi morkidaagaa agunttai diccidi cuullin, aifennan attiis. 8 Issi issi zerettaa aradda biittan wodhdhidi mokkiis; diccidi issoi hasttamaa, issoi usuppun tammaa aifin, issoi xeetaa aifiis” yaagiis. 9 Yaagidi, “Siyana u haitti de7iyo urai siyo” yaagiis.

Yesuusi Leemisuwan Odido Gaasota

(Maatiyoosa 13:10-17; Luqaasa 8:9-10)

10 Yesuusi yootidoogaa siyida hara asatinne tammanne naa77u erissiyoo ashkkarati Yesuusi barkka de7ishin, akko shiiqidi, he leemisuwaa birshshettaa a oichchidosona. 11-12 Oichchin Yesuusi etassi hagaadan yaagiis; “Inttessi

Xoossaa kawotettaa xuura yohuwaa erai imettiis; shin harati kawotettaappe kareera de7iyaageeti, xeeluwaa xeellidi be7enna mala, qassi sissaa siyidikka akeekenna mala, eti naa77anttuwaa Xoossaakko simmin, i eta nagaraa atto geenna mala, etayyo ubbabai leemisuwan odettiis” yaagiis.

Zeriyaagaa Leemisuwaa Birshshettaa
(Maatiyoosa 13:18-23; Luqaasa 8:11-15)

¹³ Yesuusi eta, “Ha leemisuwaa ereketii? Yaatin, leemiso ubbaa waati eruuteetii? ¹⁴ Zeriyaagee Xoossaa qaalaa zerees. ¹⁵ Qaalai zerettiyo ogiyaa doonan de7iyaageeti hageeta; eti qaalaa siyiyo wode, Seexaanai sohuwaarakka yiidi, eta wozanan zerettida qaalaa efirgrees. ¹⁶ Hegaadankka qassi shuchchaa ancooi de7iyo biittan zerettidaageeti hageeta; eti qaalaa siyidi, sohuwaara ufaissan ekkoosona. ¹⁷ Eti ha77issau de7iyoogaappe attin, etau mino xaphoi baawa; guyyeppe qaalaa gaasuwan waayee woi yedetai yiyo wode, eti sohuwaara xubetti aggoosona. ¹⁸ Qassi aguntta gidдон zerettidaageeti hageeta; eti qaalaa siyiyaageeta. ¹⁹ SHin ha sa7aa de7uwau hirggiyoogee duretettaa siiqiyoogeenne harabaa amottiyoogee eta wozanan gelidi, qaalaa cuulles; cuullin aifennan atti aggees. ²⁰ SHin aradda biittan zerettiidaageeti qaalaa siyidi ekkiaageeta; issoi hasttamaa, issoi usuppun tammaa aifin, issoi xeetaa aifiis” yaagiis.

Geeman De7iya Xomppiyyaa
(Luqaasa 8:16-18)

²¹ Yesuusi gujjidi, “Xomppe ehiidi, kereppe woi arssappe garssaara wottiya asi de7ii? Xoqqan wottenneeyye? ²² Aissi giikko, qosidobai ubbai qoncciyaa kiyana; qassi genttidobai ubbaikka beettennan antenna. ²³ Siyanau haitti de7iyo urai de7ikko siyo” yaagiis.

²⁴⁻²⁵ Qassikka eta, “Intte siyiyoogaa ezggidi siyite; Xoo-sai intte makkido qun77an intteyyo makkana. I intteyyo darissidi immana; aissi giikko, issibai de7iyo urau gujji immana; bannaagaappe harai atto, au de7iya he guuttiyookka ekkirggana” yaagiis.

Dicciya Zerettaa Leemisuwaa

²⁶ Yesuusi qassikka yaagiis; “Xoossaa kawotetta ba gaden katta zeriya asa mala. ²⁷ He bitanee qammi xiskkees; maallado denddees; i ba huuphen waaniyaakkonne erennan, he zeretta mokkeesinne diccees. ²⁸ Biittai kattaa barkka mokkeesinne aifees; koiro carshshai caarees; guyyeppe aifanau kukkumees; qassi wurssettan kumetta aifiyaa aifees. ²⁹ SHin kattai gakkiiyo wode, kattaa shiishshiyoo wodee

gakkido gishshau, bitanee sohuwaarakka baacaara geli aggees” yaagiis.

*Sanaafici Giyo Mittee Zerettaa Leemisuwaa
(Maatiyoosa 13:31-34; Luqaasa 13:18-19)*

³⁰ Yaagidi Yesuusi, “Nuuni Xoossaa kawotettaa ai milatees gaanee? Woi aibiira leemisanee? ³¹ Xoossaa kawotettaa sanaafici giyo qii mittee aifiyo milatees. He mittee aifiyo zeriyo wode, sa7an de7iya mitta aife ubbaappekka guuxxausu; ³² o zerin makkada ataakiltte ubbaappe gitatausu; daro daashshaa daayausu. Kafoi i tashiyaa kuwan bau keettaa keexxana danddayees” yaagiis.

³³ Yesuusi haggaa mala daro leemisuwan asau gelana gakkanaassi, ba qaalaa yootiis. ³⁴ Asaayyo leemiso bannan yootenna; shin Yesuusi ba erissiyo ashkkaratu xalaalaa de7iyo wode, etayyo ubbabaa birshshidi yootees.

*Yesuusi Beetaa Co77u Oottiis
(Maatiyoosa 8:23-27; Luqaasa 8:22-25)*

³⁵ He gallassi sa7ai omarin, Yesuusi ba erissiyo ashkkarata, “Abbaa hefintti pinnoos” yaagiis. ³⁶ Erissiyo ashkkarati daro asaa yeggi bayidi, Yesuusi kase geli uttido wolwoluwan gelidi, Yesuusa banttanaara efidosona; hara wolwolotikka hegan de7oosona. ³⁷ Wolqqaama gotee denddin, beetai wolwoluwaa shocin, haattai kumana gakkanaassi wolwoluwaa giddo geliis. ³⁸ He wode Yesuusi wolwoluwan guyye baggaara borkkotaa borkkotidi xiskkiis. Erissiyo ashkkarati a denttidi, “Tamaarissiyaagoo, nuuni xayiyoo wode coo xeellai?” yaagidosona.

³⁹ Yaagin i beegottidi gotiyaa, “Co77u ga” giidi, abbaakka, “Woppu ga” giis; goteekka co77u gin, ubbabaikka woppu giis. ⁴⁰ Yesuusi ba erissiyo ashkkarata, “Aissi hagaadan yayyeetii? Intte waani ammanekketii?” yaagiis.

⁴¹ Eti daro yayyidi bantta gidдон, “Hagee laa harai atto, goteenne abbaa azazettiyoogee oonee?” yaagidosona.

5

*Yesuusi Tuna Ayyaanai Oiqqido Bitaniyaa Pattiis
(Maatiyoosa 8:28-34; Luqaasa 8:26-39)*

¹ Eti ubbaappe hefintti pinnidi, Gerggesenoona giyo biitti gakkidosona. ² Asa moogiyo gonggoluwaaappe iita ayyaanai de7iyo issi bitanee kiyidi, Yesuusi wolwoluwaappe kiyido wode, Yesuusaara gaittiis; ³ bitanee he gonggoluwaa aqidi pe7idi, yan de7ees; a ooninne naa77anttuwaa harai atto, sanssalatan qachchanaukka danddayibeenna. ⁴ Aissi giikko, i darotoo huqqunnaaninne sanssalatan qashettidi

de7ees; shin sanssalataa duuterettes; huqqunnaakka menterettes; a xoonanau danddayidai ooninne baawa. ⁵ I ubba wode gallassinne qammi, he gonggoluwaa giddooninne dere bolli waassees; ba bollaakka shuchchan gaarees.

⁶ Yesuusa haahuwan be7ido wode, woxxidi ayyo goinniis. ⁷ He bitanee ba qaalaa xoqqu oottidi, “Ubbaappe Bolla Xoosaa Na7au Yesuusaa, nenanne tana aibee gattiyai? Tana qaxxayenna mala, taani nena Xoosaa sunttan woossais” yaagiis. ⁸ I hegaa aissi giidee giikko, Yesuusi a, “Laa ha iita ayyaanau, ha bitaniyaappe kiya” yaagidoogaassa.

⁹ Yesuusi a, “Ne sunttai oonee?” yaagidi oichchiis.

Oichchin i, “Nuuni daro gidiyo gishshau, ta sunttai Leegiyoona” yaagiis. ¹⁰ Yaagidi iita ayyaanata he biittaappe kessi yeddenna mala, Yesuusa minttidi woossiis.

¹¹ He deriyaa bollan daro gudunttaa wudee heemettees; ¹² iita ayyaanati Yesuusa, “Nuna hini gudunttaa wudiyaakko yeddarkkii; etan biidi geloos” yaagidi woossin, ¹³ Yesuusi, “Biite” yaagiis. Yaagin iita ayyaanati bitaniyaappe kiyidi, gudunttatun gelidosona; naa77u sha7aa gidiya gudunttaa wudee kakaa huuphiyaara jaamiiddi, abban gelidi, meetetti bayiis.

¹⁴ Gudunttaa wudiya heemmiyaageeti baqatidi, hanidabaa katamaaninne katamaappe gaxa biittan yootidosona; yootin hegaa be7anau asai yiis. ¹⁵ Asai Yesuusakko yiidi, xalaheti beni oiqqido Leegiyoona giyo bitanee ba wozanai simmin, maayuwaa maayidi, hegan uttidaagaa be7idi, ubbai yayyiis. ¹⁶ Hegaa be7ida asati xalaheti oiqqido bitanee hanidobaanne qassi gudunttaa wudiyaabaa he asaassi yootidosona. ¹⁷ Hegaa gishshau, asai bantta biittaappe Yesuusi baana mala, woosaa doommiis.

¹⁸ Yesuusi wolwoluwan gelishin, xalaheti oiqqido bitanee Yesuusaara de7ana mala, Yesuusa woossiis. ¹⁹ SHin Yesuusi ixxidi a, “Ne soo simmada, Godai neessi waanida gitabaa oottidaakkonne qassi i neessi waanida kehakko ne so asau yoota” yaagiis. ²⁰ Bitanee biidi, Tammu Katamaa giyoosan yuuyidi, Yesuusi baassi waanida gitabaa oottidaakko, yootuwaa doommiis; i yootidoogaa siyida asai ubbai garamettiis.

Yaa7iroosa Na7aanne Yesuusa Maayuwaa Bochchida Maccaasiyo

(Maatiyoosa 9:18-26; Luqaasa 8:40-56)

²¹ Yesuusi simmidi, wolwoluwan gelidi, abbaa pinnidoogaappe guyyiyan, daro asai abbaa lanqqiyan a mati yuuyi aadhdhidi shiiqiis. ²² Yaa7iroosa giyoogee, Aihuda woosa keettaa halaqatuppe issai, Yesuusa be7ido wode akko

yiidi, a tohuwan kunddiis; ²³ kunddidi, “Ta na7iyaa harggada haiqqana hanausu; a paxada payya de7ana mala, yaada ne kushiya i bolli wottarkkii” yaagidi Yesuusa minttidi woossiis.

²⁴ Yesuusi Yaa7iroosaara biis; biishin keehi daro asai a kaalliiddi un77iis.

²⁵ Tammanne naa77u laittaasappe doommidi, i bollaappe suuttai goggiyo issi maccaasiyaa de7ausu. ²⁶ Daro aakimeti o aakimishinkka, a paxa kaa7ettaasu; ba miishshaa ubbaa wurssinkka iyyo haa iitidoogaappe attin, ainne o maad-dibeenna. ²⁷ He maccaasiyaa Yesuusabaa siyada, asaa gid-doora Yesuusappe guyyeera yaada, a afalaa bochchaasu. ²⁸ Aissi giikko a, “Taani harai atto, a afalaa bochchikko paxana” yaagada qoppaasu.

²⁹ Ippe goggiya suuttai sohuwaarakka aggi bayiis; a ba waaiyaappe paxidoogaa ba bollan era aggaasu. ³⁰ Yesuusi baappe wolqqai kiyidoogaa ba huuphen eridi, sohuwaara daro asaa gidдон guyye simmidi, “Ta afalaa bochchidai oonee?” yaagiis.

³¹ Erisiyo ashkkarati a, “Asai nena sugiyooгаа be7aidda, “Tana oonee bochchidai?” yaagai?” giidosona.

³² Yesuusi hegaa ooni oottidaakkonne be7anau yuushshi aattidi xeelliis; ³³ shin mishiriyaa baayyo hanidabaa erada, yashshaa kokkoraidda yaada Yesuusa sinttan gufannaasu; qassi tumu hanidabaa ubbaa ayyo yootaasu. ³⁴ Yootin Yesuusi o, “Ta na7ee, nena ne ammanoi pattiiis; saruwan ba, ne waaiyaappenne paxa” yaagiis.

³⁵ Yesuusi biron hegaa giishin, Aihuda woosa keettaa halaqaa sooppe kiitettida asati yiidi, “Ne na7iyaa haiqqaichchaasu; simmi tamarissiyaagaa aissi daafurssai?” yaagidosona.

³⁶ SHin Yesuusi eti giyoogaa siyidi, Aihuda woosa keettaa halaqaa, “Ammano xalaalaa ammanappe attin, yayyoppa” yaagiis. ³⁷ Yesuusi PHeexiroosappe, Yaaqoobappenne Yaaqooba ishaa Yohaannisappe harai ooninne bana kaallenna mala diggiis. ³⁸ Eti Aihuda woosa keettaa halaqaa soo gakkido wode, Yesuusi asai wozanaa bayidi yeekkiyoogaanne zilaaliyoogaa be7iis. ³⁹ Gelidi asaa, “Aissi wozanaa bayidi yeekkeetii? Na7iyaa xiskkaasuppe attin, haiqqabeikku” yaagiis.

⁴⁰ Yaagin asai a bolli miicciis; shin asa ubbaa kare kesidi, na7ee aawaanne aayyiyo he banaara de7iya erissiyo ashkkaratanne ekkidi, na7iyaa de7iyoosaa geliis. ⁴¹ Yesuusi na7ee kushiya oiqqidi, “Xaalitaa, qumii” yaagiis; hegaa birshshettai, “Guutta na7ee, taani nena dendda gais” giyoogaa.

⁴² Na7iyaa sohuwaarakka dendda eqqada hemetettaasu; a tammanne naa77u laitta na7a; hegee haniyoogan asai keehi daro garamettiis. ⁴³ Yesuusi hegaa eti ooyyoonne odenna mala, eta mintti azazidi, “Iyyo miyoobaa immite” yaagiis.

6

*Yesuusa Naazireeten Ekkennan Ixxidosona
(Maatiyoosa 13:53-58; Luqaasa 4:16-30)*

¹ Yesuusi hegaappe kiyidi, ba biitti Naazireete katamaa biis; erissiyo ashkkaratikka a kaallidi biidosona. ² Sambbata gallassi Aihuda woosa keettan tamarissuwaa doommiis; i tamarissiyooгаа siyida daro asai garamettidi, “Hagee ha ubbabaa auppe demmidee? Ha ayyo imettida aadhdhida eratetta aihee? Xoossai oottiyo malaataa i waatidi oottii? ³ Hagee anaaxiyaa gidennee? Mairaami na7aa, Yaaqooba ishaa, Yoosa ishaa, Yihudaa ishaa, Simoona ishaa gidenneeyye? A michchentti nunaara hagan de7okkonaayye?” yaagidi, i giyoobaa ekkennan ixxiis.

⁴ Yesuusi he asaasi, “Hananabaa yootiyaagee ba biittan, ba dabbotuuninne bantta so asan bonchchettennaagaappe attin, ubbasan bonchchettes” yaagiis. ⁵ I he sohuwan ba kushiyyaa amarida asatu bolli wottidi, eta pattidoogaappe attin, Xoossai oottiyo malaataa oottanau ainne danddayibeenna. ⁶ Asai ammanibeenna gishshau garamettiis.

*Yesuusi Tammanne Naa77u Erissiyo Ashkkarata Kiittiis
(Maatiyoosa 10:5-15; Luqaasa 9:1-6)*

Hegaappe guyyiyan, Yesuusi hegaa heeran de7iya qeeri katamatun yuuyi yuuyidi, asaa tamarissees. ⁷ Yesuusi tammanne naa77u erissiyo ashkkarata baakko xeesidi, naa77aa naa77aa kiittiis; qassi etayyo iita ayyaanata kessiyo wolqqaa immiis. ⁸ Immidi eta, “Oge xam77appe attin, quma, qarcciita, intte kiisen miishsha ainnekka oiqqoppite. ⁹ Intte tohuwan caammaa wottite; shin naa77u qole maayoppite” yaagiis. ¹⁰ Qassikka eta, “Inttena asi awan mokiikkokka, katamaappe kiyana gakkanaashin, he keettan utti bayite. ¹¹ Inttena asi mokiikkonnaasaa woi intte yootiyoobaa siyennasaa awa gidikkokka, he biittan de7iya asaayyo hegee markka gidana mala, he sohuwaappe kiyidi, intte tohuwaappe buhiyaa shocite” yaagiis.

¹² Tammanne naa77u erissiyo ashkkarati biidi, asai ba nagaraappe simmanaadan, qaalaa yootidosona. ¹³ Eti asaappe daro xalaheta kessidi, harggiya asaa daruwaa zaitiyaa tiyidi pattidosona.

Xammaqiya Yohaannisa Haiquwaa
(Maatiyoosa 14:1-12; Luqaasa 9:7-9)

14 Asai Yesuusa sunntaa denttiyo gishshau, Kawoi Heeroodisi hegaa ubbaa siyiis; issi issi asai, “Xammaqiya Yohaannisa haiquwaappe denddiis; Xoossai oottiyo wolqqaama malaataa i oottiyoogee hegaassa” yaagiis.

15 SHin harati a, “Hagee Eelaasa gidennee?” yaagidosona.

Harati qassi, “Hagee beni wode hananabaa yootiyaageeta milatiya hananabaa yootiyaagaa gidennee?” yaagidosona.

16 SHin Heeroodisi hegaa siyido wode, “Hegee taani gooriyaa muucissido xammaqiya Yohaannisa gidennee? He i haiquwaappe paxiis” yaagiis.

17 Aissi giikko, Heeroodisi ba ishaa Piliphphoosa machchiyo Heeroodiyaado ekki wottiis; Heeroodisi i gishshau, ba huuphen asa kiittidi, Yohaannisa oittidi, qashissi wottiis. 18 Aissi giikko, Yohaannisi Heeroodisa, “Neni ne ishaa machchiyo ekkanaa bessenna” yaagi wottiis.

19 Heeroodiyaada Yohaannisau uluwan morkkiyaa oiqqada a worissanau koyaasu; shin danddayabeikku. 20 Yohaannisi xillo asanne geeshsha asa gididoogaa Heeroodisi erido gishshau, ayyo yayyidi, loitti naagi wottiis; Yohaannisi giyoobaa siyidi, ba wozanan keehi metootiiddikka abaa ufaissan siyiis.

21 Heeroodisi ba yelettido gallassi, deriyaa haariyaageetuyyo, shaalagatuyyoonne Galiilan de7iya gita asaayyo imatuwaa giigissido wode, wurssettan Heeroodiyaada injje gallassaa demmaasu. 22 Heeroodiyaadi na7iyaa imattaa imattiyoosaa gela durada, Heeroodisanne a imattata ufaissaasu; ufaissin kawoi na7iyo, “Nena lo77idabaa aiba gidikkonne tana oichcha; taani neeyyo immana” yaagiis. 23 Qassi iyyo daro caaqqidi, “Neni oichchidobaa aiba gidikkokka, taani neeyyo immana; harai atto, ta kawotettaappe baggaa gidikkokka, taani neeyyo immana” yaagiis.

24 Na7iyaa kare kiyada ba aayyiyo, “Ai imma goo?” yaagada oichchaasu.

Oichchin, i aayyiya, “Xammaqiya Yohaannisa huuphiyaa imma ga” yaagaasu.

25 Na7iyaa eesuwan kawuwaakko baada a, “Xammaqiya Yohaannisa huuphiyaa soruwan wottada, neni ha77i tau immanaagaa koyais” yaagaasu.

26 Yaagin kawoi daro qarettiis; shin ba caaquwaa gishshaunne ba imattatu gishshau iyyo caaqqido caaquwaa maanau koyibeenna. 27 Hegaa gishshau, sohuwaara zabainnaa kiittidi, Yohaannisa huuphiyaa ehaana mala

azaziis; zabainnai qasho keettaa biidi, Yohaannisa qooriyaa muuciis. ²⁸ He muucidoogaa soruwan wotti ehiidi, na7eeyyo immiis; na7iyaa qassi ba aayeeyyo immaasu. ²⁹ Yohaannisi erissiyo ashkkarati heгаа siyido wode yiidi, a ahaa ekki efidi moogidosona.

Yesuusi SHa7u Asaa Miziis

(Maatiyoosa 14:13-21; Luqaasa 9:10-17; Yohaannisa 6:1-14)

³⁰ Yesuusi kiittidoogeeti simmidi, Yesuusaara gaittidi, bantta oottidobaanne bantta tamaarissidobaa ubbaa Yesuusassi odidosona. ³¹ Biyaabainne yiyaabai darin, harai atto qumaa maanaukka eta gattennan ixrido gishshau, Yesuusi eta, “Nurkka guuttaa shemppi ekkanaasi bainnasaa hinddite” yaagiis. ³² Yesuusinne eti banttarkka wolwoluwan uttidi, asi bainnasaa biidosona.

³³ Eti biishin, daro asai eta be7idi eriiis; eridi katama ubbaappe woxxidi, eti biyoosaa etappe kasetidi gakkiiis. ³⁴ Yesuusi wolwoluwaappe kiyidi, daro asaa be7iis; asai heemmiya asi baina dorssaa mala gidido gishshau, qarettidi asaa darobaa tamarissuwaa doommiis.

³⁵ Sa7ai omariyo wode, Yesuusi erissiyo ashkkarati akko yiidi, “Hagee sohoi asi baina soho; ha77i sa7aikka qammi-ichchiis; ³⁶ asai dere gididonne qeeri katamatu giddo biidi, bau miyoobaa shammana mala, asaa yedda” yaagidosona.

³⁷ SHin Yesuusi zaaridi eta, “Asau miyoobaa intte immite” yaagiis.

Yaagin eti, “Nuuni biidi, naa77u xetu biran oittaa sham-midi, asai maanau immanee?” yaagidi a oichchidosona.

³⁸ Yesuusi eta, “Intteyyo aappun oittai de7ii? Biidi be7ite” yaagiis.

Eti be7idi, “Ichchashu oittanne naa77u mole” yaagidosona.

³⁹ Yesuusi ba erissiyo ashkkarata asa ubbaa citan citan shaakki shaakkidi, maatan utissana mala azaziis. ⁴⁰ Asai xeetai xeetainne ishatamai ishatamai citan citan uttiis. ⁴¹ Yesuusi ichchashu oittanne naa77u moliyaa oiqqidi, pude saluwaa xeellidi, Xoossaa galatiis; oittaa menttidi asau gishhana mala, erissiyo ashkkaratussi immiis; qassi naa77u moliyaakka eta ubbau shaakkiis. ⁴² Asai ubbai miidi kalliis. ⁴³ Kallin attida oittaa xarzzainne moliyaa xarzzai tammanne naa77u samppaa kumidaagaa erissiyo ashkkarati dentti-dosona. ⁴⁴ Oittaa miida attumaasai ichchashu sha7a.

Yesuusi Abbaa Bolla Hemettidi Biis

(Maatiyoosa 14:22-33; Yohaannisa 6:15-21)

⁴⁵ Sohuwaara Yesuusi he daro asaa moissiiddi, ba erissiyo ashkkarati wolwoluwan gelidi, abbaappe hefinttan de7iya Beetasaida giyo katamaa baappe sinttatidi baanaadan

azaziis. ⁴⁶ Erissiyo ashkkarata moissidoogaappe guyyiyan, Xoossaa woossanau deriyaa huuphiyaa kiyiis.

⁴⁷ Sa7ai qammiyo wode wolwoloji abbau gidduwan de7ishin, Yesuusi abbaappe gaxan barkka de7ees. ⁴⁸ Carkkoi erissiyo ashkkaratukko carkkiyo gishshau, erissiyo ashkkarata abbaa shaariyoogee waissiyooгаа Yesuusi be7idi, kuttoi waassana haniyo wode abbaa bolli hemettiiddi, etakko yii; eta yeggidi aadhdhanau koyiis. ⁴⁹ SHin abbaa bolli i hemettishin, eti a be7idi, banttau moitille milatin waassidosona. ⁵⁰ Aissi giikko, eti ubbai a be7idi, yashshaa kokkoridosona; shin sohuwaara Yesuusi eta, “Aikko baawa; tanattennee yayyoppite” yaagiis. ⁵¹ Yesuusi etaara issippe wolwoluwan gelin, carkkoi woppu giis; gin eti daro garamettidosona. ⁵² Aissi giikko, eta wozanai dammido gishshau, eti oittaabaa akeekibookkona.

Yesuusi Genssereexen Hargganchchata Pattiis
(Maatiyoosa 14:34-36)

⁵³ Eti abbaa pinnidi, Gennssereexa giyo biittaa gakkidosona; gakkidi wolwoluwaa gaxaa shiishshi qachchidosona. ⁵⁴ Eti wolwoluwaappe wodhdhiyoogan, asai sohuwaara Yesuusa erinne ⁵⁵ heгаа heeran de7iya biittaa ubban woxerettidi, hargganchchata halan tookkidi, “Yesuusi de7ees” gin siyidosaa ehuwaa doommiis. ⁵⁶ Yesuusi biido soho ubban qeri kataman gidin, gita kataman gidin, dere gidon gidinkka, asai hargganchchata giyaa sohuwaa efees. Yesuusi ba afalaa macaraa gidikkonne hargganchchata boshissana mala, asai a woossiis; woossin bochchida ubbaikka paxiis.

7

Yesuusi Asi Medhdhido Wogaa PHalqqiis
(Maatiyoosa 15:1-9)

¹ Parisaawetinne Yerusalaameppe yiidi, higgiiyaa tamaaris-siya amarida asati Yesuusakko shiiqidosona. ² SHiiqidi Yesuusi erissiyo ashkkaratuppe issooti issooti geeyenna kushiyan, heгаа giyoogee meecettennan qumaa miyaageeta be7idosona.

³ Aissi giikko, Parisaawetinne Aihuda asai ubbai bantta aawatu wogaa naagidi, bantta kushiya loitti meecettennan mookkona. ⁴ Qassi giyaappe yiidikka meecettennan de7iiddi mookkona. Qassi eti bantta aawatuppe ekkido hara daro wogai de7ees; hegee siiniyaanne keriyaa nahaasiyaappe medhdhido miishshaanne arssaa meeciiyo wogaa.

⁵ Parisaawetinne higgiiyaa tamarissiyaageeti Yesuusa, “Ne erissiyo ashkkarati aissi aawatu wogaa kaallennan ixidi,

bantta kushiya meecettennan oittaa miyoonaa?” yaagidi oichchidosona.

⁶⁻⁷ Yesuusi eta hagaadan yaagiis; “Isiyaasi hananabaa yootido wode, inttebaa, lo77o milatiya iitatubaa xaafidoogaadankka,

‘Xoossai, “Hagee asai tana

ba bolla doonan bonchchees.

SHin eta wozanai taappe haahuwan de7ees;

asai tau mela goinnees.

Aissi giikko, asi oottido azazuwaa

Xoossaa higgiiyaa milatissidi tamaarissee” giis’ giidi hananabaa tumaa yootiis.

⁸ “Xoossaa azazuwaa intte aggi bayidi, asa wogaa minttidi naageeta” yaagiis.

⁹ Qassikka Yesuusi, “Intte intte wogaa naaganau Xoossaa azazuwaa yeggi bayeeta. ¹⁰ Aissi giikko Muusee, ‘Ne aawaanne ne aayyiyo bonchcha.’ Qassi, ‘Ba aawaanne ba aayyiyo cayiyaagee haiqqo’ yaagiis. ¹¹ SHin issi urau ba aawaa woi ba aayyiyo maaddiyooobi de7ishin i, ‘Hagee qurbbaane; heгаа giyoogee Xoossaabaa giyoogaa’ giikko, ¹² i ba aawaa woi ba aayyiyo wodeppe maaddanaagaa ainne koyekketa. ¹³ Hegaadankka qassi intte haratuyyo immido intte wogan Xoossaa qaalaa karidi, heгаа mala darobaa oot-teeta” yaagiis.

Asa Tunissiyaabata

(Maatiyoosa 15:10-20)

¹⁴ Yesuusi daro asaa qassikka baakko xeesidi, “Ubbai taani giyoogaa siyitenne akeekite. ¹⁵ Asa wozanappe kiyiyaabai asa tunissiyogaappe attin, kareppe asa wozanan gelidi, asa tunissiyaabi aibinne baawa; ¹⁶ siyanau haittai de7iyo urai ooninne siyo” yaagiis.

¹⁷ Yesuusi daro asaa yeggi bayidi soo gelido wode, i erissiyoo ashkkarati he leemisuwaabaa a oichchidosona. ¹⁸ Oichchin i eta, “Intteyyookka qassi gelibeennee? Kareppe asa wozanan geliyaabai aibinne asa tunissanau danddayennaagaa akeeketii? ¹⁹ Aissi giikko, qumai asa ulo giddo gelidi, gaxi kiyiyogaappe attin, asa wozana giddo gelenna” yaagiis. Hegaadankka Yesuusi quma ubbai geeshsha gidiyooгаа erisiis.

²⁰ Qassikka Yesuusi hagaadan yaagiis; “Asa tunissiyaabai asa wozana gid doppe kiyiyaabaa. ²¹ Aissi giikko, asa wozana gid doppe kiyiyaabai iita qofa; shaaramuxanau qaaqqatiyoogaa, wuuqqiyoogaa, woriyoogaa, shaaramuxiyooгаа, ²² duretettaa amottiyoogaa, iitatettaa, geniyaa, amottiyoogaa, qanaatiyoogaa, cashshaa, ayyuwaa, azallatettaa.

23 Ha iitabai ubbaikka asa wozana giddoppe kiyidi, asa tunis-sees” yaagiis.

*Issi Giriike Mishiree Ammanuwaa
(Maatiyoosa 15:21-28)*

24 Yesuusi hegaappe aggidi, Xiirsoosanne Sidoona giyo kata-matu matan de7iya biitti biidi, issi keettaa geliis; qassi i yaani de7iyooogaa ooninne eranaagaa koyibeenna; shin qosettidi gam77anau danddayibeenna. 25 SHin ba guutta na7ee bolli iita ayyaanai de7iyo issi maccaasiyaa Yesuusabaa siyada, so-huwaara akko yanne a tohuwan gufanna wodhdhaasu. 26 He mishiriyaa Aihuda gidukku; a yelettidoikka Sirofinqqe giyo biittaana; a ba na7eeppe xalahiyaa kessana mala, Yesuusa woossaasu.

27 SHin Yesuusi zaaridi, “Naati kasetidi qumaa kallona; aissi giikko, naatu qumaa ekkidi, zairotuyyo oliyoogee lo77o gidenna” yaagiis.

28 Mishiriyaa zaarada, “Tumakka ta Godau, harai atto ma-soofiyaa lanqqiyan de7iya zairotikka naatuppe attida suup-paa moosona” yaagaasu.

29 Yesuusi qassi o, “Ha ne qaalaa gishshau, ne soo ba; xalahee ne na7eeppe kiyiis” yaagiis.

30 Mishiriyaa ba soo biyo wode, i na7iyaa xalahee ippe kiyin, hiixan zin77idaaro demmaasu.

Yesuusi Tullenne Duude Gidida Issi Bitaniyaa Pattiis

31 Yesuusi Xiirsoosa biittaappe kiyidi, Sidoonaaranne Tammu Katamaa giyo biittaara kanttidi, Galiila Abbaakko biis. 32 Asai tullenne duude gidida bitaniyaa Yesuusakko ehiidi, ba kushiyaa a bolli wottana mala, Yesuusa woossiis.

33 Yesuusi barkka he bitaniyaa daro asaappe gaxaa kessidi, ba biradhdhiyaa a haittan yeddiis; qassi cuchchaa cuchchidi, a inxxarssaa bochchiis. 34 Bochchidi saluwaa pude xeellidi, tookki shemppidi, “Efttah” yaagiis; heгаа giyoogee dooyetta giyoogaa. 35 Bitaniyaa haittai sohuwaara dooyetti aggiis; qassi a dooqettida inxxarssaikka birshshetti aggiis; bitanee ainne waayettennan haasayi bayiis.

36 Yesuusi asa ubbaa, “Hagaa ooyyoonne odoppite” yaagidi odiis; shin i keehi mintti odin, asai qassi oduwaa yaa darissiis.

37 Hegaa siyida asai ubbai daro garamettidi, “Ubbabaakka i loitti oottees. Harai atto tulliyaakka sissees; qassi du-udiyaaakka haasayissee” yaagiis.

8

*Yesuusi Oiddu SHa7u Asaa Miziis
(Maatiyoosa 15:32-39)*

¹ Amarida wodiyaappe guyyiyan, daro asai qassi Yesu-usakko shiiqiis; asaayyo miyoobi xayin, Yesuusi ba erisiyo ashkkarata baakko xeesidi yaagiis; ² “Ha daro asai tanaara heezzu gallassi gakkanaassi gam77idi, miyoobaa ainne demmibeenna gishshau, taani asau qarettais. ³ Taani asaa namisaara soo yeddikko, asai biiddi, ogiyan daafuridi kunddana; aissi giikko, issoi issoi haahosaappe yiis” yaagiis.

⁴ Yesuusi erisiyo ashkkarati zaaridi Yesuusa, “Ha baz-zuwan ha asa ubbaa mizanau gidiya oitta demmanau dand-dayiyai oonee?” yaagiis.

⁵ Yaagin Yesuusi eta, “Inttessi aappun oittai de7ii?” yaagidi oichchiis.

Eti, “Laappun oittai de7ees” yaagidosona.

⁶ Yesuusi daro asaa, “Sa7an uttite” yaagidi azaziis; qassi laappun oittaa ekkidi, Xoossaa galatiis; galatidi he oittaa menttidi, asaayyo gishana mala, ba erisiyo ashkkaratuuyo immiis. Erisiyo ashkkarati he daro asaassi gishidosona. ⁷ Etayyo qassikka amarida suuppa moleti de7oosona; Yesuusi hegeetuyyookka Xoossaa galatidi, asau gishana mala, erisiyo ashkkarata azaziis. ⁸ Asai ubbai miidi kalliis; asai mi-ishin attida xarzzai laappun samppaa kumidaagaa erisiyo ashkkarati denttidosona. ⁹ Qumaa miida asai oiddu sha7aa gidana; hegaappe guyyiyan, Yesuusi asaa yeddiis. ¹⁰ I qassi ba erisiyo ashkkaratuura sohuwaara wolwoluwan gelidi, Dalmmanuta giyo biitti biis.

Parisaaweti Banttau Malaatai Oosettana Mala Oichchidosona

(Maatiyoosa 16:1-4)

¹¹ Parisaaweti yiidi, Yesuusa paaccanau eqqidi, saluwaappe malaataa banttana bessana mala, Yesuusaara palamaa doommidosona.

¹² Yesuusi keehi tookki shemppidi, “Ha wodiyaas asai aissi malaata koyii? Taani intteyyo tumaa odais; ha wodiyaas asau malaati ubbakka imettenna” yaagiis. ¹³ Qassi eta hegan yeggi bayidi, naa77anttuwaa wolwoluwan gelidi, abbaappe hefintti pinniis.

Parisaawetu Irshshuwaanne Heeroodisa Irshshuwaa
(Maatiyoosa 16:5-12)

¹⁴ Erisiyo ashkkarati qumaa efaanaagaa dogidosona; etau wolwoluwaa gidдон issi oittappe hari baawa. ¹⁵ Yesuusi eta, “Inttena erite; Parisaawetu irshshuwaappenne Heeroodisa irshshuwaappe naagettite” yaagidi azaziis.

¹⁶ Eti bantta gidдон, “I haggaa giyoogee nuussi qumi baina gishshaassa” yaagidi haasayaa doommidosona.

17 Yesuusi eti giyoogaa eridi, eta yaagiis; “Intteyyo oitti bannaagaa aissi haasayeetii? Ha77inne erekketii? Woi akeekketii? Yootin siyekketii? 18 Intteyyo aifee de7ees; be7ekketii? Qassi haittai de7ees; siyekketii? Intteyyo has-sayettennee? 19 Taani ichchashu oittaa ichchashu sha7u asau battido wode, aappun samppaa kumida xarzzaa denttidetii?” yaagiis.

Yaagin eti, “Tammanne naa77u samppaa kumida xarzzaa denttida” yaagidosona.

20 “Taani qassikka laappun oittaa oiddu sha7u asau battido wode, aappun samppaa kumida xarzzaa denttidetii?” yaagiis.

Yaagin eti, “Laappun samppaa kumida xarzzaa denttida” yaagidosona.

21 I qassi, “Ha77inne akeekibeekketii?” yaagiis.

Yesuusi Beetasaidan Issi Qooqiyaa Pattiis

22 Yesuusinne erissiyo ashkkarati Beetasaida giyo katamaa biidosona; amarida asati qooqe bitaniyaa Yesuusakko ehiidi, he bitaniyaa bochchana mala, a woossidosona. 23 Yesuusi qooqe bitaniyaa kushiya oiqqidi, qeeri katamaappe gaxaa kessiis; a aifiyan cuchchidi, ba kushiya a bolli wottidi, “Neeyyo aibakko beettii?” yaagidi oichchiis.

24 Bitanee xeellidi, “Taani asaa be7ais; shin asai hemettiiddi, mitta milatees” yaagiis.

25 Hegaappe guyyiyan, Yesuusi naa77anttuwaa bitaniyaa aifiyan ba kushiya wottin, bitanee loittidi xeelliis; a aifee paxiis; qassi ubbabaakka geeshshidi be7iis. 26 Yesuusi bitaniyaa a soo yeddiiddi, “Harai atto qeeri katamaakka geloppa” yaagiis.

PHeexiroosa Ammanuwaanne A Markkatettaa (Maatiyoosa 16:13-20; Luqaasa 9:18-21)

27 Yesuusi ba erissiyo ashkkaratuura Piliphphoosa-Qiisaariyan de7iya qeeri katamata biis; biishin ogiyan Yesuusi, “Tana asai oona gii?” yaagidi ba erissiyo ashkkarata oichchiis.

28 Erissiyo ashkkarati, “Issi issi asai nena, ‘Xammaqiya Yohaannisa’ gees; harati, ‘Eelaasa’ goosona; qassi harati, ‘Hananabaa yootiyaageetuppe issuwaa’ goosona” yaagidosona.

29 Yaagin Yesuusi eta, “Yaanin intte tana oona geetii?” yaagidi oichchiis.

PHeexiroosi, “Neeni Kiristtoosa” yaagidi zaariis.

30 Yesuusi, “Tabaa ooyyoonne odoppite” yaagidi eta azaziis.

Yesuusi Bana Gakkana Metuwaabaanne Waayiyaabaa Koiruwaa Haasayiiis

(Maatiyoosa 16:21-28; Luqaasa 9:22-27)

³¹ Yesuusi ba erissiyo ashkkarata, “Taani, Asa Na7ai, daro waayettanau bessees; cimati, qeese halaqatinne higgiiyaa tamaarissiyaageeti tana ixnanau bessees; eti tana woranaunne taani heezzantto gallassappe guyyiyan, haiquwaappe denddanau bessees” yaagidi tamaarissuwaa doommiis. ³² Hegaa i etayyo geeshshidi odiis; PHeexiroosi a issi baggi zaaridi, zoretaa doommiis.

³³ SHin Yesuusi guyye simmidi, ba erissiyo ashkkarata xeelidi PHeexiroosa, “Kichcha ta matappe! Ha Seexaanau, neeni asi dosiyoojaa qoppiyoogaappe attin, Xoossai dosiyoojaa qoppakka” yaagiis.

Yesuusa Kaalliyoogee Bana Kaddanaagaa Oichchees

(Maatiyoosa 10:38-39; 16:24-28; Luqaasa 9:23-27; 14:26-27)

³⁴ Qassi Yesuusi daro asaanne ba erissiyo ashkkarata baakko xeesidi, hagaadan yaagiis; “Tana kaallana koyiya urai de7ikko, bana yeggi bayo; yaatidi ba masqqaliyaa tookkidi, tana kaallo. ³⁵ Aissi giikko, ba shemppuwaa ashshana koyiya urai bashshana; shin ta gishshaunne wonggeliyaa mishiraachchuwaa gishshau ba shemppuwaa bashshiya urai ashshana. ³⁶ Aissi giikko, issi urai sa7an de7iya ubbabaa bau shiishshidi, ba shemppuwaa bashshikko, a ai maaddanee? ³⁷ Issi urai ba shemppuwaa wozanau ai immana danddayii? ³⁸ Xoossaa ammanenna mala diggiya ha nagaranchcha wodiyan, issi urai tanaaninne ta qaalan yeellatikko, taanikka, Asa Na7ai, qassi ta Aawaa bonchchuwaa geeshsha kiitanchchatuura yiyo wode, aani yeellatana” yaagiis.

9

Yesuusa Merai Laamettiis

(Maatiyoosa 17:1-13; Luqaasa 9:28-36)

¹ Yesuusi eta, “Taani intteyyo tumaa gais; amarida asati Xoossaa kawotettai wolqqaara yiyaagaa be7ennan haiqqennaageeti hagan de7oosona” yaagiis.

² Yesuusi usuppun gallassappe guyyiyan, banaara PHeexiroosa, Yaaqoobanne Yohaannisa ekkidi, eta xalaalaa gita deriyaa bolli kessiis; kessidi eta sinttan laamettiis; ³ a maayoikka phooliis; sa7an maayo meecciya ooninne geeshshanau danddayennaagaa keenaa daro booxxiis. ⁴ He heezzu erissiyo ashkkarati, Eelaasinne Muusee Yesuusaara haasayiyaageeta be7idosona.

5-6 PHeexiroosi Yesuusa, “Tamaarissiyaagoo, nuuni hagan de7iyoogee nuussi lo77o; nuuni heezzu zamppata issuwaa neessi, issuwaa Muusessi, qassi issuwaa Eelaasassi zamp-payana” yaagiis. I woigiyaakkonne eribeenna; aissi giikko, ikko hinkkootikka daro yayyidosona.

7 Hegaappe guyyiyan, shaarai yiidi eta kammin shaaraappe, “Hagee taani siiqiyo ta Na7aa; i giyoogaa siyite” giya qaalai yiis. 8 Sohuwaara eti yuushshi aatti xeelliyo wode, Yesuusappe attin, haraa oonanne bantta matan be7ibookkona.

9 Eti deriyaappe wodhdhishin, Yesuusi eta, “Taani, Asa Na7ai, haiquwaappe denddana gakkanaassi, intte be7idobaa ooyyoonne odoppite” yaagidi azaziis.

10 I azazidoogaa eti, “Eeno” giidi, “Ha haiquwaappe dend-diyoogaa giyoogee woigiyoogee” yaagidi, bantta gidon haasayettidosona.

11 Eti Yesuusa, “Higgiyaa tamarissiyaageeti aissi, ‘Eelaasi kasetidi yaanau bessees’ giyoonaa?” yaagidi oichchidosona.

12 I zaaridi yaagiis; “Eelaasi kaseti yiidi, ubbabaa giigissees; yaatin, aissi Xoossaa maxaafai, ‘Asa Na7ai daro waayet-tanne ixettana’ yaagii? 13 SHin taani intteyyo odais; Eelaasi yiis; qassi abai Xoossaa maxaafan xaafettidoogaadankka, asai a ba koyidobaa oottiis” yaagiis.

*Yesuusi Tuna Ayyaanai Oiqqido Na7aa Pattiiis
(Maatiyoosa 17:14-21, Luqaasa 9:37-43)*

14 Yesuusi, PHeexiroosi, Yaaqoobinne Yohaannisi hinkko erissiyoo ashkkaratukko simmidi yiyo wode, daro asai eta yuyi aadhdhi eqqidaagaanne higgiyaa tamarissiya amarida asati etaara palamettiyaageeta be7idosona. 15 He daro asai Yesuusa be7ido wode dagammidi, sohuwaara akko woxxi yiidi, a sarotiis. 16 Yesuusi ba erissiyoo ashkkarata, “Etaara ai palametteeti?” yaagidi oichchiis.

17 He daro asaa giddoppe issi bitanee zaaridi, “Tamaaris-siyaagoo, ta na7aa bolli haasayaa diggiya iita ayyaanai de7iyo gishshau, a neekko ekkada yaas. 18 Ha iita ayyaanai a oiqqiyo wode ubban, a ooggees; a doonaarakka hoom-moi goppattes; qassi achchaa garccissees; bollaakka zoxissees. Appe ha iita ayyaanaa kessana mala, ne erissiyoo ashkkaratuyyo odaas, shin kessanau danddayibookkona” yaagiis.

19 Yesuusi zaaridi eta, “Ammanenna ha wodiya asau! Taani inttenaara aude gakkanaassi de7anee? Qassi inttebaa aude gakkanaassi danddayanee? Na7aa taakko haa ekki yiite” yaagiis. 20 Yaagin eti na7aa akko ehidosona; he iita ayyaanai Yesuusa be7idosaarakka na7aa kokkorssi bayiis;

na7ai sa7an kunddidi, doonaara hoommoi goppu giishin gondorettees. ²¹ Yesuusi he na7aa aawaa, “Hagee ne na7aa oiqqoosappe woqqa wode gidanee?” yaagidi oichchiis.

Oichchin, na7aa aawai, “I guuttan de7iyo wodeesappe doommiis. ²² A woranau daro wode tamaaninne haattan oliis; shin neeni danddayikko, nuuyyo qarettada nuna maad-darkkii” yaagiis.

²³ Yaagin Yesuusi a, “‘Neeni danddayikko’ gai? Ammaniya asayyo ubbabi danddayettes” yaagiis.

²⁴ Sohuwaara na7aa aawai ba qaalaa xoqqu oottidi, “Taani ammanais; shin guja ammananaadan, tana maad-darkkii” yaagiis.

²⁵ Yesuusi asai dari dari biyoogaa be7idi, iita ayyaanaa, “Ha tullenne duude ayyaanau, ha na7aappe kiya gaada nena ta azazais; qassi naa77anttuwaa aani geloppa” yaagiis.

²⁶ He iita ayyaanai waassidi, na7aa keehi kokkorssidi, appe kiyiis. Na7ai haiqqidabaa milatin, daro asai, “Na7ai haiqqiis” yaagiis. ²⁷ SHin Yesuusi na7aa kushiya oiqqidi denttin, na7ai denddi eqqiis.

²⁸ Yesuusi soo gelidoogaappe guyyiyan, erissiyo ashkkarati Yesuusa dumma, “Nuuni he iita ayyaanaa kessanau aissi danddayibookkonii?” yaagidi oichchidosona.

²⁹ Yesuusi zaaridi, “Hegaa malai woosappenne xoomappe attin, haraban kiyanau danddayenna” yaagiis.

Yesuusi Bana Gakkana Metuwaabaanne Haiquwaabaa Naa77anttuwaa Odiis

(Maatiyoosa 17:22-23; Luqaasa 9:43-45)

³⁰ Eti hegaappe denddidi, Galiilaa aadhdhidi biidosona; Yesuusi ba de7iyoosaa ooninne erana mala koyibeenna.

³¹ Aissi giikko, i ba erissiyo ashkkarata, “Tana, Asa Na7aa, asi asau aattidi immananne worana; taani qassi heezzu gallasappe guyyiyan, naa77anttuwaa haiquwaappe denddana” yaagidi tamarissee.

³² SHin etau i giyoogee gelibeenna; qassi a oichchanauka yayyidosona.

Ubbaappe Aadhdhiyaagee Oonee?

(Maatiyoosa 18:1-5; Luqaasa 9:46-48)

³³ Eti Qifirinaahooma giyo katamaa biidosona; biidi soo gelidoogaappe guyyiyan, Yesuusi eta, “Ogiyan ai haasay-eetii?” yaagidi oichchiis. ³⁴ SHin eti biidi ogiyan, “Nu gidon nu ubbaappe aadhdhiyaagee oonee?” yaagidi palamettido gishshau, co77u giidosona. ³⁵ Yesuusi uttidi, tammanne naa77u erissiyo ashkkarata xeesidi eta, “Ooninne sinttau aadhdhana koyikko, ubbaappe guyye aadhdhidi, he ubbau ashkkara gidanau bessees” yaagiis.

³⁶ Issi guutta na7aa oiqqidi, eta gidдон essiis; he guutta na7aa qoommidi eta, ³⁷ “Hageetu mala guutta naatuppe isuwaa ta sunttan mokkiya ooninne tana mokkees; qassi tana mokkiya ooninne tana kiittidaagaa mokkiyoogaappe attin, ta xalaalaa mokkenna” yaagiis.

*Yesuusi, “Nubaa Ixxenna Urai Nu Bagga” Yaagiis
(Luqaasa 9:49-50)*

³⁸ Yohaannisi a, “Tamaarissiyaagoo, issi asi ne sunttan xalaheta kessiyaagaa nuuni be7idi, nu bagga gidenna gishshau, a diggida” yaagiis.

³⁹ SHin Yesuusi yaagiis; “Ooninne ta sunttan Xoossai ootiyi malaataa oottidi, sohuwaara ta bolli iitabaa haasayanau danddayiyaabi baina gishshau diggoppite; ⁴⁰ aissi giikko, nubaa ixenna urai nu bagga. ⁴¹ Taani intteyyo tumaa odais; intte taageeta Kiristtoosaageeta gidiyo gishshau, ooninne intteyyo ta sunttan bule haatta uyanau immikkokka, ba woiuwaa ekkana.

*Nagaraa Gaasuwa
(Maatiyoosa 18:6-9; Luqaasa 17:1-2)*

⁴² “Tana ammaniya ha guuttatuppe issuwaa balettiya oonanne, gaacchio wogga woxaa a qooriyan qachchidi, abban a oliyoogee au keha. ⁴³⁻⁴⁴ Ne kushee nena balettikko, qanxxa ola; neeni naa77u kushiyaara guxunee mule haiqqennasanne qassi mulekka to77enna Gaannabiyaa taman geliyoogaappe, duuxa kushiyaara de7uwaa geliyoogee neeyyo keha. ⁴⁵⁻⁴⁶ Ne tohoi nena balettikko, qanxxa ola; neeni naa77u tohuwaara guxunee mule haiqqennasan, qassi mulekka to77enna Gaannabiyaa taman yegettiyoogaappe, wobbe gidada de7uwaa geliyoogee neeyyo keha. ⁴⁷⁻⁴⁸ Ne aiffee nena balettikko, wooca ola; neeni naa77u aifiyaara guxunee mule haiqqennasan qassi mulekka to77enna Gaannabiyaa taman yegettiyoogaappe, issi aifiyaara Xoossaa kawotettaa geliyoogee neeyyo keha.

⁴⁹ “Aissi giikko, quman maxiniyaa yeggiyoogaadan, tamai asa ubbaa bolli yegettana. ⁵⁰ Maxinee lo77o; shin i mal77ana xayikko, zaaridi a waati mal77ettuuteetii? Inttenan maxinee de7o; yaatidi issoi issuwaara sarotettan de7ite” yaagiis.

10

*Machcho Yeddana Bessena
(Maatiyoosa 19:1-2; Luqaasa 16:18)*

¹ Yesuusi hegaappe dendidi, Yihudaa biitti biis; biidi Yorddaanoosa SHaafaa pinniis. Daro asai naa77anttuwaa akko shiiqin, kasegaadankka he asaa tamarissuwaa doommiis.

² Issi issi Parisaaweti paaccanau Yesuusakko yiidi, “Issi asi ba machchiyo yeddannu nu higgee azazii?” yaagidi a oichchidosona.

³ Oichchin i zaaridi, “Muusee inttena woigi azazidee?” yaagiis.

⁴ Eti, “Muusee, ‘Issi asi ba machcheeyyo paramaa immidi yeddo’ giis” yaagidosona.

⁵ Yesuusi zaaridi, eta hagaadan yaagiis; “Intte yootin siyennaageeta gidiyo gishshau, Muusee ha azazuwaa intteyyo xaafiis. ⁶ SHin Xoossai koiro medhdhiyo wode, attumaasanne maccaasa oottidi, eta medhdhiis. ⁷ Hegaa gishshau, issi asi ba aawaanne ba aayyiyo aggi bayidi, ba machcheera issippe de7ees; ⁸ eti naa77ai issi asa gidoosona; heгаа gishshau, eti issi asa gidioogaappe attin, naa77u asa gidokkona. ⁹ Hegaa gishshau, Xoossai issippe gattidoogaa asi shaakkoppo” yaagiis.

¹⁰ Eti soo simmido wode, erissiyoo ashkkarati ha yohuwaabaa Yesuusa naa77anttuwaa oichchidosona. ¹¹ Yesuusi eta yaagiis; “Ba machchiyo yeddidi, haranniyo ekkiya urai ooninne ba machchen shaaramuxees. ¹² Qassi maccaarakka ba azinaappe kiyada hara azinaa gelikko shaaramuxausu” yaagiis.

Yesuusi Guutta Naata Anjjiis

(Maatiyoosa 19:13-15; Luqaasa 18:15-17)

¹³ Yesuusi guutta naata bochchana mala, issi issi asai naata akko ehees; shin erissiyoo ashkkarati he asaa hanqqettidosona. ¹⁴ Yesuusi heгаа be7idi, ba erissiyoo ashkkarata hanqqettiis; eta, “Guutta naati taakko yiyoogaa diggoppite; aissi giikko, Xoossaa kawotetta hageetu malaassa. ¹⁵ Taani intteyyo tumaa gais; Xoossaa kawotettaa guutta na7adan ekkenna urai ooninne he kawotettaa mulekka gelenna” yaagiis. ¹⁶ Yaagidi guutta naata qoommidi, ba kushiya eta bolli huuphiyan huuphiyan wottidi, eta anjjiis.

Miishshaa Siiqoi Ehiyo Metuwaa

(Maatiyoosa 19:16-30; Luqaasa 18:18-30)

¹⁷ Yesuusi baannu kiyido wode, issi bitanee woxxiiddi yiidi, a sinttan gulbbatidi, “Lo77o tamarissiyaagoo, merinaa de7uwaa laattanau taani ai oottoo?” yaagidi a oichchiis.

¹⁸ Oichchin Yesuusi, “Aissi tana lo77uwau gai? Xoossaa xalaalaappe attin, hara lo77oi ooninne baawa. ¹⁹ Xoossaa azazuwaa, ‘Woroppa; shaaramuxoppa; wuuqqoppa; worduwaa markkattoppa; cimmoppa; ne aawaanne ne aayyiyo bonchcha’ yaagiyaagaa eraasa” yaagiis.

²⁰ Bitanee Yesuusa, “Tamaarissiyaagoo, taani hegaa ubbaa naatettaasappe doommada ha77i gakkanaassikka naagais” yaagiis.

²¹ Yesuusi bitaniyaa dosiis; tishshi ootti xeellidi, “Neeyyo issibai paccees; baada neeyyo de7iyaabaa ubbaa baizzada, he miishshaa hiyyeesau imma; neeni saluwan duretana. Yaatada yaada tana kaalla” yaagiis. ²² SHin bitanee hegaa siyidi, i daro dure gidiyo gishshau, ba som77uwaa xumissidi, ufaittannan aggi bayidi biis.

²³ Yesuusi ba erissiyo ashkkarata yuushshi aatti xeellidi, “Daro dure asi Xoossaa kawotettaa gelanaagee waani metanddeeshsha!” yaagiis.

²⁴ Erissiyo ashkkarati a haasayaa siyidi garamettidosona; shin Yesuusi qassikka eta, “Naatoo, miishshan ammanettiya asatuyyo Xoossaa kawotettaa gelanaagee woqqaa metanddeeshsha! ²⁵ Dure asi Xoossaa kawotettaa gelanaagaappe, gaameelai marppiyaa xoo7iyaara aadhdhanaagee matattees” yaagiis.

²⁶ Yaagin erissiyo ashkkarati garamettidi, “Yaatin, ooni attanau danddayii?” yaagidi issai issuwaa oichchidosona.

²⁷ Yesuusi eta tishshi ootti xeellidi, “Hagee Xoossau danddayettiyoogaappe attin, asau danddayettenna; aissi giikko, Xoossau ubbabaikka danddayettes” yaagiis.

²⁸ PHeexiroosi Yesuusa, “Be7a; nuuni nubaa ubbaa aggi bayidi, nena kaallida” yaagiis.

²⁹ Yesuusi yaagiis; “Taani intteyyo tumaa gais; ta gishshaunne wonggeliyaa mishiraachchuwaa gishshau, keettaa woi ishantta woi michchentta, woi aawaa woi aayyiyo woi machchiyo, woi naata woi gadiyaa aggida asi ooninne, ³⁰ ha77i ha wodiyan xeetutooppe dariya keettata, ishantta, michchentta, aayeta, naata, gadiyaa, qassi waayiyaakka ekkana. Sinttappe yaana wodiyanikka merinaa de7uwaa ekkana. ³¹ SHin daroti ha77i sinttan de7iyaageeti guyye aadhdhana; qassi daroti ha77i guyyen de7iyaageeti sinttau aadhdhana” yaagiis.

Yesuusi Bana Gakkana Metuwaabaanne Haiquwaabaa Heezzanttuwaa Odiis

(Maatiyoosa 20:17-19; Luqaasa 18:31-34)

³² Eti Yerusalaame biiddi, ogiyan de7oosona; Yesuusi ba erissiyo ashkkaratuppe sinttan hemettees. Eti garamettidosona; a kaallidaageetikka yayyidosona. Naa77anttuwaa tammanne naa77u erissiyo ashkkarata gaxaa kessidi, bana gakkanabaa dumma etassi hagaadan yaagidi odiis; ³³ “Be7ite; nuuni Yerusalaame ha77i kiyeettes; yaani tana, Asa Na7aa, qeese halaqatussinne higgiiyaa tamaarissiyaageetussi aattidi

immana. Eti ta bolli haiqo pirddaa pirddana; qassi Aihuda gidenna asaassikka tana aattidi immana. ³⁴ He Aihuda gidenna asai ta bolli qilliiccananne cuchchana; tana lisuwan garafananne worana; taani qassi heezzu gallassappe guyyiyan, haiquwaappe denddana” yaagiis.

*Yaaqoobinne Yohaannisi Woossido Woosaa
(Maatiyoosa 20:20-28)*

³⁵ Zabddiyoosa naati Yaaqoobinne Yohaannisi Yesuusakko yiidi, “Tamarissiyaagoo, nuuni nena woossiyo ubbabaa nuuyyo oottarkkii” yaagidosona.

³⁶ Yesuusi eta, “Taani intteyyo ai oottoo?” yaagiis.

³⁷ Yaagin eti a, “Ne bonchcho kawotettan neeni uttiyo wode, nuuppe issuwaa neeppe ushachcha baggaara qassi issuwaa haddirssa baggaara utissarkkii” yaagidosona.

³⁸ SHin Yesuusi eta, “Intte ai woossiyaakkonne erekketa; taani uyanau bessiyoo burccukkuwan uyanau danddayeetii? Qassi taani xammaqettanau bessiyoo xinqqatiyaa xammaqettanau danddayeetii?” yaagiis.

³⁹ Yaagin eti zaaridi, “Ee danddayoos” yaagidosona.

Yesuusi qassi, “Taani uyanau bessiyoo burccukkuwan intte uyana; taani xammaqettanau bessiyoo xinqqatiyaakka intte xammaqettana. ⁴⁰ SHin taappe ushachcha baggaaranne haddirssa baggaara uttanaageeta dooranau taayyo maati baawa; shin he sohoi Xoossai immanau giigissi wottidoogeetussa” yaagiis.

⁴¹ Hankko tammu erissiyoo ashkkarati hegaa siyido wode, Yaaqoobanne Yohaannisa hanqqettidosona. ⁴² Yesuusi eta ubbaa baakko xeesidi, hagaadan yaagiis; “‘Aihuda gidennaageeta haariyaageeta’ giidi qoppiyoogetinne hegeeta kaalettiya asati bantta asaa haariyoogaa ereeta. ⁴³ SHin intte giddon hegaa mala gidenna; intte giddon gitatana koyiyai ooninne intteyyo ashkkara gidanau bessees. ⁴⁴ Qassi intte giddon ubbaappe bolla gidana koyiyai ooninne intte ubbaayyo aille gidanau bessees. ⁴⁵ Aissi giikko, harai atto taani, Asa Na7aikka, asau oottanaunne darota wozanau ta shempuwaa immanaunne yiidoogaappe attin, asi tau oottanau yabeikke” yaagiis.

*Yesuusi Qooqiyaa Barxximoosa Aifiyaa Pattiis
(Maatiyoosa 20:29-34; Luqaasa 18:35-43)*

⁴⁶ Eti Yarkko giyo katamaa biidosona; Yesuusi ba erissiyoo ashkkaraturanne keehi daro asaara Yarkkoppe kiyishin, Ximoosa na7ai qooqee, Barxximoosa giyoogee, ogiyaa doonan woossiiddi uttiis. ⁴⁷ Barxximoosi Naazireeta Yesuusa

gididoogaa siyidi, ba qaalaa xoqqu oottidi, “Daawita na7aa Yesuusaa, tana maararkkii!” yaagettaa doommiis.

⁴⁸ Daro asai a, “Haizza!” giidi hanqqettiis.

SHin, i ba qaalaa kaseegaappekka keehi xoqqu oottidi, “Daawita na7au, tana maararkkii!” yaagiis.

⁴⁹ Yesuusi ogiyan eqqidi, “A haa xeesite” yaagiis.

Yaagin eti qooqiya, “Aikko baawa; dendda eqqa; nena xeesees” yaagidi xeesidosona. ⁵⁰ Qooqee ba maayuwaa oli bayidi, guppi denddi eqqidi, Yesuusakko biis.

⁵¹ Yesuusi a, “Taani neeyyo ai oottanau koyai?” yaagiis.

Yaagin qooqee, “Tamaarissiyaagoo, taani xeellanaagaa koyais” yaagiis.

⁵² Yaagin Yesuusi a, “Ba; ne ammanoi nena pattiis” yaagiis. Sohuwaarakka a aifee xeelli aggin, ogiyan Yesuusa kaalli bayiis.

11

Yesuusi Gita Bonchchuwan Yerusalaame Geliis

(Maatiyoosa 21:1-11; Luqaasa 19:28-40; Yohaannisa 12:12-

19)

¹ Eti Yerusalaame matiiddi, Dabira Zaitte Deriyaa lanqqiyan de7iya Beetafaaganne Biitaaniyaa giyo katamata gakkidosona; Yesuusi ba erissiyo ashkkaratuppe naa77aa sinttau kiittidi, ² “Intteppe sinttan de7iya qeeri katamaa biite; biidi yaa gelosaara ooninne mulekka toggibeenna qashuwan de7iya hare maraa intte demmana; a birshshidi, haa ekkidi yiite. ³ Ooninne inttena, ‘Hegaa aissi ootteetii?’ yaagidi oichchikko, ‘Godai haggaa koyees; sohuwaara zaaridi, haa yeddi bayana’ yaagite” yaagiis.

⁴ Eti biidi, hare maraa penggiyaa matan ogiyan qachchi wottidoogaa demmidi birshshidosona. ⁵ Hegan eqqida issi issi asati eta, “Hare maraa waatanau birshsheetii?” yaagidosona. ⁶ Erissiyo ashkkarati Yesuusi banttana azazidoogaa yootin, asati yeddi bayidosona. ⁷ Eti hare maraa Yesuusakko ehiidi, bantta maayuwaa a zokkuwan hiixxidosona; hiixxin Yesuusi he hare maraa toggiiis. ⁸ Daro asai ba maayuwaa ogiyan hiixxiis; qassi harati mittaa tashiyaa kari karidi, ogiyan hiixxidosona. ⁹ Yesuusappe sinttaara hemettiya asainne a geeduwaa kaalliyaa asai ba qaalaa xoqqu oottidi, “Xoossai galatetto!

Godaa sunttan yiyaagee anjjettidaagaa.

¹⁰ Godaa sunttan yiya nu aawaa

Daawita kawotetta anjjettidaagaa.

Salo ubbaappe bolla saluwan

de7iya Xoossai galatetto”

yaagidosona.

¹¹ Yesuusi Yerusalaame biidi, Beeta Maqidasiyaa geliis; qassi ubbabaa yuuyi yuuyi xeellidoogaappe guyyiyan, sa7ai qammiyo gishshau, tammanne naa77u erissiyo ashkkaratuura Biitaaniyaa giyo katamaa biis.

Yesuusi Qanggido Balase Mittiyo
(Maatiyoosa 21:18-19)

¹² Wonttetta gallassi eti Biitaaniyaappe kiyidi biishin, Yesuusi namisettiis. ¹³ Haahuwan issi balase giyo mittiyo tashiyaa maaya uttidaaro be7idi, geelladan i bolli aifee beettikkonne giidi, be7anau ikko biis; shin ikko i biyo wode, tashe xalaalaappe attin, ainne aife demmibeenna; aissi giikko, balasee aifiyo wodee gakkibeenna. ¹⁴ Yesuusi he balasiyo, “Neepe naa77antto merinau asi aife mooppo” yaagiis. Erisiyo ashkkarati i giyoogaa siyidosona.

Yesuusi Beeta Maqidasiyan Zal77iyaageeta Kessiis
(Maatiyoosa 21:12-17; Luqaasa 19:45-48; Yohaannisa 2:13-22)

¹⁵ Eti Yerusalaame biidosona; Yesuusi Beeta Maqidasiyaa gelidi, hegan baizziyaageetanne shammiyaageeta kare yedetaa doommiis; qassi miishshaa laammiyaageetu xaraph- pheezaanne haraphphiya baizziyaageetu oidiyaa aatti yeg-gidi, ¹⁶ ooninne aibakko tookkidi, Beeta Maqidasiyaa gid-doora aadhdhanaagaa diggiis. ¹⁷ Yesuusi asaa hagaadan yaagidi tamarissiis; “Xoossaa maxaafan, ‘Ta keettai Aihuda gidenna asai ubbai Xoossaa woossiyo keetta geetettana’ yaagettidi xaafetti uttiis; shin intte a panggati qosettiyo gong-golo kessideta” yaagiis.

¹⁸ Qeese halaqatinne higgiiyaa tamarissiyaageeti heгаа siyidi, a xaissana ogiyaa koshshaa doommidosona; shin keehi daro asai i tamarissiyoogan garamettiyo gishshau, ayyo yayyidosona.

¹⁹ Sa7ai omarido wode, Yesuusinne erissiyo ashkkarati katamaappe gaxaa kiyidosona.

Balase Giyo Mittiya Melaasu
(Maatiyoosa 21:20-22)

²⁰ Eti wonttetta gallassi maallado ogiyaara aadhdhiiddi, he balasiyaa xaphuwaara melaichchidaaro be7idosona. ²¹ PHeexiroosi hassayidi, “Tamarissiyaagoo, be7a; neeni qanggido balasiyaa melaichchaasu” yaagiis.

²² Yesuusi zaaridi, eta hagaadan yaagiis; “Xoossaa amman-ite. ²³ Taani intteyyo tumaa gais; ooninne ba wozanan siren- nan ba giidobai hananaagaa ammanidi, ha deriyaa, ‘Dend- dada abban kundda’ giikko hanana. ²⁴ Hegaa gishshau, taani

intteyyo odais; Xoossaa intte woossiyoobaanne oichchiy-oobaa ubbaanne ekkirggidobaadan ammanite; intte ekkana.²⁵ Xoossaa woossanau intte eqqiyo wode, saluwan de7iya intte Aawai intte nagaraa atto gaana mala, ooninne inttena naaqqidobai de7ikko, au atto giite.²⁶ SHin asa nagara intte atto gaana xayikko, saluwan de7iya intte Aawaikka intte nagaraa intteyyo atto geenna” yaagiis.

*Yesuusi Aiba Maatan Oottii Giya Oishaa
(Maatiyoosa 21:23-27; Luqaasa 20:1-8)*

²⁷ Eti qassikka Yerusalaame biidosona; Yesuusi Beeta Maqi-dasiyan hemetettishin, qeese halaqati, higgiiyaa tamaaris-siyaageetinne cimati akko yiidosona.²⁸ Yiidi a, “Neeni haggaa oottanau neeyyo ai alaafetetti de7ii? Woi neeyyo ha alaafetettaa immidai oonee?” yaagidosona.

²⁹ Yesuusi zaaridi eta, “Taanikka inttena issibaa oichchana; tau odite; taani qassi haggaa ai alaafetettan oottiyaakko, intteyyo odana.³⁰ Yohaannisi xammaqiyo alaafetettaa ekkidoi Xoossaappeeyye woi asappee? Tau odite” yaagiis.

³¹ Eti bantta gidдон palamaa doommidi, “Nuuni, ‘Xoos-saappe yiis’ yaagikko, i nuna, ‘Yaatin, Yohaannisi yooti-doogaa aissi ammanibeekketii?’ yaagana.³² SHin, ‘As-appe yiis gaanee?’ yaagidosona; qassi asai ubbai Yohaannisi hananabaa yootiyaagaa gididoogaa eriyo gishshau, asau yayyidosona.³³ Hegaa gishshau, eti Yesuusayyo, “Nuuni erokko” yaagidi zaaridosona;

Yesuusi, “Taanikka haggaa ai alaafetettan oottiyaakko, intteyyo odikke” yaagiis.

12

*Woiniyaa Turaa Tokkiya Goshshanchchatu Leemisuwaa
(Maatiyoosa 21:33-46; Luqaasa 20:9-19)*

¹ Yesuusi etayyo oduwaa leemisuwan yaagidi doommiis; “Issi bitanee woiniyaa giyo turaa tokkidi, dirssaa yuushshi aattidi diriis; qassi he woiniyaa gum77iyo ollaakka bookkiis; heggaa naagiya asaayyo adussa shuchchaa gimbbiis; hegaappe guyyian, kottaa oottiya asau immidi, hara dere biis.² Woiniyaa aifiyaa maxiyo wodee gakkinn, bana gakkiiyaagaa ekkidi yaana mala, issi ashkkaraa ba kottaawatukko kiittiis.³ Kottaa oottiyaageeti a ashkkaraa oiqqidi wadhdhidi, kushe mela yedettidosona.

⁴ Naa77anttuwaa hara ashkkaraa etakko kiittiis; kiittin eti he ashkkaraassi huuphiyaa qoo7idinne kaushshidi yeddidosona.⁵ Woiniyaa turaa godai qassikka hara ashkkaraa kiittiis; he ashkkaraa woridosona; qassi

hara darotakka hegaadan oottidosona; issuwaa issuwaa wadhdhidi, harata woridosona.

⁶ “Woiniyaa turaa godaayyo kiittanau ubbaappe wurssettan i daro siiqiyo a na7aa xalaalai attiis; i, ‘Eti ta na7aa bonchchennan aggokkona’ giidi, ba na7aa etakko kiittiis.

⁷ “SHin kottaa oottiyaageeti bantta gidдон, ‘Laattanaagee hagaa; hinddite a woroos; a aqoi nubaa gidana!’ yaagidosona. ⁸ Na7aa oiqqidi woridi, a ahaa woiniyaa turaa giddoppe gaxaa kessi olidosona.

⁹ “Simmi woiniyaa turaa godai waatane? Yiidi he kottaawata wori wurssidi, woiniyaa turaa kottaa oottiya hara asau immana.

¹⁰⁻¹¹ “ ‘Gimbbiyaageeti karidi ixxido shuchchai godaa xaphuwaa minttiya,

ubbaappe aadhdhiya shuchcha gidis.

Hagee Godai oottidobaa;

qassi nu aifiyaukka garamissiyaabaa’

yaagiyaagaa Xoossaa maxaafaappe nabbabibeekketii?” yaagiis.

¹² Qeese halaqati, higgiiyaa tamarissiyaageetinne cimati Yesuusi he leemisuwaa banttanan leemisidoogaa erido gishshau, a oiqqanau koyidosona; shin asau yayyidi, aggi bayidi biidosona.

Giiraa Giirane Agganee Giya Oishaa

(Maatiyoosa 22:15-22; Luqaasa 20:20-26)

¹³ Qassi a haasayaappe bala demmidi, a oiqqana mala, Parisaawetuppenne Heeroodisa baggatuppe amaridaageeta akko kiittidosona. ¹⁴ Kiittin yiidi, “Tamarissiyaagoo, neeni tumaa haasayiyoogaanne asappe asa shaakkennaagaa nuuni eroos; aissi giikko, neeni asa dummayakka; qassi Xoossaa ogiyaa tumatettan tamarissaasa. Nuuni Roome biittaa Kawuwaa Qeesaarayyo giiraa giiriyoogee wogeeyye woga gidennee? Giiraa giiraneeyye digganee?” yaagidosona.

¹⁵ SHin eti lo77o milatiya iita asa gididoogaa Yesuusi eridi, “Tana aissi paacceetii? Issi santtimiyaa haa ehiite; taani be7ais” yaagiis. ¹⁶ Eti au ehiidosona; “Ha merainne sunntai oogee?” yaagidi eta oichchidosona.

Oichchin eti, “Roome biittaa Kawuwaa Qeesaaraagaa” yaagidosona.

¹⁷ Yesuusi zaaridi eta, “Yaatikko, Qeesaaraagaa Qeesaarassi, Xoossaagaa Xoossaassi immite” yaagin eti abaa garamettidosona.

Haiquwaappe Denddiyoogaa

(Maatiyoosa 22:23-33; Luqaasa 20:27-40)

¹⁸ Haiqqida asi denddena giya Saaduqaawetuppe issi issi asati Yesuusakko yiidi, hagaadan yaagidi, a oichchidosona; ¹⁹ “Tamaarissiyaagoo, Muusee nuuyyo higgiiyaa xaafiddi, ‘Machcho ekkida asi na7a yelennan haiqqikko, he haiqqidaagaa ishai a machchiyo aissidi, ba ishaayyo na7a yelanau bessees’ yaagiyaagaa xaafiis. ²⁰ Issi wode laappun ishantti de7iyaageetuppe bairai machchiyo ekkidi, na7a yelennan haiqqiis. ²¹ Haiqqin naa77anttoi o aissii; ikka na7a yelennan haiqqiis; heezanttoikka hegaadan haniis. ²² Laappunatikka o ekkidi, na7a yelennan haiqqidosona; ubbaappe guyyiyan, qassi he maccaasiyaa haiqqaasu. ²³ Yaatin, haiqqida asai haiquwaappe denddiyo gallassi, a etappe augaayyo machcho gidanee? Aissi giikko, laappunatikka o ekkidosona” yaagidosona.

²⁴ Yesuusi zaaridi, eta hagaadan yaagiis; “Intte baliyoogee, Xoossaa maxaafatanne Xoossaa wolqqaqa intte erenna gishshaassa! ²⁵ Aissi giikko, haiqqida asai haiquwaappe denddiyo gallassi, saluwan de7iya kiitanchchatu mala gidanaagaappe attin, attuma asinne ekkenna; macca asinne gelenna. ²⁶ SHin haiqqidaageetu dendduwaabaa gidikko, Muuse maxaafan xaafettida xaragettiya buuraabaa odiya sohuwan, Xoossai Muusa, ‘Taani Abrahaama Xoossaa, Yisaaqa Xoossaa, Yaaqooba Xoossaa’ giidoogaa mulekka nabbabibeekketii? ²⁷ I paxa de7iyaageetu Xoossaa gidiyoogaappe attin, haiqqidaageetu Xoossaa gidenna; intte keehi balideta” yaagiis.

Ubbaappe Aadhdhiya Azazuwaa

(Maatiyoosa 22:34-40; Luqaasa 10:25-28)

²⁸ Higgiiyaa tamarissiyaageetuppe issoi eti palamettiiyooogaa shiiqidi siyiis; qassi Yesuusi etayyo loitti zaaridoogaa siyidi, “Azazo ubbaappe aadhdhiya azazoi augee?” yaagidi Yesuusa oichchiis.

²⁹ Yesuusi zaaridi, a hagaadan yaagiis; “Azazo ubbaappe aadhdhiya azazuwaa siyite; ‘Israa7eela asau, Godai nu Xoossai issi Godaa. ³⁰ Intte Godaa intte Xoossaa intte kumetta wozanaappe, intte kumetta shemppuwaappe, intte kumetta qofaappe, intte kumetta wolqqaappe siiqite’ yaagees. ³¹ Qassi azazo ubbaappe aadhdhiya naa77antto azazoi haggaa; ‘Neeni ne shooruwaa ne huuphedan siiqa’ giyaagaa; hageetuppe aadhdhiya hara azazoi baawa” yaagiis.

³² Higgiiyaa tamarissiyaagee Yesuusa yaagiis; “Tamaarissiyaagoo, tumaa gaadasa; neeni ‘Xoossai issi Xoossaa xalaala. Appe attin, hari baawa’ giidoogee tuma. ³³ Xoossaa kumetta wozanaappe, kumetta qofaappenne kumetta wolqqaappe

siiqiyooeenne qassi ba shooruwaakka ba huuphedan siiqiyoogee, xuuggiyo yarshshuwaappenne hara yarshsho ubbaappe aadhdhees” yaagiis.

³⁴ Yesuusi higgiiyaa tamarissiyaagaa zaaroi aadhdhida eranchcha asa zaaro gididoogaa be7idi, “Neeni Xoossaa kawotettaappe haakkabaakka” yaagiis; hegaappe guyyiyan, Yesuusa harabaa oichchanau ooninne xalibeenna.

Yesuusi O Na7ee? Yaagiya Oishaa
(Maatiyoosa 22:41-46; Luqaasa 20:41-46)

³⁵ Yesuusi Beeta Maqidasiyan tamarissiiddi, hagaadan yaagiis; “Higgiiyaa tamarissiyaageeti Kiristtoosa woigidi Daawita na7a giyoonaa? ³⁶ Daawiti bana Geeshsha Ayyaanai haasayissin,

‘Godai ta Godaa, “Taani ne morkketa neeni yedhdha eqqiyooobaa oottana gakkanaassi, hagan taappe ushachcha baggaara utta” giis’ yaagiis. ³⁷ Daawiti ba huuphen Kiristtoosa, ‘Godaa’ giidi xeesikko, yaatin, Kiristtoosi waanidi, Daawita na7a gidii?” yaagiis.

Daro asai Yesuusi giyoogaa ufaissan siyiis.

Yesuusi, “Muuse Higgiiyaa Tamarissiyaageetuppe Naagetite” Yaagiis

(Maatiyoosa 23:1-36; Luqaasa 20:45-47)

³⁸ Yesuusi tamarissiiddi, hagaadan yaagiis; “Higgiiyaa tamarissiyaageetuppe naagettite; eti adussa maayuwaa maayidi yuuyiyooogaanne giyaa sohuwankka asai eta bonchchidi sarotiyooogaa dosoosona. ³⁹ Eti Aihuda woosa keettatun daro lo77iya oidiyaa dosoosona; qassi asi banttana imattiyooosankka bonchcho sohuwaa dosoosona. ⁴⁰ Eti am77etu keettaa bonqqidi, banttau lo77o milatanau Xoossaa woosaa adussoosona; eti ubbaappe aadhdhiya pirddaa ekkana” yaagiis.

Am77ee Muxuwaatiyaa
(Luqaasa 21:1-4)

⁴¹ Yesuusi Beeta Maqidasiyan muxuwaataa yeggiyo saaxiniyaa matan uttidi, asai ba miishshaa he saaxiniyan yeggiyoogaa be7iis; daro dure asai daro miishshaa he saaxiniyan yeggees. ⁴² Issi hiyyeesa am77iyaa yaada, issi santimiyan laamettiya naa77u bakkannata he saaxiniyan yeggaasu. ⁴³ Yesuusi ba erissiyoo ashkkarata xeesidi, “Taani intteyyo tumaa gais; muxuwaataa saaxiniyan yeggida asa ubbaappe ha hiyyeesa am77iyaa darissada yeggaasu. ⁴⁴ Aissi

giikko, harati ubbai banttau palahida miishshaappe yeggidosona; shin a ba pacaappe, bau de7iya aquwaa muleera imma aggaasu” yaagiis.

13

*Yesuusi Beeta Maqidasee Qolettanaagaa Kasetidi Yootiis
(Maatiyoosa 24:1-2; Luqaasa 21:5-6)*

¹ Yesuusi Beeta Maqidasiyaappe kiyishin, erissiyo ashkkaratuppe issoi a, “Tamaarissiyaagoo, hagee aiba lo77o shuchchakkonne qassi aiba lo77o shuchcha keettakko be7ai!” yaagiis.

² Yesuusi zaaridi, “Ha gita shuchcha keettata be7ai? Ha keettatun de7iya issi shuchchinne attennan ubbai qolettana” yaagiis.

*Godai Yaanaappe Kasetidi Gakkana Yedetaanne Waayiyaa
(Maatiyoosa 24:3-14; Luqaasa 21:7-19)*

³ Yesuusi Beeta Maqidasiyaappe hini baggaara Dabira Zaitte Deriyaa bolli uttidaashin, PHeexiroosi, Yaaqoobi, Yohaannisinne Inddiraasi banttarkka akko yiidi a, ⁴ “Hegee aude hananaakko, nuuyyo odarkkii; qassi hegee ubbai polettana wodiya erissiya malaatai aiba gidanee?” yaagidi oichchidosona.

⁵ Yesuusi qassi etayyo hagaadan yaagidi, oduwaa doomiis; “Inttena ooninne balettenna mala naagettite. ⁶ Daro asati ta sunttan, ‘Taani Kiristoosa’ yaagiiddi yaana; yiidi daro asaa balettana. ⁷ Matan de7iya olaa cenggurssaanne haahuwan de7iya olaa oduwaa intte siyiyo wode, hirggop-pite; heгаа malabai hananau bessees; shin wurssettai biroona. ⁸ Aissi giikko, issi biittaa asai hara biittaa asaara olettana; qassi issi kawotettai hara kawotettaara olettana; biittaa qaattai ubbasan de7ana; koshaikka de7ana; shin hegee koiro leesso mala.

⁹ “SHin intte intte huuphen naagettite; aissi giikko, asi inttena oiqqidi, pirdda keettau aattidi immana; qassi ba Aihuda woosa keettatunkka inttena lissuwan garafana; deriyaa haariyaageetu sinttaaninne kawotu sunttan ta gishshau intte markkattanau eqqana. ¹⁰ Wonggeliyaa mishiraachchoi koiroora dere ubbau odettiichchanau bessees. ¹¹ Eti inttena pirdda keetta ehiyo wodenne aattidi immiyo wode, woigidi haasayanaakkonne koiroora hirggoppite; he saatiyan Xoossai intteyyo immiyoobaa haasayite. Aissi giikko, Geeshsha Ayyaanai haasayanaappe attin, haasayiyaageeti inttena gidekketa.

¹² “Ishai ba ishaa, aawai ba na7aa worissana; qassi naati bantta aawatu bollinne bantta aayetu bolli denddidi, eta

worissana. ¹³ Asai ubbai inttena ta sunttaa gishshau ixkana; shin wurssettai gakkanaashin gencciyaagee attana.

Yerusalaame Gakkana Hanttaara Metuwaa
(Maatiyoosa 24:15-28; Luqaasa 21:20-24)

¹⁴ “SHin hananabaa yootiya Daaneeli odido bashshaa tunatettai eqqanau bessennasan eqqidaashin intte be7iyo wode, hegee woigiyoogaakko, nabbabiyaagee akeeko; Yihudaa biittan he wode de7iyaageeti deriyaakko baqatona. ¹⁵ Keettaa huuphiyan de7iya uraikka issibaa ekkana duge wodhdhidi, ba soo geloppo. ¹⁶ Gaden de7iyaageekka ba maayuwaa ekkana guyye simmoppo. ¹⁷ He wode shahaara maccaasatuyyoonne xanttiya maccaasatuyyo aayye7ana. ¹⁸ SHin hagee ubbai haniyo wodee balggo gidenna mala, Xoossaa woossite; ¹⁹ aissi giikko, Xoossai sa7aa koiro medhdhoosappe doommidi, ha77i gakkanaassi, mulekka de7ibeenna metoi, qassi hagaappe sinttaukka mule de7enna metoi asaa bolli he wode de7ana. ²⁰ Godai he gallassatu qoodaa guuttiyoi bainnaakko, asa gididai ooninne attenna; shin i ba doorido asatu gishshau, he gallassatu qoodaa guuttiis.

²¹ “He wode ooninne inttena, ‘Be7ite; Kiristtoosi hagan de7ees’ woi, ‘Be7ite; Kiristtoosi hegan de7ees’ yaagikko, hegaa ammanoppite. ²² Aissi giikko, worddanchcha Kiristtoosatinne wordduwaa hananabaa yootiyaageeti denddana; denddidi banttau danddayettikko, harai atto Xoossai dooridoogeetakka balettanau malaataanne garamissiyaabaa bessana. ²³ SHin intte naagettite; taani intteyyo ubbabaa kasetada odaas.

Kiristtoosa Naa77antto Yuussaa
(Maatiyoosa 24:29-31; Luqaasa 21:25-28)

²⁴ “SHin he wode he waayiyaappe guyyiyan, awai xumana;

aginai poo7iyoogaa aggi bayana;

²⁵ xoolintteti saluwaappe kunddana;

qassi saluwan de7iya wolqqatikka qaaxettana.

²⁶ He wode taani, Asa Na7ai, gita wolqqaaranne bonchchuwaara shaaraa gidloora yiishin, eti be7ana. ²⁷ He wode taani kiitanchchata sa7aa oiddu zooziyaa kiittana; kiittada sa7aa gaxaappe saluwaa gaxaa gakkanaashin, Xoossai doorido asaa shiishshana.

Wodee Gakkidoogaa Malaatiya Balase Mittiyo
(Maatiyoosa 24:32-35; Luqaasa 21:29-33)

²⁸ “Leemisuwaa balasiyo giyo mitteeppe akeekite; balasiyaa aaciyo wodenne i tashee bonccottiyo wode, bonee

matattidoogaa intte ereeta. ²⁹ Hegaadankka intte he ubbabai haniyoogaa be7iyo wode, i matattidi pengge shiiqidoogaa erite. ³⁰ Taani intteyyo tumaa odais; ha ubbabai hanana gakkanaassi, ha wodiya asai haiqqiichchenna. ³¹ Saloinne sa7ai aadhdhana; shin ta gaalai mulekka aadhdhenna.

*Wurssetta Gallassanne Saatiyaa Ooninne Erenna
(Maatiyoosa 24:36-44)*

³² “SHin he gallassanne he saatiyaa Aawaa xalaalaappe attin, harai atto saluwan de7iya kiitanchchata gidin, woi tana Na7aa gidinkka ooninne eriyaabi baawa. ³³ He wodee aude gidanaakko, intte erenna gishshau, naagettite; minnite; Xoossaa woossite. ³⁴ Ta yuussai ba keettaa aggidi, oge biya bitaniyaa mala; bitanee ba ashkkaratuyyo huuphen huuphen oosuwaa immidi, eta ba oosuwaayyo alaafe oottiis; qassi kariyaa naagiyaageekka minttidi naagana mala azaziis.

³⁵ “Hegaa gishshau, minnite; aissi giikko, keettaawai omarssa gidin, woi qamma bilahe gidin, woi kuttoi waassiyoo wode gidin, woi maallado guuraara gidin aude yaanaakko, intte erekketa. ³⁶ Intte akeekennan i yiikko, inttena xiskki daageeta demmenna mala minnite. ³⁷ Taani intteyyo odiiyoogaa asa ubbau odais; minnite” yaagiis.

14

Kiristtoosa Bolli Maqettidosona

(Maatiyoosa 26:1-5; Luqaasa 22:1-2; Yohaannisa 11:45-53)

¹ Paasikaa Baalaa giyoogaa bonchchiyo gallassainne oittaa meettaa bonchchiyo gallasai gakkanau naa77u gallasai attiiis; qeese halaqatinne higgiiyaa tamarissiyaageeti asi erennan Yesuusa oiqqidi woriyo ogiyaa koyoosona.

² “Asai ooshshaa kessenna mala, Paasikaa bonchchiyo gallassi heгаа oottokko” yaagidosona.

Yesuusa SHittuwaa Tiyida Maccaasiyo

(Maatiyoosa 26:6-13; Yohaannisa 12:1-8)

³ Yesuusi Biitaaniyaa kataman inchchirichchaa harggiya Simoona son qumaa maanau uttidaashin, issi mishiriya albbasxxiroosa giyo shuchchaappe oottido bilqqaadiyaa kumida narddoosiyaa giyo daro al77o shittuwaa ekkada yaasu; yaada he bilqqaadiyaa menttada shittuwaa Yesuusa huuphiyan tigaasu. ⁴⁻⁵ He sohuwan de7iya asaappe issi issi hanqqettidi, “Ha shittuwaa coo mooriyoogee aibissee? Ha shittuwaa xeetanne ishatamu biraappe dariya waagan baizzidi, miishshaa hiyyeesau immanau danddayettes” yaagidi bantta gidon haasayoosona; yaatidi he mishiriyo daro boridosona.

⁶ SHin Yesuusi hagaadan yaagiis; “Ha maccaasiyo ainne gooppite; o aissi waisseetii? A tau lo77obaa oottaasu. ⁷ Hiyyeesati ubba wode inttenaara de7oosona; intte koyido wode audenne eta maaddanau danddayeeta; shin taani ubba wode inttenaara de7ikke. ⁸ A ba danddayidoogaa oottaasu; qassi tana mooguwau giigissanau kasetada shit-tuwaa tiyaasu. ⁹ Taani intteyyo tumaa odais; sa7a ubban wonggeliyaa mishiraachchuwaa odiyoosan awaanikka, asai o hassayana mala, ha a oottidoogee odettana” yaagiis.

Yihudai Yesuusa Aattidi Immanau Zorettaa Maayiis
(Maatiyoosa 26:14-16; Luqaasa 22:3-6)

¹⁰ Tammanne naa77u erissiyo ashkkaratuppe issoi Yihudaa Asqqoroota giyoogee, Yesuusa qeese halaqatuyyo aattidi immanau etakko biis. ¹¹ Eti hegaa siyido wode ufaattidi, “Nuuni neeyyo miishsha immana” yaagidosona; yaagin Yihudai Yesuusa aattidi immanau injjetiyya wodiyya wochchees.

Yesuusi Ba Erissiyo Ashkkaratuura Paasikaa Miis
(Maatiyoosa 26:17-25; Luqaasa 22:7-14,21-23; Yohaannisa 13:21-30)

¹² Oittaa miyo gallassaa bonchchiyo koiro gallassi, Paasikaa qumaa maanau anqqara dorssaa shukkiyo wode, Yesuusi erissiyo ashkkarati a, “Paasikaa bonchchiyo gallassi neeni maana qumaa nuuni awa biidi giigissanee?” yaagidi oichchidosona.

¹³ Yesuusi ba erissiyo ashkkaratuppe naa77ata hagaadan yaagidi kiittiis; “Katamaa biite; intte biishin, otuwan haattaa tookkida issi bitanee inttenaara gaittana; a kaallite. ¹⁴ I biidi geliyo keettaawaa, ‘Tamaarissiyaagee nena, “Taani ta erissiyo ashkkaratuura Paasikaa qumaa maanau ta imatta kifilee awanee?” yaagees’ yaagite. ¹⁵ Keettaawai inttena pooqiyaa bollan de7iya giigi uttida aaho kifiliyaa bessana; hegan nuuyyo giigissite” yaagiis.

¹⁶ He naa77u erissiyo ashkkarati kiyidi, katamaa biidosona; Yesuusi banttau odidoogaadankka ubbabaa dem-midi, Paasikaa qumaa giigissidosona.

¹⁷ Sa7ai omariyo wode Yesuusi tammanne naa77u erissiyo ashkkaratuura yaa biis. ¹⁸ Eti uttidi masoofiyaappe qumaa miishin, Yesuusi eta, “Taani intteyyo tumaa odais; intteppe issoi tanaara miyaagee, tana aattidi immana” yaagiis.

¹⁹ Erissiyo ashkkarati dagammidi, huuphiyan huuphiyan a, “Tumu taneeshsha?” giyoogaa doommidosona.

²⁰ Yesuusi zaaridi, “I ha intte tammanne naa77atuppe is-suwaa; i tanaara issippe tushkkanau ba oittaa shaatiyan yed-diyaagaa. ²¹ Taani, Asa Na7ai, Xoossaa maxaafai haiqqana giidoogaadan haiqqana; shin tana, Asa Na7aa, aattidi immiya

urau aayye7ana; he urai yelettennan attiyaakko, au keha shin” yaagiis.

Qurbbaaniyaa (Godaa Kahuwaa) Ekkiyo Wogaa

(Maatiyoosa 26:26-30; Luqaasa 22:14-20; Koiro Qorontootoosa 11:23-25)

²² Eti miishin, Yesuusi oittaa ekkidi, Xoossaa galatiis; he oittaa menttidi, ba erissiyo ashkkaratuyyo immiiddi, “Heite; hagee ta ashuwaa” yaagiis.

²³ Burccukkuwaa ekkidi, Xoossaa galatidi, etayyo imiis; immiin ubbaikka he burccukkuwaappe uyidosona. ²⁴ Yesuusi, “Hagee ooratta maachchan daro asaa gishshau gukkiya ta suuttaa. ²⁵ Taani intteyyo tumaa odais; taani Xoossaa kawotettan ooratta woine eessaa uyana gallasai gakkanaassi, naa77anttuwaa ha woine eessaa mulekka uyikke” yaagiis.

²⁶ Mazamuriyaa yexxidoogaappe guyyiyan, Dabira Zaitte Deriyaa biidosona.

PHeexiroosi Kaddanaagaa Yesuusi Kasetidi Yootiis

(Maatiyoosa 26:31-35; Luqaasa 22:31-34; Yohaannisa 13:36-38)

²⁷ Yesuusi eta, “Intte ubbai tana yeggi bayidi baqatana; aissi giikko, Xoossaa maxaafai,

‘Xoossai dorssaa heemmiyaagaa worana; worin dorssai ubbai laalettana’

yaagees. ²⁸ SHin taani haiquwaappe denddidooaappe guyyiyan, intteppe kasetada Galiila baana” yaagiis.

²⁹ PHeexiroosi zaaridi, “Eti ubbati nena yeggi bayidi baqatikkokka, taani nena mulekka yeggikke” yaagiis.

³⁰ Yaagin Yesuusi PHeexiroosa, “Taani neeyyo tumaa odais; hachchi qammi kuttoi naa77utoo waassanaappe kase, neeni tana heezzutoo kaddana” yaagiis.

³¹ SHin PHeexiroosi kaseegaappekka minttidi, “Taani harai atto, nenaara issippe haiqqiyaakkokka, nena mulekka kad-dikke” yaagiis. Qassi harati ubbatikka hegaadan giidosona.

Yesuusi Geetesemaanen Woossiis

(Maatiyoosa 26:36-46; Luqaasa 22:39-46)

³² Geetesemaane giyo sohuwaa biidosona; Yesuusi ba erisiyo ashkkarata, “Taani Xoossaa woossanaashin, intte hagan uttiishshite” yaagiis.

³³ Yesuusi PHeexiroosa, Yaaqoobanne Yohaannisa banaara ekki efiis; daro genceeciisinne waayettiis. ³⁴ Qassi eta, “Taani haiqqana gakkanaassikka kayyottais; hagan takk-ishshite; xiskkoppite” yaagiis.

³⁵ Guuttaa sinttaukko shiiqiiddi, biittan gufannidi, dand-dayettiyaabaa gidikko, he wodee baappe aadhdhana mala, Xoossaa woossiis. ³⁶ Qassikka, “Abbaa, ta Aawau, ubbabai neeyyo danddayettes; ha burccukkuwaa taappe digga; shin neeni koyiyoo bai hanoppe attin, taani koyiyoo bai hanoppo” yaagiis.

³⁷ Yesuusi erissiyo ashkkaratukko simmi yiidi, xiskki-daageeta demmidi PHeexiroosa, “Simoonaa, xiskkadii? Neeni issi saatekkonne naaganau danddayabeikkii? ³⁸ Paaciyan intte gelenna mala, naagitenne Xoossaa woossite; ayyaanai giigi uttiis; shin ashoi daafuranchcha” yaagiis.

³⁹ Qassikka biidi kaseegaadankka Xoossaa woossiis. ⁴⁰ Erissiyo ashkkaratukko guyye simmidi i yiyo wode, xiskki-daageeta demmiis; eta aifiyaa xiskkoi goozi wottido gishshau, ayyo ai haasayiyaakkokka eribookkona.

⁴¹ Heezanttuwaa etakko yiidi, “Ha77i gakkanaassikka xiskkeetiinne shempeetii? Gidana; wodee gakkiiis; be7ite, tana, Asa Na7aa, nagaranchcha asatun aattidi immiyo wodee gakkiiis. ⁴² Denddidi hinddite; be7ite, tana aattidi immiyaagee hageeho gakkiiis” yaagiis.

Yesuusi Ba Morkketu Kushiyan Oiqettiis

(Maatiyoosa 26:47-56; Luqaasa 22:47-53; Yohaannisa 18:3-12)

⁴³ Yesuusi hegaa biron haasayishin, tammanne naa77u erissiyo ashkkaratuppe issoi, Yihudai, sohuwaara gakki wodhdhiis; qassi qeese halaqati higgiiyaa tamaaris-siyaageetinne cimati kiittin, bisuwaanne dullaa oiqqida daro asai aara issippe yiis. ⁴⁴ Yesuusa aattidi immiyaagee he daro asaayyo, “Taani yeriyoogee a; a oiqqidi loitti naagidi, ekki efite” yaagidi malaataa yooti wottiiis.

⁴⁵ Yihudai gakkosaarakka Yesuusakko shiiqidi, “Tamaaris-siyaagoo” yaagidi Yesuusa yeri ekkiis. ⁴⁶ He daro asai Yesuusa mintti oiqqiis. ⁴⁷ SHin matan eqqidaageetuppe issoi ba bisuwaa shoddinne qeese ubbatu halaqaa ashkkaraa shocidi, a haittaa qanxxi oliis.

⁴⁸ Yesuusi zaaridi, he shiiqida daro asaa, “Tana pangga kesidi, pangga oiqqiyoogaadan oiqqanau bisonne dulla oiqqidi yiidetii? ⁴⁹ Taani Beeta Maqidasiyan tamarissaidda, gallassi gallassi inttenaara de7iyo wode tana oiqqibeekketa; shin Xoossaa maxaafati giidoogee polettanau bessees” yaagiis.

⁵⁰ Erissiyo ashkkarati ubbati a yeggi bayidi baqatidosona.

⁵¹ Naxala xalaalan ba kalluwaa kammida issi yelaga bitanee Yesuusa kaalliyaagaa asai oiqqiis. ⁵² SHin he bitanee naxalaa oli bayidi, kallo xiire baqatiis.

Yesuusa Pirdda SHangguwaa Efidosona

(Maatiyoosa 26:57-68; Luqaasa 22:54-55,63-71; Yohaannisa 18:13-14,19-24)

⁵³ Asai Yesuusa qeese ubbatu halaqaa soo, qeese halaqa ubbati, cimatinne higgiiyaa tamaarissiyaageeti shiiqidosaa ekki efiiis. ⁵⁴ PHeexiroosi qeese ubbatu halaqaa dirssa giddo gakkanaassi haahuwan a kaalliis; yan naagiyaagaara tamaa ho77iiddi, utti bayyiis.

⁵⁵ Qeese halaqatinne yaa7aa asai ubbai Yesuusa woranau a bolli markka koyidosona; shin ainne demmibookkona. ⁵⁶ Aissi giikko, daro asati a bolli wordduwaa markkattidosona; shin eta markkatettai issi mala gidenna.

⁵⁷⁻⁵⁸ Issi issi asati denddi eqqidi Yesuusa bolli, “I, ‘Taani asai keexxido ha Beeta Maqidasiyaa qolada, asai keexxibeenna hara Beeta Maqidasiyaa heezzu gallassa giddon keexxana’ giishin, nuuni siyida” yaagidi wordduwaa markkattidosona. ⁵⁹ SHin harai atto eta markkatettai hegankka issi mala gidibeenna.

⁶⁰ Qeese ubbatu halaqai asa ubbaa sinttan denddi eqqidi Yesuusa, “Hageeti nena mootiyo mootuwau neeyyo zaariyoobi baawee?” yaagidi oichchiis. ⁶¹ SHin Yesuusi co77u giidi, ainne zaaribeenna; qeese ubbatu halaqai a, “Anjettida Xoossaa Na7ai Kiristtoosi nenee?” yaagidi naa77anttuwaa oichchiis.

⁶² Yesuusi zaaridi, “Ee tana; intte tana, Asa Na7aa, wolqqaama Xoossaappe ushachcha baggaara uttidaashininne saluwaa shaaraara yiishin be7ana” yaagiis.

⁶³ Qeese ubbatu halaqai ba maayuwaa pooshshi olidi, “Nuna hagaappe sinttan aissi hara markka koshshii?” ⁶⁴ Intte a cashshaa siyideta; intte qofai aibee?” yaagiis; yaagin eti ubbai, “I haiqqana bessees” yaagidi a bolli pirddidosona.

⁶⁵ Etappe issooti issooti a bolli cushettaa doommidosona; a aifiyaa goozidi dechchidi, “Nena dechchidai oonee? Ane hananabaa yoota!” yaagidosona; qassi naagiyaageetikka a qinxalliyaa baqqiiddi ekki efidosona.

PHeexiroosi Yesuusa Kaddiis

(Maatiyoosa 26:69-75; Luqaasa 22:56-62; Yohaannisa 18:15-18,25-27)

⁶⁶ PHeexiroosi dirssa giddon hirkkiira de7ishin, qeese ubbatu halaqaa macca ashkkaratuppe issinniyaa yaasu. ⁶⁷ Yaada PHeexiroosi tamaa ho77iyaagaa be7ada, tishshi ootta xeellada, “Neenikka Naazireeta Yesuusaara issippe de7aasa” yaagaasu.

⁶⁸ SHin PHeexiroosi, “Neeni giyoobai aibakko taani erikke; tau akeekettenna” yaagidi kaddiis; yaatidi dirssaa peng-giyaakko kiyiis; kuttoikka waassiis.

⁶⁹ He ashkkariyaa PHeexiroosa be7ada, a matan eqqida asata, “Ha bitaneekka etaara de7ees” gaada gujjada oduwaa doommaasu. ⁷⁰ SHin PHeexiroosi qassikka kaddiis.

Guutaa gam77ishin, matan eqqida asati naa77anttuwaa PHeexiroosa, “Neeni tuma etaara issippe de7aasa; aissi gi-ikko, neeni Galiila biitta asa” yaagidosona.

⁷¹ SHin PHeexiroosi, “Taani heгаа intte giyo bitaniyaa erikke!” yaagidi bana qanggettaanne caaquwaa doommiis.

⁷² Sohuwaarakka kuttoi naa77anttuwaa waassi aggiis; PHeexiroosi bana Yesuusi, “Neeni kuttoi naa77utoo waas-sanaappe kase heezzutoo tana kaddana” giidoogaa has-sayidi, daro yeekkiis.

15

Yesuusa PHilaaxoosakko Efidosona

(Maatiyoosa 27:1-2,11-14; Luqaasa 23:1-5; Yohaannisa 18:28-38)

¹ Maallado guuran sohuwaara qeese halaqati cimatuuranne higgiiyaa tamarissiyaageetuura yaa7aa asa ubbaara maqettidi, Yesuusa qachchidi efidi, PHilaaxoosayyo aattidi immidosona.

² PHilaaxoosi a, “Neeni Aihudatu kawoo?” yaagidi oichchiis.

Yesuusi zaaridi a, “Neenikka gaasa” yaagiis.

³ Qeese halaqati Yesuusa daroban mootidosona. ⁴ SHin PHilaaxoosi naa77anttuwaa Yesuusa, “Neeyyo zaariyoobi baawee? Eti ne bolli woqqa mootuwaa ehiyaakko be7ikkii?” yaagidi oichchiis.

⁵ SHin Yesuusi harabaa zaarennan ixxin, PHilaaxoosi garamettiis.

Yesuusa Haiquwan Pirddidosona

(Maatiyoosa 27:15-26; Luqaasa 23:13-25; Yohaannisa 18:39-40; 19:1-16)

⁶ PHilaaxoosayyo Paasikaa Baalaa bonchchiyo gallassan asai koyiyo issi uraa qashuwaappe birshshiyo meezee de7ees. ⁷ He wode issi Barbbaana giyo bitanee ooshshaa kessidi shemppo worida asatuura issippe qasho keettan de7ees. ⁸ SHiiqida daro asai PHilaaxoosi kasegaadanka oottana mala, ba qaalaa xoqqu oottidi, woosaa doommiis. ⁹ PHilaaxoosi asaa zaaridi, “Taani intteyyo Aihudatu kawuwaa birshshiyoogaa koyeetii?” yaagidi oichchiis.

10 Aissi giikko, qeese halaqati Yesuusa qanaatidi aatti immidoogaa PHilaaxoosi eriis.

11 SHin qeese halaqati Yesuusa gishshaa Barbbaana birshshanaadan, he shiiqida asai PHilaaxoosa woossana mala, asaa maqqidosona. 12 PHilaaxoosi zaaridi naa77anttuwaa, “Yaatin, ha Aihuda kawo intte giyoogaa waatoo?” yaagiis.

13 Yaagin asai PHilaaxoosayyo naa77anttuwaa ba qaalaa xoqqu oottidi, “Masqqaliyaa bolli misimaariyan xishada a kaqqa” yaagiis.

14 PHilaaxoosi asaa, “Aissi? I ai iitabaa oottidee?” yaagiis.

SHin asai kaseegaappekka ba qaalaa xoqqu oottidi, “Masqqaliyaa bolli misimaariyan xishada a kaqqa” yaagiis.

15 PHilaaxoosi asaa ufaissanau koyidi, Barbbaana asaayyo birshshii; yaatidi lissuwan Yesuusa garafidi, masqqaliyaa bolli misimaariyan xishidi kaqqanau etau aattidi immiis.

Wotaaddarati Yesuusa Qilliiccidosona

(Maatiyoosa 27:27-31; Yohaannisa 19:2-3)

16 Hegaappe guyyiyan, wotaaddarati Yesuusa deriyaa haariyaagaa ooso keettaa ekki efiidi, hara wotaaddarata ubbaa issippe xeesidosona. 17 Qassi zo7o afalaa a maizzidosona; agunttaa akiliiliyaa giigissidi, a huuphiyan wotidosona. 18 Hegaappe guyyiyan a, “Aihudatu kawuwau saro de7ai” yaagiiddi, ayyo zigettaa doommidosona. 19 A huuphiyaa shombboqo gatiman shocidosona; qassi a bolli cuchchidosona; gulbbatidi ayyo goinnidosona. 20 A bolli qilliiccidoogaappe guyyiyan, zo7o afalaa appe qaari ekkidi, a afalaa a maizzidosona; maizzidi masqqaliyaa bolli misimaariyan xishidi, a kaqqanau ekki efiidosona.

Yesuusa Kaqqidosona

(Maatiyoosa 27:32-44; Luqaasa 23:26-43; Yohaannisa 19:17-27)

21 Eti biidi, Iskkinddiranne Rufoosa yelida aawaa, issi Simoona giyo Qareena biitta asi, gaxaappe katamaa yiyaa-gaara gaittidi, Yesuusa masqqaliyaa wolqqan toossidosona. 22 Yaatidi Golggottaa giyoosaa Yesuusa efiidosona. “Golggottaa” giyoogee “Guuggiyaa Sohuwaa” giyoogaa. 23 Karbbiyaa giyo xalee wolahettido woine eessaa Yesuusayyo uyanau immidosona; shin i uyennan ixxiis. 24 Eti masqqaliyaa bolli misimaariyan xishidi, a kaqqidosona; qassi oona gakkanaakko eranau a afalaa shaakkidi, saamaa yeggidosona.

25 Eti masqqaliyaa bolli misimaariyan xishidi a kaqqiyo wode, maallado heezzu saate. 26 Eti, “Aihudatu kawuwaa” yaagidi a mootiyo xifatiyaa xaafi wottidosona. 27 Yesuusaara naa77u panggata issuwaa appe ushachcha baggaara, qassi

issuwaa appe haddirssa baggaara masqqaliyaa bolli misi-maariyan xishidi kaqqidosona. ²⁸ Xoossaa maxaafai, “Iitabaa oottida asatuura i paidettiis” yaagiyoogee polettiis.

²⁹ Ogiyaara aadhdiya asai Yesuusa karidi, ba huuphiyaa qaattiiddi cayiis; “A77a! Beeta Maqidasiyaa qolada heezzu gallassa gidдон keexxiyaagoo, ne huuphiyaa ashsha; ³⁰ ane masqqaliyaa bollappe wodhdha” yaagiis.

³¹ Hegaadankka qeese halaqati higgiiyaa tamaaris-siyaageetuura issippe Yesuusa bolli qilliicciidi, hagaadan yaagidosona; “Harata ashshiis; shin bana ashshanau danddayenna; ³² nuuni be7idi ammanana mala, Kiristtoosi Israa7eela kawoi, ane masqqaliyaa bollappe ha77i wodhdho” yaagidosona. Qassi harai atto, aara masqqaliyaa bolli misimaariyan xishettidi kaqettidaageetikka a bolli qilliiccidosona.

Yesuusa Haiquwaa

(Maatiyoosa 27:45-56; Luqaasa 23:44-49; Yohaannisa 19:28-30)

³³ Usuppun saateppe doommidi, uddufun saate gakkanaassi, biitta ubbai xumiis. ³⁴ Uddufun saatian Yesuusi ba qaalaa xoqqu oottidi, “Elohee, Elohee, laamaa sabaqitaanii?” yaagiis. Hega giyoogee, “Ta Xoossau, ta Xoossau, tana aissi aggadii?” giyoogaa.

³⁵ Hegan eqqida asaappe issoi issoi heгаа siyidi, “Be7ite; Eelaasa xeesees” yaagiis. ³⁶ He asaappe issoi woxxidi, gombilla mala ispponjjiyan caala woine eessaa kunttiis; heгаа shombboqo gatimaa xeeran wottidi, “Nanggite; Eelaasi masqqaliyaappe a wottanau yaanaakkonne ane be7oos” yaagiiddi Yesuusa doonaakko ushshanau shiishshiis.

³⁷ SHiishshin Yesuusi ba qaalaa xoqqu ootti waassidi, haiqqi bayiis.

³⁸ Beeta Maqidasiyan kaqettida magalashoi qommoppe duge gakkanaassi, naa77u kiyidi pooshetti wodhdhiis. ³⁹ Masqqaliyaappe sintta baggaara heگان eqqida issi mato halaqai, heгаа keenaa Yesuusi waassidi haiqqidoogaa be7ido wode, “Ha bitanee tumu Xoossaa Na7aa” yaagiis.

⁴⁰ Hegan haahuwan eqqidi xeelliyaa amarida maccaasati de7oosona; eta gidдон Magddala giyo katamaappe yiida Mairaama, kaaluwaa Yaaqoobanne Yoosa aayyiyaa Mairaa-manne Salooma de7oosona. ⁴¹ He macca asati Yesuusi Galilan de7iyo wode, a kaallidaageetanne a maaddidaageeta; qassi Yesuusaara issippe Yerusalame biida hara daro macca asati heگان de7oosona.

Yesuusa Mooguwaa

(*Maatiyoosa 27:57-61; Luqaasa 23:50-56; Yohaannisa 19:38-42*)

⁴²⁻⁴³ Sa7ai omarido wode, yaa7aa asan bonchchettida issi Yooseefa giyo bitanee, Xoossaa kawotettai yaanaagaa naagi uttidaagee, Armmaatiyaasa giyo katamaa asi yiis; he gallasai wonttetta Sambbataayyo gigettiyo gallassa gidido gishshau, Yooseefi xalidi PHilaaxoosakko biidi, Yesuusa ahaa ekkanaa woossiis. ⁴⁴ PHilaaxoosi Yesuusi haiqqidoogaa siyido wode garamettiis; mato halaqaa xeesidi, “I haiqqoosappe gam77idee?” yaagidi oichchiis. ⁴⁵ PHilaaxoosi Yesuusi haiqqidoogaa mato halaqaappe siyidi, a ahaa Yooseefayyo imissiis. ⁴⁶ Yooseefi moogo afalaa shammiis; Yesuusa ahaa masqqaliyaappe wottidi, afalan xaaxidi, shuchchaa woocido asa moogiyo gonggoluwaa gididon a ahaa wottiis; qassi he gonggoluwaa doonan gita shuchchaa gonddorssidi wottiis. ⁴⁷ Magddala katamaappe yiida Mairaamanne Yoosa aayyiyaa Mairaama Yesuusa ahaa eti awan wottiyaakko be7oosona.

16*Yesuusi Haiquwaappe Denddiis*

(*Maatiyoosa 28:1-8; Luqaasa 24:1-12; Yohaannisa 20:1-10*)

¹ Sambbatai aadhdhidoogaappe guyyiyan, Magddala katamaappe yiida Mairaama, Yaaqooba aayyiyaa Mairaamanne Salooma biidi, Yesuusa ahaa tiyanau shittuwaa shammidosona. ² Woggaa gallassi maallado daro guuran xalqqee kiyishin, he gonggoluwaa biidosona. ³ Eti bantta gididon isoi issuwaara, “Gonggoluwaa doonaappe nuuyyo shuchchaa oonee gonddorssidi digganaishsha?” yaagidi haasayoosona.

⁴ Eti xeelliyo wode, he daro gita shuchchaa gonddorssirgidoogaa be7idosona. ⁵ Yesuusi moogettido gonggoluwaa giddo geliyo wode, issi wodalla bitanee bootta maayuwaa maayidi, ushachcha baggaara uttidaagaa be7idi dagammidosona.

⁶ SHin i eta, “Dagammoppite. Masqqaliyaa bolli misi-maariyan xishidi kaqqido Naazireeta Yesuusa intte koyeeta. I hagan baawa; denddiichchiis. Eti a wottidosaa haggaa be7ite. ⁷ SHin biidi Yesuusi erissiyo ashkkaratuyyoonne PHeexiroosayyo, ‘Yesuusi intteppe kasetidi Galiila bees; i intteyyo odidoogaadankka intte a yaani be7ana’ yaagidi haggaa yootite” yaagiis.

⁸ Macca asati banttana yashshai kokkorssido gishshau, Yesuusi moogettido gonggoluwaaappe kiyidi baqatidosona; qassi eti yayyido gishshau, asau heggaa ooyyoonne ainne yootibookkona.

Yesuusi Magddala Mairaamissi Beettiis
(*Maatiyoosa 28:9-10; Yohaannisa 20:11-18*)

Maccaasati biidi, banttau odidobaa ubbaa PHe-xiirsoosanne aara de7iyaageetau qanttan yootidosona; hegaappe guyyiyan, Yesuusi ba huuphen erissiyo ashkkaratu bolli, merinau ashshiya laamettenna geeshsha wonggeliyaa mishiraachchuwaa, awai mokkiyoosaappe wulliyooosaa gakkanaassi kiittiis.

⁹ Yesuusi haiquwaappe denddidoogaappe guyyiyan, Wog-gaa gallassi maallado, laappun xalaheta kessido Magddala katamaappe yiida Mairaamiyyo kasetidi beettiis. ¹⁰ A baada kase aara de7iyaageetuyyo, qarettiiddinne yeekkiiddi utti-daageetuyyo odaasu; ¹¹ shin Yesuusi paxa de7iyooogaanne iyyo beettidoogaa eti siyido wode, i oduwaa tuma gi-bookkona.

Yesuusi Naa77u Erissiyo Ashkkaratussi Beettiis
(*Luqaasa 24:13-35*)

¹² Hegaappe guyyiyan, etappe naa77ati katamaappe gaxaa kiyidi biishin, ogiyan Yesuusi kaseegaappe dummatidi, etayyo beettiis. ¹³ Eti guyye simmidi, haratuyyo odidosona; shin haratika eta oduwaa tuma gibookkona.

Yesuusi Tammanne Isiini Erissiyo Ashkkaratussi Beettiis
(*Maatiyoosa 28:16-20; Luqaasa 24:36-49; Yohaannisa 20:19-23; Yesuusi Kiittidoogeeetu Oosuwaa 1:6-8*)

¹⁴ Guyyeppe tammanne isiini erissiyo ashkkarati qumaa miishin, Yesuusi etayyo beettiis. Etayyo ammanoi baina gishshau, i eta boriis; qassi haiquwaappe i denddidoogaa hinkkooti etau yootin, eti ammanennan ixido gishshaunne yootin siyennaageeta gidiyo gishshau, i eta boriis.

¹⁵ I eta hagaadan yaagiis; “Sa7a ubbaa biidi, asa ubbau wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootite.

¹⁶ Ammaniyaageenne xammaqettidaagee attana; shin ammanennaagaa bolli Xoossai pirddana.

¹⁷ Ammaniyaageetuyyo ha malaatati imettana: eti ta sunttan xalaheta kessana; qassi eti duma duma qaalan haasayana. ¹⁸ Eti shooshsha oiqqikkokka, woi marzze uyikkokka eta qohenna. Qassi eti bantta kushiya hargganchchatu bolli wottana; wottin he hargganchchati paxana” yaagiis.

Yesuusi Saluwaa Pude Kiyiis

(*Luqaasa 24:50-53; Yesuusi Kiittidoogeeetu Oosuwaa 1:9-11*)

¹⁹ Godai Yesuusi erissiyo ashkkaratuura haasayidoogaappe guyyiyan, Xoossai a pude saluwaa ekki efin, Xoosaappe ushachcha baggaara uttiis. ²⁰ Erissiyo ashkkarati

biidi, ubbasan qaala yootidosona. Godaikka etaara issippe oottees; eti yootiyo qaalaikka tuma gididoogaa Xoossai etayyo immiyo malaatatun erissiis.

Luqaasa Wonggeliyaa Mishiraachchuwaa

Gidduwaa Erissuwaa

Luqaasa Wonggelee Yesuusa, koiro yaana gi wottidaagaa, Israa7eela ashshiyaagaa, hegaadankka asaa naata ubbaa ashshiyaagaa yaagidi odees. Luuqaasi Yesuusa Xoossaa Ayyaanai xeesidoogee “Hiyyeesatuyyo wonggeliyaa mishiraachchuwaa odanaassa” gidiyooaanne ha Wonggelee asaassi de7iya dumma dumma metuwaa qaariyo wolqqaa oiqqidaagaa gidiyooгаа odees. Luqaasa Wonggeliyaa gidдон, Yesuusabaa odiya koiro miraafetuuninne qassi Yesuusi saluwaa pude kiyidoogaa odiya wurssetta miraafetun darissidi, odidoi ufaissaabaa. Yesuusi saluwaa kiyidoogaappe guyyiyan Kiristinnaa ammanoi waani diccidaakkonne waani aakkidaakko odiya taarikiyaa ha maxaafaa xaafida bitanee Yesuusi Kiittidoogee Oosuwaa maxaafan odiis.

Kiitanchchatu mazamuriyaabaa, Yesuusi yelettido wode henttanchchati biidi be7idoogaa yootiya taarikee, Yesuusi naatetan de7iiddi Beeta Maqidasiyaa biidobai, qaretanchcha Saamiraawiyaanne bayidi beettida na7aa taarikee Luqaasa wonggeliyaa gidдо xalaalan beettiyaageeta. Ha wonggeliyaa gidдон ha gaxaappe hini gaxaa gakkanaashin waannatidi xeelettidabati woosaa, Geeshsha Ayyaanaa, Yesuusa oosuwaa gidдон maccaasaassi de7iya sohuwaanne Xoossai nagaraa atto giyoogaa.

1-2 Bonchcho Tewofiloosaa, koiro bantta aifiyan be7idaageetuppenne Xoossaa qaalaa odidaageetuppe ekkidoogaadan, nu matan polettida Yohuwaassi daroti taarikiyaa maaran maaran xaafanau doommidosona.
3-4 Hegaa gishshau, neeni tamarido yohuwaa geeshshada erana mala, taani qassi koi ruwaappe doommada, ubbaa akeekan qorada, maaran maaran neessi xaafikko, lo77o yaagada qoppaas.

Xammaqiya Yohaannisi Yelettanaagaa Kiitanchchai Gabreeli Kasetidi Yootiis

⁵ Yihudaa biittaa kawuwaa Heeroodisa wodiyan, Zakkariyaasa yaagiyo issi qeese de7ees. I Abiyya qeesetuppe issuwaa. A machchiyaanne qeesiyaa Aaroona zare; i suntai Elssaabeexo. ⁶ Eti naa77aikka Xoossaassi xillo gididi, Godaa higgiiyaanne azazuwaa ubbaa moorennan, naagidi

polidosona. ⁷ Elssaabeexa maine gidido gishshau, etassi na7i baawa; naa77aikka daro cimidosona.

⁸⁻⁹ Bantta qeesetu kayan Zakkaariyaasi Xoossaa sinttan oottishin, qeesetu meeziyaadan, Godaa Beeta Maqidasiyaa gelidi, ixaanaa cuwayanau saamai a gakkiiis. ¹⁰ Ixaanaa i cuwayiyo wode, asai ubbai karen eqqidi, Xoossaa woossees.

¹¹ Xoossaa kiitanchchai ixaanaa i cuwayiyo sohuwaappe ushachcha baggaara eqqidi, ayyo beettiis. ¹² Zakkaariyaasi heгаа be7idi, dagammidi yayyin, ¹³ kiitanchchai Zakkaariyaasa hagaadan yaagiis; “Yayyoppa; ne woosai siyettiis. Ne machchiyaa Elssaabeexa neessi attuma na7a yelana; neeni he na7aa Yohaannisa yaagada sunttana. ¹⁴ I yelettin, neeni daro ufaittana; haratikka ufaittana. ¹⁵ Xoossaa sinttan i gita gidana; mattoyiyaabaanne woine eessa uyenna. Biron ba aayee uluwan de7ishin, Geeshsha Ayyaanai aani kumana. ¹⁶ Israa7eela asaappe daruwaa Godaakko, eta Xoossaakko, zaarana; ¹⁷ Godaassi asaa giigissanau, aawatu wozanaa naatukko zaaranau, azazettennaageetakka xillotettaa eraassi zaaranau, Eelaasa ayyaanaaninne wolqqan Godaappe sinttaara bees” yaagiis.

¹⁸ Zakkaariyaasi, “Taani cima; ta machchiyaanne ceegaasu; heгаа ta aibin eranee?” yaagidi, kiitanchchaa oichchiis.

¹⁹ Kiitanchchai zaarettidi yaagiis; “Taani Xoossaa sinttan eqqiya Gabreela; taani ne sinttan eqqada haasayanau, qassi ha mishiraachchuwaa neessi odanau, tana Xoossai neekko kiittiis. ²⁰ Ha77i siya; ba wodiyan polettana ta qaalaa neeni ammanabeenna gishshau, ta neessi odido yohoi polettanaashin, neeni duudana; ne donai haasayanau danddayenna” yaagiis.

²¹ “Beeta Maqidasiyaa gidдон i waanidi gam77idee?” yaagidi garamettiiddi, asai zakkaariyaasa naagees. ²² Kare i kiyido wode, haasayanau danddayibeenna. Beeta Maqidasiyaa gidдон i aibakko ajuutan be7idoogaa asai akeekiis; duudidaagee biradhdhiiddi haasayees.

²³ Ba oosuwaa wodiyaа wurssidi, soo biis. ²⁴ He wodiyaappe guyyiyan, a machchiyaa Elssaabeexa shahaarada, ichchashu aginau bana genttaasu. ²⁵ Elssaabeexa, “Xoossai taakko xeelliis; asa sinttan tana yeellaappe ashshanau maaddiis” yaagaasu.

Yesuusi Yelettanaagaa Gabreeli Kasetidi Yootiis

²⁶ Usuppunta aginan Xoossai kiitanchchaa Gabreela Galiila biittan Naazireete giyo katamaa kiittiis. ²⁷ Daawita zare gidiya Yooseefa giyo bitaniyaassi giigida issi geela7eekko Xoossai a kiittiis; he geela7ee sunttai Mairaamo.

²⁸ Kiitanchchai ikko yiidi, “Daro doorettidaaree, saro; Godai nenaara de7ees; nena i daro anjjiis” yaagiis.

²⁹ Mairaama hegaa siyada daro dagammaasu. Dagammada, “Hegee woigiyo sarotee?” yaagada qoppaasu.

³⁰ Kiitanchchai hagaadan yaagiis; “Mairaamee yayyoppa; Xoossan sabettadasa; ³¹ be7a; neeni shahaarada attuma na7a yelana; a sunntaa Yesuusa yaagada sunntana. ³² I gita gidana; qassi Ubbaappe Bolla Xoossaa Na7a geetettana; Godai ayyo a aawaa Daawita kawotettaa immana; ³³ inne Yaaqoobantta zariyan merinau kawotana; a kawotettaassi wurssetti baawa” yaagiis.

³⁴ Mairaama kiitanchchaa, “Taani geela7o gidishin, hegee waanidi hananee?” yaagaasu.

³⁵ Kiitanchchai zaaridi Mairaamo, “Geeshsha Ayyaanai ne bolli yaana; Ubbaappe Bolla Xoossaa wolqqai nenan shemp-pana; hegaa gishshau, ne yelana geeshsha na7ai Xoossaa Na7aa geetettana. ³⁶ Be7a; ne dabbiyaa Elssaabeexa ceeg-gikkonne attuma na7a shahaaraasu; asai beni o maine gees; shin a ha77i usuppun agina shahaara. ³⁷ Hegeenne Xoos-saassi danddayettennabi baina gishshaassa” yaagiis.

³⁸ Mairaama, “Taani Godaa ailliyo; ne qaalaadan, taassi hano” yaagaasu. Kiitanchchainne i matappe biis.

Mairaama Elssaabeexo Xomoosaasu

³⁹ Guutta gallassaappe guyyiyan, Mairaama denddada, deree dariyo Yihudaa giyo biittan de7iya issi katamaa eesuwan baasu. ⁴⁰ Qassi Zakkaariyaasa soo gelada, Elssaabeexo sarotaasu. ⁴¹⁻⁴² Elssaabeexa Mairaami sarotaa siyido wode, i uluwan de7iya na7ai qaaxxiis. Elssaabeexin Geeshsha Ayyaanai kumin, qaalaa xoqqissada, “Neeni maccaasa ubban anjettidaaro; ne uluwan de7iya na7ainne anjettidaagaa; ⁴³ neeni ta Godaa aayyiya taakko yaanau, hegaa mala bonchchoi taassi waanidi bessii? ⁴⁴ Neeni saro giyo qaalaa ta uluwan de7iya na7ai ufaissan qaaxxiis; ⁴⁵ Godai neeyyo odido qalalai polettanaagaa ammanidaara neeni anjettidaaro” yaagada Mairaamissi odaasu.

Mairaama Galata Woosaa Woossaasu

⁴⁶⁻⁴⁹ Mairaama hagaadan yaagaasu;
 “Taani a ailliyaa toshettidoogaa
 i be7ido gishshau,
 ta shemppoi Godaa bonchchees;
 ta ayyaanaikka ta Xoossaa tana ashshiyaagan ufaittees.
 Be7a; wolqqaama Xoossai taassi
 daro gitabaa oottido gishshau,
 hachhippe sinttan tana asai ubbai
 anjettidaaree yaagana.

A sunttai geeshsha.

⁵⁰ I baassi yayyiya ubbaassi
yeletaappe yeletaa gakkanaashin,
maaretettaa immees.

⁵¹ Ba kushiyan wolqqaama oosuwaa
oottiis.

Otoranchchata eta qofaara laaliis.

⁵² Kawota kawotettaappe duge wottidi,
ziqqan de7iyaageeta xoqqu oottiis.

⁵³ Namisettidaageeta lo77obaa kalissidinne
dureta mela kushe yedettiis.

⁵⁴⁻⁵⁵ Nu aawatussi odidoogaadan,
Abrahaamassinne a zariyaassi Xoossai
maaretettaa merinau immanau hassayidi,
ailliyaa Israa7eela maaddiis”
yaagaasu.

⁵⁶ Mairaama heezzu agina gidiyaagaa keenaa Elssaabeexi
matan uttidoogaappe guyye baggan, ba soo simmaasu.

Xammaqiya Yohaannisi Yelettiis

⁵⁷ Elssaabeexissi yeliyo wodee gakkin, attuma na7aa
yelaasu. ⁵⁸ I shoorotinne i dabboti Godai maaretettan iyyo
oottido lo77obaa siyidi, iira ufaittidosona.

⁵⁹ Hosppunta gallasan, na7aa qaxxaranau yiidosona; a
aawaa sunttaadan, Zakkaariyaasa giidi, sunttanau qoppi-
dosona; ⁶⁰ shin a aayyiya zaarada, “CHii! Yohaannisa giidi
sunttana” yaagaasu.

⁶¹ Eti zaarettidi, “Ne dabboppe he sunttan xeesettiyai is-
soinne baawa” yaagidosona. ⁶² Qassi, “Woigi sunttanee?”
yaagidi, a aawaa biradhdhidi oichchidosona.

⁶³ Aawai xaafiyoobaa oichchi ekkidi, “Na7aa sunttai
Yohaannisa” giidi xaafin, ubbai garamettiis. ⁶⁴ Sohuwaara a
doonai dooyettin, inxxarssai birshshettiis; Xoossaa anjjiiddi
haasayiis.

⁶⁵ Eta shooro ubbai yayyiis; ha ubba yohoi deree dariyo
Yihudaa biittaa ubban daro haasayettiis. ⁶⁶ Siyida asai ubbai
heгаа qoppiiddi, Xoossaa wolqqai a bolli de7iyooгаа erido
gishshau, “Ha na7ai wode waananeeshsha?” yaagiis.

Zakkaariyaasi Hananabaa Yootiis

⁶⁷ Yohaannisa aawaa Zakkaariyaasan, Geeshsha Ayyaanai
kumin, hagaadan hananabaa yootiis;

⁶⁸ “Ba asaa maaddanau yiidi,
eta wozido gishshau,

Godai, Israa7eela Xoossai anjjetto.

⁶⁹⁻⁷⁰ Kaseesappe de7iya hananabaa
yootiya geeshshatu doonan haasayidoogaadan,

ba ashkkaraa Daawita zariyaappe denttidi,
nuna ashshiya wolqqaamaa nuukko kiittiis.

⁷¹ Xoossai nu morkketuppenne
nuna ixxiyaageetu ubbaa kushiyaappe
nuna ashshees.

⁷²⁻⁷³ Hagaadan nu aawatussi
maarotettaa immiis.
Nu aawaa Abrahaamassi caaqqido caaquwaa
geeshsha maachchaa qoppiis.

⁷⁴⁻⁷⁵ Aani nu morkketu kushiyaappe nuuni attidi,
yayyennan nu de7uwaa wodiya ubban
Xoossaa sinttan geeshshatettaaninne
xillotettan ayyo oottanau,
nuna danddayissiis.

⁷⁶ “Ta na7au, neeni Godaa ogiyaa
giigissanau appe sinttau biyo gishshau,
Ubbaappe Bolla Xoossaassi oottiya
hananabaa yootiyaagaa geetettana.

⁷⁷ Xoossai eta nagaraa atto giyoogan
a asai attanau danddayiyoogaa
eta erissanau baasa.

⁷⁸ Hegeenne, nu Xoossaa maarotettainne
qaretai daro gidiyo gishshau,
saluwaa poo7uwaa i nu bollan poo7issana;

⁷⁹ he poo7oi nuna sarotaa ogiyaa kaalettanau,
xumaaninne haiquwaa kuwan
de7iyaageetussi poo7ana”
yaagiis.

⁸⁰ Guutta na7ai diccidi, ayyaanan minniis; Israa7eelatussi
qoncciyen beettana gakkanaassi bazzuwan de7iis.

2

Yesuusi Yelettiis (Maatiyoosa 1:18-25)

¹ He wode, sa7an de7iya asa ubbaa sunttai xaafettana
mala, Roome biittaa kawoi, Augisxxoosi azaziis. ² Asaa
sunttai koiro xaafettiyo wode, Qereneyoosi Sooriyaa biittaa
haariyaagaa. ³ Asa ubbai huuphiyan huuphiyan xaafet-
tanau, ba yelettido biittaa biis.

⁴⁻⁵ Yooseefi qassi Daawitannta keettanne zare gidido
gishshau, ayyo giigida Mairaamiira xaafettanau
Galiilan de7iya Naazireete katamaappe Yihudaa biittan
Beetaliheeme giyo Daawita katamaa issippe biis. ⁶ He wode
Mairaama shahaara; eti yan Beetaliheemen de7ishin, a
yeliyo wodee gakkiiis; ⁷ ba baira na7aa yelaasu; imattai aqiyoo

keettan sohoi banna gishshau, maayuwan na7aa xaaxada, miizzai kattaa wottin miyo qoriyan zin77issaasu.

Henttanchchatanne Kiitanchchata

⁸ He deren dorssaa wudiyaa qamma heemmiiddi, dembban aqiya asati de7oosona. ⁹ Godaa kiitanchchai etakko yiis; Godaa bonchchoi eta yuuyi aadhdhidi poo7iis. Eti daro yayyin, ¹⁰⁻¹¹ kiitanchchai eta, “Hachchi Godai Kiristoosi, ashshiyaagee Daawita kataman yelettidoogaassi taani asa ubbaa ufaissiya mishiraachchuwaa intteyyo odiyo gishshau, yayyoppite; ¹² maayuwan xaaxettida gacino na7ai miizzai kattaa wottin miyo qoriyan zin77idaagaa demmanaagee intteyyo malaata gido” yaagiis.

¹³ Akeekennan he kiitanchchaara daro saluwaa kiitanchchati kiyidi beettidosona.

¹⁴ Xoossaa galatiiddi,
 “Salo ubbaappe bolla saluwan
 de7iya Xoossaassi bonchchoi gido.
 Sa7an a ufaissiya asaassi
 sarotettai gido”
 yaagidosona.

¹⁵ Kiitanchchati etappe shaahettidi, saluwaa biichchi-daashin, dorssaa heemmiyaageeti bantta gidдон, “Ane Beetalieeme gakkanaashin biidi, Xoossai nuussi odido yohoi hanidaagaa be7oos” yaagidosona.

¹⁶ Eesuwan yiidi, Mairaamonne Yooseefa demmidi, miizzai kattaa wottin miyo qoriyan gacino na7ai zin77idaagaa be7idosona. ¹⁷ Eti be7ido kiitanchchai ha guutta na7aabaa etassi odidoogaa erissidosona. ¹⁸ Hegaa siyida ubbai dorssaa heemmiyaageeti odido yohuwan garamettiis. ¹⁹ Mairaama qassi ha ubba yohuwaa ba wozanaa gidдон wottada, qoppaidda de7ausu. ²⁰ Dorssaa heemmiyaageeti kase etassi kiitanchchai yootidoogaadan hanin, siyido ubbaa gishshaunne be7ido ubbaa gishshau, Xoossaa galatiiddinne bonchchiiddi simmidosona.

Guutta Na7aa Yesuusa Beeta Maqidasiyaa Efidosa

²¹ Hospun gallasaappe guyyiyan, Yesuusi qaxxarettiyo wodee gakkin, Mairaama a yelanau shahaaranaappe kase kiitanchchai a sunttidoogaadan, a sunttai Yesuusa geetettiis.

²²⁻²³ Muuse higgee azaziyoogaadan, Mairaamissinne Yooseefassi geeyiyo wodee gakkin, Godaa higgee, “Baira yelettida attuma ubbai Godaassi dummatidaagaa geetto” giidoogaadan, Godaassi Yesuusa immanau Yerusalaame efidosona. ²⁴ Qassi Godaa higgee, “Naa77u buuba haraphpheta woikko naa77u mara haraphpheta”

giidoogaadan, Godaassi yarshshuwaa yarshshanau efiidosona.

²⁵⁻²⁶ Yerusalaamen Simoona giyo bitanee de7ees; i Xoossau yayyiya xillo asa; qassi Israa7eelati attiyo wodiyaa naagiiddi de7ees. He wode, Geeshsha Ayyaanai a bolli de7iyaagee, “Godaai tiyido Kiristtoosa be7ennan haiqqakka” yaagidi, a erissi wottiis. ²⁷ Simooni ayyaanai kaalettin, Beeta Maqidasiyaa geliis. Aayyiyaanne aawai higgee azaziyoogaadan, guutta na7aa Yesuusa Beeta Maqidasiyaa ehin, ²⁸ Simooni he na7aa idimmidi, Xoossaa galatiiddi yaagiis.

²⁹⁻³¹ “Ubbaa Haariya Godau, neeni asa ubbaa sinttan giigissido ne ashettaa

taani ta aifiyan be7ido gishshau,
ha77i ne qaalaadan,
taani ne aillee sarotan haiqqana.

³² He ashettai Israa7eela gidenna asau nebaa bessiya poo7o mala;

qassi ne asaa Israa7eelassi bonchcho”
yaagiis.

³³ Yooseefinne Mairaama Simooni Yesuusabaa odidoogan garamettidosona. ³⁴⁻³⁵ Simooni eta anjjiis; anjjidi a aayyiyo Mairaamo, “Israa7eelan de7iya darotu kunddettaassinne dendduwaassi a ixissiyaageetussi Xoossaappe malaata gidanau, qassi darota wozanan de7iya geemmida qofai qoncana mala, ha na7ai Xoossaappe doorettiis. Ne wozanaakka qara bisuwaadan, qaretai qanxxana” yaagiis.

³⁶ Aseera zerettaappe yelettida Panu7eela na7iyaa Haanna hananabaa yootiyaaro. A ba geela7otetta azinaara laappun laittaa de7aasu. ³⁷ I azinai haiqqin, hosppun tammanne oiddu laittaa azina gelennan de7aasu. A daro cima; qassi xoomaidanne woossaidda gallassinne qammi Xoossau goinnaasu; Beeta Maqidasiyaappe kiyennan de7aasu. ³⁸ He saatiyankka shiiqada, Xoossaa galataasu. Qassi Xoosai Yerusalaame wozin be7ana yaagidi naagiya asaa ubbau na7aabaa odaasu.

Naazireete Simmidosona

³⁹ Eti Godaa higgee azazidoogaadan, ubbabaa polidoogaappe guyye baggan, Galiila biittan de7iya Naazireete giyo bantta katamaa biidosona. ⁴⁰ Na7ai diccidi minniis; aadhdhida eratettai aani kumiis; ayyaanan minniis; Xoossaa aaro kehatettai a bolli de7ees.

⁴¹ Yesuusa aayyiyaanne aawai laittan laittan, Paasikaa gallassaa bonchchiyo wode, Yerusalaame boosona. ⁴² I yelettoosappe tammanne naa77u laitta gidin, haroodeegaadankka Yerusalaame biidosona. ⁴³ Paasikaa gallassaa

bonchchiyo wodee wurin, eti guyye bantta soo simuwaa doommidosona; shin Yesuusi so asai erennan Yerusalaamen attiis. ⁴⁴ Eti ogiyaa asaara issippe de7ees giiddi, issi gallassa ogiyaa biidosona. Bantta dabbuwaa giddooninne eriyoo asaa gidдон a koyidosona.

⁴⁵⁻⁴⁶ Xayin a koyiiddi, Yerusalaame simmidi, Yesuusi Beeta Maqidasiyan tamarissiyaageetuppe siyiiddinne eta oichchiiddi eta gidдон uttidaagaa heezzantto gallassaappe guyyiyan demmidosona. ⁴⁷ A doonaappe kiyiyaabaa siyida ubbai i immiyo era zaaruwan garamettiis.

⁴⁸ Aayyiyaanne aawai a be7idi garamettidosona. Mairaama, “Ta na7au, nuna aissi hagaadan oottadii? Ne aawainne taani nena koyiiddi, daro tuggatida” yaagaasu.

⁴⁹ Yesuusi zaaridi, “Tana aissi koyidetii? Taani ta Aawaa keettan de7anau bessiyooogaa erekketii?” yaagiis. ⁵⁰ SHin i giidobaa eti akeekibookkona.

⁵¹ Etaara duge Naazireete biis. Yan etassi azazettes. Mairaama ha ubba yohuwaa ba wozanan wottausu. ⁵² Yesuusi aadhdhida eratettaaranne geesaara dicciiddi, Xoossaaninne asan sabettiis.

3

Xammaqiya Yohaannisi Tamarissido Timirttiyaa
(Maatiyoosa 3:1-12; Marqqoosa 1:1-8; Yohaannisa 1:19-28)

¹ Xibaariyoosi, Roome biittaa kawoi kawotido tammanne ichchashantta laittan, PHenxxeniya PHilaaxoosi Yihudaa haariyo wode, Heeroodisi Galiila haarees; a ishai Piliphphoosi, Ixuriyaasanne Xiraakonidoosa biittaa haarees; Lisaaniyoosikka Abilaaniisa biittaa haarees.

² Haanninne Qayaafi qeese halaqa. He wode bazzon de7iya Zakkaariyaasa na7aa, Yohaannisakko Xoossaa qalalai yiis.

³ Yohaannisi Yorddaanoosa SHAafaa heera biittaa ubban, “Intte nagaraa atto gaanaassi, nagaraappe simmidi xammaqettite” yaagidi yootiis. ⁴ Hananabaa yootiya Isiyaasi ba maxaafan hagaadan xaafiis;

“Issoi bazzon ba qaalaa xoqqu oottidi,
‘Godaa ogiyaa giigissite.
I hemettana loossuwaakka
ayyo sitti oottite.

⁵ Gisa biitta ubbai kumana.
Dereenne kerai ubbai baasettidi giigana.
Geella ogee sitta gidana.

Moorettida ogee salallana.
⁶ Asai ubbai Xoossai ashshiyooogaa
be7ana’ giis”

yaagiis.

⁷ Hegaa gishshau, Yohaannisi banan xammaqettana giidi yiida asaa, “Ha shooshshatoo, Xoossaa hanqqoi yaana haniyaagaappe baqatana mala, intteyyo oonee odidai? ⁸Intte nagaraappe simmidoogaa erissiyaabaa oottite. Abrahaami nu aawaa giidi, intte gidдон haasayanau doommoppite. Aissi giikko, ‘Xoossai ha shuchchata Abrahaamassi na7a kessanaukka danddayees’ yaagada, taani inttessi odais. ⁹Beexee mittaa xaphuwan qanxxanau giigi uttiis. Simmi lo77o aifiyaa aifenna mitta ubbai qanxxettidi, taman yegettana” yaagiis.

¹⁰“Yaatin nu ai oottanee?” yaagidi, daro asai a oichchiis.

¹¹I asaassi zaaridi, “Naa77u qolee de7iyo urai issi qoliyaa aibinne bainna urau immo; qumai de7iyo uraikka hegaadan otto” yaagiis.

¹²Qaraxaa shiishshiyaageeti xammaqettanau yiidi, “Tamaarissiyaagoo, nuuni ai oottanee?” yaagidosona.

¹³“Higgee azaziyoogaappe aattidi, ekkoppite” yaagiis.

¹⁴Wotaaddarati, “Qassi nuuni ai oottanee?” yaagidi a oichchidosona.

Oichchin, “Wolqqan dafidi, woi wordduwan mootidi, ooppenne miishsha ekkoppite. Intte damoozai intteyyo gidana yaagidi, ufaittidi de7ite” yaagiis.

¹⁵Asai Godai tiyido Kiristtoosa naagiiddinne Yohaannisabaa bantta wozanaa gidдон qoppiiddi, “Hagee Kiristtoosa gidennan aggenna” yaagidi, a mali wottidaashin, ¹⁶Yohaannisi eta ubbaassi zaaridi, “Taani inttena haattan xammaqais; shin taappe wolqqaamiyaagee yees. Taani a caammaa qashuwaa birshshanaukka bessikke. I inttena Geeshsha Ayyaanaaninne taman xammaqana. ¹⁷A kushiyan kattaa suraggiyo laidai de7ees. Kattaa qoxxidi, audiyaappe geeshshidi pittees; gisttiyaa gootaran qolees; shin dalaa to7enna taman xuuggana” yaagiis.

¹⁸Hegaa gishshau, Yohaannisi asaa daro dumma zoriyaa zoriiddi, wonggeliyaa mishiraachchuwaa asau yootees; ¹⁹shin deriyaa haariya Heeroodisi ba ishaa machchiyo Heeroodiyaado ekkido gishshaunne hara iitabaa oottido gishshau, Yohaannisi a hanqqettidi seeriis. ²⁰Hegaa ubbaa bolli hara iitabaa gujjidi, Heeroodisi Yohaannisa qasho keettaa gelissiiis.

Yesuusi Xammaqettiis

(Maatiyoosa 3:13-17; Marqqoosa 1:9-11)

²¹Ubba asai xammaqettidoogaappe guyye baggan, Yesuusi qassi xammaqettiis. I woossishin, saloi dooyettiis.

²² Geeshsha Ayyaanai haraphphe milatiiddi, a bolli wodhdhiis. Qassi saluwaappe, “Taani siiqiyo ta Na7ai nena; tana nebai ufaissees” yaagiya qalalai yiis.

*Yesuusa Yeletaa Turaa
(Maatiyoosa 1:1-17)*

²³ Yesuusi yelettoosappe hasttamu laitta keena gidishin, tamaarissanau doommiis. ²⁴ Asai a Yooseefa na7aa yaagidi qoppiis. ²⁵ Yooseefi Eela na7aa; Eeli Maaxaata na7aa; Maaxaati Leewa na7aa; Leewi Milkka na7aa; Milkki Yoonaa na7aa; Yooni Yooseefa na7aa; Yooseefi Maataatiyu na7aa; Maataatiyu Amoxa na7aa; Amoxi Naahooma na7aa; Naahoomi Esiliima na7aa; Esiliimi Naage na7aa; ²⁶ Naagee Maa7ata na7aa; Maa7ati Maataatiyu na7aa; Maataatiyu Seemeya na7aa; Seemeyi Yooseefa na7aa; Yooseefi Yooda na7aa; ²⁷ Yoodi Yoonana na7aa; Yoonani Reesa na7aa; Reesi Zarubaabeela na7aa; Zarubaabeeli Salaatiyaala na7aa; Salaatiyaali Neera na7aa; ²⁸ Neeri Milkka na7aa; Milkki Hada na7aa; Hadi Yoosaasa na7aa; Yoosaasi Qosaama na7aa; Qosaami Elmmodaama na7aa; Elmmodaami Eera na7aa; ²⁹ Eeri Yoosee7a na7aa; Yoosee7i El77eezara na7aa; El77eezari Yoraama na7aa; Yoraami Maaxaata na7aa; Maaxaati Leewa na7aa; ³⁰ Leewi Simoona na7aa; Simooni Yihudaa na7aa; Yihudai Yooseefa na7aa; Yooseefi Yoonana na7aa; Yoonani Eliyaaqiima na7aa; ³¹ Eliyaaqiimi Meliyaa na7aa; Melee Mainaana na7aa; Mainaani Maaxaata na7aa; Maaxaati Naataana na7aa; Naataani Daawita na7aa; ³² Daawiti Isseya na7aa; Isseyi Yobeeda na7aa; Yobeedi Boo7eeza na7aa; Boo7eezi Salimooni na7aa; Salimooni Na7asooni na7aa; ³³ Na7asooni Aminadaaba na7aa; Aminadaabi Raama na7aa; Raami Arnna na7aa; Arnni Hexiroona na7aa; Hexirooni Paareesa na7aa; Paareesi Yihudaa na7aa; ³⁴ Yihudai Yaaqooba na7aa; Yaaqoobi Yisaaqa na7aa; Yisaaqi Abrahaama na7aa; Abrahaami Taara na7aa; Taari Naakoora na7aa; ³⁵ Naakoori Saruuga na7aa; Saruugi Raa7u na7aa; Raa7u Peeleega na7aa; Peeleegi Ebeera na7aa; Ebeeri SHeela na7aa; ³⁶ SHeeli Qainiima na7aa; Qainiimi Arifaakisaada na7aa; Arifaakisaadi Seema na7aa; Seemi Nohe na7aa; Nohee Laameeka na7aa; ³⁷ Laameeki Maatusaala na7aa; Maatusaali Heenooka na7aa; Heenooki Yaareeda na7aa; Yaareedi Malaali7eela na7aa; Malaali7eeli Qainaana na7aa; ³⁸ Qainaani Heenoosa na7aa; Heenoosi Seeta na7aa; Seeti Addaame na7aa; Addaamee Xoossaa na7aa.

4

*Yesuusi Paacettiis
(Maatiyoosa 4:1-11; Marqqoosa 1:12-13)*

¹ Yesuusi Geeshsha Ayyaan an kumidi, Yorddaanoosappe simmiis. ² Ayyaanai kaalettin, bazzo biidi, oitamu gallasaa xalahe halaqan paacettiis. He gallasatun ainne quma mibeenna gishshau, oitamu gallasaaappe guyyiyan namisetiis.

³ Xalahe halaqai a, “Neeni Xoossaa Na7aa gidikko ha shuchchaa, ‘Oitta gida’ gaada azaza” yaagiis.

⁴ Yesuusi zaaridi, “Xoossaa maxaafai, ‘Asi Xoossaa qaalaa ubban de7anaappe attin, oitta xalaalan de7enna’ yaagees” yaagiis.

⁵ Xalahe halaqai a gita deriyaa huuphiyaa kessidi, sa7aa kawotettaa ubbaa issi kuttan bessiis. ⁶ Xalahe halaqai, “Ha wolqqa ubbainne bonchchoi taassi imettido gishshau, taani dosiyo oossinne immana; neessikka immana. ⁷ Hegaa gishshau, neeni taassi goinnikko, ha ubbai neessi gidana” yaagiis.

⁸ Yesuusi zaaridi, “Xoossaa maxaafai, ‘Godau, ne Xoossau goinna; a xalaalau ootta’ yaagees” yaagiis.

⁹ Xalahe halaqai Yesuusa Yerusalaame efidi, Beeta Maqidasiyaa xeeraa kessidi, “Neeni Xoossaa Na7aa gidikko, ane duge guppa. ¹⁰⁻¹¹ Aissi giikko, Xoossaa maxaafai, ‘Xoossai nena naagana mala,

ba kiitanchchata azazana’
qassi ‘Eti ne tohoi shuchchan xubettenna mala,
bantta kushiyan nena denttana’
yaagees” yaagiis.

¹² Yesuusi zaaridi a, “Qassikka Xoossaa maxaafai, ‘Godaa ne Xoossaa paaccoppa’ yaagees” yaagiis.

¹³ Xalahe halaqai Yesuusa paacciyooгаа ubbaa wurssi-doogaappe guyye baggan, ha77issau appe shaahettiis.

*Yesuusi Galiilan Tamaarisuwaa Doommiis
(Maatiyoosa 4:12-17; Marqqoosa 1:14-15)*

¹⁴ Yesuusi Ayyaanaa wolqqan Galiila simmiis. Abai hegaa heeran de7iya biitta ubban odettiis. ¹⁵ I bantta Aihuda woosa keettatun tamarissiiddi, ubban galattettiis. Yesuusi ba diccido Naazireete katamaa yiis.

*Naazireeten Yesuusa Ixxidosona
(Maatiyoosa 13:53-58; Marqqoosa 6:1-6)*

¹⁶ Haroodeegaadan Sambbata gallasan Aihuda woosa keettaa gelidi, nabbabanau denddiis. ¹⁷⁻¹⁹ Hananabaa yootiya Isiyaasan xaafettidi xaaxettida maxaafaa ayyo immidosona. He maxaafaa dooyidi,

“Taani hiyyeesaassi
lo77o mishiraachchuwaa
yootanau tiyettido gishshau,

Godaa Ayyaanai ta bollan de7ees.
 Qashettidaageetussi birshshettiyoogaa,
 qooqetussi xeelliyoogaa yootana mala,
 qassi qohettidaageeta qohuwaappe
 kessana mala,
 dosettida Godaa laittaa yootana mala,
 tana kiittiis”
 geetettidi, xaafettida sohuwaa demmiis.

²⁰Maxaafaa xaaxidi, Aihuda woosa keettan naagiyaagaassi immidi uttiis. Aihuda woosa keettan de7iya asai a akeekidi xeelles. ²¹Yesuusi etassi haasayanau doommidi, “Hachchi nabbabettin, intte siyiyo wode, ha Xoossaa maxaafai gidoogee polettiis” yaagiis.

²²Ubbai ayyo markkattidosona. A doonaappe kiyiya aaro kehatettaa qaalaa garamettidi, “Hagee Yooseefa na7aa gidennee?” yaagidosona.

²³Yesuusi eta hagaadan yaagiis; “Intte taassi, ‘Xaliyaa godau, ne huuphiyaa patta’ yaagiyo leemisuwaa yootanaagaa taani geeshshada erais. Qassi, ‘Neeni Qifirinaahooma katan oottidoogaa nuuni siyida; hegaadan hagan ne biittan ootta’ yaagidi, intte taassi yootana” yaagiis. ²⁴Qassikka hagaadan yaagiis; “Tumaa gais; hananabaa yootiyaagee ba biittan bonchchetti erenna.

²⁵“SHin taani intteyyo tumaa gais; Eelaasa wodiyan heezzu laittanne usuppun agina gakkanaashin, saloi gorddettin, sa7an ubban wolqqaama koshai geliis. Gelido wode, Israa7eelan daro am77e maccaasati de7oosona. ²⁶Eelaasi Sidoona biittan de7iya Siraafita giyo kataman issi am77e maccaaseekko kiitettoorippe attin, etappe ookkonne kitettibeenna. ²⁷Hananabaa yootiya Elssaa7a wodiyan Israa7eelan daro inchchirichchaa harggiya asai de7ees. Sooriyaa Naa7imaanappe attin, etappe harai issoinne paxibeenna” yaagiis.

²⁸Aihuda woosa keettan de7iya ubbai hegaa siyidi, daro hanqqettidosona. ²⁹Eti dendididi, katamaappe Yesuusa gaxaa efidosona. Efidi kakaara duge olanau katamai keexettido deriyaa huuphiyaa a kessidosona. ³⁰SHin i eta gidduwaara kanttidi biis.

*Tuna Ayyaanai Oiqqido Bitaniyaa
 (Marqqoosa 1:21-28)*

³¹Galiilan Qifirinaahooma giyo katamaa wodhdhidi, Yesuusi Sambbatan asaa tamarissee. ³²A qalalai alaafetettai de7iyoo asa qalala mala gidido gishshau, asai a timirttiyaa siyidi garamettiis.

³³ Aihuda woosa keettan iita ayyaanai de7iyo bitanee ba qaalaa xoqqu oottidi, ³⁴“Hai aggarkkii; Naazireeta Yesuusaa, neeni nuuppe ai koyai? Nuna xaissanau yaadii? Neeni oonakko erais; neeni Xoossaa geeshshaa gidikkii!” yaagiis.

³⁵ Yesuusi he iita ayyaanaa, “Haizza; bitaniyaappe kiya” yaagidi azaziis. Iita ayyaanai a eta matan gufanti yeggidi, ainne qohennan bitaniyaappe kiya aggiis.

³⁶ Ubbai garamettidi bantta gidдон, “Hagee aiba qaalee? Alaafettaaninne wolqqan iita ayyaanata azazees; qassi appe kiyidi boosona” yaagidi haasayidosona. ³⁷ Yesuusabai heгаа heeran de7iya biitta ubbaa gakki aggiis.

Yesuusi Daro Hargganchchata Pattiis
(Maatiyoosa 8:14-17; Marqqoosa 1:29-34)

³⁸ Yesuusi Aihuda woosa keettaappe denddidi, Simoona soo biis. Biyo wode, Simoona bollotiyaa wolqqaama qoxuwaanne mishuwaa harggada zin77idaaribaa Yesuusayyo yootidosona. ³⁹ I matan eqqidi, qoxuwaanne mishuwaa agga gin, mishoinne qoxoi o aggiis. Sohuwaara denddada etayyo ootta aggaasu.

⁴⁰ Dumma dumma harggiyan ohettida asaa ubbaa awai wullin, akko ehiidosona. Ba kushiyaa eta ubbaa bolli huuphiyan huuphiyan wottidi, ubbaa pattiis. ⁴¹ Pattin xalaheti qassi, “Neni Xoossaa Na7aa Kiristtoosa gidikkii!” yaagidi waassiiddi, daro asaappe kiyidosona. I Kiristtoosa gididoogaa eti erido gishshau, haasayennaadan Yesuusi eta seeridi diggiis.

Yesuusi Qassikka Galiilan Tamaarissiis
(Maatiyoosa 4:23-25; Marqqoosa 1:35-39)

⁴² Wonttin kiyidi, asi bainnasaa biis. Asai a koyiiddi, akko yiis. I eta matappe beenna mala, digganau koyidosona. ⁴³ SHin i, “Taani hara kataman de7iya asaukka Xoossaa kawotettaa wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootanau bessees. Aissi giikko, Xoossai tana kiittidoogee hegaassa” yaagiis.

⁴⁴ Yaagidi, Galiilan de7iya Aihuda woosa keettatun yootiis.

5

Yesuusi Koiro Erissiyo Ashkkarata Xeesiis
(Maatiyoosa 4:18-22; Marqqoosa 1:16-20)

¹ Asai Xoossaa qaalaa Yesuusappe siyiiddi a sugin, Yesuusi Genssereexa abbaa lanqqiyan eqqiis. ² Eqqidi abbaa lanqqiyan de7iya naa77u wolwoluwaa be7iis. Hegan moliyaa oiqqiyaageeti wolwoluwaappe kiyidi, bantta gitiyaa meecoosona. ³ Yesuusi he wolwolotuppe issuwan, Simoonaagan

gelidi, “Ha wolwoluwaa abbaa lanqqiyaappe guuttiyo gid-dokko shiishsha” yaagidi Simoona woossiis. He wolwoluwaa gidдон uttidi, deriyaa tamaarissiis.

⁴ Haasayaa wurssidoogaappe guyye baggan Simoona, “Ci-immatiya sohuwaa shiiqa; moliyaa oiqqanau intte gitiyaa haattan yeggite” yaagiis.

⁵ Simooni zaaridi, “Godau, qamma ubbaa daafuridi, ainne oiqqibookko; shin ha77i ne qaalaadan gitiyaa yeggais” yaagiis.

⁶ Yeggidoogaappe guyye baggan, keehi daro moliyaa oiqqin, gitee daahettana haniis. ⁷ Etaara issippe oottiya hara wolwoluwan de7iyaageeti yiidi banttana maaddana mala, eta wuttin, yiidi naa77u wolwoluwaakka haattai mittana gakkanaashin, moliyaa kunttidosona.

⁸ SHin Simoon PHeexiroosi hegaa be7ido wode, Yesuusa tohuwan kunddidi, “Godau, taani nagaranchcha gidido gishshau, taappe shaahetta” yaagiis. ⁹ Simooninne aara de7iya hara asai ubbai bantta oiqqido daro moliyaa be7idi, garamettidosona. ¹⁰ Hegaadankka Simoonaara issippe oottiyaageeti, Zabddiyoosa naati, Yaaqoobinne Yohaannisi garamettidosona.

Garamettin Yesuusi Simoona, “Yayyoppa; hagaappe sinttan neeni asa oiqqiyaagaa gidana” yaagiis. ¹¹ Eti wolwolota haattaappe gaxaa kessidoogaappe guyye baggan, ubbabaa aggai bayidi, Yesuusa kaallidosona.

Yesuusi Inchchirichchai Oiqqido Bitaniyaa Pattiis
(Maatiyoosa 8:1-4; Marqqoosa 1:40-45)

¹² Yesuusi katamatuppe issinnen de7ishin, issi inchchirichchai bolla ubban kumido bitanee Yesuusakko yiidi, a be7idi, a sinttan gulbbatidi, “Godau, neeni koyikko, tana pattanau danddayaasa” yaagidi woossiis.

¹³ Yesuusi ba kushiya yeddidi, a bochchidi, “Taani koyais; paxa!” yaagin, sohuwaarakka inchchirichchai bitaniyaa yeddi aggiis. ¹⁴ Yesuusi a, “Hagaa oossinne yootoppa; shin qeesiyaakko baada ne bollaa a besa; neeni geeshsha gididoogaa asaa erissanau Muusee azazidoogaadankka yarshshuwaa yarshsha” yaagiis.

¹⁵ SHin Yesuusabai daro sohuwaa gakkio wode, cora asai i odiyoogaa siyanaunne bantta harggiyaappe paxanau shi-iqoosona. ¹⁶ SHin Yesuusi asi bainnasaa biidi woossees.

Yesuusi Silida Bitaniyaa Pattiis
(Maatiyoosa 9:1-8; Marqqoosa 2:1-12)

¹⁷ Issi gallassi, Yesuusi tamaarissishin, Galiilaaninne Yihudan de7iya katamaa ubbaappenne Yerusalaameppe yiida Parisaawetinne higgiiyaa tamaarissiyaageeti he sohuwan

uttidosona. Yesuusi hargganchchata pattana mala, Godaa wolqqai a bolli de7ees. ¹⁸ Amarida asati bollai silido issi bitaniyaa halan tookkidi, Yesuusakko ehiidosona; ehiidi, soo gelissanaunne Yesuusa sinttan a wottanau koyidosona. ¹⁹ Asai darido gishshau, soo a gelissanau etassi ogee xayin, keettaa huuphiyaa kiyidi, kaaraa lukkidi, bitaniyaa a halaara duge yeddidi, Yesuusa sinttan de7iya asaa gidдон wottidosona. ²⁰ Yesuusi eta ammanuwaa be7idi, “Bitaniyau, ne nagarai atto geetettiis” yaagiis.

²¹ Yaagin, higgiiyaa tamaarissiyaageetinne Parisaaweti, “Laa hagee Xoossaa bolli iitabaa haasayiyaagee oonee? Xoossaa xalaalaappe attin, harai ooni nagara atto gaanau dand-dayii?” yaagidi, bantta gidдон qofaa doommidosona.

²² Yesuusi eta qofaa eridi, “Intte intte wozanan hagaadan aissi qoppeetii?” ²³ ‘Ne nagarai atto geetettiis’ giyoogee mateeyye woi ‘Dendda eqqada hemetta’ giyoogee matee? ²⁴ Qassi sa7aa bollan nagara atto gaanau taayyo Asa Na7aayyo alaafetettai de7iyooogaa taani inttena bessana” yaagidi, bollai silido bitaniyaa, “Nena gais; dendda eqqa. Yaatada ne halaa tookkada ne soo ba” yaagiis.

²⁵ Sohuwaara eta sinttan denddi eqqidi, ba zin77ido halaa tookkidi, Xoossaa galatiiddi, ba soo biis. ²⁶ Bin eti ubbai, garamettidosona. Daro yayyidi, “Hachchi nuuni ooratabaa be7ida” yaagidi Xoossaa galatidosona.

*Yesuusi Maatiyoosa Geetettiya Leewa Xeegees
(Maatiyoosa 9:9-13; Marqqoosa 2:13-17)*

²⁷ Hegaappe guyyiyan, Yesuusi kiyidi, giiraa ekkiya Leewa giyoogee giiraa ekkiyo ba sohuwan uttidaagaa demmidi, “Tana kaalla” yaagiis. ²⁸ Yaagin Leewi ubbabaa aggi bayidi, denddi eqqidi, a kaalliis.

²⁹ Leewi ba son Yesuusa mokkanau daro imatuwaa makkiis. Hegan giiraa ekkiyaageetinne hara asai etaara issippe uttidosona. ³⁰ Parisaawetinne higgiiyaa tamaarissiya, etaara oottiyaageeti, “Giiraa ekkiyaageetuuranne nagaranchchatuura intte aissi issippe meetii? Qassi aissi issippe uyeetii?” yaagidi, Yesuusi erissiyoo ashkkaratu bolli zuuzummidosona.

³¹ Yesuusi zaaridi, “Hargganchchatuppe attin, payyatuyyo aakimee koshshenna. ³² Taani nagaranchchati bantta nagaraappe simmanaadan, eta xeesanau yiidoogaappe attin, xillota xeesanau yabeikke” yaagiis.

*Xoomaabaa Oichchido Oishaa
(Maatiyoosa 9:14-17; Marqqoosa 2:18-22)*

³³ Eti Yesuusa, “Yohaannisi erissiyoo ashkkarati daro wode xoomoosona; woossoosona; qassi Parisaaweti erissiyoo

ashkkaratikka hegaadan oottoosona. SHin ne erissiyo ashkkarati moosona, uyoosona” yaagidosona.

³⁴ Yesuusi eta hagaadan yaagiis; “Bullachchaa yiida asata machchiyo ekkiyaagee etaara de7ishin, xoomissanau dand-dayeetii? Danddayekketa; ³⁵ shin machchiyo ekkiyaagaa eta matappe efaana wodee yaana; eti he wode xoomana” yaagiis.

³⁶ Yesuusi etayyo leemisuwaa odiiddi, “Ooratta maayuwaappe peeridi, ceega maayo bolli wotti sikkiya asi baawa; hegaadan oottikko, ooratta maayuwaa peererettana; ooratta maayuwaappe peeridoogeeikka ceega maayuwaassi giigenna. ³⁷ Ho77o woine eessa ceega ogoron naaqqiya asi baawa; naaqqikko he woiniyaa eessai ogoruwaa daakkana; baukka gukkana; ogoroikka moorettana. ³⁸ SHin ho77o woine eessa ooratta ogoron naaqqanau koshshees; eti issoi issuwaa naagoosona. ³⁹ Gam77ida woine eessa lo77o yaagiyo gishshau, a uyirggidi, oorattaa uyanau koyiyai ooninne baawa” yaagiis.

6

Sambbataabaa Oichchido Oishaa (Maatiyoosa 12:1-8; Marqqoosa 2:23-28)

¹ Yesuusi issi Sambbata gallassi tiya bangga giddoora aadhdhishin, i erissiyo ashkkarati tiya bangгаа duuttidi, bantta kushiyan shigichchidi moosona. ² Issi issi Parisaaweti, “Sambbatan oottanau woga gidennabaa aissi ootteetii?” yaagidosona.

³ Yesuusi etassi zaaridi, hagaadan yaagiis; “Daawitinne aara de7iyaageeti namisettido wode, Daawiti oottidobaa nabbabibeekketii? ⁴ Daawiti Xoossaa keettaa gelidi, qeese-tuppe attin, ooninne maanau higge gidennaagaa Xoossaassi yarshshido oittaa miidi, banaara de7iyaageetussikka im-miis” yaagiis.

⁵ Qassi Yesuusi, “Taani Asa Na7ai, Sambbataa Godaa” yaagidi etassi odiis.

Yesuusi Kushee Silido Bitaniyaa Pattiiis (Maatiyoosa 12:9-14; Marqqoosa 3:1-6)

⁶ Yesuusi hara Sambbatan Aihuda woosa keettaa gelidi tamarissiiis. Hegan ushachcha kushee gunddido issi bitanee de7ees. ⁷ Higgiyaa tamarissiyaageetinne Parisaaweti Yesuusa mootiyoobaa demmanau, i Sambbatan asa pattikko be7ana yaagidi naagi uttidosona. ⁸ SHin i eta qofaa eridi, kushee gunddido bitaniyaa, “Denddada, hagan gidduwan eqqa” yaagin, bitanee denddidi eqqiis.

⁹ Hegaappe guyyiyan, Yesuusi eta, “ ‘Higgee Sambbatan lo77obaa oottanaagaa azaziiyye? Iitabaa oottanaagaa azazii?

Asa shemppo ashshanaagaa azaziiyye woranaagaa azazii? yaagada inttena oichchais” yaagiis.

¹⁰ Yesuusi eta ubbaa yuushshi aatti xeellidi bitaniyaa, “Ne kushiya pididi ootta” yaagiis. I pididi oottin, a kushee paxiis.

¹¹ Eti daro hanqqettidosona. Hanqqettidi, “Nuuni Yesuusa ai oottanee?” yaagidi, bantta gidдон haasayidosona.

Yesuusi Tammanne Naa77u Eriisiyo Ashkkarata Dooriiis
(Maatiyoosa 10:1-4; Marqqoosa 3:13-19)

¹² He wodiyan Yesuusi Xoossaa woossanau deree de7iyooosaa biis. Biidi qamma ubban Xoossaa woossiiddi aqiis. ¹³ Qassi bana kaalliyaageeta wonttin xeesiis; etappe tammanne naa77aa dooridi, “Kiitettidaageeta” yaagidi sunttiis. ¹⁴ Hegeeti PHeexiroosa yaagidi sunttido Simoona, a ishaa Inddiraasa, Yaaqooba, Yohaannisa, Piliphphoosa, Barttalamoosa, ¹⁵ Maatiyoosa, Toomaasa, Ilppiyoosa na7aa Yaaqooba, ba biittaassi mishettiya Simoona, ¹⁶ Yaaqooba na7aa Yihudaanne Yesuusa aattidi immida Yihudaa Asqqoroota.

Yesuusi Daro Asaa Tamaariisiis; Pattiis
(Maatiyoosa 4:23-25)

¹⁷⁻¹⁸ Etaara deriyaappe duge wodhdhidi, kaalliyaageetuppe daruwaara issippe dembba biittan eqqiis. Qassi i giyoobaa siyidi, bantta harggiyaappe paxanau Yihudaa ubbaappe, Yerusalameppe, abbaa matan de7iya Xiirsoosapenne Sidoonappe yiida daro asai he sohuwan de7ees.

Tuna ayyaanau waayettiyaageeti bantta harggiyaappe paxidosona. ¹⁹ Wolqqai appe kiyidi, eta ubbaa pattiyo gishshau, asai ubbai a bochchanau keehi koyees.

Ufaissaanne Kayyuwaa Gaasota
(Maatiyoosa 5:1-12)

²⁰ Yesuusi ba erisiyo ashkkaratukko xeellidi, hagaadan yaagiis;

“Xoossaa kawotettai inttebaa
gidiyo gishshau,
hiyyeesati intte anjettidaageeta.

²¹ Intte digin kallana gishshau,
ha77i namisettiyaageeti anjettidaageeta.

Intte digin miiccana gishshau,
ha77i yeekkiyaageeti anjettidaageeta.

²² Intte tana Asa Na7aa
kaalliyo gishshau,
asi inttena ixxiyo wode,
asappe shaakkiyo wode,
boriyo wode,
inttena iita sunttan xeejiyo wodekka

intte anjettidaageeta.

²³ “Intteyyo saluwan gita woittoi de7iyo gishshau, he wode ufaissan guppite; aissi giikko, eta aawati hananabaa yootiyaageeta hegaadan oottidosona.

²⁴ “SHin duretoo, intte ufaittidi de7iyo gishshau, intteyyo aayye7ana.

²⁵ Intte digin namisettana gishshau, ha77i kallidaageetoo, intteyyo aayye7ana.

Intte qarettana gishshaunne yeekkana gishshau, ha77i miicciyaageetoo, intteyyo aayye7ana.

²⁶ Asa ubbai inttebaa loittidi haasayiyo wode aayye7ana; aissi giikko, eta aawati hananabaa yootiya worddanchchatussi hegaadan oottoosona.

Morkkiyaa Siiqiyoogaa
(Maatiyoosa 5:38-48; 7:12)

²⁷ “SHin taani yootiyoogaa siyiyaageetoo, taani intteyyo odais; intte morkketa siiqite; inttena ixxiyaageetussi lo77obaa oottite; ²⁸ inttena qanggiyaageeta anjjite; inttena naaqqiyaageetussi Xoossaa woossite. ²⁹ Ooninne ne qinxhalliyaa baqqikko, hinkko qinxhalliyaakka besa; ooninne ne kootiyaa ekkikko, qoliyaakka diggoppa.

³⁰ “Nena woossiya ubbau imma; ne miishshaa ekkiya uraappe guyye zaara yaagada oichchoppa. ³¹ Asi intteyyo oottanau intte dosiyoogaadan, haraukka hegaadan oottite.

³² “Intte inttena siiqiyaageetu xalaalaa siiqikko, intteyyo ai galati de7ii? Aissi giikko, nagaranchchatikka banttana siiqiyaageeta siiqoosona. ³³ Intte intteyyo lo77obaa oot-tiyaageetussi lo77obaa oottikko, inttessi ai galati de7ii? Aissi giikko, nagaranchchatikka qassi hegaadan oottoosona.

³⁴ Intte guyye ekkanau qoppidi tal77ikko, inttessi ai galati de7ii? Nagaranchchatikka guyye ekkanau nagaranchchatussi tal77oosona; ³⁵ shin Xoossai bana galatennaageetus-sikka iitatussikka keha gidido gishshau, intte morkketa si-iqite; etayyo lo77obaa oottite; qassi ainne guyye ekkanau qoppennan tal77ite; intte ekkana woittoi darana. Qassi intte Ubbaappe Bolla Xoossaa naata gidana. ³⁶ Intte Aawai Xoossai maariyoogaadan maarite.

Hara Asaa Pirddanau Bessena
(Maatiyoosa 7:1-5)

37-38 “Haratu bolli pirdoppite; Xoossai intte bolli pirdenna. Harata iita gooppite; Xoossai inttena iita geenna. Atto giite; Xoossai intteyyo atto gaana. Immite; Xoossai intteyyo immana. Baqqi naaqqidi siilli kunttin, palahidi wora laalettiyaagaa Xoossai intte kiyuwan idinttidi immana. Aissi giikko, intte harau immanau likkidi makkiyooban Xoossai intteyyo likkidi immana” yaagiis.

39 Yesuusi etassi leemisuwaa odiiddi, hagaadan yaagiis; “Qooqee qooqe kaalettana danddayii? Kaalettikko, naa77ai ollan kunddokkonaa? 40 Tamaariyaagee bana tamaaris-siyaagaappe aadhdhenna; shin tamaaridi wurssida ubbai tamaarissiyaagaa mala gidees.

41 “Ne aifiyan de7iya tuussaa be7akka; shin ne ishaa aifiyan de7iya suullaa aissi xeellai? 42 Ne aifiyan de7iya tuussaa be7ennan waanada ne ishaa, ‘Ta ishau, taani ne aifiyan de7iya suullaa kessoo’ gaanau danddayai? Laa ha lo77o milatiya iitau, kasetada ne aifiyaappe tuussaa kessargga. Hegaappe guyyiyan, ne ishaa aifiyan de7iya suullaa kessanau geeshshada xeellana danddayaasa.

Mittai Ba Aifiyan Erettees
(Maatiyoosa 7:16-20; 12:33-35)

43 “Lo77o mitti iita aife aifenna; hegaadankka, iita mitti lo77o aife aifenna. 44 Aissi giikko, mitta ubbai ba aifiyo aifiyan erettees; agunttappe balase giyo mitta aife, gom77oreppe woine aife maxi erettenna. 45 Lo77o asi ba wozana gidдон de7iya lo77o minjaappe lo77obaa kessees; qassi iita asi ba iita minjaappe iitabaa kessees; aissi giikko, asa dooni a wozanan kumidabaappe haasayeess.

Naa77u Qommo Keettaa Keexxiya Asata
(Maatiyoosa 7:24-27)

46 “Taani giyoogaa oottiyoogaa aggi bayidi, aissi tana, ‘Godau, Godau’ geetii? 47 Taakko yiya ubbai qassi ta qaalaa siyidi azazettiyaagee ai mala asakko taani inttena bessana. 48 I gita ollaa bookkidi, aaho shuchchaa hiixxidi, gimbbidi, keettaa keexxida asa mala. Di7oi di77ido wode, he keettaa sugiis; shin minttidi keexxido gishshau, qaattanau danddayibeenna. 49 SHin ta qaalaa siyidi oottenna urai, aaho shuchcha hiixxennaanne gimbbennan biittan keetta keexxida asa mala. Di7oi sugin, keettai sohuwaara kunddi aggiis; he keettai wolqqaama kunddetta kunddiis” yaagiis.

7

Yesuusi Mato Halaqaa Ashkkaraa Pattiis
(Maatiyoosa 8:5-13)

1 Yesuusi ubbabaa asau wurssi odirggidoogaappe guyye baggan, Qifirinaahooma geliis. ² Issi mato halaqai de7iyaagaassi i dosiyo ashkkarai harggidi, haiqqana matiis. ³ He mato halaqai Yesuusabaa siyido wode, Yesuusi yiidi, ba ashkkaraa pattanau woossana mala, Yihudaa cimata Yesuusakko kiittiis. ⁴ Etinne Yesuusakko yiidi, “Neeni hegaa ayyo oottanau bessees. ⁵ Aissi giikko, i nu asaa siiqidi, Aihuda woosa keettaa ba miishshan keexxiis” yaagidi daro woossidosona. Yesuusinne etaara biis.

⁶ Biidi mato halaqaa keettaa gakkanau matido wode, mato halaqai ba laggeta akko kiittidi, “Ta Godau, daafurooppa; aissi giikko, nena ta soo gelissanau tau bessenna. ⁷ Hegaa gishshau, taani neekko shiiqanau laafa gidiyoogaa erais; shin neeni doona xalaalaa haasaya; ta ashkkarai paxana. ⁸ Taani taappe bollaara de7iyaageetuyyo haarettiya asa; taappe garssaara wotaaddarati de7oosona. Taani issuwaa, ‘Ba’ giikko bees; qassi hinkkuwaa, ‘Haa ya’ giikko yees; ta ashkkaraa, ‘Hagaa ootta’ giikko oottees” yaagiis.

⁹ Yesuusi hegaa siyido wode, aban garamettidi, guyye simmidi, bana kaalliya daro asaa, “Inttena gais; taani hagaa mala ammanuwaa harai atto, Israa7eela biittankka be7abeikke” yaagiis.

¹⁰ Kiitettida asati mato halaqaa soo guyye simmidi, a ashkkarai paxidaagaa be7idosona.

Yesuusi Issi Am77ee Na7aa Haiquwaappe Denttiis

¹¹ Guyyeppe Yesuusi ba erissiyo ashkkaratuuranne daro asaara Naina giyo issi katamaa biis. ¹² Yesuusi katamaa dooni shiiqido wode, asai haiqqida asa ahaa tookkidi efees. Haiqqidaageenne ba aayeessi issi na7aa; a ba azinai haiqqoosappe am77e gidada de7ausu. Katamaa asaappe daroi o kaalliis. ¹³ Godai o be7idi, iyyo qarettidi, “Yeekkoppa” yaagiis. ¹⁴ I shiiqidi, ahaa saaxiniyaa bochchin, tookkida asai eqqiis. Yesuusi, “Na7au, dendda gais” yaagin, ¹⁵ haiqqidaagee xoqqu giidi uttiis. Qassi haasayaa doommin, Yesuusi na7aa a aayeessi immiis.

¹⁶ Asa ubbai daro yayyidi, “Hananabaa yootiya goobai nu giddon beettiis; qassi Xoossai ba asaa maaddanau yiis” yaagiiddi Xoossaa galatidosona. ¹⁷ Hagee i oottidobai Yihudaa biittaa ubbaaninne hegaa heeran de7iya biitta ubban haasayettiis.

Xammaqiya Yohaannisappe Yesuusakko Kiitettida Asata (Maatiyoosa 11:2-19)

¹⁸ Yohaannisi erissiyo ashkkarati hegaa ubbaa Yohaannisassi yootidosona. ¹⁹ Yohaannisi ba erissiyo ashkkaratuppe naa77aa baakko xeesidi, “Yaanaagee neneeyye? Woikko

nuuni haraa naagane?" yaagidi, eti oichchana mala, Yesu-usakko kiittiis.

²⁰ Kiittin eti akko yiidi, " 'Yaanaagee neneeyye? Woikko nuuni haraa naagane?' yaagidi oichchana mala, Xammaqiya Yohaannisi nuna neekko kiittiis" yaagidosona.

²¹ He gallassi Yesuusi daro harggissidi, paxa kaa7iya sahuwaappenne iita ayyaanaappe daro asaa pattiis. Qassi daro qooqe asaa xeelissii. ²² Yesuusi zaaridi, "Biidi intte be7idoogaanne siyidoogaa Yohaannisassi yootite; qooqeti xeelloosona; wobbeti hemettoosona; inchchirichchai oiqqidoogeeti paxoosona; tulleti siyoosona; haiqqidaageeti denddoosona; hiyyeesati wonggeliyaa mishiraachchuwaa siyoosona. ²³ Tana sirennu urai anjjettidaagaa" yaagiis.

²⁴ Yohaannisi kiittidoogeeti biichchidoogaappe guyyiyan, Yesuusi Yohaannisabaa shiiqida asaassi hagaadan yaagidi haasayiis; "Ai be7anau bazzo kiyidetii? Carkkoi qaattiyo shombboquwaa be7anau kiyidetiyye? ²⁵ Yaatin ai be7anau kiyidetii? Lo77iya maayuwaa maayida bitaniyaa be7anau kiyidetiyye? Lo77iya maayuwaa maayidaageetinne duretidi ufaissan de7iyaageeti kawo keettan de7oosona. ²⁶ Yaatin ai be7anau kiyidetii? Hananabaa yootiyaagaa be7anau kiyidetiyye? Ee; taani intteyyo odais; hananabaa yootiyaagaappekka aadhdiyaagaa be7ideta. ²⁷ Xoossaa maxaafan,

'Godai, "Be7a, ta kiittiyoogaa taani neeppe sinttau yeddana.

I neeyyo ogiyaa kessana" yaagees' geetettidi Yohaannisabai xaafettiis.

²⁸ "Taani intteyyo odais; aayee uluwaappe yelettida asa ubban Xammaqiya Yohaannisappe aadhdiya ooninne de7ibeenna; shin Xoossaa kawotettan ubbaappe laafiyaageekka appe aadhdhana" yaagiis.

²⁹ Siyida asai ubbai harai atto qaraxaa shiishshiyaageeti at-tennan, Yohaannisan xammaqettidi, Xoossai xillo gidiyoogaa ammanidosona. ³⁰ SHin higgiiyaa tamarissiyaageetinne Parisaaweti Yohaannisan xammaqettibeenna gishshau, Xoossai etassi qoppidobaa ixxidosa.

³¹ Yesuusi, "Yaatin taani ha wodiya asaa aibiira leemiso? Eti ai milatiyoonaa? ³² Eti qocan uttiya naata milatoosona; bantta gidдон issoi issuwaa xeesidi, 'Nuuni intteyyo cachcha zaiyaa punnida; shin duribeekketa. Yeeho yettaakka kessida; shin yeekkibeekketa' yaagoosona. ³³ Aissi giikko, Xammaqiya Yohaannisi Xoomiidinne woine eessa uyennan yin intte, 'A bolli xalahee de7ees' yaagideta. ³⁴ Taani Asa Na7ai, maddanne uyaidda yin, intte tana Asa Na7aa, 'Ha

yoraanne woine eessaa uyiyaagaa be7ite! Giiraa ekkiyaageetuuranne nagaranchchatuura siiqettees' yaageeta. ³⁵ SHin Xoossaa aadhhdida eratettai ba oosuwan tuma gididi beetees" yaagiis.

Issi Maccaasiyaa Yesuusa Tohuwaa SHittuwaa Tiyaasu

³⁶ Parisaawetuppe issoi banaara laaxaa maanau Yesuusa woossin, Yesuusi a soo yiidi, laaxaa maanau uttiis. ³⁷ He kataman issi nagaranchcha mishiriyaa de7iyaara Yesuusi a son laaxau uttidoogaa erada, albbasxxiroosa giyo shuchchaappe oosettida bilqqaadiyaa kumida shittuwaa ehaasu. ³⁸ Guyyeera a tohuwaa matan eqqada yeekkishin, i afuttai a tohuwan xokkidi, laagottidoogaa ba huuphiyaa binnaan quccausu. Tohuwaa quccaidanne yeraidda shittuwan tiyaasu. ³⁹ Yesuusa ba soo xeesida Parisaawee hegaa be7idi, ba wozana gidдон qoppiiddi, "A nagaranchcha gididiyo gishshau, hagee tumu hananabaa yootiyaagaa gididiyaakko, ha bana bochchiya mishiriyaa oonakko erana" yaagiis.

⁴⁰ Yesuusi zaaridi, "Simoonaa, neessi taani odiyoo bai de7ees" yaagiis.

Yaagin, Simooni, "Tamaarissiyaagoo, yoota" yaagiis.

⁴¹ Yesuusi hagaadan yaagiis; "Naa77u asati issi bitaniyaappe miishsha tal77idosona. Issoi naa77u xeetanne ishataamu biraa tal77in, naa77anttoi laatamanne ichchashu biraa tal77iis. ⁴² Hegaa qanxxanau etassi miishshi xayin, acuwaawai naa77aakka maariis. Yaatin etappe augee a aattidi siiqanai?" yaagiis.

⁴³ Simooni zaaridi, "Dariya biraa aggido bitaniyaa gidennan aggenna" yaagiis.

Yaagin Yesuusi Simooni, "Tumu pirddadasa" yaagiis.

⁴⁴ Yesuusi mishireekko xeellidi, Simooni hagaadan yaagiis; "Hanno mishiriyo be7ai? Taani ne soo yin, harai atto haattaa ta tohuwaassi immabaakka; shin hanna ba afuttan ta tohuwaa laagottada, ba huuphiyaa binnaan quccaasu. ⁴⁵ Neeni tana yerabaakka; shin a taani soo geloosappe ha77i gakkanaashin, ta tohuwaa yerausu. ⁴⁶ Neeni ta huuphiyaa zaitiyan tiyabaakka; shin a ta tohuwaa shittuwan tiyaasu. ⁴⁷ Hegaa gishshau, taani inttessi odais; a daro siiqido gishshau, i nagarai daroi atto geetettiis; shin guutta nagaraa atto giido urai guuttaa siiqees" yaagiis.

⁴⁸ Yesuusi mishiriyo, "Ne nagarai attiiis" yaagiis.

⁴⁹ Yaagin, aara laaxaa maanau uttidaageeti bantta wozana gidдон qoppiiddi, "Harai atto nagaraakka atto gaanau dand-dayiyaagee hagee oonee?" yaagidosona.

⁵⁰ Yesuusi mishiriyo, "Nena ne ammanoi ashshiis; saruwan ba" yaagiis.

8

Yesuusa Kaallidanne Au Oottida Macca Asata

¹ Hegaappe guyyiyan, Yesuusi Xoossaa kawotettaa mishi-raachchuwaa yootiiddi, dumma dumma gita katamaanne guutta katamaa bees. Biyo wode, tammanne naa77u erissiyo ashkkaratinne ² iita ayyaanaappenne wolqqaama harggiyaappe paxida issi issi maccaasatinne aara issippe de7oosona. Hegeetinne laappun xalaheti kiyido Magddala giyo katamaappe yiida Mairaamo, ³ Heeroodisa keettan azaziya Kuza machchiyo Yohaano, Sosinonne Yesuusau bant-tassi de7iyaagaappe immida daro asata.

Zeriyaagaa Leemisuwaa

(*Maatiyoosa 13:1-9; Marqqoosa 4:1-9*)

⁴ Asai katamaappe kataman Yesuusakko shiiqees. Daro asai shiiqidaagau Yesuusi leemisuwaa hagaadan yaagidi odiis; ⁵ “Issi bitanee ba zerettaa zeranau kiyiis. Zerishin, issoi issoi ogiyaa doonan wodhdhidi yerettiis. Yaatin, kafoi hegaa miis. ⁶ Harai shuchchaa bolli wodhdhiis. Mokkidi, dubbai bainna gishshau meliis. ⁷ Issi issi zerettai aguntta gidдон wodhdhiis; wodhdhidi morkkidaagaa agunttai diccidi cuulliis. ⁸ Issi issi zerettai aradda biittan wodhdhidi mokkiis; diccidi xeetu kushiya aifiis” yaagiis.

Yesuusi Leemisuwan Haasayido Gaasotaa

(*Maatiyoosa 13:10-17; Marqqoosa 4:10-12*)

Yesuusi hegaa haasayiiddi, “Siyanau haitti de7iyo urai siyo!” yaagidi wolqqappe haasayiis.

⁹ I erissiyo ashkkarati, “Yaatin, ha leemisuwaa birshshetai aibee?” yaagidi Yesuusa oichchidosona. ¹⁰ Oichchin, i hagaadan yaagiis; “Inttessi Xoossaa kawotettaa xuuraa erai imettiis, shin

harati xeellidi be7enna mala,
siyidikka akeekenna mala,
taani leemisuwan haasayais.

Yesuusi Zerettaa Leemisuwaa Birshshiis

(*Maatiyoosa 13:18-23; Marqqoosa 4:13-20*)

¹¹⁻¹² “Leemiso i haga. Zerettai Xoossaa qaalaa. Ogiyaa doonan de7iya zerettai qaalaa siyidaageetu leemisuwaa bessees; shin hegaappe guyyiyan, eti ammanidi attenna mala, xalahe halaqai yiidi, eta wozanaappe qaalaa efirgges. ¹³ SHuchchaa bollan de7iyaageeti siyiiddi, a qaalaa ufaisan ekkiyaageeta milatoosona; etassi xaphoi baawa. Eti ha77issau ammaniyoogaappe attin, paacee yiyo wode xubettiyaageeta. ¹⁴ Qassi aguntta gidдон wodhdhidaageeti siyiyaageeta milatoosona. Siyidi banttau de7iiddi, de7uwaa

wodiyaa qofan duretetaaninne lo77o de7uwan cuulettiyo gishshau, eta aifee bootennan atti aggees. ¹⁵ SHin aradda biittan wodhdhidaageeti hegeeti lo77o wozanaappenne tumu wozanaappe qaalaa siyidi naagidaageeta; eti danddayaara naagidi aifoosona.

Geeman Wottido Xomppiyaa
(*Marqqoosa 4:21-25*)

¹⁶ “Xomppe oittidi, keren qum77iyai woikko arssa gidдон wottiya asi baawa; shin asai geliiddi, poo7uwaa be7ana mala, xomppiyaa qoncciyān wottees. ¹⁷ Aissi giikko, qosidobai ubbai qoncciyaa kiyana; qassi genttidobai ubbaikka beettenan antenna.

¹⁸ “Simmi, intte siyiyo yohuwaa ezgidi siyite; aissi giikko, issibai de7iyo urau gujji immana. Bainnaagaappe harai atto, he au de7iyaabaa milatiyaagaakka ekkirggana” yaagiis.

Yesuusa Aayyiyoonne Ishantta
(*Maatiyoosa 12:46-50; Marqqoosa 3:31-35*)

¹⁹ Yesuusa aayyiyaanne ishantti akko yiidosona; shin daro asaa giddoora aadhdhiyo sohoi baina gishshau, aara gaitanau danddayibookkona. ²⁰ Asai Yesuusa, “Ne aayyiyaanne ne ishantti nenaara gaitana koyidi, karen eqqidosa” yaagiis.

²¹ SHin Yesuusi zaaridi, “Ta aayyiyaanne ta ishantti Xoosaa qaalaa siyiyaageetanne oottiyaageeta” yaagiis.

Yesuusi Gotiyaa Seeriis
(*Maatiyoosa 8:23-27; Marqqoosa 4:35-41*)

²² Issi gallasi, Yesuusi ba erissiyo ashkkaratuura issippe wolwoluwan gelidi, “Abbaa hefintti pinnoos” yaagiis; yaagin biidosona. ²³ Biishin Yesuusi xiskkiis. Wolqqaama gotee abbaa bolli yiis. Wolwoluwan haattai kumi kumi yees. Yiidi haattai eta mittana hanin, ²⁴ erissiyo ashkkarati Yesuusakko biidi, “Godau, Godau, nuuni xayoos” yaagidi, xiskuwaappe a denttidosa.

Yesuusi denddidi, gotiyaanne beetaa aggite gin, goteenne beetai woppu giidosona. ²⁵ Yaatin Yesuusi, “Intte ammanoi anee?” yaagiis.

Eti yayyidinne garamettidi bantta gidдон, “Hagee laa harai atto, gotiyaanne haattaa azaziyaagee oonee? Etikka ayyo azazettoosona” yaagidosona.

Yesuusi Xalaheti Oiqqido Bitaniyaa Pattiis
(*Maatiyoosa 8:28-34; Marqqoosa 5:1-20*)

²⁶ Galiila ginan sinttaara de7iya Gerggesenoona giyo biittaa wolwoluwan biidosona. ²⁷ Yesuusi abbaappe gaxaa kiyiyoorin, xalaheti de7iyo bitanee katamaappe kiyidi, aara gaittiis; asa moogiyo gonggoluan i daro laittaa de7iyoogaappe attin, son de7enna. ²⁸ Yesuusa be7idi, a sinttan kunddidi, qaalaa xoqqu oottidi, “Ubbaappe bolla Xoossaa Na7au Yesu-usaa, tananne nenanne aibee gattiyai? Hayyanaa tana qaxxayopparkkii” yaagiis. ²⁹ I heгаа aissi giidee giikko, Yesuusi tuna ayyaanai bitaniyaappe kiyidi baana mala azazidoogaassa. Daroto tuna ayyaanai bitaniyaa oiqqi uttido gishshau, sanssalataaninne huqqunna biratan qashettidi naagettes; shin sanssalataa duuttees. Xalahee a bazzo yedettes.

³⁰ Yesuusi a, “Ne sunttai oonee?” yaagidi oichchiis.

Daro xalaheti an de7iyo gishshau, “Ta sunttai Leegiyoonaa” yaagiis. ³¹ Xalaheti Yesuusa, “Nuna ciimma ollau yeddopparkkii” yaagidi woossidosona.

³² He deriyaa bollan daro gudunttaa wudee hemettees; xalaheti gudunttatu giddo gelana mala Yesuusa woossin, i, “Biite” yaagiis. ³³ Yaagin xalaheti bitaniyaappe kiyidi, gudunttatun gelin, wudee kakaara jaamiiddi abban gelidi, meetetti bayiis.

³⁴ Gudunttaa wudiyaa heemmiyaageeti hanidabaa be7ido wode, baqati biidi, katamaaninne katamaappe gaxa biittan yootidosona. ³⁵ Yootin asai hanidabaa be7anau kiyidi, Yesu-usakko biis. Xalahee kiyido bitanee ba wozanai simmin, maayuwaa maayidi, Yesuusa gediya matan uttidaagaa asai be7idi yayyiis. ³⁶ Hegaa be7ida asati xalaheti oiqqido bitanee waani paxidaakko, asaassi yootidosona. ³⁷ Gerggesenoona biittan de7iya asai ubbai daro yayyido gishshau, bantta matappe baana mala, Yesuusa woossidosona. Yesuusi wolwoluwan gelidi simmiis.

³⁸⁻³⁹ Xalaheti kiyido bitanee Yesuusaara de7ana mala, Yesuusa woossiis; shin i, “Ne soo simmada, Xoossai neessi waanida gitabaa oottidaakko yoota” yaagidi a yeddiis. Yeddin, bitanee baassi Yesuusi waanida gitabaa oottidaakko, kataman de7iya asa ubbau yootiiddi biis.

Yaa7iroosa Na7iyoonne Yesuusa Maayuwaa Bochchida Mishiriyo

(Maatiyoosa 9:18-26; Marqqoosa 5:21-43)

⁴⁰ Ubaa asai Yesuusa naagiiddi uttido gishshau, i simmido wode mokiidosona. ⁴¹⁻⁴² Yaa7iroosa giyoogee Aihuda woosa keettaa halaqai Yesuusakko yiis. Ayyo tammanne naa77u laitta na7iyaa de7iyaara harggada haiqqana haniyo

gishshau, Yesuusa tohuwan kunddidi, ba soo gelana mala, a minttidi woossiis.

Yesuusi yaa biishin, asai ubbasaara shiiqidi, a un77iis. ⁴³ Tammanne naa77u laittaaasappe doommidi, i bollaappe suuttai goggiyo issi maccaasiyaa de7ausu. Aakimetussi qanxxaidda ba miishsha ubbaa wurssaasu; shin ooninne o pattanau danddayibeenna. ⁴⁴ Guyyeera shiiqada Yesuusa afalaa macaraa bochchaasu; bochchin i bollaappe goggiya suuttai sohuwaarakka aggi bayiis.

⁴⁵ Yesuusi, “Tana bochchidai oonee?” yaagiis.

Ubba asai, “Nuna gidokko” yaagin, PHeexiroosinne aara is-sippe de7iyaageeti, “Godau, daro asai nena sugiiddi un77ees; “Tana bochchidai oonee?” gai?” yaagidosona.

⁴⁶ SHin Yesuusi, “Taappe wolqqai kiyido gishshau, tana issi urai bochchidoogaa taani erais” yaagiis.

⁴⁷ Maccaasiyaa qosettada attanau danddayennaagaa er-ada, kokkoraidda Yesuusa sinttan gufannaasu; a Yesuusa aissi bochchidaakkonne qassi waanada sohuwaara paxi-daakko asa ubbaa sinttan Yesuusau yootaasu. ⁴⁸ I, “Ta na7ee, nena ne ammanoi pattiis; saro ba” yaagiis.

⁴⁹ Yesuusi biron hegaa giishin, issi asi Aihuda woosa keet-taa halaqaa sooppe yiidi, “Ne na7iyaa haiqqaichchaasu; simmi tamaarissiyaagaa daafurssoppa” yaagiis.

⁵⁰ SHin eti giyoobaa Yesuusi siyidi, “Yayyoppa; ammano xalaalaa ammana; a paxana” yaagidi Yaa7i-roosassi yootiis.

⁵¹ Yesuusi soo geliiddi, PHeexiroosappe, Yaaqoobappe, Yohaannisappe, na7ee aayeepenne aawaappe harai ooninne banaara gelenna mala diggiis. ⁵² Ubbai na7eessi, “Aayyee aayyee!” yaagidi yeekkoosona. SHin Yesuusi, “Yeekkoppite; na7iyaa xiskkausuppe attin, haiqqabeikku” yaagiis.

⁵³ A haiqqidoogaa eridi, asai a bolli miicciis. ⁵⁴ SHin Yesuusi i kushiya oiqqidi, “Na7ee, dendda” yaagidi xeesiis.

⁵⁵ Na7ee shemppoi simmin, sohuwaara na7iyaa dendda ag-gaasu. Yesuusi, “Iyyo miyoobaa immite” yaagidi azaziis.

⁵⁶ I aawainne aayyiyaa garamettidosona. SHin Yesuusi, “Hanidaagaa oossinne odoppite” yaagidi azaziis.

9

*Yesuusi Ba Erissiyoo 12 Ashkkarata Wonggeliyaa Mishi-raachchuwaa Odanaadan Kiittiis
(Maatiyoosa 10:5-15; Marqqoosa 6:7-13)*

¹ Yesuusi ba tammanne naa77u erissiyoo ashkkarata is-sippe baakko xeesidi, xalahiyaa ubbaa asaappe kessanaunne

harggiyaageeta pattanau etassi wolqqaanne alaafetettaa immiis.

² Xoossaa kawotettaabaa yootanaunne harggiyaageeta pattanau eta kiittiis. ³ I eta hagaadan yaagiis; “Gatima woi qarcciita woi quma woi miishsha ainnekka ogiyaa biiddi oiqqoppite; naa77antto qoliyaakka oiqqoppite. ⁴ Inttena asi awan mokiikka, katamaappe kiyana gakkanaashin, he keettan utti bayite. ⁵ Katamaa asi inttena mokkennan ixkikko, he katamaappe kiyite; kiyiiddi eti inttena mokkennan ixkidoogaassi markka gidana mala, intte tohuwaappe buhiyaa shocite” yaagiis.

⁶ Erissiyo ashkkarati biidi, qeeri katama ubban Xoossaa qaalaa yootiiddinne harggiya asaa ubbasan pattiiddi yuuy-oosona.

Heeroodisi Yesuusa Woriyaa Siyiis

(Maatiyoosa 14:1-12; Marqoosa 6:14-29)

⁷⁻⁸ Galiila biittaa haariya Heeroodisi hanidabaa ubbaa siyiis. Issi issi asai, “Yohaannisi haiquwaappe denddiis” yaagees; hinkko asai, “Eelaasi kiyidi beettiis” yaagees; harati, “Beni hananabaa yootiyaageetuppe issoi denddiis” yaagoosona. Hegaa gishshau, Heeroodisi ba wozana giddon metootiis. ⁹ Metootidi, “Taani Yohaannisa qooriyaa muucissargaas; shin hagaadan asi haasayiyo bitanee oonee?” yaagidi, Yesuusa be7anau koyiis.

Yesuusi Ichchashu SHa7u Asaa Miziiis

(Maatiyoosa 14:13-21; Marqoosa 6:30-44; Yohaannisa 6:1-14)

¹⁰ Yesuusi kiittidoogeeti simmidi, bantta oottidobaa ubbaa Yesuusassi odidosona. Yesuusi eta xalaalaa ekkidi, Beeta-saida giyo katamaa matan de7iya bazzuwaa biis. ¹¹ Asai a eridi kaallin, eta mokiiki, Xoossaa kawotettaabaa yootiis; harggiyaappe pattanau koshshiyoogetakka pattiis.

¹² Sa7ai omariyo wode, tammanne naa77u erissiyo ashkkarati Yesuusakko yiidi, “Asa ubbai dere giddonne qeeri katamatu giddo biidi, aqiyoosaanne shinqqe demmana mala, asaa yedda; aissi giikko, nuuni hagan asi bannasan de7oos” yaagidosona.

¹³ SHin Yesuusi eta, “Asau miyoobaa intte immite” yaagiis.

Yaagin eti, “Nuuyyo ichchashu oittappenne naa77u moleppe hari baawa; nuuni ha daro asau qumaa shammanau baanaagaa koyai?” yaagidosona. ¹⁴ Aissi giikko, he sohuwan ichchashu sha7u gidiya asai de7ees.

Yesuusi ba erissiyo ashkkarata, “Ishatamu ishatamu asaa citan citan shaakki shaakki utissite” yaagiis. ¹⁵ Erissiyo ashkkarati i giidoogaadan, ubba asaa utissidosona. ¹⁶ Yesuusi

ichchashu oittaanne naa77u moliyaa oiqqidi, saluwaa pude xeellidi, Xoossaa galatiis; he oittaanne moliyaa menttidi, “Daro asaa sintti aattite” yaagidi, erissiyo ashkkaratussi immiis. ¹⁷ Asa ubbai miidi kalliis; kallin attida xarzzai tammanne naa77u sampmaa kumidaagaa denttidosona.

*PHeexiroosa Ammanuwaanne A Markkatettaa
(Maatiyoosa 16:13-19; Marqqoosa 8:27-29)*

¹⁸ Issitoo Yesuusi barkka woossiyo wode, i erissiyo ashkkarati a matan de7oosona; de7ishin, “Asai tana oona gii?” yaagidi eta oichchiis.

¹⁹ Eti zaaridi, “Asai nena Xammaqiya Yohaannisa yaagees; hara asai Eelaasa yaagees; harai qassi beni hananabaa yootiyaageetuppe issoi denddiis yaagees” yaagidosona.

²⁰ Yaagin Yesuusi eta, “Yaanin intte tana oona geetii?” yaagiis.

PHeexiroosi zaaridi, “Neeni Xoossai tiyido Kiristtoosa” yaagidi zaariis.

*Yesuusa Kaalliyo Hanotaa
(Maatiyoosa 10:38-39; 16:24-28; Marqqoosa 8:34-38;
Luqaasa 14:26-27)*

²¹ SHin Yesuusi eta, “Hagaa oossinne odoppite” yaagidi, minttidi azaziiddi, ²² “Taani, Asa Na7ai, daro waayettanau bessees; tana cimati, qeese halaqatinne higgiiyaa tamaaris-siyaageeti ixnanau bessees; eti tana woranaunne taani heez-zantto gallassi haiquwaappe denddanau bessees” yaagiis.

²³⁻²⁴ Yesuusi asa ubbaa hagaadan yaagiis; “Ba shemp-puwaa ashshana koyiya urai bashshana; shin ba shemp-puwaa ta gishshau bashshiya urai ashshana; heгаа gishshau, tana kaallana koyiya urai de7ikko, bana yeggi bayo; yaa-tidi ubba gallassi ba masqqaliyaa tookkidi, tana kaallo.

²⁵ Issi urai ba huuphiyaa bashshidi, woi bau pacissidi, sa7an de7iya ubbabaa bau shiishshikko, a ai maaddanee?

²⁶ Asi tanaaninne ta qalan yeellatikko, taani Asa Na7ai, ta bonchchuwaara, ta Aawaa bonchchuwaaranne geeshsha kiitanchchatu bonchchuwaara yiyo wode, aani yeellatana.

²⁷ Taani intteyyo tumaa gais; amarida asati Xoossaa kawotetta be7ennan haiqqennaageeti hagan de7oosona” yaagiis.

*Yesuusa Merai Laamettiis
(Maatiyoosa 17:1-8; Marqqoosa 9:2-8)*

²⁸ Yesuusi hegaadan giidoogaappe guyyiyan, hosppun gallassa gidiaagaa gam77idi, PHeexiroosa, Yohaannisanne Yaaqooba ekkidi, woossanau deriyaa huuphiyaa kiyiis.

²⁹ I woossishin, a merai laamettiis. A maayoikka phoolidi booxxiis. ³⁰ Akeekennan, Muusanne Eelaasa giyo naa77u

asati kiya beettidi, aara haasayidosona. ³¹ Eti bonchchuwaara beettidi, Yesuusi Xoossaa qofaa polanau Yerusalaamen haiqqanaagaa aara haasayidosona. ³² SHin PHeexiroosinne aara de7iyaageeti xiskkuwan kairidosona. SHin beegottidi, Yesuusa bonchchuwaanne aara issippe eqqida naa77u asata be7idosona. ³³ He naa77u asati Yesuusa matappe biishin, PHeexiroosi Yesuusassi woigiyaakko akeekidi erennan a, “Ta Godau, nuuni hagan de7iyoogee nuussi lo77o; nuuni heezzu zamppata issuwaa neessi, issuwaa Muusessi, issuwaa Eelaasassi zamppayana” yaagiis.

³⁴ PHeexiroosi heгаа etassi giishin, shaarai yiidi, eta genttiis. Genttishin erissiyo ashkkarati yayyidosona. ³⁵ SHaaraappe, “Hagee taani doorido ta Na7aa; i giyoogaa siyite” giya qaalai yiis. ³⁶ Yiidoogaappe guyyiyan, Yesuusi barkka attiis. Eti co77u giidi, oossinne he wode be7ido yohuwaappe ainne odibookkona.

Yesuusi Tuna Ayyaanai Oiqqido Na7aa Pattiiis
(Maatiyoosa 17:14-18; Marqqoosa 9:14-27)

³⁷ Wonttetta gallassi, eti deriyaappe duge wodhdhido wode, daro asai Yesuusaara gaittiis. ³⁸ Asai qoppennan asaappe issoi ba qaalaa xoqqu oottidi, “Tamaarissiyaagoo, taassi issi na7aa xalaalai de7iyo gishshau, neeni a be7anau nena woossais; ³⁹ qassi iita ayyaanai au denddees; denddidi akeekennan a waasissees; a doonaara hoommoi goppattana gakkanaashin a kokkorssidi, ubba gallassi qohiyooгаappe attin, a elle yeddenna. ⁴⁰ Ne erissiyo ashkkarati he iita ayyaanaa kessana mala, taani eta woossaas; shin dandday-ibookkona” yaagiis.

⁴¹ Yesuusi zaaridi eta, “Ammanenna ha wodiyaа geella asau! Taani inttenaara aude gakkanaashin de7anee? Qassi inttebaa aude gakkanaashin danddayanee? Ne na7aa haa ekka ya” yaagiis.

⁴² Na7ai yiishin, xalahee a sa7an ooggidi kokkorssiis; shin Yesuusi tuna ayyaanaa agga giidi, na7aa pattidi, a aawaassi zaaridi immiis. ⁴³ Asa ubbai Xoossaa gita wolqqan garamettiis.

Yesuusi Ba Haiquwaabaa Naa77anttuwaa Yootiis
(Maatiyoosa 17:22-23; Marqqoosa 9:30-32)

Eti ubbai Yesuusi oottido ubbanan garamettishin, i ba erissiyo ashkkaratussi yootiiddi, ⁴⁴ “Tana Asa Na7aa asi asau aattidi immana; ha yohuwaa dogoppite” yaagiis. ⁴⁵ SHin i giyoogaa eti akeekibookkona; eti akeekenna mala, etappe yohoi geemmiis. He yohuwaa a oichchanau yayyoosona.

*Ubbaappe Aadhdhiyai Oonee? Giyo Oishaa
(Maatiyoosa 18:1-5; Marqqoosa 9:33-37)*

⁴⁶ Erissiyoo ashkkarati, “Nu giddon aadhdhiyaagee oonee?” yaagidi palamettidosona. ⁴⁷ Yesuusi eti qoppiyoogaa eridi, guutta na7aa ehiidi, ba matan essidi, ⁴⁸ “Ha guutta na7aa ta sunttan mokkiya ooninne tana mokkees; qassi tana mokkiyaagee tana kiittidaagaakka mokkees; aissi giikko, intte ubbaa giddon guuxxiyaagee ubbaappe gitatees” yaagiis.

*Intte Giyoogaa PHalqqenna Urai Intte Bagga
(Marqqoosa 9:38-40)*

⁴⁹ Yohaannisi zaaridi, “Godau, issi asi ne sunttan xalaheta kessiyaagaa nuuni be7idi, nu bagga gidenna gishshau, a diggida” yaagiis.

⁵⁰ SHin Yesuusi a, “Intte giyoobaa phalqqenna urai intte bagga gidiyo gishshau, a diggoppite” yaagiis.

Samaariyaa Asati Yesuusa Mokkanau Koyibookkona

⁵¹ Yesuusi saluwaa biyo wodee matin, Yerusalaame baanau denddiis. ⁵² Qassi ba kiittiyoogeta baappe sinttau kiittiis; kiittin eti ayyo ubbabaa giigissanau, Samaariyaa biittan de7iya issi qeeri katamaa biidosona. ⁵³ SHin i Yerusalaame baanau dendidoo gishshau, asai a mokiibeenna. ⁵⁴ I erissiyoo ashkkarati Yaaqoobinne Yohaannisi hegaa be7idi, “Godau, nuuni Eelaasi oottidoogaadan, ‘Tamai saluwaappe yiidi eta mo’ yaagana mala koyai?” yaagidosona.

⁵⁵ SHin guyye simmidi eta, “Aggite, inttessi ai mala ayyaani de7iyaakko erekketa. ⁵⁶ Taani, Asa Na7ai, asa shemppo ashshanau yiidoogaappe attin, bashshanau yabeikke” yaagiis. Eti harasan de7iya qeeri katamaa biidosona.

*Yesuusa Kaalliyaaageeta Gakkiya Paaciyaa
(Maatiyoosa 8:19-22)*

⁵⁷ Eti ogiyaara biishin, issi bitanee a, “Godau, neeni biy- oosaa ubbaa taani nena kaallana” yaagiis.

⁵⁸ Yesuusi a, “Worakanatussi ollai de7ees; kafotussikka keetta de7ees; shin taani, Asa Na7ai, zin77ada shemppa ekkioosikka tau baawa” yaagiis.

⁵⁹ Yesuusi haraa, “Tana kaalla” yaagiis.

SHin, bitanee “Godau, taani kaseta baada ta aawaa moo- goo?” yaagiis.

⁶⁰ Yaagin Yesuusi a, “Haiqqidaageeti bantta haiqqidaageeta moogona; nena gidikko baada, Xoossaa kawotettaabaa yoota” yaagiis.

⁶¹ Qassi hara bitanee, “Godau, taani nena kaallana; shin koiroora ta so asaa saro goo?” yaagiis.

⁶²SHin Yesuusi a, “Booraa goyiiddi, guyye xeelliyai ooninne Xoossaa kawotettaassi bessenna” yaagiis.

10

Wonggeliyaa Tamaarissanaadan, Yesuusi 70 Erissiyo Ashkkarata Kiittiis

¹ Hegaappe guyyiyan, Godai hara laappun tammu asata dooriis. Etappe naa77aa naa77aa bau baanau qoppi uttido katamaanne sohuwaa ubbaa baappe sinttau kiittiis. ² I eta hagaadan yaagiis; “Kattai daro; shin cakkiyaageeti guutta; heгаа gishshau, kattaa Godai kattaa cakkiyaageeta yeddana mala, a woossite. ³ Ha77i biite; taani inttena wanggireello gidon de7iya dorssa maraadan yeddais. ⁴ Korjjokka qarccitakka caammakka oiqqoppite; ogiyan oonanne sarotoppite.

⁵ “O keettanne intte geliyo wode koiroora, ‘Sarotettai ha keettaassi gido’ yaagite. ⁶ Sarotettaa koyiya asi hegan de7ikko, sarotettan i de7ana; shin koyennan ixzikko, sarotettai inttekko simmana. ⁷ Oosanchchaassi damoozaa qanxxanau koshshiyoo gishshau, eti immiyoojaa miiddinne uyiiddi he keettan utti bayite; ha sooppe ya soo booppite.

⁸ “Intte ai katamanne geliyo wode, asi inttena mokiikko, intte sinttau aattidobaa miite. ⁹ Hegan de7iya hargganchchata pattidi eta, ‘Xoossaa kawotettai inttekko matiis’ yaagite; ¹⁰ shin intte geliyo katama ubbai inttena mokiikkannan ixzikko, he katamaa ogiyaa kiyidi, ¹¹ ‘Nuuni inttena yeellayanau, harai atto intte katamaappe nu tohuwaa oiqqida buhiyaakka inttessi pittoos; shin Xoossaa kawotettai inttekko matidoogaa heгаа erite’ yaagite. ¹² He gallassi Sadooma katamai ekkido pirddaappe aadhdiya pirddai he katamaa gakkanaagaa taani inttessi odais.

Ammanennan Ixxido Gishshau Walassido Katamata (Maatiyoosa 11:20-24)

¹³ “Koraaziine katamau, neeyyo aayye7ana; Beetasaida katamau, neeyyookka aayye7ana; aissi giikko, intte bolli Xoossai oottido malaatai Xiirsoosa katamaaninne Sidoona kataman oosettidobaa gidiyaakko, eti waaruwaa maayidi, bidinttaa tistidi, beni bantta nagaraappe simmanaagaa shin; ¹⁴ pirddaa gallassi Xoossai intteppe Xiirsoosa katamaunne Sidoona katamau pirddaa kehissana. ¹⁵ Qassi Qifirinaahooma katamau, neeni saluwaa pude xoqqu gaanau koyadii? Neeni Si7ooliyaa duge wodhdhana.

¹⁶ “Intte giyoobaa siyiya asi taani giyoobaa siyees; inttena ixxiya urai tana ixtees; tana ixxiya urai tana kiittidaagaakka ixtees” yaagiis.

70 Erissiyo Ashkkarati Kiitettidosappe Simmidosona

17 Laappun tammu asati, “Godau, harai atto xalahetikka ne sunttan nuussi azazettidosona” yaagiiddi ufaissan simmidosona.

18 Yesuusi etassi hagaadan yaagiis; “Seexaanai wolqqanttadan saluwaappe kunddishin, taani be7aas. 19 Intte shooshshaanne masimasuwaa yedhdhidi hemettana mala, morkkiyaa wolqqaa ubbaa bolli inttessi godatettaa immaas. Inttena qohiyaabi aibinne baawa. 20 Tuna ayyaanai inttessi azazettiyo gishshau ufaittoppite; shin intte sunttai saluwan xaafettido gishshau ufaittite” yaagiis.

*Yesuusi Ba Ufaissaa Qonccissiis
(Maatiyoosa 11:25-27; 16:13-17)*

21 Yesuusi he wode Geeshsha Ayyaanau ufaittidi, hagaadan yaagiis; “Ta Aawau, saluwaa sa7aa Godau, neeni haggaa aadhdhida eranchchatuppenne akeekanchchatuppe genttada, erenna naatussi qonccissido gishshau, nena galatais; ee, ta Aawau, aissi giikko, hegee ne shenedan oosettiis.

22 “Ta Aawai taassi ubbabaa immiis; Aawaappe harai ooninne Na7ai oonakko erenna; Na7aappenne Na7ai Aawaa bessanau koyiyo asatuppe attin, harai ooninne Aawai oonakko erenna” yaagiis.

23 Yesuusi ba erissiyo ashkkaratukko guyye simmidi, eta xalaalaa hagaadan yaagiis; “Intte be7iyooгаа be7iyaageeti anjjettidaageeta. 24 Taani inttessi yootiyooгee aibee giikko, hananabaa yootiyaageetuppe darotinne kawoti intte be7iyooгаа be7anau koyidosona; shin be7ibookkona; intte siyiyooгааakka siyanau koyidosona; shin siyibookkona” yaagiis.

Asau Qarettiya Samaare Bitaniyaa

25 Higgiiyaa tamarissiya issoi Yesuusa paaccanau akko yiidi, “Tamarissiyaagoo, taani merinaa de7uwaa laattanau ai oottoo?” yaagidi a oichchiis.

26 Yesuusi zaaridi, “Higgiiyan xaafettidaagee aibee? Neeni ai nabbabai?” yaagiis.

27 Bitanee zaaridi, “Neeni Godaa ne Xoossaa ne kumetta wozanaappenne ne kumetta shemppuwaappe, ne kumetta wolqqaappenne ne kumetta qofaappe siiqa; ne shooruwaakka ne huuphedan siiqa” yaagiis.

28 Yaagin Yesuusi a, “Neeni giyoogee tuma; heгаа ootta; neeni merinau de7ana” yaagiis.

29 SHin higgiiyaa tamarissiyaagee bana xillissanau koyidi Yesuusa, “Ta shoori oonee?” yaagiis.

30 Yesuusi zaaridi, “Issi bitanee Yerusalaameppe Yarkko bees; biishin, panggati a bolli kiyidosona. Eti a maayuwaa

qaari ekkidi, a shocidi, haiquwaappenne paxaappe gid-duwan yeggidi biidosona. ³¹ Issi qeese qaadadan he ogiyaara biiddi, he bitaniyaa be7iis; be7idi a yeggi bayidi, harasaara aadhdhiis. ³² Hegaadanka qassi Leewa zaree he sohuwara biiddi, bitaniyaa be7idi, yeggi bayidi, harasaara aadhdhiis. ³³ SHin Samaariyaa asa issoi he ogiyaara biiddi, akko yiis. A be7idi, ayyo qarettiis. ³⁴ Akko shiiqidi, za-itiyaanne woiniyaa eessaa a masunttaa bolli tigidi, qachchiis. Ba hariyaa togissidi, imattai aqiyo sohuwaa efiis; efiidi a maaddiiddi aqiis. ³⁵ Wonttetta gallassi naa77u shilinggiyaa kessidi, imattai aqiyo sohuwaa naagiyaagaassi immidi, 'A naaga; neeni aani wurssiyo miishshai aappuna gidikkonne, taani guyye simmiyo wode, neessi qanxxana' yaagiis.

³⁶ "Yaatin he panggati shocido bitaniyaassi ha heezzu asatuppe augee shoorotiyai?" yaagiis.

³⁷ Yaagin higgiiyaa tamarissiyaagee, "Ayyo kehidaagee shoorotees" yaagiis.

Yaagin Yesuusi a, "Baada neenikka hegaadan ootta" yaagiis.

Yesuusi Marttinne Mairaami Soo Biis

³⁸ Yesuusinne i erissiyoo ashkkarati biishin, i issi qeeri kata-maa gelin, issi Martto giyo maccaasiyaa a ba son mokkaasu. ³⁹ Marttissi Mairaamo giyo michchiyaa de7iyaara Yesuusa tohuwaa matan uttada, a qaalaa siyaasu. ⁴⁰ SHin Martta baassi oosoi darido gishshau, ba wozana gidдон daro metootaasu. Yesuusakko shiiqada, "Godau, taani ha ubba oosuwaa oot-tishin, ta michchiyaa utta bayidoogaa qoppikkii? Yaatikko o tana maadda ga" yaagaasu.

⁴¹ Yaagin Yesuusi zaaridi o, "Marttee, Marttee, neeni daroban hirggaasa; qassi tuggataasa. ⁴² SHin koshshiyaagee issibaa; Mairaama baappe ooninne ekkenna lo77obaa dooraasu" yaagiis.

11

Yesuusi Woosaabaa Tamarissiiis (Maatiyoosa 6:9-13; 7:7-11)

¹ Yesuusi issi sohuwan woossees. Woosaa wurssido wode, i erissiyoo ashkkaratuppe issoi, "Godau, Yohaannisi ba erissiyoo ashkkarata tamarissidoogaadan, nuuni woigi woos-sanaakko, nuna tamarissa" yaagiis.

² Yesuusi eta, "Xoosaa woossiiddi, hagaadan yaagite; 'Saluwan de7iya nu Aawau,
ne geeshsha sunntai anjjetto.
Ne kawotettai yo.

Ne shenee saluwan hanidoogaadan, sa7ankka hano.

³ Hachchi hachchi koshshiya qumaa
nuuyyo hachchi imma.

⁴ Nuuni nuna naaqqidaageetuyyo
ubbaa atto giido gishshau,
neenikka nu naaquwaa atto ga.
Nuna iitabaappe ashshanaappe attin,
paacen gelissoppa'
yaagite" yaagiis.

⁵ Yesuusi ba erissiyo ashkkarata hagaadan yaagiis; "Geel-
ladan hai intteppe issoi qamma bilahe ba lagge asa soo
biidi, 'Ta ishau, taassi heezzu baso oitta tal77a. ⁶ Aissi
giikko, ta laggee ogeppe ta soo yiis; taani a sintti aat-
tiyoobi baawa' yaagikko, ⁷ a laggee sooppe haasayiiddi,
'Tana daafurssoppa; karee gorddettiichchiis; ta naatika
tanaara hiixan de7oosona; taani denddada, neessi ainne
immanau danddayikke' yaagane? ⁸ Taani inttessi odiiyoogee
aibee giikko, i a lagge gidido gishshau, denddi eqqidi, ayyo
ainne immennan ixikkokka, a laggee a oichchiiddi waissido
gishshau, denddidi i koyiyoobaa ubbaa immana.

⁹ "Taani inttessi odais; woossite, intte ekkana; koyite, intte
demmana; kare yiidi xeesite; karee intteyyo dooyettana.
¹⁰ Aissi giikko, woossiya ubbai ekkana; koyiya urai dem-
mana; qassi kare yiidi xeesiya urau karee dooyettana.

¹¹ "Intte giddon ba na7i, 'Quma imma' giikko, shuchcha
immana aawi de7ii? 'Mole imma' giikko shooshsha imma-
nee? ¹² Woi, 'PHuuphulle imma' giikko masimaso immanee?
¹³ Intte iita gidiiddi, intte naatussi lo77obaa immiyoogaa
erikko, yaatin saluwan de7iya Aawai bana woossiyaagee-
tussi Geeshsha Ayyaanaa waati darissidi immanddeeshsha?"
yaagiis.

Yesuusanne Bi7eeli-Zeebula
(Maatiyoosa 12:22-30; Marqoosa 3:20-27)

¹⁴ Yesuusi bitaniyaappe duude xalahiyaa kessiis; xalahee
kiyidoogaappe guyyiyan, bitanee haasayaa doommin, asai
garamettiis. ¹⁵ SHin etappe issoi issoi, "Xalahetu halaqaa
Bi7eeli-Zeebuli baayyo wolqqaa immin, xalaheta kessees"
yaagiis. ¹⁶ Harati a paaccanau i saluwaappe malaataa oot-
tana mala koyidosona. ¹⁷ SHin Yesuusi eta qofaa eridi,
eta hagaadan yaagiis; "Ba giddon shaakettiya kawotetta ub-
bai xayana; shaakettiya keettaikka kunddana. ¹⁸ Yaatin
Seexaanaa kawotettai ba giddon shaakettikko, he kawotet-
tai waanidi eqqanee? Intte tana, 'Bi7eeli-Zeebuli neessi
wolqqaa immin, xalaheta kessaasa' yaageeta. ¹⁹ Tau Bi7eeli-
Zeebuli wolqqaa immin, taani xalaheta kessiyaabaa gidikko,
intte asau wolqqaa ooni immin, xalaheta kessanee? Hegaa

gishshau, eti intte bolli pirddana. ²⁰ SHin Xoossai tau wolqqaa immiin, taani xalaheta kessiyaabaa gidikko, simmi Xoossaa kawotetta inttekkoyiichchiis.

²¹ “Tooraanne gondalliyya oiqqida mino bitanee ba keettaa naagikko, a mehee saro de7ana. ²² SHin appe minniyaagee yiidi, a xoonidi i ammani uttido tooraanne gondalliyya appe wotti ekkidi, a mehiyaa shaakkees.

²³ “Ta bagga gidenna urai tabaa ixtees; qassi tanaara is-sippe shiishshennaagee laalees.

Tuna Ayyaanai Asaa Giddo Simmidi Geliyo Geluwa
(Maatiyoosa 12:43-45)

²⁴ “Tuna ayyaanai asappe kiyiyo wode, baayyo shemp-piyooosaa koyiiddi, haatti bannasaara aadhdhees; au beet-tennan ixzikko, ‘Taani aggada yiido ta keettaa simmana’ yaagees; ²⁵ simmidi yiyo wode, keettaa pitettidi, giigi utti-daagaa demmees. ²⁶ Hegaappe guyyiyan, biidi baappe iitiya laappun hara ayyaanata ehees; he ayyaanati gelidi, hegan de7oosona; he bitaniyaa de7oi kaseegaappe guyyeegee keehi iitees” yaagiis.

Tumu Ufaissaa

²⁷ Yesuusi hagua gin, asaa gidoppe issi maccaasiyaa qaalaa xoqqu oottada, “Nena tookkida uloinne neeni xam-mido xanttai anjjettidaageeta” yaagaasu. ²⁸ SHin Yesuusi, “Anjjettidaageeti Xoossaa qaalaa siyidi, he qaalai azaziy-oogaadan oottiyaageeta” yaagiis.

Yonaasi Malaataa Gidiyo Hanotaa
(Maatiyoosa 12:38-42)

²⁹ Daro asai shiiqido wode, Yesuusi hagaadan yaaganau doommiis; “Malaataa koyiya ha wodiya asai iita; hananabaa yootiya Yonaasa malaataappe harai ayyo imettenna. ³⁰ Yonaasi Nanawe katamaa asaassi malaata gididoogaadan, taani Asa Na7ai, ha wodiya asaa malaata gidana. ³¹ Tohossa bagga biittaa kawiyaa Solomona aadhdhida eratetta siyanau sa7aa gaxaappe yiido gishshau, pirddaa gallassi denddada, ha wodiya asaa mootana; be7ite; Solomonappekka aadhdhiyaagee hagan de7ees. ³² Nanawe asai Yonaasi yootidoogan bantta nagaraappe simmido gishshau, pirddaa gallassi denddidi, intte bolli pirddana; be7ite; Yonaasappe aadhdhiyaagee hagan de7ees.

³³ “Soo geliya asaassi poo7ana mala, xomppiyaa xom-pidi, xoqqan wottanaappe attin, genttidi woikko keriyann qum77idi wottiyai ooninne baawa. ³⁴ Ne aifee ne bollaassi xomppe mala; ne aifee payya gidiyo wode ne bolla ubbai

poo7o; shin ne aifee payya gidana xayikko, ne bollai xuma gidana. ³⁵ Hegaa gishshau, ne bolli de7iya poo7oi xuma gidenna mala naagetta. ³⁶ Simmi ne bolla ubban ainne xumi bannan kumetta poo7oi de7ikko, xompee ba wagagga poo7uwaa ne bolli poo7iissiyoogaadan, ne bollai wagagga poo7o gidana” yaagiis.

Parisaawetanne Higgiyaa Tamaarissiyaageeta Walassiis (Maatiyoosa 23:1-36; Marqqoosa 12:38-40)

³⁷ Yesuusi haasayaa wurssido wode, issi Parisaawee, “Tanaara laaxaa markkii” yaagidi a woossiis; woossin Yesuusi gelidi maanau uttiis. ³⁸ Laaxaa maanaappe kase Yesuusi kushiya meecettibeennaagaa be7idi, Parisaawee garamettiis.

³⁹ Garamettin Godai a, “Parisaawetoo, shaatiyaayyoonne keriyaayyo bolla baggaa geeshsheeta; shin intteyyo giddoora bonqqiyoogeenne iitatetta kumi uttiis. ⁴⁰ Eeyyato, gaxaa medhdhida Xoossai gidduwaa medhdhibeenneeyye? ⁴¹ SHin intte siiniyaaninne sainiyan de7iyaagaa hiyyeesaassi imite; inttessi ubbabaikka geeshsha gidana.

⁴² “SHin Parisaawetoo, intteyyo aayye7ana! Aissi giikko, bootta sawuwaappe, kareta sawuwaappe, xalotiyaappenne tokkidobaa ubbaappe asirataa Xoossaayyo intte immeeta; shin xillotettaanne Xoossaa siiqiyooogaa intte aggi bayeeta; haratakka aggennan, oottanau bessiya yohoti hageeta.

⁴³ “Parisaawetoo, Aihuda woosa keettan intte bonchcho sohuwan uttanau koyiyo gishshaunne giyan bonchcho sarotaa koyiyo gishshau inttessi aayye7ana. ⁴⁴ Lo77o misatiya iitato, higgiyaa tamarissiyaageetoo, Parisaawetoo, inttessi aayye7ana; aissi giikko, intte asi erennan yedhdhi hemettiyo beettenna duufo misateeta” yaagiis.

⁴⁵ Higgiyaa tamarissiyaageetuppe issoi a, “Tamarissiyagoo, neeni hejaa yaagiyoogan nuna qassi cayaasattennee” yaagiis.

⁴⁶ Yaagin Yesuusi zaaridi, hagaadan yaagiis; “Higgiyaa tamarissiyaageetoo, inttessi aayye7ana; aissi giikko, tookkanau deexxiya tohuwaa asa toosseeta; shin tookkiya asa maaddanau harai atto, intte intte huuphen biradhdhiyankka he tohuwaa bochchekketta.

⁴⁷ “Intte aawati worido hananabaa yootiyaageetussi duufuwaa bolli keettaa intte keexxiyo gishshau, inttessi aayye7ana. ⁴⁸ Simmi intte aawati hananabaa yootiyaageeta worin, intte eta duufuwaa bolli keettaa keexxiyo gishshau, ‘Eta oosoi lo77o’ yaagidi, etabaa markkateeta. ⁴⁹ Hegaa gishshau, Xoossaa aadhdhida eratetta, ‘Taani hananabaa yootiyaageetanne kiitettidaageeta etakko kiittana;

kiittidoogeetuppe issuwaa issuwaa eti worana; issuwaa issuwaa tuggayana' yaagiis. ⁵⁰⁻⁵¹ Aabeela woroosappe doommidi, yarshshiyooaappenne Beeta Maqidasiyaappe gidduwan worido zakkaariyaasa wodiya gakkanaashin, sa7ai merettoosappe doommidi gukkida hananabaa yootiya ubbatu suuttaa gishshau, ha wodiya asai qaxxayettanau bessees; ee, ha wodiya asai qaxxayettanau bessees gais.

⁵² "Higgiyaa tamaarissiyaageetoo, eraa keettaa dooyiya qulppiyaa intte ekkideta; intte huuphiyaunne gelibeekketa; qassi gelanau koyiyaageetanne gelissekketa" yaagiis.

⁵³⁻⁵⁴ Yesuusi hegaappe biido wode, higgiyaa tamaaris-siyaageetinne Parisaaweti a daro ixuwaa doommidi, i bal-abaa haasayikko oiqqanau naagiiddi, daro yohuwaa keehi oichchidosona.

12

Yesuusi "Lo77o Milatiya Parisaawetu Iitatettaappe Naaget-tite" Yaagiis

(Maatiyoosa 10:26-27)

¹ He wode daro sha7u asai issoi issuwaa yedhdhana gakkanaashin shiiqi uttidaashin, Yesuusi erissiyo ashkkaratussi koiroora odanau doommidi, "Parisaawetu irshshuwaappe naagettite; hegeenne, lo77o misatiya iitatettaappe naagettite giyoogaa. ² SHin aibinne gentti wottidobai qoncciyaa kiyennan antenna; qassi qotti wottidobaikka erettennan antenna. ³ Hegaa gishshau, intte xuman haasayidobai ubbai gallassi poo7uwan siyettana; intte asi bannasan haittan saasukkidi odidobai ubbai keettaa huuphiyan awaajettana.

Oossi Yayyanau Bessiyaakko

(Maatiyoosa 10:28-31)

⁴ "Ta ishato, taani intteyyo odais; ha77i ashuwaa woridi, guyyeppe ainne hegaappe aadhdhiyaabaa oottanau danddayennaageetau yayyoppite. ⁵ SHin intte oossi yayyanaakko, taani inttena erissana; woridoogaappe guyyiyan, Gaannabiyan olanau wolqqai de7iyooogaassi yayyite; ee assi yayyite gais.

⁶ "Ichchashu siine kafoti santtimiyani baizettokkonaayye? Etappe issinnonne Xoossai dogenna. ⁷ SHin harai atto intte huuphiyan de7iya binnaana ubbaikka qoodan de7ees; simmi yayyoppite; daro siine kafotuppe intte aadhdheeta.

Kiristtoosabaa Markkattanau Bessees

(Maatiyoosa 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

⁸ "Taani intteyyo odais; tabaa asa sinttan markkattiya ooyyookka taanikka Asa Na7ai, qassi Xoossaa kiitanchchatu

sinttan markkattana; ⁹ shin asa sinttan tana kaddiyaagaa taanikka Asa Na7ai, qassi Xoossaa kiitanchchatu sinttan a kaddana.

¹⁰ “Ta bolli, Asa Na7aa bolli, iitabaa haasayiya ubbaa nagarai atto geetettana; shin Geeshsha Ayyaanaa cayiya uraa nagarai atto geetettenna.

¹¹ “Inttena Aihuda woosa keettatukko, daannatukkonne deriyaa haariyaageetukko ehiyo wode, ‘Waatidi zaaranee? Woi woigidi haasayanee?’ yaagidi hirgoppite; ¹² aissi giikko, intte he wode gaanau bessiyaabaa inttena Geeshsha Ayyaanai tamarissana” yaagiis.

Dure Bitaniyaa Eeyyatettaa

¹³ Daro asaappe issoi a, “Tamarissiyaagoo, ta aawai aggidi haiqqido aquwaa ta ishah tanaara shaakkana mala, ayyo yoota” yaagiis.

¹⁴ SHin Yesuusi, “Bitaniyau, tana intte bolli pirddiya daanna woi heгаа inttessi shaakkiyaagaa oottidi sunttidai oonee?” yaagiis. ¹⁵ Qassi eta, “Asassi daro miishshai de7ikkokka, a shemppoi he duretettan de7enna gishshau naagettite; duretetta amo ubbaappekka inttena naagite” yaagiis.

¹⁶ Etassi leemisuwaa odiiddi, “Issi dure bitaniyaa biittai daro mokkees. ¹⁷ Bitanee, ‘Taassi ta kattaa wottiyo sohoi baina gishshau waatooshsha’ yaagidi, ba wozanan qoppiis; ¹⁸ ‘Taani waatane giikko, ta gootaraa qolada, hara gitatiyaa-gaa gootarana; ta kattaanne tabaa ubbaa hegan wottana. ¹⁹ Yaadata tana, ‘Laa tanooshsho, neessi daro laittaassi gidiya daro miishshai de7ees; shemppa, ma, uya, ufaitta’ gaana’ yaagiis.

²⁰ “SHin Xoossai a, ‘Laa ha eeyyau, neeni hachchi qamma haiqqaasa; yaatin, ha neeni shiishshidobai oossi gidanee?’ yaagiis.

²¹ “Xoossaa matan dure gidennan, bau miishsha shiishshiyai ooninne he bitaniyaa mala” yaagiis.

Xoossaa Ammanettiyoogaa

(Maatiyoosa 6:25-34)

²² Yesuusi erissiyo ashkharata, “Hegaa gishshau, taani intteyyo odais; intte paxa de7anau maanabaassinne woi intte bollau maayanabaassi hirgoppite. ²³ Aissi giikko, shemppoi qumappe aadhdhennee? Qassi bollai maayoppe aadhdhennee? ²⁴ Qooraasetta xeellite; eti zerokkona; cakkokkona; etau minjiyo keetti woi gootari baawa; eta Xoossai mizees; kafotuppe intte keehi aadhdheeta. ²⁵ Intte gidon daro qoppidi, ba geesaa bolli issi wara gujjanau danddayiyai oonee?”

²⁶ Yaatin intte heгаа mala, guuttabaa oottanau danddayennaageeti aissi harabau hirggeetii?

²⁷ “Ciishshati waani dicciyaakko xeellite; daafurokkona woi puutto suqqokkona. SHin taani intteyyo odais; harai atto, Solomoni heгаа keena bonchchettidaagaa gidiiddi, he ciishshatuppe issuwaagaa malaa maayibeenna. ²⁸ Laafa ammanoi de7iyoogetoo, Xoossai hachchi de7idi, wontto coociyaa taman eexxiya dembbaa maataa maizziyaagee, intena etaagaappe aattidi, waati maizzennee?

²⁹⁻³⁰ “Intte maanabaanne uyanabaa darissidi koyoppitenne qassi hirggoppite. Aissi giikko, ha sa7an de7iya ammanenna asati he ubbabaa darissidi koyoosona; qassi he ubbai inttena koshshiyooгаа intte Aawai erees. ³¹ Hegaa aggi bayidi, Xoossaa kawotettaa koyite; i hegeeta inttessi immana.

*Ha Sa7an Miishshaa Dagayanau Bessenna
(Maatiyoosa 6:19-21)*

³² “Amarida dorssa wudiyau, intte Aawai ba kawotettaa inttessi immanau ufaiittiyo gishshau yayyoppite. ³³ Inttessi de7iyaabaa baizzite; hiyyeesau immite; kaisoi shiiqennasan, bil77ai bochchennasan, saluwan wurenna miishshaa dagayidi, ceeggenna korjuwaa intte huuphessi oottite. ³⁴ Aissi giikko, intte wozanai intte miishshai de7iyooosan de7ana.

Oosanchchatu Minotettaa

³⁵⁻³⁶ “Bantta godai bullachchaappe soo simmidi, kariyaa dooyanau xeegiyo wode, sohuwaara dooyanau naagiya asat-udan, intte xeessan qabattuwwa mintti gixxidi, xomppiyaa xomppidi, giigi uttite. ³⁷ Bantta godai soo yiyo wode, xiskkennan naagiiddi uttida ashkkarati waani anjettandonaashsha! Taani tumaa gais; i eta, ‘Uttite’ giidi, ba qabattuwwa minttidi, eta sinttau qumaa aattana. ³⁸ Omarssa gidin, woi qamma bilahe gidin, audenne eta godai yiidi, eta giigi uttidaageeta be7ikko, eti waani anjettandonaashsha! ³⁹ SHin intte issibaa erite; hegeenne aibee giikko, kaisoi yaana wodiyaa keettaawai eridaakko, beegottidi kaisuwan ba keettaa bookissenna. ⁴⁰ Taani, Asa Na7ai, intte qoppenna wodiyan yaana gishshau, inttekka qassi giigi uttanau bessees” yaagiis.

*Iitanne Keha Oosanchchatu Leemisuwaa
(Maatiyoosa 24:45-51)*

⁴¹ PHeexiroosi a, “Godau, neeni ha leemisuwaa nuussi odaiyye ubbaassi odai?” yaagiis.

⁴² Godai zaaridi yaagiis; “Yaatin ba so asau qumaa koshshiyoo wodiyan immana mala, a godai sunttiyo ammanettiya wozannaama ashkari oonee? ⁴³ I hegaadan

oottishin, a godai yiidi, demmiyo ashkkarai anjettidaagaa. ⁴⁴ Taani intteyyo tumaa odais; godai he ashkkaraa babaa ubbaa bolli sunttana. ⁴⁵ SHin he ashkkarai, 'Ta godai gam77idi yaana' yaagidi, ba wozanan qoppidi, hara ashkkarata, attumaageetanne maccaageeta deshettaa doommikko, qassi meettanne ushshaa doommikkonne mattottikko, ⁴⁶ he ashkkaraa godai i qoppibeenna gallasaaninne qassi i eribeenna saatian yaana. Yiidi a qanxxerettidi, ammanettenna asai de7iyoosan wottana.

⁴⁷ "Ba godai dosiyoobaa eriiddi gigettibeenna ashkkarai, woi i dosiyoogaadan oottennan ixida ashkkarai, lissuwan daro garafettana. ⁴⁸ SHin ba godai dosiyoobaa erennan lissuwan garafanau bessiyaabaa oottida ashkkarai lissuwan guuttaa garafettana. Daruwaa immido uraappe daroi koyettees. Appekka dariyaagaa immido uraappe keehi daroi koyettees.

Ubbabaa Aggidi Yesuusa Kaalliyooгаа
(Maatiyoosa 10:34-36)

⁴⁹ "Taani taman sa7aa oittanau yaas; ha77ikka xuugettappe harabaa ainne koyikke. ⁵⁰ Taani xammaqettana xinqqatiyaa de7ausu; he xinqqatiyaa polettanaashin, taani waana tuggataneeshsha! ⁵¹ Taani sa7aassi sarotettaa ehaanau yiidabaa intessi milatii? CHii, chii, taani intteyyo odais; taani asaa gidduwan shaahotettaa medhdhanau yiidoogaappe attin. ⁵² Aissi giikko, hagaappe sintan issi keettan ichchashu asati de7ana; de7ishin heezai naa77aa bolli, naa77ai heezaa bolli denddidi, shaahettana. ⁵³ Aawai ba na7aa bolli, na7ai ba aawaa bolli, aayiyaa ba na7ee bolli, na7iyaa ba aayee bolli, bollotiyaa ba na7aa machchee bolli, na7aa machchiyaa ba bollotee bolli, denddidi shaahettana" yaagiis.

Wodiyaa Hanotaa Eriyoogaa
(Maatiyoosa 16:2-3)

⁵⁴ Yesuusi qassi asaa, "Aawai wulliyo baggaara kiyiya shaaraa intte be7iyo wode, sohuwaara, 'Wolqqaama irai yees' yaageeta; tumakka yees. ⁵⁵ Tohossa baggaara carkkoi carkkiyo wode, 'Hombbana hanees' yaageeta; tumakka hombbees. ⁵⁶ Intte lo77o misatiya iitati, sa7aanne saluwaa xeellidi, hananabaa eriiddi, ha wodiyaabaa aissi erekketii?

Mootiyaagara Sigettiichchiyoogaa
(Maatiyoosa 5:25-26)

⁵⁷ "Yaatin aissi intte intte huuphiyan xilluwaa pirddekketii? ⁵⁸ Nena pirdda keettan mootiyaagee daanna sintti goochchenna mala, qassi daannai nena

polisiyau aattidi immenna mala, poliseekka qasho keettaa gelissenna mala, nena mootiyaagaara pirda keettaa baidda, ogiyan sigettaichcha. ⁵⁹ Taani neeyyo odais; neeni issi santtimee attennan, ne maqqaccuwaa wurssada qanxxana gakkanaassi, mulekka qasho keettaappe kiyakka” yaagiis.

13

Nagaraappe Simmenna Ubbai Xayana

¹ Issi issi asai he wode yiidi, Galiila asatubaa Yesuusassi odiiddi, “PHilaaxoosi Galiila asata woridi, eta suutta eti yarshshiyoobara walakkiis” yaagiis. ² Yesuusi zaaridi, ha-gaadan yaagiis; “Ha Galiila asati haiqqido gishshau, yaatin inttessi hara Galiila asa ubbaappekka nagaranchcha milatiyoonaa? ³ CHii, eti gidennaagaa taani inttessi odais; shin intte nagaraappe simmennan ixkikko, intte ubbaikka hegaadan haiqqana. ⁴ Woikko Saliihoomen shuchchan ke-exxido adussa keettai eta bolli kunddidi, worido tammanne hosppun asati Yerusalaamen de7iya ubbaappe daro naaqqidaageeta inttessi milatiyoonaa? ⁵ CHii, eti naaqqibeennaagaa taani inttessi odais; nagaraappe simmennan ixkikko, intte ubbai hegaadan haiqqana” yaagiis.

Aifenna Balasee Leemisuwaa

⁶ Qassi Yesuusi ha leemisuwaa etassi odiis; “Hagee augee giikko, issi bitaniyaassi woiniyaa turaa giddon tokettida balasiyo giyo mittiyaa de7ausu. He bitanee mittiyaa aifidaakkonne giidi yin, aifee i bolli xayiiis. ⁷ Woiniyaa turaa oottiyaagaa i, ‘Taani ha balaseeppe aife demmana yaagaidda, heezzu laitta gakkanaashinkka ya yaada ainne demmabeikke. He balasiyaa aissi gaden coo eqqa bayadee? Qanxxa ola’ yaagiis. ⁸ SHin woiniyaa turaa oottiyaagee zaaridi, ‘Godau, taani o bul77ada i xaphuwan oshaa yeg-ganaashin, ha laittikka agga baya. ⁹ Laitti a aifikko lo77o; shin aifennan ixkikko qanxxettu’ giis” yaagiis.

Yesuusi Issi Quuna Mishiriyo Sambbatan Pattiis

¹⁰ Issi Sambbatan Yesuusi Aihuda woosa keettatuppe is-suwan tamarissee. ¹¹ Tammanne hosppun laittaasappe doommada, i bolli iita ayyaanai de7iyaagee harggissin, sahettada de7iya issi mishiriya de7ausu. Quuna gididaara muleera sitti gaada eqqanau danddayabeikku. ¹² Yesuusi o be7ido wode, “Maccaasee, ne harggiyaappe paxadasa” yaagiis. ¹³ Ba kushiya i bolli wottin, sohuwaara sitti ga eqqada Xoosaa galataasu.

¹⁴ SHin Aihuda woosa keettaa halaqai Yesuusi Sambbata gallassan harggiyaappe mishiriyo pattido gishshau hanqqet-tidi asaa, “Ooso oottiyo gallassati usuppuna; intte yiidi harggiyaappe paxanau bessiyoi he gallassatuunappe attin, Sambbataana gidenna” yaagiis.

¹⁵ Godai zaaridi, “Ha lo77o milatiya iita asatoo, intteppe issoinne Sambbatan booraa woi hariyaa gaaxaataappe birshshidi, haattaa ushshanau efeennee? ¹⁶ Hanna Abrahaama zariyaa tammanne hosppun laittaasappe Seexaanai qachchidoora qashuwaappe Sambbatan birshshettanau bessekkee?” yaagiis. ¹⁷ I immiyo zaaroi a morkketa yeellayis; i oottido ooratta yoho ubban asai ubbai ufaittiis.

Sanaafici Giyo Mittee Zerettaa Leemisuwaa
(Maatiyoosa 13:31-32; Marqoosa 4:30-32)

¹⁸ Yesuusi, “Xoossaa kawotettai ai milatii? I ai milatiyaakko, taani inttena waata bessoo? ¹⁹ Xoossaa kawotettai sanaafici giyo qii mittee aifiyo milatees. He mittee aifiyo asai ekkidi zeriis; zerin morkkidaara diccada gita mitta gidaasu; gidin kafoi i tashiyaa bolli baassi keexxiis” yaagiis.

Irshshuwaa Leemisuwaa
(Maatiyoosa 13:33)

²⁰ Qassikka Yesuusi, “Xoossaa kawotettai ai milatiyaakko, taani inttena waatada bessoo? ²¹ Issi mishiriyaa heezzu kere xiilliyaa ekkada, munaqqido munaqai ubbai denddana gakkanaassi, aani tigidido irshshuwaa milatees” yaagiis.

Un77o Penggiyaabaa
(Maatiyoosa 7:13-14,21-23)

²² Yerusalaame biiddi, gita katamaaninne qeeri kataman de7iya asaa tamarissiiddi aadhdhees. ²³ Aadhdhishin issi bitanee a, “Ta Godau neeni ashshanaageeti amaridaageetee?” yaagiis.

Yaagin Yesuusi eta, ²⁴ “Taani intteyyo odais; daro asai gelanau koyana shin danddayenna gishshau, un77o penggiyaara gelanau olettite. ²⁵ Keettaawai denddidi, ba keettaa gorddirggin, karen intte eqqidi, ‘Godau, godau, nuussi dooyarkkii’ yaagidi xeessaa doommiyo wode, i zaaridi, ‘Intte awappe yiyaakko, taani inttena erikke’ yaagana.

²⁶ “He wode intte, ‘Nuuni nenaara miida; uyida; neeni nu biittan tamarissadasa’ yaagana.

²⁷ “Yaagin I qassi, ‘Taani inttessi odais; intte awappe yiyaakko, taani inttena erikke; makkalati ubbaikka ta matappe haakkite’ yaagana.

²⁸ “Abrahaami, Yisaaqi, Yaaqoobinne hananabaa yootiyaageeti ubbai karen intte eqqidaashin, Xoossaa

kawotettan de7iyaageeta intte be7iyo wode, intte yeekkananne achchaa garccana. ²⁹ Asai arshshoppenne arggoppe, qassi huuphessa baggappenne tohossa baggappe yiidi, Xoossaa kawotettan qumaa maanau uttana. ³⁰ Be7ite; ha77i guyyen de7iyaageeti sinttau aadhdhana; ha77i sinttan de7iyaageeti guyye aadhdhana” yaagiis.

*Yesuusi Yerusalaame Walassiis
(Maatiyoosa 23:37-39)*

³¹ He wode Parisaawetuppe issoi issoi Yesuusakko yiidi, “Heeroodisi nena woranau koyiyo gishshau, hagaappe baichcha” yaagidosona.

³² Yaagin Yesuusi zaaridi, “Biidi he worakanaassi, ‘Hachchinne wontto xalaheta kessana; qassi harggida asaakka pattana; yaatada heezzantto gallassi ta oosuwaa wurssana’ yaagite. ³³ SHin hananabaa yootiyaagee Yerusalaameppe harasan haiqqanau bessenna gishshau, taani hachchi, wonttonne wonttifen ogiyaa bollan de7anau bessees.

³⁴ “Yerusalaame katamaa asau, Yerusalaame katamaa asau, hananabaa yootiyaageeta intte woreeta; Xoossai inttekko kiittidoogeetakka shuchchan caddeeta; kuttiiyaa ba marata ba qefiyan haphphiyoogaadan, taani intte naata issi diri shiishshanau aapputoo koyidanaa! SHin tana diggideta. ³⁵ Be7ite, Xoossai intte keettaa muleera yeggi bayana; taani intteyyo odais; intte, ‘Godaa sunttan yiyaagee anjettidaagaa’ gaana gakkanaashin, tana be7ekketa” yaagiis.

14

Yesuusi Qassikka Issi Hargganchchaa Sambbatan Pattiiis

¹ Issi Sambbata gallassi Yesuusi Parisaawetu halaqatuppe issuwaa soo laaxaa maanau biis. He wode eti a daro naagoosona. ² Bollai kixxido issi bitanee Yesuusa sinttan de7ees. ³ Yesuusi higgiiyaa tamarissiyaageetanne Parisaaweta, “Nu higgee Sambbatan asa pattanau azaziiyye azazennee?” yaagiis.

⁴ SHin eti co77u giidosona. Yesuusi he bitaniyaa bollaa bochchidi, pattidi yeddiis. ⁵ Yesuusi eta, “Intteppe Sambbatan ba boorai woi haree ollan kunddin, Sambbata giidi, sohuwaara ollaappe kessenai oonee?” yaagiis.

⁶ SHin etau ha yohuwaassi zaaruwaa immanau danddayet-tennan ixxiis.

Bana Ziqqi Oottiyooabanne Imatobaa

⁷ Issi issi imattati bonchcho sohuwaa waatidi dooriyaakko, Yesuusi xeellidi, leemisuwaa odiiddi, hagaadan yaagiis;

⁸ “Nena asi bullachchaa xeesikko, bonchcho sohuwan uttoppa. Neepe bonchchettiya asi xeesettidaakkonne ooni erii? ⁹ Nenanne anne xeesidaagee yiidi nena, ‘Ha sohuwaa ayyo imma’ yaagin, neeni yeellatada ziqqiyaasan uttana. ¹⁰ SHin nena xeesidaagee yiidi nena, ‘Ta ishau pude aadhha’ gaana mala, ubbaappe ziqqiyaasan utta; he wode neeni imatta ubbaa sinttan bonchchettana. ¹¹ Aissi giikko, bana xoqqu oottiya urai ziqqi gaana; bana ziqqi oottiya urai xoqqu gaana” yaagiis.

¹² Yesuusi bana ba soo xeesida bitaniyaa hagaadan yaagiis; “Neeni laaxaa woi kahuwaa ne son katissiyo wode, ne laggeta woi ne ishannta woi ne dabbota woi ne dure shoorota xeesoppa; aissi giikko, eti nena kayan xeesidi, he kushiya neessi zaarana. ¹³ SHin neeni qumaa katissiyo wode, hiyyeesata, quunata, wobbeta, qooqeta xeesa. ¹⁴ Eti ne kushiya zaaranau danddayenna gishshau, neeni anjettana. Xilloti haiquwaappe denddiyo wode ne kushiya Xoossai zaarana” yaagiis.

*Gita Gibiraa Leemisuwaa
(Maatiyoosa 22:1-10)*

¹⁵ Qumaa maanau uttida asaappe issoi heгаа siyidi Yesuusa, “Xoossaa kawotettan qumaa maanau uttanaageeti anjettidaageeta” yaagiis.

¹⁶ SHin Yesuusi zaaridi, hagaadan yaagiis; “Issi bitanee daro qumaa katissidi, daro asaa xeesiis. ¹⁷ Qumaa miyo wodee gakkinn, kase xeesetti uttida asaa, ‘Ubbabai ha77i giigi uttido gishshau, haa yiite’ gaanau, ba ashkkaarata asaakko kiittiis. ¹⁸ SHin ubbai huuphiyan huuphiyan banttana aggi bayana mala woossidosona. Koiroogee ashkkaarassi yootiiddi, ‘Taani biittaa shammaas; he biittaa baada be7anau koshshees; hayyanaa tana hanqqettoppa’ yaagiis.

¹⁹ “Hankkoi, ‘Taani ichchashu waaxa boorata shammi-doogeeta goya be7ana bais; hayyanaa tana hanqqettoppa’ yaagiis.

²⁰ “Harai qassi, ‘Taani machchiyo ekkido gishshau, baanau danddayikke’ yaagiis.

²¹ “Ashkkaarai simmidi, heгаа godaassi odiis. Odin godai daro hanqqettidi, ba ashkkaaraa, ‘Elle katamaa ogiyaanne toho ogiyaa baada, hiyyeesata, quunnida asata, wobbetanne qooqeta ekkada ya’ yaagiis.

²² “A ashkkaarai, ‘Ta godau, neeni azazidoogaadan oottaas; shin ha77ikka sohoi de7ees’ yaagiis.

²³ “Yaagin godai ashkkaaraa, ‘Dere garssa ogiyaanne loosuwaa baada, ta keettaa kumana mala, asaa ta soo eha.

²⁴ Aissi giikko, kase ta soo xeesettida asatuppe issoinne ta qumaa meennaagaa taani intteyyo odais' giis" yaagiis.

*Yesuusa Kaalliyoogee Yarshshettiyoogaa Koyees
(Maatiyoosa 10:37-38)*

²⁵ Yesuusi daro asaara biidi, asaakko guyye simmidi,
²⁶ "Taakko yiya ooninne ba aawaa, ba aayyiyo, ba machchiyo, ba naata, ba ishantta, ba michchentta, harai atto banakka ixkana xayikko, tana kaalliyaagaa gidanau danddayenna.
²⁷ Ba huuphe masqqaliyaa tookkidi, tana kaallenna urai ta erissiyo ashkkara gidanau danddayenna.

²⁸ "Intteppe issi urai shuchcha keettaa keexxanau koyikko, keettaa polanau woqqu miishshaa koshshiyaakko, koiroora uttidi goodennai oonee? ²⁹⁻³⁰ Yaanana xayikko, keettaa doommidi, i polanau danddayennan aggin, heгаа be7ida asai ubbai, 'Ha bitanee keexxanau doommidi, polana danddayibeenna' yaagidi, a bolli miichchaa doommees.

³¹ "Woi tammu sha7u asai de7iyo kawoi laatamu sha7u asai de7iyo kawuwaara olettanau danddayiyaakkonne, koiroora uttidi qoppennee? Qoppana xayikko, hegee yaatin aiba kawoo? ³² Baassi danddayettana xayikko, hinkko kawoi haahuwan de7ishin sigettanau woossees. ³³ Hegaadan baassi de7iya ubbabaa aggi bayenna urai tana kaalliyaagaa gidanau danddayenna.

*Go77enna Maxiniyaa
(Maatiyoosa 5:13; Marqqoosa 9:50)*

³⁴ "Maxinee lo77o; shin laqilaqana xayikko, naa77antto a waatidi laqilaqissanee? ³⁵ Biittaunne lo77enna; araddisyaabaanne gidenna. Asai a oli bayees. Siyanau haittai de7iyoogee heгаа siyo" yaagiis.

15

*Bayidi Beettida Dorssaa
(Maatiyoosa 18:12-14)*

¹ Issi gallassi, giiraa shiishshiyaageetinne nagaranchchati Yesuusabaa siyanau daroti akko shiiqidosona.
² Parisaawetinne higgiiyaa taaarissiyaageeti, "Hagee nagaranchchatuura dabbotees; etaara mees" yaagidi, Yesuusa bolli zuuzummidosona.

³ Zuuzummin Yesuusi etassi ha leemisuwaa odiiddi,
⁴ "Intteppe issi uraassi xetuu dorssi de7iyoogee etappe issinna geelladan bayiyaabaa gidikko, uddufun tammanne uddufunaa buuran yeggi bayidi, issinno demmana gakkanaashin koyanau beennee? ⁵ He bayida dorssiyo demmido wode ufaittidi, ba hashiyan tookkees. ⁶ Tookkidi

soo ehiidi, ba laggetanne ba shoorota issippe xeesees; xeesidi, 'Taani ta bayida dorssiyo demmido gishshau, tanaara ufaittite' yaagidi, etassi odees. ⁷ Taani intteyyo odiiyoogee aibee giikko, hegaadan nagaraappe simmana koshshenna uddufun tammanne uddufun xillotun ufaittanaappe ba nagaraappe simmiya issi nagaranchchan saluwan de7iyaageeti ufaittana.

Bayidi Beettida Bootta SHilinggiyaa

⁸ "Woikko tammu bootta shilinggee de7iyoora geelladan, issi shilinggee bayikko, xomppiyaa xomppada, ba keet-taa pittada demmana gakkanaashin, minttada koyennaara oonee? ⁹ Demmido wode, a ba laggetanne ba shoorota issippe xeesada, 'Taani ta bayida shilinggiyaa demmido gishshau, tanaara ufaittite' yaagana. ¹⁰ Taani inttessi odais; hegaadan Xoossaa kiitanchchatu nagaraappe simmiya issi nagaranchchan ufaittana" yaagiis.

Bayidi Beettida Na7aa

¹¹ Qassikka Yesuusi hagaadan yaagiis; "Issi bitaniyaassi naa77u naati de7oosona. ¹² Etappe kaaloi ba aawaa, 'Ta aawau, neessi de7iyaabaappe tana gakkiiyaagaa shaakkada hamma' yaagin, aawai baassi de7iyaabaa ba naa77u naatussi shaakkiis.

¹³ "Guutta gallasaappe guyyiyan, kaalo na7ai ba miishshaa ubbaa shiishshi ekkidi, haaho dere biis. Hegan miishshaa ohettaa mooridi, ba miishshaa laaliis. ¹⁴ Ayyo de7iyaabai ubbai wuriichchidoogaappe guyyiyan, he biittan wolqqaama koshai gelin, i tuggatiis. ¹⁵ He dere asaappe issuwaakko biidi, 'Tana neessi ashkkara oottarkkii?' yaagin, bitanee ba gudunntaa wudiyaa heemmanau dembbaa a yeddiis. ¹⁶ Gudunntaa wudee miyo harqquwaa maanauka amottiis; shin ayyo ainne immidai baawa.

¹⁷ "Ba mooruwaa hassayidi, 'Qumai xoonidi sa7an attiiyo ta aawaa oosanchchatu aappuna shin, tana hagan namisai worii? ¹⁸ Denddada ta aawaakko baada, "Ta aawau, taani Xoossaakka nenakka naaqqaa. ¹⁹ Hagaappe sinttan ne na7a geetettanauka bessikke; tana ne ashkkaratuppe issuwaadan wottarkkii" gaana' ²⁰ yaagidi denddidi, ba aawaakko yiis.

"I biron haahuwan de7ishin, a aawai a be7idi, ayyo mishettiis; woxxi qoommidi, a yeriis.

²¹ "Na7ai, 'Ta aawau, taani Xoossaakka nenakka naaqqaa; hagaappe sinttan ne na7a geetettanauka bessikke' yaagiis.

²² "SHin a aawai ba ashkkarata hagaadan yaagiis; 'Ubaappe lo77iya maayuwaa eesuwan ehiidi, a maizzite; a kushiyan migiduwaa a gediyanakka caammaa wottite.

²³ Modhdho mirgguwaa ehiidi shukkite; moos, ufaittoos.
²⁴ Aissi giikko, hagee ta na7ai haiqqiis; shin paxiis; qassi bayiis; shin beettiis' yaagin, ufaissaa doommidosona.

²⁵ "Baira na7ai gaden de7iyaagee yiidi, soo matiyo wode, karaabiyaanne yettaa siyiis. ²⁶ Ashkkaratuppe issuwaa xee-sidi, 'Hegee aibee?' yaagidi oichchiis. ²⁷ Oichchin ashkkarai, 'Ne ishai saro yiido gishshau, ne aawai modhdho mirgguwaa ayyo shukissiis' yaagiis.

²⁸ "Baira na7ai hanqqettidi, soo gelennan ixxin, a aawai kare kiyidi, a woossiis. ²⁹ SHin i ba aawaa hagaadan yaagiis; 'Hagaa keena laittaa neessi daro oottaas; neeni gidobaa polennan mulekka aggabeikke; ta laggetuura ufait-tana mala, taassi harai atto issi deeshsha marakka imma erakka. ³⁰ SHin hagee ne na7ai, ne miishshaa shaaramuxa maccaasan wurssidaagee yin, ayyo modhdho mirgguwaa shukkadasa' yaagiis.

³¹ "Yaagin aawai a, 'Ta na7au, neeni ubba wode tanaara de7aasa; tabai ubbaikka neessa. ³² SHin hagee ne ishai, haiqqidaagee paxido gishshaunne bayidaagee beettido gishshau, nuuni miiddi uyiiddi ufaittana koshshees' yaagiis' giidi Yesuusi yootiis.

16

Garssaara Sunttettida Cincca Bitaniyaa

¹ Yesuusi ba erissiyo ashkkaratussi yootiiddi, "Issi dure bitanee de7ees; baappe garssaara i sunttido bitanee de7iyaagee a miishshaa mooriis giyo zigirssai a gakkiiis.
² Ba sunttido bitaniyaa xeesidi, 'Ha nena asai giyoogee aibee? Hagaappe sinttan neeni taappe garssaara suntta gidanau danddayenna gishshau, ne kushiyan de7iya ta miishsha ubbaa hamma' yaagiis.

³ "Yaagin bitanee, 'Ta godai tana oosuwaappe kessana hanees. SHin hai waanoo? Taassi hem77anau wolqqi baawa; woossanau taassi pokkees. ⁴ Ta oottanabaa ta erais; i tana ta oosuwaappe kessiyo wode, bantta soo bin, tana mokkiya laggeta taani demmana' yaagiis.

⁵ "Ba godaappe miishshaa tal77ida asata huuphiyan huuphiyan xeesidi, koiro bitaniyaa, 'Neeeni ta godaappe ai tal77adii?' yaagiis.

⁶ " 'Taani xeetu baattaa kumida zaitiyaa tal77aas' yaagiis.

"Yaagin, 'Ne paramaa hei; uttada eesuwan ishatama gaada xaafa' yaagiis.

⁷ "Guyyeppe hankkuwaa 'Ne acoi aappunee?' yaagiis.

" 'Xeetu qun77a giste' yaagiis.

“Yaagin, ‘Ne paramaa hei; hosppun tamma gaada xaafa’ yaagiis.

⁸ “He sunttai cinccatettan oottido gishshau, a godai a galatiis; aissi giikko, ha sa7aa asai babau poo7uwaa asaappe aadhdhida cincca.

Miishshaa Bessiyaasan Peeshshanau Bessiyooгаа

⁹ “Taani intteyyo odais; worddo miishshai wuriyo wode, merinau wurenaa keettan inttena eti mukkana mala, he miishshan intte huuphessi lagge demmite. ¹⁰ Daro guuttaban ammanettiya urai qassi gitaban ammanettees. Daro guuttaban ammanettenna urai gitabankka ammanettenna. ¹¹ Yaatin intte ha sa7aa miishshan ammanettennabaa gidikko, tumu miishshaa inttessi asi waatidi hadara yaagidi immanee? ¹² Intte hara asa miishshaa bashshiyaabaa gidikko, intteegaa oonee intteyyo immanai?”

¹³ “Naa77u godatuyyo haarettanau danddayiya ashkkari baawa; aissi giikko, woi issuwaa ixidi, hinkkuwaa siiqana; woi issuwaa bonchchidi, hinkkuwaa karana; Xoossaassinne miishshaassi haarettanau danddayekketa” yaagiis.

¹⁴ Miishsha dosiya Parisaaweti heгаа ubbaa siyidi, Yesuusa bolli qilliiccidosona. ¹⁵ SHin Yesuusi eta, “Intte asaa sinttan intte huuphiyaa xillissiyaageeta; shin intte wozanaa Xoossai erees; aissi giikko, asa sinttan bonchchettiyaagee Xoossaa sinttan tuna gidees.

*Muuse Higgiyaabanne Geluwaa Ekuwaabaa
(Maatiyoosa 11:12-13; 5:31-32; Marqoosa 10:11-12)*

¹⁶ “Muuse higgeenne hananabaa yootiyaageeti xaafido maxaafai Yohaannisa wodiya gakkanaashin de7idosona; he wodiyaappe doommin, Xoossaa kawotettai odettiis; ubbai yaa gelanau warettees. ¹⁷ SHin higgiyaappe issi qaaliyaa moorettanaappe saloinne sa7ai aadhdhiyoogee matattees.

¹⁸ “Ba machchiyo yeddidi, haranno ekkiya ooninne shaaramuxees; qassi azinai yeddido maccaasiyo ekkiya ooninne shaaramuxees.

Dure Bitaniyaanne Hiyyeesaa Al77aazara

¹⁹ “Daro al77o maayuwaa maayiya issi dure bitanee de7ees. Ayyo sa7ai lo77in, ubba gallassi ufaittidi de7ees. ²⁰⁻²¹ Al77aazara giyo masunxxida issi hiyyeesai, dure bitanee miyo masoofiyaappe sa7an wodhdhiya suuppa qumaa maanau amottidi, duriyaa penggen zin77ees. Harai atto kanatika yiidi, a masunntaa laaccoosona.

²² “Hiyyeesa bitanee haiqqin, kiitanchchati a tookkidi, Abrahaama baggi aattidosona. Qassi dure bitanee haiqqidi moogettiis. ²³ Si7ooliyan daro seelettiiddi, haahuwan de7iya

Abrahaama xoqqu giidi xeelliis. Qassi Al77aazarakka Abrahaama matan de7iyaagaa be7iis.

²⁴ “Ba qaalaa xoqqu oottidi, ‘Ta aawau Abrahaamaa, tana maara. Taani ha tamaa lacuwan paxa kaa7ettiyo gishshau, ba kushiyaa biradhdhiyaa xeeraa haattan yeddidi, yiidi ta in-xarssaa irxxissanau Al77aazara taakko yeddarkkii’ yaagiis.

²⁵ “SHin Abrahaami yaagiis; ‘Ta na7au, neeni ne de7uwaa wodiyau lo77obaa ekkun, Al77aazari iitabaa ekkidoogaa hassaya; shin ha77i i hagan ufaittiyo wode, neeni paxa kaa7ettaasa. ²⁶ Hegaa bolli qassi haggaa baggaara de7iyaageetussi intte baggi pinnanau danddayetenna mala, qassi yaara de7iyaageetikka haa pinnanau danddayenna mala, nu giddooninne intte giddon gita aafoi merettiis’ yaagiis.

²⁷ “Yaagin dure bitanee, ‘Ta aawau, yaatikko, neeni Al77aazara ta aawaa soo yeddana mala, nena woossais. ²⁸ Aissi giikko, taassi ichchashu ishantti de7oosona. Eti qassi ha meto sohuwaa yeenna mala, etau Al77aazari biidi markkatto’ yaagiis.

²⁹ “SHin Abrahaami, ‘Muuseenne hananabaa yootiyaageeti xaafido maxaafai etau de7ees; he maxaafai giyoogaa eti siyona’ yaagiis.

³⁰ “Dure bitanee, ‘CHii, ta aawau Abrahaamaa, heggaa gidenna; shin issi urai haiquwaappe denddidi, etakko biikko, eti bantta nagaraappe simmana’ yaagiis.

³¹ “Abrahaami, ‘Eti Muuseenne hananabaa yootiyaageeti xaafido maxaafaappe siyana xayikko, harai atto haiquwaappe issi urai denddikkokka ammanokkona’ giis” yaagiis.

17

*Xubiyaabaa, Atto Geettaabaanne Ammanuwaabaa
(Maatiyoosa 18:6-7,21-22; Marqqoosa 9:42)*

¹ Yesuusi ba erissiyo ashkarata hagaadan yaagiis; “Asa balettiyaabai yeennan attenna; shin he balettiyaabaa ehiya uraassi aayye7ana. ² Ha guutta naatuppe issuwaa balettiyoogaappe gaacchiyo woxaa ba qooriyan qachchidi, abban mitettiyoogee au keha. ³ Intte huuphiyaassi naagetite.

“Ne ishahi nena naaqqikko, a zora. Qassi nagaraappe i simmikko, ayyo atto ga. ⁴ I issi gallassi nena laappunto naaqqidi, he gallassi laappunto, ‘Taani nagaraappe simmaas’ yaagiddi neekko yiikkokka, ayyo atto ga” yaagiis.

⁵ Godai kiittidoogeeti, “Nuussi ammanuwaa gujja” yaagidi Godaa oichchidosona.

⁶ Yaagin Godai zaaridi, “Inttessi sanaafici giyo qii mittee aifiyo gakkiya ammanoi de7idaakko, intte ha ettaa, ‘Ettau, neeni shodettada abban toketta’ yaagana; ha ettaikka qassi inttessi azazettana.

Ashkkarai Oottanau Bessiyo Oosuwaa

⁷ “Intte gidдон goyiya woi miizza heemmiya ashkkari de7iyo asi geella de7ikko, ba ashkkarai oottidi simmidaga, ‘Qumaa maanau shiiqa utta’ gii? ⁸ Gaana xayikko, ‘Taani maana kahuwaa giigissa; ne afalaa laammada, taani miishiininne uyishin, taassi kiitetta. Guyyeppe neessi ma, uya’ yaagennee? ⁹ I ba azazuwaa polido gishshau, ba ashkkaraa galatii? ¹⁰ Hegaadan inttekka azazettido ubbabaa oottido wode, ‘Nuuni pattenna aille; nu ooso xalaalaa oottida’ yaagite” yaagiis.

Yesuusi Inchchirichchai Oiqqido Tammu Asata Pattiis

¹¹ Yesuusi Yerusalaame biiddi, Galiilappenne Samaariyaappe gidduwaara aadhdiis. ¹² I issi qeeri katamiyo geliyo wode, inchchirichchai oiqqido tammu asati haahuwan eqqidaageeta be7iis. ¹³ Eti bantta qaalaa xoqqu oottidi, “Godaa Yesuusaa, hai nuna maararkkii!” yaagidosona.

¹⁴ Yaagin Yesuusi eta be7idi, “Biidi, intte bolla qeeseta bessite” yaagiis.

Yaagin biiddi, ogiyan inchchirichchaappe paxidosona. ¹⁵ Etappe issoi bau paxidoogaa be7idi, ba qaalaa xoqqu oottidi, Xoossaa galatiiddi simmiis. ¹⁶ Qassi Yesuusa galatiiddi, a tohuwan kunddiis. Bitanee Samaariyaa asa.

¹⁷ Yesuusi zaaridi, “Inchchirichchaappe paxidaageeti tamma gidokkonaa? Yaatin uddufunati awan de7iyoona? ¹⁸ Ha hara dere bitaniyaappe harai Xoossaa galatanau simmidai baawee?” yaagiis. ¹⁹ Yesuusi a, “Denddada ba; nena ne ammanoi pattiis” yaagiis.

*Xoossaa Kawotettaa Yuussaa
(Maatiyoosa 24:23-28,37-41)*

²⁰ Parisaaweti, “Xoossaa kawotettai aude yaanee?” yaagidi Yesuusa oichchidosona.

Oichchin Yesuusi, “Xoossaa kawotettai beettiya malaataara yeenna. ²¹ Qassi Xoossaa kawotettai intte gidдон de7iyo gishshau, ooninne a hageeho, hagan de7ees; woi hegan de7ees geenna” yaagiis.

²² Yesuusi erissiyo ashkkaratussi odiiddi, hagaadan yaagiis; “Asa Na7ai beettana gallasatuppe issuwaa intte amottana; shin be7ekketa. ²³ Qassi eti inttena, ‘Hagan xeellite’ woi ‘Hegan xeellite’ yaagana. SHin eta kaallidi,

etaara booppite. ²⁴ Wolqqanttai wolqqammidi, saluwan ha gaxaappe ya gaxaa gakkidi poo7issiyoogaadan, Asa Na7ai ba gallassi hegaadan hanana. ²⁵ SHin koiroora i daro waayiyaa ekkanaunne ha wodiyaa asan ixettanau bessees.

²⁶ “Ta yuussai, Asa Na7aa yuussai, Nohe wodiyan hanidoogaadan, hegaadankka hanana. ²⁷ Nohee markkabiyan gelido gallassai gakkanaashin, asai meesinne uyees, qassi attumaasai machcheesinne maccaasai azinaa gelees; bashshiya haattai yiidi, asa ubbaa woriis.

²⁸ “Qassi Looxe wode hanidoogaadankka hegaadan hanana; eti moosona, uyoosona, shammoosona, baizzoosona, kattaa zeroosona, keettaakka keexxoosona. ²⁹ SHin Looxee Sadoomappe kiyido gallassi, Xoossai saluwaappe tamaanne eexxiya shuchchaa bukissidi, ubba asaa wurssiis.

³⁰ “Asa Na7ai qoncciyen beettiyo gallassi hegaadan hanana. ³¹ He gallassi keettaa huuphiyan de7iyaagee ba son de7iya miishshaa ekkanau wodhdhoppo; hegaadan goshshan de7iyaageekka guyye simmoppo. ³² Ane Looxe machcheebaa qoppite! ³³ Ba shemppuwaa ashshana koyiya ubbai bashshana; shin ba shemppuwaa bashshiya ubbai ashshana. ³⁴ Taani intteyyo odiyoogee aibee giikko, he gallassa qammi naa77u asati issi hiixan zin77ana; etappe issuwaa efin, issoi attana. ³⁵ Naa77u maccaasati issi sohuwan gaacciyaageetuppe issinniyo efin, issinniyaa attana. ³⁶ Naa77u asati gaden oottiyaageetuppe issuwaa efaana; issoi attana” yaagiis.

³⁷ Erissiyo ashkkarati qassi a, “Godau, hegee awan hananee?” yaagidosona.

Yaagin Yesuusi, “Gauxai de7iyoosaa ankkoi shiiqana” yaagidi, etassi odiis.

18

Hiyyeesa Am77iyoonne Makkalanchcha Daannaa

¹ Erissiyo ashkkarati ubba gallassi salettannan woossana mala, Yesuusi etassi leemisuwaa odiiddi, ² “Issi kataman Xoossaassi yayyenna qassi asassikka yeellatenna issi daannai de7ees. ³ He kataman issi am77e maccaasiyaa de7iyaara he daannaakko ya yaada, ‘Taaninne ta baarigaarai mootettiyo yohuwaa taassi pirdda’ yaagausu.

⁴ “Daannai daro wodiyaasappe iyyo pirdannan ixxiis; shin ba wozanan qoppiiddi, ‘Taanii Xoossaassi yayyennan woi asassi yeellatennan ixkikonne, ⁵ ha am77e maccaasiyaa tana waissiyo gishshau, qassi ubba wode ya yaada tana daafurssenna mala, iyyo pirddana’ giis” yaagiis.

⁶ Qassikka Godai, “He makkala daannai giidoogaa siyite. ⁷ Yaatin bana maaddana mala, gallassinne qammi baakko waassiya doorettida asaassi Xoossai pirddennee? I etassi eesuwan zaarennee? ⁸ Taani inttessi odiyoogee aibee giikko, i eesuwan etassi pirddana; shin Asa Na7ai yiyo wode, ha sa7an ammano demmanee?” yaagiis.

Otorettiya Parisaawiyaanne Bana Ziqqi Oottida Giiraa SHi-ishshiya Bitaniyaa

⁹ Banttana xillo giidi, hara asa ubbaa kariyaageetussi Yesuusi issi leemisuwaa odiiddi, hagaadan yaagiis; ¹⁰ “Naa77u asati Xoossaa woossanau Beeta Maqidasiyaa kiyidosona; etappe issoi Parisaawe, issoi giiraa shiishshiyaagaa. ¹¹ Parisaawee eqqidi, ba wozana giddon woossiiddi, ‘Xoossau, taani hara asa ubbaadan, worddanchcha, uuzenne shaaramuxa woi ha giiraa shiishshiyaagaa mala gidenna gishshau, nena galatais. ¹² Saaminttan saaminttan naa77utoo xoomais; taani demmiyo miishsha ubbaappe asirataa immais’ yaagiis.

¹³ “SHin giiraa shiishshiyaagee haahuwan eqqidi, harai atto saluwaa xeellanaukka dosibeenna. SHin, ‘Xoossau, taani nagaranchcha; tana maara’ yaagidi, ba tiraa bubbuxiis.

¹⁴ “Taani inttessi odiyoogee aibee giikko, hagee Parisaawiyaappe xillidi, ba soo biis. Aissi giikko, bana xoqqu oottiya urai kauyyana; shin bana kaushshiya urai xoqqu gaana” yaagiis.

Yesuusi Guutta Naata Anjjiis

(Maatiyoosa 19:13-15; Marqqoosa 10:13-16)

¹⁵ Yesuusi guutta naata bochchana mala, issi issi asai naata akko ehiis; shin erissiyo ashkkarati hegaa be7idi, he asaa hanqqettidosona. ¹⁶ Yesuusi guutta naata baakko xee-sidi, “Guutta naati taakko yiyoogaa diggoppite; aissi giikko, Xoossaa kawotetta hageetu malaassa. ¹⁷ Taani intteyyo tumaa gais; Xoossaa kawotetta guutta na7adan ekkenna urai ooninne he kawotetta mulekka gelenna” yaagiis.

Dure Bitaniyaa Oishaa

(Maatiyoosa 19:16-30; Marqqoosa 10:17-31)

¹⁸ Yihudaa biittaa haariyaageetuppe issoi, “Lo77o tamarissiyaagoo, taani merinaa de7uwaa laattanau ai oottoo?” yaagidi Yesuusa oichchiis.

¹⁹ Yesuusi zaaridi, “Tana aissi lo77o gai? Xoossaa xalaalaappe attin, hara lo77oi ooninne baawa; ²⁰ Xoossaa azazuwaa, ‘SHAaramuxoppa; woroppa; wuuqqoppa; wordduwaa markkattoppa; ne aawaanne ne aayyiyo bonchcha’ yaagiyaagaa eraasa” yaagiis.

²¹ Bitanee, “Taani heгаа ubbaa naatettaasappe doommada ha77i gakkanaassikka naagais” yaagiis.

²² Yesuusi heгаа siyidi bitaniyaa, “Ha77ikka neeyyo issibai paccees; neeyyo de7iyaabaa ubbaa baizzada he miishshaa hiyyeesau gisha; neeni saluwan duretana; yaatada yaada tana kaalla” yaagiis. ²³ SHin bitanee heгаа siyido wode, i daro dure gidiyo gishshau qarettiis.

²⁴ Bitanee daro qarettidoogaa Yesuusi be7idi, “Dure asi Xoossaa kawotettaa gelanaagee waani metanddeeshsha!

²⁵ Dure asi Xoossaa kawotettaa gelanaagaappe gaameelai marppiyaa xoo7iyaara aadhdhanaagee matattees” yaagiis.

²⁶ Hegaa siyidaageeti, “Yaatin attanau danddayiyai oonee?” yaagidosona.

²⁷ SHin Yesuusi zaaridi, “Asau danddayettennabai Xoossau danddayettes” yaagiis.

²⁸ PHeexiroosi Yesuusa, “Be7a; nuuni nuussi de7iya ubbabaa aggi bayidi, nena kaallida” yaagiis.

²⁹⁻³⁰ Yesuusi, “Taani inttessi tumaa gais; Xoossaa kawotettaa gishshau giiddi, keettaa woi aawaanne aayyiyo, woi ishantta, woi machchiyo, woi naata aggida asi ooninne ha77i baassi de7iyaagaappe daruwaa ekkana; qassi sintappe yaana wodiyanikka merinaa de7uwaa ekkana” yaagiis.

*Yesuusi Ba Haiquwaabaa Heezanttuwaa Yootiis
(Maatiyoosa 20:17-19; Marqoosa 10:32-34)*

³¹ Yesuusi tammanne naa77u erissiyo ashkkarata banaara efiddi eta, “Nuuni ha77i Yerusalame kiyettes; hananabaa yootiyaageeti xaafido tabai, Asa Na7aabai, ubbai polettana.

³² Aissi giikko, eti tana Aihuda gidenna asaassi aattidi immana; ta bolli qilliiccana; cuchchana; qassi tana waissana; ³³ eti tana lissuwan garafanne worana; shin taani heezantto gallassi haiquwaappe denddana” yaagiis.

³⁴ SHin erissiyo ashkkaratussi i yootidobaappe aibinne gelibeenna; i yootidobai etappe geemmin, eranau danddayibookkona.

*Yesuusi Yarkkon Issi Qooqiyaa Pattiis
(Maatiyoosa 20:29-34; Marqoosa 10:46-52)*

³⁵ Yesuusi Yarkko gakkana matidaashin, issi qooqe bitanee woossiiddi, ogiyaa doonan uttiis. ³⁶ Uttidaagee daro asai aadhdhiyoogaa siyidi, “Hegee aibee?” yaagidi oichchiis. ³⁷ Asai, “Naazireeta Yesuusi aadhdhees” yaagidi ayyo yootiis.

³⁸ Yootin ba qaalaa xoqqu oottidi, “Daawita na7au, Yesu-usaa, tana maararkkii!” yaagiis.

39 Sinttan de7iyaageeti a, “Haizza!” giidi hanqqettidosona; shin i ba qaalaa kaseegaappekka keehi xoqqu oottidi, “Daawita na7au, tana maararkkii!” yaagiis.

40-41 Yesuusi eqqidi, he qooqe bitaniyaa baakko ehaana mala azaziis. Qooqee akko yiidi gakkana matishin, “Taani neeyyo ai oottanau koyai?” yaagidi a oichchiis.

Oichchin qooqee, “Ta Godau, taani xeellanaagaa koyais” yaagiis.

42 Yaagin Yesuusi a, “Xeella; nena ne ammanoi pattiis” yaagiis. 43 Sohuwaarakka a aiffee xeelli aggin, Xoossaa galatiddi, Yesuusa kaalli bayiis.

Asa ubbai hegaa be7idi, Xoossaa galatiis.

19

Yesuusanne Zakkiyoosa

1 Yesuusi Yarkko giyo katamaara aadhdhees. 2 Hegan Zakkiyoosa giyo giiraa shiishshiyaageetu alaafee de7ees; i dure asa. 3 Zakkiyoosi Yesuusi oonakko be7anau koyiis; shin i qantta gidido gishshaunne asai daro gidido gishshau, be7anau danddayibeenna. 4 Yesuusi hegaara aadhdhiyo gishshau, asaappe sinttau woxxidi, Yesuusa be7anau issi ettaa xeeraa kiyiis.

5 Yesuusi he sohuwaa gakkiddi, pude xeellidi, “Zakkiyoosaa, taani hachchi ne son pe7anau bessiyoo gishshau, eesuwan wodhdha” yaagiis.

6 Zakkiyoosi eesuwan ettaappe wodhdhidi, ufaissan Yesuusa mokkiis. 7 Hegaa be7ida asai ubbai, “Hagee nagaranchchaa son imatettanau geliis” yaagidi zuuzummiis.

8 SHin Zakkiyoosi eqqidi Godaa, “Ta Godau, taani taassi de7iya ubbabaappe baggaa hiyyeesau immana; qassi ooppenne wordduwan ekkidobaa gidikko, i bashshido mehiyaassi oiddu kushiya ayyo zaarana” yaagiis.

9 Yesuusi Zakkiyoosassi yootiiddi, “Neenikka Abrahaama zeretta gidiyo gishshau, atotetta hachchi ha keettaa yiis.

10 Aissi giikko, taani, Asa Na7ai, bayidaagaa koyanaunne ashshanau yaas” yaagiis.

Tammu Ashkkaratu Leemisuwaa (Maatiyoosa 25:14-30)

11 Asai hegaa siyiyo wode, Yesuusi Yerusalaame matido gishshaunne etassi Xoossaa kawotetta beettana matidobaa milatido gishshau, etassi leemisuwaa yootiis. 12 Hegaa gishshau, hagaadan yaagiis; “Issi gita asi baassi kawotetta ekkidi yaanau, haaho dere biis. 13 Ba ashkkaratuppe tammata xeesidi, ‘Taani yaanaashin, hagan zal77ite’ yaagidi, tammu paunddiyaa etassi immiis.

14 “SHin a biittaa asai a ixxiidi, ‘Hagee nu bolli kawotanau koyokko’ yaagiiddi, asaa a geeduwaa kiittiis.

15 “He gita asi kawotettaa ekkidi simmiis. Simmidi ba miishshaa immido ashkkarati zal77idi, huuphiyan huuphiyan wogqaa worissidaakko eranau, eta baakko xeegissiis.

16 “Xeegettida ashkkaratuppe koiroogee yiidi, ‘Ta godau, ne miishshai tammu paundde wodhdhiis’ yaagiis.

17 “A godai a, ‘Hayyanaashsho! Neeni lo77o ashkkara; neeni ha qii guuttaban ammanettidaagaa gidido gishshau, taani nena tammu katamatuyyo alaafe oottana’ yaagiis.

18 “Naa77anttoi yiidi, ‘Ta godau, ne miishshai ichchashu paundde wodhdhiis’ yaagiis.

19 “A godai a, ‘Neenikka ichchashu katamatuyyo alaafe gida’ yaagiis.

20 “Heezanttoi yiidi, ‘Taani curqqan xaaxada naaga wotido ne paunddiyo hanno be7a. 21 Aissi giikko, neeni meqetti bainna asa gidiyo gishshau, neessi yayyaas. Neeni nebaa gidennabaa ekkaasa; zerabeennabaakka cakkaasa’ yaagiis.

22 “Yaagin, ‘Neeni iita ashkkara; ne doonai haasayidoban nena taani pirddana. Taani tabaa gidennabaa ekkiyaagaa, qassi zerabeennabaa cakkiya meqetti bainna asa gidiyoogaa eradasa. 23 Yaatin ta miishshaa aissi dichchau immabeikkii? Taani simmiyo wode ta miishshaa woriyaara ekkanaagaa shin attiis’ yaagiis.

24 “He sohuwan eqqida asata, ‘He paunddiyaa appe wotti ekkidi, tammu paunddee de7iyooagaayyo immite’ yaagiis.

25 “Yaagin, ‘Godau, ayyo tammu paunddee de7ees’ yaagidosona.

26 “ ‘Taani intteyyo odais; de7iyo ubbau harai gujettana; shin bainnaagaappe harai atto, he de7iyaageekka appe eketiichchana. 27 SHin ha bantta bolli taani kawotana mala dosibeenna ta morkketa haa ehiidi, ta sinttan goora7ite’ giis” yaagiis.

Yesuusi Gita Bonchchuwan Yerusalaame Geliis
(Maatiyoosa 21:1-11; Marqqoosa 11:1-11; Yohaannisa 12:12-19)

28 Yesuusi hagaadan yaagidi haasayidoogaappe guyyiyan, etappe sinttatidi, Yerusalaame biis. 29 Yesuusi Dabira Zaitte giyo deriyaa lanqqiyan de7iya Beetafaaganne Biitaaniyaa giyo katamata matido wode, erissiyo ashkkaratuppe naa77aa kiittidi, 30 “Intteppe sinttan de7iya qeeri katamaa biite; biidi yaa gelosaara biron ooninne mulekka toggibeenna qashuwan de7iya hare maraa intte demmana; a birshshidi, haa ekki yiite. 31 Ooninne inttena, ‘Hegaa aissi birshsheetii?’ yaagidi oichchikko, ‘Godai haggaa koyees’ yaagite” yaagiis.

³² Kiitettidaageeti biidi, Yesuusi banttassi odidoogaadan demmidosona. ³³ Eti hare maraa birshshishin, a godati, “Hare maraa aissi birshsheetii?” yaagidosona.

³⁴ Yaagin eti, “Godai hagua koyees” yaagidi, ³⁵ hare maraa Yesuusakko ehiidi, bantta maayuwaa a zokkuwan hiixxidi, Yesuusa togissidosona. ³⁶ Yesuusi toggidi biishin, bantta maayuwaa i biyo ogiyan hiixxidosa.

³⁷ I Dabira Zaita Deriyaa dugettaa wodhdhana matishin, a kaalliya ubbai Xoossai oottido malaata ubbaa be7ido gishshau ufaittidi, Xoossaa galatanau bantta qaalaa xoqqu oottidi,

³⁸ “Godaa sunttan yiya kawoi

anjjettidaagaa;

saluwan sarotettai gido.

Qassi salo ubbaappe bolla saluwan

de7iya Xoossai bonchchetto”

yaagidosona.

³⁹ Asaa giddoppe issi issi Parisaaweti Yesuusa, “Tamaaris-siyaagoo, ne erissiyoo ashkkarata haizzite giikkii?” yaagiis.

⁴⁰ Yesuusi zaaridi, “Taani intteyyo odais; hageeti co77u giikko, shuchchaikka waassana” yaagiis.

⁴¹ Katamaa gakkanau i matidi, katamaa be7ido wode qaret-tidi yeekkiiddi, ⁴² hagaadan yaagiis; “Sarotettai yiyo ogiyaa hachchi nenakonne erakkiishsha! SHin ha77i hegee ne aifiyaappe geemmiis. ⁴³ Aissi giikko, ne bolli yaana wodee de7ees; he wode ne morkketi urqqaa nukkidi, godaa essana. He godan nena yuushshi aattidi diridi, ubba baggaara neeyyo ogiyaa gorddana. ⁴⁴ Nennanne ne dirssaa gidдон de7iya ne asaa mentterettana. Xoossai nena be7anau yiido wodiya neeni akeekabeenna gishshau, ne morkketi shuchcha ubbaa issuwaa issuwaa bollaappe denttidi laalana” yaagiis.

Yesuusi Beeta Maqidasiyan Zal77iyaageeta Yedettiis

(Maatiyoosa 21:12-17; Marqqoosa 11:15-19; Yohaannisa 2:13-22)

⁴⁵⁻⁴⁶ Yesuusi Beeta Maqidasiyaa gelidi, hegan zal77iyaageeta, “Xoossaa maxaafan, ‘Ta keettai Xoossaa woossiyo keetta gidana’ geetettidi xaafetti uttiis; shin intte a panggati qosettiyo gonggolo kessideta” yaagidi eta yedetaa doommiis.

⁴⁷ Yesuusi ubba gallassi Beeta Maqidasiyan tamarisseees. Qeese halaqati, higgiiyaa tamarissiyaageetinne gita asai a xaissanau koyoosona. ⁴⁸ SHin asai ubbai a haasayaappe issi attennan ezggi uttido gishshau, a woriyo ogee etau xayiiis.

20

Yesuusa Maataa Bolli Denddida Oishaa
(*Maatiyoosa 21:23-27; Marqqoosa 11:27-33*)

¹ Issi gallassi Yesuusi asaa tamaarissiiddinne wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootiiddi Beeta Maqidasiyan de7ishin, qeese halaqatinne higgiiyaa tamaarissiyaageeti cimatuura issippe akko yiidi a, ² “Neeni haggaa oottanau neeyyo ai alaafetetti de7ii? Woi neeyyo ha alaafetettaa immidai oonee? Ane nuussi oda” yaagidosona.

³ Yesuusi zaaridi, “Taani qassi inttena issibaa oichchais; taassi odite; ⁴ Yohaannisi xammaqiyo alaafetettaa ekkidoi Xoossaappeeyye woi asappee?” yaagiis.

⁵ Eti bantta gidдон palamaa doommidi, “Nuuni woigane? ‘Xoossaappe yiis’ yaagikko, i nuna, ‘Yaatin Yohaannisi yootidoogaa aissi ammanibeekketii?’ yaagana. ⁶ SHin nuuni, ‘Asappe yiis’ yaagikko, ha asai ubbai Yohaannisi hananabaa yootiyaagaa gididoogaa eri uttido gishshau, nuna shuchchan caddana” yaagidosona.

⁷ Hegaa gishshau eti, “He alaafetettaa i awappe ekki-daakkonne nuuni erokko” yaagidosona.

⁸ Yesuusi, “Taanikka haggaa ai alaafetettan oottiyaakko, intteyyo odikke” yaagiis.

Woiniyaa Turaa Gidduwaa Oottiya Goshshanchchata
(*Maatiyoosa 21:33-46; Marqqoosa 12:1-12*)

⁹ Yaagidi asaassi ha leemisuwaa yootiis; “Asa issoi woiniyaa turaanne tokkido sohuwaa kottau immidi, haaho dere biidi, daro gam77iis. ¹⁰ Woiniyaa aifiyaa maxiyo wodee gakkinn, woiniyaa aifiyaappe bana gakkiiyaagaa ekkidi yaana mala, issi ashkkaraa ba kottaawatukko kiittiis; shin kottaawati a ashkkaraa wadhdhidi, kushe mela yedettidosona. ¹¹ Qassi hara ashkkaraa etakko kiittiis. Eti akka wadhdhidi kaushshidi, kushe mela yeddidosona. ¹² Qassi heezzantto ashkkaraa kiittiis. Kiittidoogaa masunxxissidi, woiniyaa turaa gidдoppe gaxi kessi olidosona.

¹³ “Woiniyaa turaa godai, ‘Yaatin taani waatoo? Taani siiqiyo ta na7aa kiittana; eti a bonchchanaakkonne ooni erii’ yaagidi qoppiis.

¹⁴ “SHin kottaawati a be7idi, bantta gidдон haasayiiddi, ‘Haggaa laattanaagee a; gadiyaa nuuni laattanau a woroos’ yaagidosona. ¹⁵ Na7aa woiniyaa turaa gidдoppe gaxaa kessidi woridosona.

“Simmi woiniyaa turaa godai eta waatane? ¹⁶ Yiidi, he kottaa oottiyaageeta wori wurssidi, woiniyaa turaa kottaa oottiya hara asau immana” yaagiis.

Asai hegea siyidi, “Hegee hanoppo” yaagiis.

17 Yesuusi etakko xeellidi, “Yaatin,
‘Gimbbiyaageeti karidi ixrido shuchchai
godaa xaphuwaa minttiya, ubbaappe aadhdhiya
shuchcha gidiiis’
geetettidi maxaafan xaafettidaagee hegee aibee? 18 He
shuchchaa bolli kunddiya ubbai meqerettana; shin he
shuchchai asa bolli kunddikko, he kunddido uraa gaaccana”
yaagiis.

Giiraa Giironii Aggonii Giya Oishaa

(Maatiyoosa 22:15-22; Marqqoosa 12:13-17)

19 Higgiyaa tamarissiyaageetinne qeese halaqati Yesuusi
ha leemisuwaa bantta bolli odidoogaa erido gishshau, he
wode a oiqqanau koyidosona; shin asaassi yayyidosona.

20 Hegaassi injjetiya wodiya naagidi, Yesuusa haasayis-
siiddi, a doonaappe balabaa demmidi, a oiqqinne deriyaa
haariyaagaa wolqqaassinne a alaafettaaassi aattidi immana
mala, xillo milatiiddi xillo gidenna kafota akko yeddidosona.
21 He kafoti Yesuusa, “Tamarissiyaagoo, neeni haasayiy-
oogeenne tamarissiyoogee likke gidiyooqaa nuuni eroos;
neeni Xoossaa ogiyaa tumatettan tamarissiyooqaaappe at-
tin, asa shaakkennaagaa eroos. 22 Nuuni Roome biittaa
Kawuwaa Qeesaarayyo giiraa giiriyooqee wogeeyye woga
gidennee?” yaagidi oichchidosona.

23 SHin Yesuusi eti cimmiyo cimuwaa eridi, “Tana aissi
paacceetii? 24 Issi santtimiyaa tana bessite; ha santtimiyaa
bolli de7iya merainne sunttai oogee?” yaagidi eta oichchiis.

Oichchin, eti zaaridi, “Roome biittaa Kawuwaa Qeesaaraa-
gaa” yaagidosona.

25 Yesuusi eta, “Yaatikko Qeesaaraagaa Qeesaarassi, Xoos-
saagaa Xoossaassi immite” yaagiis.

26 Asaa sinttan a haasayan a oiqqiyooqaa demmanau dand-
dayibookkona; hegea gishshau, i zaarido zaaruwan garamet-
tidi, co77u giidosona.

Haiquwaappe Denddiyooqaa Oichchido Oishaa

(Maatiyoosa 22:23-33; Marqqoosa 12:18-27)

27 Haiqqida asi denddenna giya Saaduqaawetuppe issi
issi asati Yesuusakko yiidi, 28 hagaadan yaagidi, a oichchi-
dosona; “Tamarissiyaagoo, Muusee nuuyyo higgiyaa xaafi-
iddi, ‘Machcho ekkida asi na7a yelennan haiqqikko, he
haiqqidaagaa ishahai a machchiyo aissidi, ba ishaayyo na7a

yelanau bessees' yaagiyaagaa xaafiis. ²⁹ Issi wode laappun ishannti de7iyaageetuppe bairai machchiyo ekkidi, na7a yelennan haiqqiis. ³⁰ Haiqqin naa77anttoi o aissiis; ³¹ qassi heez-zanttoikka o aissiis; hegaadan laappunatikka na7a yelennan haiqqidosona. ³² Hegaappe guyyiyan, qassi he maccaasiyaa haiqqaasu. ³³ Yaatin haiqqida asai haiquwaappe denddiyo gallassi, a etappe augaayyo machcho gidanee? Aissi giikko, laappunatikka o ekkidosona" yaagidosona.

³⁴ Yesuusi zaaridi, etassi hagaadan yaagiis; "Ha wodiya asai machchiyo ekkees; maccaageeti azinaa geloosona. ³⁵ SHin haiquwaappe denddidi, sinttappe yiya wodiyan de7anau bessiya attumaasainne maccaasai ekkennanne gelenna. ³⁶ Aissi giikko, eti kiitanchchatu mala gididiyo gishshau, naa77anttuwaa haiqqanau danddayokkona. Qassi eti haiquwaappe denddido gishshau, Xoossaa naata. ³⁷ SHin haiqqida asai denddanabaa Muusee geeshshidi erissiis. Xaragettiya buuraabaa odiya sohuwankka Godaabaa i yootiiddi, 'Abrahaama Xoossaa, Yisaaqa Xoossaa, Yaaqooba Xoossaa' yaagiis. ³⁸ Ubbai ayyo merinau de7iyaageeta gidido gishshau, Xoossai merinau de7iyaageetu Xoossaa gididoogaappe attin, haiqqidaageetu Xoossaa gidenna" yaagiis.

³⁹ Higgiyaa tamarissiyaageetuppe issoi issoi Yesuusa, "Tamarissiyaagoo, neeni giidoogee lo77o" yaagiis. ⁴⁰ Aissi giikko, naa77anttuwaa issibaakka a oichchanau xalibookkona.

Yesuusi Oonee Giya Oishaa

(Maatiyoosa 22:41-46; Marqqoosa 12:35-37)

⁴¹ Yesuusi qassi eta yaagiis; "Eti woigidi Kiristtoosa Daawita na7a giyoonaa? ⁴²⁻⁴³ Aissi giikko, Daawiti Mazamure Maxaafan, 'Godai ta Godaa; "Taani ne morkketa neeni yedhdha eqqiyooobaa oottana gakkanaassi, hagan taappe ushachcha baggaara utta" giis' yaagiis.

⁴⁴ "Daawiti Kiristtoosa, 'Godaa' giidi xeesikko, yaatin Kiristtoosi waanidi, Daawita na7a gidii?" yaagiis.

Yesuusi, "Muuse Higgiyaa Tamarissiyaageetuppe Naaget-tite" yaagiis

(Maatiyoosa 23:1-36; Marqqoosa 12:38-40)

⁴⁵ Yesuusi ba erissiyo ashkkarata asai ubbai siyishin, ⁴⁶⁻⁴⁷ "Higgiyaa tamarissiyaageetuppe naagettite; eti adussa maayuwaa maayidi yuuyiyoogaanne giyaa sohuwankka asai eta bonchchidi sarotiyoogaanne dosoosona; Aihuda woosa

keettan daro lo77iya oidiyaa dosoosona; asi banttana imat-
tiyoosankka bonchcho sohuwaa dosoosona. Eti am77etu
keettaa bonqqidi, banttau lo77o milatanau Xoossaa woosaa
adussoosona; eti ubbaappe aadhdhiya pirddaa ekkana”
yaagiis.

21

Am77ee Muxuwaataa (Marqqoosa 12:41-44)

¹ Yesuusi ubbasaa xeelliiddi, dure asai ba miishshaa Beeta
Maqidasiyan muxuwaataa yeggiyo saaxiniyan yeggiyoogaa
be7iis. ² Issi daro hiyyeesa am77iyaa naa77u bakkannaa
hegan yeggiyoogaa be7idi, ³ “Taani intteyyo tumaa gais; ha
hiyyeesa am77iyaa ubbaappe darissada yeggaasu. ⁴ Aissi
giikko, hageeti ubbai bantta palahida miishshaappe yeggi-
dosona; shin a ba pacaappe bau de7iya aquwaa muleera
imma aggaasu” yaagiis.

Beeta Maqidasee Qolettanaagaa Yesuusi Kasetidi Yootiis (Maatiyoosa 24:1-2; Marqqoosa 13:1-2)

⁵ Etappe issoi issoi Beeta Maqidasee lo77o shuchchaaninne
Xoossaassi imettidaban lo77idaagaa haasayishin Yesuusi,
⁶ “Ha intte be7iyo ubbai issi shuchchi attennan, ubbai qolet-
tana wodee yaana” yaagiis.

⁷ Yesuusi erissiyoo ashkkarati, “Tamaarissiyaagoo, yaatin,
hegee aude hananee? Hegee hanana wodiya erissiya
malaatai aiba gidanee?” yaagidi a oichchidosona.

Yesuusi Meto Wodeenne Ufaissa Wodee Yaanaagaa Yootiis (Maatiyoosa 24:3-14; Marqqoosa 13:3-13)

⁸ Yesuusi, “Baloppite; naagettite; aissi giikko, daro asati
ta sunttan, ‘Taani Kiristtoosa; wodee matattiis’ yaagiiddi,
yaana. Eta kaallidi booppite. ⁹ Olanne ooshsha siyiyo
wode dagammoppite; aissi giikko, heгаа mala yohoi koiroora
hanana bessees; shin hegee wurssettai gakkana matiis giy-
oogaa gidenna” yaagiis.

¹⁰ He wode Yesuusi haasayiiddi, “Deree deriyaa bolli, ka-
wotettai kawotettaa bolli denddana. ¹¹ Biittai wolqqappe
qaaxxiyoogee, daro sohuwan koshai, wurssiya harggee
yaana. Yashissiyaabainne gita malaatai saluwaappe yaana.

¹² “SHin ha ubbai hananaappe kase, eti inttena oiqqananne
waissana; ta sunttaa gishshau, inttena Aihuda woosa keettaa
asatuyyo aattidi immananne; qasho keettankka qashissana.
Qassi inttena kawuwaa sinttinne deriyaa haariyaagaa sintti
efaana. ¹³ Hegee inttessi ta gishshau, eta sinttan markkat-
tanau lo77o wode gidana. ¹⁴ Hegaa gishshau, issibaa intte

wozanan oiqqite; hegee aibee giikko, intte waatidi zaaruwaa immanaakko, koiroora hirggoppite giyoogaa. ¹⁵ Aissi giikko, intte morkketuppe ooninne inttenaara eqettanaunne palamettanau danddayenna haasayaa minotettaanne aadhdhida eratettaa taani inttessi immana. ¹⁶ Harai atto inttena yelidaageetikka, ishantti, dabboti, laggetikka, inttena aattidi immana. Intteppekka issuwaa issuwaa eti worana. ¹⁷ Ta sunntaa gishshau, inttena ubbai ixkana; shin ¹⁸ intte huuphiyaa binnaanaappe issoinne xayenna. ¹⁹ Danddayan intte intte shempuwaa ashshana.

*Yesuusi Yerusalaame Bashshaabaa Yootiis
(Maatiyoosa 24:15-21; Marqqoosa 13:14-19)*

²⁰ “SHin wotaaddaran Yerusalaamee diretti uttidaashin intte be7iyo wode, Yerusalaame xayoi matattidoogaa erana. ²¹ He wode Yihudan de7iyaageeti deriyaakko baqatona; katama gidдон de7iyaageeti katamaappe kiyona; gaxa biittan de7iyaageeti katamaa geloppona. ²² Aissi giikko, Xoossaa maxaafatun xaafettidaagee ubbai polettanau, Xoossai halo kessiyo wodee hagua. ²³ He wode shahaara maccaasatuyyoonne xanttiya maccaasatuyyo aayye7ana; aissi giikko, sa7aa bollan gita metoi yaana. Ha asaa bollankka iita hanqqoi yaana. ²⁴ Eti qara bisuwan qanxxettidi haiqqana; eti dere ubban omoodettana; Aihuda gidenna asai bantta wode polettana gakkanaashin, Yerusalaame katamaa yedhdhana.

*Kiristtoosa Naa77antto Yuussaa
(Maatiyoosa 24:29-31; Marqqoosa 13:24-27)*

²⁵ “Awa aifiyaaninne aginan xoolinttiyan malaatai beetana; sa7an de7iya issi issi dere asai abbainne beetai guummiyoogaa siyidi, hananabai etassi erettennan ixxin metootana. ²⁶ Asai sa7aa bolli yaanabaa ubbaa naagiiddi, yashshan daafurana; aissi giikko, saluwan de7iya wolqqati qaaxxana. ²⁷ He wode taani, Asa Na7ai, wolqqaaranne gita bonchchuwaara shaara giddoora yiishin, eti be7ana. ²⁸ Hegee hananau doommiyo wode, intte wozettiyo wodee matiyo gishshau, xoqqu giidi, pude xeellite” yaagiis.

*Balasiyaa Giyo Mittaa Leemisuwaa
(Maatiyoosa 24:32-35; Marqqoosa 13:28-31)*

²⁹ Yesuusi etassi hagaadan yaagidi, leemisuwaa yootiis; “Balasiyo giyo mittiyoonne hara mitta ubbaa akeekite. ³⁰ Eta haittai aacaa doommiyoogaa intte be7iyo wode, bonee matattidoogaa intte ereeta. ³¹ Hegaadankka intte hegee haniyoogaa be7iyo wode, Xoossaa kawotetta gakkana matattidoogaa erana.

³² “Taani intteyyo tumaa odais; ha ubbabai hanana gakkanaashin, ha wodiyaa asai haiqqiichchenna. ³³ Saloinne sa7ai aadhdhana; shin ta qalalai mulekka aadhdhenna.

Minnidi Naagiyoogaa

³⁴ “SHin muissan, ushshan, mattooninne aqossi hirggiyooban intte wozanai balenna mala, qassi intte qoppennan he gallassai intte bolli yeennaadan, inttena naagite. ³⁵ Aissi giikko, he gallassai sa7a ubban de7iya asa ubbaa piriyaadan oiqqana. ³⁶ Simmi intte he yaanabaa ubbaappe attanaunne ta sinttan Asa Na7aa sinttan, eqqanau danddayana mala, ubba wode Xoossaa woosan minnite” yaagiis.

³⁷ Yesuusi gallassi gallassi Beeta Maqidasiyan tamaaris-sees; shin qammi qammi Dabira Zaita Deriyaa kiyidi aqees. ³⁸ Asa ubbai i tamarissiyoojaa siyanau guuraara akko Beeta Maqidasiyaa yees.

22

Kiristtoosa Bolli Maqettidosona

(Maatiyoosa 26:1-5; Marqqoosa 14:1-2; Yohaannisa 11:45-53)

¹ Oittaa miyo Paasikaa Baalaa gallassaa bonchchiyo wodee gakkana matiis. ² Qeese halaqatinne higgiiyaa tamarissiyaageeti asaassi yayyiyo gishshau, Yesuusa woriyo ogiyaa koyoosona.

Yihudai Yesuusa Aattidi Immanau Zoretai Maayiiis

(Maatiyoosa 26:14-16; Marqqoosa 14:10-11)

³ Hegaappe guyyiyan, Seexaanai tammanne naa77u erisiyo ashkkaratuppe issuwan, Asqqoroota giyo Yihudan gelin, ⁴ Yihudai biidi, qeese halaqatuuranne Beeta Maqidasiyaa wotaaddarata azaziyaageetuura, “Yesuusa waata aattada immoo” giidi haasayiis. ⁵ Haasayin eti ufaittidi, Yihudaa, “Nuuni neessi miishsha immana” yaagidi odidosona. ⁶ I ero yaagidi, asi bannasan etassi Yesuusa aattidi immanau injetiya wodiyaa wochchees.

Yesuusi Aihudatu Paasikaa Maanau Giigettiis

(Maatiyoosa 26:17-25; Marqqoosa 14:12-21; Yohaannisa 13:21-30)

⁷ Oittaa miyo gallassaa bonchchiyo wodee gakkiiis. He gallassan Paasikaassi anqqara dorssa shukkanau bessees. ⁸ Yesuusi PHeexiroosanne Yohaannisa, “Nuuni Paasikaa Baalaa bonchchiyo gallassan maana qumaa biidi giigissite” yaagidi kiittiis.

⁹ Kiittin, “Nuuni awan giigissanee?” yaagidi a oichchidosona.

¹⁰ Yesuusi eta hagaadan yaagiis; “Siyite; katamaa intte gelanau biishin, otuwan haattaa tookkida issi bitanee inttenaara gaittana. A kaallidi, i geliyo keettaa gelite. ¹¹ Gelidi keettaawaa, “Tamaarissiyaagee nena, “Taani ta erissiyo ashkkaratuura Paasikaa Baalaa bonchchiyo gallassan qumaa maanau imatta kifilee awaane?” yaagees’ yaagite. ¹² Keettaawai inttena pooqiya bollan de7iya makettida aaho kifiliyaa bessana. Hegan qumaa giigissite” yaagiis.

¹³ Eti biidi, Yesuusi banttau yootidoogaadan demmidi, yaani Paasikaa Baalaa bonchchiyo gallassi maana qumaa giigissidosona.

Qurbbaaniyaa (Godaa Kahuwaa) Ekkiyo Wogaa

(Maatiyoosa 26:26-30; Marqqoosa 14:22-26; Koירו Qorontooosa 11:23-25)

¹⁴ Qumaa miyo wodee gakkinn, Yesuusi ba kiittido tammanne naa77atuura issippe maanau uttiis. ¹⁵ Uttidi yaagiis; “Taani waayettanaappe kasetada, inttenaara ha Paasikaa Baalaa bonchchiyo gallassan miyo qumaa maanau daro amottaas. ¹⁶ Aissi giikko, taani inttessi odais; hegee Xoossaa kawotettan polettana gakkanaashin, taani naa77anttuwaa heгаа miikke” yaagiis.

¹⁷ Yaagidi Yesuusi burccukkuwaa ekkidi, Xoossaa galatidi, “Heite; hгаа burccukkuwan de7iyaagaa shaakkidi uyite. ¹⁸ Aissi giikko, taani inttessi odais; Xoossaa kawotetta yaana gakkanaashin, hachchippe doommada woiniyaa eessaa uyikke” yaagiis.

¹⁹ Qassi oittaa ekkidi, Xoossaa galatiis; he oittaa menttidi, etassi immidi, “Hagee intteyyo imettida ta ashuwaa; hagan tana hassayite” yaagiis. ²⁰ Kahuwaa mirggidoogaappe guyye baggan, kaseegaadan burccukkuwaa etassi immidi, hagaadan yaagiis; “Hagee inttessi gukkiya ta suuttan maacettida ooratta maachchaa.

²¹ “SHin be7ite; tana aattidi immana bitanee tanaara ma-soofiyan issippe mees. ²² Aissi giikko, taani Asa Na7ai, Xoossai ba qofaa qachchidoogaadan bais; shin tana aattidi immana uraassi aayye7ana” yaagiis.

²³ Bantta giddoppe hegaadan oottanau ooni qoppidaakko, issoi issuwaa oichchidosona.

Ubbaappe Aadhdhiyai Oonee? Giyo Oishaa

²⁴ Qassi bantta ubbaappe ooni gitakko bantta gidдон palamettidosona. ²⁵ Palamettin Yesuusi eta yaagiis; “Ha sa7an de7iya kawoti bantta asaa godatoosona. Eta haariyaageeti kehiyaageeta geettoosona. ²⁶ SHin intteppe gitatiyaagee intte ubbaappe guuxxiyaagaa mala gidanaappe attin, intte hegaadan hanoppite; inttena haariyaagee inttessi

ashkkaradan hano. ²⁷ Qumaa maanau uttiyaagee giteeyye qumaa sinttau aattiyaagee gitee? Qumaa maanau uttidaagee gita gidennee? SHin taani intte gidдон qumaa sinttau aattiya ashkkara mala.

²⁸ “Qassi taani paacettiyo wode tana yeggibeennaageeta. ²⁹⁻³⁰ Ta kawotettan taani qumaa miyo sohuwan intte maana malanne, uyana mala, qassi tammanne naa77u Israa7eela zaretu bolli pirddiiddi, araatatun uttana mala, ta Aawai tana sunttidoogaadan, taani inttena sunttais” yaagiis.

PHeexiroosi Kaddanaagaa Yesuusi Kasetidi Yootiis

(Maatiyoosa 26:31-35; Marqqoosa 14:27-31; Yohaannisa 13:36-38)

³¹ Godai, “Simoonaa, Simoonaa, akeeka; asai gisttiyaa harqqiyooogaadan, Seexaanai inttena harqqanau Xoossaa woossin, Xoossai ero giis. ³² SHin taani ne ammanoi bayenna mala, neessi Xoossaa woossaas; neeni taakko simmiyo wode, ne ishantta minttetta” yaagiis.

³³ Simooni, “Godau, taani nenaara qasho keettaa baanau, qassi nenaara haiqqanaukka giigaas” yaagiis.

³⁴ SHin Yesuusi, “PHeexiroosaa, taani neeyyo odais; hachchi qammi, kuttoi waassanaappe kase, neeni tana eriyoogaa heezzutoo kaddana” yaagiis.

³⁵ Yesuusi ba erissiyo ashkkaratussi, “Korjjoi woi qarcciiti woi caammi bannan taani inttena kiittido wode, inttessi paccidabi de7ii?” yaagiis.

Yaagin eti, “Aibinne baawa” yaagidosona.

³⁶ Yesuusi eta, “SHin ha77i korjjoi woi qarcciiti de7iyoi ooninne ekki efo. Bisoi banna urai ooninne ba maayuwaa baizzidikka issi biso shammo. ³⁷ Aissi giikko, taani inttessi odais; Xoossaa maxaafan xaafettida tabai polettiyo gishshau, ‘Hagee mooranchchatuura paidettiis’ geetettidi xaafettidaagee tanan polettanau bessees” yaagiis.

³⁸ Erissiyo ashkkarati, “Godau, hagan naa77u bisoti de7oosona” yaagin Yesuusi, “Hegee gidana” yaagiis.

Yesuusi Dabira Zaita Deriyan Woossiis

(Maatiyoosa 26:36-40; Marqqoosa 14:32-42)

³⁹ Yesuusi katamaappe kiyidi, haroodeegaadan Dabira Zaita Deriyaa kiyiis. Qassi erissiyo ashkkaratikka a kaalidosona. ⁴⁰ He sohuwaa gakkidi, “Paaciyan intte gelenan attana mala, Xoossaa woossite” yaagiis. ⁴¹ SHuchchaa olin gakkio sohuwaa keenaa etappe haakki biidi gulbatidi ⁴² Xoossaa, “Ta Aawau, neeni koyiyoobaa gidikko, ha burccukkuwaa taappe digga; shin neeni koyiyoobai hanoppe attin, taani koyiyoobai hanoppo” yaagidi woossiis. ⁴³ Saluwaappe yiidi minttettiya kiitanchchai ayyo beettiis.

44 Ba wozanaa gidдон mishettidi, darо minttidi woossees. I cawattiyo cawai sa7an xokkiya suutta milatees.

45 Woosaappe denddidi, ba erissiyo ashkkaratukko guyye biis. Biidi eti darо qarettido gishshau, daafuridi xiskki-daageeta demmidi, 46 “Aissi xiskkeetii? Paaciyān gelennan attana mala, denddidi Xoossaa woossite” yaagiis.

Yesuusi Ba Morkketu Kushiyan Oiqettiis

(Maatiyoosa 26:47-56; Marqqoosa 14:43-50; Yohaannisa 18:3-11)

47 I biron heгаа haasayishin, asai yiis. Tammanne naa77u erissiyo ashkkaratuppe issi Yihudaa giyoogee he asaa kaalettiiddi, Yesuusa yeranau akko shiiqiis. 48 SHin Yesuusi a, “Yihudaa, neeni tana Asa Na7aa yerada aatta immai?” yaagiis.

49 Yesuusaara de7iya erissiyo ashkkarati heгаа be7ido wode a, “Godau, nuuni eta bisuwan shocanee?” yaagidosona. 50 Etappe issoi qeese ubbatu halaqaa ashkkaarāa shocidi, a ushachcha haittaa qanxxi oliis.

51 SHin Yesuusi, “Aggite” yaagidi, a haittaa bochchidi pattiis.

52 Hegaappe guyyiyan, Yesuusi baakko yiida qeese halaqata, Beeta Maqidasiyaa wotaaddarata azaziyaageetanne cima asaa hagaadan yaagiis; “Tana pangga kessidi, pangga oiqqiyooгаadan oiqqanau bisonne dulla oiqqidi yiidetii? 53 Taani Beeta Maqidasiyan gallassi gallassi inttenaara de7iyо wode tana oiqqibeekketa; shin hagee intte wodenne xumaa wolqqaа wode” yaagiis.

PHeexiroosi Yesuusa Kaddiis

(Maatiyoosa 26:57-58,69-75; Marqqoosa 14:53-54,66-72; Yohaannisa 18:12-18,25-27)

54 Yesuusa qachchidi, qeese ubbatu halaqaa soo ekki efiidosona. Qassi PHeexiroosi haahuwan kaalliis. 55 Eti dirssa gidдон tamaа eettidi, issippe uttidaashin, PHeexiroosikka eta gidдо gelidi, utti bayiis. 56 Issi ashkkariyaa PHeexiroosi tamaа achchan uttidaagaa be7idaara tishshi ootta xeellada, “Hageekka aara issippe de7ees” yaagaasu.

57 SHin PHeexiroosi, “Ha mishiree, taani a erikke” yaagidi kaddiis.

58 Guuttaa gam77ishin, issoi PHeexiroosa be7idi, “Neenikka etaara issippe de7aasa” yaagiis.

SHin PHeexiroosi, “Hagoo, taani etaara issippe de7ikke” yaagiis.

59 Hara bitanee issi saate giddiyaagaa keenaappe guyyiyan, “Ha bitaneekka Galiila asa giddiyo gishshau, aara de7iyooгee tuma” yaagidi minttidi odiis.

⁶⁰ SHin PHeexiroosi, “Hagoo, neeni giyoobai aibakko taani erikke” yaagiis. I biron haasayishin, sohuwaarakka kuttoi waassi aggiis. ⁶¹ Godai guyye simmidi, PHeexiroosa xeeliis. Xeellin PHeexiroosi Godai bana, “Neeni hachchi kuttoi waassanaappe kase, heezzutoo tana kaddana” giidoogaa hasayiis. ⁶² PHeexiroosi kare kiyidi, mishettidi yeekkiis.

⁶³ Yesuusa oiqqida asati shocoosonanne a bolli qilliicoosona. ⁶⁴ A aifiyaa goozidi, “Nena dechchidai oonee? Ane hananabaa yoota” yaagidi a oichchidosona. ⁶⁵ Qassi a hara daro cashshaa cayidosona.

Yesuusa Pirdda SHangguwaa Efiidosona

(Maatiyoosa 26:59-66; Marqqoosa 14:55-64 Yohaannisa 18:19-24)

⁶⁶ Wonttin dere cimati, qeese halaqatinne higgiiyaa taaarissiyaageeti issisaa shiiqidi, Yesuusa bantta shiiqidosa efiidi, ⁶⁷ “Kiristtoosi nenee? Nuussi oda” yaagidosona.

SHin i yaagidi zaariis; “Taani inttessi odikko, tana amanekketa. ⁶⁸ Qassi taani inttena oichchikko odekketa; woi tana qashuwaappe birshshekketa. ⁶⁹ SHin taani Asa Na7ai, ha77ippe doommada, wolqqaama Xoossaappe ushachcha baggaara uttana” yaagiis.

⁷⁰ Eti ubbai Yesuusa, “Yaatin neeni Xoossaa Na7ee?” yaagidosona.

Yaagin i zaaridi, “Intte tana, ‘Neeni Xoossaa Na7aa’ giyoogaa tumaa geeta” yaagiis.

⁷¹ Eti, “Nuuni nu huuphiyan a doonaappe siyida; simmi hagaappe sinttan nuna ai markka koshshii?” yaagidosona.

23

Yesuusa PHilaaxoosa Sintti SHiishshidosona

(Maatiyoosa 27:1-2,11-14; Marqqoosa 15:1-5; Yohaannisa 18:28-38)

¹ Eti ubbai issippe denddidi, Yesuusa PHilaaxoosakko efiidosona. ² Efiidi, “Hagee nu dere asaa balettishin, asai Roome biittaa kawuwaassi giiraa immenna mala diggishininne qassi, ‘Taani kawuwaa’ yaagishin demmida” yaagidi Yesuusa mootuwaa doommidosona.

³ PHilaaxoosi Yesuusa, “Neeni Aihudatu kawoo?” yaagidi oichchiis.

Yesuusi zaaridi a, “Neenikka gaasa” yaagiis.

⁴ PHilaaxoosi qeese halaqatussinne asaassi odiiddi, “Ha bitaniyaa bolli taani harai atto issi moorokka demmabeikke” yaagiis.

⁵ SHin eti, “Hagee Galiilappe doommidi, harai atto haggakanaashinkka, Yihudaa biitta ubban tamarissiddi, asa ooshshees” yaagidi minttidi yootidosona.

Yesuusi Heeroodisa Sintti SHiiqiis

⁶ PHilaaxoosi hegaa siyido wode, “I Galiila asee?” yaagidi oichchiis. ⁷ PHilaaxoosi Heeroodisi heemmiyo biittan Yesuusi de7iyooгаа eridi, he wode Yerusalaamen de7iya Heeroodisakko a yeddiis.

⁸ Heeroodisi Yesuusa be7anau daro wodiyaappe doommidi amotti uttido gishshau, a be7ido wode daro ufaittiis. I amottidoogee kase Yesuusabaa siyidoogaassa. Qassi Yesuusi oottiyo malaataappe be7ana yaagidi, qoppiiddi de7ees. ⁹ Heeroodisi Yesuusa darobaa oichchiis; shin Yesuusi ayyo ainne zaaribeenna. ¹⁰ Qeese halaqatinne higgiiyaa tamarissiyaageeti a minttidi mootiiddi, hegan eqqi bayidosona. ¹¹ Heeroodisinne a wotaaddarati Yesuusa karidi, a bolli qilliiccidosona. Alleequwaara de7iya maayuwaa a maizzidi, PHilaaxoosakko zaaridi yeddidosona. ¹² Hegaappe kase bantta gidon morkketti uttida PHilaaxoosinne Heeroodisi he gallassi dabbotidosona.

Yesuusa Bolli Haiquwaa Pirddidosona

(Maatiyoosa 27:15-26; Marqqoosa 15:6-15; Yohaannisa 18:39-40; 19:1-16)

¹³ PHilaaxoosi qeese halaqata, deriyaa haariyaageetanne asaa issippe xeesidi, ¹⁴ hagaadan yaagiis; “‘Asa balettees’ yaagidi ha bitaniyaa taakko ehiideta; be7ite; taani a intte sinttan qoridoogaappe guyyiyan, intte a mootido mootuwan a bolli ainne balabaa demmabeikke. ¹⁵ Qassi Heeroodisi a nuukko haa yeddido gishshau, a bolli ainne demmibeennaagee erettees. Be7ite; ha bitanee bana worissanau bessiyaabaa ainne oottibeenna. ¹⁶ Hegaa gishshau, taani a lissuwan garafada, birshsha yeddana” yaagiis. ¹⁷ PHilaaxoosayyo Paasikaa bonchchiyo gallasan issi ura qashuwaappe birshshiyo meezee de7ees.

¹⁸ SHin eti ubbai issippe, “Ha bitaniyaa worada nuussi Barbbaana birshsha” yaagiiddi wocamidosa. ¹⁹ Barbbaani kataman ooshshaa kessidi, asa worido gishshau, qasho keetan qashettidi de7ees.

²⁰ PHilaaxoosi Yesuusa birshshanau koyidi, naa77anttuwaa etassi haasayiis. ²¹ SHin eti, “Masqqaliyaa bolli misimaariyan a xishada kaqqa! Kaqqa!” yaagiiddi wocamoosona.

²² Heezanttuwaa PHilaaxoosi eta, “Aissi? I ai iitabaa oottidee? SHemppo worissiya iitabaa a bolli demmabeikke;

heгаа gishshau, lissuwan a garafada, birshsha yeddana” yaagiis.

²³ SHin Yesuusi masqqaliyaa bolli misimaariyan xishettidi kaqettana mala, eti qaalaa xoqqu oottidi, minttidi yootidosona. Eta wocamainne qeese halaqatu qaalai darido gishshau, ²⁴ eti woossiiddi uttido pirddaa PHilaaxoosi Yesuusa bolli pirddiis. ²⁵ Yaatidi kase eti birshshissarkkii yaagidi woossiiddi uttido bitaniyaa birshshissiiis; birshshettidaagee ooshshaa gishshaunne shemppuwaa worido gishshau qashettida bitaniyaa. SHin eti Yesuusa bantta koyidoogaadan oottana mala, PHilaaxoosi a etassi aattidi immiis.

Yesuusa Kaqqidosona

(Maatiyoosa 27:32-44; Marqqoosa 15:21-32; Yohaannisa 19:17-27)

²⁶ Yesuusa efiddi, issi Simoona giyo Qareena biitta asi gaxaappe katamaa yiyaagaa oiqqidi, Yesuusappe guyyeera tookkana mala, masqqaliyaa a bolli wottidosona.

²⁷ Yeekkiiddinne waassiiddi uttida maccaasatinne keehi daro asai issippe a kaalliis. ²⁸⁻²⁹ SHin Yesuusi etakko simmidi, hagaadan yaagiis; “Yerusalaame maccaasatoo, taassi yeekkoppite; shin asai, ‘Maine maccaasati, na7a mulekka yelibeenna maccaasati, na7a mulekka xanttibeenna maccaasati bantta hailau’ yaagana gallassai yiyo gishshau, intte huuphessinne intte naatussi yeekkite. ³⁰ He wode eti dereta, ‘Nu bolli kunddite!’ yaagana. Keratakka, ‘Nuna genttite!’ geettaa doommana. ³¹ Aissi giikko, eti qayye mittaa hagaadan oottiyaageeta gidikko, mela mittaa waataneeshsha?” yaagiis.

³² Iitabaa oottida naa77u asatakka Yesuusaara gattidi woranau efidosona. ³³ Guuggiyaa giyo sohuwaa gakkidi, masqqaliyaa bolli misimaariyan Yesuusa xishidi kaqqidosona. He iitabaa oottidaageetakka he sohuwan issuwaa Yesuusappe ushachcha baggaara, issuwaa haddirssa baggaara, masqqaliyaa bolli misimaariyan xishidi kaqqidosona. ³⁴ Yesuusi, “Ta Aawau, eti bantta oottiyoogaa erenna gishshau, eta nagaraa atto ga” yaagiis.

A maayuwaa shaakkidi, saamaa yeggidosona. ³⁵ Asai eqqidi xeellishin, deriyaa haariyaageeti, “Harata ashshiiis; Xoossai doorido a i gidikko, ane bana ashsho” yaagiiddi a karidi qilliiccoosona.

³⁶⁻³⁷ Qassi wotaaddarati akko shiiqidi, woiniyaa eessaa caalaa ehiidi, “Neni Aihudatu kawo gidikko, ane ne huuphiyaa ashsha” yaagidi a bolli qilliiccoosona.

³⁸ Qassi, “Hagee Aihudatu kawuwaa” giidi, Giriike qaalaa, Roomaisxxe qaalaaninne Ibraisxxe qaalaa xaafido xifatee a huuphessaara de7ees.

*Yesuusaara Kaqettida Naa77u Daafa Asata
(Maatiyoosa 27:38-44; Marqqoosa 15:27-32)*

³⁹ Iitabaa oottidi masqqaliyan kaqettida asatuppe issoi, “Neeni a gidikko, ane nenanne nunanne ashsha” yaagidi Yesuusa naassiiis.

⁴⁰ SHin hankkoi a, “Neeni hagee mala pirdaan de7aiddakka Xoossaassi yayyikkii? ⁴¹ Nuuni nu oosuwaa malaa ekkiyo gishshau, nuussi imettida pirdadai bessiyaagaa; shin hagee ainne iitabaa oottibeenna” yaagidi a hanqqettiis.

⁴² I Yesuusa, “Yesuusaa, neeni ne kawotettaa wolqqan yiyo wode, tana dogoppa” yaagiis.

⁴³ Yaagin Yesuusi, “Taani neessi tumaa odais; hachchi neeni tanaara gannatiyan de7ana” yaagiis.

Yesuusi Haiqqiis

(Maatiyoosa 27:45-56; Marqqoosa 15:33-41; Yohaannisa 19:28-30)

⁴⁴ He wode usuppun saate heera gidin, awai xumiis; uddu-fun saate gakkanaashin, biitta ubban sa7ai xumiis. ⁴⁵ Xumin Beeta Maqidasiyan kaqettida magalashoikka naa77u kiyidi, pooshetti wodhdhiis. ⁴⁶ Yesuusi qaalaa xoqqu oottidi, “Ta Aawau, taani ta shemppuwaa ne kushiyan wottais” yaagidi haiqqi bayiis.

⁴⁷ Mato halaqai hegaa be7idi, “Hagee tumu xillo asa” yaagidi Xoossaa galatiis.

⁴⁸ Hegaa be7anau issisaa shiiqi uttida asai ubbai hegaa be7ido wode, bantta tiraa bubbuxiiddi, soo simmidosona. ⁴⁹ Yesuusa eriya asai ubbainne Galiilappe a kaallida mac-caasati hegaa be7iiddi, haahuwan eqqidosa.

Yesuusi Moogettiis

(Maatiyoosa 27:57-61; Marqqoosa 15:42-47; Yohaannisa 19:38-42)

⁵⁰ Yaa7aa alaafetuppe issi Yooseefa giyo lo77o xillo bitanee de7ees. ⁵¹ Yooseefi eta zoretaanne eta oosuwaa dosibeenna. I Armmaatiyaasa geetettiya Aihudatu katamaa asa; qassi Xoossaa kawotettaa naagiiddi uttiis. ⁵² He bitanee PHilaax-ooosakko biidi, Yesuusa ahaa ekkanaa woossiis. ⁵³ Yooseefi masqqaliyaappe ahaa wottidi, moogo afalan xaaxiis. Xaaxidi shuchchaa woocido asa moogiyo gonggoluwaa gididon kase ooninne moogettibeennaagan ahaa wottiis. ⁵⁴ Hegee Samb-bataassi giigettiyo gallassa; Sambbatai doommana hanees.

⁵⁵ Galiilappe Yesuusaara yiida maccaasati Yooseefa kaallididi, Yesuusi moogettido gonggoluwanne a ahaa waati wotidaakko be7idosona. ⁵⁶ Be7idi soo simmidi, shittuwanne tiyettiyoobaa giigissidosona.

Higgee azazyoogaadan, Sambbatan shemppidosona.

24

Yesuusi Haiquwaappe Denddiis

(Maatiyoosa 28:1-10; Marqqoosa 16:1-8; Yohaannisa 20:1-10)

¹ SHin woggaa gallassi wonttimaattan maccaasati bantta giigissido shittuwaa ekkidi, Yesuusi moogettido gonggoluwaa biidosona. ² Biidi, gonggoluwaa doonaappe shuchchaa gondorssidoogaa be7idosona. ³ SHin giddo gelidi, Godaa Yesuusa ahaa demmibookkona. ⁴ Maccaasati, “Haha! Laa hagee waaniichchidee?” yaagishin, phooliya maayuwaa maayida naa77u asati eti akeekennan eta matan eqqidosa. ⁵ Eti yayyidi, sa7aa xeellidaashin, asati eta yaagidosona; “Paxa de7iyaagaa haiqqida asaa sohuwan aissi koyeetii? ⁶⁻⁷ I denddiichchiis; hagan baawa. Yesuusi, “Tana Asa Na7aa asai nagaranchchatussi aattidi immin, masqqaliyaa bolli tana misimaariyan xishin, taani kaqettanaunne heezzantto gallassi denddanau bessees’ yaagidi kase Galiilan de7iyo wode, inttessi odidoogaa hassayite” yaagiiis.

⁸⁻⁹ Yaagin maccaasati Yesuusi giidoogaa hassayidi, i moogettido gonggoluwappe simmidi, hegaa ubbaa tammanne isiini erissiyo ashkkaratussinne haratu ubbaassi odidosona. ¹⁰ Hegaa Yesuusi kiittidoogeetussi odidai Magddala katamaappe yiida Mairaamo, Yohaano, Yaaqooba aayyiyoo Mairaamonne, qassi etaara de7iya hara maccaasata. ¹¹ He maccaasatu qalalai pattenna haasaya misatin, Yesuusi kiittidoogeeti ammanibookkona. ¹² SHin PHeexiroosi denddidi, gonggoluwaa woxxiis; hokkidi gonggoluwaa giddo xeellidi, moogido afalaa xalaalaa be7iis. Hegaa be7idi garamettiiddi, ba soo biis.

Yesuusi Naa77u Erissiyo Ashkkaratussi Beettiis

(Marqqoosa 16:12-13)

¹³⁻¹⁴ Yesuusa kaalliyaageetuppe naa77ati hanidabaa ubbaa bantta giddon haasayiiddi, he gallassi Yerusalameppe naa77u saate keenaa haakkiya Emaahuusa giyo qeeri katamaa boosona. ¹⁵ Biiddi eti issippe haasayishiininne zoretishin, Yesuusi ba huuphen etakko shiiqidi, etaara bees. ¹⁶ SHin eti a erenna mala, eta wozanaa jallissiiis.

17 Yesuusi eta, “Ha intte kayyottidi hemettiiddi, issoi is-suwaara haasayiyo yohoi aibee?” yaagiis. 18 Etappe is-soi Qalayoopha giyoogee zaaridi, “Ha gidдон Yerusalaamen hanidabaa erennan Yerusalaame be7anau biida imatti ne xalaalee?” yaagiis.

19 Yesuusi, “I aibee?” yaagiis.

Eti hagaadan yaagidosona; “Xoossaa sinttaaninne asa ub-baa sinttan oosuwaaninne qaalan hananabaa yootiya mino gidida Naazireeta Yesuusabaa. 20 Nu qeese halaqatinne deriyaa haariyaageeti haiquwaa pirddaassi a aatti immidi, masqqaliyaa bolli misimaariyan xishidi, a kaqqidosona. 21 SHin nuuni, ‘Israa7eelata ashshanaagee a’ yaagidi ufaissan naagoos. Qassi hegee ubbai hanoosappe hachchi heezzu gallassa gidiis. 22 Qassi nunaara de7iya issi issi maccaasati garamiyaabaa nuuyyo odidosona. Yesuusa moogido gong-goluwaa wonttimaattan biidi, 23 a ahaa demmibookkona; ‘ “I paxa de7ees” yaagiya kiitanchchatu ajjuutaa be7ida’ yaagi-iddi guyye simmidosona. 24 Nunaara de7iyaageetuppe is-soi issoi gonggoluwaa biidi, maccaasati etassi giidoogaadan hanidaagaa be7idosona; shin Yesuusa be7ibookkona” yaagi-dosona.

25 Yesuusi eta, “Intte aiba eeyya asee? Hananabaa yootiyaageeti odido ubbabaa intte wozanan ammananau waanidi gam77eetii? 26 I ha waayiyaa ekkanaunne ba bonchchuwaa bonchchettanau bessennee?” yaagiis. 27 Yaagidi Muuse maxaafaappenne hananabaa yootiyaageetu maxaafaappe doommidi, Xoossaa maxaafatu ubban babai xaafettidaagaa etassi birshshiis.

28 Eti bantta biyo qeeri katamaakko matishin, Yesuusi etassi haaho sohuwaa baanabaa milatiis; 29 shin eti Yesu-usa, “Sa7ai omariyo gishshau, nunaara aqa; sa7ainne qam-mana hanees” yaagidi teqqidosona. Hegaa gishshau, Yesuusi etaara aqanau geliis. 30 Etaara qumaa maanau uttidi, oittaa ekkidi anjjiis; menttidi etassi immiis. 31 Eti a akeekana mala, eta aifee dooyettin, Yesuusa gididoogaa eridosona; erin i eta aifiyaappe geemmiis. 32 Eti bantta gidдон, “I nuussi ogiyan odishiininne Xoossaa maxaafata birshshishin, nu wozanai mishettidi xuugettibeennee?” yaagidi haasayettidosona.

33-34 Eti sohuwaara denddidi, Yerusalaame simmidosona; tammanne isiini erissiyo ashkkaratinne etaara de7iyaageeti, “Godai tumu denddiis; Simoonikka a be7iis” yaagiiddi issippe shiiqi uttidaageeta demmidosona.

35 He naa77ati ogiyan hanidabaanne Yesuusi oittaa ment-tiyo wode, eti a waati eridaakkonne etassi odidosona.

Yesuusi Ba Erissiyo Ashkkaratussi Beettiis

(Maatiyoosa 28:16-20; Marqqoosa 16:14-18; Yohaannisa 20:19-23; Yesuusi Kiittidoogeetu Oosuwaa 1:6-8)

³⁶ Eti hegea odishin, Yesuusi ba huuphen eta giddo yiidi eqqidi, “Sarotettai inttessi gido” yaagiis.

³⁷ SHin eti dagammidi yayyidosona. Qassi etassi moitillee beettiyaabaa milatiis. ³⁸ Milatin i eta, “Aissi dagammeetii? Intte wozanan aissi sireetii? ³⁹ Taani tana gididoogaa, ta kushiyaanne ta tohuwaa be7ite; tana oiqqi xeel-lite; aissi giikko, moitillessi ashoinne meqetti baawa; shin intte be7iyoogaadan, taassi de7ees” yaagiis.

⁴⁰ Hegaa yaagidi, ba kushiyaanne ba tohuwaa eta bessiiis. ⁴¹ Hegee eta ufaissin, eti garamettidi, biron ammananau danddayibeenna gishshau i, “Hagan aibakko inttessi miyoobi de7ii?” yaagiis. ⁴² Xiixido moliyaappe issi muxuwaanne eessaa ililuwaappe eti ayyo immin, ⁴³ ekkidi eta sinttan miis.

⁴⁴ I eta, “Taani inttenaara de7aidda, ‘Muuse higgayan, hananabaa yootiyaageetu maxaafaaninne Daawita mazamuriyaa maxaafan tabai xaafettidaagee ubbai polettanau bessees’ yaagada, inttessi yootido yohoi haggaa” yaagiis.

⁴⁵ He wode, Xoossaa maxaafati giyoogee etassi gelana mala, eta wozanaa dooyiis. ⁴⁶ Dooyidi, hagaadan yaagiis; “‘I waayettanaanne hezzantta gallassi haiquwaappe dandanau bessees. ⁴⁷ Qassi nagaraappe simmiyoogeenne nagaraa atto giyoogee Yerusalaameppe doommidi, Aihuda gidenna asa ubbaassi a sunttan odettanau bessees’ geettetidi xaafettiis. ⁴⁸ Ha yohuwaassi intte markka. ⁴⁹ Ta Aawai immana giidoogaa taani inttessi yeddana; shin Xoos-sai saluwaappe yiya wolqqaa inttena afaladan maizzana gakkanaassi, Yerusalaame kataman naagite” yaagiis.

Yesuusi Saluwaa Pude Kiyiis

(Marqqoosa 16:19-20; Yesuusi Kiittidoogeetu Oosuwaa 1:9-11)

⁵⁰ Hegaappe guyyiyan, Biitaaniyaa giyo katamaa gakkanaashin eta kaalettiis; ba kushiyaanne sinttau yeddidi, eta anjjiis. ⁵¹ Anjjiiddi etappe shaahettidi, saluwaa biis. ⁵² Eti ayyo goinnidi, daro ufaissan Yerusalaame simmidosona. ⁵³ Xoossaa galatiiddi, paccennan Beeta Maqidasiyan de7idosona.

Yohaannisa Wonggeliyaa Mishiraachchuwaa

Gidduwaa Erissuwaa

Yohaannisi Yesuusa erissiiddi, asho maayidi asatu gid-don beettida Xoossaa Qaalaa yaagiiddi shiishshees. Ha Wonggelee xaafettiiddi qassi, a nabbabiya asai Yesuusi asaa ashshiya xale gididi yaana yaagido Xoossaa Na7aa gidiy-oogaa ammanana malanne an ammanido gaasuwan meri-naa de7oi etayyo de7anaagaa eti erana mala xaafettiis (20:31).

Wonggeliyaayyo koiro shaahoi merinaabaa gidida Xoos-saa qaalainne Yesuusinne issuwaa gidiyooqaa odi simmidi, Yesuusi ashshiyaagaa gididi yaana giido Xoossaa Na7aa gidiyooqaa bessiya dumma dumma malaatata shiishshees. Hegaappe kaallidi qassi ha malaatatuppe beettida aifiyaa odiya taariketi kaalloosona. Ha kifilee issi issi asai Yesu-usan ammanidi, a kaalliyaageeta gididobaa odees; harati qassi a waani ixxidaakkonne waani ammanokko giidaakko odoosona. Miraafiyaa 13ppe biidi 17 gakkanaashin Yesuusi oiqettido omarssi ayyo a erissiyo ashkkaratuura ai keena mino gaitotetta de7iyaakko, qassi wonttetta galla kaqet-tanaassi etassi giigettiyo qaalaanne minttetto qaalaa haasayi-doogaa yootoosona. Wurssetta miraafeti Yesuusi oiqet-tidobaanne pirddau shiiqidobaa, a kaqettaanne a dend-duwaa, hegaadankka qassi dendduwaappe guyyiyan eris-siyo ashkkaratussi i qonccido hanotaa odoosona.

SHaaramuxaidda oiqettida maccaasee taarikiyaa (8:1-11) haphaa gid-don de7iya xiqisiyaa daro birshshettatinne beni maxaafati banttanan gujjokkona; harati qassi shiridi hara sohuwan gelissoosona.

Yohaannisi orddissidi bessiyoobai Yesuusa baggaara beettiya merinaa de7uwaa. Hagee coo imota gididi beettiya merinaa de7oi doommiyoogee ha77i nuuni de7iyo de7uwaana gidishin, ha de7uwaa banttabaa oottanau danddayaageeti Yesuusi oge, tumanne de7o gidiyooqaa ammaniyaageeta. Yohaannisa Wonggeliyaa hara wonggeletuppe dumma oottiyaagee Ayyaana yohotu tumatettaa asaassi odidi gelissanau, asai meezetidonne hachchi hachchi de7uwan go7ettiyo yohotun, hegeetikka, haattaa, oittaa, poo7uwaa, henttanchchaa, dorssata, woiniyaa turaanne woiniyaa aifiyaa milatiya leemisotun go7ettiyoogaa.

De7o Qaalaa

¹ Qaalai koiro de7ees; qaalaikka Xoossaara issippe de7ees; qassi qaalai Xoossaa. ² Qaalai Xoossaara issippe koiro de7ees. ³ Xoossai ubbabaa qaalaa baggaara medhdhiis. Merettidabai ubbai i bannan aibinne merettibeenna. ⁴ Aani de7oi de7ees; de7oi asau poo7o. ⁵ Poo7oi xuman poo7ees; xumai poo7uwaa xoonibeenna.

⁶ Xoossai kiittido issi asi de7ees; a sunttai Yohaannisa. ⁷ Asai ubbai poo7uwaa baggaara ammanana mala, poo7uwaabaa markkattanau markka gididi yiis. ⁸ Poo7uwaabaa markkattanau i yiidoogaappe attin, i ba huuphen poo7o gidenna. ⁹ Asa ubbau poo7iisya tumu poo7oi sa7aa yees.

¹⁰ Qaalai sa7an de7iis; Xoossai Qaalan sa7aa medhdhiis; shin sa7ai a eribeenna. ¹¹ I baageetukko yiis; shin aageeti a shiishshi ekkibookkona. ¹² SHin i bana shiishshi ekkida ubbatuyyo, ba sunttan ammanidaageetuyyo, Xoossaa naata gidana mala, maataa immiis. ¹³ Eti Xoossaappe yeletti-doogaappe attin, asi yeliyo maaran woi asa sheniyan woi attumaasa sheniyan yelettibookkona.

¹⁴ Qaalai asa gididi, nu giddon de7iis. Nuuni a bonchuwaa aaro kehatettainne tumatettai kumidoogaa be7ida. Aawaayyo issi Na7aa xalaala gidida i ekkido bonchchoi haggaa.

¹⁵ Yohaannisi abaa markkattiis; ba qaalaa xoqqu oottidi, “Taani, ‘Taappe guyyeera yiyaagee taappe wolqqaamees; aissi giikko, taappe i kase de7iis’ gaada markkattidoogee haggaa” yaagiis.

¹⁶ Nuuni ubbai a kumetta aaro kehatettaappe anjuwaa ekkida. ¹⁷ Aissi giikko, Xoossai higgiiyaa Muuse baggaara immiis; shin aaro kehatettainne tumatettai Yesuus Kiristoosa baggaara yiis. ¹⁸ Xoossaa be7ida asi mulekka baawa; ba Aawaa lanqqiyan de7iya issi Na7aa xalaalai abaa markkattiis.

Xammaqiya Yohaannisa Markkatettaa

(Maatiyoosa 3:1-12; Marqqoosa 1:1-8; Luqaasa 3:1-8)

¹⁹ Yerusalaamen de7iya Aihudati qeesetanne Leewata, “Neeni oonee?” giidi Yohaannisa oichchana mala, Yohaannisakko kiittin, Yohaannisi etau markkattido markkatettai haggaa.

²⁰ Yohaannisi, “Taani Kiristoosa gidikke” yaagidi geeshshidi markkattidoogaappe attin, markkattiyoogaa ixxiibeenna.

²¹ Eti, “Yaatin, neeni oonee? Neeni Eelaaseeyye?” yaagidi oichchidosona.

Oichchin Yohaannisi, “Akkai gidikke” yaagiis.

Qassikka eti, “Neeni hananabaa yootiyaagee?” yaagidi oichchidosona.

Oichchin Yohaannisi, “Akkai” yaagidi zaariis.

²² Yaatin, “Neeni oonee? Nuuni nuna kiittidaageetuyyo yootana mala, neeni nebaa woigai?” yaagidosona.

²³ Yohaannisi zaaridi, “Hananabaa yootiya Isiyaasi giidoogaadan, bazzon ba qaalaa xoqqu oottidi, ‘Godaa ogiyaa sitti oottite!’

giya cenggurssai taagaa”

yaagiis.

²⁴ Qassi Parisaaweti kiittido asati ²⁵ Yohaannisa, “Neeni Kiristtoosa woi, Eelaasa woi hananabaa yootiyaagaa gidana xayikko, yaatin aissi xammaqai?” yaagidi oichchidosona.

²⁶ Oichchin Yohaannisi zaaridi, “Taani haattan xammaqais; shin intte erenna asi intte giddon eqqiis.

²⁷ I taappe guyyeera yees. Taani a caammaa qashuwaa birshshanaukka bessikke” yaagiis.

²⁸ Hagee ubbai Yorddaanoosa SHaafaappe hefinttan Biitaaniyaa giyo biittan, Yohaannisi xammaqiyoosan haniis.

Xoossaa Dorssaa

²⁹ Yohaannisi wonttetta gallassi Yesuusi baakko yiishin be7idi yaagiis; “Xoossaa dorssai, sa7aa nagaraa xaissiyaagee, hageeho! ³⁰ Taani, ‘Taappe guyyeera issi asi yaana; i taappe wolqqaama; aissi giikko, taappe kase de7iis’ gaada haasayidoogee haggaa. ³¹ I oonakko taani erikke; shin Israa7eela asau a qonccissanaaassi haattan xammaqaidda yaas” yaagiis.

³² Yohaannisi hagaadan yaagidi markkattiis; “Geeshsha Ayyaanai saluwaappe haraphphedan wodhdhishiinne a bolli uttishin, taani be7aas. ³³ Taani a erikke; shin haattan xammaqanau tana kiittidaagee, ‘Geeshsha Ayyaanai wodhdhidi, issi asa bolli uttishin, neeni be7ana; Geeshsha Ayyaan xammaqanaagee a’ yaagidi taayyo yootiis. ³⁴ Taani heggaa be7ada, Xoossaa Na7aa i gididoogaa markkattais” yaagiis.

Yesuusa Kaallida Koiro Erissiyo Ashkkarata

³⁵ Qassi wonttetta gallassi Yohaannisi ba erissiyo ashkkaratuppe naa77atuura issippe eqqiis; ³⁶ eqqidi Yesuusi aadhdhishin be7idi, “Xoossaa dorssai hageeho!” yaagiis.

³⁷ Yohaannisi erissiyo naa77u ashkkarati Yohaannisi giyoogaa siyidi, Yesuusa kaallidosona. ³⁸ Yesuusi bana kaalliyaageeta guyye simmi be7idi, “Ai koyeetii?” yaagidi oichchiis.

Eti zaaridi, “Rabii, neeni awan de7ai?” yaagidosona. “Rabii” giyoogee “Tamaarissiyaagoo” giyoogaa.

³⁹ Yesuusi eta, “Haa yiidi be7ite” yaagiis. Yaagin eti biidi, i de7iyooosaa be7idosona; he gallassi eti sa7ai tammu saate heera gidiyo gishshau, a matan pe7idosona.

⁴⁰ Yohaannisi giidoogaa siyidi, Yesuusa kaallida naa77u asatuppe isoi, Simoon PHeexiroosa ishaa Inddiraasa. ⁴¹ Inddiraasi koiro ba ishaa Simoonaara gaittidi, “Nuuni Masiyaara gaittida” yaagiis. “Masiyaa” giyoogee “Kiristtoosa” giyoogaa. ⁴² Inddiraasi Simoona Yesuusakko ekki ehiis.

Ehin Yesuusi Simoona be7idi, “Neeni Yoona na7aa Simoona; ne sunntai Keefa gidana” yaagiis. “Keefa” giyoogaa birshshettainne “PHeexiroosa” giyoogaa birshshettai issuwaa; heгаа giyoogee “SHuchchaa” giyoogaa.

Yesuusi Piliphphoosanne Naatinaa7eela Xeeگیis

⁴³ Wonttetta gallassi Yesuusi Galiila giyo biitti baanau qofaa qachchiis; i Piliphphoosaara gaittidi, “Tana kaalla!” yaagiis. ⁴⁴ Piliphphoosi Inddiraasinne PHeexiroosi de7ido Beetasaida giyo katamaappe yiida asa.

⁴⁵ Piliphphoosi Naatinaa7eelaara gaittidi, “Higgiyaa maxaafan Muusee abaa xaafidogaa, qassi hananabaa yootiyaageetikka abaa xaafido Yooseefa na7aa Yesuusaara, Naazireete kataman de7iyaagaara, nuuni gaittida” yaagiis.

⁴⁶ Naatinaa7eeli zaaridi, “Naazireete katamaappe payyabi kiyanaу danddayii?” yaagiis.

Yaagin Piliphphoosi, “Yaada be7a” yaagiis.

⁴⁷ Naatinaa7eeli baakko yiyaagaa Yesuusi be7idi, “Genee baina tumu Israa7eela asi hагаа!” yaagiis.

⁴⁸ Yaagin Naatinaa7eeli Yesuusa, “Neeni tana awan erai?” yaagiis.

Yesuusi zaaridi, “Piliphphoosi nena xeesanaappe kase, neeni balasiyaa giyo mittaa garssan de7ishin, taani nena be7aas” yaagiis.

⁴⁹ Naatinaa7eeli zaaridi, “Tamarissiyaagoo, neeni Xoosaa Na7aa! Neeni Israa7eela kawuwaa!” yaagiis.

⁵⁰ Yaagin Yesuusi, “Taani nena balasiyo giyo mittee garssan be7aas giido gishshau ammanai? Neeni hagaappe aadhdhiyaabaa be7ana!” yaagiis. ⁵¹ Qassikka Yesuusi, “Taani intteyyo tumaa odais; saloi dooyettin, Xoosaa kiitanchchati ta bolli, Asa Na7aa bolli, pude kiyishiininne duge wodhdhishin, intte be7ana” yaagiis.

2

Yesuusi Galiila Biittan, Qaana Kataman Bullachchaasaa Biis

¹ Heezantto gallassi Galiila biittan Qaana giyo kataman bullachchi bullashettiis; Yesuusa aayyiyaa he bullachchan de7ausu. ² Yesuusikka ba erissiyo ashkkaratuura issippe he bullachchaa xeesettiis. ³ Woiniyaa eessai wuriichchin, Yesuusa aayyiyaa Yesuusa, “Etau woiniyaa eessai wuriichchiis” yaagaasu.

⁴ Yesuusi zaaridi, “Ha maccaasee, nena gattiyaabi aibee? Ta wodee birooni gakkibeenna” yaagiis.

⁵ Yesuusa aayyiyaa ashkkarata, “I intteyyo odiyoobaa aiba gidikkonne oottite” yaagaasu.

⁶ Aihudati haimaanootiyau oottiyooagaan, meechchaa wogaayyo issoi issoi heezzu heezzu oto oiqqiya usuppun shuchcha baattati hegan de7oosona. ⁷ Yesuusi ashkkarata, “Baattatun haattaa kunttite” yaagiis; yaagin eti baattatuyyo doonaa gakkanaassi haattaa kunttidosona. ⁸ Yesuusi eta, “Ha77i duuqqidi, bullachchaa alaafiyau immite” yaagiis; eti ayyo efidi immidosona.

⁹ Bullachchaa alaafee woine eessa gidida haattaa ganxxi xeellidi, auppe yiidaakkonne eribeenna; shin haattaa kunttida ashkkarati eroosona. Bullachchaa alaafee machchiyo ekkiyaagaa xeesidi, ¹⁰ “Ooninne aife woine eessaa asaa kasetidi ushshees; yaatidi bullachchaasai daro uyidoogaappe guyyiyan, qiraariyaa ushshees. SHin neeni aife woine eessaa hanno gakkanaassi wotta bayadasa!” yaagiis.

¹¹ Yesuusi ba oottido wolqqaama malaatatuppe haggaa koiruwaa Galiila biittan Qaana giyo kataman oottiis; hegan ba bonchchuwaa qonccissiis. Qassi erissiyo ashkkaratikka a ammanidosona.

¹² Hegaappe guyyiyan, Yesuusi ba aayeera, ba ishanttuuranne ba erissiyo ashkkaratuura issippe Qifrinaahooma giyo katamaa biis; biidi amarida gallassaa takkiis.

Yesuusi Woosa Keettan Zal77iyaageeta Kessiis

(Maatiyoosa 21:12-13; Marqqoosa 11:15-17; Luqaasa 19:45-46)

¹³ Aihudati bonchchiyo Paasikaa Baalaa gallassai matattin, Yesuusi Yerusalaame biis. ¹⁴ Biidi Beeta Maqidasiyan miiz-zaa, dorssaanne haraphphiyaa baizziya asaa demmiis; qassi harati bantta oidiiyan uttidi, miishshaa laammiyaageeta demmiis. ¹⁵ I golaa xurqqayyiyaa dooqqidi, eta ubbaa dorssaaranne miizaaara Beeta Maqidasiyaappe kare kes-sidi yedettiis. Miishshaa laammiyaageetu xaraphpheeza-akka aatti yeggidi, eta miishshaa laaliis. ¹⁶ Haraphphiyaa baizziyaageeta i, “Ha haraphpheta hagaappe kessite; ta Aawaa keettaa giya oottoppite!” yaagiis.

¹⁷ Erissiyo ashkkarati Xoossaa maxaafan, “Taani ne keettau mishettiyo mishoi tana tamadan xuuggees” geetettidi xaafetidaagaa hassayidosona.

¹⁸ Hegaappe guyyiyan, Aihudati zaaridi, “Neeni haggaa ootana danddayiyoogau nuna ai malaata bessuutee?” yaagidosona.

¹⁹ Yaagin Yesuusi, “Ha Beeta Maqidasiyaa qolite; taani heezzu gallasan zaarettada keexxana” yaagiis.

²⁰ Qassikka Aihudati, “Ha Beeta Maqidasiyaa keexxanau oitamanne usuppun laittaa ekkiis; shin neeni heezzu gallasan keexxuutee?” yaagidosona.

²¹ SHin i haasayiyo Beeta Maqidasee ba asatettaa. ²² Heggaa gishshau, Yesuusi haiquwaappe dendidooappa guyyiyan, erissiyo ashkkarati i heggaa giidoogaa hassayidosona. Qassi eti Xoossaa maxaafaagaanne Yesuusi haasayidoogaa ammanidosona.

²³ Paasikaa bonchchiyoosan Yesuusi Yerusalaamen de7ishin, i oottido malaataa be7idi, daro asai a ammaniis. ²⁴ SHin Yesuusi he asaa ubbaa eriyo gishshau, eta ammanibeenna. ²⁵ Asabaa ooninne ayyo markkattana mala koyibeenna; aissi giikko, asa wozanan aibi de7iyaakko, i ba huuphen erees.

3

Yesuusanne Niqoodimoosa

¹ Parisaawetu baggan Aihudatuuyo halaqa giduya Niqoodimoosa giyo issi bitanee de7ees. ² Niqoodimoosi qammi Yesuusakko yiidi, “Tamaarissiyaagoo, neeni Xoossai kiittido tamarissiyaagaa gidiyooogaa nuuni eroos; aissi giikko, Xoossai aara de7iyo asappe attin, ha neeni oottiyo wolqqaama malaatata oottanau danddayiya asi baawa” yaagiis.

³ Yaagin Yesuusi zaaridi, “Taani neeyyo tumaa odais; ooninne naa77antto yelettana xayikko, Xoossaa kawotettaa be7anau danddayenna” yaagiis.

⁴ Niqoodimoosi, “Cima asi waanidi naa77antto yelettanau danddayii? Ba aayee uluwaa simmi gelidi, naa77anttuwaa yelettanau asi danddayii?” yaagiis.

⁵ Yesuusi zaaridi, “Taani neeyyo tumaa odais; ooninne haattaappenne Geeshsha Ayyaanaappe yelettana xayikko, Xoossaa kawotettaa gelanau danddayenna. ⁶ Asappe yelettidaagee asa; Ayyaanaappe yelettidaagee ayyaana; ⁷ ‘Inte naa77antto yelettanau bessees’ gaada taani intteyyo odido gishshau, neeni garamettoppa. ⁸ Carkkoi ba koyidosaa carkkees. Neeni a kooshinchchaa siyaasa; shin i auppe yiyaakko

woi au biyaakko, neeni erakka. Ayyaanaappe yelettida ubbai hegaa mala” yaagiis.

⁹ Yaagin Niqoodimoosi, “Hagee waanidi hananau dand-dayii?” yaagidi oichchiis.

¹⁰ Yesuusi zaaridi, “Neeni Israa7eelata tamaarissiyaagaa gidaidda haggaa erikkii? ¹¹ Taani neeyyo tumaa odais; nuuni eriyooogaa haasayoosinne be7idoogaa markkattoos; shin nuuni markkattiyoogaa intte ekkeketa. ¹² Taani intteyyo sa7aabaa yootin, intte ammanennaageeta gidikko, saluwaabaa yootin waani ammanuuteetii? ¹³ Saluwaappe wodhdhida taappe Asa Na7aappe attin, saluwaa kiyidabi ooninne baawa; saluwan de7iyya Asa Na7ai tana” yaagiis.

¹⁴⁻¹⁵ Muusee bazzon shooshshaa kaqqidoogaadan, tana ammanida ubbai merinaa de7uwaa ekkana mala, taani Asa Na7ai kaqettanau bessees.

¹⁶ Xoossaa Na7aa ammaniya ubbai merinaa de7uwaa ekkanaappe attin, xayenna mala, Xoossai ha sa7aa keehi siiqido gishshau, ba mexi issi Na7aa immiis. ¹⁷ Aissi giikko, Xoossai ba Na7aa ha sa7aa pirddanau kiittibeenna; shin sa7aa a baggaara ashshanau kiittiis.

¹⁸ Na7aa ammaniya ooninne pirddettenna; shin Na7aa amanenna ooninne, Xoossaa Na7aa issuwaa ammanibeenna gishshau, ha77ikka pirddetti uttiis. ¹⁹ Asaa bolli pird-diyo pird dai haggaa; poo7oi sa7aa yiis; shin asaa oosoi iita gidiyo gishshau, asai poo7uwaappe aattidi, xumaa siiqees. ²⁰ Iitabaa oottiya ooninne poo7o ixtees; aissi giikko, ba oosoi qonccenna mala, poo7uwaakko shiiqenna. ²¹ SHin tumaa oottiya ooninne Xoossai azazidoogaadan, i oottidoogaa poo7oi qonccissana mala, poo7uwaakko shiiqees.

Yesuusanne Xammaqiya Yohaannisa

²² Hegaappe guyyiyan, Yesuusinne erissiyoo ashkkaarati Yihudaa biitti biidosona; Yesuusi he biittan etaara amarida wodiyaattidi, asaa xammaqiis.

²³ Qassi Yohaannisi Saleema matan de7iyya Henoona giyoosan gooba haattai de7iyyo gishshau, asaa xammaqees; asai yi yiidi xammaqettes. ²⁴ Yohaannisi biron qashetti-ichchibeenna.

²⁵ Hegaappe guyyiyan, Yohaannisi erissiyoo ashkkaaratinne amarida Aihudati meechchaabaa palamettidosona. ²⁶ Eti Yohaannisakko biidi, “Tamaarissiyaagoo, Yorddaanoosa SHaafaappe hefinttan nenaara de7iyyaagee, neeni abaa markkattidoogee, be7a ha77i xammaqees; asai ubbaikka akko bees” yaagidosona.

²⁷ Yohaannisi zaaridi, “Xoossai immana xayikko, asi ainne ekkana danddayenna. ²⁸ Taani Kiristtoosa gidikke; shin

taani appe sinttau kiitettaas' giidoogau taayyo intte intte huuphen markka. ²⁹ Bullachchiyo maccaasiyaa de7iyo urai bullachchiyaagaa; he bullachchiyaagaa laggee eqqidi, i giyoogaa siyiyaagee bullachchiyaagaa haasayan daro ufaittees. Hegaa gishshau, hagee ta ufaissai polettiis. ³⁰ I gitatana bessees; taani qassi guuxxana bessees" yaagiis.

³¹ Bollappe yiyaagee ubbaappe bolla. Sa7aappe beetti-daagee sa7aabaa; i qassi sa7aabaa haasayees. Saluwaappe yiyaagee ubbaappe bolla. ³² I ba be7idobaanne siyidobaa markkattees; shin a markkatettaa ekkiyai baawa. ³³ A markkatettaa ekkiya ooninne Xoossai tumanchcha gidiyoo-gaa hegan markkattees. ³⁴ Xoossai kiittidoogee Xoossaa qaalaa yootees; aissi giikko, Xoossai ba Geeshsha Ayyaanaa palahissidi immees. ³⁵ Xoossai ba Na7aa siiqees; siiqidi ubbabaa a kushiyan wottiis. ³⁶ Na7aa ammaniya urau merinaa de7oi de7ees; shin Na7aa ammanennaagaa bolli Xoossaa hanqqoi de7anaagaappe attin, i de7o be7enna.

4

Yesuusanne Samaariyaappe Yiida Issi Maccaasiyo

¹⁻³ Yesuusi Yohaannisaagaappe dariya kaalliyaageeta baakko shiishsheesinne xammaqees giyoogaa Parisaaweti siyidoogaa Yesuusi erido wode, Yihudaappe aggidi, Galiila biis; gidikkokka, erissiyo ashkkarati xammaqidoogaappe attin, Yesuusi ba huuphen oonanne xammaqibeenna. ⁴ Galiila biiddi, Samaariyaara aadhdhanaagee a ashshennabaa gidiiis.

⁵ Hegaa gishshau, Yaaqoobi ba na7aa Yooseefayyo immido gadiyaa matan de7iya Sikaara giyo Samaariyaa katamaa biis. ⁶ He sohuwan Yaaqooba haattaa ollai de7ees; Yesuusi hemetan daafuridi, he haattaa ollaa matan uttiis. He wode sa7ai usuppun saate heera.

⁷ Samaariyaa katamaa maccaasa issinniyaa haattaa duuqqanau yaasu; Yesuusi he maccaasiyo, "Tana haattaa ushsharkkii!" yaagiis. ⁸ Yesuusi erissiyo ashkkarati quma shammanau katamaa biidosona.

⁹ He maccaasiyaa zaarada, "Neni Aihuda asa gidaidda, Samaariyaa maccaasa gidiya tana, waata haattaa ushsha gai?" yaagaasu; aissi giikko, Aihudati Samaaretuura giiget-tokkona.

¹⁰ Yesuusi zaaridi o, "Neni Xoossai immiyoobaanne qassi nena haattaa ushsha giyaagee oonakko eriyaabaa gidiyaakko, a woossana shin; i neeyyo de7o haattaa immana" yaagiis.

¹¹ Maccaasiyaa zaarada, “Godau, neeyyo duuqqiyooobi baawa; ollaikka ziqqa. Yaatin, de7o haattaa auppe ekkuutee? ¹² Nuuyyo ha haattaa ollaa immida nu aawaa Yaaqoobappe neeni gitatai? I, a naatinne a mehee hagaappe uyidosona” yaagaasu.

¹³ Yaagin Yesuusi, “Ha haattaappe uyida ooninne naa⁷⁷anttuwaa saamettana. ¹⁴ SHin taani immana haattaa uyiya ooninne mulekka saamettenna. Taani immana haattai he aawu giddon merinaa de7uwau pulttiya pultto gidana” yaagiis.

¹⁵ Maccaasiyaa zaarada, “Godau, taani saamettenna malanne haattaa tikkanaukka ha sohuwaa yeenna mala, taayyo he haattaa imma!” yaagaasu.

¹⁶ Yaagin Yesuusi o, “Baada ne azinaa xeesada haa ya” yaagiis.

¹⁷ Maccaasiyaa zaarada, “Tau azini baawa” yaagaasu.

Yaagin Yesuusi o, “Tau azini baawa giyoogaa balabaakka. ¹⁸ Neeni ichchashu azinaa geladasa; ha77i nenaara de7iya bitanee ne azina gidenna. Neeni ha77i tau odidoogee tuma” yaagiis.

¹⁹ Maccaasiyaa zaarada, “Godau, neeni hananabaa yootiyaagaa gidennan aggakka; ²⁰ nu aawati ha deriyan goinnidosona; shin Aihudati intte asi Xoossau goinnanau bessiya sohoi Yerusalaameena yaageeta” yaagaasu.

²¹ Yaagin Yesuusi, “Ha maccaasee tana ammana; ha deriyan woi Yerusalaamen Aawaayyo intte goinnenna wodee yaana. ²² Intte Samaariyaa asai intte erennabau goinneeta; atotettai Aihudatuppe yiyo gishshau, nuuni Aihudati nu eriyooogau goinnoos. ²³ SHin Aawau tumaappe goinniyaageeti ayyaanaaninne tumatettan goinniyo wodee matattiis; ha77ikka gakkiiichchiis. Aissi giikko, asi baayyo goinnana mala, Aawai koyiyoogeti hageetu malaa. ²⁴ Xoossai ayyaana; qassi au goinniyaageeti ayyaanaaninne tumatettan goinnanau bessees” yaagiis.

²⁵ Maccaasiyaa zaarada, “Kiristtoosa giyo masee yaanaagaa taani erais. I yiyo wode nuuyyo ubbabaa yootana” yaagaasu.

²⁶ Yaagin Yesuusi, “Ha nenaara haasayiya taani a” yaagiis.

²⁷ Hinno eti haasayishin, Yesuusi erissiyo ashkkarati bi-idosappe simmidosona. Yesuusi maccaaseera haasayishin, eti be7idi daro garamettidosona; shin maccaasiyo, “Ai koyai?” giidai woi Yesuusa, “Iira aissi haasayai?” giidai ooninne baawa.

²⁸ Hegaappe guyyiyan, maccaasiyaa ba haatta otuwaa agga bayada, guyye katamaa baasu; baada asau, ²⁹ “Taani ootidobaa ubbaa taayyo yootida bitaniyaa be7anau hinddite;

hegee Kiristtoosa gidanddeeshsha?” yaagaasu. ³⁰ Asai kata-maappe kiyidi, Yesuusakko biis.

³¹ Hegee hanishin, erissiyo ashkkarati Yesuusa, “Guuttabaa markkii!” yaagidi woossidosona.

³² SHin i, “Taayyo intte erenna qumai taani maanaagee de7ees” yaagiis.

³³ Hegaa gishshau, erissiyo ashkkarati bantta gidдон, “Ayyo miyoobaa ehiida asi de7anddeeshsha?” yaagidosona.

³⁴ Yaagin Yesuusi etau, “Ta qumai tana kiittidaagee koyiy-oobaa oottanaagaanne a oosuwaa polanaagaa. ³⁵ Intte, ‘Oiddu aginappe guyyiyan, kattai cakettana’ geekketiyye? Taani intteyyo odais; goshshaa loitti xeellite; kattai cahaa bessiis. ³⁶ Zeriyaageenne cakkiyaagee issippe ufaittana mala, cakkiyaagee damoozaa ekkeesinne kattaa merinaa de7uwau shiishshees. ³⁷ Aissi giikko, ‘Issoi zerees; qassi issoi cakkees’ giyo haasayai tuma. ³⁸ Intte daafuribeennaagaa cakkana mala, taani inttena kiittaas; harati ootti daafuridosona; intte haratu daafuran gelideta” yaagiis.

³⁹ Maccaasiyaa, “I taani oottido ubbabaa yootiis” gaada markkattido gishshau, he kataman de7iya Samaariyaa asaappe daroi Yesuusa ammaniis. ⁴⁰ Samaariyaa asai Yesuusakko yiido wode, bantta matan takkana mala, Yesuusa woossidosona; woossin i yaani naa77u gallassaa uttiis.

⁴¹ I yootiyo qaalaa gishshau, kaseegaappe daro asai ammaniis; ⁴² qassi eti maccaasiyo, “Nuuni nu huuphen i giyoogaa siyidi ammanidoogaappe attin, neeni markkattido gishshassa gidenna; qassi i tumu ha sa7aa ashshiyaagaa gidiyoogaakka nuuni eroos” yaagidosona.

Yesuusi Issi Halaqaa Na7aa Pattiis

⁴³ Naa77u gallassappe guyyiyan, Yesuusi yaappe kiyidi, Galiila biitti biis. ⁴⁴ Aissi giikko, Yesuusi ba huuphen, “Hananabaa yootiyaagee ba biittan bonchchettenna” yaagiis. ⁴⁵ Yesuusi Galiila gakkido wode, Galiila asai a mokkiis; aissi giikko, Paasikaa bonchchiyo gallassi eti Yerusalaamen de7iyo gishshau, i oottido ubbabaa be7idosona.

⁴⁶ Yesuusi haattaa woine eessa kessido, Galiilan de7iya Qaana katamaa biis. Qifirinaahooman a na7ai sahettiyo kawo keettan oottiya issi halaqai de7ees. ⁴⁷ Yesuusi Yihudaappe Galiila yiidoogaa he halaqai siyidi, akko yiis. Yiidi haiquwau matida ba na7aa biidi pattana mala, Yesuusa woossiis.

⁴⁸ Yesuusi halaqaa, “Xoossai oottiyo malaataanne garamisiyaabaa be7ennan de7iiddi, intte mulekka ammanekketa” yaagiis.

⁴⁹ Halaqai zaaridi, “Godau, ta na7ai haiqqennan de7ishin, tanaara hinddarkkii” yaagiis.

⁵⁰ Yaagin Yesuusi, “Ba; ne na7ai paxana!” yaagiis.

He halaqai Yesuusi giidoogaa ammanidi, aggidi biis. ⁵¹ I ba soo biishin, a ashkkarati aara ogiyan gaittidi a, “Ne na7ai paxa de7ees” giidosona.

⁵² I ba ashkkarata ba na7au ai saatiyan kehidaakkonne oichchin eti, “Zine laappun saatiyan mishoi a aggiis” yaagidosona. ⁵³ Yaagin na7aa aawai Yesuusi baayyo, “Ne na7ai paxana” giidoogee likke he saatiyaana gididoogaa hassayiis. Hegaa gishshau, inne a so asai ubbai ammaniis.

⁵⁴ Hagee Yesuusi Yihudaappe Galiila yiidi oottido naa77antto wolqqaama malaataa.

5

Yesuusi Issi Gundda Bitaniyaa Pattiiis

¹ Hegaappe guyyiyan, Yesuusi Aihudati bonchchiyo baalaayyo Yerusalaame biis. ² Yerusalaamen dorssaa penggiyaa matan Ibraisxxe qaalan Beetasaida giyo dagatti uttida haattai de7ees; he dagatti uttida haattaa yuuyi aadhdhida ichchashu baranddai de7ees. ³ Hegan haattai qaaxxiyoogaa naagiya daro hargganchcha asati, qooqeti, wobbetinne silati zin77i uttidosa. ⁴ Aissi giikko, issi issitoo Godaa kiitanchchai dagattida haattaakko biidi, haattaa qaattees; haattai qaaxxidoogaappe guyyiyan, koiro gelida urai bana oiqqida ai harggiyaappekka paxees. ⁵ He sohuwan hasttamanne hosppun laitta sahettida issi bitanee de7ees. ⁶ He bitanee hegan zin77idaagaa Yesuusi be7idi, qassi daro wodiya sahattidoogaa eridi bitaniyaa, “Paxanau koyai?” yaagiis.

⁷ Sahettiya bitanee zaaridi, “Godau, haattai qaaxxiyo wode, tana dagattida haattan yeggiya asi baawa; shin taani gelana haniyo wode, hara urai taappe kasetidi geliichchees” yaagiis.

⁸ Yaagin Yesuusi a, “Dendda eqqa; ne arssaa tookkada ba” yaagiis. ⁹ Bitanee sohuwaarakka paxi aggiis; ba arssaa tookkidi biis.

Hegge hanidooqee Sambbata gallasaana. ¹⁰ Hegaa gishshau, Aihudati paxida bitaniyaa, “Hachchi sa7ai Sambbata; neeni ne arssaa tookkiyoogee higge gidenna” yaagidosona.

¹¹ SHin bitanee, “Tana pattidaagee, ‘Ne arssaa tookkada ba’ yaagiis” yaagidi etau zaariis.

¹² Eti a, “Nena, ‘Ne arssaa tookkada ba’ giidaagee i oonee?” yaagidi oichchidosona.

¹³ SHin Yesuusi he sohuwan daro asai de7iyaagaa giddo gelidi geemettido gishshau, bitanee bana pattida asi oonakkonne erenna. ¹⁴ Yesuusi guyyeppe he bitaniyaa Beeta Maqidasiyan demmidi, “Be7a, neeni paxadasa; hagaappe iitabai nena gakkenna mala, naa77antto nagara oottoppa” yaagiis. ¹⁵ Hegaappe guyyiyan, bitanee biidi, bana patti-daagee Yesuusa gididoogaa Aihudatuuyo odiis.

¹⁶ Yesuusi haggaa Sambbatan oottido gishshau, Aihudati Yesuusa waisuwa doommidosona. ¹⁷ Yesuusi zaaridi etayyo, “Ta Aawai ubba wode oottees; taanikka oottanau bessees” yaagiis.

¹⁸ Heggaa gishshau, Yesuusi Sambbata gallassaa bonchchenna gishsha xalaalaassa gidennan, bana Xoossaara giigissidi, “Xoossai ta Aawaa” giido gishshau, Aihudati a woranau kaseegaappe minttidi koyoosona.

Xoossaa Na7aa Maataa

¹⁹ Yesuusi zaaridi etau, “Taani intteyyo tumaa odais; Na7ai barkka ainne oottena. I ba Aawai oottishin be7iyooogaa xalaalaa oottees; Aawai oottiyoogaa Na7aikka oottees. ²⁰ Aissi giikko, Aawai ba Na7aa siiqees; qassi i oottiyo ooso ubbabaa ba Na7aa bessees. Intte garamettana mala, i hagaappe aadhdhiya oosuwaakka ba Na7aa bessana. ²¹ Aissi giikko, Aawai haiqqidaageeta haiquwaappe denttidi, paxa wottiyoogaadan, Na7aikka qassi ba siiqiyoogeta paxa wottees. ²²⁻²³ Asai ubbai Aawaa bonchchiyoogaadan, Na7aakka bonchchana mala, Aawai pirdda ubbaa Na7au immidoogaappe attin, i oonanne pirddenna; Na7aa bonchchenna uri, Na7aa kiittida Aawaakka bonchchenna.

²⁴ “Taani intteyyo tumaa odais; ta qaalaa siyiyaagaunne tana kiittidaagan ammaniyaagau merinaa de7oi de7ees. Haiquwaappe de7uwau i pinnidoogaappe attin, pirddet-tenna. ²⁵ Taani intteyyo tumaa odais; haiqqida asai Xoossaa Na7aa cenggurssaa siyiyo wodee yaana; ha77ikka yees. He cenggurssaa siyiyaageeti paxa de7ana. ²⁶ Aissi giikko, Aawai banan de7oi de7iyooogaadan, ba Na7aanikka de7oi de7ana mala oottiis. ²⁷ Aawai Na7aayyo pirddiyo maataa immiis; aissi giikko, Na7ai Asa Na7aa.

²⁸ “Hagan garamettoppate; aissi giikko, duufuwan de7iyaageeti a cenggurssaa siyiyo wodee yees. ²⁹ Siyidi eti duufuwaappe gaxi kiyana; lo77obaa oottidaageeti de7anau denddana; qassi iitabaa oottidaageeti pirddettanau denddana.

Yesuusassi Markkattida Asata

³⁰ “Taani tarkka ainne oottanau danddayikke; Xoossai tau odidoogaadan pirddais. Ta pirddai tuma; aissi giikko, taani

tana kiittidaagee dosiyoojaa oottiyoojaa attin, taani dosiyoojaa oottikke.

³¹ “Taani tabaa markkattikko, ta markkatetta tuma gidenna. ³² Tabaa markkattiya harai de7ees; qassi i tabaa markkattiyoojaa tuma gidiyoojaa taani erais.

³³ “Intte Yohaannisakko asa kiittin, i tumau markkattiis. ³⁴ Taani hegaa inttena attona gaada giyoogaappa attin, asa markkatetti tana koshshiina gidenna. ³⁵ Yohaannisi muqaadadan, eexxiisinne poo7issii; qassi intte amarida wodiya a poo7uwan ufaittanau koyideta.

³⁶ “SHin tau Yohaannisaagaappa aadhdiya markkatetta de7ees; aissi giikko, taani wurssanau Aawai taayyo immido oosoi, ha taani oottiyoojaa, Aawai tana kiittidoogaa tabaa markkattees.

³⁷ “Qassi tana kiittida Aawaikka ba huuphen tabaa markkattees. Intte a cenggurssaa mulekka siyibeekketa; a meraakka be7ibeekketa. ³⁸ I kiittidoogaa intte ammanenna gishshau, a qalalai intte wozanan baawa.

³⁹ “Xoossaa maxaafatuppe merinaa de7uwaa demmiyoobaa intteyyo milatin, eta xanna7eeta; etikka tabaa markkattoosona. ⁴⁰ SHin de7uwaa demmanau taakko yiyoogaa intte koyekketa.

⁴¹ “Asi tana bonchchanaagaa koyikke. ⁴² SHin taani intte wozanan Xoossaa siiqoi bainaagaa erais. ⁴³ Taani ta Aawaa sunttan yaas; shin tana mokiibeekketa. Hara asi ba sunttan yiyo wode, a mokkeeta. ⁴⁴ Intte issai issuwaa bonchcheeta; shin issi Xoossaa yiya bonchchuwaa koyekketa. Yaatin, waanidi ammananau danddayeetii?

⁴⁵ “Taani Aawan inttena mootiyoojaa intteyyo milatoppo; inttena intte demmana giidi ufaissan naagiyo Muusee mootana. ⁴⁶ Intte Muusa ammanidabaa gidiaakko, tanakka ammanana; aissi giikko, tabaa xaafidai a. ⁴⁷ SHin intte i xaafidoogaa ammanennan ixkikko, taani giyoogaa waanidi ammanuuteetii?” yaagiis.

6

Yesuusi Ichchashu SHa7u Asaa Miziiis

(Maatiyoosa 14:13-21; Marqqoosa 6:30-44; Luqaasa 9:10-

17)

¹ Hegaappa guyyiyan, Yesuusi Galiila abbaappa woi Xibriyaadoosa abbaappa hefintti pinniis. ² Ihargganchchatu bolli oottido wolqqaama malaataa be7ido gishshau, daro asai a kaalliis. ³ Yesuusi deriyaa kiyidi, yaani ba erissiyoo ashkkaratuura issippe uttiis. ⁴ Aihudati bonchchiyo Paasikaa gallassai gakkiiis. ⁵ Yesuusi sinttauikko xeellidi, daro asai baakko yiyaagaa be7iis; be7idi Piliphhoosa, “Ha asaa ubbaa

mizanau gidiya qumaa auppe shammanee?” yaagiis. ⁶ I heгаа Piliphphoosa paaccanau giis; aissi giikko, i ba huuphen ai oottanaakkonne erees.

⁷ Piliphphoosi zaaridi Yesuusa, “Huuphiyan huuphiyan, harai atto issi issi barssa gattanau, naa77u xeetu biran sham-mido oittaikka gidenna” yaagiis.

⁸ Qassi Yesuusi erissiyoo ashkkaratuppe issoi, Simoon PHe-xiirsoosa ishai Inddiraasi, ⁹ “Bangga oitta ichchashainne naa77u molee de7iyoo issi na7ai hagan de7ees; shin ha asa ubbau hegee ai maaddanee?” yaagiis.

¹⁰ Yesuusi erissiyoo ashkkarata, “Asaa utissite” yaagiis. He sohuwan daro maatai de7ees. Asai ubbai uttiis; attumaasaa goodai ichchashu sha7aa gidana. ¹¹ Yesuusi oittaa ekkiis; Xoossaa galatidi, hegan uttida asaayyo gishiis. Moliyaakka hegaadan oottiis; oottin asai ba koyidoogaa keenaa miis. ¹² Eti ubbai kallidoogaappe guyyiyan, Yesuusi ba erissiyoo ashkkarata, “Issibaikka moorettena mala, attida xarzzaa shiishshite” yaagiis. ¹³ Hegaa gishshau, eti ubbaakka shiishshidosona; asai miishin attida bangga oittaa xarzzaa shiishshidi, tammanne naa77u samppaa kuntidosona.

¹⁴ Asai Yesuusi oottido wolqqaama malaataa be7ido wode, “Hagee tumaappe ha sa7aa yaana giido hananabaa yootiyaa-gaa” yaagidosona. ¹⁵ Eti yiidi bana oiqqidi, wolqqan kawo oottanau haniyoogaa Yesuusi eridi, barkka deriyaa bolli naa77anttuwaa kiyiis.

*Yesuusi Abbaa Bollan Hemettidi Biis
(Maatiyoosa 14:22-33; Marqqoosa 6:45-52)*

¹⁶ Sa7ai omarido wode, Yesuusi erissiyoo ashkkarati abbaakko biidosona; ¹⁷ wolwoluwan gelidi, abbaa pinnidi, Qifirinaahooma biidosona. Sa7aikka qammiichchiis; shin Yesuusi biron etakko yibeenna. ¹⁸ Wolqqaama carkkoi carkkido gishshau, abbai qaaxxees; ¹⁹ ichchashu woikko usuppun kilo meetire gidiyaagaa keenaa eti abbaa shaaroo-gaappe guyyiyan, Yesuusi abbaa bollaara hemettiiddi yiyaagaa be7idi yayyidosona. ²⁰ SHin i, “Yayyoppite; tanat-tennee!” yaagiis. ²¹ Eti wolwoluwan a gelissanau koyidosona; sohuwaarakka wolwoloji eti biyoosaa abbaa gaxaa gakkii ag-giis.

Yesuusi De7o Oittaa

²² Wonttetta gallassi, abbaappe hefinttaara attida daro asai issi wolwolo xalaalai de7iyaagaa be7iis; Yesuusi ba erissiyoo ashkkaratuura wolwoluwan gelidi, etaara beennan, eti bantarkka biidoogaa akeekidosona. ²³ SHin Xibiriyadoosappe hara wolwoloti Yesuusi Xoossaa galatin, asai oittaa miidosaa heeraa yiidosona. ²⁴ Asai Yesuusi woi erissiyoo ashkkarati

hegan bainnaagaa be7idi, Yesuusa koyanau wolwoluwan gelidi, Qifirinaahooma biidosona.

²⁵ Asai Yesuusa abbaappe hefinttan demmido wode, “Tamaarissiyaagoo, haggaa aude yaadii?” yaagiis.

²⁶ Yaagin Yesuusi zaaridi, “Taani intteyyo tumaa odais; intte tana koyiyoogee oittaa miido gishshassanne kallido gishshassa gidiyoo gaappe attin, wolqqaama malaata be7ido gishshassa gidenna. ²⁷ Merinaa de7o qumau, taani Asa Na7ai intteyyo immanaagau, oottiteppe attin, samiya qumau oot-toppite; aissi giikko, Aawai Xoossai a bolli gido giyo paramaa parami wottiis” yaagiis.

²⁸ Hegaappe guyyiyan eti, “Nuuni Xoossaa oosuwaa oottanau ai oottanee?” yaagidi Yesuusa oichchidosona.

²⁹ Oichchin Yesuusi zaaridi, “Intte oottana mala, Xoossai koyiyo oosoi haggaa; i kiittidoogaa ammanite” yaagiis.

³⁰ Eti zaaridi, “Nuuni be7idi, nena ammanana mala, ai wolqqaama malaata oottuutee? Ai oottuutee? ³¹ Xoossaa maxaafai, ‘Eti maanau saluwaappe oittaa immiis’ giyoogaadan, nu aawati bazzon mannaa miidosona” yaagidosona.

³² Yaagin Yesuusi, “Taani intteyyo tumaa odais; intteyyo saluwaappe tumu oittaa immiyaagee ta Aawaa gidiyoo gaappe attin, intteyyo saluwaappe oittaa immidaagee Muusa gidenna. ³³ Aissi giikko, Xoossaa oittai saluwaappe wodhdhiyaagee sa7au de7uwaa immees” yaagiis.

³⁴ Eti zaaridi, “Godau, nuuyyo he oittaa ubba wode imma” yaagidosona.

³⁵ Yaagin Yesuusi, “Taani de7o oitta; taakko yiya urai mulekka namisettenna. Qassi tana ammaniya urai mulekka saamettenna. ³⁶ SHin taani intteyyo odaas; intte tana be7ideta; shin ammanekketa. ³⁷ Ta Aawai tau immiyo ubbai taakko yaana; qassi taakko yiya oonanne mulekka taani wora yeddikke. ³⁸ Aissi giikko, taani tana kiittidaagee koyiyoo gaappe oottanau saluwaappe yaasippe attin, ta koyiyoo gaappe oottanau yabeikke. ³⁹ Tana kiittidaagee koyiyoo gee haggaa; taani i tau immido ubbata akka wurssettaa gallassi denttanaappe attin, issuwaakka bashshana mala koyenna. ⁴⁰ Aissi giikko, ta Aawai koyiyoo gee haggaa; tana Na7aa be7idi, ammaniya ubbati merinaa de7uwaa ekkana; taanikka he ubbata wurssettaa gallassi denttana” yaagiis.

⁴¹ Yesuusi, “Taani saluwaappe wodhdhida oittaa” giido gishshau, Aihudati a bolli zuuzummidosona. ⁴² Eti, “Hagee nuuni a aawaanne a aayyiyo eriyo Yooseefa na7aa Yesuusa gidennee? Yaatin, i woigidi, ‘Taani saluwaappe wodhdhaas’ gaanau danddayii?” yaagidosona.

⁴³ Yesuusi zaaridi, “Issoi issuwaara zuuzummiyoogaa agite. ⁴⁴ Tana kiittida ta Aawai taakko ehiido asappe attin, taakko yaanau danddayiya asi baawa; taanikka wurssettaa gallassi a denttana. ⁴⁵ Hananabaa yootiyaageeti, ‘Xoosai asa ubbaa tamarissana’ yaagidi xaafidosona; Aawai giyoogaa siyiyaageenne Aawaappe tamaariyaagee ooninne taakko yees. ⁴⁶ Xoossaa matappe yiidaagaappe attin, Xoossaa be7ida asi baawa; a xalaalai Xoossaa be7iis.

⁴⁷ “Taani intteyyo tumaa odais; tana ammaniya urau merinaa de7oi de7ees. ⁴⁸ Taani de7o oitta. ⁴⁹ Intte aawati bazzon mannaa miidosona; shin haiqqidosona. ⁵⁰ Asi appe miidi haiqqenna oittai saluwaappe yiyaagee haggaa. ⁵¹ Saluwaappe wodhdhida de7o oittai tana; ooninne ha oittaappe miikko, merinau de7ana; qassi ha sa7ai de7ana mala, taani immana oittai ta ashuwaa” yaagiis.

⁵² Aihudati, “Ha bitanee ba ashuwaa nuuni maana mala, nuuyyo waatidi immanau danddayii?” yaagidi bantta gidдон palamettidosona.

⁵³ Hegaa gishshau, Yesuusi eta, “Taani intteyyo tumaa odais; ta ashuwaa, Asa Na7aa ashuwaa, intte maana xayikko, qassi ta suuttaakka intte uyana xayikko, inttenan de7oi baawa. ⁵⁴ Ta ashuwaa miya uraunne, ta suuttaa uyiya uraunne merinaa de7oi de7ees. Taani wurssettaa gallassi a denttana. ⁵⁵ Aissi giikko, ta ashoi tumu quma; ta suuttaikka tumu ushsha. ⁵⁶ Ta ashuwaa miya urainne ta suuttaa uyiya urai tanaara de7ees; taanikka aara de7ais. ⁵⁷ De7o Aawai tana kiittin, taani a gaasuwan de7iyooogaadan, tana miya uraikka ta gaasuwan de7ana. ⁵⁸ Saluwaappe wodhdhida oittai haggaa; intte aawati miidi haiqqido mannaa mala gidenna; ha oittaa miya urai merinau de7ana” yaagiis.

⁵⁹ Yesuusi Qifirinaahooma kataman Aihuda woosa keettan tamarissiiddi, haggaa yaagiis.

Merinaa De7o Qaalaa

⁶⁰ Yesuusi erissiyo ashkkaratuppe dariya baggai heggaa siyido wode, “Hagee gelenna timirtte; hagee ooyyo geli?” yaagidosona.

⁶¹ SHin Yesuusi ba erissiyo ashkkarati heggau zuuzummi-doogaa eridi, “Hagee inttena xubbii? ⁶² Yaatin taani, Asa Na7ai, kase de7iyooosaa pude kiyishin be7iyaakko waanu-uteetii? ⁶³ Geeshsha Ayyaanai de7uwaa immees; ashoi ainne go77enna. Taani intteyyo yootido qaalai ayyaananne de7o. ⁶⁴ SHin intte gidдон ammanennaageeti de7oosona” yaagiis; aissi giikko, ammanennaageeti augeetakko Yesuusi kaseesappe doommidi erees. Qassi bana aatti immanaagee-takka erees. ⁶⁵ Qassikka Yesuusi, “Aawai ba geennan

ooninne taakko yaanau danddayenna taani giidoogee hegaa gishshassa” yaagiis.

⁶⁶ Hegaa gaasuwan, Yesuusa kaalliyaageetuppe daroti a aggi bayidi, guyye simmidosona; naa77antto a kaallibookkona. ⁶⁷ Yesuusi qassi ba tammanne naa77u erissiyo ashkkarata, “Inttekka aggi bayidi baanau koyeetii?” yaagiis.

⁶⁸ Simoon PHeexiroosi zaaridi, “Godau, nuuni ookko baa-nee? Neeyyo merinaa de7uwaa qalalai de7ees. ⁶⁹ Neeni Xoossaa geeshshaa gidiyogaa nuuni ammanoosinne eroos” yaagiis.

⁷⁰ Yaagin Yesuusi eta, “Taani inttena tammanne naa77ata doorabeikkinaa? Qassi intteppe issoi xalaha” yaagiis.

⁷¹ Yesuusi hegaa Simoona na7aa Yihudaa Asqqoroota gees; aissi giikko, Yihudai tammanne naa77u erissiyo ashkkaratuppe issuwaa; i Yesuusa aatti immanaagaa.

7

Yesuusi Daase Baalaassi Yerusalaame Biis

¹ Hegaappe guyyiyan, Yesuusi Galiilan yaa haa yuuyiis; Aihudati a woranau koyiyo gishshau, Yihudan yuuyana koyibeenna. ² Aihudati bonchchiyo Daase Baalai gakki uttiis.

³ Hegaa gishshau, Yesuusa ishantti a, “Ne erissiyo ashkkarati neeni oottiyoogaa be7ana mala, hagaappe denddada Yihudaa biitti ba. ⁴ Aissi giikko, baayyo erettanau koyiya asi ooninne ba ooso genttena. Neeni hageeta oottiyaabaa gidikko, nebaa sa7aa erissa!” yaagidosona. ⁵ Aissi giikko, harai atto a ishanttikka a ammanibookkona.

⁶ Yesuusi eta, “Tau injjetiya wodee gakkibeenna; shin intteyyo ai wodeekka injjetees. ⁷ Sa7ai inttena ixxanau danddayenna; shin taani sa7aa oosoi iita gidiyogaa markkatiyo gishshau, tana ixxees. ⁸ Baalaa bonchchiyoosaa intte biite; tau injjetiya wodee gakkibeenna gishshau, taani baalaa bonchchiyoosaa baanaagee biroona” yaagiis. ⁹ I haga giidi, Galiilan attiis.

Yesuusi Daase Baalaa Sohuwan Beettiis

¹⁰ SHin a ishantti baala gallassaa bonchchiyoosaa biidoogaappe guyyiyan, ikka asi be7ennan geeman he sohuwaa biis. ¹¹ Aihudati baala gallassaa bonchchiyoosan a koyoosonanne, “I awan de7ii?” yaagiiddi, a lal77oosona.

¹² Asaa giddon daro zuuzunttai denddiis. Amarida asai, “I lo77o asa” yaagees; harati qassi, “Akkai; i asa balettees” yaagoosona. ¹³ SHin Aihudatuuyyo yayyido gishshau, ooninne abaa qoncciyan haasayenna.

¹⁴ Baala gallassaa bonchchiyoogee baggettin, Yesuusi Beeta Maqidasiyaa biidi, tamarissuwaa doommiis. ¹⁵ Aihudati

garamettidi, “Ha bitanee ainne tamaarennan haggaa keeni waani eridee?” yaagidosona.

¹⁶ Hegaa gishshau, Yesuusi zaaridi, “Taani tamarissiyoogee tana kiittida Xoossaa matappe yiyoogaappe attin, tabaa gidenna. ¹⁷ Xoossaa sheniyaa oottanau dosiya ooninne ha taani tamarissiyoogee Xoossaa matappe yiyaakko woi qassi taani ta huupheppe haasayiyaakko erana. ¹⁸ Babaa haasayiya urai ba huuphessi bonchcho koyees; shin bana kiittidaagaa bonchchuwaa koyiya urai tumanchcha; aani worddoi baawa. ¹⁹ Muusee intteyyo higgiiyaa immibeennee? SHin intteppe issoinne higgiiyaa naagenna. Tana aissi woranau koyeetii?” yaagiis.

²⁰ Asai zaaridi, “Nenan xalahee de7ees; nena woranau oonee koyidai?” yaagiis.

²¹ Yaagin Yesuusi, “Taani issi wolqqaamabaa oottin, intte ubbai garamettideta. ²² Qaxxarai intte aawatuura yiidoogaappe attin, Muuseera yibeenna; shin intte naata intte qaxxarana mala, Muusee inttena azazido gishshau, intte Sambbatan naata qaxxareeta. ²³ Muusee higgee azazido gishshau, intte Sambbatan qaxxariyaabaa gidikko, yaatin taani issi asayyo kumetta bollaa pattido gishshau, tana aissi hanqqetteetii? ²⁴ Tumu pirddaa pirdditeppe attin, asa som77o xeellidi pirddoppite” yaagiis.

Kiristtoosaban Asai Palamettiis

²⁵ Hegaa gishshau, Yerusalaame asaappe issooti issooti, “Eti woranau koyiyo bitanee haggaa gidennee? ²⁶ Be7ite, qoncciyani i haasayees; eti a ainne gookkona. Hagee Kiristtoosa gidiiyoogaa halaqati tumu eriyoonaaashsha? ²⁷ SHin nuuni i auppe yiidaakko eroos; Kiristtoosi yiyo wode, i auppe yiyaakkonne ooninne erenna” yaagidosona.

²⁸ Hegaappe guyyiyan, Yesuusi Beeta Maqidasiyan tamarissiiddi, ba qaalaa xoqqu oottidi, “Intte tana ereeta; qassi taani awappe yiidaakkokka ereeta. Taani ta shenen yabeikke; shin tana kiittidaagee tumanchcha; intte a erekketa. ²⁹ SHin taani a erais; aissi giikko, i tana kiittin, taani a matappe yaas” yaagiis.

³⁰ Hegaa gishshau, eti a oiqqanau koyidosona; shin a wodee birooni gakkibeenna gishshau, ooninne a bolli kushe wotibeenna. ³¹ SHin daro asai Yesuusa ammanidi, “Kiristtoosi yiyo wode, ha bitanee oottido malaataappe xoqqiyaagaa ootaneeyye?” yaagidosona.

Yesuusa Oiqqanau Wotaaddarati Kiitettidosona

³² Parisaaweti daro asai Yesuusabaa zuuzummiyoogaa siyidosona; qeese halaqatinne Parisaaweti a oitti qashissanau amarida wotaaddarata kiitettidosona.

³³ Yesuusi, “Taani inttenaara guuttaa takkana; hegaappe guyyiyan, tana kiittidaagaakko baana. ³⁴ Intte tana koyana; shin demmekketa; aissi giikko, taani de7iyoosaa intte baanau danddayekketa” yaagiis.

³⁵ Aihudati issoi issuwaara, “Hagee nuuni demmennasaa awa baana hanii? Aihudati de7iyo Giriike katamaa biidi, Giriiketa tamarissanau haniiyye? ³⁶ I, ‘Intte tana koyana; shin demmekketa’ qassi, ‘Taani de7iyoosaa intte baanau danddayekketa’ yaagees; heгаа giyoogee woigiyoogee?” yaagidosona.

De7o Haattaa

³⁷ He baala gallassaa bonchchiyo gallassaappe waannatiya wurssetta gallassan Yesuusi dendi eqqidi, ba qaalaa xoqqu oottidi, “Saamettida urai ooninne taakko yiidi uyo. ³⁸ Tanan ammaniyaagau, Xoossaa maxaafai giyoogaadan, a uluwaappekka de7o haattaa shaafai goggana” yaagiis. ³⁹ I heгаа a ammanidaageeti ekkana Geeshsha Ayyaanaabaa haasayiis. Yesuusi biron bonchchettiiichchibeenna gishshau, he wode Geeshsha Ayyaanai imettiichchibeenna.

Asaa Giddon PHalqqetai Merettiis

⁴⁰ He asaappe dariya baggai i giyoogaa siyidi, “Tumu hagee hananabaa yootiyaagaa!” yaagiis.

⁴¹ Harati, “Hagee Kiristtoosa” yaagidosona.

SHin harati qassi, “Kiristtoosi Galiilappe waani kiyii? ⁴² Xoossaa maxaafai, ‘Kiristtoosi Daawita zariyaappe Daawiti de7ido Beetaliheeme katamaappe yaana’ geenneeyye?” yaagidosona. ⁴³ Yesuusa gaasuwan asai ba giddon shaahettiis. ⁴⁴ He asaappe issooti issooti a oiqqanau koyidosona; shin kushiyaaninne a bochchibookkona.

⁴⁵ Beeta Maqidasiyaa wotaaddarati qeese halaqatukkonne Parisaawetukko simmidosona; simmin eti Beeta Maqidasiyaa wotaaddarata, “Aissi a ehibeekketii?” yaagidi oichchidosona.

⁴⁶ Oichchin Beeta Maqidasiyaa wotaaddarati etau, “Ha bitanee haasayidoogaadan, mulekka ooninne haasayibeenna!” yaagidi zaaridosona.

⁴⁷ Parisaaweti zaaridi, “I inttenakka balettidee? ⁴⁸ Halaqatuppe woi Parisaawetuppe a ammanida asi de7ii? ⁴⁹ SHin higgiiyaa erenna ha asai qanggettidaagaa” yaagidosona.

⁵⁰ Etappe kase issoi qammi Yesuusakko biida Niqoodimoosi eta, ⁵¹ “Issi urai giyoobaa siyennan woi i ai oottidaakko erennan de7iiddi, kasetidi a bolli pirddiyoogee nu higgiiyan de7ii?” yaagiis.

⁵² Yaagin eti zaaridi a, “Neenikka qassi Galiila biittaa asee? Galiila biittaaappe hananabaa yootiyaabi beettennaagaa Xoossaa maxaafata marammarada era” yaagidosona.

⁵³ Asai ubbai aggidi, ba soo ba soo biis.

8

SHAARAMUXISHIN OIQQIDO MACCAASIYO

¹ SHin Yesuusi Dabira Zaita Deriyaakko biis. ² Qassi wonttetta gallassi guuran Beeta Maqidasiyaa simmiis; daro asai akko yin, uttidi eta tamaarissiiis. ³ Higgiyaa tamaarissiyaageetinne Parisaaweti shaaramuxishin oiqqido issi mishiriyo akko ekki ehiidosona. Eti asa ubbaa sittan o essidi Yesuusa, ⁴ “Tamaarissiyaagoo, ha mishiriya shaaramuxaidda ohettaasu. ⁵ Higgiyaa bolli Muusee hanni mala maccaasa shuchchan caddana mala, nuna azaziis. Yaatin neeni woigai?” yaagidosona.

⁶ Eti heгаа giidoogee Yesuusa mootiyobaa demmidi a paaccanaassa; shin Yesuusi hokkidi, ba biradhdiyan biittaa bolli xaafiis. ⁷ Eti a oichchidi aggennan ixxin, pude xoqqu giidi, “Intte gidдон nagara oottibeenna asi kasetidi, o shuchchan caddo” yaagiis. ⁸ Qassikka hokkidi, biittaa bolli xaafiis.

⁹ Eti heгаа siyido wode, kasetidi cimati kiyin, issoi issoi kiyiiddi wuridosona; wurin Yesuusa xalaalai hegan eqqida mishireera attiis. ¹⁰ I pude xoqqu giidi mishiriyo, “Mishiree, asati awan de7iyoonaa? Ooninne ne bolli pirddibeennee?” yaagiis.

¹¹ Yaagin mishiriya, “Godau, ooninne ta bolli pirddibeenna” yaagaasu.

Yesuusi o, “Taanikka ne bolli pirddikke; ba; naa77anttada nagara oottoppa” yaagiis.

¹² Qassikka Yesuusi asau, “Taani sa7au poo7o; tana kaalliya ooninne de7o poo7uwaa ekkanaappe attin, xuman mulekka hemettenna” yaagidi haasayiis.

¹³ Yaagin Parisaaweti, “Neeni nebaa markkattaasa; ne markkatettai tuma gidenna” yaagidosona.

¹⁴ Yesuusi zaaridi, “Taani tabaa markkattikkokka, ta markkatettai tuma; aissi giikko, taani awappe yiidaakkonne qassi awa biyaakko, intte erekketa. ¹⁵ Asi pirddiyo ogiyan intte pirddeeta; taani issi uraa bollikka pirddikke. ¹⁶ SHin taani pirddiyaabaa gidikkokka, ta pirddai tuma; aissi giikko, tana kiittida ta Aawai tanaara de7eesippe attin, taani tarkka de7ikke. ¹⁷ Naa77u asa markkatettai tuma gidiyoogee intte higgiiyan xaafetti uttiis. ¹⁸ Taani tabaa ta

huuphen markkattais; qassi tana kiittida ta Aawaikka tabaa markkattees” yaagiis.

¹⁹ Yaagin eti, “Ne aawai awan de7ii?” yaagidi Yesuusa oichchidosona.

Yesuusi zaaridi, “Intte tanakka woi ta Aawaakka erekketa; tana eridabaa gidiaakko, intte ta Aawaakka erana” yaagiis.

²⁰ Yesuusi Beeta Maqidasiyan tamarissiiddi, muxuwaata miishshaa yeggiyo saaxiniyaa matan hegaa haasayiis. A ooninne oiqqibeenna; aissi giikko, a wodee biron gakkichhibeenna.

Ammanennan Ixxidaageetussi Imettida Mino Akeekissuwaa

²¹ Qassikka Yesuusi eta, “Taani baana. Bin intte tana koyana; shin intte intte nagaran haiqqana. Taani biyoosaakka baanau intte danddayekketa” yaagiis.

²² Aihudati, “I, ‘Taani biyoosaa intte baanau danddayekketa’ yaagees; i bana barkka woraneeyye?” yaagidosona.

²³ Yesuusi zaaridi, “Intte garssa asa; taani bolla asa. Intte ha sa7aa asa; taani ha sa7aa asa gidikke. ²⁴ Intte intte nagaran haiqqanaagaa taani intteyyo yootidoogee hegaassa; taani tana gidiyogaa intte ammanana xayikko, intte intte nagaran haiqqana” yaagiis.

²⁵ Yaagin eti, “Neeni oonee?” yaagidi oichchidosona.

Yesuusi zaaridi, “Taani intteyyo kaseesappe yootido tana.

²⁶ Taani inttebaa haasayiyoobainne pirddiyoobai darobai de7ees. SHin tana kiittidaagee tumanchcha; qassi taani appe siyidoogaa sa7aa asaayyo yootais” yaagiis.

²⁷ I ba Aawaabaa haasayiyoogaa eti akeekibookkona.

²⁸ Hegaa gishshau, Yesuusi eta, “Tana Asa Na7aa intte masqqaliyaa bolli kaqqiyo wode, taani tana gidiyogaanne qassi taani ta Aawai tana tamarissidoogaadan haasayiyoogaappe attin, ta shenen ainne oottennaagaa intte erana.

²⁹ Qassi tana kiittidaagee tanaara de7ees; taani ubba wode a ufaissiyaagaa oottiyo gishshau, i ta xalaalaa aggibeenna” yaagiis.

³⁰ Yesuusi hegaa haasayishin siyida daro asai a ammaniis.

Nagaraa Aillettaappe Kiyiyo Kessaa

³¹ Yesuusi bana ammanida Aihudata, “Intte taani tamarissiyogau azazetikko, tumu tana kaalliyaageeta. ³² Intte tumatettaakka erana; qassi tumatetta inttena aillettaappe kessana” yaagiis.

³³ Eti zaaridi, “Nuuni Abrahaama zare; nuuni ooyyookka ailletibookko. Yaatin neeni woigada, ‘Aillettaappe intte kiyana’ gai?” yaagidosona.

³⁴ Yaagin Yesuusi, “Taani intteyyo tumaa odais; nagara oottiya ooninne nagara aille. ³⁵ Aillee ubba wode sooni de7enna; shin na7i merinau sooni de7ees. ³⁶ Na7ai inttena ailletettaappe kessikko, intte ailletettaappe intte tumu kiyana. ³⁷ Intte Abrahaama zare gidiyoojaa taani erais; shin ta qaalai intte wozanan baina gishshau, tana woranau koyeeta. ³⁸ Taani ta Aawai tana bessidoogaa haasayais; qassi intteikka intte aawaappe siyidoogaa ootteeta” yaagiis.

³⁹ Eti zaaridi, “Nu aawai Abrahaama” yaagidosona.

Yaagin Yesuusi eta, “Intte Abrahaama naata gididaakko, i oottido oosuwa malaa oottana. ⁴⁰ SHin Xoossaappe siyido tumaa yootida tana intte woranau koyeeta; Abrahaami hegaadan oottibeenna. ⁴¹ Intte intte aawai oottidoogaa ootteeta” yaagiis.

Eti zaaridi, “Nuuni shaaramuxan yelettibookko; nuuyyo issi Aawai, Xoossaa xalaalai de7ees” yaagidosona.

⁴² Yaagin Yesuusi eta, “Intte Xoossaa naata tumu gididaakko, tana siiqana; aissi giikko, taani Xoossaa matappe yaada hagan de7ais. Tana i kiittidoogaappe attin, taani ta shenen yabeikke. ⁴³ Taani giyoogaa intte akeekennaagee aibissee? Taani giyoogaa intte siyanau danddayenna gishshassa. ⁴⁴ Intte intte aawaa xalahe halaqaa naata; qassi intte intte aawai amottiyoobaa oottanau koyeeta. I kaseppe doommidi, shemppo woridaagaa; tumatetti aani baina gishshau, tumatettaakko shiiqi erenna. I wordduwaa haasayiyo wode, baappe haasayees; aissi giikko, i worddanchchanne qassi wordduwaukka aawa. ⁴⁵ SHin taani tumaa haasayiyo gishshau, intte tana ammanekketa. ⁴⁶ Intteppe tana nagara oottishin be7aas gaanau danddayiyai oonee? Taani tumaa haasayiyaabaa gidikko, tana aissi ammanekketii? ⁴⁷ Xoossaa asa gidiya urai Xoossai giyoogaa ezggees; intte Xoossaa asa gidenna gishshau, Xoossai giyoogaa ezggeketa” yaagiis.

Yesuusi Abrahaamappe Kase De7iis

⁴⁸ Aihudati zaaridi, “Nuuni nena, ‘Neeeni Samaariyaa asa; nenan xalahee de7ees’ giidi mooridoo?” yaagidosona.

⁴⁹ Yesuusi eta hagaadan yaagiis; “Ta bolli xalahee baawa. Taani ta Aawaa bonchchais; shin intte tana kaushsheeta. ⁵⁰ Taani ta huuphessi bonchcho koyikke; heгаа koyiyaageenne pirddiyaagee de7ees. ⁵¹ Taani intteyyo tumaa odais; ta qaalaa naagiya ooninne mulekka haiqqenna” yaagiis.

⁵² Aihudati zaaridi, “Ne bolli xalahee de7iyoojaa nuuni ha77i erida. Abrahaami haiqqiis; hananabaa yootiyaageetikka haiqqidosona; shin neeni, ‘Ta qaalaa

naagiya ooninne mulekka haiqqenna' yaagaasa. ⁵³ Neeni haiqqida nu aawaa Abrahaamappe darai? Hananabaa yootiyaageetikka qassi haiqqidosona. Neeni nena o mala gaada qoppai?" yaagidosona.

⁵⁴ Yaagin Yesuusi, "Taani tana bonchchikko, ta bonchchoi hada; intte nu Xoossaa giyo ta Aawai tana bonchchees. ⁵⁵ Intte a erana xayikkokka, taani a erais. Taani a erikke giikko, inttenadan worddanchcha gidais; shin taani a erais; qassi a qaalaakka naagais. ⁵⁶ Intte aawai Abrahaami, ta gallassaa be7anau laamotiis; be7idikka ufaittiis" yaagiis.

⁵⁷ Aihudati zaaridi a, "Neeyyo harai atto ishatamu laitta kumibeennaagee Abrahaama be7adii?" yaagidosona.

⁵⁸ Yaagin Yesuusi eta, "Taani intteyyo tumaa odais; Abrahaami yelettanaappekka kase taani de7ais" yaagiis.

⁵⁹ Hegaa gishshau, eti Yesuusa caddanau shuchchaa ekkidosona; shin Yesuusi etappe gemettidi, Beeta Maqidasiyaappe kiyidi biis.

9

Yesuusi Qooqe Gididi Yelettida Bitaniyaa Pattiiis

¹ Yesuusi biiddi, yelettoosappe qooqe gididi de7iya issi bitaniyaa be7iis. ² Erissiyo ashkkarati Yesuusa, "Tamaaris-siyaagoo, ha bitanee qooqe gididi yelettanaadan, nagara oottidai oonee? I oottideeyye? Woi a yelidaageeti oottidonaa?" yaagidi oichchidosona.

³ Oichchin Yesuusi, "Xoossaa oosoi a bollan qonccana mala qooqidoogaappe attin, i woi a aayyiyaanne a aawai nagara oottibookkona. ⁴ Nuuni sa7ai qammennan de7ishin, tana kiittidaagaa oosuwaa oottanau bessees. Ooninne oottanau danddayenna qammai yees. ⁵ Taani sa7an de7aidda sa7au poo7o" yaagiis.

⁶ Yesuusi hegaa giidi, sa7an cuchchiis; ba cuchchan guutta urqqaa shugissidi, he urqqan qooqe bitaniyaa aifiyaa tiyiis. ⁷ Tiyidi, "Baada Saliihooma giyo dagattida haattan ne aifiyaa meecca" yaagiis. "Saliihooma" giyoogee "Kiittetidaagaa" giyoogaa. Hegaa gishshau, bitanee biidi, ba aifiyaa meecettidi, xeelliiddi simmiis.

⁸ Bitaniyaa shoorotinne bitanee kase woossishin be7ida asainne, "Hagee uttidi woossiya bitaniyaa gidenneeyye?" yaagidosona.

⁹ Qassi amaridaageeti, "Hagee attennee" yaagidosona.

Harati qassi, "CHii, hagee a milatiyoogaappe attin, a gidenna" yaagidosona.

SHin bitanee, "Taani attennee" yaagiis.

10 Yaagin eti bitaniyaa, “Yaatin, ne aiffee waani xeellidee?” yaagidi oichchidosona.

11 I zaaridi, “Yesuusa giyo asi guutta urqqaa shugissidi, ta aifiyaa tiyiis. Tiyidi, ‘Saliihooma giyo dagattida haattan baada ne aifiyaa meecetta’ yaagiis. Taani baada meecettada xeellaas” yaagiis.

12 Eti a, “I awan de7ii?” yaagidi oichchidosona.

Oichchin bitanee, “Taani erikke” yaagiis.

13 Eti kase qooqidi xeellida bitaniyaa Parisaawetukko ekki efiidosona. 14 Yesuusi urqqaa shugissidi, bitaniyaa aifiyaa pattido gallassai Sambbata gallassa. 15 Hegaa gishshau, bitanee waani xeellidaakkonne Parisaaweti a naa77anttuwaa oichchidosona. Oichchin bitanee etau, “I ta aifiyan guutta urqqaa wottiis. Ta aifiyaa meecettaas; meecettada ha77i xeellais” yaagiis.

16 Parisaawetuppe issooti issooti, “Hagaa oottida bitanee Sambbata higgiiyaa naagenna gishshau, Xoossaa matappe yibeenna” yaagidosona.

SHin harati, “Nagaranchcha asi hagaa mala wolqqaama malaataa waani oottanau danddayii?” yaagidosona; yaagidi eti bantta gidдон shaahettidosona.

17 Hegaa gishshau, Parisaaweti bitaniyaa, “I ne aifiyaa dooyido gishshau, abaa woigai?” yaagidosona.

Yaagin bitanee, “I hananabaa yootiyaagaa” yaagiis.

18 Aihudati he xeellida bitaniyaa aayyiyoonne aawaa xeesidi oichchana gakkanaassi, bitanee qooqe gididoogaanne ha77i i xeelliyooгаа ammanibookkona. 19 Aihudati a aayyiyoonne aawaa, “Intte, ‘Qooqe gididi yelettiis’ giyo intte na7ai hagee? Yaatin, ha77i waanidi xeellidee?” yaagidi oichchidosona.

20 Oichchin bitaniyaa aayyiyaanne aawai, “Hagee nu na7aa gididoogaanne qooqe i gididi yelettidoogaa nuuni eroos. 21 SHin ha77i i waani xeellidaakko, nuuni erokko; woi a aifiyaa ooni pattidaakko, nuuni erokko. A oichchite; i gastta asa; babaa haasayanau danddayees!” yaagidosona. 22 Bitaniyaa aayyiyaanne aawai Aihudatuyyo yayyido gishshau, hegaa giidosona; aissi giikko, Aihudati Yesuusi Kiristtoosa yaagidi markkattiya urai de7ikko, he uraa Aihuda woosa keettaappe kessanau kasetidi qachchi wottidosona. 23 A aayyiyaanne aawai, “I gastta asa; a oichchite!” giidoogee hegaassa.

24 Hegaa gishshau, qooqe gididi yelettida bitaniyaa eti naa77anttuwaa xeesidi, “Xoossaa galata; ha bitanee nagaranchcha gidiyoogaa nuuni eroos” yaagidosona.

25 Yaagin bitanee, “I nagaranchcha gidin, gidana xayin erikke; taani qooqe gidiyooqaanne ha77i xeelliyooqaa he issibaa erais” yaagiis.

26 Eti zaaridi bitaniyaa, “I neeyyo ai oottidee? I ne aifiyaa waati pattidee?” yaagidosona.

27 Yaagin i eta, “Taani intteyyo yootarggaas; siyibeekketa. Aissi naa77anttuwaa siyanau koyeetii? Inttekka Yesuusa kaalliyaaageeta gidanau koyeetiyye?” yaagiis.

28 Eti a cayidi, “Neeni he bitaniyaa kaalliyaaqaa; nuuni Muusa kaalliyaaageeta. 29 Xoossai Muuseyyo haasayidoogaa nuuni eroos; shin ha bitaniyaa gidikko, i awappe yiidaakkonne nuuni erokko” yaagidosona.

30 Yaagin bitanee, “I awappe yiidaakkonne intte erennaagee garamissiyaabaa; shin i ta aifiyaa pattiis! 31 Xoossaayyo yayyiya urainne Xoossai koyiyooqaa oottiya urai de7ikko, he uraabaa Xoossai siyiyooqaappe attin, nagaranchchatubaa siyenna. 32 Qooqe gididi yelettida asa aifiyaa ooninne pattin, sa7ai merettoosappe doommin, siyetti erenna. 33 Ha bitanee Xoossaappe yibeennabaa gidiyaaakko, issibaanne oottanaukka danddayenna” yaagiis.

34 Eti zaaridi ayyo, “Neeni nagaran yelettida diccidaagee nuna tamarissanau koyai?” yaagidosona; Aihuda woosa keettaappe a kare kessidosona.

Wozanaa Qooqetettaa

35 Eti bitaniyaa kare kessidoogaa Yesuusi siyiis; Yesuusi bitaniyaa demmidi, “Asa Na7aa ammanai?” yaagiis.

36 Bitanee Yesuusa, “Godau, taani a ammananaadan i oonee? Taayyo odarkkii!” yaagiis.

37 Yaagin Yesuusi bitaniyaa, “Neeni a be7adasa; ha nenaara haasayiyaaageekka a” yaagiis.

38 Bitanee zaaridi, “Godau, ammanais” yaagidi Yesuusayyo goinniis.

39 Yesuusi, “Qooqeti xeellana malanne xeelliyaaageeti qooqana mala, taani pirddanau ha sa7aa yaas” yaagiis.

40 Aara de7iya amarida Parisaaweti heqaa siyidi, “Nuunikka qooqeeyye?” yaagidi oichchidosona.

41 Oichchin Yesuusi, “Intte qooqe gididaakko, intteyyo nagara gidenna; shin ha77i intte, ‘Nuuni xeelloos’ yaageeta; intte nagaraara de7eeta” yaagiis.

10

Yesuusi Lo77o Henttanchcha

1 Yesuusi, “Taani intteyyo tumaa odais; dorssaa birddiyau penggeera gelennan harasaara geliya ooninne kaisonne pangga. 2 SHin penggeera geliyaagee dorssaa heemmiya asa.

³ Penggiyaa naagiyaagee au penggiyaa dooyees; dorssatikka a qaalaa siyana; i ba dorssata eta sunttan sunttan xeesidi, kare kaalettana. ⁴ I baageeta kare kessidoogaappe guyyiyan, etappe sinttaara hemettees; etikka a qaalaa eriyo gishshau, a kaalloosona. ⁵ Hara uraa qaalaa eti erenna gishshau, appe baqatanaappe attin, a geeduwaa kaallokkona” yaagiis.

⁶ Yesuusi etau ha leemisuwaa odiis; shin i etau ai odiyaakkonne eti akeekibookkona.

⁷ Yesuusi qassikka etau, “Taani intteyyo tumaa odais; taani dorssatuyyo pengge. ⁸ Taappe kase yiida ubbai kaisonne pangga; shin dorssati eti giyoogaa siyibookkona. ⁹ Penggee tana; tanan geliya ooninne attana. I gelananne kiyana; qassi lo77o maatai de7iyooosaakka demmana. ¹⁰ Kaisoi wuuqqanau, woranaunne xaissanau yiyoogaappe attin, harabau yeenna; taani etau de7oi de7ana malanne kumidi palahana mala yaas.

¹¹ “Taani dorssaa loitta heemmiyaagaa; dorssaa loitti heemmiyaagee he dorssatu gishshau haiqqees. ¹² Miishshaa ekkidi heemmiya urai wanggireelloi yiishin be7idi, dorssata yeggi bayidi baqatees. Aissi giikko, dorssati aageeta gidokkona; qassi ikka dorssata heemmiyaagaa gidenna. Hegaa gishshau, wanggireelloi dorssata oiqqeesinne laalees. ¹³ Miishshaa ekkidi heemmiyaagee miishshau heemmiyo gishshaunne dorssaabai a qofissenna gishshau, dorssata aggi bayidi baqatees.

¹⁴⁻¹⁵ “Taani dorssaa loitta heemmiyaagaa; ta Aawai tana eriyoogaadan, taanikka qassi ta Aawaa erais. Hegaadankka, taani ta dorssata erais; ta dorssatikka tana eroosona. Qassi taani ta dorssatu gishshau, haiqqanau koyais. ¹⁶ Ha wudiyan bainna hara dorssatikka tau de7oosona. Taani etakka ehaanau bessees. Qassi eti ta qaalaa siyana; issi wudee de7ana; heemmiyaageekka issuwaa gidana.

¹⁷ “Taani ta shemppuwaa zaarettada ekkana mala, aattada immanau koyiyo gishshau, ta Aawai tana siiqees. ¹⁸ Taani dosada ta shemppuwaa aatta immiyoogaappe attin, taappe ooninne ekkenna. Taayyo ta shemppuwaa aatta immiyo maatai de7ees; qassi zaarettada ekkanaukka maatai de7ees. Taani ha azazuwaa ta Aawaappe ekkaas” yaagiis.

¹⁹ He haasayaa gishshau, Aihudatu giddon qassikka shaa-hoi merettiis. ²⁰ Etappe dariya baggai, “Aani xalahee de7ees! I gooyees! A haasayaa aissi siyeetii?” yaagidosona.

²¹ Harati qassi, “Xalahee oiqqido asi hagaadan haasayenna; xalahee qooqe asa aife xeelissanau danddayiyye?” yaagidosona.

²² Yerusalaamen Beeta Maqidasiyaa Ooraxissiyo Baalai gakkii; sa7ai he wode balggo. ²³ Yesuusi Beeta Maqidasiyan Solomona baranddan, yaanne haanne hamettees. ²⁴ Aihudati Yesuusa matan yuuyi aadhdhidi, "Neeni nuna aude gakkanaassi sirissaidda wottuutee? Neeni Kiristoosa gidikko, nuuyyo geeshshada oda" yaagidosona.

²⁵ Yesuusi etayyo zaaridi, "Taani intteyyo yootaas; shin tana ammanekketa; taani ta Aawaa sunttan oottiyo oosoi tabaa markkattees. ²⁶ SHin taani intteyyo odidoogaadan, intte ta dorssa gidenna gishshau ammanekketa. ²⁷ Ta dorssati ta qaalaa siyoosona; taani eta erais; etikka tana kaalloosona. ²⁸ Taani etayyo merinaa de7uwaa immais; qassi eti mulekka haiqqokkona. Ooninne ta kushiyaappe eta wotti ekkanau danddayenna. ²⁹ Eta taayyo immida ta Aawai ooppenne aadhdhees; ooninne ta Aawaa kushiyaappe eta wotti ekkanau danddayenna. ³⁰ Taanne ta Aawai issuwaa" yaagiis.

³¹ Aihudati Yesuusa caddanau qassikka shuchchaa dentidosona. ³² Yesuusi eta, "Taani oottanau ta Aawai taayyo immido daro lo77o oosuwaa inttena besaas; hegeetuppe augeetu gishshau, tana shuchchan caddanau koyeetii?" yaagiis.

³³ Aihudati zaaridi, "Nuuni nena lo77o ooso gishshau, shuchchan caddanau koyokko; shin neeni Xoossaa cayiyo gishshaunne qassi asa gidaidda ne huuphiyaa Xoossaa ootido gishshau, caddanau koyoos!" yaagidosona.

³⁴ Yaagin Yesuusi zaaridi, "Intte higgiiyan Xoossai, 'Intte xoossata' giidoogee xaafettibeennee? ³⁵ Xoossaa maxaafata laammanau danddayettenna; Xoossai ba qaalai yiido asata, 'xoossata' giidi xeesidobaa gidikko, ³⁶ taani, 'Taani Xoossaa Na7aa' giido gishshau, ta Aawai anjjidi, sa7aa kiittido tana, 'Xoossaa cayaasa' yaageetii? ³⁷ Taani ta Aawai oottiyoogaa oottana xayikko, tana ammanoppite. ³⁸ SHin taani oottiyaabaa gidikko, harai atto intte tana ammanana xayikkokka, ta Aawai tanan de7iyooogaanne taanikka ta Aawan de7iyooogaa eranaadaaninne akeekanaadan, ta oosuwaa ammanite" yaagiis.

³⁹ Qassikka eti a oiqqanau koyidosona; shin i etappe baqatiis.

⁴⁰ Yohaannisi kase xammaqiyoosaa Yorddaanoosa SHaafaappe hefintti Yesuusi pinnidi, yaani de7iis. ⁴¹ Daro asai Yesuusakko yiidi, "Yohaannisi wolqqaama malaata oottibeenna; shin i ha bitaniyaabaa haasayidobai ubbai tuma" yaagidosona. ⁴² Yaani daro asai Yesuusa ammaniis.

11

Al77aazara Haiquwaa

¹ Biitaaniyaa giyo qeeri kataman Al77aazara giyo issi bitanee harggiis; he katamai Mairaamane i michchiyaa Martta de7ido katamaa. ² Godaa tohuwaa shittuwaa tiyada, ba binnaan a tohuwaa quccidaara he Mairaamo; harggidaagee qassi i ishaa Al77aazara. ³ Hegaa gishshau, michchentti, “Godau, neeni siiqiyoogee harggiis” giidi Yesuusayyo kiittidosona.

⁴ Yesuusi heгаа siyido wode, “Taani Xoossaa Na7ai harggiyaa gaasuwan bonchchettana mala, Xoossaa bonchchuwaassi ha harggee Al77aazara oiqqidoogaappe attin, woriya hargge gidenna” yaagiis.

⁵ Yesuusi Martto, i michchiyoonne Al77aazara siiqees; ⁶ Al77aazari harggidoogaa Yesuusi siyido wode, ba de7iyooosan naa77u gallassaa pe7iis. ⁷ Hegaappe guyyiyan, Yesuusi ba erissiyo ashkkarata, “Naa77anttuwaa Yihudaa biitti boos” yaagiis.

⁸ Erissiyo ashkkarati zaaridi, “Tamaarissiyaagoo, guutta wodeppe kase Aihudati nena shuchchan caddanau koyidosona; qassikka yaa buutee?” yaagidosona.

⁹ Yaagin Yesuusi, “Issi gallassan tammanne naa77u saatee de7ees; de7enneeyye? Gallassi hemettiya asi xubettenna; aissi giikko, i ha sa7aa poo7uwaa be7ees. ¹⁰ SHin qammi hemettiya urai de7ikko, poo7oi aani baina gishshau, xubettes” yaagiis. ¹¹ Yesuusi heгаа giidoogaappe guyyiyan, qassikka etau, “Nu dabboi Al77aazari xiskkiis; shin xiskkuwaappe a denttanau taani bais” yaagiis.

¹² Erissiyo ashkkarati zaaridi, “Godau, i xiskkidabaa gidikko, denddana” yaagidosona.

¹³ Al77aazari haiqqidoogaa Yesuusi odiis; shin Al77aazari xiskkidi zin77idoogaa odiis giidi, eti qoppidosona. ¹⁴ Hegaa gishshau, Yesuusi geeshshidi eta, “Al77aazari haiqqiis. ¹⁵ Intte ammanana mala, taani he sohuwan de7ennaagaayyo, intte gishshau ufaittais. SHin hinddite; akko boos” yaagiis.

¹⁶ Hegaappe guyyiyan, Menttiyaa giyo Toomaasi ba lagge erissiyo ashkkarata, “Aara haiqqanau nuunikka qassi boos!” yaagiis.

Yesuusi Denddoinne De7oi Tana Giis

¹⁷ Yesuusi gakkio wode, Al77aazari moogettoosappe oiddu gallassa gidiiis. ¹⁸ Biitaanee Yerusalaameppe naa77u kilo meetire keenaa haakkees. ¹⁹ Daro Aihudati Marttonne Mairaamo eta ishai haiqqidoogau minttettanau yiidosona.

²⁰ Martta Yesuusi yiidoogaa siyada, a mokkanau kiyaasu; shin Mairaama sooni attaasu. ²¹ Martta Yesuusa, “Godau, neeni hagan de7idabaa gidinyaakko, ta ishai haiqqenna. ²² SHin neeni woossiyoojaa ai gidikkokka, Xoossai neeyyo harai atto ha77ikka immanaagaa taani erais” yaagaasu.

²³ Yesuusi, “Ne ishai haiquwaappe denddana” yaagiis.

²⁴ Yaagin Martta, “Wurssettaa gallassi haiquwaappe denddanaagaa taani erais” yaagaasu.

²⁵ Yesuusi iyyo, “Taani denddonne de7o; tana ammaniya urai harai atto, haiqqikkokka paxa de7ana. ²⁶ Qassi paxa de7iya urainne tana ammaniya urai ubbai mulekka haiqqenna; hegaa neeni ammanai?” yaagiis.

²⁷ Martta zaarada, “Godau, ee taani ammanais; neeni Xoos-saa Na7aa, sa7aa yaanau de7iya Kiristtoosa gidiyoojaa taani ammanais” yaagaasu.

²⁸ Martta hegaa giidoogaappe guyyiyan, baada ba michcheeyyo geeman xeesada, “Tamarissiyaagee yiidi, nena koyees” yaagaasu. ²⁹ Mairaama hegaa siyido wode, eesuwan dendda eqqada Yesuusakko baasu. ³⁰ Yesuusi Martta a makkidosan de7eesippe attin, biron qeeri katamaa gakkiiichhibeenna. ³¹ Mairaamo minttettiiddi, sooni iira de7iya Aihudati, a eesuwan dendda eqqada kare kiyiyoojaa be7idi, Al77aazari moogettido gonggoluwaa baada yaani yeekkanau hanausu yaagidi, o kaallidi kiyidosona.

³² Mairaama Yesuusi de7iyoojaa baada Yesuusa be7ido wode, a tohuwaa bollan kunddaasu; kunddada, “Godau, neeni hagan de7idobaa gidinyaakko, ta ishai haiqqenna shin!” yaagaasu.

³³ Yesuusi a yeekkiyoogaanne qassi iira yiida Aihudatikka yeekkiyoogaa be7idi, ba wozanan daro mishettiis; qassi tookki shemppiis. ³⁴ Eta, “Awan moogidetii?” yaagidi oichchin, “Godau, yaada be7a” yaagidi zaaridosona.

³⁵ Yesuusi afuxxiis. ³⁶ Hegaa gishshau, Aihudati, “Al77aazara i ai keenaa siiqiyaakko be7ite!” yaagidosona.

³⁷ SHin etappe issooti issooti, “Hagee qooqe bitaniyaa xeelissidaagee ha bitanee haiqqenna mala teqqanau dandayennee?” yaagidosona.

Yesuusi Al77aazara Haiquwaappe Denttiis

³⁸ Yesuusi qassikka wozanappe qarettidi, Al77aazari moogettido gonggoluwaaakko biis; he gonggoloi shuchchan qum77etti uttiis. ³⁹ Yesuusi, “SHuchchaa pogite!” yaagidi azaziis.

Haiqqida bitaniyaa michchiyaa Martta, “Godau, i haiqqoosappe oiddu gallassa gidido gishshau, ha77i xinqqana!” yaagaasu.

⁴⁰ Yesuusi Martto, “Ammaniyaabaa gidikko, neeni Xoossaa bonchchuwaa be7anaagaa taani neeyyo yootabeikkinaa?” yaagiis. ⁴¹ Eti shuchchaa denttidosona; denttin Yesuusi saluwaa pude xeellidi, “Aawau, taani giyoogaa neeni siyido gishshau, nena galatais. ⁴² Neeni ubba wode siyiyoogaa taani erais; shin hagan yuuyi aadhdhidi eqqida asai neeni tana kiittidoogaa ammanana mala, hгаа taani eta gishshau gais” yaagiis. ⁴³ Yesuusi heгаа giidoogaappe guyyiyan, ba qaalaa xoqqu oottidi, “Al77aazaraa, haa kiya!” yaagiis. ⁴⁴ Haiqqida bitaniyau kusheenne tohoi shaluwan qashetti uttidaashininne a som77oikka afalan kametti uttidaashin kiyiis. Kiyin Yesuusi eta, “Birshshidi aggi bayite! Bo!” yaagiis.

Kiristtoosa Bolli Maqettidosona

(Maatiyoosa 26:1-5; Marqoosa 14:1-2; Luqaasa 22:1-2)

⁴⁵ Hегaa gishshau, Mairaamikko yiida Aihudatuppe daroti Yesuusi oottidoogaa be7idi, a ammanidosona. ⁴⁶ SHin etappe issooti issooti Parisaawetukko biidi, Yesuusi oottidoogaa etau odidosona. ⁴⁷ Hegaappe guyyiyan, qeese ha-laqatinne Parisaaweti yaa7aa shiishshidi, “Ha bitanee daro wolqqaama malaataa oottiyo gishshau, ai oottanee? ⁴⁸ Nuuni a co77u giidi, aggi bayikko, asai ubbai a ammanana; qassi Roome biittaa asati yiidi, nu Beeta Maqidasiyaanne nu asaa xaissana” yaagidosona.

⁴⁹ Etappe issoi Qayaafa giyoogee, he laitti qeese ubbatu halaqa gididaagee, “Intte ainne erekketa! ⁵⁰ Asai ubbai xayiyooгаappe asa ubbaa gishshau, issi asi haiqqiyooгee keha gidiyooгaa intte akeekite” yaagiis. ⁵¹ I heгаа baappe gibeenna; shin he laitti qeese ubbatu halaqa gidiyo gishshau, Yesuusi Aihuda asaa gishshau haiqqanau bessiyooгaa hananabaa yootiis. ⁵² Qassi Yesuusi Aihuda asaa xalaalaayyo haiqqenna; shin laaletti de7iya Xoossaa naata issippe shiishshanau haiqqana.

⁵³ He gallassappe doommidi, eti a woranau maqettidosona.

⁵⁴ Hегaa gishshau, Yesuusi Aihudatu gidдон qoncciyan yaa haa hemettibeenna; shin bazzuwaa lanqqiyan de7iya biitti, Efireema giyo qeeri katamaa biis. Biidi ba erissiyoo ashkkaratuura he sohuwan takkiis.

⁵⁵ Aihudati Paasikaa bonchchiyo gallassai matiis; qassi daro asai bana geeshshanau, Paasikaa bonchchiyo gallassai gakkanaappe kase he biittaappe Yerusalaame biis. ⁵⁶ Eti Yesuusa koyoosona; Beeta Maqidasiyan eqqidi, “Ai qoppeetii? Paasikaa bonchchiyoosaa Yesuusi yeennee?” yaagidi issoi issuwaa oichchidosona. ⁵⁷ Qassi qeesetu ha-laqatinne Parisaaweti Yesuusa qachchanau, i de7iyooсaa eriya ooninne banttayyo yootana mala azazidosona.

12

*Yesuusa SHittuwaa Tiyida Maccaasiyo
(Maatiyoosa 26:6-13; Marqqoosa 14:3-9)*

¹ Paasikaa bonchchiyo gallassaappe usuppun gallassaa kasetidi, Yesuusi i haiquwaappe denttido Al77aazari de7iyo Biitaaniyaa giyo katamaa biis. ² He sohuwan eti au kahuwaa kattidosona; Al77aazari aara issippe uttidaashin, Martta kahuwaa kattausu. ³ Mairaama daro miishshan baizettiya narddoose giyo geeshsha shittuwaa ehaada, Yesuusa tohuwaa tiyaasu; tiyada ba binnaanana a tohuwaa quccaasu; keetta ubbai shittuwaa sawuwan tonggu gees.

⁴ SHin Yesuusi erissiyi ashkkaratuppe issoi, Yesuusa aatti immanaagee, Yihudaa Asqqorootu, ⁵ “Ha shittoi issi xeetanne ishatamu biran baizettin, aibissi birai hiyyeesau imettennee?” yaagiis. ⁶ I kaiso gidido gishshau, hegaa giisippe attin, hiyyeesau qarettidi gibeenna; i miishshaa qarcciitaa oiqqiyaagaa gidiyo gishshau, ubba wode appe baayyo ekees.

⁷ Yesuusi, “Bau de7iyaabaa taani moogettiyo gallassau minjju; o aggite. ⁸ Hiyyeesati ubba wode inttenaara de7ana; shin taani ubba wode inttenaara de7ikke” yaagiis.

⁹ Aihudatuppe daro asai Yesuusi Biitaaniyan de7iyoogaa siyidi, yaa biis; eti Yesuusa be7ana gishsha xalaalau gidennan, i haiquwaappe denttido Al77aazarakka be7anau bidosona. ¹⁰ Hegaa gishshau, qeese halaqati Al77aazarakka qassi woranau maqettidosona. ¹¹ Aissi giikko, Al77aazara gaasuwan daro Aihudati banttana kaalettiyaageeta aggi bayidi, Yesuusa ammanoosona.

Yesuusi Bonchchuwan Yerusalaame Geliis

(Maatiyoosa 21:1-11; Marqqoosa 11:1-11; Luqaasa 19:28-40)

¹² Wonttetta gallassi Paasikaa bonchchiyoosaa yiida daro asai Yesuusi Yerusalaame biyoogaa siyiis. ¹³ Siyidi zambaa haittaa oiqqidi, a mokkanau kiyyidosona. Bantta qaalaa xoqqu oottidi,

“Xoossai galatetto!

Xoossaa sunttan yiya Israa7eela kawoi anjettidaagaa!” yaagidosona.

¹⁴⁻¹⁵ Xoossaa maxaafai,

“Xiyoonne katamau, yayyoppa!

Be7a, ne kawoi hare maraa bolli uttidi yees” giyoogaadan, Yesuusi hare maraa demmidi, a toggiis.

16 Yesuusi erissiyo ashkkarati hegaa kase akeekibookkona; shin Yesuusi bonchchettidoogaappe guyyiyan, Xoossaa max-aafai hegaa ubbaa giidoogaanne qassi etikka hegaa ubbaa Yesuusayyo oottidoogaa hassayidosona.

17 Al77aazari moogettido gonggoluwaappe Yesuusi a xee-sidi, haiquwaappe denttido wode, Yesuusaara de7iya daro asai Yesuusayyo markkattiis. 18 Daro asai a mokkanau kiyidoogee, i he wolqqaama malaataa oottido gishshassa. 19 Hegaa gishshau, Parisaaweti issoi issuwaa, “Intte ainne oottanau danddayennaagaa be7eetii! Be7ite, dere ubbai a geeduwaa kaallees” yaagidosona.

20 Paasikaa bonchchiyo gallassi goinnanau Yerusalaame biidaageetu giddon issi Giriike asati de7oosona. 21 Eti Galiila biittan Beetasaida giyo katamaappe yiida Piliph-phoosakko biidi, “Godau, nuuni Yesuusa be7anau koyoos” yaagidi woossidosona. 22 Piliphphoosi biidi, Inddiraasayyo odiis; odin naa77aikka biidi, Yesuusayyo odidosona.

23 Yesuusi etau hagaadan yaagiis; “Taani, Asa Na7ai, bonchchettiyoo saatee gakkiiis. 24 Taani intteyyo tumaa odais; issi giste aifiyaa biittan wodhdhada wooqqana xayikko, barkka attausu. SHin he gisttee aifiyaa wooqqikko, daro aifiyaa aifausu. 25 Ba shemppuwaa siiqiya ooninne bashshees; qassi ba shemppuwaa ha sa7an ixxiya ooninne merinaa de7uwau ashshees. 26 Ooninne tau oottikko, tana kaallanau bessees; qassi taani de7iyoosan ta ashkkaraikka de7ana. Tau oottiya oonanne, ta Aawaikka a bonchchana.

27 “Ha77i ta shemppoi daro un77ettiis; yaatin woigoo? Taani, ‘Ta Aawau, tana ha saateeppe ashsharkii’ yaagoo? CHii, taani ha saatiyan yiidoogee haggaa gishshassa. 28 Ta Aawau, ne sunntaa bonchcha” yaagiis.

He wode saluwaappe, “Taani ta sunntaa bonchchaas; qas-sikka gujjada bonchchana” yaagiya qaalai yiis.

29 He sohuwan eqqida daro asai he qaalaa siyidi, “Hegee dadaa” yaagiis.

Harati qassi, “Kiitanchchai ayyo haasayiis” yaagidosona.

30 Yesuusi zaaridi eta, “Ha qaalai intte gishshau yiidoogaappe attin, ta gishshassa gidenna. 31 Ha sa7ai pirddettiyo wodee ha77a; ha sa7aa haariyaagee ha77i kare olettana. 32 Qassi taani masqqaliyaa bolli kaqettiyo wode, asa ubbaa taakko ekkana” yaagiis. 33 I hegaa giidoogee ai mala haiquwaa i haiqqanaakkonne eta erissanaassa.

34 Daro asai zaaridi Yesuusa, “Nu higgee Kiristtoosi merinau de7iyoogaa odees. Yaatin, neeni woigada, ‘Asa Na7ai masqqaliyaa bolli kaqettana’ gai? He Asa Na7ai oonee?” yaagidosona.

³⁵ Yaagin Yesuusi, “Poo7oi inttenaara guutta wodiya takkana. Intteyyo xumenna mala, poo7oi de7ishin, poo7uwan hemettite. Xuman hemettiya urai au biyaakkonne erenna. ³⁶ Poo7uwaa asa gidana mala, intteyyo poo7oi de7ishin, poo7uwaa ammanite” yaagiis.

Aihudati Ammanennan Ixxido Hanotaa

Yesuusi heгаа haasayidoogaappe guyyiyan, biidi etappe geemettiis. ³⁷⁻³⁸ I heгаа keena wolqqaama malaataa eta sinttan oottikkokka, hananabaa yootiya Isiyaasi, “Godau, nu markkatettaa ooni ammanidee?”

Godai ba wolqqa oona bessidee?”

giidoogee tuma gidana mala, eti a ammanibookkona.

³⁹⁻⁴⁰ Isiyaasi qassikka,

“Eta aifee xeellenna mala,
eta wozanaikka akeekenna mala,
eti Xoossaakko simmin, i eta pattenna mala,

Xoossai eta aifiyaa qooqissiis.

Eta wozanaa dammissiis”

giido gishshau, eti ammananau danddayibookkona.

⁴¹ Isiyaasi Yesuusa bonchuwaa be7ido gishshaunne qassi abaa haasayido gishshau, heгаа giis.

⁴² Heгаа gidinkka, harai atto Aihudatu halaqatuppekka daroti Yesuusa ammanidosona. SHin Parisaaweti bantana Aihudatu woosa keettaappe kessoosona giidi yayyido gishshau, ammanida giidi markkattibookkona. ⁴³ Aissi giikko, eti Xoossaa sabaappe aattidi, asa sabaa siiqidosona.

⁴⁴ Yesuusi ba qaalaa xoqqu oottidi yaagiis; “Tana ammaniya ooninne tana kiittidaagaakka ammaniyoogaappe attin, ta xalaalaa ammanenna. ⁴⁵ Tana be7iya ooninne tana kiittidaagaakka be7ees. ⁴⁶ Tana ammaniya ubbai xuman de7enna mala, taani poo7o gidada sa7aa yaas. ⁴⁷ Ta qaalaa siyidi azazetenna uraa oonanne taani pirddikke; aissi giikko, taani sa7aa ashshanau yiidoogaappe attin, pirddanau yabeikke. ⁴⁸ Tana ixxiya oonanne qassi ta qaalaa ekkenna oonanne pirddiyaagee de7ees. Taani yootido qalalai wurssetta gallassi he uraa pirddana. ⁴⁹ Aissi giikko, taani haggaa taappe haasayabeikke; shin tana kiittida ta Aawai taani gaanaaganne haasayanaagaa tana azaziis. ⁵⁰ Qassi a azazoi merinaa de7uwaa ehiyoogaa taani erais; heгаа gishshau, taani yootiyogee ta Aawai tana yoota giidi odidoogaa” yaagiis.

13

Yesuusi Ba Erisiyo Ashkkaratu Gediya Meecciis

¹ Paasikaa bonchchiyo gallassai gakkanaappe kasetidi, ha sa7aappe shaahettidi, Aawaakko biyo wodee gakkidoogaa

Yesuusi erii; ha sa7an de7iya baageeta ubba wode siiqiis; wurssettai gakkanaassi eta siiqiis.

² Yesuusinne erissiyo ashkkarati kahuwaa miishin, Simoona na7aa Yihudaa Asqqorootu Yesuusa aatti immanaadan, xalahe halaqai a qofissi wottiis. ³ Yesuusi ba Aawai ubbabaa a kushiyan wottidoogaa, qassi Xoossaa matappe i yiidoogaanne, simmidi akko baanaagaa erii. ⁴ Yesuusi miyoosaappe denddi eqqidi, bolla bagga maayuwaa qaari wottidi, pooxaa ba xeessan gixxiis. ⁵ Hegaappe guyyiyan, haattaa kuixaaruwan tigidi, ba erissiyo ashkkaratu tohuwaa meeciyogaanne ba xeessan gixxido pooxan qucciyogaa doommiis.

⁶ Yesuusi Simoon PHeexiroosakko yin PHeexiroosi, “Godau, neeni ta tohuwaa meecanau hanaiyye?” yaagiis.

⁷ Yesuusi zaaridi a, “Taani oottiyoogaa neeni ha77i erakka; shin guyyeppe akeekana” yaagiis.

⁸ Yaagin PHeexiroosi, “Neni ta tohuwaa mulekka meeccakka!” yaagiis.

Yesuusi a, “Taani ne tohuwaa meecana xayikko, neeyoonne taayyoonne issippetetti baawa” yaagidi zaariis.

⁹ Yaagin PHeexiroosi Yesuusa, “Godau, yaatikko, ta tohuwaa xalaalaa meecoppa; ta kushiyaakka ta huuphiyaakka meecca!” yaagiis.

¹⁰ Yesuusi zaaridi, “Bollaa meecettiichchida urai ooninne tohoppe harabaa meecettanau koshshenna; ayyo ubba-saikka geeshsha. Qassi intteikka geeshsha; shin ubbai geeshsha gidekketa” yaagiis. ¹¹ Aissi giikko, Yesuusi bana aatti immana urai oonakkonne erees; i, “Intte ubbai geeshsha gidekketa” giidoogee hegaassa.

¹² Eta tohuwaa meeccidoogaappe guyyiyan, Yesuusi ba maayuwaa maayidi, ba sohuwaa guyye simmidi biidi uttiis; uttidi eta yaagiis; “Taani intteyyo oottidoogaa akeeketii?

¹³ Intte tana tamarissiyaagoonne Godau geeta; taani he intte giyoogaa gidiyo gishshau, loittideta. ¹⁴ Taani intteyyo Godanne inttena tamarissiyaagaa gidaidda, intte tohuwaa meecidabaa gidikko, intteikka issoi issuwaa tohuwaa meecanau bessees. ¹⁵ Aissi giikko, taani intteyyo oottidoogaadan, intteikka oottana mala, intteyyo leemiso gidaas. ¹⁶ Taani intteyyo tumaa odais; ashkkari ba godaappe aadhdhenna. Qassi kiitettida uraikka bana kiittidaagaappe aadhdhenna. ¹⁷ Intte heгаа eridi oottiyaabaa gidikko anjjettidaageeta.

¹⁸ “Taani intte ubbaabaa haasayikke. Taani dooridoogeeta erais; shin Xoossaa maxaafai, ‘Taani barssidoogee ta kushiyaaxaxxiis’ giidoogee tuma gidanau bessees. ¹⁹ Hegee haniyo wode taani tana gidiyoogaa intte ammanana mala,

hegee hananaappe kasetada intteyyo haara odais. ²⁰ Taani intteyyo tumaa odais; taani kiittiyo oonanne mokkiya urai tanakka mokkees; qassi tana mokkiya ooninne tana kiittidaagaa mokkees” yaagiis.

Yesuusi Bana Aattidi Immanaagee Oonakko Kasetidi Odiis
(Maatiyoosa 26:20-25; Marqoosa 14:17-21; Luqaasa 22:21-23)

²¹ Yesuusi hegaa haasayidoogaappe guyyiyan, ba wozanan daro metootiis; metootidi, “Taani intteyyo tumaa odais; tana intteppe issoi aatti immana” giidi qoncciiyan odiis.

²² I obaa haasayiyaakkonne, erissiyo ashkkaratuyyo mulekka erettennan ixxin, issoi issuwaa xeellidosona. ²³ Erissiyo ashkkaratuppe issoi, Yesuusi siiqiyoogee, Yesuusa matan uttiis. ²⁴ Hegaa gishshau, Simoon PHeexiroosi he erissiyo ashkkaaraa qim77otidi, “I oona giyaakko, ane a oichcha” yaagiis.

²⁵ Hegaa gishshau, he erissiyo ashkkarai Yesuusa haittaakko shiiqidi, “Godau, i oonee?” yaagiis.

²⁶ Yesuusi zaaridi, “Taani oittan cambbaa tushkkada immiyoogee a” yaagiis. Qassi oittaa mentti ekkidi, cambbaa tushkkidi, Simoona na7aa, Yihudaa Asqqorootuyyo immiis.

²⁷ Yihudai oittaa menttettaa ekkidoogaappe guyyiyan, Seexaanai sohuwaarakka Yihudan geliis. Yesuusi a, “Neeni oottanaagaa eesuwan ootta!” yaagiis. ²⁸ SHin he sohuwan uttidaageetuppe ooninne Yesuusi hegaa a aissi gidaakkonne eribeenna. ²⁹ Yihudai miishshaa qarcciitaa oiqqiyo gishshau, erissiyo ashkkaratuppe issooti issooti Yesuusi Yihudaa, “Paasikaa bonchchiyo gallassau banttana koshshiyaabaa baada shamma woi hiyyeesau muxuwaataa imma giis” yaagidi qoppidosona.

³⁰ Yihudai oittaa me7ettaa ekkidi, sohuwaarakka kare kiyiis; he wode sa7ai qamma.

Ooratta Azazuwaa

³¹ Yihudai kare kiyidoogaappe guyyiyan, Yesuusi yaagiis; “Ha77i taani Asa Na7ai bonchchettaas: Xoossaikka ta baggaara bonchchettiiis. ³² Xoossai ta baggaara, Asa Na7aa baggaara bonchchettikko, i ba huuphen tana Asa Na7aa bonchchana; qassi i tana sohuwaara bonchchana. ³³ Ta naatoo, taani inttenaara daro wodiya gam77ikke. Intte tana koyana; shin taani Aihudata, “Taani biyoosaa intte baanau danddayekketa’ giidoogaadan, intteyyookka ha77i odais. ³⁴ Taani inttena ooratta azazuwaa azazais; issoi issuwaa siiqite. Taani inttena siiqidoogaadankka, intte issoi issuwaa siiqana bessees. ³⁵ Intte issoi issuwaara siiqettikko, ta erissiyo ashkkarata gidiyoojaa asai ubbai erana” yaagiis.

PHeexiroosi Kaddanaagaa Yesuusi Kasetidi Odiis
(Maatiyoosa 26:31-35; Marqqoosa 14:27-31; Luqaasa 22:31-34)

³⁶ Simoon PHeexiroosi Yesuusa, “Godau, neeni au bai?” yaagiis.

Oichchin Yesuusi zaaridi, “Taani biyoosaa neeni ha77i tana kaallanau danddayakka; shin guyyeppe kaallana” yaagiis.

³⁷ Yaagin PHeexiroosi, “Godau, taani nena ha77i kaallanau aissi danddayikkinaa? Taani ne gishshau, haiqqanaukka giiga uttaas!” yaagiis.

³⁸ Yesuusi zaaridi, “Ta gishshau haiqqanau hai tumu giiga uttadii? Taani neeyyo tumaa odais; kuttoi waassanaappe kase, neeni tana heezzutoo kaddana” yaagiis.

14

Aawaakko Efiya Ogee Yesuusa

¹ Yesuusi erissiyo ashkkarata, “Intte wozanai hirggoppo; Xoossaa ammanite; tanakka ammanite. ² Ta Aawaa keettan daro sohoi de7ees. Hegaa gidennaakko, taani intteyyo heгаа yootikke; taani intteyyo sohuwaa giigissanau bais. ³ Taani baada sohuwaa giigissoogaappe guyyiyan, taani de7iyoosan inttekka de7ana mala, simmada yaada inttena taakko ekka efaana. ⁴ Qassi intte taani biyo ogiyaa ereeta” yaagiis.

⁵ Yaagin Toomaasi, “Godau, neeni biyoosaa nuuni erokko; ogiyaa waanidi eranau danddayiyoonii?” yaagiis.

⁶ Yesuusi zaaridi, “Ogee, tumainne de7oi tana; ta baggaarappe attin, ooninne ta Aawaakko baanau danddayenna.

⁷ Intte tana eriyaabaa gidiyaakko, ta Aawaakka erana; ha77ippe doommidi, intte a ereetanne qassi a be7ideta” yaagiis.

⁸ Piliphphoosi Yesuusa, “Godau, Aawaa nuna bessa; hegee nuuyyo gidana” yaagiis.

⁹ Yesuusi zaaridi yaagiis; “Taani haggaa keena wodiya inttenaara de7inkka, tana erikkii Piliphphoosaa? Tana be7ida urai Aawaakka be7iis; yaatin, neeni woigada, ‘Aawaa nuna bessa’ gai? ¹⁰ Taani Aawaa giddon de7iyoogaa qassi Aawaikka ta giddon de7iyoogaa neeni ammanikkiyye? Taani intteyyo odiyo qaalaa taani taappe odikke; shin ta giddon de7iya Aawai ba oosuwaa oottees. ¹¹ Taani Aawaa giddon de7iyoogaanne qassi Aawaikka ta giddon de7iyoogan tana ammanite; hegee xayikko, abau a oosuwaabau tana ammanite.

¹² “Taani intteyyo tumaa odais; tana ammaniya urai taani oottiyo oosuwaa oottana. Taani Aawaakko biyo gishshau, he urai hagaappe aadhdhiya oosuwaa oottana. ¹³ Aawai Na7aa

baggaara, ta baggaara bonchchettana mala, ta sunttan intte woossiyo ubbabaa taani intteyyo polana. ¹⁴ Intte ta sunttan tana ai oichchikkokka, taani polana.

¹⁵ “Intte tana siiqiyaabaa gidikko, ta azazuwaa naagana. ¹⁶⁻¹⁷ Taani Aawaa woossana; inttenaara merinau de7ana mala, tumatettaa Ayyaanaa, hara minttettiyaagaa intteyyo i immana. Ha sa7ai he tumatettaa Ayyaanaa be7ennaagaanne erennaagaa gidiyo gishshau, a ekkanau danddayenna; shin i inttenaara de7iyo gishshaunne intte gidдон de7ana gishshau, intte a ereeta.

¹⁸ “Taani inttena intterkka yeggabeikke; taani simmada intteikko yaana. ¹⁹ Guutta wodiyaappe guyyiyan, sa7ai tana naa77antto be7enna; shin intte tana be7ana; taani paxa de7iyo gishshau, intteikka qassi paxa de7ana. ²⁰ Taani ta Aawaa gidдон de7iyoogaanne intte ta gidдон de7iyoogaa, qassi taani intte gidдон de7iyoogaanne intte he gallassi erana.

²¹ “Ta azazoi a matan de7iyo asi, qassi he azazuwaakka naagiyaagee, i tana siiqiya asa. Tana siiqiya asa ta Aawaikka siiqees; taanikka a siiqais. Taani ayyo qonccana” yaagiis.

²² Yihudaa Asqqoroota gidenna Yihudai Yesuusa, “Godau, neeni ne huuphiyaa sa7aa bessennan, nuna bessana giyoogaa woigada gai?” yaagiis.

²³ Yaagin Yesuusi, “Tana siiqiya ooninne ta qaalaa naagana; ta Aawai a siiqana; qassi ta Aawainne taaninne akko yiidi, aara de7ana. ²⁴ Tana siiqenna urai ooninne ta qaalau azazettenna; intte siyiyo qaalai tana kiittida Aawaagaa gidiyooagaappe attin, taagaa gidenna.

²⁵ “Taani inttenaara issippe de7aidda haggaa intteyyo odaas; ²⁶ shin Geeshsha Ayyaanai, minttettiyaagee, Aawai ta sunttan kiittanaagee, inttena ubbabaa tamarissana. Taani intteyyo odido ubbabaakka inttena hassayissana.

²⁷ “Taani sarotettaa inttenaara wottais; ta sarotettaa intteyyo immais. Taani sa7ai immiyo sarotettaa malaa immikke. Intte hirgoppitenne yayyoppite. ²⁸ Taani intteyyo, ‘Taani bais; shin simmada intteikko yaana’ giidoogaa siyideta; intte tana siiqidobaa gidiyaakko, taappe Aawai dariyo gishshau, taani Aawaakko biyoogan intte ufaittana shin. ²⁹ Hegee haniyo wode intte ammanana mala, hegee hanennan de7ishin, haara kasetada taani intteyyo odarggaas.

³⁰ “Ha sa7aa haariyaagee yiyo gishshau, taani hagaappe sinttan inttenaara keehi haasayikke. Tana i ainne oottanau danddayenna. ³¹ SHin taani Aawaa siiqiyoogaa sa7ai eranau bessees; qassi taanikka Aawai tana azazidoogaadan oottais. Denddi eqqite; hagaappe boos.

15

Woiniyaa Giyo Turaayyo Tumu Anoi Yesuusa

1 “Taani woine giyo turaayyo tumu ano; goshshanchchai ta Aawaa. 2 Ta gidдон de7iya aife aifenna turaa mara ubbaa i karees; aifiya turaa mara ubbai kaseegaappe keehi aifanaadan, he maraa xeeraa i qanxxana. 3 Taani intteyyo ha77i odido qaala gaasuwan, intte geeshsha. 4 Ta gidдон de7ite; taanikka intte gidдон de7ana. Woiniyaa turaa marai anoora issippe de7ennan xayikko, he marai barkka aife aifanau danddayennaagaadan, inttekka ta gidдон de7ennan xayikko, aife aifanau danddayekketa.

5 “Taani woine turaayyo ano; intte he turaa marata. Ta gidдон de7iya urai, taanikka a gidдон de7iyo urai, daro aife aifana; aissi giikko, taani bainnan intterkka ainne oottanau danddayekketa. 6 Ta gidдон de7enna urai tura maradan, karen yeggin melana; melidaagaa shiishshidi taman wottin, i eexxana. 7 Intte ta gidдон de7ikko, qassi ta qaalaikka intte gidдон de7ikko, intte koyidobaa aiba gidinkka woossite; intte ekkana. 8 Intte daro aifiyaa aifikkonne qassi ta erissiyo ashkkarata gidikko, hegan ta Aawai bonchchettana. 9 Aawai tana siiqidoogaadan, taanikka inttena siiqaas; ta siiquwan de7ite. 10 Taani ta Aawaa azazuwaa naagada a siiquwan de7idoogaadan, inttekka ta azazuwaa naagikko, ta siiquwan de7ana.

11 “Ta ufaissai inttenaara de7ana malanne, inttekka daro ufaittana mala, taani haggaa intteyyo yootaas. 12 Ta azazoi haggaa; taani inttena siiqiyooogaadan, inttekka issoi issuwaara siiqettite. 13 Ba shemppuwaa ba laggiiyaayyo aattidi im-miyoogaappe aadhdhiya siiqoi ooyyookka baawa. 14 Taani inttena azazidobaa ubbaa oottikko, intte ta laggeta.

15 “Ashkkarai ba godai oottiyooobaa erenna gishshau, taani inttena haggaaappe sinttau ashkkarata giikke; shin taani inttena ta laggeta gaas. Aissi giikko, ta Aawaappe siyido ubbabaa taani intteyyo yootaas. 16 Taani inttena dooridoogaappe attin, intte tana dooribeekketa. Intte biidi aifiyaa aifana mala, taani inttena sunttaas. Qassi Aawaikka intte ta sunttan woossidobaa ubbaa immana. 17 Taani inttena azaziyoogee haggaa; issoi issuwaara siiqettite.

Yesuusi Ha Sa7ai Ixxiyoogaa Odiis

18 “Sa7ai inttena ixkikko, kasetidi tana ixkidoogaa akeekite. 19 Intte sa7aabaa gididaakko, sa7ai babaadan inttena siqana; shin taani inttena sa7aappe dooridoogaappe attin, intte sa7aabaa gidekketa; sa7ai inttena ixxiyoogee hegaassa. 20 “Ashkkarai ba godaappe darena’ gaada taani intteyyo odi-doogaa hassayite. Eti tana yedettidabaa gidikko, inttenakka

yedettana. Eti ta qaalaa naagidabaa gidikko, intte qaalaakka naagana. ²¹ SHin eti tana kiittidaagaa erenna gishshau, ha ubbaa ta gaasuwan eti intte bolli wottana. ²² Taani yaada etau odennabaa gidiyaakko, etau nagara gidenna; shin ha77i eti oottiyo nagaraa gaasoyiyoobi baawa. ²³⁻²⁴ Tana ixxiyaagee ta Aawaakka ixxees. Ooninne oottibeenna oosuwaa eta gid-don taani oottabeennabaa gidiyaakko, etau nagara gidennan attana; shin ha77i eti taani oottido oosuwaa be7idi, tanakka ta Aawaakka ixxidosa. ²⁵ SHin eta higgiiyan, ‘Tana coo ixxidosa’ geetettidi xaafettidaagee polettana mala, hagee haniis.

²⁶ “SHin Aawaappe yiya tumatettaa Ayyaanai minttettiyaagee yaana. Taani Aawaappe intteyyo a yeddana; qassi i tabaa markkattana. ²⁷ Inttekka qassi kaseesappe doommidi, tanaara de7iyo gishshau, tabaa markkattana.

16

Geessha Ayyaanaa Oosuwaa

¹ “Taani haggaa intte xubettenna mala, intteyyo odaas. ² Eti inttena bantta Aihuda woosa keettaappe kessi yeddana. Hegaa bolli qassi inttena woriya urai Xoossau oottiyoobaa au milatiyo wodee yaana. ³ Eti hegaa intte bolli oottiyoogee tananne Aawaa erenna gishshassa. ⁴ SHin eti hegaa intte bolli oottiyo wodee gakkiiyo wode, taani intteyyo odidoogaa intte hassayana mala, taani intteyyo haggaa odaas.

“Taani inttenaara de7iyo gishshau, koiro hegaa intteyyo odabeikke. ⁵ SHin ha77i taani tana kiittidaagaakko bais; shin intteppe ooninne, ‘Au bai?’ giidi tana oichchiyai baawa. ⁶ SHin taani haggaa odido gishshau, intte wozanan daro az-zanoi de7ees. ⁷ SHin taani intteyyo tumaa odais; taani biyoogee intteyyo keha. Aissi giikko, taani baana xayikko, minttettiyaagee inttekko yeenna; shin taani biikko, a inttekko yeddana. ⁸ Qassi minttettiyaagee yiidi, nagaraabaa, xillotettaabanne pirddaabaa ha sa7aa asaa erissana. ⁹ Nagaraabai asai tana ammanenna gishshassa. ¹⁰ Xillotettaabai qassi taani Aawaakko biyo gishshau, intte tana naa77anttuwaa be7ekketa. ¹¹ Xoossaa pirddaabai qassi sa7aa haariyaagee pirddetiichchido gishshassa.

¹² “Taani intteyyo odiyoobai darobai de7ees; shin ha77i intteyyo gelenna. ¹³ Tumatettaa Ayyaanai yiyo wode, inttena tumatetta ubbaakko efaana. Aissi giikko, i ba siyidobaa odanaappe attin, baappe ainne odenna. Qassi sinttappe yaanabaa intteyyo i odana. ¹⁴ I tana bonchchana; aissi giikko, i taayyo de7iyaabaappe ekkidi, intteyyo odana. ¹⁵ Aawau

de7iyaabai ubbai tabaa; minttettiyaagee tau de7iyaabaappe ekkidi, intteyyo odana taani giidoogee hegaassa.

Intte Azzanoi Ufaissau Laamettana

¹⁶ “Guutta wodeppe guyyiyan, intte tana be7ekketa; qassi guutta wodeppe guyyiyan, intte tana be7ana” yaagiis.

¹⁷ Erissiyo ashkkaratuppe issooti issooti bantta gidдон, “ ‘Guutta wodeppe guyyiyan, intte tana be7ekketa; qassi guutta wodeppe guyyiyan, intte tana be7ana; aissi giikko, taani Aawaakko bais’ giyoogee hegee woigiyoogee?” yaagidosona.

¹⁸ “ ‘Guutta wodeppe guyyiyan’ giyoogee woigiyoogee? I aibau haasayiyaakkonne nuuyo erettenna” yaagidosona.

¹⁹ Eti bana oichchanau koyiyoogaa Yesuusi eridi, eta yaagiis; “Taani, ‘Guutta wodeppe guyyiyan, intte tana be7ekketa; qassi guutta wodeppe guyyiyan, intte tana be7ana’ giidoogau intte issoi issuwaa oichcheetii? ²⁰ Taani intteyyo tumaa odais. Intte yeekkananne koizzana; shin ha sa7ai ufaittana. Qassi intte azzanana; shin intte azzanoi ufaissa gidana. ²¹ Issi maccaasiyaa na7a yelana haniyo wode, ba maaretaa wodee gakkido gishshau, he maaretaabaa hirggausu; shin na7a yelidoogaappe guyyiyan, na7i ha sa7an yelettido ufaissaa gishshau, ba maaretaa hassayukku.

²² Hegaa gishshau, intteikka intte wozanan hirggeeta; shin taani naa77anttuwaa inttena be7ana; qassi intte wozanai keehi ufaittana; intte ufaissaa ooninne intteppe ekkenna.

²³ “He gallassi intte tana ainne woosseketa. Taani intteyyo tumaa odais; intte ta sunttan woossiyoobaa ubbaa Aawai intteyyo immana. ²⁴ Ha77i gakkanaassikka ta sunttan ainne woossibeekketa; intte ufaissai polettana mala, Xoossaa woosite; intte ekkana.

²⁵ “Hagaa taani intteyyo leemisuwan yootaas; shin taani leemisuwan yootenna wodee yaana; shin Aawaabaa taani intteyyo qoncciyani odana. ²⁶ Taani he gallassi, intte ta sunttan Aawaa woossana; qassi intte gishshau, taani Aawaa woossana giikke. ²⁷ Aissi giikko, Aawai ba huuphen inttena siiqees; intte tana siiqiyo gishshaunne taani Aawaa matappe yiidoogaa ammanido gishshau, i inttena siiqees. ²⁸ Taani Aawaa matappe sa7aa yaas; qassi sa7aa aggada Aawaakko baana” yaagiis.

²⁹ Erissiyo ashkkarati zaaridi Yesuusa, “Be7a, ha77i neeni qoncciyani haasayaasa; leemison ainne haasayakka. ³⁰ Neeni ubbabaa eriyooogaa nuuni ha77i eroos; qassi nena ooninne oichchana mala, neeni koyennaagaa eroos. Hegee nuna neeni Xoossaappe yiidoogaa ammanttees” yaagidosona.

³¹ Yaagin Yesuusi zaaridi eta, “Ha77i ammaneetii? ³² Be7ite, intte intte soo intte soo laalettio wodeenne ta xalaalaa

yeggi bayiyo wodee yaana; ha77ikka yiichchiis. SHin Aawai tanaara de7iyo gishshau, ta xalaalaa gidikke. ³³ Intte ta gid-don de7iiddi, saro de7ana mala, taani haggaa intteyyo odaas. Sa7an intte waayettana. SHin minnite; taani sa7aa xonaas” yaagiis.

17

Yesuusa Woosaa

¹ Yesuusi hegaa haasayidoogaappe guyyiyan, pude saluwaa xeellidi, hagaadan yaagiis; “Aawau, wodee gakkiiis; ne Na7ai nena bonchchana mala, neeni ne Na7aa bonchcha. ² Aissi giikko, neeni ayyo immido ubbau merinaa de7uwaa i immana mala, asa ubbaa bollan ayyo maataa immadasa. ³ Asai nena issi Xoossaa gididaagaa erana malanne, qassi neeni kiittido Yesuus Kiristtoosa erana mala, hagee merinaa de7o. ⁴ Neeni taayyo oottanau immido oosuwaa polada, nena sa7an bonchchaas. ⁵ Ha77ikka qassi Aawau, sa7ai merettanaappe kase ne matan taayyo de7iya bonchchuwan ne sinttan tana bonchcha.

⁶ “Sa7aa asaappe neeni tau immidoogeeta nenaara eretisaas; eti neegeeta; qassi neeni eta tau immadasa. Eti ne qaalaukka azazettidosona. ⁷ Ha77i neeni tau immido ubbabi neeppe yiidoogaa eti eroosona. ⁸ Aissi giikko, neeni tau immido qaalaa taani etau immaas; etikka he qaalaa ekkidosona. Taani ne matappe yiidoogee tuma gidiyooogaa eroosona; eridi neeni tana kiittidoogaakka ammanidosona.

⁹ “Taani etau woossais; sa7au nena woossikke. SHin neeni tau immido asau woossais; aissi giikko, eti neegeeta. ¹⁰ Tau de7iya ubbabi nebaa; qassi neeyyo de7iya ubbabaikka tabaa. Taani eta baggaara bonchchettaas. ¹¹ Taani hagaappe guyyiyan, sa7an de7ikke; eti sa7an de7oosona; taani ha77i neekko bais. Geeshsha Aawau, ha neeni tau immidoogeeti neeninne taani issuwaa gidiyooogaadan, eti issuwaa gidana mala, eta ne sunttan naaga. ¹² Taani etaara sa7an de7aidda, neeni tau immido ne sunttaa wolqqan eta naagaas. Taani eta naagaas; Xoossaa maxaafai giidoogee polettana mala, xayoi bessiyu uraappe attin, etappe harai ooninne xayibeenna.

¹³ “Ha77i taani neekko bais; eta wozanan ta ufaissai polettana mala, haggaa taani sa7an haasayais. ¹⁴ Taani etau ne qaalaa immaas; taani sa7aassa gidennaagaadan, etikka sa7aassa gidenna gishshau, sa7ai eta ixxiis. ¹⁵ Neeni xalahiyaappe eta naagana mala woossiyooogaappe attin, sa7aappe kessana mala woossikke. ¹⁶ Taani sa7aassa gidennaagaadan, etikka sa7aassa gidokkona. ¹⁷ Neeni tumatettan eta nebaa ootta; ne qaalaikka tumatettaa. ¹⁸ Neeni tana

sa7aa kiittidoogaadan, taanikka eta sa7aa kiittaas; ¹⁹ qassi eti tumatettan nebaa gidana mala, eta gishshau, taani ta huuphiyaa neeyyo immais.

²⁰ “Taani eta xalaalau woossikke; shin eti gaalaa yootin, tana ammanidaageetuyyookka woossais. ²¹ Eti ubbai isuwaa gidana mala, taani woossais. Aawau, neeni ta giddon de7iyooogaadan, qassi taanikka ne giddon de7iyooogaadan, eti nu giddon de7ona. Qassi neeni tana kiittidoogaa sa7ai ammanana mala, eti issuwaa gidona. ²² Neeninne taani issuwaa gididoogaadan, eti issuwaa gidana mala, neeni tana bonchchidoogaadan, taanikka eta bonchchaas. ²³ Taani eta giddon de7in, neeni ta giddon de7in, qassi neeni tana siiqiyooogaadan, etakka siiqidoogaanne tana sa7aa kiittidoogaa sa7ai eranaadan, eti muleera issuwaa gidona.

²⁴ “Aawau, sa7ai merettanaappe kase neeni tana siiqido gishshau, tau immido ta bonchchuwaa eti be7ana mala, neeni tau immidoogeeti taani de7iyooosan tanaara de7ana mala koyais.

²⁵ “Xillo Aawau, sa7ai nena erenna; shin taani nena erais. Qassi neeni tana kiittidoogaa hageeti eroosona. ²⁶ Neeni tana siiqido siiqoi eta giddon de7ana mala, qassi taanikka eta giddon de7ana mala, taani ne sunttaa eta erissaas; sinttaukka erissana” yaagiis.

18

Yesuusi Ba Morkketu Kushiyani Oiqettiis

(*Maatiyoosa 26:47-56; Marqqoosa 14:43-50; Luqaasa 22:47-53*)

¹ Yesuusi heгаа гиidi, Xoossaa woossidoogaappe guyyiyan, ba erissiyo ashkkaratuura Qediroona giyo shaafaa pinniis. He sohuwan daro wogarai de7ees; Yesuusinne erissiyo ashkkarati he wogaraa giddo gelidosona. ² Yesuusa aatti immida Yihudai he sohuwaa erees; aissi giikko, Yesuusi ubba wode ba erissiyo ashkkaratuura hegan shiiqees. ³ Hegaa gishshau, Yihudai paanoosiyaa, xomppiyaa, tooraanne gondalliyaa oiqqida daro wotaaddaratanne qassi qeese ha-laqatinne Parisaaweti yeddido Beeta Maqidasiyaa wotaaddarata kaaletti ekkidi, he sohuwaa biis.

⁴ Yesuusi bana gakkana haniya ubbabaa eridi, gaxi kiyidi, “Oona koyeetii?” yaagiis.

⁵ Yaagin eti zaaridi, “Naazireeta Yesuusa koyoos” yaagidosona.

Yesuusi zaaridi, “Taani a” yaagiis.

Yesuusa aatti immida Yihudaikka hegan etaara eqqiis; ⁶ Yesuusi, “Taani a” giido wode, eti guyyekko shiiqidi, sa7an kunddidosona. ⁷ Yesuusi qassikka, “Oona koyeetii?”

Yaagin eti, “Naazireeta Yesuusa koyoos” yaagidosona.

⁸ Yaagin Yesuusi zaaridi, “Taani a gidiyoojaa intteyyo yootaas; simmi intte tana koyiyaabaa gidikko, hageeta yed-dite” yaagiis. ⁹ I, “Aawau, neeni tau immidoogeetuppe harai atto, issuwaakka bashshabeikke” giidoojee polettana mala, hegaa giis.

¹⁰ Simoon PHeexiroosau bisoi de7ees; i he bisuwaa shod-dinnee qeese ubbatu halaqaa ashkkaraa ushachcha haittaa shocidi, qanxxi yeggiis. He ashkkaraa sunntai Malkkoosa.

¹¹ Yesuusi PHeexiroosa, “Ne bisuwaa shoohuwan zaarada wotta! Ta Aawai taayyo immido burccukkuwaappe taani uyennabaa neeyyo milatii?” yaagiis.

Yesuusi Qeese Ubbatu Halaqaa Haanna Sintti SHiiqiis

¹² SHAalaqai, daro wotaaddaratinne qassi Aihudatu halaqati Yesuusa oiqqidi qachchidosona. ¹³ Koiro Yesuusa Haannakko efidosona; aissi giikko, Haanni he laitti qeese ubbatu halaqa gidiya Qayaafa bollo. ¹⁴ “Asa ubbaa gishshau, issi asi haiqqikko lo77o” giidi Aihudata zoridaagee Qayaafa.

PHeexiroosi Yesuusa Kaddiis

(Maatiyoosa 26:69-70; Marqqoosa 14:66-68; Luqaasa 22:55-57)

¹⁵ Simoon PHeexiroosinne hara issi erissiyoo ashkkarai Yesuusa kaallidi biidosona. He hara erissiyoo ashkkaraa qeese ubbatu halaqai loitti erees; hegee Yesuusaara qeese ubbatu halaqaa dirssa garssi geliis. ¹⁶ SHin PHeexiroosi kareera dirssaa penggen eqqiis. Qeese ubbatu halaqai loitti eriyo hara erissiyoo ashkkarai kare kiyidi, penggiyaa naagiya na7eeyyo yootidi, PHeexiroosa dirssa garssi gelissiiis. ¹⁷ Penggiyaa naagiya na7iyaa PHeexiroosa, “Neeni ha bitanee erissiyoo ashkkaratuppe issuwaa gidikkiyye?” yaagaasu.

Yaagin PHeexiroosi, “CHii, taani gidikke” yaagiis.

¹⁸ Sa7ai meeggiyo gishshau, ashkkaratinne halaqati xiixinttaa tamaa oittidi, bonqqidaagaa yuuyi aadhhi eqqidi ho77oosona; PHeexiroosikka etaara eqqidi, he tamaa ho77ees.

Qeese Ubbatu Halaqai Yesuusa Oichchido Oishaa

(Maatiyoosa 26:59-66; Marqqoosa 14:55-64; Luqaasa 22:66-71)

¹⁹ Qeese ubbatu halaqai Yesuusa i erissiyoo ashkkaratubaanne a timirttiyaabaa oichchiis. ²⁰ Yesuusi zaaridi, “Taani asa ubbau qoncciyaa odaas. Taani Aihuda ubbai shiiqiyo Aihuda woosa keettaaninne Beeta

Maqidasiyan ubba wode tamaarissaas; geeman ainne haasayabeikke. ²¹ Yaatin, neeni tana aissi oichchai? Taani odidoogaa siyida asaa oichcha; he asai taani odidoogaa erees” yaagiis.

²² Yesuusi hegaa giido wode, he sohuwan eqqida wotaad-daratuppe issoi Yesuusa baqqidi, “Qeese ubbatu halaqaa bolli hagaadan zaarai?” yaagiis.

²³ Yesuusi zaaridi, “Taani balabaa haasayidabaa gidikko, hagan de7iya asa ubbau oda; shin taani tumaa haasayidabaa gidikko, tana aissi baqqai?” yaagiis.

²⁴ Hegaa gishshau, Haanni, qashetti uttida Yesuusa, qeese ubbatu halaqaa, Qayaafakko yeddiis.

PHexiroosi Yesuusa Naa77anttuwaa Kaddiis
(Maatiyoosa 26:71-75; Marqqoosa 14:69-72; Luqaasa 22:58-62)

²⁵ PHeexiroosi hegan eqqidi, tamaa ho77ees; harati a, “Neeni ha bitanee erissiyo ashkkaratuppe issuwaa gidikki-iyye?” yaagiis.

Yaagin PHeexiroosi, “CHii; taani gidikke” yaagidi kaddiis.

²⁶ Qeese ubbatu halaqaa ashkkaratuppe issoi, PHeexiroosi haittaa qanxxido bitaniyaa dabboi PHeexiroosa, “Taani nena aara daro wogaraa gidдон be7abeikkinaayye?” yaagidi oichchiis.

²⁷ Oichchin PHeexiroosi qassikka kaddiis; sohuwaarakka kuttoi waassi aggiis.

Yesuusi PHilaaxoosa Sintti SHiiqiis
(Maatiyoosa 27:1-2,11-14; Marqqoosa 15:1-5; Luqaasa 23:1-5)

²⁸ Eti Yesuusa Qayaafa sooppe deriyaa haariyaagaa ooso keettaa ekki efiidosona. Sa7ai maallado guura; Aihudati Paasikaa bonchchiyo gallassa qumaa maanau, bantta hu-uphessi tunenna mala, deriyaa haariyaagaa ooso keettaa gelibookkona. ²⁹ Hegaa gishshau, PHilaaxoosi etakko kare kiyidi, “Ha bitaniyaa intte aibin mooteetii?” yaagiis.

³⁰ Yaagin eti, “I iitabaa oottibeennabaa gidiyaakko, nuuni a neekko ehookko” yaagidosona.

³¹ PHilaaxoosi zaaridi etayyo, “Intte a ekki efiidi, intte higgee giyoogaadan, a bolli pirddite” yaagiis.

Yaagin Aihudati, “Oonanne woriyo maati nuuyyo baawa” yaagidosona; ³² hagee hanidoogee Yesuusi ai mala haiquwaa haiqqanaakko erissanau haasayidoogee polettanaassa.

³³ PHilaaxoosi ba ooso keettaa naa77anttuwaa gelidi, Yesuusa xeesiis; xeesidi, “Neeni Aihuda kawoo?” yaagidi a oichchiis.

³⁴ Oichchin Yesuusi PHilaaxoosa, “Ha oishaa neeni neeppe oichchaiyye woi hara asi neeyyo tabaa odidee?” yaagiis.

³⁵ PHilaaxoosi zaaridi, “Tana Aihuda asa gai? Ne zaretinne geesetu halaqati nena tau aatti immidosona; neeni ai oot-tadii?” yaagiis.

³⁶ Yaagin Yesuusi, “Ta kawotettai ha sa7aana gidenna. Ta kawotettai ha sa7aana gididaakko, tana Aihudatuuyo aatti immennaadan, ta ashkkarati tau olettana; shin ta kawotettai ha sa7aana gidenna” yaagiis.

³⁷ Hegaa gishshau, PHilaaxoosi Yesuusa, “Yaatin, neeni kawooyye?” yaagidi oichchiis.

Yesuusi zaaridi, “Neeni tana kawo gaasa. Taani tumatettaayyo markkattana gishshau yelettaas; qassi heгаа gishshau, ha sa7aa yaas. Tumaa bagga gidiya ooninne taani giyoogaa siyees” yaagiis.

³⁸ Yaagin PHilaaxoosi, “Tumatetti aibee?” yaagiis.

PHilaaxoosi heгаа giidoogaappe guyyiyan, Aihudatukko kare kiyidi, “Taani aani ai balanne demmabeikke. ³⁹ SHin Paasikaa bonchchiyo gallassi, issi asa taani intteyyo qashuwaappe birshshiyo meezee de7ees; taani intteyyo Aihudatu kawuwaa birshshiyoogaa koyeetii?” yaagiis.

⁴⁰ Eti zaaridi, bantta qaalaa xoqqu oottidi, “Barbbaana birshshappe attin, a gidenna!” yaagidosona. SHin Barbbaani pangga.

19

*Wotaaddarati Yesuusa Bolli Qilliiccidosona
(Maatiyoosa 27:27-32; Marqqoosa 15:15-21)*

¹ Hegaappe guyyiyan, PHilaaxoosi Yesuusa oiqqidi, lisuwan garafiis. ² Wotaaddarati agunttaappe akiliiliyaa loitidi, a huuphiyan wottidosona; qassi zo7o maayuwaakka a maizzidosona. ³ Akko shiiqidi, “Aihuda kawuwau, shemppo gam77a!” yaagidi a qinxalliyaa baqqidosona.

⁴ PHilaaxoosi qassikka kare kiyidi Aihudata, “Be7ite, taani aani ai balanne demmabeennaagaa intte erana mala, a inttekko kare kessana” yaagiis. ⁵ Hegaappe guyyiyan, Yesuusi agunttaa akiliiliyaa ba huuphiyan wottidi, zo7o maayuwa maayidi, kare kiyiis; PHilaaxoosi Aihudata, “Bitaniyaa haggaa be7ite” yaagiis.

⁶ Qeese halaqatinne wotaaddarati a be7ido wode, bantta qaalaa xoqqu oottidi, “Masqqaliyaa bolli misimaariyan xishada a kaqqa! Kaqqa!” yaagidosona.

Yaagin PHilaaxoosi eta, “Intte a ekki efidi, masqqaliyaa bolli misimaariyan xishidi kaqqite; aissi giikko, taani ai balanne demmabeikke” yaagiis.

⁷ Aihudati zaaridi, “Nuuyyo higgee de7ees; nu higgee giy-oogaadan, i haiqqanau bessees; aissi giikko, i bana Xoossaa Na7aa oottiis” yaagidosona.

⁸ PHilaaxoosi hegaa siyido wode, kaseegaappe keehi yayyiis. ⁹ Qassikka PHilaaxoosi ba ooso keettaa simmi gelidi Yesuusa, “Neeni auppe yaadii?” yaagidi oichchiis; shin Yesuusi ayyo ainne zaaribeenna. ¹⁰ Hegaa gishshau, PHilaaxoosi a, “Tau yootikkii? Nena birshshanau woi masqqaliyaa bolli misimaariyan xishada kaqqanau tau maati de7iyooгаа erikkiyye?” yaagiis.

¹¹ Yaagin Yesuusi, “Xoossai neeyyo bollappe maataa im-mibeennabaa gidiyaakko, neeyyo ta bolli maati de7enna shin. Hegaa gishshau, tana neeyyo aatti immidaagee aadh-hiya nagaraa oottiis” yaagiis.

Yesuusa Haiquwau Pirddidosona

(Maatiyoosa 27:15-31; Marqqoosa 15:6-20; Luqaasa 23:13-25)

¹² PHilaaxoosi hegaa siyido wode, Yesuusa birshshanau oge koyiis; shin Aihudati bantta qaalaa xoqqu oottidi, “Neeni a birshshiyaabaa gidikko, Kawuwaa Qeesaara dabbo gidakka! Bana kawo giya ooninne Qeesaara morkke!” yaagidosona.

¹³ PHilaaxoosi hegaa siyidi, Yesuusa kare kessiis. Yaatidi shuchchaa baasidi kessidosaa giyoosan pirdda oidiiyan uttiis; Ibraisxxe qaalan he sohoi gabataa giyoogaa. ¹⁴ He gallas-sai Paasikaa bonchchiyo gallassau giigissiyo gallassa; sa7ai usuppun saate heera gidana. PHilaaxoosi Aihudata, “Intte kawuwaa haggaa be7ite!” yaagiis.

¹⁵ Yaagin Aihudati bantta qaalaa xoqqu oottidi, “Digga! Digga! Masqqaliyaa bolli misimaariyan xishada kaqqa!” yaagidosona.

PHilaaxoosi zaaridi, “Intte kawuwaa taani masqqaliyaa bolli misimaariyan xishada kaqqiyooгаа koyeetii?” yaagidi oichchiis.

Oichchin qeese halaqati, “Qeesaarappe hara kawoi nuuyyo baawa!” yaagidosona.

¹⁶ Hegaappe guyyiyan, eti masqqaliyaa bolli misimaariyan xishidi, Yesuusa kaqqana mala, PHilaaxoosi etau aatti im-miis.

Yesuusa Kaqqidosona

(Maatiyoosa 27:32-44; Marqqoosa 15:21-32; Luqaasa 23:26-43)

Eti Yesuusa oiqqidi, ekki efiidosona. ¹⁷ Yesuusi ba masqqaliyaa tookkidi, Guuggiyaa Sohuwaa giyoosaa biis. “Guuggiyaa Sohuwaa” giyoogee Ibraisxxe qaalan

“Golggottaa” giyoogaa. ¹⁸ Eti he sohuwan masqqaliyaa bolli misimaariyan xishidi, Yesuusa kaqqidosona; qassi aara hara naa⁷⁷u asata, issuwaa ya baggaara qassi issuwaa ha baggaara Yesuusa gidduwan wottidi, masqqaliyaa bolli misimaariyan xishidi kaqqidosona. ¹⁹ PHilaaxoosi xifatiyaa xaafidi, masqqaliyaa bolli wottiis. I xaafidoogee, “Aihudatu Kawuwaa, Naazireeta Yesuusa” yaagees. ²⁰ Yesuusi masqqaliyaa bolli misimaariyan xishettidi kaqettidosai katamaa matan de⁷iyo gishshau, daro Aihudati he xifatiyaa nabbabidosona. Xifatee Ibraisxxe qaalaa, Roomaisxxe qaalaaninne Giriike qaalaa xaafettiis. ²¹ Hegaa gishshau, Aihuda qeese halaqati PHilaaxoosa, “‘Ha bitanee bana Aihuda kawo yaagiis’ gaada xaafappe attin, ‘Aihuda kawo’ gaada xaafoppa” yaagidosona.

²² Yaagin PHilaaxoosi, “Taani xaafidoogaa xaafarggaas” yaagidi zaariis.

²³ Wotaaddarati masqqaliyaa bolli misimaariyan xishidi, Yesuusa kaqqidoogaappe guyyiyan, a maayuwaa ekkidi, oiddu kessi shaakkidosona; issi issi wotaaddaraa issi shaahoi gakkiiis. A adussa maayuwaakka ekkidosona; adussa maayoi hashiyaappe doommidi, duge gakkanaassi yeda maayettiyaabaappe attin, qanxxettidi sikettibeenna. ²⁴ Wotaaddarati issoi issuwaa, “Oona gakkanaakko, saamaa yegganaappe attin, maayuwaa peerokko” yaagidosona. Hegee hanidoogee Xoossaa maxaafai, “Ta maayuwaa shaakki ekkidosona; ta adussa maayuhan saamaa yeggidosona” giyoogee polettanaassa. Hegaa gishshau, wotaaddarati heгаа oottidosona.

²⁵ SHin Yesuusa masqqaliyaa matan a aayyiya, a aayee michchiyaa, Qaliyoopha machchiyaa Mairaamanne Magddala giyo katamaappe yiida Mairaama eqqidosona. ²⁶ Yesuusi ba aayyiyaanne i siiqiyo erissiyo ashkkarai hegan eqqidaageeta be⁷idi, ba aayyiyo, “Ha mishiree, ne na⁷aa haggaa be⁷a!” yaagiis.

²⁷ Hegaappe guyyiyan, he erissiyo ashkkaraa, “Ne aayyiyo hanno be⁷a!” yaagiis. He erissiyo ashkkarai o he saatiyaappe doommidi, ba soo ekki efiiis.

Yesuusi Haiqqiis

(Maatiyoosa 27:45-56; Marqqoosa 15:33-41; Luqaasa 23:44-49)

²⁸ Hegaappe guyyiyan, Yesuusi ubbabai ha⁷⁷i poletti-doogaa eridi, Xoossaa maxaafai giidoogee polettana mala, “Tana saammes” yaagiis.

²⁹ He sohuwan issi xuggaa kumida caala woine eessai de7ees. Eti ispponjiiyaa he woine eessan yeggidi, hiisoo-ph-phe giyo mittaa xeeran wottidi, Yesuusa doonaakko shi-ishshidosona. ³⁰ Yesuusi woine eessaa ganxxi be7idoogaappe guyyiyan, “Polettiis” yaagiis.

Yesuusa Miyyiyaa Tooran Caddidosona

Qassi hegaappe guyyiyan, ba huuphiyaa ziqqi oottidi, ba shemppuwaa immiis.

³¹ He gallassai giigettiyo gallassa gidiyo gishshaunne qassi he Sambbatai daro bonchcho gidiyo gishshau, Sambbatan asatu ahai masqqaliyaa bolli pe7enna mala, kaqettida asatu suiliyaa menttidi, masqqaliyaappe wottana mala, Aihudati PHilaaxoosa woossidosona. ³² Hegaa gishshau, wotaad-darati yiidi, Yesuusaara kaqettida koiro bitaniyaa suiliyaa menttidosona; qassi aara kaqettida naa77antto bitaniyaa suiliyaakka menttidosona. ³³ SHin Yesuusakko yiido wode i haiqqiichchidoogaa be7idi, a suiliyaa menttiboorkona. ³⁴ Gidikkonne, wotaaddaratuppe issoi a miyyiyaa tooran caddiis; caddin sohuwaarakka suuttainne haattai goggi bayiis. ³⁵ Intte ammanana mala, haggaa be7idaagee markkattiis; i markkattiyoogee kuma; qassi ba haasayai tuma gidiy-oogaa i erees. ³⁶ Hegee hanidoogee Xoossaa maxaafai, “A meqettatuppe issoinne meqqenna” giidoogee polettanaassa. ³⁷ Qassikka Xoossaa maxaafai harai, “Asai ba caddidoogaa be7ana” yaagees.

Yesuusi Moogettiis

(*Maatiyoosa 27:57-61; Marqqoosa 15:42-47; Luqaasa 23:50-56*)

³⁸ Hegaappe guyyiyan, Armmaatiyaasa giyo katamaappe yiida Yooseefi Yesuusa ahaa ekki efaanau PHilaaxoosa woossiis; Yooseefi Aihudatuyyo yayyido gishshau, asi erennan Yesuusa kaalliyaagaa.

Yooseefi woossin PHilaaxoosi, “Ekkada efa” yaagiis. Hegaa gishshau, Yooseefi biidi, Yesuusa ahaa ekki efiis. ³⁹ Qassi Niqoodimoosi hegaappe kase Yesuusakko qammi yiidaagee, karbbiyaaranne godare uuttaara walahettida oitamanne ichchashu kilo giraame gidiyaagaa keena shittuwaa oiqqi ekkidi, Yooseefaara yiis. ⁴⁰ He naa77u asati Yesuusa ahaa ekkidi, Aihudati ahaa xaaxiyo maaraadankka, shittuwaara gattidi, liinuwaa giyo afalan xaaxidosona. ⁴¹ Yesuusi masqqaliyaa bolli misimaariyan xishettidi kaqettido sohuwan daro wogarai de7ees; he wogara gidдон shuchchaa wooci kessido biron ooninne mogettibeenna ooratta gong-goloi de7ees. ⁴² He gonggoloi matan de7iyo gishshaunne

qassi Aihudati Sambbatau giigettiyo gallassa gidiyo gishshau, Yesuusa yaani wottidosona.

20

Yesuusi Haiquwaappe Denddiis

(Maatiyoosa 28:1-8; Marqqoosa 16:1-8; Luqaasa 24:1-12)

¹ Woggaa gallassi guuran, biron daabidaabiyaagan, Magddala giyo katamaappe yiida Mairaama Yesuusi moogettido gonggoluwaa baasu; baada shuchchai he gonggoluwaa doonaappe denddiichchidaagaa be7aasu.

² Simoon PHeexiroosakkonne Yesuusi siiqiyo hinkko erissiyoo ashkkaraakko, a woxxaidda baada, “Gonggoluwaa Godaa ekki efirggidosona; awan a wottidaakkonne nuuni erokko” yaagaasu.

³ Hegaa gishshau, PHeexiroosinne hinkko erissiyoo ashkkarai aggidi, gonggoluwaa biidosona. ⁴ Naa77aikka issippe woxxidosa; shin hinkko erissiyoo ashkkarai PHeexiroosappe aadhdhidi kasetidi, he gonggoluwaa gakkiiis. ⁵ He erissiyoo ashkkarai hokkidi, liinuwaa giyo afalaa be7iis; shin giddo gelibeenna. ⁶ Simoon PHeexiroosi a kaallidi yiidi, gonggoluwaa giddo geliis. Gelidi liinuwaa giyo afalai hegan de7iyaagaa be7iis; ⁷ qassi Yesuusa huuphiyan xaaxetti uttida afalai he xaaxettidoogaadanka dumma issisan de7iyaagaa be7iis; he afalai dumma de7eesippe attin, liinuwaa giyo afalaa issippe de7enna. ⁸ He wode, kasetidi gonggoluwaa gakkida hinkko erissiyoo ashkkarai geliis. Geli be7idi ammaniis. ⁹ Yesuusi haiquwaappe denddanau bessiyoo yootiya Xoossaa maxaafaa eti biron akeekiichchibookkona. ¹⁰ Hegaappe guyyiyan, erissiyoo ashkkarati bantta soo simmidi biidosona.

Yesuusi Magddala Mairaamissi Beettiis

(Maatiyoosa 28:9-10; Marqqoosa 16:9-11)

¹¹ SHin Mairaama he gonggoluwaa doonan eqqada yeekkausuu. Yeekkaidda hokkada gonggoluwaa giddo xeellaasu. ¹² Bootta maayuwaa maayida naa77u kiitanchchati Yesuusa ahai zin77idosan issoi huuphessaara issoi tohossaara uttidaageeta be7aasu. ¹³ Eti o, “Mishiree, aissi yeekkai?” yaagidi oichchidosona.

Oichchin a, “Asati ta Godaa efirggidosona; eti awan wotti-daakkonne taani erikke” yaagaasu.

¹⁴ Hegaa giidoogaappe guyyiyan, guyye simma xeellada, Yesuusi eqqidaagaa be7aasu. SHin i Yesuusa gididoogaa akeekabeikku. ¹⁵ Yesuusi o, “Mishiree, aissi yeekkai? Oona koyai?” yaagidi oichchiis.

Mairaama wogaraa naagiyaagaa gaada, “Godau, neeni ekkidabaa gidikko, a awan wottidaakko, tau yootarkkii; taani a ekka efaana” yaagaasu.

¹⁶ Yesuusi o, “Mairaamee” yaagiis.

A akko simmada, Ibraisxxe qaalan “Rabunii” yaagaasu; hegaa birshshettai “Tamaarissiyaagoo” giyoogaa.

¹⁷ Yesuusi o, “Taani biron ta Aawaakko babeenna gishshau, tana bochchoppa; shin ta ishanttukko baada, ‘Taani ta Aawaakkonne intte Aawaakko, ta Xoossaakkonne intte Xoosaakko, pude bais giis’ gaada etau oda” yaagiis.

¹⁸ Magddala giyo katamaappe yiida Mairaama Godaa be7idoogaanne iyyo i hegaa odidoogaa baada erissiyo ashkkaratuyyo odaasu.

Yesuusi Ba Erissiyo Ashkkaratussi Beettiis

(Maatiyoosa 28:16-20; Marqqoosa 16:14-18; Luqaasa 24:36-49)

¹⁹ He Woggaa gallassi omarssi, erissiyo ashkkarati Aihudatuyyo yayyido gishshau, kariyaa koridi, shiiqi uttidaashin, Yesuusi yiidi, eta gidduwan eqqidi, “Sarotettai intteyyo gido” yaagiis. ²⁰ Hegaa giidoogaappe guyyiyan, ba kushiyaanne ba miyyiyaa eta bessii; erissiyo ashkkarati Godaa be7ido wode keehi ufaattidosona. ²¹ Yesuusi naa77anttuwaakka etau, “Sarotettai intteyyo gido; ta Aawai tana kiittidoogaadan, taanikka inttena kiittais” yaagiis. ²² Hegaa giidoogaappe guyyiyan, eta bolli ufu giidi shemppiis; qassi, “Geeshsha Ayyaanaa ekkite. ²³ Intte atto giido asaa nagarai atto geetettana; intte atto geennaageetu nagarai atto geetettenna” yaagiis.

Yesuusanne Toomaasa

²⁴ SHin tammanne naa77u erissiyo ashkkaratuppe issoi, Mentte giyo Toomaasi, Yesuusi yiido wode etaara de7enna.

²⁵ Hegaa gishshau, hinkko erissiyo ashkkarati Toomaasau, “Nuuni Godaa be7ida!” yaagidosona.

SHin Toomaasi etau, “Misimaariyan i cadettido a kushiyan de7iya malaataa be7ennaaninne he malaataa ta biradhdhiyan bochchennan, qassi ta kushiya a miyyiyan yedda be7ennan taani ammanikke” yaagiis.

²⁶ Saaminttappe guyyiyan, Yesuusi erissiyo ashkkarati qasikka sooni shiiqi uttidodosona; Toomaasikka etaara de7ees. Karee koretti uttidaashin, Yesuusi yiidi, eta gidduwan eqqiis; eqqidi, “Sarotettai intteyyo gido” yaagiis. ²⁷ Hegaappe guyyiyan, Yesuusi Toomaasa, “Ne kushiya haa ehaada, ta kushiya be7a, qassi ne kushiya haa ehaada, ta miyyiyan yedda be7a, neeni ammaniyaagaa gidanaappe attin, ammannaga gidoppa!” yaagiis.

²⁸ Toomaasi zaaridi, “Ta Godau, ta Xoossau!” yaagiis.

²⁹ Yaagin Yesuusi, “Neeni tana be7ido gishshau ammanadasa; be7ennan ammanidaageeti anjettidaageeta” yaagiis.

Ha Maxaafaa Halchchuwaa

³⁰ Yesuusi ha maxaafan xaafettibeenna hara daro malaatata ba erissiyo ashkkaratu sinttan oottiis. ³¹ SHin Yesuusi i Kiristtoosa, Xoossaa Na7aa gidiyooгаа intte ammanana malanne, qassi a ammanidi a sunttan de7uwaa intte demmana mala, hagee xaafettiis.

21

Yesuusi Laappun Erissiyo Ashkkaratussi Beettiis

¹ Hegaappe guyyiyan, Yesuusi Xibiriyaadoosa giyo abbaa lanqqiyan ba erissiyo ashkkaratuyyo naa77anttuwaa beettiis. I etau hagaadan beettiis. ² Simoon PHeexiroosinne mentte giyo Toomaasi, Qaana Galiilappe yiida Naatinaa7eeli, Zabddiyoosa naatinne Yesuusi erissiyo ashkkaratuppe hara naa77ati issippe de7oosona.

³ Simoon PHeexiroosi etau, “Taani mole oiqqanau bais” yaagiis.

Yaagin eti, “Nuunikka nenaara baana” yaagidi, kiyidi wolwoluwaa giddo gelidosona; shin eti he gallassi qammi mole ainne oiqqibookkona.

⁴ Maallado wonttaara awai kiyanaappe kase, Yesuusi abbaa gaxan eqqiis; shin erissiyo ashkkarati Yesuusa gididoogaa eribookkona. ⁵ Yesuusi eta, “Naatoo, mole oiqqibeekketiyye?” yaagiis.

Yaagin eti zaaridi, “Ainne oiqqibookko” yaagidosona.

⁶ I zaaridi, “Intte gitiyaa wolwoluwaappe ushachcha baggako yeggite; amaridaagaa intte oiqqana” yaagiis. Hegaa gishshau, gitiyaa ushachcha baggako yeggin, molee darido gishshau, goochchi kessanaagee eta xooniis.

⁷ Yesuusi siiqiyo ashkkarai PHeexiroosa, “Hagee Godaatennee!” yaagiis. Simooni PHeexiroosi Godaa i gididoogaa siyido wode, kallo de7iyo gishshau, ba maayuwaa maayidi, abbaa giddo guppi geliis. ⁸ SHin hinkko erissiyo ashkkarati molee kumi uttido gitiyaa goochchiiddi, wolwoluwan abbaappe gaxi kiyidosona; eti abbaappe naa77u xeetu wara keenaa haakkidi de7oosonappe attin, keehi haakkidi de7okkona. ⁹ Eti abbaappe gaxi kiyido wode, xiixinttaa bonquwan molee de7iyaagaanne oittaa be7idosona.

¹⁰ Yesuusi eta, “Ha77i intte oiqqido moliyaappe amaridaagaa hammite” yaagiis.

11 Simoon PHeexiroosi wolwoluwan gelidi, xeetanne ishatamanne heezzu wogga moleti kumi uttido gitiyaa goochchidi, abbaappe gaxi kessiis; molee heгаа keena daro gidinkka gitee daakettibeenna.

12 Yesuusi eta, “Haa yiidi, qan77iyaa qan77ite” yaagiis. Erissiyo ashkkaratuppe issoinne, “Neeni oonee?” giidi a oichchanau xalibeenna; aissi giikko, Godaa i gididoogaa eti eridosona. 13 Yesuusi yiidi, oittaa ekkidi, etau immiis; moliyaakka hegaadan immiis.

14 Yesuusi haiquwaappe denddidogaappe guyyiyan, ba erissiyo ashkkaratuyyo beettishin hagee heezzantto.

Yesuusanne PHeexiroosa

15 Eti qumaa miidoogaappe guyyiyan, Yesuusi Simoon PHeexiroosa, “Yoona na7au Simoonaa, tana hageetuppe aattada siiqai?” yaagiis.

Simoon PHeexiroosi, “Ee Godau, taani nena dosiyogaa neeni eraasa” yaagiis.

Yesuusi a, “Ta dorssa marata heemma” yaagiis.

16 Yesuusi qassikka, “Yoona na7au Simoonaa, tana siiqai?” yaagiis.

Simoon PHeexiroosi, “Ee Godau, taani nena dosiyogaa neeni eraasa” yaagiis.

Yaagin Yesuusi, “Ta dorssata heemma” yaagiis.

17 Yesuusi heezzanttuwaa, “Yoona na7au Simoonaa, tana dosai?” yaagiis.

Yesuusi heezzanttuwaa Simoon PHeexiroosa, “Tana dosai?” yaagidi oichchido gishshau, PHeexiroosi azzanidi, “Godau, neeni ubbabaa eraasa; taani nena dosiyogaa neeni eraasa” yaagiis.

Yaagin Yesuusi, “Ta dorssata heemma. 18 Taani neeyyo tumaa odais; neeni wodallatettan de7iyo wode, ne xeessan qabattuwwa nerikka gixxada, neeni koyidosaa baasa. SHin cimidoogaappe guyyiyan, ne kushiyyaa micca besaasa. Nena hara urai gixissees; neeni dosennasaakka efees” yaagiis.

19 Yesuusi heгаа PHeexiroosi ai mala haiquwaa haiqqidi, Xoossaa bonchchissanaakkonne erissanau giis; qassi heгаа giidoogaappe guyyiyan, Yesuusi PHeexiroosa, “Tana kaalla” yaagiis.

Yesuusanne Hankko Erissiyo Ashkkaraa

20 PHeexiroosi guyye simmidi, Yesuusi siiqiyo erissiyo ashkkarai baappe guyyeera yiyaagaa be7iis; he erissiyo ashkkarai, kahuwaa miyoosan Yesuusakko shiiqidi a, “Godau, nena aatti immanai oonee?” yaagidaagaa.

21 PHeexiroosi he erissiyo ashkkaraa be7idi Yesuusa, “Godau, ha bitanee qassi waananee?” yaagiis.

²² Yaagin Yesuusi a, “Taani yaana gakkanaassi i de7ana mala taani koyikko, hegee nena ai metii? Neeni tana kaalla” yaagiis.

²³ Hegaa gishshau, he erissiyo ashkkarai haiqqenna giyo haasayai ishanttu ubbaakko gakkiiis; shin Yesuusi, “Taani yaana gakkanaassi, i de7ana mala, taani koyikko, nena ai metii?” giidoogaappe attin, “Haiqqenna” gibeenna.

²⁴ He yohuwaabaa markkattidaageenne qassi heгаа xaafi-daagee he erissiyo ashkkaraa; a markkatettai tuma gidiy-oogaa nuuni eroos.

²⁵ Yesuusi oottido hara darobaikka de7ees; ubbabai huuphiyan huuphiyan xaafettiyaakko, xaafettiya maxaafatuyyo ha mule sa7ai gidanabaa taayyo milatenna.

Yesuusi Kiittidoogeetu Oosuwaa

Gidduwaa Erissuwaa

Yesuusi Kiittidoogeetu Oosuwaa geetettiya maxaafai Yohaannisa Wonggeliyaa kaallidi xaafettida maxaafa. Maxaafaayyo de7iya waanna halchchoi koiro Yesuusa kaallida asati Geeshsha Ayyaanan kaaletettidi, abaa yootiya mishiraachchuwaa qaalaa “Yerusalaamen, Yihudaa biittan ubban, Samaariyan, sa7aa gaxaa gakkanaashin” (1:8) wonggeliyaa waati biittaa ubbaa gattidaakko odanaassa. Maxaafai Kiristinnaa ammanoi Aihuda asatu giddon doomettidi, kumetta sa7an de7iya asaa ubbaa ammano gidana gakkanaashin waani aakkidaakko yootiya taarike. Xaafidaagee, ammaniya asati Roomaa kawotettaa ongganau garssaara maqettiya asa gidennaagaanne Kiristinnaa ammanoi Aihudatu ammanuwaa kumetta oottiyaagaa gidiyoogaa erissanau keehi daafuridi oottiis.

Yesuusi Kiittidoogeetu Oosoi Yesuusabaa yootiya mishi-raachchoi gakkioyohoi wodiyan wodiyan aakki aakki biy-oogaanne woosa keettaa eqqidoogaa qonccissiya heezzu waanna waanna sohotun shaakkanau danddayettes:

1. Kiristinnaa ammanoi Yesuusi saluwaa pude kiya sim-min doomettidobaa.
2. Israa7eela biittaa ubbaa gakkidoogaa.
3. Roome gujjidi Meediteraane Abbaa yuushuwan de7iya biittatun aakkidoogaa.

Yesuusi Kiittidoogeetu Oosuwaa maxaafan orddidi beettiyaagee Geeshsha Ayyaanaa oosuwaa gidishin, PHenxxaaqosxxe gallassi Yerusalaamen de7iya ammaniyaageetu bolli wolqqappe i wodhdhidoogaa, hegaadanka maxaafaa giddon odettida oosotu ubban beettidoogaadan, Geeshsha Ayyaanai woosa keettaanne woosa keettaa kaalettiyaageeta kaalettidoogaanne minttettidoogaa gujjidi yootees. Beni wode shiiqiya Kiristinnaa kiitai odido dumma dumma qaalaa giddoppe maxi kessin, qanttan shiiqiis. Yesuusi Kiittidoogeetu Oosuwaa giddon polettida oosotikka he kiitai ammaniya asaa de7uwaaninne woosa keettaa issippetetan de7iya wolqqai woisa keena gitakko yootoosona.

1-2 Tewofiloosaa, Yesuusi saluwaa biido gallasai gakkanaassi, oottanaunne tamarissanau doommido ubbabaa taani ta koiro maxaafan xaafaas. Saluwaa baanaappe kase i ba dooridi kiittidoogeeta Geeshsha Ayyaanan azaziis. ³ I ba kiittidoogeetussi oitamu gallassaa

beettiiddinne qassi Xoossaa kawotettaabaa etau yootiiddi, ba waaiyaappe guyyiyan, haiquwaappe denddidoogaa siree bannan daro ammantidi, bana eta bessis. ⁴ Etaara issippe de7iiddi, eta hagaadan yaagidi azaziis; “Yerusalaameppe kiyoppite; shin intte taappe siyidoogaa ta Aawai inttessi immana giidoogaa naagite. ⁵ Aissi giikko, Yohaannisi haattan xammaqiis; shin guutta wodiyaappe guyyiyan, Geeshsha Ayyaanan intte xammaqettana” yaagiis.

⁶ Yesuusi kiittidoogeeti Yesuusaara gaittido wode a, “Godau, ha wodiyan Israa7eelatussi kawotettaa zaaruutee?” yaagidi oichchidosona.

⁷ Oichchin Yesuusi eta, “Ta Aawai ba godatettan keerido aginaanne wodiya intte eranaassa gidenna. ⁸ SHin Geeshsha Ayyaanai intte bolli wodhdhiyo wode, wolqqaa intte ekkana; ekkidi Yerusalaameeninne Yihudaa biitta ubban, Samaariyaanne sa7aa gaxaa gakkanaashinkka taassi markkattiyaageeta gidana” yaagiis.

⁹ Hega giidoogaappe guyyiyan, eti xeellishin, xoqqu xoqqu giiddi, saluwaa bin, eta aifiyaappe shaarai a genttiis.

¹⁰ Yesuusi biyo wode, eti saluwaa tishshi oottidi xeellishin, issi bootta maayuwaa maayida naa77u asati sohuwaara eta matan eqqidi, ¹¹ “Galiila asatoo, saluwaa xeelliiddi, intte aissi eqqidetii? Ha intteppe saluwaa biida Yesuusi saluwaa biyoogaa intte be7idoogaadankka, simmidi yaana” yaagidosona.

Yihudaa Sohuwan Maatiyaasi Doorettiis

¹² Hegaappe guyyiyan, Yesuusi kiittidoogeeti Dabira Zaitte geetettiya deriyaappe Yerusalaame simmidosona. Dabira Zaitte Yerusalaame matan de7ees. ¹³ Yesuusi kiittidoogeeti Yerusalaame gelidi, bantta de7iyo sohuwaa pooqiya pude kiyidosona; kiyidaageeti PHeexiroosa, Yohaannisa, Yaaqooba, Inddiraasa, Piliphphoosa, Toomaasa, Bartalamoosa, Maatiyoosa, Ilppiyoosa na7aa Yaaqooba, ba biittaassi mishettiya Simoonanne Yaaqooba na7aa Yihudaa. ¹⁴ Hageeti ubbati maccaasatuura, Yesuusa aayee Mairaamiiranne Yesuusa ishanttuura ubbai issi wozana gididi, toliidi woossoosona.

¹⁵ He wode, PHeexiroosi xeetanne laatamaa gidiya ammaniya asaa shiiquwan issippe de7iya ba ishanttu giddon denddi eqqidi, hagaadan yaagiis; ¹⁶ “Ta ishato, Yesuusa oiqqidaageeta kaalettida Yihudaabaa Geeshsha Ayyaanai kase Daawita doonan odido Xoossaa maxaafaa qaalai polettanau bessees. ¹⁷ Aissi giikko, Yihudai nunaara de7ees; qassi nunaara issippe oottanaassi doorettiis” yaagiis.

18 Yihudai ba iita oosuwan demmido miishshan gadiyaa shammiis; sinttau gufannidi kunddin, a uloi gidduwaappe daahettiis; a maraccee muleerakka zaazetti aggiis. 19 Yihudaa bolli hanidabaa Yerusalaamen de7iya asai ubbai siyiis; heгаа gishshau, he gadiyaa bantta qaalan Akelddaama giidi xeegidosona; Akelddaama giyoogee suutta gade giyoogaa.

20 PHeexiroosi yootiiddi, “Aissi giikko, Mazamure Maxaafan, ‘A keetta mela de7o; ooninne hegan de7oppo’ qassi ‘A sunttatettaakka harai ekko’ geetettidi xaafettiis.

21-22 “Hegaa gishshau, issi asi Godaa Yesuusa dendduwaa markkattanau, nunan gaittana bessees; Yohaannisi xammaqido wodiyaappe doommidi, Yesuusi nuuppe saluwaa biido wode gakkanaas, Godaa Yesuusi nunaara hemettido wode ubban i nunaara de7iyaageetuppe issuwaa gidanau bessees” yaagiiis.

23 Yaagin ammaniya asai dooruwaassi Yosxxoosa giyo Barssaaba geetettiya Yooseefanne Maatiyaasa naa77aa esidosona. 24-25 Hegaappe guyyiyan, Xoossaa woossiiddi, “Ubbaa wozanaa eriya Godau, Yihudai ba sohuwaa baanau yeggi bayido oosuwaanne Yesuusi kiittido oosuwaa sohuwaa ekkanaadan, ha naa77u asatuppe issuwaa neeni dooridoogaa nuna bessa” yaagidosona. 26 Etan saamaa yeggidosona; saamai Maatiyaasa bollan wodhdhin, Maatiyaasi Yesuusi kiittido tammanne isiinetuura goodettiis.

2

Geshsha Ayyaanai Erissiyo Ashkkaratu Bolli Wodhdhiis

1 PHenxxaqosxxe giyo gallasai gakkido wode, ammaniyaageeti ubbati issippe gididi, issisaa shiiqidaashin, 2 gagantti yeggiya gotiyaadan guummiya gunttai akeekennan saluwaappe yiidi, eti uttido keettaa ubbaa kumiis. 3 Qassi tama laco milatiya inxxarssati etassi beettidi, shaahetti shaahettidi, eta ubbaa bolli wodhdhidosa. 4 Eta ubban Geshsha Ayyaanai kumidi, dumma dumma qaalan haasayana mala, eta danddayissin, haasayaa doommidosona.

5 Sa7an de7iya zare ubbaappe yiidi, Xoossaa woosan sheekkida Aihudati Yerusalaamen de7oosona. 6 Ha gunttaa siyido wode, asai ubbai shiiqiis; shiiqidi ammaniyaageeti eta qaalan haasayishin siyido gishshau, giyoobaa xayidosona.

7 Garamettidi, “Ooratabaa” giidi, “Be7ite; ha haasayiya ubbati Galiila asata gidokkonaayye? 8 Yaatin, nuuni nu yelettido biittaa qaalan eti haasayishin waanidi siyiyoonii?

9 Nuuni PHartte asati, Meedoona asati, Elaameexe asati,

naa77u shaafatuppe gidduwan de7iyaageeti, Yihudan, Qaph-phadooqiyan, PHanxxoosan Isiyan,¹⁰⁻¹¹ Pirggiyan, PHinifil-iyän, Gibxxen, Qareena baggan de7iya Liibiyaa woradatun de7iyaageeti, Roomeppe yiida imattati, Aihudati, Aihudatet-tau laamettida nuuppe amaridaageeti, Qarxxeese asatinne, Araba asati, Xoossai oottido gita oosuwaa nu qalan eti haasayishin siyoos” yaagidosona.¹² Ubbaikka garamet-tidi, yohoi banttau qashettennan ixxin bantta gidдон, “Laa hagee woigiyoogee?” yaagidosona.¹³ SHin harati am-maniyaageetun Qilliicciiddi, “Hageeti uyidi mattottidosona” yaagidosona.

PHeexiroosa Haasayaa

¹⁴ SHin PHeexiroosi, Yesuusi kiittido hara tammanne isinetuura denddi eqqidi, ba qaalaa xoqqu oottidi, etassi hagaadan yaagidi yootiis; “Aihudatoo, qassi Yerusalaamen de7iya ubbatoo, taani yootiyoogaa ezggite. Hagee intteyyo eretto; intte qoppiyoogaadan, hageeti mattottibookkona.¹⁵ Aissi giikko, wonttaappe biron heezzu saate gidees.¹⁶ SHin hagee hananabaa yootiya Yuu7eeli haasayidoogaa.

¹⁷ “I haasayiiddi, ‘Xoossai hagaadan yaagees; wodiya wurssettan hagaadan hanana.

Taani asa ubbaa bolli ta Ayyaanaa gussana.

Intte attuma naatinne intte macca naati hananabaa yootana.

Intte wodalla naatika ajjuutaa be7ana; intte cimatika aimuwaa aimottana.

¹⁸ He gallassatun ta attuma ashkkaratu bollinne ta macca ashkkaratu bolli taani ta Ayyaanaa gussana.

Gussin eti hananabaa yootana.

¹⁹ Qassi taani bolla saluwan oorattabaa, garssa sa7ankka malaataa bessana.

Suuttai, tamainne shaaraadan gorddida cuwai de7ana.

²⁰ Gitanne bonchcho gidida Godaa gallassai gakkanaappe kase awai xumana; aginaikka suutta milatana.

²¹ He wode hagaadan hanana; Godaa sunntaa xeesiya ooninne attana’ yaagiis.

²² “Israa7eela asatoo, ha qaalaa siyite; Naazireeta Yesuusi intte gidдон Xoossai banan oottido wolqqaama oosuwan, oorattabaaninne malaatan intteyyo qonccissido asa; hegaa

inttekka ereeta. ²³ Yesuusi inttessi imettana mala, Xoos-sai kase ba sheniyaaninne ba eran ba qofaa qachchi wot-tiis; yaatin, a intte nagaranchchatu kushiyan masqqaliyaa bolli misimaariyan xishsidi, kaqissi worideta. ²⁴ SHin haiqoi Yesuusa oiqqanau danddayibeenna gishshau, Xoossai haiquwaa seelaa appe xaissidi, a denttiis. ²⁵ Aissi giikko, Daawiti Yesuusabaa hagaadan yaagees;

‘Taani metootennaadan,

Godai ta ushachchan de7iyo gishshau,

taani ubba wode Godaa ta matan be7ais.

²⁶ Hegaa gishshau, ta wozanai ufaittiis;

ta inxxarssankka ufaissai kumiis.

Qassi ta bollaikka lo77o de7ana giidi,

ufaissan naagees.

²⁷ Aissi giikko, ta shemppuwaa

Si7ooliyan aggakka.

Qassi ne Geeshsha Na7aa ahaakka musissakka.

²⁸ Neeni tana de7uwaa ogiyaa erissadasa.

Neeni tanaara de7iyoogan

taani daro ufaittais’

yaagees.

²⁹ “Ishatoo, nu aawatu halaqaa Daawitabaa taani intteyyo geeshshada odanau bessees; Daawiti haiqqidi moogettiis; a duufoi hachchi gakkanaassikka nu matan de7ees. ³⁰ Daawiti hananabaa yootiyaagaa gidido gishshaunne Xoossai a naatu zerettaappe issuwaa a kawotaa araatan utissanau ayyo caaqqidoogaa erido gishshau, ³¹ Kiristtoosa dendduwaa sint-tau xeellidi, ‘A shemppoi Si7ooliyan attibeenna; a bollaikka musibeenna’ giidi yootiis.

³² “Xoossai ha Yesuusa haiquwaappe denttidoogaassi nuuni ubbai markka. ³³ Hegaa gishshau, Xoossai baappe ushachcha baggan a xoqqu xoqqu oottidi, ayyo Geeshsha Ayyaanaa immana giidoogaadan, Geeshsha Ayyaanaa ekkidi, haggaa intte ha77i be7iyoogaanne siyiyoogaa nu bolli gussiis. ³⁴⁻³⁵ Aissi giikko, Daawiti ba huuphen saluwaa kiyibeenna; shin yaagiis;

‘Godai ta godaa; “Taani ne morkketa

neeni tohuwan yedhdha eqqiyoobaa oottana gakkanaassi

hagan taappe ushachcha baggaara utta” giis’

yaagiis.

³⁶ “Hegaa gishshau, Xoossai masqqaliyaa bolli misimaariyan ha intte xishidi kaqqido Yesuusa Godanne Kiristtoosa oottidoogaa Israa7eela zare ubbai tumaappe ero” yaagiis.

³⁷ Asai PHeexiroosi giidoogaa siyido wode, asau wozanai maashin, PHeexiroosanne Yesuusi kiittido harata, “Ishantoo, yaanin nuuni ai oottanee?” yaagidosona.

³⁸ PHeexiroosi eta, “Intte nagarai atto geetettana mala, nagaraappe simmidi, intte huuphiyan huuphiyan Yesuus Kiristtoosa sunttan xammaqettite. Xoossai immiyo Geeshsha Ayyaanaa intte ekkana. ³⁹ Aissi giikko, Xoossai immana giido qalalai intessa intte naatussanne Godai nu Xoossai baakko xeesiyo haahuwan de7iyaageetu ubbaassa” yaagiis.

⁴⁰ PHeexiroosi etassi qaalaa haraakka gujji markkattidi, “Ha wodiya geella asaappe intte huuphiyaa ashshite” yaagidi zoriis. ⁴¹ PHeexiroosi yootidoogaa ekkidaageeti xammaqettidosona; he gallassi heezzu sha7u gidiya asai ammaniis. ⁴² Eti Yesuusi kiittidoogeetu timirttiyan, issippetettan oittaa mentti miyoogaaninne Xoossaa woosan gencoosona.

Ammaniya Asai Ishatettaaninne Issippetettan De7iyo De7uwaa

⁴³ Yesuusi kiittidoogeetu kushiyan daro oorattabainne malaatai oosettin, asa ubbaa yashshai oiqqiis. ⁴⁴ Ammanida ubbati issippe de7oosona; qassi banttau de7iyaabaa ubbaakka issippe shaakkidosona. ⁴⁵ Eti bantta biittaanne banttassi de7iyaabaa baizzi baizzidi, oonanne koshshido keena miishshaa ubbaassi shaakkidosona. ⁴⁶ Qassi ubba gallassi, issi wozana gididi, Beeta Maqidasiyan paccennan gaittidi, bantta keettaa keettaa xeesettidi ufaissaaninne pashkka wozanan qumaa moosona. ⁴⁷ Xoossaa galatiiddi, asa ubban sabettidosona. Qassi Godai attiyaageeta gallassi gallassikka eta bolli gujjees.

3

Issi Wobbe Bitanee Paxiis

¹ Issi gallassi, PHeexiroosinne Yohaannisi Xoossaa woossanau uddufun saatiyan Beeta Maqidasiyaa biidosona. ² Yelettoosappe doommidi, wobbe gididi de7iya issi bitanee Beeta Maqidasiyaa geliya asaappe miishshaa woossanau, ubba gallassi daro lo77o giyo Beeta Maqidasiyaa penggiyan wottiyoogee de7ees. ³ He wobbe bitanee, PHeexiroosinne Yohaannisi Beeta Maqidasiyaa gelana hanishin be7idi, miishsha eta woossiis.

⁴ Woossin PHeexiroosi Yohaannisaara a tishshi ootti xeelidi, “Nuukko haa xeella” yaagiis. ⁵ Wobbe bitanee etappe aibakko ekkanau qaaqqatidi, etakko xeelliis. ⁶ SHin PHeexiroosi a, “Tau miishshi baawa; shin taassi de7iyaabaa taani nessi immana; Naazireeta Yesuus Kiristtoosa sunttan dendada hemetta” yaagiis.

⁷Yaagidi, wobbe bitaniyaa ba ushachcha kushiyan oiqqidi, pude denttiis; sohuwaarakka a tohoinne meeshi meqetta minni aggiis. ⁸Bitanee pude guppidi, denddi eqqiis; yaanne haanne hemetaa doommiis. Hegaappe guyyiyan hemettiddi, guppiiddinne Xoossaa galatiiddi, etaara issippe Beeta Maqidasiyaa geliis.

⁹I hemetettishiinne Xoossaa galatishin, asai ubbai a be7iis. ¹⁰Be7idi, miishsha woossanau daro lo77o giyo Beeta Maqidasiyaa penggen uttidaagee a gididoogaa akeekiis; i hanidobaa be7idi garamettiis.

PHeexiroosi Beeta Maqidasiyan Haasayido Haasayaa

¹¹Bitanee PHeexiroosanne Yohaannisa oiqqi uttidaashin, asai ubbai garamettidi, Solomona baranddaa giyoosan issippe etakko woxxiis. ¹²PHeexiroosi asaa be7ido wode asaasi yaagiis; “Israa7eela asatoo, aissi hagau garametteetii? Woi aissi nuna tishshi ootti xeelleetii? Nuuni nu huuphe wolqqan woi Xoossaa milatiyoogan ha bitaniyaa hemetisidobaa intteyyo misatii? ¹³Abrahaama Xoossai, Yisaaqa Xoossai, Yaaqooba Xoossai, nu aawatu Xoossai, intte aatti imidoogaa PHilaaxoosi birshshanau qoppi uttidaashin, intte a sinttan, ‘Nuuni a erokko’ giido ba Na7aa Yesuusa bonchchiis. ¹⁴SHin intte geeshshaanne xilluwaa, ‘Nuuni a erokko’ giidi, shemppuwaa woridaagaa a gishshaa inttessi birshshanau PHilaaxoosa woossideta. ¹⁵De7uwaa immiyaagaa intte worideta; shin Xoossai haiquwaappe a denttiis; denttidoogaassi nuuni markka. ¹⁶Ha wobbe bitaniyaa Yesuusa sunntaa wolqqai minttiis; intte be7iyooeenne eriyoogeekka i a sunntan ammaniyoogan oosettiis; ha intte ubbaa sinttan a hagaadan payya oottidaagee, Yesuusa i ammaniyoogaa.

¹⁷“Ha77ikka ta ishato, intteikka inttena kaalettiyaagee-tugaadan, erennan oottidoogaa taani erais. ¹⁸SHin Xoossai hananabaa beni yootiya ubbatu doonan, ‘Kiristtoosi waayettana bessees’ yaagidi yootiis; ba yootidoogaakka hegaadan poliis. ¹⁹⁻²⁰Simmi Xoossai intte nagaraa xaisanaadan, Godaa matappe ayyaanaa minotettaa wodee intteyyo yaanaadaaninne Xoossai Yesuus Kiristtoosa kase intteyyo doorettidaagaa yeddanaadan, intte nagaraappe Xoossaakko simmite. ²¹Xoossai hananabaa yootiya ba geeshshatu doonan benippe doommidi haasayidoogaadan, ubbabi ooraxxiyo wodee gakkanaassi, Yesuusi saluwan gam77anau bessees. ²²Muusee, ‘Godai Xoossai tana denttidoogaadan, intte zariyaa gidloppe intteyyo hananabaa yootiyaagaa denttana; intte i giyoogaa ubbaa siyite. ²³He hananabaa yootiyaagee odiyoogaa siyenna asi ooninne asaa gidloppe shaahettidi xayo’ yaagiis.

24 “Qassi Sameelappe doommidi, appe guyyiyan hananabaa yootiyaageeti ubbati, ha wodiyaabaa yootidosona. 25 Intte hananabaa yootiyaageetu naata; qassi Xoossai Abrahaamassi, ‘Sa7an de7iya asaa ubbaa taani ne zerettaa bargaara anjjana’ yaagidi nu aawatuura maacetido maachchaa naata. 26 Xoossai inttena ubbata intte iita ogiyaappe guyye zaaridi anjjana mala, ba ashkkaaraa denttidi, intteyyo koiro yeddiis” yaagiis.

4

PHexiroosinne Yohaannisi Aihudatu SHangguwaa Sintti SHiiqidossana

1 PHeexiroosinne Yohaannisi asaassi yootishin, qeese halaqati, Beeta Maqidasiyaa wotaaddarata azaziyaageenne Saaduqaaweti, 2 eti asaa tamarissiyo gishshaunne harati haiquwaappe denddanaagau markka gidana mala, Yesuusi haiquwaappe denddidoogaa yootido gishshau, daro yiillotidi, etakko yidosona. 3 Yiidi eta oiqqidi, Sa7ai omariichchido gishshau wonttanaassi qasho keettaa gelissidosona. 4 SHin qaalaa siyidaageetuppe daroti ammanidosona; ammanida attumaasaa qoodai ichchashu sha7aa keeni gidiiis.

5-6 Wonttetta gallassi, eta haariyaageeti, cimati, higgiiyaa tamarissiyaageeti, qeese ubbatu halaqai Haanni, Qayaafi, Yohaannisi Iskkindirinne qeese ubbatu halaqaa dabboti ubbai Yerusalaamen yaa7idosona. 7 Yesuusi kiittidoogeeta bantta gidduwan essidi, “Ai wolqqan woi o sunttan haggaa intte oottidetii?” yaagidi oichchidosona.

8 He wode PHeexiroosi banan Geeshsha Ayyaanai kumin, eta hagaadan yaagiis; “Deriyaa haariyaageetoo, cimato, 9 hachchi ha wobbe bitaniyaassi oosettida lo77o oosuwaabanne i waani paxidaakko, intte nuna oichchikko, 10 masqqaliyaa bolli misimaariyan intte xishidi kaqqin, Xoossai haiquwaappe denttido Naazireeta Yesuus Kiristtoosa sunttan ha bitanee paxidi, intte sinttan eqqidoogee intte ubbaassinne Israa7eela asa ubbaassi eretto. 11 Gimbbiyaageeti intte karidi ixxido shuchchai, godaa xaphuwaa minttiya, ubbaappe aadhdhiya shuchcha gidiiis; he shuchchai Yesuusa. 12 Asi atatettaa Yesuusa baggaara demmanaappe attin, hara o baggaaranne demmenna; nuuni a sunttan attanau bessees; aissi giikko, Xoossai saluwaappe garssan asassi immido hara suntti baawa” yaagiis.

13 Yaa7aa asai PHeexiroosinne Yohaannisi xalido xalaa be7ido wode, eti tamaribeenna coo asa gididoogaa akeekidi garamettidosona; qassi eti Yesuusaara de7iyooogaa eridosona. 14 Qassi paxida bitanee PHeexiroosaaranne

Yohaannisaara eqqidaagaa asai be7idi, giyoobaa xayiiis. ¹⁵ SHin PHeexiroosinne Yohaannisi yaa7aappe kare kiyana mala asai azazidi, ba gidдон zorettiiddi, ¹⁶ “Ha asata ai oottanee? Aissi giikko, eta kushiyan oosettida gita malaatai Yerusalaamen de7iya ubbaassi beettiis. Nuuni hegaa erokko gaanau danddayokko. ¹⁷ SHin yohoi asau laalettenna mala, hagaappe sinttan ha asati Yesuusa sunntaa ooyyoonne denttennaadan, minttidi eta, ‘Inttena erite’ goos” yaagidosona.

¹⁸ Eta xeesidi, Yesuusa sunntaa mulekka denttennaadaaninne abaa tamarissennaadan azazidosona. ¹⁹ SHin PHeexiroosinne Yohaannisi zaaridi, “Xoossau azazettiyoogaa aggidi, intteyyo azazettiyoogee Xoossaa sinttan lo77okkonne ane intte pirddite. ²⁰ Aissi giikko, nuuni be7idobaanne siyidobaa yootennan agganau danddayokko” yaagidi yaa7au odidosona.

²¹ Yaa7ai eta qaxxayanau gaasottiyoobi xayin, naa77anttuwaa keehi manddidi, hanidabau asai ubbai Xoossaa galatiyo gishshau, eta birshshi yeddidosona. ²² He harggiyaappe pattiyo malaatai oosettido bitanee yelettoosappe laittai au oitamaappe aadhdhiis.

Yesuusi Kiittidoogeehinne Ammaniyaageeti Yedetaa Wode Woossido Woosaa

²³ PHeexiroosinne Yohaannisi birshshettidi, bantta dabbotukko biidi, qeese halaqatinne cimati banttana giidobaa ubbaa etassi odidosona. ²⁴ Eti hegaa siyido wode, issi wozana gididi, Xoossaa hagaadan yaagidi woossidosona; “Ubbaa Haariya Godau, saluwaa, sa7aa, abbaanne eta gidдон de7iya ubbabaa medhdhidaagoo, ²⁵ neeni ne ashkkaraa nu aawaa Daawita doonan Geeshsha Ayyaanan haasayaidda, ‘Aihuda gidenna asai aissi yiillotidee’

Qassi asai aissi pattennabau maqettidee’

²⁶ Sa7aa kawoti gigettidosona;

deriyaa haariyaageeti Godaa bollinne

i tiyido Kiristoosa bolli issippe denddidosona’

yaagada haasayadasa.

²⁷ “Aissi giikko, Heeroodisinne PHenxxeniyaa PHilaaxoosi Aihuda gidenna asaaranne Israa7eela asaara, neeni tiyido Kiristoosa ne geeshsha Na7aa Yesuusa bolli denddanau, ha kataman shiiqidoogee tuma. ²⁸ Qassi neeni ne wolqqaaninne ne sheniyhanana gaada qoppa uttidobaa ubbaa oottanau shiiqidosona. ²⁹ Ha77ikka Godau, eta manddettaa xeella; nuuni ne ashkkarati, ne qaalaa kumetta xalan yootanaadan, nuna danddayissa. ³⁰ Pattanau ne wolqqa besa; qassi ne

geeshsha Na7aa Yesuusa sunttan oorattabaanne malaataa ootissa” giidi woossidosona.

³¹ Eti Xoossaa woossidoogaappe guyyiyan, he eti shiiqido-sai qaaxxiis. Eta ubban Geeshsha Ayyaanai kumin, Xoossaa qaalaa xalan yootidosona.

Koiro Ammanida Asatu Issippetettaa De7uwaa

³² Ammaniyaageeti ubbati qofaaninne wozanan issuwaa gididosona. Eta mehee ubbai issippe de7iyoorippe attin, baassi de7idabaa ooninne babaa gibeenna. ³³ Yesuusi kiittidoogeeti Godaa Yesuusi haiquwaappe denddidooгаа gita wolqqan markkattoosona; qassi Xoossai eta ubbau aaro kehatettaa darissidi immiis. ³⁴ Ammaniyaageetu gidдон metootanchchi issoinne baawa; aissi giikko, biittai woi keetai de7iyooгеeti ubbati baizzi baizzidi, ekkido miishshaa ehiidi, ³⁵ Yesuusi kiittidoogeetussi immoosona; he miishshai asau koshshiyooгаadan shaahettidi, huuphiyan huuphiyan imettes.

³⁶ Qophphiroosa giyo haruuruwan yelettida Yooseefa giyo Leewa zare issoi de7ees; a sunttaa Yesuusi kiittidoogeeti Barnnaabaasa giidosona. Hegaa birshshettai “Minttettiya Na7aa” giyoogaa. ³⁷ Barnnaabaasi baassi de7iya biittaa baizzidi, miishshaa ehiidi, Yesuusi kiittidoogeetussi immiis.

5

Hanaaniyaa Giyo Bitaniyaanne Saphphiiro Giyo Mishiriyo

¹ Issi Hanaaniyaa giyo bitanee ba maccaasee Saphphiiro giyooriira gade baizziis. ² He baizzido miishshaappe ba maccaasiyaa erishin ashshidi, bagгаа ehiidi, Yesuusi kiittidoogeetussi immiis.

³ SHin PHeexiroosi Hanaaniyaa, “Neni Geeshsha Ayyaanaa cimmada ne gadiyaa baizzido miishshaappe shaakkada ashshana mala, xalahee ne wozanan aissi kumidee? ⁴ Neni baizzanaappe kase gadee nebaa gidenneeyye? Qassi neeni baizza simminkka miishshai neessa gidenneeyye? Yaatin, hагаа malabaa oottanau aissi ne wozanan qoppadii? Neni Xoossau worddotidoogaappe attin, asau worddotabaakka” yaagiis.

⁵ Hanaanee he qaalaa siyidosaarakka kunddidi haiqqi agiis; hegaa siyida ubbai daro yayyiis. ⁶ Wodalla asati soo gelidi, a ahaa xaaxidi, gade kessidi a moogidosona.

⁷ Heezzu saate heerappe guyyiyan, Hanaaniyaa maccaasiyaa hegaa erennan de7aidda PHeexiroosi de7iyooсaa gelaasu. ⁸ Gelin PHeexiroosi o, “Intte gadiyaa hanni keena miishshen baizzidetii? Ane tau oda” yaagiis.

A, “Ee hanni keena miishshen baizzida” yaagaasu.

⁹ PHeexiroosi maccaasiyo, “Neeninne ne azinai Godaa Ayyaanaa paaccanau aissi zorettideti? Be7a; ne azinaa moogida asati karen de7oosona; nenakka eti kare kessana” yaagiis.

¹⁰ Maccaasiyaa sohuwaarakka PHeexiroosa tohuwaa matan kunddada haiqqa aggaasu; wodalla asati geliyo wode haiqqidaaro demmidi, kare kessidi, i azinaa lanqqiyan moogidosona. ¹¹ Woosa keettaa asai ubbainne hegaa siyida hara asai ubbai daro yashshaa yayyiis.

Yesuusi Kiittidoogeetu Kushiyan Oosettida Oorattabanne Maalaalissiyaabata

¹² Yesuusi kiittidoogeeti daro malaataanne oorattabaa asaa gidon oottoosona; ammaniya ubbati Solomona barandaa giyoosan issippe gaittidosona. ¹³ Hara asappe etaara gaittanau harai atto issoinne xalibeenna; shin asai eta bonchchees. ¹⁴ Ammaniya maccaasainne attumaasai kaseegaappe daroi Godaassi gujettees. ¹⁵ Hegaa gishshau, asai hargganchchata halaaninne saleenan tookkidi, PHeexiroosi hegaara aadhdhiyo wode harai atto, au eeshoikkonne etappe issuwaa issuwaa bollaara aadhdhana mala, katamaa ogetu dooni kessidi wottees. ¹⁶ Qassi daro asai Yerusalaame matan de7iya katamatuppe hargganchchatanne tuna ayyaanan ohettida asata ekki yees; ubbatikka paxidosona.

Yesuusi Kiittidoogeetu Bolli Yedetai Denddiis

¹⁷ Paxin qeese ubbatu halaqainne aara de7iya Saaduqaaweti ubbati Yesuusi kiittidoogeeta daro qanaatidi, eta bolli denddidosona. ¹⁸ Qassi Yesuusi kiittidoogeeta oiqqidi, dere asaa qachchiyo keettan yeggidosona. ¹⁹ SHin Godaa kiitanchchai qammi qasho keettaa penggiyaa dooyidi, Yesuusi kiittidoogeeta kare kessidi, ²⁰ “Intte biidi, Beeta Maqidasiyan eqqidi, ha ooratta de7uwaa qaalaa ubba asau yootite” yaagiis. ²¹ Yesuusi kiittidoogeeti hegaa siyido wode, guuraara Beeta Maqidasiyaa gelidi, tamarissanau doommidosona.

Qassi qeese ubbatu halaqainne aara de7iyaageeti yidi, yaa7aanne Israa7eela cimata ubbata issippe xegidi, Yesuusi kiittidoogeeta bantta sintti ehaana mala, wotaadarata qasho keettau kiittidosona. ²²⁻²³ SHin wotaaddarati qasho keettaa biidi, Yesuusi kiittidoogeeta demmibookkona; guyye simmidi yaa7au, “Nuuni biyo wode qasho keettaa kariyaa daro mintti gorddin, naagiyaageetikka penggen eqqidaageeta demmida; shin nuuni kariyaa dooyiyo wode, gidon harai atto issi asinne baawa” yaagidosona. ²⁴ Yaagin

Beeta Maqidasiyaa wotaaddarata azaziyaageenne qeese halaqati heгаа siyido wode, “Hagee waanidee? Qassi digin waananee?” yaagidi hirggidosona.

²⁵ Hegaappe guyyiyan, issi bitanee etakko yiidi, “Be7ite; qasho keettan intte yeggido asati Beeta Maqidasiyan eqqidi, asaa tamarissoosona” yaagidi etau odiis. ²⁶ Odin, Beeta Maqidasiyaa wotaaddarata azaziyaagee wotaaddaratuura biidi, Yesuusi kiittidoogeeta ehiis; shin eti banttana asai shuchchan caddana giidi yayyido gishshau, eta loddan ehiidosona.

²⁷ Eti Yesuusi kiittidoogeeta ehiidi, yaa7aa sinttan essin, qeese ubbatu halaqai eta, ²⁸ “Inttena nuuni he bitaniyaa sunttan tamarissenna mala minttidi azazibookkonii? Be7ite; intte timirttiyaa Yerusalaame katamaa muleera gattideta; qassi he bitaniyaa shemppuwan nuna oittanau qoppeeta!” yaagidi oichchiis.

²⁹ Oichchin PHeexiroosinne Yesuusi kiittido harati zaaridi yaagidosona; “Nuuni asau azazettanaappe Xoossau azazettanau bessees. ³⁰ Masqqaliyaa bolli misimaariyan xishi kaqqidi, intte worido Yesuusa nu aawatu Xoossai haiquwaappe denttiis; ³¹ Israa7eelatussi nagaraappe simuwaanne nagaraa atto geettaa Yesuusi immana mala, Xoossai haariyaagaanne ashshiyaagaa a oottidi, baappe ushachcha baggan xoqqu xoqqu oottiis. ³² Hegaassi nuuni markka; qassi Xoossai baassi azazettiyaageetussi immido Geeshsha Ayyaanaikka markka” yaagidosona.

³³ Yaa7aa asai heгаа siyido wode, daro yiillotidi, Yesuusi kiittidoogeeta woranau qoppidosona. ³⁴ SHin asa ubban daro bonchchettida Gamaaliyaala giyoogee, higgiiyaa tamarissiya issi Parisaawee, yaa7an denddi eqqidi, Yesuusi kiittidoogeeta guutta wodiya kare kessana mala azaziis. ³⁵ Azazidi yaa7aa hagaadan yaagiis; “Israa7eela asatoo, intte ha asata oottana qoppiyooban inttena naagite. ³⁶ Aissi giikko, hagaappe kase wodiyan Tewodaasi bana gita giidi denddiis; denddin oiddu xetu gidiya asati aara gattidosona; shin a worin, a kaallida ubbatikka laalettidi, pattenna asa gididi attidosona. ³⁷ Hegaappe guyyiyan, asai qoodettiyo wode, Galiila Yihudai denddidi, daro asaa panggayidi kaalettiis; shin akka worin, a kaallida asai ubbaikka laalettiis.

³⁸ “Ha77ikka taani intteyyo odais; ha asatuppe shaahettite; eta bochchoppite. Aissi giikko, ha qofainne ha oosoi asi ootidobaa gidikko xayana. ³⁹ SHin ha qofainne ha oosoi Xoossaappe yiidabaa gidikko, intte eta xaissanau danddayekketa; geelladan yaaniiddi Xoossaara intte iitettanne” yaagiis.

⁴⁰ Yaagin yaa7ai Gamaaliyaala zoriyaa ekkidi, Yesuusi kiittidoogeeta soo xeesidi, lissuwan garafissiis; hegaappe

guyyiyan eta, “Yesuusa sunntaa naa⁷⁷anttuwaa mulekka denttoppita” giidi birshshi yeddiis. ⁴¹ Yesuusa sunntaa gishshau, eti kauyyanau bessiyogaa Xoossai qoppido gishshau, yaa⁷aappe ufaittiiddi kiyidosona. ⁴² Eti ubba gallassi Beeta Maqidasiyaaninne asa son Yesuusi Xoossai tiyido Kiristoosa gididoogaa tamarissiyogaanne yootiyogaa yaa gujjidosona.

6

Woosa Keettaa Kaalettiya Laappun Asati Doorettidosona

¹ He wode, kaalliyageetu goodai dari dari biishin, Giriike qaala haasayiya Aihudatinne Yihudan de⁷iya Aihudati ooyettidosona; aissi giikko, Giriike qaala haasayiya Aihudati, “Ubba gallassi yeziyo quman nu am⁷⁷eti naagettoosona” yaagidosona. ² Yesuusi kiittido tammanne naa⁷⁷ati woosa keettaa asa ubbaa xegidi, hagaadan yaagidosona; “Nuuni Xoossaa qaala yootiyogaa aggidi, quma yezanau nuussi bessenna. ³ Ishatoo, lo⁷⁷o geetettiyaageeta Geeshsha Ayyaanainne aadhhdida eratetta kumido laappun asata intte gidoppe doorite; nuuni qassi eta ha oosuwaassi suntana. ⁴ SHin nuuni Xoossaa woosaaninne qaala yootuwan minnana” yaagidosona.

⁵ Yesuusi kiittidoogeeti haasayido haasayai asa ubbaa ufaissis; ufaissin, ammanoinne Geeshsha Ayyaanai kumido Isxxifaanoosa, Piliphphoosa, PHirokoroosa, Niqaarona, Ximoona, PHarmmeenanne Aihudatu ammanuwan gelida Anxxookiyaa Niiqolaawoosa dooridosona. ⁶ Dooridi Yesuusi kiittidoogeetu sinttan eta essin, Yesuusi kiittidoogeeti Xoossaa woossidoogaappe guyyiyan, bantta kushiyaa eta bolli wottidosona.

⁷ Xoossaa qalalai aakki aakki biis; kaalliyageetu goodainne Yerusalaamen keehi dari dari biis; qassi daro qeesetikka ammanidosona.

Woosa Keettaa Kaalettiya Isxxifaanoosi Oiqettiis

⁸ Aaro kehatettainne wolqqai kumido Isxxifaanoosi, asaa gidon oorattabaanne gita malaataa oottes. ⁹ Aillettaappe kiyida asaa giyo Aihuda woosa keettaappe, Qareenappe, Iskkindiriyaa asatuppe, Kilqqiyaappenne Isiyaappe yiida issi issi asati denddidi, Isxxifaanoosaara palamettoosona. ¹⁰ SHin Isxxifaanoosi aadhhdida eratettaaninne Ayyaan haasayiyoogaa teqqanau danddayibookkona.

¹¹ He wode eti, “Muusanne Xoossaa i cayishin siyida” giya worddo asata shammidosona. ¹² SHammidi dere asaa, cimatanne higgiiyaa tamarissiyaageeta hanqetissidosona; Isxxifaanoosakko yiidi a oiqqidi, yaa⁷aakko ehin, ¹³ a bolli

paidido worddo markkati, “Ha bitanee ha Beeta Maqিদasiyaanne Muuse higgiiyaa cayiyoogaa audenne aggenaa. ¹⁴ Aissi giikko i, ‘Hagee Naazireeta Yesuusi ha Beeta Maqিদasiyaa qolana; Muusee nuussi immido higgiiyaakka laamana’ yaagishin, nuuni siyida” yaagidosona.

¹⁵ Yaa7an uttida asai ubbai Isxxifaanoosa akeekidi xeelliyo wode, a som77oi kiitanchchaa som77uwaa milatees.

7

Isxxifaanoosa Haasayaa

¹ Qeese ubbatu halaqai Isxxifaanoosa, “Hagee tumee?” yaagidi oichchiis.

² Oichchin Isxxifaanoosi hagaadan yaagiis; “Ta ishato, ta aawato, siyite! Nu aawaa Abrahaami biron Kaaraane baanaappe kase Masphhexoomiyan de7ishin, bonchcho Xoossai ayyo beettidi, ³ ‘Ne biittaappenne ne dabbotuppe shaahettada, taani nena bessio biitti ba’ yaagiis. ⁴ He wode Abrahaami Kaladaawetu biittaappe kiyidi, Kaaraanen de7anau biis. A aawai haiqqidoogaappe guyyiyan, Xoossai a ha biittaa intte ha77i de7iyosaa ehiis. ⁵ I ha biittaappe harai atto, tohuwan yedhdhiyo sohuwaakka Abrahaamassi immibeenna; shin ayyo na7i xayikkokka, Xoossai a, ‘Taani neeyyoonne neeppe guyyiyan, ne zerettaayyo ha biittaa laata oottada immana’ yaagiis. ⁶ Xoossai Abrahaamassi, ‘Ne zareti hara biittan de7ana; yaani oiddu xeetu laittau eti ailletananne naagettana. ⁷ SHin taani ne zareta haariya asaa bolli pirddana; hegaappe guyyiyan, eti he deriyaappe kiyidi, hagan tau goinnana’ yaagiis. ⁸ Xoossai Abrahaama zaree qaxxarettana mala aara maacettin, Yisaaqa i yelidi, hosp-puntta gallassi qaxxariis; Yisaaqi Yaaqooba qaxxarin, qassi Yaaqoobi tammanne naa77u aawatu halaqata qaxxariis.

⁹ “Aawatu halaqati Yooseefa qanaatidi, Gibxxe biittaassi ailletanaadan, a baizzidosona; baizzinkka Xoossai aara is-sippe de7ees. ¹⁰ A waaye ubbaappekka a kessiis; qassi Gibxxe kawuwaa sinttankka nashuwaanne aadhdhida er-atettaa ayyo immiis; Gibxxe kawoi Yooseefassi Gibxxe biit-taanne ba keetta ubbaa haaranaadan, sunttatettaa immiis.

¹¹ “Gibxxe biittaanne Kanaane biittan ubban koshai gelidi, daro asaa tuggayiis; tuggayin nu aawati quma dem-mibookkona. ¹² Yaaqoobi Gibxxe biittan kattai de7iyoo-gaa siyidi, nu aawata koiro yaa yeddiis. ¹³ Naa77anto buusan Yooseefi ba ishanttussi erettiis; qassi Gibxxe kawoikka Yooseefa zariyaa eriiis. ¹⁴ Yooseefi ba aawaa Yaaqoobinne ba dabbo ubbai muleera laappun tammanne ichchashu asai

baakko yaana mala, kiittidi xegissiis. ¹⁵ Yaaqoobi Gibxxe biittaa wodhdhidi haiqqiis; nu aawatikka yaani haiqqidosona. ¹⁶ Eta ahai he sohuwaappe Sekeema giyo biittaa tohettidi, yaani Abrahaami Hamoora naatuppe daro biran shammido makkaan moogettiis.

¹⁷⁻¹⁸ “SHin Xoossai Abrahaamassi immana giidoogee polettiyo wodee gakkana matin, Yooseefa erenna hara kawoi Gibxxe biittan denddana gakkanaassi, asai dari dari biis. ¹⁹ He kawoi nu zariyaa cimmidi, guutta naati haiqqana mala, kare eta kessi olanaadan, nu aawata un77ettiis.

²⁰ “Muusee yelettidoi he wode; Xoossaa sinttan i daro lo77o na7a gidiis; ba aawaa keettan heezzu agina gakkanaas dicciis. ²¹ Muusee wora olettido wode, Gibxxe kawuwaa na7iyaa demmada ba na7adan a dichchaasu. ²² Muusee Gibxxetu aadhdhida eratetta ubbaa tamaridi, qaalaaninne oosuwan wolqqaama asa gidiis.

²³ “SHin Muuseyyo yelettoosappe laittai oitamaa kumido wode, ba ishannta, Israa7eela asata be7anau ba wozanan qoppiis. ²⁴ Israa7eelatuppe issuwaa Gibxxe issoi naaqqishin be7idi, he Israa7eeliyaa maaddiis; he naaqqida Gibxxe bitaniyaa woridi, a haluwaa kessiis. ²⁵ Muusee ba ishannta ba baggaara Xoossai ashshana haniyoogaa eti akeekidosona giidi qoppiis; shin eti akeekibookkona.

²⁶ “Wonttetta gallassi naa77u Israa7eela asati issoi is-suwaara warettiyaageeta demmidi, eta sigettanau koyidi, ‘Asatoo, Ishantti intte aissi issoi issuwaa naaqqeeti?’ yaagiis.

²⁷ “SHin he ba shooruwaa naaqqiyaagee Muusa, ‘Nena nu bolli haariyaagaanne daanna oottidi, sunttidai oonee? ²⁸ Neeni zine Gibxxe bitaniyaa woridoogaadan, tanakka woranau koyaiyye?’ yaagidi, Muusa gaxi sugi yeggiis. ²⁹ Muusee hegaa siyido wode Gibxxeppe baqatidi, Midiyaama biittan bete gididi de7iiddi, naa77u attuma naata yaani yeliis.

³⁰ “Godaa kiitanchchai oitamu laittaappe guyyiyan, Siinaa Deriyaa matan de7iya bazzuwaa buuran eexxiya tamaa lacuwaa giddon Muusessi beettiis. ³¹⁻³² Muusee ba be7idoogau garamettidi, akeeki xeellanau buuraa mati i shiiqidaashin, Godaa qaalai, ‘Taani ne aawatu Xoossaa, Abrahaama Xoossaa, Yisaaqa Xoossaa, Yaaqooba Xoossaa’ yaagidi Muusekko yiis. Muusee yashshaa kokkoridi, xeellanau xalibeenna.

³³ “Godai Muusa, ‘Neeni eqqido biittai geeshsha gididiyoo gishshau, ne tohuwan de7iya caammaa kessa. ³⁴ Taani Gibxxen de7iya ta asaa waaiyaa geeshsha be7ada, qassi eta

ooliyaakka siyada, eta ashshanau wodhdhaas. Ha77i haa ya. Taani nena Gibxxe kiittana' yaagiis.

³⁵ "He Muusa Israa7eelati; 'Nena nuna haariyaagaanne daanna oottidi sunttidai oonee?' yaagidi ixxidosa; ixxin buuraa giddon ayyo beettida kiitanchchan haariyaagaanne ashshiyaagaa gidana mala, Xoossai a kiittiis. ³⁶ He Muusee Israa7eelata Gibxxe biittan Zo7o Abbaaninne bazuwan, oitamu laittau oorattabaanne Xoossai oottiyo malaataa ootiididi, Gibxxeppe kaalettiis.

³⁷ "Israa7eela asaassi, 'Xoossai tana denttidoogaadan, intte zariyaa gidloppe ta mala hananabaa yootiyaagaa intteyyo denttana' yaagidai he Muusa. ³⁸ I Israa7eela asaa maabaraara issippe bazuwan de7idaagaa; i nu aawaturanne Siinaa Deriyaa bollan baassi haasayida kiitanchchaara issippe de7iis. Yaatidi Xoossaappe de7uwaa qaalaa nuussi immanau ekkis.

³⁹ "Muusessi nu aawati azazettanau dosibookkona; shin gede a sugi olidi, guyye gibxxe simmanau amottidosona. ⁴⁰ Qassi Aaroon, 'Nuna kaalettiya xoossata nuussi ootta; aissi giikko, ha nuna Gibxxeppe ehiida Muusee waanidaakkonne nuuni erokko' yaagidosona. ⁴¹ Mara milatissidi, he wode eeqa oottidosona; he eeqaassi yarshshuwaa yarshshidi, bantta kushee oottido oosuwan ufaittidosona. ⁴² SHin Xoossai etau zokkuwaa zaariis; eti saluwaa xoolinttiyaassi goinnanaadan, eta yeggi bayiis; hananabaa yootiyaageetu maxaafan,

'Israa7eela asatoo, oitamu laittaa
bazzon shukkido mehiyaanne yarshshuwaa
taassi yarshshidetii?

⁴³ Intte intteyyo goinnanau
oottido eeqata, Molooka dunkkaaniyaanne

Refaana giyo intte xoossaa xoolinttiyaa tookkideta.
Taani inttena Baabilooneppe
hini baggi yeddana'
geetettidi xaafettiis.

⁴⁴ "Muusee ba be7idoogaa milatissidi, Godai ayyo odi-
doogaadan oottido markka dunkkaanee nu aawatussi baz-
zuwan de7ees. ⁴⁵ Qassi nu aawati dunkkaaniyaa bantta
aawatuppe kayan ekkidi, Xoossai kase yedettido Aihuda gi-
denna asaa biittaa oiqqido wode, Yaasuura gelissidosona;
he dunkkaanee Daawiti de7iyo wodee gakkanaassikka he
sohuwan de7iis. ⁴⁶ Daawiti Xoossan sabettiis; qassi Yaaqooba
Godai de7ana keettaa keexxanau Xoossaa woossiis. ⁴⁷ SHin
ayyo keettaa keexxidai Solomona.

⁴⁸⁻⁵⁰ "SHin hananabaa yootiyaagee,
'Godai, "Saloi ta kawotaa araataa;

sa7aikka ta tohoi yedhdhiyoosaa.

Yaatin, taayyo ai mala keetta keexxuuteetii?

Woi taani shemppanasai awaanee?

Ha ubbabaa ta kushiyan oottabeikkinaa?" yaagees' giidoogaadan, Ubbaappe Bolla Xoossai asi keexxido keettan de7enna.

⁵¹ "Intte aiba morgge zozzida asee? Intte wozanai Xoos-saa qaalaa ekkannau aiba dammidee? Intte haittaikka aiba tullidee? Ubba wode Geeshsha Ayyaanaassi azazettennan ixseeta. ⁵²⁻⁵³ Hananabaa yootiyaageetun intte aawati wais-sibeennai oonee? Xoossaa Na7ai Xilloi yaanaagaa kasetidi yootidaageetakka woridosona. Ha77i intteikka kiitanchchatu kushiyaappe Xoossaa higgiiya ekkidi azazettibeennaageeti, Xilluwaa aatti immidi worideta" yaagiis.

Isxxifaanoosa SHuchchan Caddidi Woridosona

⁵⁴ Eti hegaa siyido wode, bantta wozanan Isxxifaanoosassi daro yiillotidi, bantta menttershshaa sa77idi manddidosona.

⁵⁵ SHin Isxxifaanoosi banan Geeshsha Ayyaanai kumin, saluwaa pude tishshi ootti xeellidi, Xoossaa bonchchuwaanne Yesuusi Xoossaappe ushachcha baggan eqqidaagaa be7iis. ⁵⁶ Be7idi, "Xeellite, taani saloi dooyettin, Asa Na7ai Xoossaappe ushachcha baggan eqqidaagaa be7ais" yaagiis.

⁵⁷ Qaalaa xoqqu oottidi wocamiiddi, bantta haittaa tuc-cidi, issippe akko wottaa shoddidosona. ⁵⁸ Katamaappe gaxaa a kessidi, shuchchan caddidosona. Markkati bantta maayuwaa issi Saa7oolaa giyo wodallaa matan wottidosona.

⁵⁹ Isxxifaanoosi, "Ta Godaa Yesuusaa, ta shemppuwaa ekka" yaagidi xeesishin, eti shuchchan a caddoosona. ⁶⁰ Caddishin gulbbatidi, ba qaalaa xoqqu oottidi, "Ta Godau, ha nagaraa etau atto ga" yaagiis. Hegaa yaaginnie haiqqi aggiis. Saa7oolikka Isxxifaanoosa woriyoogaa ufaittiis.

8

Saa7ooli Woosa Keettaa Asaa Yedettiis

¹ He gallassi Yerusalaamen de7iya woosa keettan gita yede-tai denddiis; denddin Yesuusi kiittidoogeetuppe attin, am-maniyaageeti ubbati Yihudaa biittaaanne Samaariyaa biit-tan laalettidosona. ² Xoossaa woosan sheekkida asati Isxxi-faanoosa moogidosona; qassi au daro yeekkidosona. ³ SHin Saa7ooli woosa keettaa xaissees; ubbaa keettaa geli gelidi, at-tumaasaanne maccaasaa goochchi goochchidi, qasho keettaa yeddees.

Wonggelee Samaariyan Odettiis

⁴ Laalettida ammaniyaageeti qaalaa yootiiddi, ubbasaa biidosona. ⁵ Piliphphoosi Samaariyaa katamaa wodhdhidi, Kiristtoosabaa asaassi yootiis. ⁶ Daro asai Piliphphoosi giidoogaa keehi akeekidi siyiis; i oottiyo malaataakka be7iis. ⁷ Aissi giikko, tuna ayyaanati qaalaa xoqqu oottidi haasayiddi, daro asaappe kiyidosona; qassi daro silatinne wobbeti paxidosona. ⁸ He kataman asai daro ufaittiis.

⁹ SHin Simoona giyo issi bitanee kase, bana gita giiddi kaayiiddi, Samaariyaa asaa, “Laa hagee aiba ooratabee” giissiiddinne he kataman de7iis. ¹⁰ Guuttaappe doommidi, gitaa gakkanaashin, asai ubbai, “Xoossaa wolqqai gitai haggaa” giidi abaa ezggees. ¹¹ Daro wodiyaappe doommidi, kaayuwan Samaariyaa asaa “Laa hagee aiba ooratabee” giissido gishshau, asai abaa ezggees. ¹² SHin Piliphphoosi Xoossaa kawotettaabanne Yesuus Kiristtoosa sunttaabaa attumaageetussinne maccaageetussi yootin, eti abaa ammanidi xammaqettidosona. ¹³ Qassi Simoonikka ba huuphen ammaniis; ammanidi xammaqettidoogaappe guyyiyan, Piliphphoosaara issippe de7iiddi, oosettiya malaataanne Xoossai oottido gita malaataa be7idi garamettiis.

¹⁴ Yesuusi kiittido Yerusalaamen de7iyaageeti, Samaariyaa asai Xoossaa qaalaa ekkidoogaa siyido wode, PHeexiroosanne Yohaannisa etakko yeddidosona. ¹⁵ Yeddin PHeexiroosinne Yohaannisi wodhdhidi, ammaniyaageeti Geeshsha Ayyaanaa ekkana mala, etau Xoossaa woossidosona; ¹⁶ aissi giikko, Samaariyaa asati Godaa Yesuusa sunttan xinqqate xalaalaa xammaqettidoogaappe attin, etappe issuwaa bollinne Geeshsha Ayyaanai wodhdhiichchibeenna. ¹⁷ He wode PHeexiroosinne Yohaannisi bantta kushiyaa eta bolli wottin, eti Geeshsha Ayyaanaa ekkidosona.

¹⁸ Yesuusi kiittidoogeeti bantta kushiyaa eta bolli wottin, etassi Geeshsha Ayyaanai imettidoogaa Simooni be7ido wode, PHeexiroosassinne Yohaannisassi miishshaa ehiidi, ¹⁹ “Taanikka ta kushiyaa wottiyo ubbai Geeshsha Ayyaanaa ekkana mala, ha godatettaa taukka immerkketii” yaagiis.

²⁰ SHin PHeexiroosi ayyo hagaadan yaagiis; “Neeni Xoossaa imuwaa miishshan shammanau qoppido gishshau, ne miishshai nenaara coo xayo. ²¹ Ne wozanai Xoossaa sintan suure gidenna gishshau, neeyyo hagan oosoi woi sohoi baawa. ²² Yaatada ha ne wozanaa iita qofaa gishshau, nagaraappe simma; geelladan ne wozanan de7iya iita qofaa Xoossai atto gaanaakkonne Xoossaa woossa. ²³ Aissi

giikko, neeni daro qanaatiyaa oiqqada nagaraa qashuwan de7iyooqaa taani be7ais” yaagiis.

²⁴ Yaagin Simooni PHeexiroosassinne Yohaannisassi zaaridi, “Intte giidobaappe issibainne tana gakkenna mala, intte tau Xoossaa woossite” yaagiis.

²⁵ PHeexiroosinne Yohaannisi markkattidoogaappenne Godaa qaalaa yootidoogaappe guyyiyan, guyye Yerusalaame simmidosona; simmiiddi Samaariyan de7iya daro qeeri katamatun wonggeliyaa mishiraachchuwa yootidosona.

Piliphphoosi Toophphiyaa Asa Gidiya Mureessaa Xammaqiis

²⁶ Godaa kiitanchchai Piliphphoosa, “Denddada Yerusalaameppe Gaaza efiya bazzo ogiyaakko ba; he ogee tohossa baggaara de7ees” yaagiis. ²⁷ Piliphphoosi denddidi biis. Hinddake giyo Toophphiyaa kaweesi biittaa haariya i miishsha ubbaakka naagiya Toophphiyaa asa issi mureessai de7ees; de7iyaagee goinnanau Yerusalaame biis. ²⁸ Parai goochchiyo gaariyan uttidi, Yerusalaameppe guyye simmiiddi, hananabaa yootiya Isiyaasa maxaafaa nabbabees.

²⁹ Geeshsha Ayyaanai Piliphphoosa, “He gaariyaakko shiqada hemetta” yaagiis.

³⁰ Yaagin Piliphphoosi woxxidi, hananabaa yootiya Isiyaasa maxaafaa mureessai nabbabishin siyidi a, “Neeni nabbabiyoogaa akeekai?” yaagiis.

³¹ Mureessai, “Tau odidi akeekissiya asi bannan waanidi akeekettii?” yaagiis; qassi banaara gaariyan kiyidi uttana mala, Piliphphoosa woossiis. ³² Mureessai nabbabiyo maxaafaa sohoi hagaadan yaagees;

“Dorssadan i shuhettanau laagettiis.

Dorssa marai ba ikisiyaa

meediyaagaa sinttan co77u giyoogaadan,

ikka ba doonaa pogibeenna.

³³ I kauyyidoogan au xillo pirdi xayiiis.

A de7oi ha sa7aappe pude ekettiichchido gishshau,

a zariyaabaa oonee yootanai?”

yaagees.

³⁴ Mureessai zaaridi Piliphphoosassi, “Hananabaa yootiyaagee haggaa obaa odii? Babaa odiiyye woi hara asabaa odii? Tau odarkkii” yaagiis. ³⁵ Yaagin Piliphphoosi zaaridi, Xoossaa maxaafaa i nabbabiyoosaappe doommidi, Yesuusabaa wonggeliyaa mishiraachchuwaappe ayyo yootiis.

³⁶ Eti ogiyaa oiqqidi biiddi, haattai de7iyoosaa gakkidosona; mureessai, “Haattaa haggaa be7a; xammaqettiyoogaa tana diggiyai aibee?” yaagiis.

³⁷ Piliphphoosi a, “Neeni ne kumetta wozanaappe amanikko, danddayaasa” yaagiis.

Yaagin i zaaridi, “Yesuus Kiristtoosi Xoossaa Na7a gidiyogaa taani ammanais” yaagiis.

³⁸ Gaaree eqqana mala mureessai azazin, inne Piliphphoosi naa77ai duge wodhdhidi, haattan gelidosona; gelin Piliphphoosi a xammaqiis. ³⁹ Eti haattaappe gaxaa kiyido wode, Godaa Ayyaanai Piliphphoosa liphphi oottidi, efi aggiis; naa77antuwwa mureessai Piliphphoosa be7ibeenna; shin ba ogiyaa ufaattiiddi biis. ⁴⁰ Piliphphoosi ba huuphiyau Azooxoosan de7iyoogaa eriiis; qassi Qiisaariyaa yaana gakkanaassikka, katama ubban yuuyiiddi wonggeliyaa mishiraachchuwwa yootees.

9

Saa7ooli Kiristtoosan Ammaniis

(Yesuusi Kiittidoogeetu Oosuwa 22:6-16; 26:12-18)

¹ SHin Saa7ooli Godaa kaalliyaageeta woranau manddiiddi, qeese ubbatu halaqaakko biis. ² Biidi Godaa ogiyaa kaalliya asata maccaageetanne attumaageeta demmikko, qachchidi Yerusalaame ehaanau, Damasqqon de7iya Aihuda woosa keettatussi dabddaabbiiyaa xaafanau a woossiis.

³ I biiddi, Damasqqo katamaa gakkana matidaashin, qoppennan saluwaappe wolqqaama poo7oi a yuuyi aadhdhidi poo7iis. ⁴ Poo7in Saa7ooli sa7an kunddidaashin, “Saa7oolaa Saa7oolaa, aissi tana waissai?” giya qaalaa siyiis.

⁵ Saa7ooli, “Ta Godau, neeni oonee?” yaagidi oichchiis.

Oichchin, “Taani neeni waissiyo Yesuusa. Boorai bana caddiya xam77aa qakkiyoogaadan, neeni qakkikko, nena qohaasa” yaagiis.

⁶ SHin Saa7ooli kokkoriiddinne garamettiiddi, “Ta Godau, taani ai oottanau koyai?” yaagiis.

Yaagin Godai a, “Denddada katamaa gela; neeni oottanau bessiyaabai neeyyo yaani odettana” yaagiis.

⁷ Saa7oolaara ogiyan biya asati ainne haasayennan eqqi bayidi, qaalaa siyoosona; shin oonanne be7ibookkona.

⁸ Saa7ooli sa7aappe denddin, a aiffee dooyettido wode, ainne xeellanau danddayibeenna; heгаа gishshau, eti a kushiyya oiqqidi goochchiiddi, Damasqqo gelissidosona. ⁹ Heezzu gallassa gakkanaassikka i xeellibeenna; ainne mibeenna; ainnekka uyibeenna.

¹⁰ Damasqqon issi Hanaaniyaa giyo kaalliyagee de7ees; Godai ajjuutan a, “Hanaaniyau” yaagiis.

Yaagin Hanaanee, “Ta Godau, hagan de7ais” yaagiis.

¹¹ Godai a, “Denddada Suure giyo ogiyaa baada, Yihudaa sooni issi Saa7oola giyo Xarsseeseppe yiida bitaniyaa koya; aissi giikko, i woossees. ¹² Qassi Hanaaniyaa giyo bitanee gelidi, Saa7ooli naa77anttuwaa xeellanaadan, ba kushiyaa a bolli wottiyoogaa ajjuutan be7iis” yaagiis.

¹³ Hanaanee zaaridi, “Ta Godau, Yerusalaamen ne geeshsha asaa bolli he bitanee ai keena iitabaa oottidaakko, taani daro asaappe siyaas. ¹⁴ Qassi Damasqqon ne sunntaa xeesiyaageeta ubbaa qachchanau, qeese halaqati au maataa immidosona” yaagiis.

¹⁵ SHin Godai a, “Saa7ooli Aihuda gidenna asaa sintan, kawotu sinttaaninne Israa7eela asaa sinttan, ta sunntaa erissanaunne taassi oottanau doorettida miishsha gidiyo gishshau, neeni ba. ¹⁶ Aissi giikko, ta sunntaa gishshau, i woqqaa waayettanau bessiyaakko, taani a bessana” yaagiis.

¹⁷ Yaagin Hanaanee biidi, soo gelidi, ba kushiyaa Saa7oola bolli wottidi, “Ta ishau Saa7oolaa, neeni yiyo ogiyan neessi beettida Yesuusi, neeni xeellana malanne Geeshsha Ayyaanai nenan kumana mala, tana kiittiis” yaagiis. ¹⁸ Sohuwaara, aibakko poqo malai Saa7oola aifiyaappe wodhdhin, Saa7ooli naa77anttuwaa xeelliis; qassi denddidi xammaqettiis. ¹⁹ Qumaa miidi gasttidi, Damasqqon de7iya kaalliyageetuura amarida gallassaa takkiis.

Saa7ooli Damasqqon Tamaarissiis

²⁰ Sohuwaara, “Yesuus Kiristtoosi Xoossaa Na7a” yaagidi, Aihuda woosa keettatun qaalaa yootiis.

²¹ Hegaa siyida ubbai garamettidi, “Hagee Yerusalaamen Yesuusa sunntaa xeesiyaageeta xaissiyaagaa gidenneeyye? Qassi eta qachchidi, qeese halaqatu sintti efaanaassi yibeenneeyye?” yaagidosona.

²² SHin Saa7ooli qaalaa yootiyo yotoi minni minnidi biis; Yesuusi qassi Kiristtoosa gidiyooagaakka i akeekissidi odido gishshau, Damasqqon de7iya Aihudati ayyo zaariyoobaa xayidosona.

²³ Daro gallassaappe guyyiyan, Aihudati shiiqidi, Saa7oola woranau zorettidosona. ²⁴ SHin Aihudati bana woranau qoppidoogaa Saa7ooli siyiis; eti a woranau qamminne gallassi katamaa penggiyaa naagoosona. ²⁵ SHin i erissiyo ashkkarati a qammi efidi, dirssaa huuphiyaara keeshiyan duge wottidosona.

Saa7ooli Yerusalaamen Tamaarissiis

²⁶ Saa7ooli Yerusalaame gakkido wode, erissiyo ashkkaratuura issippe gaittanau shiiqi be7iis; shin kaalliyaagaa i gididoogaa ubbai ammanennan ixxiidi, ayyo yayyidosona. ²⁷ SHin Barnnaabaasi Saa7oola Yesuusi kiittidoogeetukko efiis; efidi ogiyan Godaa i waanidi be7idaakko, ayyo Godai waatidi haasayidaakkonne qassi Saa7ooli Damasqqon Yesuusa sunttan yayyennan waatidi qaala yootidaakko, etau geeshshidi odiis. ²⁸ Saa7ooli Yerusalaamen yuuyiidinne Godaa Yesuusa sunttan yayyennan qaala yootiiddi, Yesuusi kiittidoogeetuura issippe de7iis. ²⁹ Qassi Saa7ooli Giriike qaala haasayiya Aihudatuura haasayeesinne palamettees; shin eti a woranau koyidosona. ³⁰ Ishantti heгаа siyidi, Saa7oola duge Qiisaariyaa efidi, Xarsseese yeddidosona.

³¹ Yihudan, Galiilaaninne Samaariyan ubban de7iya woosa keettati sarotettan de7idosona; qassi minnidosa; Godaassi yayyiyoogaaninne Geeshsha Ayyaanaa maaduwana heemetiiddi, goodankka dari dari biidosona.

PHexiroosi Lidaaninne Yoophphen Tamaarissiis

³² PHeexiroosi ubbasan yuuyiiddi, Lidan de7iya geeshsha asatukko qassi wodhdhiis. ³³ Wodhdhidi hegan hosppun laittaasappe silidi, arssan zin77idi de7iya issi Eeniya giyo bitaniyaa demmiis. ³⁴ PHeexiroosi Eeniya, “Eeniya, Yesuus Kiristoosi nena pattees; denddada ne hiixaa yegga” yaagiis. Yaagin sohuwaara denddi eqqiis. ³⁵ Lidaaninne Saaronan de7iya asai ubbai Eeniya be7idi, Godaakko simmiis.

³⁶ Yoophphe kataman issi Xaabito giyo ammaniyaara de7ausu; Xaabito giyoogee Giriike qaalan Dorqqo giyoogaa. A ba de7ido wode ubban lo77obaa oottaiddanne hiyyeesaa maaddaidda de7aasu. ³⁷ He wode a harggada haiqqin, asai i ahaa meeccidi, pooqiyaa pude kessidi zin77issiis. ³⁸ Lidi Yoophphessi mata; kaalliyaageeti PHeexiroosi Lidan de7iyooogaa Yoophphen siyidi, “Hayyanaa nuukko eesuwana yarkkii” yaagiyo kiitaa naa77u asatu bolli akko kiittidosona.

³⁹ Kiittin PHeexiroosi denddidi, etaara biidi gakkina, pooqiyaa pude a kessidi, kifiliyaa gelissidosona. Am77e maccaasati ubbai yeekkiiddinne Dorqqa etaara de7iyo wode oottido qamisettanne afalata ubbaa PHeexiroosa bessiiddi, a yuuyi aadhdhidi eqqidosa. ⁴⁰ PHeexiroosi eta ubbaa kare kessidi, gulbbatidi Xoossaa woossiis; qassi ahaakko simmidi, “Xaabitee, dendda” yaagiis; yaagin Xaabita ba aifiyaa dooyada PHeexiroosa be7ada, suura uttaasu. ⁴¹ PHeexiroosi o ba kushiyan maaddidi, denti essiis; hegaappe guyyiyan, ammaniyaageettanne am77eta xeesidi, paxidaaro etassi immiis.

⁴² Ha yohoi Yoophphe katama ubban laalettiiis; laalettin daro asai Godaa ammaniis. ⁴³ PHeexiroosi Yoophphen issi Simoona giyo galbbaa qaaciyaagaara daro gallassaa gam77iis.

10

PHeexiroosanne Qornneliyoosa

¹ Qiisaariyan ‘Xaaletu Olaasata’ geetettiya olanchchatuyyo issi mato halaqai Qornneliyoosa giyoogee de7ees. ² Qornneliyoosi Xoossaa daro ammaniya asanne ba so asa ubbaara issippe Xoossaassi goinniya asa; Aihuda hiyyeesaakka i daro maaddees; qassi Xoossaa ubba wode woossees. ³ Issi gallassi uddufun saate heeran, “Qornneliyoosaa” giya Xoossaa kiitanchchai baakko gelishin, Qornneliyoosi ajjuutan geeshshidi be7iis.

⁴ Qornneliyoosi yayyidi, kiitanchchaa tishshi ootti xeellidi, “Ta Godau, i aibee?” yaagiis.

Yaagin kiitanchchai zaaridi, hagaadan yaagiis; “Ne woosainne neeni hiyyeesaa maaddiyoogee Xoossaa sinttan hasayettanau saluwaa biis. ⁵ Ha77i Yoophphe asaa kiittada, PHeexiroosa giyo Simoona ehiissa. ⁶ PHeexiroosi abbaa doona keettaawaa galbbaa qaaciya Simoona sooni imatattettau uttiis; neeni oottanau bessiyaabaa i neeyyo odana” yaagiis.

⁷ Qornneliyoosi baassi yootida kiitanchchai bin, ba ashkkaratuppe naa77atanne Xoossaassi goinniya baappe shaahettenna wotaaddaratuppe issuwaa xeesidi, ⁸ etau ubbabaa odidi, eta Yoophphe kiittiis.

⁹ Wonttetta gallassi eti biidi, Yoophphe katamaakko matishin, PHeexiroosi usuppun saate heeran keettaa bollan dembbayidi oottidosaa Xoossaa woossanau kiyiis. ¹⁰ Qassi namisettidi, qumaa maanau koyiis; shin qumai ka77ishin, ajjuutaa be7iis. ¹¹ Saloi dooyettin, gita afala milatiyaabai oiddu baggaara ohettidi, sa7an wodhdhishin, PHeexiroosi be7iis. ¹² Hegan oiddu tohuwaara de7iya mehee, do7i, shooshshi, zareenne kafoi ubbi de7ees. ¹³ “PHeexiroosaa, dendda eqqada shukkada ma” giya qaalai akko yiis.

¹⁴ SHin PHeexiroosi, “Ta Godau, chii! Taani aibakko tunabaanne sheneyiyaabaa mulekka ma erikke” yaagiis.

¹⁵ Qassi naa77anttuwaa, “Xoossai geeshshidoogaa neeni tuna gooppa” giya qaalai akko yiis. ¹⁶ Heezzutoo hegaadan giis; hegaappe guyyiyan, sohuwaara he gita afala milatiyaagee pude saluwaa eketti aggiis.

¹⁷ PHeexiroosi ba be7ido ajjuutaa birshshettai ai gidanddeeshsha? yaagidi, ba wozana gidдон, “Laa hagee

aibee?” giishin, Qornneliyoosi kiittido asati Simoona keetta de7iyosaa lal77iiddi, a penggen eqqidosa. ¹⁸ Bantta qaalaa xoqqu oottidi, “PHeexiroosa geetettiya Simoona giyo imattai hegan de7ii?” yaagidi oichchidosona.

¹⁹ PHeexiroosi ajjuutan be7idobaa akeekanau qofan sheekkidaashin, Geeshsha Ayyaanai a, “Be7a, heezzu asati nena koyoosona; ²⁰ denddada wodhdha; taani eta kiittido gishshau, sirennan etaara ba” yaagiis.

²¹ PHeexiroosi asatukko wodhdhidi, “Intte koyiyoogee tana. Ai ekkana yiidetii?” yaagiis.

²² Eti, “Xoossaassi yayyiya xilloi Aihuda asa ubban daro bonchchettida mato halaqaa Qornneliyoosi, nena ba soo efiissidi, qaalaa neeppe siyana mala, Xoossaa geeshsha kiitanchchai ayyo yootiis” yaagidosona. ²³ Yaagin PHeexiroosi asata imattanau soo xeesiis.

Wonttetta gallassi, denddidi etaara biis; Yoophphe katan de7iya ishanttuppe issooti issooti aara issippe biidosona. ²⁴ Wonttetta gallassi, qiisaariyaa gakkidosona; Qornneliyoosi ba dabbotanne ba laggeta issippe xeesi shishshidi, PHeexiroosa naagees. ²⁵ PHeexiroosi gelana hanishin, Qornneliyoosi aara gaittidi, a sinttan kunddidi, assi goinniis. ²⁶ SHin PHeexiroosi, “Dendda! Taanikka ta huuphen asa” yaagidi a denttiis.

²⁷ PHeexiroosi Qornneliyoosaara haasayiiddi, soo geliis; i geliyo wode daro asai shiiqidaagaa demmidi, ²⁸ asaa, “Aihuda asi hara zariyaara issippetettan de7anau, woi gaittanau woga gidennaagaa intte huuphen ereeta; shin taani oonanne tuna woi sheneyiyaabaa geenna mala, Xoossai tana bessiis. ²⁹ Hegaa gishshau, intte taassi kiittin, palami bannan yaas. Ha77i, ‘Tana aissi ehiissidetii?’ yaagada inttena oichchais” yaagiis.

³⁰ Qornneliyoosi hagaadan yaagiis; “Taani hachchi oiddu gallassaappe kase ha saaten uddufun saate woosaa ta sooni Xoossaa woossishin, PHooliya maayuwaa maayida asi ta sinttan eqqidi, ³¹ tana, ‘Qornneliyoosaa, Xoossai ne woosaa siyiis; neeni hiyyeesaa maaddiyooogaakka hassayiis. ³² Simmi asa Yoophphe kiittada, Simoon PHeexiroosa giyoogaa xeesissa; Simoon PHeexiroosi Simoona giyo galbbaa qaaciya bitaniyaa sooni abbaa doonan imattatettaa uttiis’ yaagiis. ³³ Hegaa gishshau, taani neekko sohuwaara kiittaas; neeninne yaada loittadasa; simmi neeni nuuyyo yootanau Xoossai nena azazidobaa ubbaa siyanau ha77i nuuni ubbaikka hagan Xoossaa sinttan de7oos” yaagiis.

34-35 PHeexiroosi haasayaa hagaadan yaagidi doommiis; “Xoossai asa som77o xeellenna; shin dere ubban baassi yayyiyaagaanne xillo ooso oottiyaagaa galatiyoogaa taani tumu akeekaas. 36 Xoossai asa ubbaa Godaa Yesuus Kiristtoosa baggaara, sarotettaa yootiiddi, ha wonggeliyaa mishiraachchuwaa Israa7eela asaassi kiittidoogaa intte ereeta. 37 Yohaannisi qaalaa yootido xinqqatiyaappe guyyiyan, Galiilappe doommidi, Yihudaa biitta ubban hanidabaa intte ereeta. 38 Xoossai Naazireeta Yesuusa Geeshsha Ayyaanaaninne wolqqan tiyiis; Xoossai aara de7iyo gishshau, lo77obaa i oottiiddinne xalahe halaqaassi haarettida ubbaa pattiiddi yuuyiis.

39 “Aihuda biittaanninne Yerusalaamen i oottido ubbabaassi nuuni markka. Eti masqqaliyaa bolli misimaariyan xishi kaqqidi, a woridosona. 40 SHin Xoossai heezzantto gallassan haiquwaappe a denttidi bessiiis. 41 Xoossai koiro doorido markkata nuna, a bessiiippe attin, asa ubbaa gidenna; haiquwaappe i denddidoogaappe guyyiyan, nuuni aara midanne uyida. 42 Xoossai wonggeliyaa mishiraachchuwaa asaassi nuuni yootanaunne, paxa de7iyaageetu bollaanninne haiqqidaageetu bollan pirddanau i sunttidoogee Yesuusa gididoogaa nuuni markkattanau nuna azaziis. 43 Xoossai aani ammaniya ubbaa nagaraa a sunttan atto gaanaagaa hananabaa yootiya ubbati markkattoosona” yaagiis.

Aihuda Gidenna Asati Ammanidi Geeshsha Ayyaanaa Ekkidosona

44 PHeexiroosi biron he yohuwaa yootishin, qaalaa siyiya ubbaa bolli Geeshsha Ayyaanai wodhdhi aggiis. 45 PHeexiroosaara Yoophpheppe yiida, ammaniya qaxxarettida Aihuda ubbati Aihuda gidennaageetu bollankka Geeshsha Ayyaanaa imoi gukkido gishshau garamettidosona. 46 Aissi giikko, eti dumma dumma qaalan haasayishiininne Xoossaa gitatettaa sabbishin siyidosona.

He wode PHeexiroosi zaaridi, 47 “Hageeti qassi nunadan Geeshsha Ayyaanaa ekkidaageeti xammaqettennaadan, haatta eta digganau danddayiyai oonee?” yaagiis. 48 Eti Yesuus Kiristtoosa sunttan xammaqettana mala, eta azaziis; hegaappe guyyiyan, eti banttanaara amarida gallassaa uttana mala, a woossidosona.

11

PHeexiroosi Aihuda Gidenna Asaappe Ammanidaageetu Soo Aibissi Gelidaakko Yootiis

1 Yesuusi kiittidoogeehinne Yihudaa ubban de7iya ishantti, Aihuda gidennaageetikka Xoossaa qaalaa ekkidoogaa siyidosona. 2 PHeexiroosi Yerusalaame biido wode, qaxxarettida

asati aara palamettidi, ³ a, “Neeni qaxxarettibeennaageetukko gelada, etaara qumaa maadasa” yaagidosona.

⁴ SHin PHeexiroosi hanidabaa koiruwaappe doommidi, maaran maaran hagaadan yaagidi yootiis; ⁵ “Taani Yoophphe kataman Xoossaa woossishin, tau wozanai dammin, ajjuutaa be7aas; gita afala milatiyaabai oiddu baggaara ohettidi, saluwaappe wodhdhidi, taakko yiis. ⁶ Hegaa giddo taani tishshi oottada xeelliyo wode, oiddu tohoi de7iyo mehiyaa, do7aa, shooshshaa, zariyaanne kafuwaa be7aas. ⁷ Qassi, ‘PHeexiroosaa, dendda; shukkada ma’ giya qaalaa taani siyaas.

⁸ “SHin taani, ‘Ta Godau, chii! Tunabai woi sheneyiyaabai mulekka ta doonaakko shiiqi erenna’ gaas.

⁹ “Qaalai saluwaappe naa77anttuwaakka, ‘Xoossai geeshshidoogaa neeni tuna gooppa’ yaagidi taassi zaariis.

¹⁰ “Hegee heezzutoo hanin, wurssettan ubbabai saluwaa pude gooshettiis. ¹¹ Hegaa peeshshankka heezzu asati Qiisaariyaappe taakko kiitettidi, taani de7iyo keettaa gakki aggidosona. ¹² Gakkin taani sirennan etaara baana mala, Ayyaanai taassi yootiis. Qassi ha usuppun ishantti Yoophpheppe tanaara Qiisaariyaa bin, nuuni Qornneliyoosa soo gelida. ¹³⁻¹⁴ Kiitanchchai ba sooni eqqidi bana, ‘PHeexiroosa geetettiya Simoona xeesanau asa Yoophphe kiitta; neeninne ne keettaa asai ubbai attiyo qaalaa i neeyyo yootana’ gidoogaa Qornneliyoosi waatidi siyidaakko, nuussi odiis.

¹⁵ “Odin taani haasayanau doommiyoogan Geeshsha Ayyaanai koiro nu bolli wodhdhidoogaadan, eta bollikka wodhdhi aggiis. ¹⁶ Godai, ‘Yohaannisi haattan xammaqiis; shin intte Geeshsha Ayyaanan xammaqettana’ yaagido qaalai taassi hassayettiis. ¹⁷ Xoossai nuussi Godaa Yesuus Kiristtoosa ammanidaageetussi immido imuwaa malaa Aihuda gidennaageetussikka qassi immikko, simmi Xoossaa digganau taani oonee?” yaagiis.

Ammaniyaageeti Anxxookiyaa Kataman “Kiristtaane” Geetettidosona

¹⁸ Eti haggaa siyido wode bantta palamaa aggidi, “Yaatin, Xoossai Aihuda gidennaageetikka qassi nagaraappe simmidi de7anaadan, eta qaadiis” yaagidi Xoossaa galatidosona.

¹⁹ Isxxifaanoosa bolli gakkida waayiyaa geedon laalettida ammaniyaageeti qaalaa Aihudatu xalaalaappe attin, haraassi issuwaassinne odennan, Pinqqe, Qophphiroosanne Anxxookiyaa gakkanaashin yuuyidosona. ²⁰ SHin Qophphiroosappenne Qareenappe yiida issi issi ammaniya asati Anxxookiyaa biidi, Godaa Yesuusa wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootiiddi, Giriike asaassikka

yootidosona. ²¹ Godaa wolqqai etaara de7ees; qassi daro asai ammanidi, Godaakko simmiis.

²² Ha yohoi Yerusalaamen de7iya woosa keettaa asaassi siyettin, woosa keettaa asai Barnnaabaasa Anxxookiyaa kiittiis. ²³ Barnnaabaasi Anxxookiyaa biido wode, Xoossaa aaro kehatettaa oosuwaa be7idi ufaiittiis; eti ubbaikka Godan bantta kumetta wozanaappe minnidi de7anaadan, eta zoriis. ²⁴ Aissi giikko, Barnnaabaasi Geeshsha Ayyaanainne ammanoi kumido lo77o asa; yaanin daro asai Godaa ammaniis.

²⁵ Hegaappe guyyiyan, Barnnaabaasi Saa7oola koyanau Xarsseese biis. ²⁶ Biidi Saa7oola demmido wode, Anxxookiyaa ehiis. Barnnaabaasinne Saa7ooli woosa keettaa asaara issi laitta kumettaa uttidi, daro asaa taaarissidosona; kaalliyaageeti Anxxookiyan Kiristaane geetettidi, koiro xeesettidosona.

²⁷ Hananabaa yootiyaageeti Yerusalaameppe Anxxookiyaa he wode wodhdhdidosona. ²⁸ Eta giddoppe Agaaboosa giyoogee denddidi, sa7a ubban gita namisai denddanaagaa Ayyaanaa wolqqan hananabaa yootiis; hegee hanidoogee Qalaudeyoosa kawotettaa wodiyaana. ²⁹ Kaalliyaageeti huuphiyan huuphiyan bantta wolqqaa keenaa miishshaa peeridi, Yihudan de7iya bantta ishanttussi maaduwaa yeddanaau qofaa qachchidosona. ³⁰ Eti hegaadan oottidi, miishshaa Barnnaabaasa bollinne Saa7oola bolli woosa keettaa cimatussi yeddidosona.

12

Woosa Keettan Hanttaara Yedetai Doommiis

¹ Kawoi Heeroodisi he wode woosa keettaa asaappe amaridaageeta waisuwa doommiis. ² Doommidi Yohaannisa ishaa Yaaqooba bisuwan worissiiis. ³ Hegee Aihudata ufaissidoogaa be7idi, gujjidi PHeexiroosakka oiqqiis; hegee Paasikaa Baalaa bonchchiyo gallassatuuna. ⁴ PHeexiroosa oiqqidi qachchiis. Paasikaa bonchchiyo gallassatuppe guyyiyan, dere asaa sintti aattanau qoppidi, oiddu oiddu wotaaddarati a naaganaadan, tammanne usuppun wotaaddaratussi aattidi immiis. ⁵ Hegaa gishshau, PHeexiroosi qasho keettan naagetees; shin woosa keettaa asai ayyo minttidi Xoossaa woossees.

Kiitanchchai PHeexiroosa Qasho Keettaappe Kessiis

⁶ Heeroodisi PHeexiroosa asaa sintti aattanau qoppanaappe kase qammi, PHeexiroosi naa77u sanssalatan qashettidi, naa77u wotaaddaratuppe gidduwan xiskkees; naagiyaageetikka qasho keettaa penggen eqqidi naagoosona. ⁷ Akeekennan de7ishin, Godaa kiitanchchai hegan eqqi

aggiis; qasho keettanka poo7oi poo7i bayiis. Kiitanchchai PHeexiroosa miyyiyaa dechchi beegotissidi a, “Elle dendda” yaaggiis; sohuwaarakka sanssalatai a kushiyaappe wodhdhi aggiis. ⁸ Kiitanchchai a, “Ne suriyaa gixxa; ne caammaakka wotta” yaagin, PHeexiroosi hegaadan oottiis; oottin kiitanchchai, “Ne afalaa maayada tana kaalla” yaaggiis.

⁹ PHeexiroosi qasho keettaappe kiyidi, kiitanchchaa kaalliis; ayyo ajjuutaa be7iyoojaa misatiisippe attin, kiitanchchai oottiyoobai tuma gididoogaa eribeenna.

¹⁰ Kiitanchchainne PHeexiroosi koiro wotaaddaraappenne naa77anto wotaaddaraappe aadhdhidi, katamaa efiya birata penggiyaakko gakkidosona; gakkinn penggee etassi barkka dooyetti aggiis; eti kiyidi issi ogiyaara biishin, kiitanchchai sohuwaara PHeexiroosappe shaahetti bayiis.

¹¹ PHeexiroosi bana gakkidabaa akeekidi, “Tana Godai ba kiitanchchaa kiittidi, Heeroodisa kushiyaappenne Aihuda asai naagi uttido ubbabaappe ashshidoogaa ha77i tumu er-aas” yaaggiis.

¹² I hegaa akeekido wode, daro asai issippe shiiqidi Xoossaa woossiyoojaa, Marqqoosa giyo Yohaannisa aayee Mairaami soo biis. ¹³ Biidi penggen xeesin, issi Roodo giyo ashkkariyaa dooyanau yaasu. ¹⁴ Rooda PHeexiroosa qaalaa gididoogaa erido wode, bana ufaissin, kariyaa dooyennan guyye woxxada, PHeexiroosi karen eqqidoogaa asaassi odaasu.

¹⁵ Odin asai o, “Hannee neeni gooyaasa” yaaggiis. Rooda PHeexiroosa gididoogaa geeshshada odaasu. Eti, “Hegee a kiitanchchaa” yaagidosona.

¹⁶ SHin PHeexiroosi karen xeeqidi aggennan ixxin, asai kariyaa dooyidi, a be7idi garamettiis. ¹⁷ SHin eti co77u gaana mala, PHeexiroosi ba kushiyan malaatidi, Godai qasho keettaappe a waati kessidaakko, etassi qonccissi yootidi, “Hagaa Yaaqoobassinne ishanttussi yootite” giidi, kiyidi harasaa biis.

Heeroodisa Haiquwaa

¹⁸ Sa7ai wonttido wode, PHeexiroosi au biichchidaakko gin wotaaddaratu giddon daro wocamai kiyiis. ¹⁹ Heeroodisi PHeexiroosa Lal77issin, i xayido wode, naagiyaageeta qoridi, eta worana mala azaziis; hegaappe guyyiyan, Yihudaappe Qiisaariyaa wodhdhidi, hegan amarida wodiyaattiis.

²⁰ Heeroodisi Xiirooosa asaassinne Sidoona asaassi daro hanqqettiis; hanqqettin eta biittai kattaa Heeroodisa biittaappe demmiyo gishshau, eti issippe gididi, a keettaa halaqaa Bilasxxoosa bantta exa oottidi, sigaa woossanau Heeroodisakko biidosona.

²¹ Heeroodisi sunttettido gallassi, ba kawotettaa afalaa maayidi, kawotaa araatan uttidi, asaassi haasayiis. ²² Asai, “Hagee Xoossaa qaala; asa qaala gidenna” yaagidi qaalaa xoqqissidi haasayiis. ²³ Heeroodisi Xoossaa bonchchibeenna gishshau, sohuwaarakka Godaa kiitanchchai a dechchin, guxuniyan meetettidi, haiqqi bayiis.

²⁴ SHin Xoossaa qalalai dicceesinne dari dari bees.

²⁵ Barnnaabaasinne Saa7ooli bantta oosuwaa polidi, Marqqoosa giyo Yohaannisa banttanaara ekkidi, Yerusalaameppe simmidosona.

13

Barnnaabaasinne Saa7ooli Geeshsha Ayyaanai Doorin, Tamaarissanau Kiitettidosona

¹ Anxxookiyan de7iya woosa keettan hananabaa yootiyaageetinne tamarissiyaageeti de7oosona; eti Barnnaabaasa, Karetta giyo Simoona, Qareenappe yiida Luqiyooosa, biittaa haariya Heeroodisaara diccida Minaahanne Saa7oola. ² Eti Godaassi goinnishiinne xoomishin, Geeshsha Ayyaanai, “Taani xeesido oosuwaassi Barnnaabaasanne Saa7oola tau kessite” yaagiis.

³ Yaagin eti xoomidoogaappenne woossidoogaappe guyyiyan, bantta kushiya Barnnaabaasa bollinne Saa7oola bolli wottidi, eta yeddidosona.

Barnnaabaasinne Sa7ooli Qophphiroosa Biidosona

⁴ Hegaa gishshau, Geeshsha Ayyaanai eta kiittin, Seluwuqiya wodhdhidosona; hegaappe markkabiyan gelidi, Qophphiroosa haruuruwaa biidosona. ⁵ Eti Silmmaana gakkidi, Aihuda woosa keettatun Xoossaa qaalaa yootidosona; eta maaddanau Yohaannisi etaara de7ees.

⁶ Eti Qophphiroosa haruuruwaa muleera PHaafu gakkanaassi yuuyidi, hananabaa yootiya issi word-danchchaa, Aihuda asa Bar-Yesuusa giyo shareechchuwaa demmidosona. ⁷ He shareechchoi deriyaa haariya Sarggiyoosa PHauloosa giyo akeekanchcha bitaniyaara de7ees. Sarggiyoosa PHauloosi Barnnaabaasanne Saa7oola baakko xegidi, Xoossaa qaalaa siyanau koyiis. ⁸ SHin shareechchuwaa Eliimaasi (Giriike qalan hegee a sunttaa) deriyaa haariyaagaa ammanuwaa digganau koyidi, eta haasayaa phalqqiis.

⁹ SHin PHauloosa giyo Saa7ooli banan Geeshsha Ayyaanai kumin, shareechchuwaa tishshi ootti xeellidi, ¹⁰ a, “Laa ha xalahe halaqaa na7au, gene ubbainne iitatetta ubbai kumidoogoo, xillotetta ubbau morkkiyau, Godaa ogiyaa suuriyaa geellayiyooogaa aggikkii? ¹¹ Be7a; ha77i Godaa kushee ne bolli

de7ees; neeni qooqe gidana; amarida wodee gakkanaashin, awaa poo7uwaa be7akka” yaagiis.

Yaagin sohuwaara ciggaarainne xumai a aifiyaa goozin, ba kushiya oiqqidi, kaalettiya uraa koyiiddi yuuyiis. ¹² He wode deriyaa haariyaagee hegaa be7ido wode, Godai taaarissiyoogan garamettidi ammaniis.

Barnnaabaasinne PHauloosi PHisddiyan De7iya Anxxookiyaa Biidosona

¹³ PHauloosinne aara de7iyaageeti PHaafuppe denddidi, PHinifiliyan de7iya PHergge markkabiyan biidosona; Yohaannisi etappe shaahettidi, Yerusalaame simmiis. ¹⁴ SHin eti PHerggeppe aadhdhidi, PHisddiyan de7iya Anxxookiyaa gakkidosona; Sambbata gallassan Aihuda woosa keettaa gelidi uttidosona. ¹⁵ Muuse higgeenne hananabaa yootiyaageetu maxaafai nabbabettidoogaappe guyyiyan, Aihuda woosa keettaa halaqati, “Nu ishanttoo asaa minttettiya qalalai inttessi de7ikko, asau haasayerkketii” yaagidi etassi kiittidosona.

¹⁶ PHauloosi denddi eqqidi, ba kushiyan malaatidi, ha-gaadan yaagiis; “Israa7eela asatoo, Xoossaassi yayyiyaageetoo siyite. ¹⁷ Ha Israa7eela asaa Xoossai nu aawata dooridi, Gibxxe biittan imattatettan eti de7ishin, eta darissiiis; ba gita wolqqankka Gibxxe biittaappe eta kessiiis. ¹⁸ Bazzuwan oitamu laitta keenaa nu aawata i danddayiis. ¹⁹ Kanaane giyo biittan Aihuda gidenna laappun zareta xaissidi, eta biittaa ba asaa laatissiiis. ²⁰ Hegaappe guyyiyan, hananabaa yootiya Sameela wodiya gakkanaas, oiddu xeetanne ishatamu laitta keenaa daannata etassi immiis. ²¹ Hegaappe guyyiyan, eti banttassi kawo immana mala woossin, Xoossai Biniyaama zariyaappe Qiisa na7aa Saa7oola oitamu laittau kawotana mala, etassi immiis. ²² Xoossai Saa7oola shaaridoogaappe guyyiyan, eta bolli Daawiti kawotana mala, a denttiis; Daawitabaa markkattiiddi, ‘Taani koyiyo ubbabaa ta wozanadan oottiya Isseyi na7aa Daawita demmaas’ yaagiis.

²³ “Xoossai, ‘Taani Daawita zariyaappe Israa7eela asaa ashshiyaagaa ehaana’ giidoogaadankka, Yesuusa ehiis. ²⁴ Yesuusi yaanaappe kase Israa7eela asai ubbai bantta nagaraappe simmidi xammaqettana mala, Yohaannisi qaalaa yootiis. ²⁵ Qassi Yohaannisi ba oosuwaa wurssana haniiddi asaa, ‘Tana oona giidi qoppeetii? Taani intte naagiyoogaa gidikke; shin be7ite, a tohuwaa caammaa birshshanaukka taassi bessennaagee taappe guyyeera yees’ yaagiis.

²⁶ “Ta ishatoo, Abrahaama zaretoo, qassi hagan Aihuda gidennaageetoo Xoossaassi yayyiyaageetoo, ha atotettaa qalalai

nuussi kiitettiin. ²⁷ Aissi giikko, Yerusalaamen de7iya asainne eta halaqati Yesuusanne Sambbata gallassa ubban nababettiya hananabaa yootiyaageetu qaalaa akeekibeenna gishshau, a bolli pirddidi, hananabaa yootiyaageetu qaalaa polidosona. ²⁸ Yesuusa worissanau issi gaasoikka etau beetennan ixxin, PHilaaxoosi a worana mala woossidosona.

²⁹ “Eti Yesuusabai Xoossaa maxaafan xaafettidaagaa ubbaa polido wode, masqqaliyaappe a wottidi moogidosona. ³⁰ SHin Xoossai haiquwaappe Yesuusa denttiis. ³¹ Denttin i banaara Galiilappe Yerusalaame yiidaageetussi darotoo beettiis eti ha77i abaa asaassi markkattoosona.

³² “Xoossai nu aawatussi immana giido wonggeliyaa mishi-raachchuwaa nuuni inttessi yootoos. ³³ Daawita Mazamuriyaa Maxaafan naa77antto miraafiyan, ‘Neeni ta Na7aa.

Hachchi taani ne Aawaa gidaas’ geetettidi xaafettidoogaadan, Xoossai Yesuusa denttidi, nu aawatussi immana giidoogaa nuussi eta naatussi poliis. ³⁴ Naa77anttuwaa i haiqqenna mala, haiquwaappe a denttidoogaassi Xoossai, ‘Taani Daawitayyo immana giido ammanettida geeshsha anjuwaa inttessi immana’ yaagidi haasayis. ³⁵ Hegaa gishshau, Mazamure Maxaafan harasan qassi, ‘Ne Geeshsha Na7aa ahaakka musissakka’ yaagees. ³⁶ Aissi giikko, Daawiti ba wodiyan Xoossaa qofaa oottidoogaappe guyyiyan haiqqidi, ba aawatuura mogettidi musiis. ³⁷ SHin Xoossai haiquwaappe denttidoogee musibeenna.

³⁸⁻³⁹ “Hegaa gishshau, ta ishato, nagara atto geetta intteyyo Yesuusa baggaara odettidoogeenne, Muuse higgiiyan xillanau intteyyo danddayettenna ubbabaappe aani ammaniya ubbai xillanaagee intteyyo eretto. ⁴⁰ Hegaa gishshau, hananabaa yootiyaageeti giidoogee intte bolli gakkenna mala naagettite;

⁴¹ ‘Xoossai giidobaa qilliicciyaageetoo, be7ite; harai atto issi urai inttessi yootiyaakkokka, intte ammanenna oosuwaa taani intte wodiyan oottiyo gishshau, poora giite; haiqqite’ yaagidosona” yaagiis.

⁴² PHauloosinne Barnnaabaasi Aihuda woosa keettaappe kiyishin, asai eta naa77antto Sambbatankka heгаа gujjidi yootana mala woossiis. ⁴³ SHiiqoi laalettidoogaappe guyyiyan, daro Aihudatinne Aihudatu ammanuwan gelidi Xoossau yayyiya daroti, PHauloosanne Barnnaabaasa kaalidosona; kaallin Yesuusi kiittidoogeeti Xoossaa aaro kehatetan minnidi de7ana mala, etau yootidi minttettidosona.

⁴⁴ Naa77antto Sambbatan amarida asatuppe attin, kata-maa asai ubbai Xoossaa qaalaa siyanau shiiqiis. ⁴⁵ SHin Aihudati daro asaa be7ido wode, PHauloosa qanaatidosona; a haasayaa PHalqqidi, a cayidosona.

⁴⁶ PHauloosinne Barnnaabaasi xalidi, “Xoossaa qaalai kasetidi intteyyo odettanau koshshees; shin qaalaa intte ixido gishshaunne merinaa de7uwaa ekkanau inttessi bessenna giidi, intte intte huuphiyan pirddido gishshau, be7ite, nuuni Aihuda gidennaageetukko simmeettes.

⁴⁷ Aissi giikko, Godai nuna,

‘Asai ubbai intte baggaara attana mala,

inttenu taani Aihuda gidennaageetussi poo7o oottaas’
yaagidi azaziis” yaagidosona.

⁴⁸ Aihuda gidennaageeti heгаа siyido wode, ufaittidi Xoos-saa qaalaa bonchchidosona; qassi merinaa de7uwaassi doorettida ubbaikka ammanidosona.

⁴⁹ Godaa qaalai he biitta ubbaa gakkiiis. ⁵⁰ SHin Aihudati Xoossau goinniya bonchchettida maccaasatanne kataman de7iya gita asata PHauloosa bollinne Barnnaabaasa bolli denttettin, asati eta yedetaa doommidi, bantta biittaappe kessidosona. ⁵¹ SHin Yesuusi kiittidoogeeti eta ixxiyoogaassi malaata gidana mala, bantta tohuwaappe baanaa shocidi, Iqooniyoone katamaa biidosona. ⁵² Qassi Anxxookiyan de7iya kaalliyaageetunkka Geeshsha Ayyaanainne ufaissai kumees.

14

PHauloosinne Barnnaabaasi Iqooniyoone Biidosona

¹ Kaseegaadanka PHauloosinne Barnnaabaasi Iqooniyoonen Aihudatu woosa keettaa gelidi, qaalaa yootidosona; yootin daro Aihudatinne Aihuda gidennaageeti ammanidosona. ² SHin ammanibeenna Aihudati Aihuda gidennaageetu wozanaa laammidi, ishanttu bolli hanqetissidosona. ³ Yesuusi kiittidoogeeti hegan daro wodiyaа gam77idosona; eti Godaabaa yayyennan yootidosona; yootin Godai malaataanne oorattabaa eti oottana mala, etau wolqqaa immidoogan ba aaro kehatettaa qaalaabai tuma gididoogaa markkattiis. ⁴ SHin katamaa asai shaahettidi, baggai Aihudatukko, baggai Yesuusi kiittidoogeetukko simmiis.

⁵ Aihuda gidennaageetinne Aihudati bantta halaqatuura issippe Yesuusi kiittidoogeeta qohanaunne shuchchan caddanau qoppido wode, ⁶ Yesuusi kiittidoogeeti heгаа eridi, Lisxxiranne Daribe giyo Liqaa7ooniyaa katamatanne eta heeran de7iya biittaa baqatidosona; ⁷ baqatidi, hegan wongeliyaa mishiraachchuwaa yootoosona.

⁸ Ba aayee uluwaappe yelettoosappe doommidi, naa77u tohoi silin, mulekka hemettenna issi bitanee Lisxxiran de7ees. ⁹ He bitanee PHauloosi yootishin siyees; PHauloosi a tishshi ootti xeelliyo wode, paxanau ayyo ammanoi de7iyooгаа be7idi, ¹⁰ qaalaa xoqqissidi a, “Sitti gaada ne tohuwan eqqa” yaagiis; yaagin guppi denddidi, hemetaa doommiis.

¹¹ PHauloosi oottidoogaa asai be7idi, ba qaalaa Liqaa7ooniyaa qaalan xoqqu oottidi, “Xoossati asa milatidi nuukko wodhdhidosa” yaagiis. ¹² Asai Barnnaabaasa, “Diyaa” giidi, PHauloosi haasayaassi waannatiyo gishshau, a, “Hermmeesa” giidi sunttiis. ¹³ Beeta Maqidasee katamaa matan de7iyo Diyaa qeeseenne asai korimatanne alleeqo ciishshata Yesuusi kiittidoogeetussi yarshshuwaa yarshshanau koyidi, pengge ehiidosona.

¹⁴ SHin Yesuusi kiittido Barnnaabaasinne PHauloosi hegaa siyido wode bantta maayuwaa pooshshidi, asaa giddo woxxiiddi, ¹⁵ bantta qaalaa xoqqu oottidi, hagaadan yaagidosona; “Asau, haga aissi ootteeti? Nuunikka inttenadan merettida asa; ha pattenna yohuwaappe saluwaanne sa7aa, abbaanne eta giddon de7iyya ubbabaa medhdhida de7o Xoossaakko intte simmana mala, inttessi nuuni wonggeliyaa mishi-raachchuwaa yootoos. ¹⁶ I beni asaa zare ubbaa bantta ogiyaa baana mala yeddi bayiis. ¹⁷ Intteyyo iraa saluwaappe bukissees; kattaakka i wodiyan immees; qassi qumaa immidi, inttena daro ufaissees; yaatidi intteyyo lo77obaa oottiiddi, ubba wodekka bau markka xayibeenna” yaagidosona. ¹⁸ Yesuusi kiittidoogeeti hegaa giidi, banttayyo asai yarshshenna mala, tuggatidi diggidosona.

¹⁹ Anxxookiyaappenne Iqooniyooneppe yiida Aihudati asaa bantta baggi zaaridi, shuchchan PHauloosa caddidosona; etau haiqqidabaa milatin, katamaappe gaxi a goochchidosona. ²⁰ SHin kaalliyageeti a lanqqiyan yuuyi aadhdhidi eqqidaashin, i denddidi, katamaa geliis. Wontetta gallassi Barnnaabaasaara issippe Daribe biis.

PHauloosinne Barnnaabaasi Sooriyan De7iyya Anxxookiyaa Simmidosona

²¹⁻²² Eti Daribe kataman wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootidi, daro asai Yesuusa ammanana mala oottidoogaappe guyyiyan, Lisxxira, Iqooniyooneenne Anxxookiyaa simmidosona; simmidi hegan kaalliyageeta minttettiiddinne eti ammanuwan minnidi de7ana mala zoriiddi, “Nuuni Xoossaa kawotettaa gelanau daro waayettana bessees” yaagidosona. ²³ Qassi woosa keettatussi huuphiyan huuphiyan cimata dooridi, xoomidoogaappenne woossidoogaappe guyyiyan, eti ammanido Godaassi eta hadaraa immidosona.

²⁴ PHisddiyaa biittaappe aadhdhidi, PHinifiliyaa yiidosona; ²⁵ PHerppen qaala yootidoogaappe guyyiyan, Axaaliyaa wodhdhidosa. ²⁶ Hegaappe eti bantta polido oosuwa gishshau, asai eta hadaraa Xoossaa aaro kehatettau immido Anxxookiyaa Markkabiyan simmidosa.

²⁷ Simmidi Anxxookiyaa gakkido wode woosa keettaa asaa shiishshidi, Xoossai banttanaara issippe oottido ubbabaanne, Aihuda gidenna asai ammanana mala, etau pengiyaa dooyidoogaa, asau yootidosona. ²⁸ Yaatidi hegan kaalliyageetuura daro wodiya gam77idosona.

15

Yerusalaame SHiiquwaa

¹ Issi issi asati Yihudaappe Anxxookiyaa wodhdhidi, “Muuse wogaadan, intte qaxxarettennabaa gidikko, attanau danddayekketa” yaagidi ishannta tamarissuwaa doommidosona. ² PHauloosinne Barnnaabaasi etaara daro ooyettidi palamettin, Anxxookiyan de7iya issi issi hara asati he palamaa gishshau, PHauloosaaranne Barnnaabaasaara Yerusalaame biidi, Yesuusi kiittidoogeetuuranne cimatuura gaittanau qofai qashettiis.

³ Woosa keettaa ogiyan eta maaddishin, Aihuda gidennaageeti Xoossaakko simmidoogaa yootiiddi, Pinqqeeranne Samaariyaara aadhdhidosa; hegee ishannta ubbaa daro ufaissiis. ⁴ Eti Yerusalaame gakkido wode, woosa keettaa, Yesuusi kiittidoogeetinne cimati eta mokkidosa; mokkin Xoossai banttanan oottidobaa ubbaa odidosona. ⁵ SHin Parisaawetu baggappe ammanida issi issi asati denddi eqqidi, “Intte eta qaxxaranaunne Muuse higgiiyaa naagana mala azazanau bessees” yaagidosona.

⁶ Yesuusi kiittidoogeetinne cimati heгаа zorettanau shiiqidosa. ⁷ Keehi haasayidoogaappe guyyiyan, PHeexiroosi denddi eqqidi, eta hagaadan yaagiis; “Ta ishato, Aihuda gidennaageeti wonggeliyaa mishiraachchuwa qaala ta doonaappe siyidi ammanana mala, tana Xoossai intte gid-doppe beni dooridoogaa intte ereeta. ⁸ Asa wozana eriya Xoossai Geeshsha Ayyaanaa nuussi immidoogaadan, etasikka immidi tumayiis. ⁹ Eti ammanido gishshau, i eta wozanaa geeshshidi, nu gidduwaaninne eta gidduwan dummatettaa wottibeenna. ¹⁰ Hega gishshau, nu aawatinne nuuni tookkanau danddayibeenna qambbaraa kaalliyageetu morggiyan wottidi, ha77i intte aissi Xoossaa paacceetii? ¹¹ SHin Godaa Yesuus Kiristtoosa aaro kehatettan eti attidoogaadan, nuunikka attidoogaa ammanoos” yaagiis.

¹² Asai ubbai co77u giidi, Barnnaabaasinne PHauloosi Aihuda gidenna asaa giddon bantta baggaara Xoossai oottido malaataanne oorattabaa ubbaa yootishin siyees.

¹³ Eti haasayaa wurssidoogaappe guyyiyan, Yaaqoobi hagaadan yaagidi zaariis; “Ishatoo, taani giyoogaa siyite. ¹⁴ Xoossai Aihuda gidennaageetu gidloppe bau haniya asaa ekkana Aihuda gidennaageetuyyo koiro waatidi qoppi-daakko Simooni yootiis. ¹⁵⁻¹⁸ Hananabaa yootiyaageetu qaalai hagaara giigees; Godai daro wodiyaappe doommidi, asaa haggaa erissidi, Xoossaa maxaafan hagaadan yaagiis;

‘Hagaappe guyyiyan, sa7an de7iya
hara asai ubbainne tabaa gidanau
taani xeesido Aihuda gidenna asai ubbai
Godaa koyana mala, taani simmana.
Taani kolettidi kunddida keettadan
hanida Daawita kawotettaa denttana.
Qolettidaagaakka zaarada keexxana;
taani naa77anttuwaa a essana’
yaagiis.

¹⁹ “Hegaa gishshau, ta qofa gidikko, Aihuda gidennaageetuppe Xoossaakko simmiyaageeta nuuni waissanau koshshenna. ²⁰ SHin eti eeqaan tunidabaa meenna mala, shaaramuxenna mala, sulettida mehe asho meenna malanne suutta uyenna mala, etassi nuuni dabddaabbiyaa xaafanau koshshees. ²¹ Aissi giikko, Muuse higgiiyaa kase yeletaappe doommidi Sambbatan Sambbatan Aihuda woosa keettatun nabbabiiddi, a qaalaa katamaa ubban yootiyaageeti de7oosona” yaagiis.

²² Hegaappe guyyiyan, Yesuusi kiittidoogeetinne cimati woosa keettaa asa ubbaara issippe bantta gidloppe amarida asata dooridi, PHauloosaaranne Barnnaabaasaara Anxxookiyaa yeddana qofaa qachchidosona; eti daro bonchchettida naa77u asata Barssaaba geetettiya Yihudaanne Sillaasa dooridosona. ²³ Dooridi hagaadan giya dabddaabbiyaa xaafidi, eta bolli kiittidosona; “Nuuni Yesuusi kiittidoogeetinne cimati intte ishantti, Anxxookiyan, Sooriyaaninne Kilqqiyan de7iya Aihuda bagga gidenna ishanttussi nu sarotaa kiittoos.

²⁴ “Nuuni azazibeenna asati nu gidloppe biidi, ‘Intte qaxxarettanaanne higgiiyaa naaganau bessees’ giidi, inttena waissidoogaanne yiilloyidoogaa siyidi, ²⁵⁻²⁶ nu Godaa Yesuus Kiristtoosa sunntaa gishshau, bantta shemppuwaa olida nuuni siiqiyo Barnnaabaasaaranne PHauloosaara doorettida asata inttekko kiittanau issi wozanan nu qofaa qachchida. ²⁷ Hegaa gishshau, nuuni xaafidoogaa eti bantta huuphen

bantta doonan inttessi yootana mala, Yihudaanne Sillaasa kiittida.

²⁸⁻²⁹ “Aissi giikko, eeqassi yarshshidobaa mooppite; suutta uyoppite; sulettida mehe asho mooppite; shaaramuxoppite. Ha koshshiyaageetuppe attin, hara tooho inttena toossenna mala, nuuninne Geeshsha Ayyaanai yohuwaa maayida; ha ubbabaappe intte huuphiyaa naagikko, intte lo77obaa oot-teeta. Simmi saro de7ite” yaagidosona.

³⁰ Hegaa gishshau, kiitettidaageeti moissetidi, Anxxookiyaa wodhdhidi, ammaniya asaa shiishshidi, dabddaabbiyaa asaassi immidosona. ³¹ Eti he minttettiya dabddaabbiyaa nabbabido wode, ufaittidosona. ³² Qassi Yihudainne Sillaasi bantta huuphen hananabaa yootiyaageeta gidiyo gishshau, ishantta keehi zoridi minttettidosona. ³³ Eti Anxxookiyan amarida gallassaa uttidoogaappe guyyiyan, ishantti sarotettan moissin, banttana kiittidaageetukko simmidosona. ³⁴ SHin Sillaasee yaani attanau ba qofaa qachchiis.

³⁵ Qassi PHauloosinne Barnnaabaasi hara daro asatuura issippe Godaa qaalaa tamarissiiddinne wonggeliyaa mishi-raachchuwaa yootiiddi, Anxxookiyan uttidosona.

PHauloosinne Barnnaabaasi SHaahettidosona

³⁶ Amarida gallasaappe guyyiyan, PHauloosi Barnnaabaasa, “Nuuni Godaa qaalaa yootido katama ubban nu ishantti waanidi de7iyaakko, guyye simmidi, xomoosi be7oos” yaagiis. ³⁷ Yaagin Barnnaabaasi Marqqoosa geetettiya Yohaannisa banttanaara efaanau koyiis. ³⁸ SHin PHauloosi Marqqoosa banttanaara efaanau koyibeenna; aissi giikko, i etappe PHinifiliyan shaahettiis; qassi etaara oosuwau bibeenna. ³⁹ Eta gidduwan pala ooshshai kiyin, issoi issuwaappe shaahettidosona; Barnnaabaasi Marqqoosa ekkidi, markkabiyan Qophphiroosa biis. ⁴⁰ SHin PHauloosi Sillaasa doorin, ishantti a hadaraa Xoossaa aaro kehatettau immidoogaappe guyyiyan biis. ⁴¹ Yaatidi woosa keettata minttettiiddi, Sooriyaaranne Kilqqiyaara aadhdhiis.

16

Ximootiyoosi PHauloosaaranne Sillaaseera Gaittiis

¹ PHauloosi qassi Daribenne Lisxxira biis; hegan Ximootiy-ooosa giyo kaalliyaagee, issi ammaniya Aihuda maccaasee na7ai de7ees; a aawai Giriike asa. ² Lisxxiraaninne Iqooniy-oonen de7iya ishantti Ximootiyoosabaa loittidi markkattidosona. ³ PHauloosi Ximootiyoosa banaara efaanau koyidi, a aawai Giriike asa gididoogaa he sohuwan de7iya Aihuda ubbai eriyog gishshau, a oiqqidi qaxxariis. ⁴ Eti katamatuura

biiddi, Yesuusi kiittido Yerusalaamen de7iyaageetinne cimati wottido higgiiyaa ammaniyaageeti naagana mala, etassi yootiiddi aadhdhidosona. ⁵ Hegaa gishshau, woosa keettati ammanuwan minnidi, qoodanka gallassappe gallassan dari dari biidosona.

PHauloosi Maqidooniyaa Baanaadan Xeegettiis

⁶ Isiyan qaalaa yootenna mala, Geeshsha Ayyaanai eta diggido gishshau, Pirggiyaa biittaaranne Galaatiyaa biittaara aadhdhidosona. ⁷ Eti Miisiyaa zawaa gakkido wode, Biitaaniyaa baanau koyidosona; shin Yesuusa Ayyaanai eta diggiis. ⁸ Hegaa gishshau, eti Miisiyaa mataara aadhdhidi, Xiro7aada wodhdhidosona. ⁹ PHauloosi qammi ajjuutan issi Maqidooniyaa asi bana, “Maqidooniyaa pinnada nuna maaddarkkii” yaagiiddi eqqidi woossishin be7iis. ¹⁰ Ajjuutaa i be7idoogaappe guyyiyan, nuuni sohuwaara Maqidooniyaa baanau koyida; aissi giikko, wonggeliiyaa mishiraachchuwa yaani de7iya asaassi yootanau, Xoossai nuna xeesidobaa nuuyyo milatiis.

Lidiyaa Kiristtoosan Ammanaasu

¹¹ Hegaa gishshau, Xiro7aadappe denddidi, sitti giidi markkabiyan Saamootiraaqe biida; wonttetta gallassi Naaphphule biida. ¹² Hegaappe Piliphphisiyuusa biida; Piliphphisiyuusi Maqidooniyaa biittau waanna katama; qassi Roome asai de7iyo katama; nuuni he kataman amarida gallassaa uttida.

¹³ Sambbata gallassi, katamaappe gaxan shaafaa doonan Aihudati Xoossaa woossiyo sohoi de7iyoogaa akeekidi biida; biidi uttidi hegan shiiqida maccaasaassi qaalaa yootida.

¹⁴ Issi Lidiyaa giyoora, Tiyaaxiroona katamaappe yaada Xoossaa ammaniyaara, zo7o afalaa baizziya maccaasiyaa, nuuni yootiyoogaa siyausu; PHauloosi yootiyoogaakka a siyana mala Xoossai i wozanaa dooyiis. ¹⁵ Lidiyaa ba so asaara issippe xammaqettidoogaappe guyyiyan nuna, “Intte tana Godaa tumu ammanausu giidi qoppikko, ta sooni takkite” gaada woossaasu; minttada shoobbaasu.

Piliphphisiyuusa Kataman PHauloosinne Sillaasi Qashettidosona

¹⁶ Nuuni Xoossaa woossiyoosaa biishin, iita ayyaanai i bolli de7idi kaayissiyo issi aille na7iyaa nunaara gaittaasu; he na7iyaa kaayada daro miishshaa ba godatussi demmaasu. ¹⁷ Gaittada PHauloosanne nuna kaallaidda, “Hageeti inttessi attana ogiiyaa yootiyaageeti, Ubbaappe Bolla Xoossaa ailleta” gaada qaalaa xoqqu oottada haasayaasu.

¹⁸ Ubba gallassi hegaadan gausu; shin PHauloosi yiillotidi guyye simmidi, he iita ayyaanaa, “Neeni ippe kiyana mala Yesuus Kiristtoosa sunttan nena azazais” yaagiis; sohuwaarakka iita ayyaanai ippe kiya aggiis.

¹⁹ SHin i godati bantta miishshaa demmana ogee xayidoogaa be7idi, PHauloosanne Sillaasa oiqqidi, giyaa sohuwan de7iya daannatu sintti goochchidosona. ²⁰ Daannatu sintti eta efidi, “Hageeti Aihuda asa gididdi, nu katamaa asaa daro waissoosona. ²¹ Nuuni Roome biittaa asa gididdi, ekkanaunne oottanau woga gidennabaa taaarissosona” yaagidosona.

²² Asai issi baggi gididi, PHauloosa bollinne Sillaasa bolli denddiis; daannatikka eta maayuwaa qaari ekkidi, gatiman eta shocana mala azazidosona. ²³ Eta daro wadhdhidoogaappe guyyian, qasho keettan yeggidosona. Qasho keettaa naagiyaageekka eta mintti naaganaadan azazidosona. ²⁴ Azazin qasho keettaa naagiyaagee he azazuwaa ekkidi, PHauloosanne Sillaasa qasho keettaassi qol77o gelissii; eta gediyaakka mittaara gatti daraxidi qachchiis.

²⁵ SHin qamma bilahe gidiyoo heeran PHauloosinne Silaasi Xoossaa woossiiddi, mazamuriyaa yettan Xoossaa galatooosona; galatishin qashuwaasai eti giyoobaa siyees. ²⁶ Qasho keettaassi xaphoi qaaxxana gakkanaassi akeekennan biittai daro qaaxxiis; sohuwaarakka penggee ubbai dooyetti aggin, qashettida asa ubbaa sanssalatai birshshetti wodhdhiis. ²⁷ Qasho keettaa naagiyaagee xiskuwaappe beegottiyo wode, qasho keettaa penggee ubbai dooyettidaageeta be7idi, qashuwaasai kessi ekkidi biichchidobaa ayyo milatin, bana woranau qoppidi, bisuwaa ekkiiis. ²⁸ SHin PHauloosi qaalaa xoqqu oottidi, “Neeni nena qohoppa; aissi giikko, nuuni ubbaikka hagan de7oos” yaagiis.

²⁹ Qasho keettaa naagiyaagee xomppiyaa woossi ekkidi, eesuwan qol77o woxxiis; kokkoriiddi PHauloosa sinttaaninne Sillaasa sinttan gufanniis; ³⁰ eta kare kessidi, “Ta godaato, taani attanau ai oottana bessii?” yaagiis.

³¹ PHauloosinne Silaasi a, “Godaa Yesuus Kiristtoosa ammana; neeni attana; ne so asaikka” yaagidosona. ³² Eti ayyoonne a son de7iya ubbaassi Godaa qaalaa yootidosona. ³³ Qammi he saatiyankka qasho keettaa naagiyaagee eta efidi eta masunttaa meecciis; sohuwaarakka ba so asaa ubbaara xammaqetti aggiis. ³⁴ PHauloosanne Sillaasa pude ba soo efidi, etassi qumaa aattiis; i ba so asaa ubbaara Xoossaa ammanido gishshau, ufaittiis.

³⁵ Wonttin daannati, “He asata birshsha” yaagidi, polise halaqata akko kiittidosona. ³⁶ Kiittin qasho keettaa naagiyaagee, “Intte birshshettana mala, daannati tau kiittidosona; simmi ha77i kiyidi sarotettan biite” yaagidi he kiitaa PHauloosassi yootiis.

³⁷ SHin PHauloosi he polise halaqata, “Nuuni Roome biittaa asa gidishin, eti nuna pirddi bannan asaa sinttan wadhdhidi, qasho keettan yeggidosona. Ha77i nuna geeman kessi yeddiyoonaa? Hanenna; eti bantta huuphen yiidi, nuna kessona” yaagiis.

³⁸ Polise halaqati daannatussi heгаа yootin, PHauloosinne Sillaasi Roome biittaa asa gididoogaa siyido wode, yayyidosona. ³⁹ Hegaa gishshau, daannati yiidi eta, “Nuuni inttena naaqqida” giidosona. Qasho keettaappe kare eta kessidi, katamaappe kiyidi baana mala woossidosona. ⁴⁰ PHauloosinne Sillaasi qasho keettaappe kiyidi, Lidiyaa soo biidosona; yaani ishanttuura gaittidi, eta minttettidi heгааappe biidosona.

17

PHauloosa Do7oi Tasalonqgen Tamaarissiis

¹ PHauloosinne Sillaasi, Ampipholiisaaranne Apholooniyaara aadhdhidi, Tasalonqqe yiidosona; Tasalonqgen Aihuda woosa keetta de7ees. ² PHauloosi ba meeziyaadankka yaa geliis; hegan heezzu Sambbata gallassatun Xoossaa maxaafatuppe asaara haasayiis; ³ Kiristtoosi waayiyaa ekkanaunne haiquwaappe denddanau bessiyooгаа etassi birshshidi yootiiddinne tuma gididoogaakka eta erissiiddi, “Yesuusi ha taani intteyyo odiyoogee Kiristtoosa” yaagees. ⁴ Etappe issooti issooti yohoi tuma gididoogaa akeekidi, PHauloosaaranne Sillaaseera gaittidosona; heгаadankka, Xoossaassi goinniya daro Giriiketinne daro bonchchettida maccaasati, PHauloosaaranne Sillaaseera gaittidosona.

⁵ SHin Aihudati qanaatidi, issi issi oosoi banna iita asata qocaappe shiishshidosona; shiishshidi katamaa asaa wocamissidosona; PHauloosanne Sillaasa asaakko kessana mala koyidi, Yaasoonaa keettaa menttidosona. ⁶ PHauloosinne Sillaasi etassi bectennan ixxin, Yaasoonanne issi issi ishantta katamaa halaqatukko goochchidi, “Hageeti biitta ubbaa metoyidaageeti, hagaakka yiidosona. ⁷ Yin Yaasooni eta ba sooni wottiis; hageeti ubbai, ‘Yesuusa giyo hara kawoi de7ees’ giidi Qeesaara azazuwaa menttoosona” yaagidi, qaalaа xoqqissidi haasayidosona.

⁸ SHiiqida asainne katamaa halaqati heгаа siyidi metootidosona. ⁹ Halaqati Yaasoonanne harata waasiyan birshshidosona.

PHauloosa Do7oi Beeriyaa Tamaariisiiis

¹⁰ Ammaniyaageeti PHauloosanne Sillaasa sa7ai qammiyoogan sohuwaara Beeriyaa yeddidosona. Beeriyaa gakkidi, Aihuda woosa keettaa gelidosona. ¹¹ Beeriyaa asati Tasalongqen de7iya asatuppekka aadhdhiya akeekanchcha gidido gishshau, “PHauloosi giidoogee tumakkonne” yaagidi, ubba gallassi Xoossaa maxaafata tamaariiddi, qaalaa kumetta laamotan ekkidosona. ¹² Hegaа gishshau, etappe daroti, Giriiketuppe bonchchettida daro maccaasatinne daro atumaasati ammanidosona.

¹³ SHin Tasalongqen de7iya Aihudati PHauloosi Xoossaa qaalaa Beeriyankka yootidoogaa siyido wode, Beeriyaa yiidi, asaa aara ooshshidosona. ¹⁴ Hegaappe guyyiyan, ishantti sohuwaarakka PHauloosa abbaа mati yeddi aggidosona; shin Sillaasinne Ximootiyoosi Beeriyaa attidosona. ¹⁵ PHauloosa moissida asati Ateena gattidosona; he asati Sillaasinne Ximootiyoosi banttau danddayettidoogaadan, eesuwan baakko yaana mala, PHauloosi kiittido kiitaa ekkidi, Beeriyaa simmidosona.

PHauloosi Ateeni Biis

¹⁶ PHauloosi Ateenan Sillaasanne Ximootiyoosa naagiiddi, kataman eeqai kumidaagaa be7idi yiillotiis. ¹⁷ Hegaа gishshau, Aihuda woosa keettan Aihudatuuranne Xoossaassi goinniya Aihuda gidenna asatuura palamettees; qassi ubba gallassi giyan banaara gaittiya asarakka palamettees. ¹⁸ Qassi Eppiqoroosappenne Isxxo7ikiyaappe yiida issi issi eranchchati PHauloosaara palamettidosona; etappe issoi issoi, “Ha toofiinai ai haasayanau koyii?” yaagidosona.

Harati PHauloosi Yesuusabaanne haiquwaappe i dendidoogaa banttassi yootiyo gishshau, “Ooratta xoossatubaa odiyaaabaa milatees” yaagidosona.

¹⁹⁻²⁰ PHauloosa oiqqidi, “Ha neeni tamaariisiiyo ooratta yohoi aibakkonne nuna erissarkkii? Aissi giikko, neeni nuuyyo oorattabaa yootaasa; simmi hagee Aibakko nuuni eranau koyoos” yaagidi PHauloosa Ariyosppaagoosa giyoosaa effidosona. ²¹ Ateena asai ubbainne hegan de7iya imattati oorattabaa haasayiiddinne siyiiddi pe7iyoogaappe attin, haraban pe7okkona.

²² PHauloosi Ariyosppaagoosa sinttan eqqidi, hagaadan yaagiis; “Ateena asatoo, Xoossatussi ubban intte daro yayyiyoogaa taani be7ais. ²³ Aissi giikko, taani intte goinniyoogaa xeellaidda aadhdhishin, ‘Erettenna Xoossaassi’

geetettidi xaafettida yarshshuwaa sohuwaa qassi demmaas; heгаа gishshau, ha intte erennan goinniyoogaa taani inttessi yootais.

²⁴ “Sa7aanne sa7an de7iya ubbabaa medhdhida Xoossai saluwaanne sa7aa Godai, asi keexxido Beeta Maqidasiyan de7enna. ²⁵ Aibakko paccido asadan, asa kushe i xeellenna; aissi giikko, i ba huuphen de7uwaa shemppuwaanne ubbabaa asa ubbaassi immees. ²⁶ Xoossai asa zare ubbaa issi uraappe medhdhidi, biitta ubban wottiis; i ba huuphen eti de7ana wodiyaanne sohuwaa kase zawayiis.

²⁷ “I heгаа oottidoogee eti oiqqi oiqqi xeellidi, bana koyiiddi, geelladan demmanddonaashsha giyoogaana; gidikkonne, Xoossai nuuppe ooyyoonne haaho gidenna. ²⁸ Aissi giikko, intteppe issi issi eranchchati, ‘Nuuni a naata’ giidoogaadan, nuuni aani paxa de7oosinne de7idi qaaxettoos. ²⁹ Simmi nuuni Xoossaa naata gidido gishshau, Xoossai asa cinccatettaanne qofan worqqappe woi birappe woi shuchchappe oosettidabaa milatees yaagidi, qoppantau bessenna. ³⁰ Hегaa gishshau, Xoossai asai eribeenna wodiya aattiis; shin ha77i ubbasan asai ubbai nagaraappe simmana mala azazes. ³¹ Aissi giikko, Xoossai gallassaa keeri wottiis; he gallasan ba doorido uran sa7an de7iya asa ubbaa bolli xillo pirddaa i pirddana; asa ubbaassi haiquwaappe a denttidoogan heгаа tumayiis” yaagiis.

³² Etappe issi issi asati haiquwaappe dendduwaabaa PHauloosappe siyidi, a bolli qilliiccidosona; shin harati a, “Nuuni hагаа neeppe gujjidi siyana koyoos” giidosona. ³³ Hегaa gishshau, PHauloosi eta giddoppe kiyiis. ³⁴ SHin issi issi attumaasati PHauloosaara gaittidi ammanidosona; eta gidduwan Ariyosppaagoosan de7iya pirdda keettaa daannai Diyoonaasiyoosi, Damaariiso giyo issi maccaasiyaanne harati de7oosona.

18

PHauloosi Qoronttoosa Biis

¹ Hegaappe guyyiyan, PHauloosi Ateenappe kiyidi, Qoronttoosa biis. ² Hegan Aqila giyo issi Aihuda asa demmiis; Aqiili PHanxxoosan yelettiis; Aihuda asai ubbai Roomeppe kiyana mala, Qalaudeyoosi azazido gishshau, amarida wodiyaappe kase, i ba machchee PHirisqqiliira Xaaliyaappe yiis; yin PHauloosi etaara gittanau biis. ³ A oosoinne eta oosoi issi mala dunkkaane siho gidiyo gishshau, etaara uttidi, issippe oottiis. ⁴ PHauloosi Sambbata ubban Aihudatanne Giriiketa ammanttanau Aihuda woosa keettan palamettees.

⁵ Sillaasinne Ximootiyoosi Maqidooniyaappe yiido wode, PHauloosi Aihudatussi Yesuusi ba huuphen

Kiristoosa gididoogau qaalaa yootuwaa toliis. ⁶ SHin eti PHauloosa haasayaa phalqqiininne a cayin, PHauloosi ba maayuwaappe buhiyaa qoqqofiiddi, “Intte palai inttena oiqqo; taani hegan gelikke; hagaappe hini baggan taani Aihuda gidenna asaakko bais” yaagiis.

⁷ Hegaappe kiyidi, Xoossaassi goinniya Yosxxoosa giyo bitaniyaa soo biis; Yosxxoosa keetta Aihuda woosa keettaa lanqqiyan de7ees. ⁸ Aihuda woosa keettaa halaqai Qarisphoosi ba so asaa ubbaara Godaa ammaniis; Qoronttoosa asatuppekka daroti Xoossaa qaalaa siyido wode, ammanidi xammaqettidosona.

⁹⁻¹⁰ Godai issi qammi ajjuutan PHauloosa, “Yayyoppa; yoota; co77u gooppa. Taani nenaara de7iyo gishshau, nena qohanau iitaban yeggana asi ooninne baawa; aissi giikko, taassi ha kataman daro asai de7ees” yaagiis. ¹¹ Yaagin PHauloosi Xoossaa qaalaa asaa tamarissiiddi, issi laittanne usuppun agina etaara uttiis.

¹² Gaaliyoosi Akaayiyaa biittaa haariyo wode, Aihudati is-sippe PHauloosa bolli denddidi, pirdda keettaa a efiidosona. ¹³ Efidi, “Ha bitanee higgiiyaa ixixidi, asai Xoossaassi goinnana mala labees” yaagidosona.

¹⁴ PHauloosi haasayana hanishin, Gaaliyoosi Aihudata, “Aihudatoo, hegee bala ooso woi iita naa qo gidiyaakko, taani inttebaa danddayada siyanau bessees. ¹⁵ SHin qaalassi sunttassinne intte huuphe higgiiyaassi intte palamettikko, intte huuphen erite; hгаа taani pirddikke” yaagiis. ¹⁶ Yaagidi pirdda keettaappe kare eta kessiis. ¹⁷ Hegaappe guyyiyan, Giriike asai ubbai Aihuda woosa keettaa halaqaa Sostteniisa oiqqidi, pirdda keettaa sinttan wadhdhididosona; shin Gaaliyoosa hegee ainne metibeenna.

PHauloosi Anxxookiyaa Biis

¹⁸ PHauloosi daro gallassaa Qoronttoosan uttidoogaappe guyyiyan, ishantta sarotidi, PHirisqqiliiranne Aqilaara markkabiyan Sooriyaa biis; baassi shiiqo gatoi de7iyo gishshau, Kinkkiriyaa kataman ba huuphiyaa meedettiis. ¹⁹ Eti Efisoona gakkido wode, PHauloosi PHirisqqilonne Aqila yaani yeggiis; shin baayyo Aihuda woosa keettaa gelidi, Aihudatuura palamettiis. ²⁰ Eti banttanaara daro wodiyaan uttanau PHauloosa woossin i ixxiis. ²¹ SHin etappe shaahettiiddi, “Taani yiya baala gallassaa Yerusalaamen bonchchanau bessees; shin Xoossai giikko, naa77anttuwaa inttekkko simmana” yaagidi Efisoonaappe markkabiyan biis. ²² Qiisaariyaa gakkido wode Yerusalaame biidi, woosa keettaa asaa sarotidoogaappe guyyiyan, Anxxookiyaa wodhdhiis.

²³ Yaani amarida wodiya gam77idi biis; kaalliyaageeta ubbaa minttettiiddi, Galaatiyaaranne Pirggiyaara aadhdiis.

Aphiloosi Efisoonanne Qoronttoosa Biis

²⁴ Iskkinndiriyan yelettida Aihuda asa issi Aphiloosa giyo yoho eranchchai Efisoona biis; Xoossaa maxaafata i daro eriya asa. ²⁵ Godaa ogiyaakka tamarida asa; Yohaannisa xinqqatiyaa xalaalaa eridi, ayyaan mishettiiddi, Yesuusabaa sitti oottidi haasayeesinne tamarissee. ²⁶ Yaatidi Aihuda woosa keettan yayyennan haasayaa doommiis. PHirisqqilanne Aqili i yootiyogaa siyido wode, banttanaara soo a efidi, Xoossaa ogiyaa kaseppe sittayidi, ayyo geeshshidi yootidosona.

²⁷ Aphiloosi Akaayiyaa pinnana koyin, ishantti a minttettiiddi, Akaayiyann de7iya kaalliyaageeti a morkkana mala, etassi dabddaabbiiyaa xaafidosona; i yaa gakkidi, Xoossaa aaro kehattan ammaniyaageeta daro maaddiis. ²⁸ Aissi gi-ikko, Yesuusi ba huuphen Kiristtoosa gididoogaa Aihudatussi Xoossaa maxaafatuppe qonccissidi, deriyaa sinttan minttidi yootes.

19

PHauloosi Efisoona Biis

¹ Aphiloosi Qoronttoosan de7ishin, PHauloosi qommo bagaara aadhdiidi, Efisoona yiis; yiidi issi issi kaalliyaageeta demmiis. ² Eta, “Intte ammanido wode Geeshsha Ayyaanaa ekkideti?” yaagidi oichchiis.

Oichchin eti, “CHii, ekkibookko; harai atto, Geeshsha Ayyaani de7iyooabaakka siyibookko” yaagidosona.

³ PHauloosi eta, “Yaatin, Aibin xammaqettideti?” yaagiis.

Eti, “Nuuni Yohaannisa xinqqatiyan xammaqettida” yaagidi zaaridosona.

⁴ PHauloosi, “Yohaannisi baappe guyyiyan yiya Yesuus Kiristtoosan asai ammanana mala, asaassi yootiiddi, nagaraappe simmiyo xinqqatiyan xammaqiis” yaagiis.

⁵ Eti hegaa siyido wode, Godaa Yesuus Kiristtoosa sunntan xammaqettidosona. ⁶ PHauloosi ba kushiyaa eta bolli wottido wode Geeshsha Ayyaanai eta bolli wodhdhin, duma duma qalan haasayidosona; qassi hananabaakka yootidosona. ⁷ Hegan ubbaara tammanne naa77u asata gidiyaageeti de7oosona.

⁸ PHauloosi Aihuda woosa keettaa gelidi, Xoossaa kawotettaabaa palamettiiddinne akeekissiiddi, asaara heezzu agina gidiyaagaa keenaa yayyennan haasayees. ⁹ SHin etappe issoi issoi makkalidi, daro asaa sinttan Godaa ogiyaa cayiiddi ammanennan ixxin, PHauloosi etappe shaahettidi, ba

kaalliyaaageeta banaara efiis; Xiraanoosa giyo tamaare keetan ubba gallassi palamettees. ¹⁰ PHauloosi naa77u laitta gakkanaassi qaalaa yootiis; hegaa gishshau, Isiyani de7iya asai ubbai, Aihudatikka Aihuda gidennaageetikka Godaa qaalaa siyidosona.

Xoossai PHauloosa Kushiyan Bessido Oorattabaa

¹¹ Xoossai PHauloosa baggaara ooratta malaataa oottiis. ¹² Hegaa gishshau, asai a bollai bochchido maarabiyaa woi maayuwaa hargganchchatussi efees; efin hargganchchatikka paxoosona; iita ayyaanatikka etappe kiyooosona.

¹³ Iita ayyaanata kessiiddi yuuyiyya Aihudatuppe issoi issoi, “PHauloosi qaalaa yootiyo Yesuusa sunttan nuuni inttena kiyite giidi azazoos” yaagi yaagidi, iita ayyaanati de7iyo asatu bollan Godaa Yesuusa sunttaa xeesi be7idosona. ¹⁴ Qeese halaaqaa Asqqeewa giyo issi Aihudaassi hegaa oottida laappun naati de7oosona.

¹⁵ Iita ayyaanai etassi zaaridi, “Taani Yesuusa erais; PHauloosakka erais. SHin intte oonee?” yaagiis.

¹⁶ Iita ayyaanai de7iyo bitanee eta bolli guppi wodhdhin, eti masunxxidi, he keettaappe kallo baqatana gakkanaas, wolqqaamidi xooniis. ¹⁷ Efisoonaan de7iya Aihudatinne Aihuda gidennaageeti ubbai hegaa siyidosona; siyidi ubbaikka daro yayyidosona; Godaa Yesuusa sunttaikka daro bonchchettiis. ¹⁸ Ammaniyaageetuppe daro asati bantta oottidobaa paaxiiddinne qoncciyani yootiiddi yoosona. ¹⁹ Bitiyaageetuppe daroti bantta maxaafata shiishshidi, asaa ubbaa sinttan xuuggidosona; he maxaafatu waagaa qoodiyo wode, ishatamu sha7u bira gidiiis. ²⁰ Hegaa mala wolqqaama ogiyani Xoossaa qalalai diccesinne aakkees.

Efisoona Kataman Wocamai Denddiis

²¹ Hege polettidoogaappe guyyiyan PHauloosi, “Taani Yerusalaame baada Roomekka qassi be7anau bessees” yaagidi, Maqidooniyaaranne Akaayiyyaara aadhdhidi, Yerusalaame baanau qofaa qachchiis. ²² Qassi bana maaddiyaageetuppe naa77ata Ximootiyoosanne Erasxxoosa Maqidooniyaa kiittidi, bau Isiyani amarida wodiyya takkiis.

²³ Godaa ogiyaa gishshau, he wode daro wocamai kiyiis. ²⁴ Aissi giikko, biraa tigiya Dimexiroosa giyo issi bitanee Arxxemiisi Beeta Maqidasiyya misiliyya biraappe tigi tigidi, oosanchchatussi daro woriyya demmees. ²⁵ Hegeetanne etaagaa mala oosuwaa oottiyaageeta issippe shiishshidi, hagaadan yaagiis; “Asu, nu duretettai ha oosuwaana gidiyooogaa intte ereeta. ²⁶ Hege PHauloosi, ‘Asa kushee

oottidoogeeti xoossata gidokkona' yaagidi, Efiisoonaa xalaalan gidennan amarida biittatuppe attin, Isiyan ubban daro asaassi odi maizzidoogaanne balettidoogaa intte be7idetanne siyideta. ²⁷ Palabai, nu oosoi karettanaagaa xalaala gidenna; shin Isiyan de7iya ubbatinne sa7a ubban de7iyaageeti goinniyo gita Xoossee Arxxemiisi Beeta Maqidasee bonchchettennan attanaagaanne, i gitatettaikka kunddanaagaa" yaagiis.

²⁸ Asai hejaa siyido wode hanqquwaa xuuqqidi, "Efiisoonaa Arxxemiisa gita" yaagidi wocamiis. ²⁹ Katama ubban wocamai denddiis; PHauloosaara hemettiya Maqidooniyaa asata Gaayoosanne Arisxxirokoosa banttanaara oiqqi ekkidi, is-sippe kaassaa sohuwaa woxxidosa. ³⁰ PHauloosikka asai shiiqidosa gelana koyiis. SHin kaalliyageeti a diggidosa. ³¹ Isiyaa biittaa halaqatuppe PHauloosa lagge gidiya issoi issoi PHauloosau kiittidi, kaassaa sohuwan qoncciyaa kiyidi i beettenna mala, a woossidosa.

³² SHiiquwan wocamai denddin, dariya bagga asai harai atto aissi shiiqidaakkonne erenna gishshau, issoi issibau wocamiyo wode, hinkkoi harabau wocamees. ³³ Aihudati Iskkinddira aatti bessin, issi issi asai i haasayana mala, asaa giddoppe sinttau a aattiis; aattin asai co77u gaana mala, i ba kushiyan malaati bessidi, asaassi mootettanau koyiis. ³⁴ SHin Iskkinddiri Aihuda asa gididoogaa asai erido wode, naa77u saate gidiyaagaa keenaa ubbai issi qaalan, "Efiisoonaa Arxxemiisa gita" yaagidi wocamiis.

³⁵ Katamaa xaafee asaa co77u oottidi, hagaadan yaagiis; "Efiisoonaa asau, Efiisoonaa katamai gita Arxxemiisissinne saluwaappe wodhdhida eeqa shuchchaassi eeqa keettaa naagiyaagaa gididoogaa erenna asi oonee? ³⁶ Haggaa kashi giya asi bannaashin, intte woppu gaanaunne dirbbennan agganau bessees. ³⁷ Aissi giikko, hageeti Beeta Maqidasiyaa miishshaa wuuqqibeennaageeta nu Xoosataikka cayibeen-naageeta ehiideta. ³⁸ Haggaa gishshau, Dimexiroosinne aara de7iya oosanchchati asa mootanau koyikko, pirdda keettaa dooya de7ees; qassi deriyaa haariyaageetikka de7oosona; eti bantta giddon mootettona. ³⁹ SHin intte hara yoho koyikko, higgiiyaa yaa7an yohuwaa qachchana. ⁴⁰ Aissi giikko, hachchi hanidabaa shabbiretta giidi, Roome biittaa asati nuna mootana; ha shiiquwaukka gaasoi banna gishshau, nuuni gaaso odanau danddayokko" ⁴¹ yaagidi yaa7aa denttiis.

20

PHauloosi Maqidooniyaa Giriike Biis

¹ Wocamai irxxidoogaappe guyyiyan, PHauloosi kaaliyaageeta ehiissidi zoriis; eta, “Saro de7ite” giidi, Maqidooniya baanau kiyiis. ² He biittaara aadhdhiiddi, qaalaa yootidi, asaa daro minttettidoogaappe guyyiyan, Giriike biittaa yiis. ³ I hegan heezzu agina uttidi, markkabiyan Sooriyaa baanau qoppishin, Aihudati bana woranau koyiyooгаа be7idi, Maqidooniyaara guyye simmanau ba qofaa qachchiis.

⁴ PHauloosa moissidaageeti, Beeriyaappe PHarihaasa na7aa Sosiiphaaxiroosa, Tasalonqeppe Arisxxirokoosanne Sikonddisa, Daribeppe Gaayoosanne Isiyaappe Tikiqoosanne Xirofiimoosa, qassi Ximootiyoosa. ⁵ Hegeeti sinttau biidi, nuna Xiro7aadan naagoosona. ⁶ Nuuni Oittaa Baalaa gallassaa bonchchidoogaappe guyyiyan, Piliphphisiyuusappe markkabiyan denddidi, ichchashu gallassan Xiro7aadan eta gakkidi, yaani laappun gallassaa uttida.

PHauloosi Wurssetta Xomoosuwaa Xiro7aada Xomoosiis

⁷ Nuuni Woggaa gallassi oittaa menttanau shiiqidaashin, PHauloosi wonttin baanau qoppido gishshau, etassi qaalaa yootiiddi, qammi bilahe gakkanaassi yohuwaa adussiis. ⁸ Nuuni shiiqi uttido pooqiyan daro xomppee de7ees. ⁹ Euxikoosa giyo issi wodallai maskkootiyaa bolli uttidi, keehi xiskkiis; PHauloosi haasayaa adussido wode, Euxikoosi xiskkuwan kairidaagee heezzantto pooqiyaappe sa7an kunddidi haiqqidaagaa asai denttiis. ¹⁰ SHin PHauloosi wodhdhidi, a bolli gufanniis; a qoommidi, “A shemppoi kiyibeenna gishshau hirggoppite” yaagiis. ¹¹ Yaagidi pude pooqiya kiyidi, oittaa menttidi miis; sa7ai wonttana gakkanaas, daro wodiya haasayidoogaappe guyyiyan biis. ¹² Wodallai paxin, soo efiidi, daro ufaittidosona.

PHauloosi Xiro7aadappe Miliixe Biis

¹³ SHin PHauloosi bana yaappe nuuni morkkana mala, nuussi yootido gishshau, kasetidi markkabiyaakko biidi, Asoosa baanau denddida; aissi giikko, tohuwan baanau i qoppido gishshau nuna hegaadan azaziis. ¹⁴ I nunaara Asoosan gaittin, markkabiyan a ekkidi mixiliine yiida. ¹⁵ Wonttetta gallassi yaappe markkabiyan denddidi, kiiyo sintti gakkida; qassi wonttetta gallassi Saamoosa pinnida; Tirogiliyoomen aqidi, wonttin Miliixe yiida. ¹⁶ Aissi giikko, PHauloosi Isiyan daro gam77ennan Efiisoonan lanqqiyaara aadhdhanau ba qofaa qachchiis; bau danddayettikko, PHenxxaqosxxe giyo gallassi Yerusalame gakkanau eesotees.

PHauloosi Efisoona Cimatuuyo Moissetiyo Haasayaa Haasayiis

¹⁷ PHauloosi Miliixeppe Efisoona kiittidi, woosa keettaa cimata xegissiis. ¹⁸⁻¹⁹ Woosa keettaa cimati PHauloosakko yin, eta i hagaadan yaagiis; “Taani Isiyaa gelido koiro gallassaappe doommin, kaushsha ubbaaranne daro afuttaara Godaassi oottaidda, Aihudatu yaa7aappe tana gakkida paace wode ubban inttenaara waanada de7idaakko intte ereeta. ²⁰⁻²¹ Nagaraappe Xoossaakko simmiyoogaanne nu Godaa Yesuus Kiristtoosa ammaniyoojaa Aihudatussinne Aihuda gidennaageetussi markkattaidda, yaa7ankka intte keettan keettanka inttessi yootada tamaarissidoogaappe attin, inttena go77iyaabaappe issibaanne pacissabeikke.

²² “Be7ite; ha77ikka taani Geeshsha Ayyaanaassi azazettada, Yerusalaame bais; yaani tau aibi kiyanaakkonne erikke. ²³ Geeshsha Ayyaanai qashoinne waayee tana naagiyoogaa katama ubban tau yootees. ²⁴ SHin ta wottaa polanaunne Godaa Yesuus Kiristtoosappe taani ekkido oosuwa Xoossaa aaro kehatettaa wonggeliyaa mishiraachchuwaa markkattiyoogaa polanau, ta shemppuwaa pattennabaadan goodais.

²⁵ “Be7ite; taani ha77ikka Xoossaa kawotettaabaa yootaidda, intte ubbaa giddon yuuyaas; simmi hagaappe sinttan intteppe ooninne tana be7ennaagaa erais. ²⁶ Hegaa gishshau, intteppe issi urai bayikkokka taani hegan gelennaagaa hachchi intteyyo geeshshada yootais. ²⁷ Aissi giikko, Xoossai oottanau qoppidobaa ubbaa intteyyo ainne ashshennan yootaas.

²⁸ “Yesuusi ba suuttan wozido Xoossaa woosa keettaa naagite; qassi Geeshsha Ayyaanai inttena halaqa oottidi sunttido wude ubbaakka intte huuphiyaakka naagite. ²⁹⁻³⁰ Taani biidoogaappe guyyiyan, wudiyaassi qarettenna iita wanggireelloti intte giddo gelanaagaanne, kaalliyaaageetakka bantta geeduwaa kaalettanau wordduwaa haasayiya asati intte giddoppe denddanaagaa erais. ³¹ Hegaa gishshau, taani heezzu laittaa qamminne gallassi afuttan inttena huuphiyan huuphiyan minttettiyoogaa aggabeennaagaa qoppidi genccite.

³² “Ha77ikka inttena minttanaunne geeshsha asa ubbaa giddon laatissanau danddayiya Xoossaassinne a aaro kehatettaa qaalaassi inttena hadaraa immais.

³³ “Taani ooppenne bira woi worqqa woi afala amotabeikke; ³⁴ taani ha ta kushiyan tananne tanaara isippe de7iyaageeta koshshidabaa oottidoogaa intte intte huuphen ereeta. ³⁵ Intte hagaadan daafuridi oottiiddi, daafuranchata maaddanaassinne Godaa Yesuusi ba huuphen,

'Ekkiyaagaappe immiyaagee anjettidaagaa' giidoogaadan, a qaalaa intte haasayanau bessiyoojaa taani ubban inttena bessaas" yaagiis.

³⁶ PHauloosi hejaa haasayi wurssidi, eta ubbaara issippe gulbbatidi, Xoossaa woossiis. ³⁷ Eti ubbaikka PHauloosa qoommidi, yeekkiiddi yeridosona. ³⁸ Ubbaaappe i, "Tana naa⁷⁷anttuwaa mulekka be⁷ekketa" yaagido qalai eta daro qarettiis; qarettin markkabiyyaa gakkanaassi a moissidosona.

21

PHauloosi Yerusalaame Biis

¹ Nuuni Efiisoonaa cimatupe shaahettidi, sitti giidi Qoose yiida; wonttetta gallassi Rooda gakkida; hegaappe PHaaxira biida. ² Biidi Pinqqe pinniyya markkabiyyaa demmidi, aani gelidi baanau denddida. ³ Nuuni Qophphiroosappe be⁷anau dand-dayiyoosaa yiidi, arshsho xeelliyo wode Qophphiroosa had-dirssa baggi yeggidi, Sooriyaa biida; biidi Xiirsoosa gakkida; aissi giikko, markkabee ba caanaa Xiirsoosan wottees. ⁴ Yaani kaalliyaageeta demmidi, etaara laappun gallassaa uttida; PHauloosi Yerusalaame beenna mala, eti au Ayyaan an yootidosona. ⁵ Nuuni etaara uttiyo wodee wurin, kiyidi biida; eti ubbati bantta maccaasatuuranne bantta naatuura issippe katamaappe gaxi kessana gakkanaas, nuna moissidosona; moissin nuuni abbaa doonan gulbbatidi, Xoossaa woossida. ⁶ Hegaappe guyyiyan, issoi issuwaa sarotidi, markkabiyan gelida; etinne bantta soo simmidosona.

⁷ Nuuni abbaa ogiyaa wurssidi, Xiirsoosappe PHexele-maise gakkida; ishantta sarotiiddi, eta matan issi gallas-saa pe⁷ida. ⁸ Wonttetta gallassi kiyidi, Qiisaariyaa biida; wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootiyya Piliphphoosa soo gakkidi, a matan uttida; Yerusalaamen doorettida laappunatuppe i issuwaa. ⁹ Piliphphoosassi hananabaa yootiyya oiddu geela⁷⁰ naati de⁷⁰osona.

¹⁰ Nuuni unddenna gallassaa uttidaashin, hananabaa yootiyya issi Agaaboosa giyo bitanee Yihudaappe Qiisaariyaa yiis. ¹¹ Nuukko yiidi, PHauloosa qabattuwwa ekkinnee ba kushiyaanne ba tohuwaa qachchidi, "Geeshsha Ayyaanai giyoojee haggaa; ha qabattuwwa godaa Yerusalaamen Aihudati haggadan qachchidi, Aihuda gidenna asatussi aattidi immana" yaagiis.

¹² Nuuni hejaa siyido wode, nuuninne yaani de⁷iya asati PHauloosi Yerusalaame beenna mala woossida. ¹³ SHin PHauloosi zaaridi, "Intte yeekkiiddinne ta wozanaa qaretisiiddi waaneetii? Taani Godaa Yesuusa sunntaa gishshau

qashettanaagaa xalaala gidennan, harai atto Yerusalaamen haiqqanaukka giiga uttaas” yaagiis.

¹⁴ Zoriyaa i ekkennan ixxin, “Godai giidoogee hano” yaagidi co77u giida.

¹⁵ Yaani amarida wodiya gam77idoogaappe guyyiyan, gi-igetidi Yerusalaame baanau kiyida. ¹⁶ Qiisaariyan de7iya kaalliyaageetuppe amaridaageeti qassi nunaara biidosona; eti nuuni aqanasaa Minaasoona giyo Qophphiroosa bitaniyaa soo nuna efidosona; Minaasooni daro wodiyaappe doommidi kaalliyaagaa.

PHauloosi Yerusalaamen Yaaqooba Xomoosiis

¹⁷ Nuuni Yerusalaame gakkido wode, ishantti nuna ufaisan morkidosona. ¹⁸ Wonttetta gallassi, PHauloosinne nuuni Yaaqoobaara gaittanau biida. Woosa keettaa cimati ubbatikka de7oosona. ¹⁹ PHauloosi eta sarotidoogaappe guyyiyan, Aihuda gidenna asaa gidдон ba baggaara Xoossai oottidobaa etassi wurssidi yootiis.

²⁰ Eti heгаа siyido wode Xoossaa galatidi, PHauloosa haгаadan yaagidosona; “Nu ishau, Aihudatu gidдон Xoossaa ammanidaageetuppe aappun sha7ai de7iyaakko be7aasa; eti ubbaikka higgiiyaa mintti naagoosona. ²¹ Yerusalaame Aihudati, Aihuda gidennaageetu biittan de7iya Aihuda ubbati bantta naata qaxxaremma mala, woi Aihudatu meeziyaa kaallenna mala, Muuse higgiiyaakka moorana mala neeni tamarissiyooгаа siyidosona. ²² Yaatin, aibi kehee? Neeni yiidoogaa daroti siyiyo gishshau, shiiqennan aggokkona.

²³ “Hegaa gishshau, heгаа nuuni neessi yootiyooгаа ootta; shiiqoi de7iyo oiddu asati nu matan de7oosona. ²⁴ Eta ekkada etaara geeya; qassi eti bantta huuphiyaa meedettana mala, etassi miishsha imma; eti ubbai nebaa siyidoogee tuma gidennaagaanne neeni ne huuphenkka qassi higgiiyaa naagaida maaran de7iyooгаа erana.

²⁵ “SHin ammanida Aihuda gidenna asata gidikko, eti ee-qassi yarshshidobaa meenna malanne suutta uyenna mala, sulettida mehe asho meenna malanne shaaramuxenna mala, nuuni yohuwaa qachchidi, etau dabddaabbiiyaa xaafida” yaagidosona.

²⁶ Hegaappe guyyiyan, PHauloosi wonttetta gallassi asata ekkidi, etaara geeyiis; i bantta geeshshaa ai gallassi poliyaakko erissananne qassi yarshshuwaa huuphiyan huuphiyan aude immanaakko erissanau Beeta Maqidasiyaa geliis.

PHauloosi Beeta Maqidasiyan Oiqettiis

27-28 Laappun gallassai wurana hanishin, Isiyaappe yi-ida Aihudati Beeta Maqidasiyan PHauloosa be7idi, asa ub-baa hanqquetissidi, “Israa7eela asau, nuna maaddite; Israa7eela asaa, Muuse higgiaanne ha Beeta Maqidasiyaa ixidi, ubbasan asa ubbaa tamarissiyaagee ha bitaniyaa; gujjidi qassi Giriiketakka Beeta Maqidasiyaa gelissidi, ha geeshsha sohuwaa tunissiis” yaagidi wocamiiddi, PHauloosa oiqqidosona. ²⁹ Eti kase Efisoonan de7iya Xirofiimoosa PHauloosaara kataman be7ido gishshau, Beeta Maqidasiyaa PHauloosi a gelissidobaa etayyo milatiis.

³⁰ Katama ubbai shabbirettiis; asai ubbai shiiqidi PHauloosa oiqqidi, Beeta Maqidasiyaappe kare goochchiis; sohuwaarakka Beeta Maqidasiyaa penggeti gorddetti aggidosona. ³¹ Asai PHauloosa worana hanishin, “Yerusalaame katamai mulekka shabbirettiichchiis” giyo odoi shaalaqaakko gakkiiis. ³² Gakkin shaalaqai wotaaddaratanne mato halaqata issippe ekkidi, woxxiiddi asaa bolli kiyi wodhdhiis; asai shaalaqaanne wotaaddarata be7ido wode, PHauloosa wadhdhiyoogaa aggi bayiis.

³³ He wode, shaalaqai shiiqidi, PHauloosa oiqqidi, naa77u sanssalatan qashettana mala azazidi, i oonakkonne qassi ai oottidaakkonne asaa oichchiis. ³⁴ Asaappe baggai issibaa wocamiyo wode, baggai arabaa wocamees; wocamai darido gishshau, shaalaqaassi tumaa eranau danddayet-tennan ixxin, wotaaddarati PHauloosa bantta de7iyoosaa efaana mala, eta azaziis. ³⁵ Yedhdhidi kiyiyoosaa PHauloosi gakkido wode, asaa sugettaa gishshau, wotaaddarati a tookkidosona. ³⁶ Aissi giikko, daro asai, “A wora!” yaagiid-dinne wocamiiddi kaallees.

PHauloosi Mootuwaassi Zaaruwaa Haasayiis

³⁷ Wotaaddarati PHauloosa bantta de7iyoosaa efaana hanishin PHauloosi shaalaqaa, “Taani neessi issibaa odoo?” yaagiis.

Yaagin shaalaqai PHauloosa, “Neeni Giriike qaalaa erai?” ³⁸ Neeni hagaappe kase wode, ooshshaa kessada shemppo woridaageetuppe oiddu sha7u asata bazzo kaalettida Gibxxe bitaniyaa gidikkii?” yaagiis.

³⁹ SHin PHauloosi, “Taani Aihuda asa; qassi Kilqqiyan de7iya Xarsseesen yelettida waanna kataman de7iya asa. Hayyanaa tana asaassi haasayissarkkii?” yaagiis.

⁴⁰ SHaalaqai a, “Haasaya” yaagin, PHauloosi yedhdhidi kiyiyoosan eqqidi, asai co77u gaana mala, ba kushiyan asaakko malaatiis. Asai co77u gin, Ibraisxxe qaalan haasayiiddi, hagaadan yaagiis.

22

1 “Ta ishato, ta aawato, taani ha77i inttessi yootiyo yohuwaa siyite”² PHauloosi etassi Ibraisxxe qaalan haasayiyoogaa siyidi, kaseppe keehi co77u giidosona. Gin i hagaadan yaagiis.

3 “Taani Kilqqiyan de7iya Xarsseesen yelettada, ha katan Gamaaliyaali tana tamarissin diccada, nu aawatu higgiaakka mintta tamarada, hachchi intte ubbai haniyoogaadankka, taani Xoossaa yohuwaassi mishettiya Aihuda asa.⁴ Taani maccaasaa attumaasaa oiqla oiqlada qasho keettan yeggida asanne, ha ogiyaa kaalliya asaa worissana gakkanaas tuggayida asa.⁵ Hegaadankka, qassi, qeese ubbatu halaqainne cima ubbaa yaa7ai tabaa markkattanau danddayees; taani Damasqqon de7iya eta ishanttussi Aihudatussi, etappe dabddaabbiyaa ekkada, hegan de7iya asati qashettidi qaxxayettanaadan, Yerusalaame eta ehaanau yaa baas.

*PHauloosi Kiristtoosakko Simmido Simettaabaa Odiis
(Yesuusi Kiittidoogeetu Oosuwa 9:1-19; 26:12-18)*

6 “Taani baada Damasqqo matido wode, seeta gallassa gidishin, qoppennan saluwaappe gita poo7oi ta matan yuuyi aadhdhidi poo7iis.⁷ Taani sa7an kundda uttada, ‘Saa7oolaa, Saa7oolaa, tana aissi waissai?’ giya qaala siyaas.

8 “Taani zaarada, ‘Ta Godau, neeni oonee?’ yaagaas.

“Yaagin, ‘Taani neeni waissiyo Naazireeta Yesuusa’ yaagiis.⁹ Tanaara issippe de7iyaageeti poo7uwaa be7idi yayyidosona; shin taassi haasayiyaagaa qaala siyibookkona.

10 “ ‘Ta Godau, taani ai oottoo?’ yaagaas.

“Godai tana, ‘Denddada Damasqqo ba. Neeni oottanau Xoossai qoppido ubbabi neeyyo yaani odettana’ yaagiis.¹¹ He wolqqaama poo7uwaa gishshau, ta aifee qooqin, tanaara de7iya asati ta kushiyaa oiqqidi, tana goochchin, Damasqqo gakkaas.

12 “Damasqqon de7iya Aihuda ubbai daro bonchchiyo issi Hanaaniyaa giyo bitanee, nu higgiaassi azazettidi, Xoossaa minttidi woossiyaagee de7ees.¹³ Hanaanee taakko yiidi, ta matan eqqidi tana, ‘Ta ishau Saa7oolaa, xeella’ yaagiis. Taanne he wode sohuwaarakka akko xeella aggaas.

14 “Xeellin i tana hagaadan yaagiis; ‘Nu aawatu Godai neeni a qofaa eranau, a xillo Na7aa be7anaunne a doonaappekka haasayaa siyanau nena kase dooriis.¹⁵ Aissi giikko, neeni be7idobaanne siyidobaa asa ubbaa sinttan ayyo markkatana.¹⁶ Ha77ikka aissi gam77ai? Denddada xammaqetta; a suntaa xeesaidda, ne nagaraappekka meecetta’ yaagiis.

17 “Taani guyye Yerusalaame simmada Beeta Maqidasiyan woossishin, taassi ajjuutai beettiis. 18 Ajjuutan Godai tana, ‘Eesotada, Yerusalaame elle kiya; aissi giikko, neeni taassi haggan markkattiyoogaa asai ekkenna’ yaagishin taani a be7aas.

19 “Taani, ‘Ta Godau, Aihuda woosa keetta ubban nena amaniyaageeta oiqqada wadhdhidoogaanne qasho keettan yeggidoogaa eti eroosona. 20 Eti ne markkaa Isxxifaanoosa woriyo wode, taani he yohuwaa maayaas. Qassi eta lanqqiyan eqqada, a woriyaageetu maayuwaa naagais’ yaagaas.

21 “Godai tana, ‘Taani nena Aihuda gidenna asaakko haahosaa kiittiyoo gishshau ba’ yaagiis” yaagiis.

PHauloosi Roome Asa Gidiyoogaa Qonccissiis

22 PHauloosi he qaalaa haasayana gakkanaassi asai i giyoogaa ezggees; hegaappe guyyiyan, bantta qaalaa xoqqu oottidi, “Hagaa biittaappe xaissa; i de7anau bessenna” yaagidosona.

23-24 Eti wocamishin, bantta maayuwaa bollau olishininne baanaa carkkuwan laalishin, shaalaqai wotaaddarati PHauloosa bantta de7iyoosaa efaana mala azaziis. Qassi asai aissi hegaadan wocamidaakko eranau, PHauloosa lissuwan garafiiddi qorana mala, eta azaziis. 25 SHin wotaaddarati PHauloosa dafuwan mintti qachchido wode, PHauloosi ba matan eqqida mato halaqaa, “Roome katamaa asa pirddi bannan wadhdhiyoogee inttessi higgee?” yaagiis.

26 Hegaa mato halaqai siyido wode, shaalaqaakko biidi, “Ha bitanee Roome asa. Neeni ai oottana qoppai?” yaagidi oichchiis.

27 SHaalaqai PHauloosakko shiiqidi, “Neni Roome ase? Tau yoota” yaagiis.

Yaagin PHauloosi, “Ee” yaagiis.

28 SHaalaqai PHauloosassi zaaridi, “Taani ha zaretettaa daro miishshan shammaas” yaagiis.

SHin PHauloosi, “Taani he zerettaappe yelettaas” yaagiis.

29 Hegaa gishshau, PHauloosa qoranau qoppidaageeti sohuwaara appe shaahetti aggidosona. SHaalaqaikka PHauloosi Roome asa gididoogaa erido wode yayyiis; aissi giikko, sanssalatan a qashissi wottiis.

PHauloosi Aihudatu SHangguwaa SHiiqiis

30 Wonttetta gallassi shaalaqai, Aihudati PHauloosa aissi mootidaakkonne geeshshidi eranau koyidi, PHauloosa birshshiis. Birshshidi qeese halaqatinne yaa7ai ubbai shiiqana mala azaziis; qassi PHauloosa duge wottidi, eta sinttan essiis.

23

¹ PHauloosi yaa7aa tishshi ootti xeellidi, “Ta ishato, taani hachchi gakkanaassikka Xoossaa sinttan ta de7o ubban lo77o zoriya wozanan de7aas” yaagiis. ² Qeese ubbatu halaqai Hanaanee, PHauloosa doonaa baqqana mala, a matan eqqidaageeta azaziis. ³ PHauloosi he wode a, “Laa ha annuwan tiyido godau, Xoossaikka nena baqqana. Neeni ta bolli higgiyan pirddanau uttada, higgee bannan tana baqqana mala azazai?” yaagiis.

⁴ PHauloosa matan eqqidaageeti a, “Neeni Xoossaa qeese ubbatu halaqaa cayai?” yaagidosona.

⁵ Yaagin PHauloosi, “Ta ishato, i qeese ubbatu halaqa gididoogaa taani erabeikke; aissi giikko, ‘Ne deriyaa haariyaagaa bolli iita qaalaa haasayoppa’ geetettidi Xoossaa maxaafan xaafettiis” yaagiis.

⁶ SHin PHauloosi baggati Saaduqaaweta; baggati Parisaaweta gididoogaa be7idi, “Ta ishato, taani Parisaawenne Parisaawiyaa na7aa; ‘Haiqqidaageeti haiquwaappe denddana’ gaada taani ufaissan naagiyo gishshau, eti ta bolli pirddoosona” yaagidi, xoqqu oottidi haasayiis.

⁷ PHauloosi hegaa yaagin, Parisaawetu giddooninne Saaduqaawetu gididon ooshshai kiyin, yaa7ai laalettis.

⁸ Aissi giikko, Saaduqaaweti, “Haiqqida asai denddena; kiitanchchikka ayyaanikka baawa” yaagoosona; Parisaaweti qassi naa77aikka de7iyooogaa ammanoosona.

⁹ Gita wocamai denddiis; Parisaawetu baggappe higgiiyaa taaarissiyaageeti denddi eqqidi, “Ha bitaniyaa bolli ainne bala demmibookko; ayyo ayyaani woi kiitanchchi haasayennan aggenna” yaagidi palamettidosona.

¹⁰ Ooshshai darin, shaalaqai PHauloosa eti menterettanaakkonne giidi yayyidi, ba wotaaddarati wodhdhidi, eta giddoppe a eesuwan kessidi, bantta de7iyooosaa efaana mala azaziis.

¹¹ Naa77antto qammi Godai PHauloosa lanqqiyan eqqidi, “PHauloosaa, neeni taassi Yerusalaamen markkattidoogaadan, Roomenka markkattanau bessees; minna; aikko baawa” yaagiis.

PHauloosa Woranau Maqettido Maqquwaa

¹² Wonttetta gallassi, Aihudati PHauloosa worana gakkanaas, meennaadaaninne uyennaadan, caaqqettidi gigettidosona. ¹³ PHauloosa bolli hegaa maqqida asati oitamaappe daroosona.

¹⁴ Eti qeese halaqatukkonne cimatuikko yiidi, “Nuuni PHauloosa worana gakkanaas, ainne baarenaadan, qanggettidi caaqqettida. ¹⁵ Hegaa

gishshau, inttenne yaa7ai PHauloosabaa geeshshidi qoriyaabaa misatidi, shaalaqai a inttekkko duge wottana mala oichchite; nuuni i haa shiiqanaappe kase a woranau giigi uttida” yaagidosona.

¹⁶ SHin PHauloosa michchee na7ai he maqquwaa siyido wode, biidi wotaaddarati de7iyoosaa gelidi, PHauloosassi yootiis. ¹⁷ Yootin PHauloosi mato halaqatuppe issuwaa xeesidi, “Ha na7aa shaalaqaakko efa; aissi giikko, shaalaqaassi i yootiyoobai de7ees” yaagiis.

¹⁸ Hegaa gishshau, mato halaqai na7aa shaalaqaakko effidi, “Qasho keettan de7iya PHauloosi, ha na7ai neessi aibakko odiyoobai de7iyo gishshau, tana baakko xeesidi, a neekko ehaanaadan, tana woossiis” yaagiis.

¹⁹ SHaalaqai na7aa kushiya oiqqidi, dumma gaxi kessidi, “Neeni taassi odanabai aibee?” yaagidi oichchiis.

²⁰ Na7ai shaalaqaassi, “Aihudati PHauloosabaa kaseppe mintti oichchiyaabaa milatidi, neeni yaa7aa a wottanaadan, nena wontto woossanau zorettaa qachchidosona. ²¹ SHin neeni eti giyoobaa siyoppa; aissi giikko, oitamaappe dariya asati PHauloosa worana gakkanaas, quma meennaadaaninne haatta uyennaadan, caaqqettidi geemetti uttidi a naagoosona; neeni giyoobaa siyanau ha77ikka giigetti uttidi naagoosona” yaagiis.

²² Hegaa gishshau, shaalaqai na7aa, “Ha yohuwaa neeni tana erissidoogaa oossinne odoppa” yaagidi azazidoogaappe guyyian, a yeddiis.

PHauloosi Deriyaa Haariya Pilikisa Sintti Aadhdhiis

²³ SHaalaqai mato halaqatuppe naa77aa xeesidi, “Qiisaariyaa baanau, naa77u xeetu wotaaddarata, laappun tammu paraasatanne naa77u xeetu tooraasata qammaappe heezzu saatian giigissite; ²⁴ deriyaa haariya Pilikisakko PHauloosa saro gattanau togissiyo mehenne giigissite” yaagidi, eta azaziis. ²⁵ SHaalaqai Pilikisassi hagaadan giya dabddaabbiyaa xaafiis.

²⁶ “Qalaudeyoosa Lusiyooosappe deriyaa haariyaagaassi, bonchcho Pilikisassi, sarotetta neessi gido. ²⁷ Aihudati ha bitaniyaa oiqqidi worana hanishin, Roome katamaa asa i gididoogaa erada, wotaaddaratuura gakkada a ashshaas. ²⁸ Eti a aissi mootiyaakko eranau koyada, eta yaa7aassi duge a wottaas. ²⁹ Eti bantta higgiaabaa i oichchidoogaassi a mootidoogaappe attin, a worissiya woi qashissiya mooto gidenna. ³⁰ Eti ha bitaniyaa bolli maqetti uttido zigirssai tana gakkin, taani he sohuwaara a neekko yedda aggaas; a mootiyaageetikka biidi, ne sinttan mootana mala azazaas; saro de7a” yaagiis.

³¹ Hegaa gishshau, wotaaddarati azazettidoogaadankka PHauloosa ekkidi, qammi Anttiphaaxiriisa gattidosona. ³² Wonttetta gallassi aara baanau paraasata wottidi, tohuwaasati guyye wotaaddarati de7iyooosaa simmidosona. ³³ Paraasati Qiisaariyaa gelidi, dabddaabbiyaa deriyaa haariyaagaassi immidi, PHauloosa a sintti aattidosona. ³⁴ Deriyaa haariyaagee dabddaabbiyaa nabbabidoogaappe guyyiyan, PHauloosi awa auraajjaa asakko a oichchiis; Kilqqiyaa asa i gididoogaa erido wode, ³⁵ “Taani nebbaa nena mootiyaageeti yiyo wode siyana” yaagidi, wotaaddarati Heeroodisa keettan a naagana mala azaziis.

24

PHauloosa Aihudati Mootidosona

¹ Ichchashu gallassappe guyyiyan, qeese ubbatu halaqai, Hanaaniyaa, cimatuuranne Xarxxaluusa giyo issi xabaqaara duge Qiisaariyaa wodhdhiis; eti deriyaa haariyaagaa bolli PHauloosa mootidosona. ²⁻³ PHauloosi xeasettido wode, Xarxxaluusi a hagaadan yaagidi, mootuwaa doommiis.

“Bonchcho Pilikisaa, nuuni ne baggaara daro sarotetta demmidaashin, ne qofan ha deriyaassi ubaban ubasankka lo77o laamee beettiyaagaassi nena daro galatidi, haggaa ekkoos. ⁴ SHin taani nena gam77ettennan, ne kehatettan nubaa neeni qanttan siyana mala, nena woosais. ⁵ Aissi giikko, ha bitanee xube gididi, sa7a ubban de7iya Aihudatu giddon ooshsha denttiiddi, Naaziraawetu bagga asaa kaalettiyaagaa gididoogaa erida. ⁶ Harai atto Beeta Maqidasiyaakka tunissanau koyishin a oiqqidi, nu higgiiyaadan, a bolli pirddanau qoppida; ⁷ shin shaalagaa Lusiyooosi yiidi, wolqqan nu kushiyaappe a wotti ekkiiis. ⁸ A mootiyaageetikka neekko yaana mala azaziis; neeni ne huuphen ha bitaniyaa qorada, nuuni a mootiyo yoho ubbaa eranau danddayaasa” yaagiis.

⁹ Aihudatikka qassi, “Ha yohoi tuma” giidi, a qofaa maayidosona.

PHauloosi Pilikisa Sinttan Mootuwau Zaaruwaa Immiis

¹⁰ Deriyaa haariyaagee PHauloosa oichchin, i hagaadan yaagidi zaariis; “Neeni daro wodiyaasappe doommada, ha asaassi pirddaidda de7iyooogaa taani erada, ta yohuwaa ufaissan zaarais. ¹¹ Taani Yerusalaame goinnanau kiyooosappe tammanne naa77u gallassappe darennaagaa neeni ne huuphen erana danddayaasa. ¹² Aihudati tana Beeta Maqidasiyan gidin, Aihuda woosa keettan gidin, kataman gidin, oonaaranne palamettishin woi asa shiishshada maqqishin,

issi uraaranne be7ibookkona. ¹³ Eti ha77ikka tana mootiy-oobaa shatimmanau danddayokkona.

¹⁴ “SHin taani haggaa neessi yootais; taani higgiiyan de7iyaabaanne hananabaa yootiyaageeti xaafido ubbabaa ammanada, nu aawatu Xoossaassi eti worddo giyo ogiiyan goinnais. ¹⁵ Hageeti bantta huuphen, ‘Asai ubbai, worddoikka xilloikka haiquwaappe denddana’ giyoogaadan, taanikka eti denddanaagaassi Xoossaa ammanais. ¹⁶ Hegaa gishshau, taani qassi, Xoossaa sinttaaninne asaa sinttan ubba wode, pokkoi bainna zoriya wozanai taassi de7ana mala minnais.

¹⁷ “Taani Yerusalaameppe kiyosappe daro laittaappe guyyiyan, ta biittaa hiyyeesaassi miishsha immanaunne yarshshuwaa yarshshanau Yerusalaame baas. ¹⁸ Baada heggaa oottishin, asi shiiqennan, ooshshi denddennan, taani Beeta Maqidasiyan geeyishin, eti tana demmidosona. ¹⁹ SHin Isiyaappe yiida issi issi Aihudati hegan de7oosona; eti ta bolli yoho koyikko, yiidi tana nenan mootanau bessees. ²⁰⁻²¹ Woi taani eta giddon eqqada, ‘Haiqqidaageeti denddanaaggaa ammaniyo gishshau, hachchi intte sinttan ta bolli pirddoosona’ gaada ha xoqqissada haasayido issi qaaleeppe attin, yaa7aa sinttan eqqidaashin, tanan issi mooro demmidobaa gidikko, hageeti bantta huuphen hagan yootona” yaagiis.

²² SHin Pilikisi Xoossaa ogiyaabaa geeshshi erido gishshau, “Taani intte yohuwaa shaalaqaa Lusiyooosi yiyo wode qachchana” yaagidi, pirddiyo wodiya sinttau keeriis. ²³ Pilikisi qassi PHauloosa qachchennan naagana malanne a dabbotuppe ooninne ayyo oottishin, woi akko yiishin diggenna mala, mato halaqaa azaziis.

PHauloosi Pilikisanne Dirusilla Sintti Aadhdhiis

²⁴ Amarida gallasaappe guyyiyan, Pilikisi Aihuda zare gidida ba maccaasee Dirusilliira yiidi, PHauloosa kiitti ehiissidi, Yesuus Kiristtoosan ammaniyoobaa i haasayishin siyiis. ²⁵ PHauloosi xillotettaabaa, ba huuphe naaguwaabaanne yaana pirddaabaa haasayishin, Pilikisi yayyiidi, “Neeni ha77issau ba; taassi injjetido wode, nena kiittada xeeqissana” yaagiis. ²⁶ He wode qassi PHauloosi birshshettanau, baassi mattaayiyaa immandeeshsha giidi qoppiis; heggaa gishshau, darotoo a ehiissi ehiissidi, aara haasayees.

²⁷ Naa77u laitta kumidoogaappe guyyiyan, Pilikisa sohuwaa PHorqqiyoosa Pisxxoosi ekkiis. Pilikisi Aihudata ufaissanau koyidi, qasho keettan PHauloosa aggi bayiis.

25

PHauloosi Roome Kawuwaakko Ba Yohuwaa Ekkidi Baanau Oichchiis

¹ Pisxxoosi auraajjaa gelido heezzantto gallassaappe guyyiyan, Qiisaariyaappe Yerusalaame biis. ² Yaani qeese halaqatinne Aihudata kaalettiyaageeti PHauloosa mootidosona. ³ Eti PHauloosa woranaassi ogiyan qosetti uttanau, banttana maaddidi a Yerusalaame ehaana mala, Pisxxoosa woossidosona. ⁴ Woossin Pisxxoosi etassi, “PHauloosi Qiisaariyan qashetti uttiis; taani ta huuphenkka eesuwan yaa guyye simmanau qoppa uttaas. ⁵ Hegaa gishshau, i aibakko mooridobai de7ikko, intte giddon aawatiyaageeti tanaara Qiisaariyaa biidi, a mootona” yaagidi zaariis.

⁶ Pisxxoosi eta matan hosppun woi tammu gallassappe aattennan uttidi, Qiisaariyaa biis; wonttetta gallassi pirddiyoosan uttidi, PHauloosa ehaana mala azaziis. ⁷ I gakkido wode, Yerusalaameppe yiida Aihudati a lanqqiyan yuuyi aadhdi eqqidi, banttassi shatimmanau danddayettenna daro deexo mootuwaa a bolli wottidosona. ⁸ PHauloosi mootettiiddi, “Taani Aihudatu higgiiyaakka Beeta Maqidasiyaakka Roome Kawuwaa Qeesaarakka ainne naaqqabeikke” yaagiis.

⁹ SHin Pisxxoosi Aihudata ufaissanau koyidi PHauloosa, “Pude Yerusalaame kiyada, ha yohuwaabaa yaani ta sinttan pirddettanau koyai?” yaagidi oichchiis.

¹⁰ SHin PHauloosi, “Taani pirddettanau bessiyo Qeesaara pirdda keettan eqqaichchaas. Neenikka loitta eriyoogaadan, taani Aihudata ainne naaqqabeikke. ¹¹ Simmi taani naaqqidobaa woi haiqossi bessiyaabaa oottidobaa gidikko, haiquwaappe attana giikke; shin eti tana mootiyo mootoi mela gididoogaappe hini baggan, ooninne tana etassi aattidi immanau danddayenna; Qeesaari tabaa pirddo gaada oichchais” yaagiis.

¹² Hegaappe guyyiyan, Pisxxoosi banaara zorettiyaageetuura zorettidi a, “Neeni Qeesaari tabaa pirddo gaada oichchadasa; Qeesaarakko baasa” yaagidi zaariis.

PHauloosi Agriiphphanne Barnniiqi Sintti Aadhdhiis

¹³ Amarida gallassaappe guyyiyan, Kawoi Agriiphphinne Barnniiqi Pisxxoosa sarotanaa Qiisaariyaa biidosona. ¹⁴ Yaani eti daro gallassaa uttidaashin, Pisxxoosi kawuwaassi PHauloosabaa hagaadan yaagidi yootiis; “Hagan Pilikisi qachchidi aggi bayido issi bitanee de7ees. ¹⁵ Taani Yerusalaamen de7ishin, qeese halaqatinne Aihuda cimati a bolli pirddana mala, tana woossiiddi, abaa

taassi yootidosona. ¹⁶ Taani, 'Mootettida urai bana mootiyaageetuura issippe eqqennaanne bana mootido yohuwaassi zaaro immennan, oona gidikkonne aattidi immiyoogee Roome asaassi woga gidenna' yaagada etassi zaaraas.

¹⁷ "Hegaa gishshau, eti hagan shiiqido wode, taani gam77ennan wonttetta gallassi, pirdda keettaa gelada PHauloosa ehaana mala azazaas. ¹⁸ A mootiyaageeti eqqidi, iitaban a mootennan aggokkona gaada taani qoppidoogaadan, ainne a mootibookkona. ¹⁹ SHin eti bantta ammanobaanne PHauloosi, 'Paxa de7ees' giyo haiqqida issi Yesuusa geetettiya bitaniyaabaa aara palamettoosona. ²⁰ Taani ha yohuwaa waatada qoranaakko, qachchabeennan de7aidda, PHauloosi Yerusalaame biidi, ha yohuwaa yaani pirdettanau koyiyaakkonne gaada a oichchaas; ²¹ shin PHauloosi ba yohuwaa Augisxxoos Qeesaari qachchana gakkanaassi naagettanau oichchin, taani a Qeesarakko yeddana gakkanaas, i qashettana mala azazaas" yaagiis.

²² Yaagin Agriiphphi Pisxxoosa, "Taani ta huuphenkka qassi he bitanee giyoobaa siyana koyais" yaagiis.

Pisxxoosi a, "Neeni wontto i giyoobaa siyana" yaagiis.

²³ Wonttetta gallassi, Agriiphphinne Barnniiqaa daro bonchchuwan shaalaqatuuranne kataman de7iya gita asaara yiidi, pirdda keettaa gelidosona; Pisxxoosi PHauloosa ehaana mala azazin ehiidosona. ²⁴ Ehin Pisxxoosi hagaadan yaagiis; "Kawuwaa Agriiphphaa, hagan nunaara de7iya asa ubbau, Aihuda asai ubbai Yerusalaameenikka hagankka wocamiiddi, 'I hagaappe sinttan paxa de7anau bessenna' yaagidi, tana woossido bitaniyaa hegaa be7eeta. ²⁵ SHin i ainne haiqossi bessiyaabaa oottidobaa taani demmabeikke; i ba huuphen, 'Augisxxoosi Qeesaari tabaa pirddo yaagada oichchais' giido gishshau, Qeesarakko a yeddana ta qofaa qachchaas. ²⁶ Taani abaa ta godaa Augisxxoos Qeesaarassi xaafanau tumu yohoi tau aibinne baawa; hegaa gishshau, i qorettidoogaappe guyyiyan, taani xaafiyooobaa demmana mala, intte sintti, Kawuwau Agriiphphaa, ubba ne sintti a ehaas. ²⁷ Aissi giikko, qashettida uraa kiittiyo wode, a aissi mootidaakko, erissennan aggiyoogee taassi eeyyatetta misatees" yaagiis.

26

PHauloosi Agriiphpha Sinttan Haasayido Haasayaa

¹ Agriiphphi PHauloosa, "Neeni nebaa haasayanau dand-dayaasa" yaagiis. He wode PHauloosi ba kushiyaa miccidi hagaadan yaagidi zaariis.

2-3 “Kawuwaa Agriiphphaa, Aihudatu wogaanne palamaa ubbaa neeni loittada eriyo gishshau, tana Aihudati mootiyo yoho ubbaa hachchi taani ne sinttan zaariyoogaassi ta qaadaidaro lo77o yaagada qoppais; hegaa gishshau, neeni ta haasayaa salettennan siyana mala, nena woossais.

4 “Taani naatettaasappe doommada ta asaa giddooninne Yerusalaamen de7ido ta de7uwaa Aihuda ubbati kaseppe doommidi eroosona. 5 Taani koiroppe doommada,

nu ammanuwaa higgiiyaa ooppenne minttidi naagiya Parisaawetu bagga Parisaawe gidada de7iyoojaa, eti markkattanau koyikko eroosona. 6 Taani ha77ikka Xoossai nu aawatussi immana giidoogaa ufaissan naagiyo gishshau,

pirddettanaassi hagan eqqais. 7 Qassi tammanne naa77u nu aawatu zareti Xoossau qamminne gallassi ubbatoo minttidi goinniiddi, Xoossai immana giidoogaa ekkana ufaissan naagoosona; Kawuwaa Agriiphphaa, Aihudati tana mootiyoogee taani hegaa ufaissan naagiyo gishshassa.

8 Aihudato, Xoossai haiqqidaageeta denttiyoogaa aissi ammanekketii?

9 “Taani ta huuphenkka Naazireeta Yesuusa sunntaa mooriya darobaa oottanau bessees gaada kase qoppaas.

10 Taani Yerusalaamen oottidoogee haggaa; qeese halaqatuppe maataa ekkada, Xoossaa asatuppe darota qashissaas; eta woriyo wodekka eta haiquwaa dosaas.

11 Aihuda woosa keetta ubban daro wode eta qaxxayada, bantta ammanuwaa eti aggana mala godataas; taani wogi bannaagaa eta hanqqettada, harai atto, hara biitta katamaa gakkanaassikka eta waissais.

PHauloosi Bau Kiristtoosa Waati Ammanidaakkonne Odiis (Yesuusi Kiittidoogeetu Oosuwaa 9:1-19; 22:6-16)

12 “Taani ha yohuwaassi qeese halaqatuppe maataanne azazuwaa ekkada Damasqqo baas. 13 Kawuwau, taani seeta gallassi ogiyan de7ishin, awaa poo7uwaappe daro aadhdhiya poo7oi tananne tanaara biidaageeta yuuyi aadhdhidi, saluwaappe poo7ishin be7aas. 14 Nuuni ubbaikka sa7an kunddido wode, Ibraisxxe qaalan, ‘Saa7oolaa, Saa7oolaa, tana aissi waissai? Boorai bana caddiya xam77aa qakkiyoogaadan, neeni qakkikko, nena qohaasa’ yaagidi taassi odishin siyaas.

15 “Siyada, ‘Ta Godau, neeni oonee?’ yaagaas.

“Godai, ‘Taani neeni waissiyo Yesuusa. 16 SHin dendda eqqa; aissi giikko, hachchi neeni tana be7idoogaanne taani nena sinttappe bessanaagaa haratussi markkattana mala, ta oosanchcha oottada nena sunntanau neessi beettaas. 17-18 Eti tana ammanin, eta nagarai atto geetettanaadan, Xoossai

doorido asaa giddon eti bantta sohuwaa demmanaadan, qassi xumaappe poo7uwaa simmanaadaaninne xalahiyaa godatettaappekka Xoossaakko simmanaadan, eta aifiyaa neeni dooyana mala, Israa7eela asaappenne taani nena etakko kiittiyo Aihuda gidennaageetuppe nena ashshana' yaagiis.

PHauloosi Ba Oosuwaa Hanotaa Odiis

¹⁹ “Kawuwaa Agriiphphaa, heгаа gishshau, taassi saluwaappe beettida ajuutaassi taani azazettanaagaa ixxabeikke. ²⁰ SHin taani kasetada, Damasqqooninne Yerusalaamen hegaappe guyyiyan, Yihudaa biitta ubban de7iyaageetussinne Aihuda gidennaageetussi bantta nagaraappe simmana mala, qassi nagaraappe simmanau bessiyaabaa oottiiddi, Xoossaakko simmana mala qaalaa yootaas. ²¹ Hegaа gishshau, Aihudati tana Beeta Maqidasiyan oiqqidi woranau koyidosona. ²²⁻²³ Hegaа gishshau, taani Xoossaa maaduwaа ekkada, gitaassinne guuttaassi hachchi gakkanaassikka eqqada markkattais. Hananabaa yootiyaageetinne Muusee, ‘Kiristtoosi waayettana bessees; qassi haiquwaappe koiro denddidi, Aihudatussinne Aihuda gidennaageetussi atotettaa poo7uwaa yootanau bessees’ giidoogaadan, taanikka eti haasayidoogaappe haraa issibaakka haasayidobi baawa” yaagiis.

²⁴ PHauloosi babaa hagaadan yaagidi zaarishin, Pisxxoosi qaalaa xoqqu oottidi, “PHauloosaa, neeni gooyaasa; neeni daro tamaridoogee nena gooshshana hanees” yaagiis.

²⁵ SHin PHauloosi hagaadan yaagiis; “Bonchcho Pisxxoosaa, taani tumu yohuwaanne wozanaa qofaa haasayiyoogaappe attin gooyikke. ²⁶ Taani Kawuwaa Agriiphphassi ha yohuwaa qassi qoncciyaa yootiyooгаа i erees; aissi giikko, ha yohoi geeman oosettibeenna gishshau, hagaappe issoinne appe geemmennaagaa taani geeshshada erais.

²⁷ “Kawuwaa Agriiphphaa, neeni hananabaa yootiyaageetubaa ammanai? Neeni etabaa ammaniyoogaa taani erais” yaagiis.

²⁸ Kawoi Agriiphphi PHauloosa, “Hanni keesenkka tana ammanttanau koyai?” yaagiis.

²⁹ Yaagin PHauloosi, “Daro wode gidin, guutta wode gidin, ne xalaala gidakka; shin hachchi taani yootiyooгаа siyiya ubbai qassi ha qashuwaappe attin, ta mala gidanau Xoossaa woossais” yaagiis.

³⁰ Hegaappe guyyiyan kawoikka, Pisxxoosikka, Barnniiqakka, etaara uttida ubbaikka denddidi, ³¹ issi baggi simmidi, issoi issuwaara, “Ha bitanee haiqoi atto

shin, qashossikka bessiyaabaa oottibeenna” yaagidi haasayidosona. ³² Agriiphphi Pisxxoosa, “Ha bitanee, ‘Qeesaari tabaa pirddo’ gibeennaakko, birshshettana danddayees shin” yaagiis.

27

PHauloosi Roome Biis

¹ Nuuni markkabiyan Xaaliyaa baanau qachchido wode, PHauloosanne hara amarida qashuwaa asata Augisxxoosa wotaaddarata giyoogeetuppe issi Yuuliyoosa giyo mato halaqaassi aattidi immidosona. ² Isiyaa gaxan de7iya biittata biya Adiraamixiyoonaa markkabiyan gelidi denddida; Maqidooniyyaa asa gidiya Tasalonqqee Arisxxirokoosi nunaara de7ees.

³ Wonttetta gallassi nuuni Sidoona gakkishin, Yuuliyoosi PHauloosassi kehidi a, “Ne dabboti nena maaddana mala, neeni etakko baanau danddayaasa” yaagiis.

⁴ Hegaappe denddidi, sinttaara nu bolli carkkiyo gishshau, Qophphiroosa haruuruwan carkkenna baggi biida.

⁵ Kilqqiyaa mataaninne PHinifiliyaa matan de7iya abbaa pinnidi, Luqiyaa de7iya Mura gakkida. ⁶ Hegan mato halaqai Xaaliyaa biya Iskinddiriyaa markkabiyyaa demmidi, aani nuna gelissiis.

⁷ Nuuni daro gallassaa loddaara biiddi, daro tuggan Qaniidooose ginaa gakkida; hegaara baanau nuna carkkoi diggin Salmmoonara aadhdhidi, Qarxxeesen carkkenna baggi biida. ⁸ Qassikka daro tuggan gaxaara gaxaara aadhdhidi, Luqiyaa katamaa matan de7iya abbaa doonan markkabee woppu giidi shemppiyoosaa giyoosaa yiida.

⁹ Nuuni hegan daro wodiyyaa gam77idoogaappe guyyiyan, Xoomai birshshettiichchido gishshau, markkabiyan biyoogeekka hirggissin PHauloosi eta zoriiddi, ¹⁰ “Asau, nu buussan gita boshainne daro qohoi de7anaagee tau beettees; bashshai yiyoogee caanaa bollanne markkabiyyaa bolla xalaalaani gidenna; nu shemppuwaa bollikka yaana” yaagiis. ¹¹ SHin mato halaqai PHauloosi giidoogaappe aattidi, markkabiyan de7iyaageeta azaziyaageenne markkabiyyaa godai giyoogaa ammanees. ¹² He abbaa doona katamai balgguwaa shaaccanau etassi injjetenna katama; hegae gishshau, dariya asati banttau danddayettikko, Pinqqe giyo katamaa gakkidi, balgguwaa yaani shaaccana mala, yaappe denddanau zorettidosona; Pinqqee awai wulliyoosaappenne ushachchappe gidduwan, qassi wulliyoosaappenne haddirssappe gidduwan de7iya abbaa doona katama.

Abbaa Bollan Gotee Denddiis

¹³ Tohossa bagga carkkoi loddara carkkido wode, bantta goppidoogaadan hanidabaa etassi milatin denddidosona; markkabee beenna mala oiqqiya birataa pude dafidi, Qarxxeese matattidi, lanqqiyaara aadhhdidosona. ¹⁴ SHin daro gam77ennan, “Auraaqiis” giyo daro wolqqaama gotee haruuruwaappe duge eta bolli denddiis. ¹⁵ He gotee markkabiya dechchidi aattennan diggin, baanau nuuyyo danddayettennan ixido gishshau, markkabiya i efiyoosaa yeddi bayidi biida.

¹⁶ Nuuni Qeeda giyo haruuruwan geemmido wode, daro tuggatidi markkabiya wolwoluwa teqqanau danddayida. ¹⁷ Eti wolwoluwa pude kessidoogaappe guyyiyan, wodoruwan markkabiya xaaxidi, mintti qachchidosona; Sirttiisa giyo shafiyan banttana oogganaakkonne giidi hirggidi, markkabiya efiya sharaa wottidi, carkkuwan markkabiya coo yeddi bayidosona.

¹⁸ Gotee wolqqaamidi nuna tuggayin, wonttetta gallassi caanaappe abban oluwa doommidosona. ¹⁹ Heezzantto gallassikka markkabiyan de7iya miishshaa eti bantta kushiyan olidosona. ²⁰ Nuuni daro gallassaa awa aifiyaanne xoolintiyaa be7ennan, wolqqaama uushoi nu bolli uushishin, sinttappe xayana giidi qoppida.

²¹ Eti daro gallassaa katta meennan gam77idoogaappe guyyiyan, PHauloosi he wode eta gidon denddi eqqidi, hagaadan yaagiis; “Asau, intte ta zoriya ekkidobaa gidiaakkonne Qarxxeeseeppe denddennan aggidaakko, ha bashshainne qohoi nuna gakkenna. ²² SHin ha77ikka taani inttena yayyoppite gaada zoraais; aissi giikko, ha markkabee xayanaappe attin, intteppe issi uraa shemppoikka xayenna. ²³ Aissi giikko, Xoossaa kiitanchchai, tana haarida taani goinniyo Xoossaagee, zine qammi ta matan eqqidi, ²⁴ PHauloosaa, yayyoppa; neeni Roome biittaa Kawuwaa Qeesaara sinttan eqqanau bessees; be7a, Xoossai nenaara biya asa ubbaa shemppuwaa ashshana’ yaagiis. ²⁵ Hegaa gishshau asau, yayyoppite. Aissi giikko, he kiitanchchai tau odidoogaadan hananaagaa taani Xoossaa ammanais; ²⁶ shin carkkoi nuna issi haruuruwan abbaa doonan olana” yaagiis.

²⁷ Tammanne oiddantto qamman Meediteraane Abban nuna carkkoi yaanne haanne sugishin, markkabiyan oottiyaageetussi qamma bilahe biittaaakko matidobaa milatiis. ²⁸ Eti likkiyo wodoruwaa xeeran deexxiyaabaa qachchidi, haattan yeggin, haattai hosppun tammu wara ciimmatidoogaa eridosona. Guutaa gam77iiddi, naa77anttuwaa yeggidi, usuppun tammu wara ciimmatidoogaa eridosona. ²⁹ Eti shuchchattiyaasan

kunddenna mala yayyidi, markkabee beenna mala oiqqiya oiddu birataa markkabiyaappe guyyeera abban yeggidi, sa7ai wonttana mala, Xoossaa woossoosona.³⁰ Markkabiyan oottiyaageeti markkabiyaappe baqatanau koyidi, markkabee beenna mala oiqqiya amarida biratata markkabiyaappe sintta baggaara abban yeggiyaabaa milatidi, wolwoluwaa abban wottido wode,³¹ PHauloosi mato halaqaanne wotaaddarata, “Hageeti markkabe gidon de7ana xayikko, intte attanau danddayekketa” yaagiis.³² Hegaappe guyyian, wotaaddarati wolwolo qashettido wodoruwaa qanxxidi, yeddi bayidosona.

³³ Sa7ai wonttana hanishin, PHauloosi ubbai qumaa maana mala, hagaadan yaagidi woossiis; “Intte hachchiira tammanne oiddu gallassaa naagideta; qassi he ubbankka quma mibeekketa.³⁴ Hegaa gishshau, guutta qumaa intte maana mala, taani inttena woossais; aissi giikko, intte paxa de7anau guutta qumaa maana koshshees; harai atto intte huuphiyaa binnaanaappe issoikka xayenna” yaagiis.³⁵ PHauloosi hagua giidi, oittaa ekkidi, ubbaa sinttan Xoossaa galatiis; menttidi Muussaa doommiis.³⁶ Doommin ubbai minettidi, banttauikka qassi qumaa miidosona.³⁷ Nuuni markkabiyan de7iyaageeti naa77u xeetanne laappun tammanne usuppuna.³⁸ Eti miidi kallido wode, caana gisttiyaa abban olidi markkabiya deexuwaa kaushshidosona.

Markkabee Meqqiis

³⁹ Sa7ai wonttido wode, markkabiyan oottiyaageeti biittaa eribookkona; shin haattai goggidi abban gelidosaa lanqqiyan de7iya shafiyaa akeeki xeellidosona. Banttassi danddayettiyaakko, markkabiya he shafiyaakko laagganau bantta qofaa qachchidosona.⁴⁰ Yaatidi markkabee beenna mala oiqqiya biratata birshshidi, abbaa giddo yeggidosona; he wode, markkabiya koyidosaa zaaridi laaggiyo mittaa qachchido wodoruwaa birshshidosona; hegaappe guyyian, carkkoi markkabiya sinttau sugana mala, markkabiya efiya sharaa sintta baggaara xoqqu oottidi, buussaa doommidosona.⁴¹ SHin markkabee naa77u abba gaittidosan de7iya shafiyan dom77ettidi ohettiis; markkabiyaassi guyye baggai beetaa sugettan meqerettishin, sintta baggai xishettidi, qaaxxennan ixxi aggiis.

⁴² Wotaaddarati qashuwaa asaappe issoinne haattaa wodhdhidi kessi ekkenna mala, eta woranau zorettidosona.⁴³ SHin mato halaqai PHauloosa ashshanau koyidi, wotaaddaratu zoretaa ixxiis; haattaa waraa eriya ubbai markkabiyaappe haattan guppi guppidi kasetidi gaxaa

kiyana mala azaziis. ⁴⁴ Attidaageetuppe baggati sanqqan, baggati markkabiyyaa me7uwan kiyana mala azaziis; hegaadan ubbatikka gaxaa saro kiyidosona.

28

PHauloosi Malta Giyo Haruuruwaa Biis

¹ Nuuni gaxaa saro kiyido wode, haruuroi Malta geetettiyoogaa erida. ² Haruuruwaa asati nuussi daro kehaa kehidosona; irai bukkannau doommido gishshaunne meeggiyo gishshau, tamaa eettidi, nuna ubbaa morkkidosona. ³ PHauloosi daro qaixaariyaa qoridi taman wottishin, shooshshai mishuwaa gishshau kiyidi, a kushiyan xaaxettidi, a dukkiis. ⁴ Haruuruwaa asati shooshshai PHauloosa kushiyan xaaxettidaagaa be7ido wode issoi issuwaassi, “Tumu ha bitanee shemppo woriya asa; harai atto abbaappe i attinkka Xoossaa pirddai a paxa de7o gibeenna” yaagidosona. ⁵ SHin PHauloosi ba kushiyaappe shooshshaa wuxakkidi, taman oliis; a ainne oottibeenna. ⁶ Eti, “A bollai kixxees; woi akeekennan kunddidi haiqqees” yaagidi a naagoosona; shin daro wodiya naagidi, a bollan aibinne dummatidabi xayin, “Hagee xoossa” yaagidi bantta qofaa aggi bayidosona.

⁷ Hega heeran haruuruwaa halaqaa Pupiliyoosa giyoogaassi gadee de7ees; i nuna morkkidi, heezzu gallassaa siiquwan imattiis. ⁸ Pupiliyoosa aawai qoxo, mishonne ulo kara sahetti zin77idi de7ees; PHauloosi a soo gelidi, ayyo Xoossaa woossiis; ba kushiya a bolli wottidi, a pattiis. ⁹ Hegaappe guyyiyan, he haruuruwan harggiya hara asaikka qassi yiidi paxiis. ¹⁰ Paxin nuna daro bonchchuwaa bonchchidosona; nuuni markkabiyan baannau denddido wode, ogiyau nuna koshshiyaabaa nuussi immidosona.

PHauloosi Malttappe Roome Biis

¹¹ Heezzu aginaappe guyyiyan, haruuruwan balgguwaa aattidi Diyoosqqoroosa giyo Iskkinddiriyaa markkabiyan baannau denddida. ¹² Nuuni Siraakuse giyo katamaa gelidi, yaani heezzu gallassaa uttida. ¹³ Hegaappe yuuyiiddi, Regiyume giyo katamaa gakkida. Issi gallassappe guyyiyan, tohossa bagga carkkoi carkkin, wonttetta gallassi Putiyoluusa giyo katamaa yiida. ¹⁴ Hegan nuuni issi issi ammaniyaageeta demmin, banttanaara laappun gallassaa uttana mala, nuna woossidosona; hegaadanka qassi Roome yiida.

¹⁵ Roomen de7iya ammaniyaageeti nubaa siyidi, Afiyoosa Giyaanne Heezzu Aqiyoosaa giyoosaa gakkanaassi nuna mokkanau yiidosona; PHauloosi eta be7ido wode Xoossaa galatidi, wozanan minettiis.

PHauloosi Roomen Tamaariissiis

¹⁶ Nuuni Roome gelido wode, PHauloosi bana naagiya wotaaddaraara barkka de7ana mala azazettiis.

¹⁷ Heezzu gallassaappe guyyiyan, PHauloosi Aihudatu halaqata baakko xeesiis; eti shiiqido wode, eta hagaadan yaagiis; “Ta ishato, taani nu asaa woi nu aawatu wogaa phalqqiyaabaa ainne oottennan, tana Yerusalaamen qachchidi, Roome asaassi aattidi immidosona. ¹⁸ Eti tana qoridi, haiqossi bessiyaabai ta bolli ainne bainna gishshau, tana birshshanau qoppidosona. ¹⁹ SHin heгаа Aihudati maayennan ixido wode, ‘Tabaa Qeesaari pirddo’ gaanaagee tana koshshiisippe attin, taani ta zariyaa mootiyoobai taassi de7iina gidenna. ²⁰ Taani inttenaara gaittanaunne haasayanau inttena xeesidoogee hegaassa; aissi giikko, Israa7eela asai ufaissan naagiyoogaa gishshataassi taani ha sanssalatan qashettaas” yaagiis.

²¹ Aihuda cimati PHauloosa, “Nuuni Yihudaappe nebau dabddaabbe ekkibookko. Nu ishanttuppekka harai atto, issoikka yiidi, nebaa odibeenna; woi ne sunntaa mooridi, nuuyyo odibeenna. ²² SHin he asaa sunntaa ubbasan asai mooridi haasayiyoogaa nuuni eriyo gishshau, ne qofaa siyanau koyoos” yaagidosona.

²³ Eti bantta yaana gallassaa PHauloosassi keeridi, he gallassi daridi i de7iyoosaa yiidosona; yin i etassi Xoossaa kawotettaabaa markkattiis. Qassi eti Yesuusabaa ammanana mala, Muuse higgiaappenne hananabaa yootiyaageeti xaafidoogaappe bochchidi eta tamaariissiiddi, maalladoppe omarssi gakkanaassi loittidi yootiis. ²⁴ Baggati PHauloosi giidoogaa ammanidosona; shin baggati ammanibookkona. ²⁵ Eti bantta gidon yohuwaa maayettennan ixido wode, PHauloosi issibaa giidoogaappe guyyiyan biidosona; i hagaadan yaagiis; “Geeshsha Ayyaanai nu aawatussi hananabaa yootiya Isiyaasan,

²⁶ ‘Neni he asaakko baada hagaadan ga;

“Intte sissaa siyana,

shin intteyyo gelenna;

intte xeeluwaa xellana,

shin be7ekketa.

²⁷ Aissi giikko, ha asaa wozanai dammiis;

bantta haittaa tulissidosona;

bantta aifiyaakka qilimmidosona.

Hegee bainnaakko, bantta aifiyan be7ana;

eta haittaikka siyana;

eta wozanaikka akeekana;

eti taakko Xoossaakko simmana.

Qassi taanikka eta pattana”

yaaga' yaagiis. ²⁸ Simmi hagee Xoossaa atotettai, Aihuda gidennaageetussi kiitettidoogee inttessi eretto. Qassi etikka siyana" yaagiis.

²⁹ PHauloosi heгаа giidoogaappe guyyiyan, Aihudati bantta gidдон darо palamettiiddi biidosona.

³⁰ PHauloosi kera keettan naa77u laitta kumettaa de7iiddi, baakko yiya ubbaa mokkees. ³¹ Bana ooninne diggenan Xoossaa kawotettaabanne Godaa Yesuus Kiristtoosabaa yootiiddi, yayyennan darо qonccissidi tamaarissiis.

PHauloosi Qoronttoosa Asaassi Xaafido Koiro Kiitaa

Gidduwaa Erissuwaa

PHauloosi Qoronttoosa asaassi xaafido koiro kiitai PHauloosi Qoronttoosa kataman essido woosa keettaa gidдон Kiristinnaa de7uwaanne ammanuwaa xeelliyaagan denddida metuwaa xaissanau qoppidi xaafidoogaa. He wode Qoronttoosa katamai biittan sa7an de7iya asai go7ettiyo Giriike katama. Hegaa bollikka qassi Akaaya giyo Roomaa auraajjaassi waanna katama. Ha katamai gita zal77iyan, gam77idi minnida wogan, keehi aakki aakki biya yeda de7uwan woikko giigennabaa haniyoogaaninne haimaanootiyaa coratettan erettidaagaa.

Yesuusi kiittidoogee minttidi odanau koyidobati, he woosa keettaa gidдон de7iya shaahotettaabaanne yeda de7uwaabaa, asho gaitotettaabaanne geluwaa ehuwaabaa, qofa gidдо oishatubaa, woosa keettaa wogaabaa, Geeshsha Ayyaanaa imotatubaanne dendduwaabaa. Wonggeliyaa Mishiraachchoi ha oishatubaa odiyooogaa naagidi shiishshees.

Siiqoi Xoossai ba asaassi immido imotu ubbaappe aadhd-hiyaagaa gidiyooogaa odiya miraafe tammanne heezzai ha maxaafan keehippe daro erettida kifile geetettidi qofettees.

¹ Taani, Xoossaa sheniyan Yesuus Kiristtoosi kiittidoogaa gidanau xeesettida PHauloosinne, nu ishaa Sostteniisi, ² Qoronttoosan de7iya Xoossaa woosa keettaassi, Yesuus Kiristtoosan geeyidaageetussi, etassinne nuussi Godaa gidiya nu Godaa Yesuus Kiristtoosa sunntaa ubba sohuwan xeesiya ubbatuura geeshsha gidanau xeesettidaageetussi ha dabddaabbiyaa xaafos.

³ Xoossai, nu Aawainne nu Godai Yesuus Kiristtoosi inttessi aaro kehatettaanne sarotettaa immo.

Xoossaassi Galataa SHiishshiyooogaa

⁴ Xoossai Kiristtoosa Yesuusa baggaara inttessi immido aaro kehatettaa gishshau, taani ubba wode inttessi Xoossaa galatais. ⁵⁻⁶ Taani Kiristtoosassi markkattiyooogee inttenan minnido gishshau, intte ubbaban, haasaya ubban eratetta ubban, aani daretideta. ⁷ Hegaadan intte nu Godaa Yesuus Kiristtoosa yuussaa naagishin, ayyaana imuwaappe harai atto issoinne inttessi paccenna. ⁸ Qassi nu Godaa Yesuus Kiristtoosa gallasan intte borettennaageeta gidanaadan, wurssettai gakkanaassi i inttena minttana. ⁹ Ba Na7aa nu

Godaa Yesuus Kiristtoosa issippetettaassi inttena xeesida Xoossai ammanettidaagaa.

Ammaniya Asaa Giddon SHAahotettai Merettoppo

¹⁰ SHin ta ishato, issi wozanaaninne issi qofan issippe gidanaappe attin, shaahotettai intte gidдон de7enna mala, intte ubbai issi haasayaa haasayanaadan, nu Godaa Yesuus Kiristtoosa sunttan taani inttena woossais. ¹¹ Aissi giikko, ta ishato, Qaloo7i so asai inttebaa, intte gidдон ooshshai de7iyooгаа, taassi yootidosona. ¹² Taani giyoogee hагаа; intte huuphiyan huuphiyan, “Taani PHauloosaagaa. Taani Aphiloosaagaa. Taani Keefaagaa. Taani Kiristtoosaagaa” yaageeta. ¹³ Kiristtoosi shaahettideeyye? Intte gishshau, masqqaliyaa bolli misimaariyan xishettidi kaqettidaagee PHaulooseeyye? Woi intte PHauloosa sunttan xammaqettidetiyye?

¹⁴ Taani Qarisphphoosappenne Gaayoosappe attin, intteppe oonanne xammaqabeenna gishshau, Xoossaa galatais. ¹⁵ Hegaa gishshau, ooninne inttena ta sunttan xammaqettideta gaanau danddayenna. ¹⁶ Qassi Isxxifaanoosa so asaakka taani xammaqaas. SHin haraa gujjada xammaqidaakkonne hassayikke. ¹⁷ Aissi giikko, Kiristtoosi tana wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootana mala kiitti-issippe attin, xammaqana mala kiittibeenna; qassi Kiristtoosi masqqaliyaa bolli haiqqidoogee hada gidenna mala, taani asa aadhdhida eratetta qaalan yootikke.

Kiristtoosi Xoossa Aadhdhida Eraanne Wolqqa

¹⁸ Aissi giikko, Kiristtoosi masqqaliyaa bolli haiqqidoogaa odiya qalalai xayiyaageetussi eeyyatetta. SHin nuussi atiyaageetussi Xoossaa wolqqa. ¹⁹ Xoossaa maxaafai, “Taani eranchchatu aadhdhida eratettaa bashshana;

qassi akeekanchchatu akeekaakka xaissana”

yaagees. ²⁰ Aadhdhida eranchchai awan de7ii? Higgiyaa tamarissiyaagee awan de7ii? Woi ha sa7aabaa eranau waayettiyaagee awan de7ii? Xoossai ha sa7aa aadhdhida eratetta eeyyatetta gidiyooгаа bessii!

²¹ Aissi giikko, asai ba huuphe aadhdhida eratettan bana Xoossaa erenna mala, Xoossai ba aadhdhida eratettan diggidi, nuuni yootiyo eeyya qaalan ammaniyaageeta ashshanau qoppiis. ²² Aihudati malaataa oichchoosona. Qassi Giriike asati aadhdhida eratettaa gita koshshaa koyoosona. ²³ SHin nuuni masqqaliyaa bolli misimaariyan xishettidi kaqettida Kiristtoosabaa yootoos. Hegee Aihudatussi xube; qassi Aihuda gidennaageetussi eeyyatetta. ²⁴ SHin Xoossai xeesidoogeeatussi Aihudatussikka

Giriiketussikka nuuni yootiyo Xoossaa wolqqainne aadhdhida eratettai Kiristtoosa. ²⁵ Aissi giikko, Xoossaa eeyyatettai asa aadhdhida eratettaappe aadhdhees; qassi a laafatettaikka asa minotettaappe minnees.

²⁶ Simmi ta ishato, Xoossai inttena xeesiyo wode intte ai mala asakko qoppite. Asa qofan intte gidдон aadhdhida eranchchati, wolqqaamatanne xoqqa sheeshshati daro gidokkona. ²⁷ SHin Xoossai aadhdhida eranchchata yeellayanau, sa7an de7iya eeyyata dooriis; qassi minota yeellayanau, sa7an de7iya laafata dooriis. ²⁸ Xoossai ha sa7an gitabaa oottidi qoppiyoobaa xaissanau, ha sa7aa shufurobaanne karidobaa hanibeennabaa dooriis. ²⁹ Hegaa gishshau, ooninne Xoossaa sinttan ceeqqanau bessenna. ³⁰ SHin Xoossai inttessi Kiristtoos Yesuusa baggaara de7uwaa immiis. I nuussi Kiristtoosa aadhdhida eratettaa, xillotettaa, geeshshatettaanne qassi atotettaa immiis. ³¹ Hegaa gishshau, Xoossaa maxaafai,

“Ceeqqiya urai

ooninne Godan ceeqqo”
yaagees.

2

Kiristtoosi Kaqettidoogaa

¹ Ta ishato, taani Xoossaa qaalaa inttessi yootanau inttekko yiido wode, xoqqa qaalaaninne aadhdhida eratettan yootanau yabeikke. ² Aissi giikko, taani inttenaara de7aidda, Yesuus Kiristtoosappenne qassi masqqaliyaa bolli misimaariyan xishettidi i kaqettidoogaappenne attin, harabaa erennaadan, ta qofaa qachchaas. ³ Taani daafuraaninne yashshan daro kokkorssan inttenaara de7aas. ⁴ Taani tamarissiyooaanne yootiyoogaa Xoossaa Ayyaanaaninne wolqqan qonccissaisippe attin, cimo aadhdhida eratetta qaalaana gidenna. ⁵ Hegaa gishshau, intte ammanoi Xoossaa wolqqaanappe attin, asa aadhdhida eratettan zemppeenna.

Xoossaa Aadhdhida Eraa

⁶ Nuuni ayyaanan wozannaamidaageetu gidдон aadhdhida eratettaa haasayoos. SHin hegeekka ha sa7aa aadhdhida eratettaa gidenna; woi ha sa7aa haariya xayiyaageetu aadhdhida eratettaa gidenna. ⁷ SHin nuuni yootiyo aadhdhida eratettai, Xoossai kasetidi, daro wodiyaappe kase nu bonchchuwaassi doorido asaappe geemettida a xuura aadhdhida eratettaa. ⁸ Ha sa7aa haariyaageetuppe ooninne ha aadhdhida eratettaa eribeenna. Eti eridabaa giduyaakko,

bonchcho Godaa masqqaliyaa bolli misimaariyan xishidi kaqqokkona. ⁹ SHin Xoossaa maxaafai, “Ooninne aifiyan be7ibeennaagee, haittankka siyibeennaagee, qassi ooninne ba wozanan qoppibeennaagee

Xoossai bana siiqiyaageetussi giigissidoogaa”

giyoogaadan nuuni haasayoos. ¹⁰ Xoossai ba xuura yohuwaa ba Ayyaanan nuna erissii; aissi giikko, Geeshsha Ayyaanai Xoossaabaa harai atto geemettida yohuwaara ubbaa qorees. ¹¹ Aissi giikko, asan de7iya asa ayyaanappe attin, asabaa eriyai oonee? Hegaadankka, qassi Xoossaabaa Xoossaa Ayyaanaappe attin, ooninne erenna. ¹² Nuuni Xoossai nuussi immidobaa ubbaa eranau i nuussi yeddido Ayyaanaa ekki-doogaappe attin, sa7aa ayyaanaa ekkibookko.

¹³ Nuuni ayyaanaa yohuwaa ayyaanaa yohuwaara likkissidi, Ayyaanai nuna tamarissido qaalan haggaa haasayeettesippe attin, asa aadhdhida eratettai nuna tamarissido qaalan haasayokko. ¹⁴ SHin Geeshsha Ayyaanai bainna asi Xoossaa Ayyaanaa yohuwaa ekkenna; aissi giikko, hegee ayyo eeyyatetta. Yohoi Geeshsha Ayyaanan qorettiyo gishshau, i eranau danddayenna. ¹⁵ SHin Geeshsha Ayyaanai de7iyo asi ubbabaa qorees; shin a huuphen a ooninne qoreenna. ¹⁶ Aissi giikko, Xoossaa maxaafai, “Godaa wozanaa eriyai oonee?

A zoranau danddayiyai oonee?”

yaagees. SHin nuussi Kiristtoosa wozanai de7ees.

3

Xoossaa Ashkkaratu Oosuwaa

¹ Ta ishato, taani Ayyaanai de7iyo asaassi haasayiyoogaadan, inttessi haasayanau danddayabeikke. SHin ha sa7aa asaassi haasayiyoogaadaaninne ammanuwan Kiristtoosan de7iya guutta naatussi haasayiyoogaadan haasayaas.

² Intte biron mino qumaa maanau danddayiichchibeenna gishshau, taani inttena maattaa paahaas; harai atto, ha77ikka danddayibeekketa. ³ Aissi giikko, intte ha77inne ha sa7aa asaadan de7eeta. Intte ha sa7aa asa gidiyooгаа intte giddon de7iya qanaateenne palamai erissennee? Qassi ha sa7aa asadan simerettekketiyye? ⁴ Aissi giikko, intteppe issoi, “Taani PHauloosaagaa” giikko, harai qassi, “Taani Aphiloosaagaa” giikko, ha sa7aa asa mala gidekketi?

⁵ Yaatin, Aphiloosi oonee? PHauloosi oonee? Nuuni inttena ammanissida Xoossaa ashkkarata. Xoossai nuussi huuphiyan huuphiyan immido oosuwaa ootteettes. ⁶ Taani

puutiya a tokkaas; Aphiloosi haattaa ushshis; shin Xoossai puutiya a dichchees. ⁷ Hegaa gishshau, dichchiyaagee Xoossaa gidaappe attin, tokkiyaageekka haattaa ushshiyaageekka aibanne gidenna. ⁸ Tokkiyaageenne haattaa ushshiyaagee issi mala; shin Xoossai huuphiyan huuphiyan a daafuraa keenaa ayyo woitana. ⁹ Nuuni Xoossaassi issippe oottiya a oosanchchata gidiyo gishshau, intte a shooqa.

Qassikka intte Xoossaa keetta. ¹⁰ Xoossai taassi imido aaro kehatettan daro eranchcha anaaxedan, keettaa baasuwa a baasaas. Hara urai a bolli keexxees. SHin a bolli keexxiya ooninne waatidi keexxiyaakko, ba huuphiyau naagetto. ¹¹ Aissi giikko, Xoossai Yesuus Kiristtoosa xalaalaa baaso oottidi wottiis. Appe hara baasuwa a baasanau ooninne danddayenna. ¹² SHin ha baasuwa a bolli ooninne worqqan gidin, biran gidin, al77o shuchchan gidin, mittan gidin, gattan woi maqan keexxikko, ¹³ asa ubbaa oosoi qoncciyaa kiyana. Aissi giikko, taman qonccana gishshau, he gallassai asa ubbaa oosuwa a bessana. Asai ubbai ba oosuwa a waatidi oottidaakkonne tamai paaccana. ¹⁴ Ooninne baasuwa a bolli keexxido oosoi minnidi attikko, i woituwa a ekkana. ¹⁵ O oosoinne xuugettikko, he aawi qohettana. I ba huuphen attana; shin tamaa giddoppe kessi ekkidaadan attana.

¹⁶ Intte Xoossaa beeta maqidase gidiyoogaanne Xoossaa Ayyaanai inttenan de7iyooгаа ereketii? ¹⁷ Ooninne Xoossaa beeta maqidasiyaa bashshikko, Xoossaikka a bashshana. Aissi giikko, Xoossaa beeta maqidasee geeshsha; he beeta maqidaseekka inttena.

¹⁸ Ooninne ba huuphiyaa cimmoppo. Intteppe ooninne bana ha sa7an aadhdhida eranchcha yaagidi qoppikko, aadhdhida eranchcha gidanau, eeyya gido. ¹⁹ Aissi giikko, ha sa7aa aadhdhida eratetta i Xoossaa sinttan eeyyatetta. Xoossaa maxaafai,

“Xoossai aadhdhida eranchchata
eta geniyan oiqqees”

yaagees. ²⁰ Qassi,

“Aadhdhida eranchchatu qofaikka
go77i bannaagaa gidiyoogaa Godai erees”

yaagees. ²¹ Hegaa gishshau, ooninne asan ceeqqoppo. Aissi giikko, ubbabaikka intteegaa. ²² PHauloosikka, Aphiloosikka, Keefikka, ha sa7aikka, de7oikka, haiqoikka, ha77i de7iyaageekka, sinttappe yaanaageekka, ubbaikka intteegaa. ²³ Intte Kiristtoosaageeta; Kiristtoosikka Xoossaagaa.

4

Kiristtoosa Ashkkarata

¹ Asai nuna Kiristtoosa ashkkaratudaaninne Xoossaa Xuura naagiya sunttatudan qoppo. ² Yaatidi he sunttati bantta Godaassi ammanettidaageeta gididi, beettanau koshshees. ³ SHin intte woi harai tana pirddikko, ainne gidenna. Harai atto, taanikka ta huuphiyaa bolli pirddikke. ⁴ Aissi giikko, taani ta huuphiyan ainneka eriyooobi baawa; shin tana hegee xillissenna. Tana pirddiyaagee Godaa. ⁵ Hegaa gishshau, Godai xuman genttidobaa poo7uwaa kessiyaagee, wozanaa qofaa qonccissiyaagee yaana wodee gakkanaassi o bollinne oonanne pirddoppite. He wode, asai ubbai huuphiyan huuphiyan Xoossaappe galataa ekkana.

⁶ Ta ishato, intteppe ooninne issuwaa sabbidi, issuwaa borena mala, “Xoossaa maxaafan xaafettidaagaa bonchcha” yaagiyaagaa intte nunan tamaarana mala, intte gishshau, tabaanne Aphiloosabaa leemisodan yootaas. ⁷ Aissi giikko, haratuppe nena oonee xoqqissidai? Neeni Xoossaappe ekkabeennabai neessi aibee de7iyai? Yaatin, neeni ekkidabaa gidikko, aissi ekkabeennabaadan ceeqettai?

⁸ Ha77i intte kalliiichchideta. Ha77i duretiichchideta. Nuuni bannan intterkka kawotideta. Nuunikka inttenaara kawotanaadan, intte kawotidaakko lo77o shin. ⁹ Aissi giikko, taassi misatiyoogaadan, nuuni ha sa7aassi, kiitanchchatussinne asaassi kaa7iyooobaa gidido gishshau, Xoossai nuna Yesuusi kiittidoogeeta haiquwaassi pirddettida asatudan, ubbaappe wursetta oottiis.

¹⁰ Nuuni Kiristtoosa gishshau eeyya, shin intte Kiristtoosan aadhdhida eranchcha. Nuuni laafa, shin intte mino. Intte bonchchettidaageeta, shin nuuni tooshettidaageeta. ¹¹ Ha wodee gakkanaassi, nuuni namisettoos; saamettoos. Kallottoos; deshettoos. Qassi de7iyo sohuwaa xayidi yuuyoos. ¹² Nuuni nu kushiyan oottidi daafuroos. Nuna asi cayiyo wode, anjjoos. Nuna yedetti yuuyiyo wodekka danddayoos. ¹³ Nu bolli iitabaa haasayiyo wode, nuuni lo77o qaalaa zaaroos. Nuuni hanno gakkanaassikka, ha sa7aa pitonne ubbabaa buura gidida.

¹⁴ Taani ta siiqiyo naatudan, inttena seeranau haggaa xaafaisippe attin, yeellayanau xaafikke. ¹⁵ Aissi giikko, Kiristtoosan inttena dichchiya tammu sha7u asai inttessi de7ikkokka, inttessi issi aawaappe hari baawa. Aissi giikko, taani wonggeliyaa inttessi ehiidoogan, Kiristtoos Yesuusan inttessi aawa gidaas. ¹⁶ Simmi tanadan hanite yaagada inttena woossais. ¹⁷ Hegaa gishshau, Godan ammanettida ta

siiqiyo ta na7aa Ximootiyoosa inttekko kiittaaas. I ubba sohuwan de7iya woosa keetta ubban taani tamarissiyoo Kiristtoos Yesuusan de7iya ta ogiyaa inttena hassayissana.

¹⁸ Taani inttena be7anau inttekko yeennabaa misatin, otorettiya issi issi asati de7oosona. ¹⁹ SHin Godai giikko, taani inttekko eesuwan baana; baada he otoranchcha asatussi haasayaa gidennan, eta wolqqaara erana. ²⁰ Aissi giikko, Xoosaa kawotettai wolqqaanappe attin, haasayaana gidenna. ²¹ Taani inttekko xam77aara yooyye woikko siiquwaaranne ashkke ayyaanaara yoo? Augaa dooretii?

5

Ammaniya Asaa Giddon Oosettida Pokkoba

¹ Intte giddon shaaramuxai de7iyoogee tumu zigirettees; heгаа mala shaaramuxai harai atto, Xoosaa ammanenna asaa giddooninne baawa. Aissi giikko, ba aawaa machchiyo aissida asi de7ees. ² Inttekka otorettideta. Hegaappe intte azzananau bessennee? Hegaа mala borssuwaa oottida bitanee intte shiiquwaappe kichchanau bessees.

³⁻⁴ Ai gidinkka taani ta asatettan inttenaara de7ennabaa gidikkonne, ayyaanan inttenaara de7ais. Ha77i inttenaara de7iyaabaadan hanada, heгаа mala oosuwaa oottida bitaniyaa bolli nu Godaa Yesuus Kiristtoosa sunttan pirdarggaas. Inttenne ta ayyaanai nu Godaa Yesuus Kiristtoosa wolqqaara issippe shiiqidi, ⁵ he bitaniyaa ayyaanai Godaa Yesuusa gallasan attana mala, a bollaa bashshanau Seexaanaassi intte immanaadan, taani pirddaas.

⁶ Intte ceeqoi lo77o gidenna. Guutta irshshoi munaqa ubbaa denttiyoogaa erekketiyye? ⁷ Intte ooratta gidana mala, nagaraa irshshoi caalidaagaa kessite. Intte irshshoi bainna munaqa mala. Aissi giikko, nuuni Paasikaa gallasaa bonchchiyo dorssai, Kiristtoosi yarshshettiis. ⁸ Hegaа gishshau, nuuni Oittaa Baalaa suuretetaaninne tumatettan bonchchanaappe attin, caala irshshuwan, iitatettaa irshshuwaaninne geellatettaa irshshuwan bonchchokko.

⁹ SHaaramuxana qaaqqatiyaageetuura intte issippe gaittena mala, inttessi dabddaabbiyaa xaafaas. ¹⁰ Taani giyoogee ha sa7an de7iya shaaramuxana qaaqqatiyaageetanne woi miishsha amottiyaageeta, bonqqiyaageetanne woi eeqassi goinniyaageeta ubbaakka gidenna. Hegaа gidikko, sa7aappe intte kichchanau bessees. ¹¹ SHin ishantta ha77i geetettiyaageetuppe issoinne shaaramuxana qaaqqatiyaagaa woi miishshaa amottiyaagaa woi eeqassi goinniyaagaa woi cayiyaagaa woi mattottiyaagaa woi bonqqiyaagaa

gidikko, intte aara issippe gaittena mala, taani inttessi xaafaas. Hegaa malaara harai atto, qumaakka mooppite.

¹² Aissi giikko, woosa keettappe kareera de7iyaageetu bolli pirddanau tana aibee gattiyai? Intte giddon woosa keettan de7iyaageetu bolli intte pirddekkeetiyye? ¹³ SHin kareera de7iyaageetu bolli Xoossai pirddana. He iitabaa oottiya uraa intte giddoppe kessirggite.

6

Ammaniya Asaa Giddon De7iya Ooshshaa Waatidi Xaisanau Bessii?

¹ Intteppe issi uraassi ba ishaara mootoi de7iyaabaa gidikko, geeshshatu bolli pirddettanaagaa aggi bayidi, ammanennaageetu bolli pirddettanau waani xalidi bii?

² Geeshshati sa7aa pirddanaagaa erekketii? Yaatin, sa7aa intte pirddanaageeta gidikko, ubbabaappe guuxxiyaabaa pirddanau danddayekketii?

³ Ha de7uwaabai atto shin, ammaniyaageeti kiitanchchatu bolli pirddanaagaakka erekketii? ⁴ Yaatin, inttena ha de7uwaabaassi pirdda keetta koshshikko, woosa keettan asi karido asatun pirddissanau efektii?

⁵ Taani inttena yeellayanau haggaa gais; hegee hegaa malee? Intte giddon ishantta sigettanau danddayiya aadhdhida eranchcha asi issoinne baawee? ⁶ SHin issi ishahinkko ishahaa pirdda keettan mootidi, he yohuwaa ammanenna asan pirddissii?

⁷ Simmi issoi issuwaa mootiyoogee intte giddon de7ikko, hegee intte kunddidoojaa bessees. Hegaappe intte naaqqetiyoogeenne cimettiyoogee kehennee? ⁸ SHin intte intte huuphen issoi issuwaa harai atto, intte ishanttakka naaqqeettanne cimmeeta.

⁹ Woi makkalanchchati Xoossaa kawotettaa laattennaagaa erekketii? Baloppite. SHaaramuxana qaaqqatiyaageeti woi eeqassi goinniyaageeti woi shaaramuxiyaageeti woi atumaasa gidiiddi, attumaasaara shaaramuxiyaageeti, ¹⁰ woi kaisoti woi miishshaa amottiyaageeti woi mattottiyaageeti woi cayiyaageeti woi bonqqiyaageeti Xoossaa kawotettaa laattokkona. ¹¹ Intteppekka issi issi asai hegeetu mala. SHin Godaa Yesuus Kiristtoosa sunntaaninne nu Xoossaa Ayyaanan intte meecettidetanne geeyideta; qassi xillideta.

Intte Bollaa Xoossaa Bonchchuwaassi Peeshshite

¹² Taani koyidobaa ubbaa oottanau danddayais. SHin ubbaikka tana maaddenna. Taani koyidobaa ubbaa oottanau danddayais. SHin aibikka tana haarena. ¹³ Qumi ulossa; uloikka qumassa. SHin Xoossai uluwaakka qumaakka xaisana. Asa bollai Godaassappe attin, shaaramuxassa gidenna.

Godaikka asa bollaassa. ¹⁴ Xoossai Godaa haiquwaappe denttiis; qassi nunakka haiquwaappe ba wolqqan denttana.

¹⁵ Intte bollai Kiristtoosa bollaappe shaahettidaagaa gidiyooogaa intte erekketii? Yaatin, taani Kiristtoosa bollaappe shaahettidaagaa efaada, shaaramuxa bolla oottoo? Hanenna! ¹⁶ Woi shaaramuxaara gaittiya urai issi bolla gidiyooogaa erekketii? Aissi giikko, Xoossaa maxaafai, “Eti naa77ai issi asa gidana” yaagees. ¹⁷ SHin Godaara gaittiya urai ayyaananaa aara issuwaa gidees.

¹⁸ SHAaramuxappe baqatite. Issi urai oottiyo hara nagara ubbai a bollaappe kareera de7ees; shin shaaramuxiyaagee ba bolli nagaraa oottees. ¹⁹ Woi intte bollai Xoossai inttessi immido inttenan de7iya Geeshsha Ayyaanaa beeta maqidase gidiyooogaa erekketii? Qassi intte intte huuphessa gidekketa. ²⁰ Aissi giikko, Xoossai inttena waagan shammiis. Hegaa gishshau, intte bollan a bonchchite.

7

Geluwaa Ekuwaabaa Oichchido Oishaanne Zaarido Zaaruwaa

¹ Intte taassi xaafido yohuwaassi asi maccaariira gaittenaagee lo77o. ² SHin shaaramuxa gaaso gishshau, atumaasaassi huuphiyan huuphiyan machchiyaa de7u. Qassi maccaasaassikka huuphiyan huuphiyan azinai de7o.

³ Azinai ba machcheessi bessiyaabaa ootto; qassi hegaadan, machchiyaakka ba azinaassi bessiyaabaa oottu. ⁴ Machchiyaa ba bollaassi goda gidukku; shin i azinai goda. Hegaadankka, qassi azinai ba bollaassi goda gidenna; shin a machchiyaa goda. ⁵ Intte intte huuphen Xoossaa woosan gencanau ha77issi zoretan teqettanaappe attin, issoi issuwaa diggoppite. Intte inttena naagenna gishshau, Seexaanai inttena paaccennaadan, azinadaaninne machchidan de7ite. ⁶ SHin taani inttena hega intte shenedan hanite gaisippe attin, azazikke. ⁷ Taani asai ubbai tanadan haniyaakko dosais. SHin Xoossai asau huuphiyan huuphiyan dumma dumma imuwaa immi wottiis; issuwaassi hagaadan, qassi hinkkuwaassi hegaadan immi wottiis.

⁸ Hegaa gishshau, taani machchiyo ekkibeennaageetinne am77eti tanadan coo de7iyaakko, etassi lo77o gais. ⁹ SHin amuwan xuugettiyoogaappe ekkiooogeenne geliyoogee lo77o gidiyoo gishshau, eti banttana naaganau danddayana xayikko, ekkonanne gelona.

¹⁰⁻¹¹ Machchiyaa ba azinaappe shaahettuppu. SHin shaahettikkonne gelennan de7u; woi ba azinaara sigettu. Azinaikka ba machchiyo yeddoppo yaagada, ekkidaageetanne

gelidaageeta azazais. SHin haggaa azaziyaagee Godaa gidiy-oogaappe attin, tana gidikke.

¹² Taani harata hagaadan gais; Godaa gidenna. Ammannenna machchiyaa de7iyo ammaniya asi ooninne de7ikko, a machchiyaa aara issippe de7iyoogaa i dosikko, o yeddoppo. ¹³ Qassi ammannenna azinai de7iyo ammaniya machchiyaa de7ikko, i azinai iira issippe de7iyoogaa a dosikko, appe shaahettuppu. ¹⁴ Aissi giikko, ammannenna azinai ba ammaniya machcheera de7idi geeyiis. Qassi ammannenna machchiyaa ba ammaniya azinaara de7ada geeyaasu. Hegee bannaakko, intte naati tuna; shin ha77i eti geeshsha. ¹⁵ SHin ammannennaagee ammaniyaagaappe shaahettana koyikko shaahetto. Ammaniya machchiyo gidin, woi azinaa gidin, haggaa mala yohuwan qashettokkonna. Aissi giikko, Xoossai nuna sarotettan de7anau xeesiis. ¹⁶ Ammaniya maccaasee, neeni ne azinaa ashshanaakkonne ai erai? Woi ammaniya azinau; neeni ne machchiyo ashshanaakkonne ai erai?

Xoossai Inttena Koiro Xeesiyo Wode Intte De7iyo Hanotan De7ite

¹⁷ Gidikkonne, asi huuphiyan huuphiyan Godai ayyo immidoogaadaaninne qassi Xoossai bana xeesidoogaadan de7o. Hegee woosa keetta ubban taani tamarissido higgiiyaa. ¹⁸ Ooninne qaxxaretti uttidi, Xoossaa ammanidobaa gidikko, ba qaxxaraa malaataa diggoppo. Qassi ooninne qaxxarettennan de7iiddi, Xoossaa ammanidobaa gidikko qaxxarettoppo. ¹⁹ Aissi giikko, Xoossaa azazuwaa naaganaappe attin, qaxxarettin qaxxarettana xayin allaallee baawa.

²⁰ Asi huuphiyan huuphiyan Xoossai bana xeesiyo wode de7iyoogaadan de7o. ²¹ Xoossai nena xeesiyo wode neeni aillee? Aikko baawa; shin neeni ailletettaappe kiyana danddayikko kiya. ²² Aissi giikko, aille gidi uttida asa Godai xeesikko, i Godai ailletettaappe kessido asa. Hegaadankka, aille gidenna asa Kiristtoosi xeesikko, i Kiristtoosa aille. ²³ Xoossai inttena waagan shammiis. Asa aille gidoppite. ²⁴ Ta ishato, asi huuphiyan huuphiyan Xoossai a xeesiyo wode de7iyo de7uwaadan, Xoossaara de7o.

Geli Ekkibeenna Asatubaanne Am77etubaa Oichchido Oishaa

²⁵ Geela7otussi Godai tana azazidobai baawa. SHin taani Godaassi ammanettidaaggaa gidido mala, appe maarotettaa ekkidoogaadan, inttena zorais. ²⁶ Simmi ha77i metuwaassi taayyo hagee lo77o milatees; asi hagaadan hanidi de7ikko lo77o. ²⁷ Neeni machchiyo ekkarggidobaa gidikko, o yeddanau koyoppa. Machchiyo ekkarggabeennabaa gidikko, ekkanau koyoppa. ²⁸ SHin neeni machchiyo ekkikko, nagara

oottabaakka. Geela7iyaakka azinaa gelikko, nagara oot-tabeikku. SHin hegaadan oottiyaageeti bantta bolli waayiyaa ehaana. Qassi taani inttena hegaappe ashshanau koyais.

²⁹ SHin ta ishato, taani giyoogee hagua; wodee wuriis. Ha-gaappe sinttan machchida asati, machchibeenna asatudan hanona. ³⁰ Yeekkiyaageeti yeekkennabaadan, ufaittiyaageeti ufaittennabaadan, shammiyaageetikka shammidikka aib-inne bannabaadan, ³¹ ha sa7aa mehiyan maadettiyaageeti muleera maadettennabaadan hanona. Aissi giikko, ha sa7aa merai attiyaagaa.

³² Intte hirggennan de7anaagaa taani dosais. Machchibeennaagee Godaa ufaissanau koyiyo gishshau, a oosuwaabaa qoppees. ³³ SHin machchidaagee ba machchiyo ufaissanau koyiyo gishshau, sa7aabaa qoppees. ³⁴ A qofai shaahettiis. Azina gelabeenna geela7iyaa ba ashuwaaninne ba shemppuwan geeyanau koyiyo gishshau, Godaa oosuwaabaa qoppausu. SHin azinaa gelidaara ba azinaa ufaissanau koyiyo gishshau, sa7aabaa qoppausu.

³⁵ Taani hagua inttena maaddana mala gaada gaisippe attin, inttena xubbanaayyo giikke. SHin intte wogabaanne maarabaa oottidi, Godaa oosuwan minnana mala koyais.

³⁶ Ooninne ba giigissido geela7iyo ekkiyo wodee gakkinn, bana naaganau ayyo danddayettana xayikko, ba koyidoogaa ootto. I o ekkikko, hegan nagari baawa. ³⁷ SHin asi ba wozanan minnikko, aikko baawa. Qassi bana naagidi, ba gi-gigissido geela7iyo ekkennan agganaagaa, ooninne wolqqant-tennan ba wozanan qofaa qachchidabaa gidikko loittiis. ³⁸ Hegaa gishshau, geela7iyo ekkiya urai loittiis; qassi ekken-naagee ubba daro loittiis.

³⁹ Gelida maccaasiyaa ba azinai de7ido keenan aani qashettidaaro. SHin i haiqqikko, Godaa ammaniya asaa wogan geliyoogaa gidoppe attin, ba dosido azinaa gelana danddayausu. ⁴⁰ Ta qofa gidikko, gelennan de7iyaakko, a ufaittana. Qassi tanan Xoossaa Ayyaanai de7iyoobaa taayyo milatees.

8

Eeqaassi Yarshshido Ashuwaabaa

¹ Eeqaassi yarshshido qumaabaa gidikko, nuuni ubbaikka eriyooogaa eroos. Eratettai otorssees; shin siiqoi dichchees. ² Ooninne baayyo aibakko eriyaabaa milatikko, i biron er-anau bessiyooogaa eriichchibeenna. ³ SHin ooninne Xoossaa siiqikko, Xoossai a erees.

⁴ Hegaa gishshau, eeqaassi yarshshido qumaa meettaabaa gidikko, eeqa ubbai sa7an aibanne gidennaagaanne, issi

Xoossaappe attin, hara Xoossi bainaagaa nuuni eroos. ⁵ Aissi giikko, daro xoossatinne daro godati de7oosona. SHin harai atto, saluwan gidin sa7an gidin, xoossata giyoogeti de7ikkokka, ⁶ ubbabaa medhdhidaagee nuuni ayyo de7iyoogee, issi Xoossai, Aawai, nuussi de7ees. Qassi ubabai aani merettidoogeenne nuuni aani de7iyoogee issi Godai, Yesuus Kiristtoosikka nuussi de7ees.

⁷ SHin ha eratettai asa ubbau de7enna. Issi issi asati eeqaara meezetido gishshau, ha77i gakkanaassikka, "Eeqau yarshshido qumaa" yaagiiddi moosona. Qassi eta zoriya wozanai shugo gididoogan, etau eti ha quman tunidabaa milatees. ⁸ SHin qumai nuna Xoossaara dabboyenna. Nuuni maana xayikkonne nuussi aibinne paccenna; miikkonne nuussi aibinne wodhdhenna.

⁹ SHin hagee intte intte shenedan haniyoogee shugo ammanuwaara de7iyaageeta nagaran ooggenna mala naagettite. ¹⁰ Aissi giikko, neeni eranchchai eeqa yarshshido qumaa maanau eeqa keettan uttidaashin, shugo ammanuwaara de7iya issi asi nena be7ikko, eeqassi yarshshido qumaa i maanau a zoriya wozanai a minttettenneeyye? ¹¹ Yaanikko ha shugo ammanuwaara de7iya ne ishah, Kiristtoosi a gishshau haiqqidoogee, ne eratettan bayees. ¹² Hegaadankka, intte intte ishanta naaqqiyooqaaninne eta zoriya shugo wozanaa masunxxissiyooqaan Kiristtoosa naaqqeeta. ¹³ Hegaa gishshau, qumai ta ishah xubbanabaa gidikko, a xubbenna mala, haranttuwaa mulekka asho miikke.

9

Yesuusi Kiittidoogee tussi De7iya Maataanne Eti Wolqqan Oottanau Bessiyaabata

¹ Taani ailletetti baina asa gidikkinnaa? Yesuusi kiittidoogaa gidikkinnaayye? Nu Godaa Yesuus Kiristtoosa be7abeikkinaayye? Intte taani Godaassi oottido ta oosuwa xera gidekketiyye? ² Taani haratuyyo Yesuusi kiittidoogaa gidana xayikkokka, intteyyo Yesuusi kiittidoogaa gidiyoogee erettidaagaa; aissi giikko, taani Godan Yesuusi kiittidoogaa gidiyooqau intte markka.

³ Tana boriyaageetussi taani immiyo zaaroi haggaa. ⁴ Maanaunne uyanau nuussi maati baawee? ⁵ Yesuusi kiittido haratudaaninne Godaa ishanttudun, qassi PHeexiroosadan, ammaniya machcheera manddaranau nuussi maati baawee? ⁶ Woi ooso oottennan agganau maati bainaageeti ta xalaaleenne Barnnaabaasa xalaalee? ⁷ Ba huuphe miishshaa miidi, wotaaddaratetta oottiyai oonee? Woikko woine tura tokkidi, a aife meennaagee oonee? Woikko dorssa

wude heemmiiddi, he dorssaa wudiyaappe maatta uyennai oonee?

⁸ Taani haggaa asa qofa xalaalan giyaanaa? Woikko higgee qassi haggaa geennee? ⁹ Aissi giikko, Muuse Higgiyan, “Audiyan kattaa yedhdhiya booraa doonaa qachchoppa” geetet-tidi xaafettiis. Xoossai booratubaa qoppidee? ¹⁰ Woikko i haggaa giyoogee muleera nu gishshaassa gidennee? Tumakka nu gishshassi xaafettiis; goyiya bitaneekka kattaa qoxxiya bitaneekka, “Tana gakkiiyaagaa ekkana” yaagiiddi oottanau bessees. ¹¹ Nuuni intte gidдон аyyaana yohuwaa zeridaageeta gidiiddi, nu bollaassi maado gidiyaabaa intteppe cakkikko gitabee? ¹² Harati haggaa intteppe ekkana etau maati de7ikko, nuuyyo etaagaappe aadhdhiya maati baawee?

SHin nuuni Kiristtoosa wonggeliyaa ogiyaassi xube gidennaadan, ubbabaa gencciyogaappe attin, he maatan go7ettibookko. ¹³ Beeta Maqidasiyan oottiya asati bantta qumaa Beeta Maqidasiyaappe ekkiyoogaa erekketii? Qassi yarshshiyoozan oottiyaageetikka yarshshuwaappe ekkiyoogaa erekketii? ¹⁴ Hegaadankka, qassi wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootiyaageeti bantta qumaa wonggeliyaappe ekkanaadan, Godai azaziis.

¹⁵ SHin taani ha maata ubban ainne go7ettabeikke. Taani haggaa xaafidoogee haggaa mala maatai taassi de7anau bessees yaagiyoogaassa gidenna. Aissi giikko, ta ceequwaa ooninne hada oottiyoogaappe haiqqiyoojee taassi keha. ¹⁶ Wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootanau taani azazetta uttido gishshau, taani a yootikkokka taassi ceeqettiyoobi baawa. Wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootennan aggikko, taassi aayye7ana. ¹⁷ Aissi giikko, taani haggaa dosada oottikko, taassi woiroi de7ees. SHin taani dosennan ixikkokka, wonggeliyaa gishshayyo hadaraa Xoossai taassi immiis. ¹⁸ Yaatin, ta woiroi aibee? Wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootaidda, taassi wonggeliyan de7iya kumetta maatan go7ettennan, wonggeliyaa mishiraachchuwaa coo yootiyoogaa.

¹⁹ Taani ai asassinne aille gidennan aggikkokka, darota zaaranau tana ubbaassi aille kessaas. ²⁰ Taani Aihudata zaaranau etaara eta gidada de7aas. Ta huuphen higgiyaappe garssaara de7ikke. SHin higgiyaappe garssaara de7iyaageeta zaaranau higgiyaappe garssaara de7iya asa mala gidaas. ²¹ Taani higgee bainna asatuura de7aidda, higgee bainna asadan hanaas. Xoossaa higgee xayiina gidenna. SHin higgee bainnaageeta zaaranau, Kiristtoosa higgiyaappe garssaara de7aas. ²² Taani ammanuwan shuggiyaageeta zaaranau, shugotu mala gidaas. Taani ai ogiyaaninne amarida asata

ashshanau, ubba asatuura ubbaban eta mala gidaas. ²³ Taani wonggeliyaa anjuwaa shaakkanau, wonggeliyaa gishshau, ubbabaa oottais.

²⁴ Wottaa naasiyan woxxiya ubbai woxxees. SHin issuwaa xalaalai woituwaa ekkiyoogaa erekketiyye? Hegaadan inttekka woituwaa ekkanau woxxite. ²⁵ Baaxetiya asai ubbai ubbaban bana naagees. Asai heгаа oottiyoogee huuphiyan wottiyo xayiya akiliiliyaa demmanaassa. SHin nuuni oottiyoogee huuphiyan wottiyo xayenna akiliiliyaa demmanaassa. ²⁶ Hega gishshau, taani qofi bannan woxxiyaabaadan woxxikke. Carkko yimppiya asadanka yimppikke. ²⁷ SHin taani haratussi yootidoogaappe guyyiyan, ta huuphen oletti-daagaa gidenna mala, ta bollaa yimppada haarissais.

10

“Hageetudan Hanoppite” Giyo Leemisota

¹ Hega bollan ta ishato, taani intte heгаа erana mala koyais. Nu aawati ubbai shaaraappe garssaara de7idosona; ubbaikka abbaa giddoora pinnidosona. ² Eti ubbai Muusa kaalliyaageeta gidanau, shaaraaninne abban xammaqettidosona. ³ Eti ubbai he issi ayyaana qumaa miidosona. ⁴ Qassi ubbaikka he issi ayyaana ushshaa uyidosona. Aissi giikko, eti banttana kaalliya ayyaana shuchchaappe uyidosona; he shuchchai Kiristtoosa. ⁵ SHin Xoossai etappe dariya baggatun ufaittibeenna gishshau, eta ahai bazzon laalettis.

⁶ Eti iitabaa amottidoogaadan, nuunikka qassi iitabaa amottennaadan, hegee ubbai nuussi leemiso gidiis. ⁷ Xoossaa maxaafai, “Asai maanaunne uyanau uttiis; qassi duranau denddi eqqis” yaagiyoogaadan, qassi etappe issooti issooti eeqassi goinnidoogaadan, intte goinniyaageeta gidoppite. ⁸ Etappe issooti issooti shaaramuxidoogaadan, nuuni shaaramuxanau bessenna. Hega gaasuwan etappe issi gallassi laatamanne heezzu sha7ai haiqqiis. ⁹ Etappe issooti issooti Godaa paaccidi, shooshshan duketti xayidoogaadan, nuuni Godaa paaccanau bessenna. ¹⁰ Etappe issooti issooti zuuzummin, haiqo kiitanchchai eta xaissidoogaadan zuuzummpite.

¹¹ Hagee ubbai haratuyyo leemiso gidanau eta bolli gakkiiis. Qassi nuna wodiya wurssettai gakkana matidoogeeta seer-anau xaafettiis.

¹² Hega gishshau, bau eqqidobaa milatiyo urai ooninne kunddenaan, bana naago. ¹³ Inttena gakkiiya paacee, asa ubbaa gakkiiya paace malappe attin, ainne dummatenna. Intte wolqqai danddayiyoogaappe aadhdiya paaciiyan intte

paacettanau koyenna Xoossai ammanettidaagaa. SHin intena paacee gakkiyo wode, he paaciyaa i inttena danddayisana. Qassi he paaciyaappe intte kessi ekkiyo ogiyaakka immana.

¹⁴ Hegaa gishshau, ta siiqotoo, eeqassi goinniyoogaappe baqatite. ¹⁵ Intte wozannaama asa gididoogaadan, taani intteyyo odais. Taani giyoogaa intte pirdдите. ¹⁶ Nuuni Xoossaa galatiyo anjuwaa burcukkoi Kiristtoosa suuttaara walahai de7iyooogaa gidenneeyye? Qassi nuuni menttiyo oittai Kiristtoosa ashuwaara walahai de7iyooogaa gidenneeyye? ¹⁷ Issi oittai de7iyo gishshau, nuuni daro gidikkokka, issi bolla. Aissi giikko, nuuni ubbaikka he issi oittaa shaakkeettes.

¹⁸ Israa7eela asaa xeellite. Yarshshuwaa miyaageeti yarshshiyooosan maabaran de7iyaageeta gidokkonaayye? ¹⁹ Simmi taani woigiyaanaa? Eeqassi yarshshettida qumai pattennabeeyye woi eeqi pattennabee? ²⁰ Gidenna; shin taani giyoogee Xoossaa ammanenna asati xalagetussi yarshshiyooogaappe attin, Xoossaassi yarshshokkona. Xalahuura intte issippe zuppetana mala, taani koyikke. ²¹ Godaa burcukkuwaaninne qassi xalahu burcukkuwan uyanau intte danddayekketa. Godaa masoofiyaaninne qassi xalahu masoofiyan maanaukka danddayekketa. ²² Woikko nuuni Godaa qanaatissanau koyiyoo? Nuuni appe minniyoonii?

²³ Ubbabaa oottanau tana diggiyaabi baawa; shin ubbaba go77enna. Ubbabaa oottanau diggiyaabi baawa; shin ubbaba maaddenna. ²⁴ Ooninne hara asa go77iyaabaa qoppoppe attin, harai atto issoinne bana go77iyaabaa qoppoppo.

²⁵ Giyan axaare taran baizettiyaabaa aibanne zoriya wozanaa gishshau, ainne oichchennan miite. ²⁶ Aissi giikko, sa7ainne sa7an de7iyaabai ubbai Godaabaa.

²⁷ Issi ammanenna asi inttena imattanau xeesin baanau koyikko, zoriya wozanaa gishshau, ainne oichchennan intte sintti i aattiyoobaa ubbaa miite. ²⁸ SHin issi urai intteyyo, "Hagee eeqassi yarshshidoogaa" giikko, he intteyyo odida bitaniyaa gishshaunne qassi zoriya wozanaa gishshau, he qumaa mooppite. ²⁹ Taani giyoogee nena ne huuphen zoriya wozanaa gishshaassa gidenna; shin hinkko bitaniyaa zoriya wozanaa gishshaassa.

Taani ta koyidoogaa hananau danddayiyo ta hanotettaa hara asa zoriya wozanai aissi pirddii? ³⁰ Taani Xoossaa galatada qumaa miikko, taani Xoossaa galatada miido qumaassi aissi borettiyaanaa?

³¹ Simmi intte ai miikkonne, woi ai uyikkonne, woi intte ai oottikkonne, ubbabaa Xoossaa bonchchuwaassi oottite.

³² Intte Aihuda asatussi woi Giriike asatussi woikko Xoossaa woosa keettaassi xube gidoppite. ³³ Taani qassi daroti attana mala, eta ubbaa go77aappe attin, ta huuphe go77aa koyennan, asa ubbaa ubbanan ufaissiyooqaadan, inttekka oottite.

11

¹ Taani Kiristtoosadan haniyooqaadan, inttekka tanadan hanite.

Asai Issippe Woossiyo Wode De7anau Bessiya Wogaa

² Ta ishatoo, intte ubbanan tana hassayiyo gishshaunne, wogaa taani intteyyo immidoogaadan, intte minttidi naagiyo gishshau, inttena galatais. ³ SHin Kiristtoosi attumaasa ubbaayyo huuphe gidiyooqaa, attumaasi maccaasassi huuphe gidiyooqaanne qassi Xoossai Kiristtoosassi huuphe gidiyooqaa intte erana mala koyais. ⁴ Xoossaa woossiiddi, woi hananabaa yootiiddi, ba huuphiyaa qachchiya attumaasai ubbai Kiristtoosa toochchees. ⁵ Qassi Xoossaa woossaidda woi hananabaa yootaidda, ba huuphiyaa qachchenna maccaara ba azinaa toochchausu; aissi giikko, a ba huuphiyaa meedettaichchidaariira issi mala.

⁶ Maccaara ba huuphiyaa qachchana xayikko, qanxxissu. SHin iyyo i huuphiyaa qanxxissanaagee woi meedissanaagee pokkikko, ba huuphiyaa qachchu. ⁷ Attumaasai Xoossaa leemisonne bonchcho gidiyoo gishshau, ba huuphiyaa qachchanau bessenna; shin maccaara attumaagaassi bonchcho. ⁸ Aissi giikko, maccaara attumaagaappe merettaasuppe attin, attumaagee maccaarippe merettibeenna. ⁹ Aissi giikko, maccaara attumaagaa gishshau merettaasuppe attin, attumaagee maccaari gishshau merettibeenna. ¹⁰ Hegaa gishshau, maccaara ba azinaa alaafettaappe garssaara de7iyooqaa erissiya malaatai kiitanchchatu gishshau, i huuphiyan de7anau bessees.

¹¹ SHin Godaa qofan maccaara attumaagee bannan de7ukku; attumaageekka maccaara bannan de7enna. ¹² Aissi giikko, maccaara attumaagaappe merettidoogaadan, hegaadan qassi attumaageekka maccaarippe yelettiis. Qassi ubbabaikka Xoossaappe yees.

¹³ Intte intte huuphen pirddite. Maccaara ba huuphiyaa qacennan Xoossaa woossanau bessii? ¹⁴⁻¹⁵ Attumaagee ba huuphiyaa dichchikko, ayyo pokko. SHin maccaara ba huuphiyaa dichchikko, iyyo bonchcho gidiyooqaa harai atto, meretaikkonne inttena taaarissennee? Aissi giikko, maccaari huuphee o kammanau iyyo imettiis. ¹⁶ SHin ooninne ha yohuwan palamettana koyikko, nuussi gidin woikko Xoossaa woosa keettatussi gidinkka, hagaappe hara meezee baawa.

Qurbbaaniyaa (Godaa Kahuwaa) Ekkiyo Wogaa
(Maatiyoosa 26:26-29; Marqqoosa 14:22-25; Luqaasa 22:14-20)

¹⁷ SHin intte shiiqiyoogee iitabaassappe attin, lo77obaassa gidenna gishshau, taani ha azazuwaa immaidda inttena galatikke. ¹⁸ Aissi giikko, ubbabaikka de7o. SHin intte woosa keettan shiiqiyo wode, intte giddon phalqqetta de7iyoojaa taani siyais. Qassi hegee issi baggaara tuma gidiyoogaa amanais. ¹⁹ Aissi giikko, intte matan ammanettidaageeti beetana mala, intte giddonkka qassi shaahoi de7anau bessees. ²⁰ Hegaa gishshau, intte issippe shiiqiyo wode, intte shiiqoi Godaa kahuwaa maanaassa gidenna. ²¹ Aissi giikko, intte qumaa miyo wode, ubbai huuphiyan huuphiyan baagaa baagaa miyo gishshau, issi namisettees; issi qassi mattottees. ²² Maanaunne uyanau intteyyo keetti baawee? Woikko Xoossaa woosa keettaa kareetii? Qassi aibinne bainnaageeta yeellayeetii? Taani inttena woigoo? Ha yohuwan taani inttena galatoo? Galatikke.

²³ Aissi giikko, taani qassi intteyyo immido timirttiyaa Godaappe ekkaas. Godai Yesuusi eti a aattidi immido qammi oittaa ekkidi, ²⁴ Xoossaa galatiis; oittaa menttidi, "Heite. Miite. Hagee intteyyo meqqida ta ashuwaa. Hagan tana hassayite" yaagiis. ²⁵ Hegaadankka, kahuwaa mi simmin, burccukkuwaa qassi ekkidi, "Hagee burccukkoi ta suuttan maacettida ooratta maachchaa. Intte appe uyido wode ubban hegan tana hassayite" yaagiis. ²⁶ Aissi giikko, intte ha oittaa miido wode ubbaaninne ha burccukkuwaappe uyido wode ubban Godai yaana gakkanaassikka, a haiquwaa yoteeta.

²⁷ Hegaa gishshau, bessenna ogiyan Godaa oittaa miyaagee, woikko Godaa burccukkuwaappe uyiyaagee ooninne a ashuwaanne a suuttaa acotees. ²⁸ SHin asi ba huuphiyaa qoro. Yaatidi oittaa mo. Burccukkuwaappekka uyo. ²⁹ Aissi giikko, Godaa ashuwaa shaakkidi erennan oittaa miyaageenne burccukkuwaappekka uyiyaagee ba huuphiyaassi pirddaa meesinne uyees. ³⁰ Hegaa gishshau, intte giddon daroti daafuranchchane hargganchcha; qassi intte giddoppe unddennidaageeti haiqqidosona. ³¹ SHin nuuni nu huuphiyaa tumu qoridaakko, Xoossai nuna pirddena. ³² Nuuni pirddettiyo wode, ha sa7aara issippe pirddettenna mala, Godai nuna seerees.

³³ Hegaa gishshau, ta ishato, Godaa qumaa maanau intte shiiqiyo wode, issi issuwaa gatti ekkite. ³⁴ Ooninne namisettidabaa gidikko, issippe shiiqiyo wode Xoossaa pirddan intte gelenna mala, ba sooni mo.

Attidabaa taani yaa baada giigissana.

12

Geeshsha Ayyaanaa Imotata

¹ Ta ishatao, Geeshsha Ayyaanaa imuwaabaa intte eranau koyais. ² Intte Xoossaa ammanenna wode, ubba wode kaalliyooagaadankka, haasayenna eeqatukko intte biidoogaa ereeta. ³ Hegaa gishshau, Xoossaa Ayyaanai kaalettiyo asi ooninne, “Yesuusi qanggetto” yaagidi haasayennaagaanne qassi Geeshsha Ayyaanai kaalettikkoppe attin, harai atto issi asinne, “Yesuusi Goda” gaanau danddayennaagaa taani inttena erissais.

⁴ Ayyaanaa imoi dumma dumma; shin immiya Ayyaanai issuwaa. ⁵ Qassi oottiyo oosoi dumma dumma; shin Godai issuwaa. ⁶ Oosuwaa oottanau dumma dumma ogee de7ishin, he oottiyo oge ubbaa asa ubbau qonccissiya Xoossai issuwaa. ⁷ SHin asa ubbaa maaddanau, Geeshsha Ayyaanaa qonccisiyo wolqqai ubbaayyo huuphiyan huuphiyan imettiis.

⁸ Aissi giikko, Geeshsha Ayyaanai issuwaassi aadhdhida eratettaa haasayaa immees; qassi issuwaassi eratettaa haasayaa immees. ⁹ He Geeshsha Ayyaanai issuwaassi ammanuwaa immidi, hinkkuwaassi hargganchchaa pattiyo wolqqaa immees. ¹⁰ Geeshsha Ayyaanai issuwaassi Xoossai oottiyo malaataa oottiyo wolqqaa immidi, issuwaassi hananabaa yootiyo wolqqaa immees. Issuwaassi ayyaanatu gidduwan de7iya dummatettaa eriyo wolqqaa immidi, issuwaassi dumma dumma qaalan haasayiyo wolqqaa immees. Qassi issuwaassi dumma dumma qaalan haasayidoogaa birshshiyo wolqqaa immees ¹¹ SHin ha ubbabaa oottiyaagee he issi Geeshsha Ayyaanaa. Asa ubbaassi i ba koyiyooagaan, dumma dumma imuwaa shaakki shaakkidi immees.

Issi Bolla De7iya Dumma Dumma Qommota

¹² Kiristtoosi daro qommoti de7iyo issi bolla mala. Bol-lai daro qommotuppe merettidabaa gidikkokka, issi bolla. ¹³ Aissi giikko, nuuni Aihuda asa gidikkonne woi Giriike asa gidikko, woi aille gidikkonne woi goqa gidikko, ubbai issi Geeshsha Ayyaanai issi bolla gidanau xammaqettida. Qassi nuuni ubbaikka issi Geeshsha Ayyaanaa uyida.

¹⁴ Aissi giikko, bollaassi qommoi daro gidiyooaappe at-tin, issuwaa gidenna. ¹⁵ Tohoi, “Taani kushe gidenna gishshau, bolla qommo gidikke” giikko, i hegaa giyoogee bolla qommo gidiyooгаа digganee? ¹⁶ Haittaikka, “Taani aife gidenna gishshau, bolla qommo gidikke” giikko, i hegaa giyoogee bolla qommo gidiyooгаа digganee? ¹⁷ Bolla ubbai

aife xalaala gidiyaakko, waatidi siyanau danddayii? Qassi bolla ubbai haitta xalaala gidiyaakko, waatidi singganau danddayii?

¹⁸ SHin Xoossai ba koyidoogaadan, bollaa qommota issuwaa issuwaa bollan wottiis. ¹⁹ Ubbai issi qommo gidiyaakko, bollai awan de7anee? ²⁰ SHin qommoti daro gidikkokka, bollai issuwaa.

²¹ Aifee kushiya, “Neeni tana koshshakka” gaanau danddayenna. Woikko qassi huuphee tohota, “Intte tana koshshekketa” gaanau danddayenna. ²² SHin laafa milatiya bollaa qommoti daro koshshiyaageeta. ²³ Bollaa qommotuppe bonchchettennabaa nuussi milatiyaageeta nuuni daro bonchcheettes. Qassi nuna yeellaiya bollaa qommotakka keehi bonchcheettes. ²⁴ Nu bollaappe lo77iya baggaa bonchchoi koshshenna; shin bonchchoi pacciyo bollaa qommotussi aadhdhiya bonchchuwaa immanau, Xoossai bollaa issippe gattiis. ²⁵ Bollaa qommoti issi issuwaassi issi mala qofaa qoppaanaappe attin, bollan dummatetti de7anau bessenna. ²⁶ Bollaa qommotuppe issi seelettikko, bollaa qommoti ubbaikka aara seelettoosona; bollaa qommotuppe issi bonchchettikko, bollaa qommoti ubbai aarakka ufaittoosona.

²⁷ Intte ubbai Kiristoosa bolla; qassi huuphiyan huuphiyan intte ubbaikka a bollaa qommota. ²⁸ Xoossai woosa keettan issi issi asata, koiruwan Yesuusi kiittidoogeeta, naa77anttuwan hananabaa yootiyaageeta, heezanttuwan tamarissiyaageeta, hegaappe guyyiyan, Xoossai oottiyo malaataa oottiyaageeta, hegaappe guyyiyan, pattiyo wolqqai de7iyooqeeta, maaddiyaageeta, woosa keettaa aissiyaageetanne dumma dumma qaalan haasayiyaageeta oottiis.

²⁹ Ubbati Yesuusi kiittidoogeetee? Ubbati hananabaa yootiyaageetee? Ubbati tamarissiyaageetee? Ubbati Xoossai oottiyo malaataa oottiyoonaa? ³⁰ Ubbassi pattiyo wolqqai de7ii? Ubbati dumma dumma qaalan haasayyoonaa? Qassi dumma dumma qaalan haasayidobaa ubbati birshshiyoonaa? ³¹ SHin ubbaappe aadhdhiya imuwaa minttidi koyite.

Qassi ubbaappe keehi aadhdhiya ogiyaa taani inttena bessana.

13

Tumu Siiquwaa

¹ Taani asa qaalaaninne kiitanchcha qaalan haasayikkokka taassi siiqoi xayikko, ta haasayai kilddi giya daala mala; woikko chachachi giya shappo mala. ² Hananabaa yootiyo imoi taassi de7iyaakkokka, taani geema yoho ubbaanne er-
atetta ubbaa eriyaakkokka, qassi deriyaa harasaa efiyo amanoi taassi de7iyaakkokka, siiqoi xayikko, taani aibanne gidikke. ³ Taassi de7iyaabaa ubbaa hiyyeesata mizanau immiyaakkokka harai atto, ta bollaa taman xuugganau aatta immiyaakkokka siiqoi xayikko, tana ainne go77enna.

⁴ Siiqoi danddayanchcha. Siiqoi kehees. Siiqoi qanaatenna. Ceeqettenna; qassi oturettenna. ⁵ Siiqoi baassi bessennabaanne oottenna. Uuzettenna. Yiillotenna. Siiqoi naagettidoobaakka paidenna. ⁶ Siiqoi tumatettan ufaattiyooappa attin, wordduwan ufaittenna. ⁷ Siiqoi ubbabaa danddayees. Ubbabaikka hanana giidi, ufaissan naagees. Ubbabaa gencees.

⁸ Siiqoi mulekka xayenna. SHin hananabaa yootiyoogekka xayana. Dumma dumma qaalan haasayiyoogekka attana. Eratettaikka xayana. ⁹ Aissi giikko, nuuni eratettaappe baggaa ereettes; hananabaa yootiyooappaekka baggaa yooteettes. ¹⁰ SHin kumettai yiyo wode, baggai xayana.

¹¹ Taani naatettan de7iyo wode, na7adan haasayais. Na7adan qoppais. Qassi na7adankka akeekais. Wodalla gidido wode, naatetta hanuwaa xaissaas. ¹² Nuuni ha77i be7iyoogee heregan be7iyo lem77i lem77iya mera mala; shin he wode nuuni nu aifiyan qoncciyen be7ana. Ha77i taani eratettaappe baggaa erais; shin Xoossai tana wurssidi eriyooqaadan, he wode taanikka wurssa erana.

¹³ SHin hegaa gidikko, ammanoi, hanana giidi ufaissan naagiyoogeenne siiqoi, hageeti heezai minnidi de7oosona. De7inkka hageetuppe aadhdhiyaagee siiquwaa.

14

Geeshsha Ayyaanaa Imotanne Eta Go77aa

¹ Siiquwaa kaallite. Ayyaanaa imuwaakka minttidi koyite. SHin ubbaappe aattidi, hananabaa yootiyooqaakka koyite. ² Aissi giikko, dumma dumma qaalan haasayiya urai Xoossaassi haasayeesippe attin, asassi haasayenna. Aissi giikko, i haasayiyoogaa ooninne akeekenna. SHin asassi qonccibeenna yohuwaa Ayyaanaa wolqqan haasayees. ³ SHin hananabaa yootiyaagee asa maaddanau, zoranaunne minttettanau asassi haasayees. ⁴ Dumma dumma

qaalan haasayiya urai bana maaddees. SHin hananabaa yootiyaagee woosa keettaa maaddees.

⁵ Intte ubbai dumma dumma qaalan haasayanaagaa taani dosais. SHin hananabaa yootanaagaa hegaappe aattada dosais. Aissi giikko, dumma dumma qaalan haasayiyaagee he haasayidoogaa woosa keettaa maaddanau birshshiya asi xayikko, dumma dumma qaalan haasayiyaagaappe hananabaa yootiyaagee aadhdhees.

⁶ SHin ta ishato, ha77i taani inttekko baada, dumma dumma qaalan haasayaidda, ajjuutan woi eratettan woi hananabaa yootiyooogan woi tamarissiyooogan inttessi yootana xayikko, taani inttena ai go77iyaanaa? ⁷ Harai atto, shemppoi bainnabai pulaale gidin woikko diitta gidin giiriiddi, ba giirettaa dummatettaa erissana xayikko, pulaale punniyaakkonne, woi diitta diixxiyaakko, asi waatidi eranee? ⁸ Qassi malkkataa waasoi geeyidi erettana xayikko, olaassi oonee giigettanai? ⁹ Hegaadankka, qassi dumma dumma qaalan intte haasayiyoogee qoncce gidennan xayikko, intte haasayiyoogaa asi waatidi akeekanee? Aissi giikko, carckuwaassi intte haasayeeta.

¹⁰ Ha sa7an daro qaalai de7ennan aggenaa; qassi birshshetti banna qaali issoinne baawa. ¹¹ SHin issi asi haasayiyo qaalaa taani erana xayikko, he haasayiyaagee taassi imatta gidees; taanikka assi imatta gidais. ¹² Hegaadankka, qassi Geeshsha Ayyaanaa imuwaa intte ekkanau minttidi koyiyaageeta gidiiyo gishshau, woosa keettaa dichchanau maaddiyaabaa ubbabaappe aattidi koyite.

¹³ Hegaa gishshau, dumma dumma qaalan haasayiyaagee ba haasayidobaa birshshanau danddayana mala, Xoossaa woosso. ¹⁴ Aissi giikko, taani dumma dumma qaalan Xoossaa woossikko, ta ayyaanaikka woossees; shin ta wozanaa qofai ainne go7ettenna. ¹⁵ Yaatin, taani waatoo? Taani ta ayyaanan Xoossaa woossana; qassi ta qofankka Xoossaa woossana. Ta ayyaanan yexxana; qassi ta qofankka yexxana. ¹⁶ Hegaa gidana xayikko, neeni ne ayyaanaa xalaalan Xoossaa galatiyaabaa gidikko, he sohuwan neeni giyoogaa erenna asi neeni Xoossaa galatiyoogaa erennan, neeni galatidoogan woigidi, "Amin77i" gaanee? ¹⁷ Neeni Xoossaa lo77o galataasa; shin hegee hinkko bitaniyaa maaddenna.

¹⁸ Taani dumma dumma qaalan intte ubbaappe aattada haasayiyo gishshau, Xoossaa galatais. ¹⁹ SHin taani woosa keettan harata tamarissanau dumma dumma qaalan

tammu sha7u qaalata haasayiyoogaappe ichchashu qaalata ta wozanaa qofan haasayanau dosais.

²⁰ Ta ishato, intte iita yohuwan yiira mala gidanaappe atin, qofan na7a mala gidoppite; intte wozanaa qofan wozanaamata gidite. ²¹ Xoossaa maxaafan,

“Godai, ‘Taani ha asaassi,
dumma dumma qaalan haasayiya asaaninne
imattatu doonaan haasayana.

SHin hegaa gidikkokka,
taani giyoobaa eti siyokkona’ yaagees”
geetettidi xaafettiis.

²² Simmi dumma dumma qaalan haasayiyoogee ammanennaageetussi malaata gidiyooagaappe attin, ammaniyaageetussi malaata gidenna. Qassi hananabaa yootiyoogee ammaniyaageetussi malaata gidiyooagaappe attin, ammanennaageetussi malaata gidenna.

²³ Hegaa gishshau, woosa keettaa asai ubbai issippe shi-
iqidi, qassi ubbaikka dumma dumma qaalan haasayikko,
tamaaribeenna asai woi ammanenna asai gelidi, inttena
ubbaa, “Gooyeeta” geenneeyye? ²⁴ SHin tamaribeenna asi
woi ammanenna asi woosa keettaa geliyo wode, asai ubbai
hananabaa yootikko, i ba siyoban ba nagaraa akeekana.
Qassi he siyidobaa ubbankka i pirddettana. ²⁵ A wozanaa
geema qofaikka qonccana. Hegaadankka qassi, “Xoossai
tumu intte giddon de7ees” yaagidi markkattiiddi, gufannidi
Xoossaassi goinnana.

Asai Issippe Woossiyo Wode De7anau Bessiya Wogaa

²⁶ Simmi ta ishato, aibee? Intte issippe shiiqiyo
wode, huuphiyan huuphiyan, issuwaassi mazamuree
de7ees; issuwaassi tamarissiyooogee de7ees; issuwaassi
ajjuutai de7ees; qassi issuwaassi dumma dumma qaalan
haasayiyoogee de7ees; issuwaassi birshshiyooogee de7ees.
Ubbaiikka woosa keetta maaddiyaabaa gidanau bessees.

²⁷ Ooninne dumma dumma qaalan haasayikko, naa77u
gididi, woi darikko heezzu gididi, kayan kayan haasayanau
bessees. Qassi hara issoi eti haasayidoogaa birshsho.

²⁸ SHin birshshiya asi xayikko, dumma dumma qaalan
haasayiyaagee woosa keettan sirphphi go. Ba huuphessinne
Xoossaassi haasayo.

²⁹ Hananabaa yootiyaageetikka naa77u gididi woi heezzu
gididi haasayona. Qassi harati eti giyoobaa pirddona.

³⁰ SHin Xoossai he sohuwan uttida haraassi issibaa qonc-
cissikko, kase haasayiyaagee sirphphi go. ³¹ Aissi giikko,
ubbai tamarana malanne ubbai minnana mala, kayan
kayan hananabaa yootanau danddayeeta. ³² Hananabaa

yootiyaageetu imoi hananabaa yootiyaageetussi azazettees. ³³ Aissi giikko, Xoossai sarotettaa Xoossaappe attin, wocamaa Xoossaa gidenna.

Geeshshatu woosa keetta ubbatuugaadan, ³⁴ maccaasai woosa keettan sirphphi go. Aissi giikko, Aihudatu higgee giyoogaadankka eti haarettanaappe attin, woosa keettan haasayanau etau maati baawa. ³⁵ Maccaasai woosa keettan haasayiyoogee pokko gidiyo gishshau, aibakko eranau koyikkonne sooni bantta azinata oichchona.

³⁶ Xoossaa qaalaa koiro intte ehiidetii? Woikko intte xalaalaakko yiidee? ³⁷ Ooninne bana hananabaa yootiyaa-gaa woi Ayyaanai de7iyo asa yaagidi qoppikko, taani intteyyo xaafiyoogee Godaa azazuwaa gidiyoogaa akeeko. ³⁸ SHin ooninne akeekana xayikko, akeekoppo, aggi bayo.

³⁹ Hegaa gishshau, ta ishato, hananabaa yootanau mintidi amottite. Qassi dumma dumma qaalan haasayiyoogaakka diggoppite. ⁴⁰ SHin ubbabaikka wogaaninne maaran hano.

15

Kiristtoosi Haiquwaappe Denddidobaa

¹ Ta ishato, taani intteyyo yootido wonggeliyaa intte ekkidoogaanne qassi intte ammanoi aani eqqidoogaa intena hassayissais. ² Intte ammanoi hada gidana xayikko, qassi taani intteyyo yootido qaalaa mintti oiqqikko, intte he wonggeliyan attideta.

³ Aissi giikko, taani qassi ekkidoogaa ubbabaappe aadhdhidi koshshiyaagaa kasetada inttessi immaas. Hegee aibee giikko, Xoossaa maxaafai giyoogaadan, Kiristtoosi nu nagaraa gishshau haiqqiis. ⁴ Haiqqidi moogettiis. Xoossaa maxaafai giyoogaadankka, heezzantto gallassi haiquwaappe denddiis. ⁵ Denddidi, PHeexiroosassi qoncciiis. Hegaappe guyyiyan, ba kiittido tammanne naa77atussi qoncciiis. ⁶ Hegaappe guyyiyan, ichchashu xeetaappe dariya ishatussi issitoo qoncciiis. Etappe dariya baggai hanno gakkanaassikka paxa de7ees; shin amaridaageeti haiqqidosona. ⁷ Hegaappe guyyiyan, Yaaqoobassi qoncciiis; guyyeppe ba kiittido ubbatussi qoncciiis.

⁸ Qassi ubbaappe wurssettan, wodee gakkennan yelettida taassikka qoncciiis. ⁹ Aissi giikko, Yesuusi kiittido ubbaappe taani laafa; taani Xoossaa woosa keettaa waissido gishshau, Yesuusi kiittidoogaa geetettada xeasettanaukka bessikke. ¹⁰ SHin Xoossaa aaro kehatettan taani tanakka. Qassi taassi i immido aaro kehatetta hada gidibeenna; shin taani eta ubbaappe aattada oottaas. SHin tanaara de7iya Xoossaa

aaro kehatettai oottiisippe attin, tana gidikke. ¹¹ Simmi tana gidikkokka, woikko eta gidikkokka, nuuni ubbai yootiyoogee hagua; inttekka hagua ammanideta.

Asai Haiquwaappe Denddanabaa

¹² Kiristtoosi haiquwaappe denddidooгаа yootiyobaa gidikko, intteppe issi issi asati yaatin woigidi, “Haiqqidabai haiquwaappe denddena” yaagiyoona? ¹³ Haiqqida urai haiquwaappe denddibeennabaa gidikko, yaatin hekko Kiristtoosikka haiquwaappe denddibeenna giyoogaa. ¹⁴ Kiristtoosi haiquwaappe denddibeennabaa gidikko, yaatin nuuni yootiyoogekka mela; qassi intte ammanoikka mela. ¹⁵ Qassi nuuni, “Kiristtoosa haiquwaappe denttiis” yaagidi Xoossaa bolli markkattido gishshau, a worddo markkata gididi beettida. SHin haiqqidaageeta haiquwaappe i denttibeennabaa gidikko, Kiristtoosakka denttibeenna. ¹⁶ Aissi giikko, haiqqidaageeti haiquwaappe denddenabaa gidikko, simmi Kiristtoosikka denddibeenna. ¹⁷ Kiristtoosi haiquwaappe denddibeennabaa gidikko, intte ammanoikka mela; qassi intte hanno gakkanaassikka nagaraara de7eeta. ¹⁸ Simmi Kiristtoosa ammanidi haiqqidaageetikka qassi xayidosona giyoogaa. ¹⁹ Nuuni ha de7uwaa xalaalaassi Kiristtoosa yainnidabaa gidikko, ha sa7an de7iya asa ubbaappekka nubai pala.

²⁰ SHin Kiristtoosi haiqqidaageetu dendduwaassi baira gididi, haiquwaappe dendidoogee tuma. ²¹ Aissi giikko, haiqoi issi asa baggaara ha sa7aa yiidoogaadan, haiqqidaageetu denddoikka qassi issi asa baggaara yiis. ²² Aissi giikko, asai ubbai Addaameera dabbotido gishshau haiqqidoogaadan, Kiristtoosaara dabbotido gishshau, ubbai de7uwaassi denddana. ²³ SHin ubbaikka ba kayan kayan denddana. Kiristtoosi ubbaappe kasetidi denddiis; hegaappe guyyiyan, Kiristtoosaageeti Kiristtoosi yiyo wode denddana.

²⁴ Hegaappe guyyiyan, Kiristtoosi halaqatetta ubbaa, godatetta ubbaanne wolqqaanne xaissidi, Xoossaassi ba Aawaassi kawotettaa immiyo wode, wodiya wurssettai yaana. ²⁵ Aissi giikko, Xoossai a morkketa ubbaa a tohuwaappe garssaara wottana gakkanaassi, Kiristtoosi haaranau bessees. ²⁶ Ubbaappe wurssettan xayana morkkee haiquwaa. ²⁷ Aissi giikko, Xoossaa maxaafai, “Xoossai ubbabaa a tohuwaappe garssaara wottidi haarissiis” yaagees. SHin ubbabaa a tohuwaappe garssaara wottidi haarissiis giyo wode, ubbabaa haarissida Xoossaappe attin, hinkko ubbai haarettiis giyoogee qoncce. ²⁸ SHin ubbabai Kiristtoosassi haarettidoogaappe guyyiyan, Kiristtoosi qassi

ba huuphen ubbabaa bana haarissida Xoossaassi haarettana. Xoossai qassi ubbabaa wurssidi haarana.

²⁹ Hegaa gidana xayikko, haiqqidaageetussi xammaqettiyaageeti ai oottiyoona? Haiqqidaageeti mulekka denddennabaa gidikko, asai haiqqidaageetussi aissi xammaqettii?

³⁰ Yaatin, nuuni ubba wode aissi hassayenna metuwan geliyoonii? ³¹ Ta ishato, taani nu Godaa Kiristtoosi Yesuusan taassi de7iya intte ceequwan ceeqqaidda, wonttin wonttin haiqqais. ³² Taani Efisoona asadan do7aara baaxetidoogetana ai go77anee? SHin haiqqidaageeti haiquwaappe denddibeennabaa gidikko,

“Simmi moosinne uyoos;

aissi giikko, nuuni wontto haiqqana” yaagiyoogaa mala.

³³ Cimettoppite; iita laggettai lo77o hanotettaa moorees.

³⁴ Xillotettaakko simmite. Nagara otoppote. Intteppe issi issi asai Xoossaa erenna; taani haggaa inttena yeellayanau gais.

Haiquwaappe Denddida Bollaa Hanotaa

³⁵ SHin issi asi, “Haiqqida asai waanidi denddane? Eti ai mala bollaara yaanee?” yaagennan aggenna.

³⁶ Neno eeyyau, neeni biittan zeriyo zeretta wooqqennan mokenna. ³⁷ Neeni zeriyoogee giste gidin woi hara qommo katta gidin, aife xalaalappe attin, mokiidi kiyiya bollaa gidenna. ³⁸ SHin Xoossai zerettaassi ba dosido bollaa immees; qassi zeretta ubbaassikka huuphiyan huuphiyan eta bollaa immees. ³⁹ Mereta ubbaa ashoi issuwaa gidenna. SHin asa ashoi issuwaa; mehiyaa ashoi dumma; kafotu ashoikka dumma; qassi moliyaa ashoikka dumma.

⁴⁰ Qassi saluwaa bollatanne sa7aa bollati de7oosona. SHin saluwaa bollaa bonchchoi dumma; qassi sa7aa bollaa bonchchoi dumma. ⁴¹ Awa aifiyaassi a huuphe bonchchoi de7ees. Aginaassikka a huuphe bonchchoi de7ees. Qassi xoolinttussikka dumma bonchchoi de7ees; aissi giikko, issi xoolinttee hinkko xoolinttiyaappe bonchchuwan dummatees.

⁴² Qassi haiqqidaageeti haiquwaappe denddiyo wode hegaadan hanana; haiqqiya bollai mogettidi, haiqqenna bolla gididi denddana. ⁴³ Bollai tooshiyan mogettidi, bonchchuwan denddana. Qassi daafuran mogettidi, wolqqan denddana. ⁴⁴ Mereta bollai mogettidi, ayyaana bollaa gididi denddana. Mereta bollai de7ikko, qassi ayyaanaa bollaikka de7ees.

⁴⁵ Hegaadankka, qassi Xoossaa maxaafan, “Koiro bitanee, Addaamee, paxa de7iya asa gidi merettiis” yaagees. SHin wursetta Addaamee de7uwaa immiya ayyaana gidiiis.

⁴⁶ SHin mereta asi koiro yin, geedoppe ayyaana asi yiisippe

attin, ayyaanaagee koiro yibeenna. ⁴⁷ Koiro Addaamee biittaappe merettiis; i biittaappe merettidaagaa. Naa77antto Addaamee saluwaappe yiis. ⁴⁸ Biittaageeti biittaappe merettidaagaa mala. Qassi saluwaageeti saluwaappe yiidaagaa mala. ⁴⁹ Nuuni biittaappe merettidaagaa meraa maayidoogaadan, saluwaappe yiidaagaa meraakka qassi maayana.

⁵⁰ Ta ishato, taani giyoogee haggaa; ashoinne suutti Xoosaa kawotettaa laattana danddayenna. Qassi musiyaagee musennaagaa laattenna.

⁵¹⁻⁵² Siyite! Taani intteyyo issibaa xuurana. Nuuni ubbai haiqqokko. SHin wurssetta malkkatai punettiyo wode, liphida aifee xeellanaassi hassayennan laamettana. Aissi giikko, malkkatai punettiyo wode, haiqqida asai musenna asa gididi denddana; nuunikka laamettana. ⁵³ Aissi giikko, hagee musiyaagee musennaagaa maayanau bessees; qassi hagee haiqqiyaageekka haiqqennaagaa maayanau bessees.

⁵⁴ SHin hagee musiyaagee musennaagaa maayiyo wode, qassi hagee haiqqiyaagee haiqqennaagaa maayiyo wode, he wode, Xoosaa maxaafai, "Haiqoi xoonettidi mitettiis.

⁵⁵ Haiquwau, ne yiishshai awaanee?

Haiquwau, ne xoonoi awaanee?"

giido qaalai polettana. ⁵⁶ Haiqoi dukkiyo wolqqaa nagaraappe demmees; qassi nagarai wolqqaa higgiaappe demmees. ⁵⁷ SHin nu Godaa Yesuus Kiristtoosa baggaara nuna xoonissiya Xoosaa galatai gakko.

⁵⁸ Taani siiqiyto ta ishato, heggaa gishshau, qaaxxennan minnidi eqqite. Intte daafurai Godaa baggaara mela gidennaagaa eridi, ubba wode Godaa oosuwaa azallennan oottite.

16

Yerusalaamen De7iya Ammaniya Asaassi SHiiqida Miishshaa Maaduwa

¹ Geeshshatussi miishshaa shiishshanau Galaatiyaa woosa keettatussi taani maacidoogaadan, intteikka qassi hegaadan oottite. ² Intte taani yaa biyo wode, miishshaa shiishshenna mala, intte ubbai Woggaa gallassi gallassi, intte demmiyo keenaappe intte keettan dagayite. ³ Taani yaa gakkiyo wode, intte ammaniyo asa oona gidikkonne, intte immidoogaa gattana mala, dabddaabbiyaara eta Yerusalaame kiittana. ⁴ Qassi taani etaara baanau koshshikko, eti tanaara issippe baana.

⁵ Taani Maqidooniyaara aadhdhaidda, inttekko baana; aissi giikko, taani Maqidooniyaara aadhdhais. ⁶ Taani biy-oosaa awa gidikkonne, ta buussan intte tana maaddana mala, intte matan amarida wodiyaam gam77ennan aggikke. Woikko balgguwaakka intte matan shaaccennan waayada agkana. ⁷ Aissi giikko, taani ha77i yaara aadhdhaidda oge tohuwaara inttena be7anau koyikke. Godai giikko, intte matan amarida wodiyaam takkanau qoppais.

⁸ SHin taani PHenxxaqosxxe giyo gallassai gakkanaassi Efisoona gam77ana. ⁹ Taassi oosoi kumido aaho penggee yaani dooyettiis. Qassi taassi daro morkketi de7oosona.

¹⁰ Ximootiyoosi inttekko yiikko, intte matan i yayyennan de7anaadan, a loitti wottite. Aissi giikko, ikka qassi Godaa oosuwa oottees. ¹¹ Hegaa gishshau, ooninne a karoppo. SHin i taakko saro simmana mala, a maaddidi sarotettan moissite. Aissi giikko, taani i ishanttuura simmanaagaa naaga uttaas.

¹² SHin nu ishaa Aphiloosi hinkko ishanttuura inttekko baana mala, taani a mintta woossaas. SHin ha77i inttekko baana koyibeenna; i baayyo injjetiyo wode inttekko baana.

Wurssetta Zoriyaanne Sarotaa

¹³ Tishshi giite. Ammanuwan minnite. Xalite. Minnite. ¹⁴ Ooso ubbaa siiquwan oottite.

¹⁵⁻¹⁶ Ta ishatoo, Isxxifaanoosinne a so asai Giriiken koiro ammanidaageeta gidiyooaanne geeshshatussi oottanau banttana immidoogaa intte ereeta. Inttekka eta mala asaassinne, etaara oottiya ubbaassi daafuriya ubbaassi haarettanaadan, taani inttena woossais.

¹⁷ Isxxifaanoosi, Paddonaaxisinne Akaiqoosi intte bannasan tana boorasiyaa teqqido gishshau, eta yuussaa taani ufaittais. ¹⁸ Eti inttena ayyaanan minttettidoogaadan, tanakka ayyaanan minttettido gishshau, hegeeta mala asata dogoppite.

¹⁹ Isiyaa woosa keettaa asai inttena, "Saro saro" goosona. Aqilinne PHirisqqila bantta soo shiiqiya woosa keettaa asaarakka intteyyo Godaa sarotaa wozanappe kiittoosona. ²⁰ Ishantti ubbai inttessi sarotaa kiittoosona.

Isoi issuwaa geeshsha yerettaa yerettidi sarotite. ²¹ Taani PHauloosi ha sarotaa ta kushiyan xaafaas.

²² Godaa Yesuus Kiristoosa siiqenna asi de7ikko, i qangget-tidaagaa gido. Nu Godau, haaya.

²³ Godaa Yesuus Kiristoosa aaro kehatettaa inttenaara gido.

²⁴ Kiristtoos Yesuus de7iya inttenaara ubbaara ta siiqoi gido. Amin77i.

PHauloosi Qoronttoosa Asaassi Xaafido Naa77antto Kiitaa

Gidduwaa Erissuwaa

PHauloosi Qoronttoosa asaayyo xaafido naa77antto kiitai xaafettidoogee, PHauloosayyo Qoronttoosan de7iya woosa keettaara de7iya gaitotetta daro metuwaa giddo geli uttido wodiyaana. Issi issi woosa keettaa asati issi issi deexo, bore haasayaa PHauloosa bolli haasayidosona; gidikkonne PHauloosi sigaa medhdhanau laamotai baayyo de7iyooogaa bessidi, hegee haniyo wode gita ufaissaa ufaittanau dand-dayiyoogaa qonccissees.

Kiitaayyo koiro shaahuwaa bollan PHauloosi Qoronttoosan de7iya woosa keettaara baayyo de7iya gaitotetta qonccissidi, woosa keettaa giddon kiyida boriyaassinne phalqqettaassi, i etau aibissi mino zaaruwaa immidaakko odees. Hegaarakka gattidi hagee a seerai eta nagaraappe zaaridonne sigan kaalettido gishshau, ufaittido ufaissaa etassi qonccissees. Kaallidi qassi Yihudan de7iya ammaniyaageeta maaddiyoobaa banttabaappe coo immana mala, eta hassayissees. Wursetta miraafetun PHauloosi Yesuusi Kiittido asa gidiyo gidetta bolli shiiqida mootuwaassi zaaruwaa immees. Aissi giikko, Qoronttoosa woosa keettan issi issi asati banttana tumu Yesuusi Kiittidoogee kessidi, "PHauloosi Yesuusi Kiittidoogaa gidenna; i worddo" yaagidi, a guuttoosona.

¹ Taani PHauloosi, Xoossai kiitta gin, Kiristtoos Yesuusi kiittidoogeenne nu ishah Ximootiyoosi Xoossaayyo goinniya Qoronttoosa kataman de7iya woosa keettaayyoonne Giri-ike biitta ubban de7iya geshshatuyyo ha dabddaabbiyaa xaafos.

² Xoossaa nu Aawaappenne Godaa Yesuus Kiristtoosappe, aaro kehatettainne sarotetta intteyyo gido.

PHauloosi Xoossaayyo SHiishshido Galataa

³ Xoossaa nu Godaa Yesuus Kiristtoosa Aawaa, maarotettaa Aawaanne minttetto ubbaa Xoossaa galatai gakko; ⁴ Xoossai nuna nu huuphen minttettido minttettuwaadan, daro waayiyaa waayettiyaageeta nuunikka minttettanaadan, nu waaye ubban i nuna minttettees. ⁵ Aissi giikko, nuuni Kiristtoosa baggaara daro waayiyaa waayettiyoogaadan, hegaadankka, qassi nuuni a baggaara daro minttettuwan minetteettes. ⁶ Nuuni waayettikko, hegee inttena minttettanaassanne inttena ashshanaassa; qassi nuuni

minettikko, nuuni danddayido waayiyaa malaa inttekka gencidi danddayana mala, Xoossai intteyyookka qassi minttettuwaanne danddayaa immanaassa. ⁷ Intte demmana giidi, ufaissan naagi uttidoogee daro mino; aissi giikko, intte nunaara waayettidoogaadan, hegaadan minttettuwaakka nunaara ekkanaagaa nuuni eroos.

⁸ Nu ishato, nuuni Isiyaa biittan waayettido waayiyaa inttena hassayissanau koyoos; nu waayee nu wolqqaappe darin, nuna worees giidi, nuuni hirggana gakkanaassi, nuna wogi bainnaagaa deexxiis. ⁹ Nuuni nu bolli haiquwaa pird dai pird dettiis yaagidi qoppida; shin hegee hanidoogee haiqqida asaa haiquwaappe denttiya Xoossan nuuni ammanettanaappe attin, nu huuphen ammanettennan ag-ganaassa. ¹⁰ Xoossai hagua mala iita haiquwaappe nuna ashshiis; i nuna ashshana; sinttappekka i nuna ashshana giidi, ufaissan naagi uttida. ¹¹ Intte woossido daro woosan nuuyyo anjoi simmido gishshau, daro asai nu gishshaa Xoos-saa galatana mala, inttekka qassi nuna woosan maaddana koshshees.

PHauloosi Baanau Halchchido Halchchoi Laamettidoogaa

¹² Nuuni ceeqettiyoogee hagua; ha sa7an nuuni de7iyo de7oi, ubba qassi inttenaara nuuyyo de7iya issippetettai Xoossaa aaro kehatettaanappe attin, asa aadhdhida eratettaana gidennaagaa, qassi Xoossai immido geeshshatettaaninne suuretettan nuuni de7iyoogaa nuna zoriya wozanai nuuyyo markkattees. ¹³⁻¹⁴ Aissi giikko, intte nabbabanaunne akeekanau danddayiyoogaa xalaalaa intteyyo xaafiyoogaappe attin, nuuni harabaa intteyyo xaafokko. Nu Godaa Yesuusa gallassi nuuni inttenan ceeqettanaagaadan, inttekka nunan ceeqettana mala, intte ha77i wurssi akeekenna yohuwaa digin wurssi akeekana gaada qoppais.

¹⁵ Hegaa taani loitta erido gishshau, intte naa77utoo go7ettana mala, ubbaappe kasetada inttekko baanau qofaa qachchaas. ¹⁶ Taani Maqidooniyaa baidda inttenaara gait-tanaagaanne qassi yaappe simmaidda intte mataara Yihu-daa aadhdhishin, intte tana maaddanaagaa qoppa uttaas. ¹⁷ Hegaa gishshau, taani hegaa qoppaidda tanan ammanet-tabeikkinaa? Taani ta qofaa qachchiyo wode, sa7aa asadan issi kuttan, “Ee, ee” woi, “CHii, chii” gaanau giiga uttidanaa?

¹⁸ SHin Xoossai ammanettidaagaa gidiyooogee tuma gidiyooogaadan, nuuni intteyyo yootiyo qaalai “Ee” nne “CHii” nne giyoogaa gidenna. ¹⁹ Aissi giikko, taani, Sillaasinne Ximootiyooosi Intte giddon yootido Xoossaa Na7ai, Yesuus Kiristtoosi

“Ee” nne “CHii” nne giyoogaa gidenna. SHin Xoossaa baggaara i ubba wodekka “Ee”. ²⁰ Aissi giikko, Xoossai immana giidobau ubbau eeno giidoogee Kiristtoosa baggaara poletana; hegae gishshau, nuuni Kiristtoosa baggaara Xoossaa bonchchuwau, amin77i goos. ²¹ Xoossai Kiristtoosa baggaara nunanne inttena minttetteesinne tiyees. ²² Nuuni abaa gidiyoogaa erissiya maatafaa i nu bolli wottidi, ba Geeshsha Ayyaanaa waasedan, nu wozana giddon wottiis.

²³ Qassi taani Qoronttoosa beennan aggidoogee inttena qohennan agganaassa; hegau taani shemppuwaara de7anau Xoossai taayyo markka. ²⁴ Nuuni inttena ufaissanau inttenaara issippe oottiyaageeta gidiyoogaappe attin, intte amaniyooban inttena godatanau koyiyaageeta gidokko; aissi giikko, intte intte ammanuwan minnidi de7eeta.

2

¹ Taani naa77anttuwaa inttena azzanissenna mala, inttekko beennan agganaadan, ta qofaa qachchaas. ² Aissi giikko, taani inttena azzanissiyaabaa gidikko, ha taani azzanissido intte tana ufaissanaagaappe attin, oonee tana ufaissanai? ³ Taani intteyyo he dabddaabbiyaa xaafidoogee, tana ufaissanau bessiya asatun taani azzananau inttekko baanau koyabeennaagaassa; taani ufaittiyo wode, intte ubbaikka qassi ufaittanaagaa inttenan ubban ammanettais. ⁴ Aissi giikko, taani intteyyo daro waayiyaaninne tuggan qassi daro afuttaara xaafidoogee, inttena azzanissanaassa gidenna; shin taani inttena ubbata ai keenaa siiqiyaakkonne intte eranaassa.

Mooranchchau Atto Giyoogaa

⁵ SHin issi urai asa azzanissidobaa gidikko, taani a yohuwaa darissanau koyikke; i inttena ubbata azzanissidoogaappe attin, tana azzanissibeenna. ⁶ Intteppe dariya bagga asai he bitaniyaa mala asa hegaadan qaxxayikko, he qixaatee ayyo gidana. ⁷ Hegaa gishshau, he bitanee keehi daro azzanenna mala, intte ayyo atto gaanaunne a minttettanau bessees. ⁸ Hegaa gishshau, intte a minttidi siiqiyoogaa i erana mala, taani inttena woossais. ⁹ Aissi giikko, intte tau azazettanau ubba wode giigi uttidaakkonne qassi paaciyaa intte danddayiyaakko eranau, he dabddaabbiyaa intteyyo xaafaas. ¹⁰ Issi urai naaqqidoogaa intte atto giyo wode, taanikka qassi atto gais; taani atto giidobaa gidikko, atto giidobaa aibanne Kiristtoosa sinttan intte gishshau, atto gaas. ¹¹ Seexaanai nuukko yiidi, nuna cimmenna mala, taani atto gaas; aissi giikko, nuuni a qofaa ereettes.

Ooratta Maachchaa Oosanchchatu Xoonuwaa

¹² Taani Kiristtoosa wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootanau Xiro7aada biido wode, Godai yaani tau dooyi wottiis. ¹³ Taani ta ishaa Tiita yaani demmabeenna gishshau, taayyo sheefai gagettiis. Hegaa gishshau, yaani de7iya asaa, “Saro de7ite” gaada Maqidooniya baas.

¹⁴ SHin Kiristtoosa baggaara ubba wode nuna xoonuwau kaalettiya Xoossaa, Qassi Kiristtoosa timirttiyaa nu baggaara shittodan, ubbasaa gattiyaagaa galatai gakko. ¹⁵ Aissi giikko, nuuni attiya asa giddooninne xayiya asa giddon Kiristtoosi Xoossaayyo yarshshiyo sawuwaa tonggu giya shitto mala. ¹⁶ Hegee xayiyaageetuyyo woriya zeeqo; qassi attiyaageetuyyo de7uwaa ehiya shitto; yaatin, heгаа oottanau danddayiyai oonee? ¹⁷ Nuuni Xoossaa qaalaa hiraisobaadan, walakkidi zal77iya hara daro asatu mala gidokko; shin Xoos-sai nuna kiittin, ammanettidi Xoossaa sinttan Kiristtoosa baggaara qaalaa yootoos.

3*Ooratta Maachchaa Oosanchchata*

¹ Nuuni zaarettidi, nu huuphiyaa sabbanau doommidoniyye? Woi hara asatuugaadan, saba dabddaabbiyaa intteyyo yeddannau woi intteppe ekkannau koyiyoonii? ² Intte intte huuphen asai ubbai eranaadaaninne nabbabanaadan, nu wozanan xaafetti uttida nu dabddaabbe. ³ Ha dabddaabbiyaa Kiristtoosi ba huuphen xaafidi, nu bolli kiittidoogee tuma; ha dabddaabbee de7o Xoossaa Geeshsha Ayyaanan asa wozanan xaafettidoogaappe attin, shuchcha bolli qalamen xaafettibeenna.

⁴ Nuuyyo Kiristtoosa baggaara Xoossan haggaa mala ammanoi de7ees. ⁵ Nu danddayai Xoossaappe yiyoogaappe attin, ha oosuwaa nuuni nu huuphen oottanau danddayoos giyoobi nuuyyo aibinne baawa. ⁶ Nuuni Ooratta Maachchaayyo oottana mala, Xoossai nuna danddayiisii; he Ooratta Maachchai Geeshsha Ayyaanaagaa gidiyooagaappe attin, xaafettida higgiiyaagaa gidenna. Xaafettida higgee haiquwaa ehees; shin Geeshsha Ayyaanai de7uwaa ehees.

⁷ SHuchchaa woocidi xaafido higgee imettiyo wode, Xoossaa bonchchoi beettiis; Muuse som77uwan de7iya phoolettai xayiyaabaa gidikkokka, he phoolettai daro wolqqaama gidiyoo gishshau, Israa7eela asai a som77uwaa tishshi ootti xeellanau danddayibeenna. Haiquwaa ehiya higgee oottiyo oosoi haggaa mala bonchchuwaara yiyaagaa gidikko, ⁸ Geeshsha Ayyaanai oottiyo oosuwaa bonchchoi ai keenaa aadhdhane? ⁹ Aissi giikko, asi pirdda ekkiyo oosoi bonchcho gidikko, yaatin, asi xilliyo oosuwaa bonchchoi waanidi

daranee? ¹⁰ Aissi giikko, kase bonchchoi ha77i baappe keehi aadhdiya bonchchuwaa gaasuwan xayidoogee tuma. ¹¹ Aissi giikko, he xayidaagan bonchchoi de7iyaabaa gidikko, merinau de7iyaagan ai keena gita bonchchoi de7anee?

¹² Nuuni ufaissan naagiyo hagai malabai nuuyyo de7iyo gishshau, qoncciyān xalidi haasayeettes. ¹³ Israa7eela asai xayiya bonchchuwaa wurssettaa be7enna mala, ba som77uwaa naxalan kammida Muuse mala nuuni gidokko.

¹⁴ SHin eta wozanai dammiis; aissi giikko, eti Gal77a Maachchaa nabbabiyo wode, hachchi gakkanaassikka, he naxalai eta wozanaa kammi wottiis; ooninne Kiristtoosaara gaittiyo wode xalaalan he naxalai kichchees. ¹⁵ SHin eti Muuse maxaafaa nabbabiyo wode ubban hachchi gakkanaassikka, he naxalai eta wozanaa kammi wottiis.

¹⁶ SHin Xoossaa maxaafai, “Ooninne Godaakko simmiyo wode audenne he naxalai kichchees” yaagees. ¹⁷ Godai Geeshsha Ayyaana. Godaa Ayyaanai de7iyoosan ailletetti baawa.

¹⁸ Nuuni ubbaikka naxalan kamettibeenna som77uwan Godaa bonchchuwaa heregadan zaaridi phoolana; qassi Geeshsha Ayyaana gidiya Godaappe yiya he bonchchoi nuna ba meraa milatissidi, bonchchuwaappe bonchchuwau laammana.

4

PHauloosi Ba Oosuwan Ammanettida Asa

¹ Simmi Xoossai nuuyyo ha oosuwaa ba maarotettan imido gishshau, nuuni salettokko. ² Nuuni geeman oot-tiyo yeellaiya ooso ubbaa aggi bayida; qassi gene oosokka oottokko; woi Xoossaa qaalaa wordduwaara walakkokko. Hegaadankka, tumaa qoncciyān haasayidi, Xoossaa sinttan asa ubbaa zoriya wozanaayyo nuna shiishsheettes.

³ Nuuni yootiyo wonggeliyaa mishiraachchoi geemmidabaa gidikkokka, xayiya asatu xalaalau geemmiis. ⁴ Ha sa7aa Xoossai ammanenna asatu qofaa jallissii; jallissidi Kiristtoosa bonchchuwaa, wonggeliyaa mishiraachchuwaa poo7uwaa banttau poo7iyaagaa, Xoossaa milatiyaagaa eti be7enna mala, eta diggiis. ⁵ Aissi giikko, Yesuus Kiristtoosi Goda gidiyoogaanne a gishshau nuuni nu huuphen intteyyo ashkkara gidiyoogaa yooteettesippe attin, nu huuphebaa yootokko. ⁶ Aissi giikko, “Xumaappe poo7oi poo7ana” giida Xoossai nu wozanan ba poo7uwaa poo7issii; qassi i ba bonchcho eratettaa poo7uwaa Kiristtoosa sinttan poo7iyaagaa nuuyyo immanau poo7issiiis.

⁷ SHin ubbaappe aadhdiya wolqqai Xoossaagaa gidiyoogaappe attin, nuugaa gidennaagaa bessanau nuuyyo ha minjai urqqaappe merettida miishsha giddon de7ees.

⁸ Nuuni ubba baggaarakka un77ettida; shin me7erettibookko; qassi issi issi wode siroos; shin muleerakka aggi bayana gibookko. ⁹ Nuuni yedetettida; shin Xoossai nuna olibeenna; qassi nu morkketi nuna oli bayidosona; shin nuuni xayibookko. ¹⁰ Qassi Yesuusi de7iyoogee nu asatettan beettana mala, nuuni ubba wode a haiquwaa nu asatettan tookki yuuyoos. ¹¹ Aissi giikko, haiqqiya nu asatettaa bolli Yesuusi de7iyoogee beettana mala, paxa de7iya nuuni a gishshau, ubba wode haiqqiichchidi attoos. ¹² Hegaa gishshau, haiqoi nu gidдон oottees; shin de7oi qassi intte gidдон oottees.

¹³ Xoossaa maxaafai, “Taani ammanido gishshau haasayaas” yaagees; he ammanuwaa Ayyaanai nuuyyo de7iyo gishshau, nuunikka ammanoos; hejaa gishshau, haasayoos. ¹⁴ Xoossai, Godaa Yesuusa haiquwaappe denttidaagee, nunakka qassi Yesuusaara haiquwaappe denttidi, inttenaara issippe ba sintti shiishshanaagaa eroos. ¹⁵ Hagee ubbai intte gishshassa; Xoossaa aaro kehatettai daro asaa gakkiyo wode, asai Xoossaa bonchchuwaayyo daro galataa immana.

Ammanuwan De7iyooгаа

¹⁶ Hegaa gishshau, nuuni salettokko; nuuyyo harai atto, bolla bagga asatettai wooqqiyaabaa gidikkokka, garssa bagga asatettai gallassi gallassi ooraxxees. ¹⁷ Aissi giikko, ha77issau nuuni waayettiyo ha guutta waayee, ubbaappe keehi gitatiya merinaa bonchchuwaa nuuyyo beetissana. ¹⁸ Nuuni beettennabaa xeelliyooгааappe attin, beettiyaabaa xeellokko; aissi giikko, beettiyaabai ha77issau de7iyaagaa; shin beettennabai merinau de7iyaagaa.

5

¹ Aissi giikko, nuuni de7iyo ha sa7aa dunkkaanee qolettikko, nuuyyo asi keexxibeenna keettai, Xoossai keexxidoogee, saluwan merinau de7iyooгаа nuuni eroos. ² Nuuni hagan tumu ooloosinne saluwan de7ana nu keettaa maayanau keehi amottoos. ³ Nuuni hejaa maayidi, kallottokko; ⁴ nuuni ha sa7aa dunkkaaniyan de7iiddi, deexettidi ooloos; aissi giikko, haiqqiya asatetta de7uwan mitettana mala, nuuni maayanau koyiyooгааappe attin, kallottanau koyokko. ⁵ Nuuyyo hagee giigissidaagee Xoossaa; qassi i ba Geeshsha Ayyaanaa oito oottidi, nuna oitti wottiis.

⁶ Hegaa gishshau, nuuni ubba wode ammanettoos; qassi nuuni nu sooni ha asatettan de7ido keenan, Godaappe shaahettidi de7iyooгааakka eroos. ⁷ Aissi giikko, nuuni ammaniyoogan de7iyooгааappe attin, be7iyooگان de7okko. ⁸ Nuna

ammanttees; qassi ha asatettan nu keettaa aggi bayidi, Godaara issippe de7iyoogee nuna ufaissees. ⁹ Hegaa gishshau, nuuni qassi sooni de7in de7ana xayin, nu qofai a ufaisanaagaa. ¹⁰ Aissi giikko, nuuni huuphiyan huuphiyan ootido oosoi lo77o gidin, woi iita gidin, nuuyyo bessiyaagaa ekkana, Kiristtoosa pirdda araataa sinttan ubbaikka beetanau bessees.

Kiristtoosa Baggaara Xoossaa Dabbo Gidiyoogaa

¹¹ Hegaa gishshau, nuuni Xoossaayyo yayyiyoogaa eridi, hegaadan qassi asaakka ammantteettes; Xoossai nuna muleera erees; qassi intteikka inttena zoriya wozanan nuna ereeta yaagada qoppais. ¹² Meran ceeqettiyoogaappe attin, wozanan ceeqettenna asatuyyo intte yooti zaariyoobai intteyyo de7ana mala, intte nunan ceeqettanaadan, nuuni intteyyo gaaso gidanau koyiyoogaappe attin, nuna galatanau koyokko. ¹³ Nuuni gooyiyaabaa gidikko, Xoossaa bonchchuwaassa; woi qassi wozanaara de7iyaabaa gidikkokka, inttena go77anaassa. ¹⁴ Kiristtoosa siiqoi nuna godatees; aissi giikko, issi asi asa ubbaayyo haiqqidoogaa nuuni akeekida; hega gidikko asai ubbai aara haiqqiis. ¹⁵ Paxa de7iyaageeti bantta gishshau haiqqidaagaayyoonne qassi haiquwaappe denddaagaayyo de7anaappe attin, sinttappe bantta huupheyyo de7enna mala, i asa ubbaa gishshau haiqqiis.

¹⁶ Hegaa gishshau, nuuni hagaappe sinttau oonanne asa qofan pirddokko; harai atto, nuuni Kiristtoosa kase asa qofan pirddidobaa gidikkokka, simmi sinttappe hegaadan pirddokko. ¹⁷ Hegaa gishshau, ooninne Kiristtoosaara de7ikko, ooratta mereta; gal77ai aadhdiis; be7ite, ubbabaikka ooraxxiis. ¹⁸ Kiristtoosa baggaara nuna banaara sigettida Xoossai ubbabaakka oottiis; qassi i nuuyyo harata banaara sigettiyo oosuwaa immiis. ¹⁹ Xoossai Kiristtoosa baggaara asa ubbaa banaara sigettees; asa nagaraakka asa bolli qoodenna; qassi asa banaara sigettiyo kiitaakka nuuyyo immiis.

²⁰ Simmi Xoossai nu baggaara intteyyo haasayiyoogaadan, nuunikka Kiristtoosa gishshaa haasayiya i kiittidoogeeta; qassi nuuni inttena, “Xoossaara sigettite” giidi, Kiristtoosa gishshaa woossoos. ²¹ Nuuni Xoossaa xillotettaa Kiristtoosa baggaara ekkana mala, nagara erenna Kiristtoosa nu gishshau, Xoossai nagaranchcha oottiis.

6

¹ Intte nunaara Xoossaa oosuwaa oottiiddi, a aaro kehatettaa ekkidi go7ettana mala, nuuni inttena woossoos. ² Aissi

giikko Xoossai,

“Taani injje wodiyan
neeni giyoogaa siyaas;

qassi atotettaa gallassi
nena maaddaas”

yaagees. Be7ite, injje wodee ha77a. Be7ite, atotettaa gallassai hachcha.

³ Nuuni nu oosuwaa ooninne boranaagaa koyokko; qassi oonanne xubbanaagaa koyokko. ⁴ SHin ubbaban nuuni Xoossaa ashkkaarata gidiyoogaa nu huuphen bessida; daro gencan, waayiyen, metuwan, gita tuggan, ⁵ lissuwan garafetiyoogan, qashuwan, wocaman, daafuran, xiskko xayiyooogan, xooman, ⁶ geeshshatettan, erattettan, danddayan, kehattettan, Geeshsha Ayyaanen, tumu siiquwan, ⁷ tumaa haasayiyooogan, Xoossaa wolqqan nuuni Xoossaa ashkkaarata gidiyoogaa nu huuphen bessida; qassi nu huuphiyaa naagananne olettanau nuuyyo xillotettaa ola miishshai de7ees. ⁸ Nuuni bonchchettidanne tooshettida; cayettidanne galattetida. Qassi tumaa haasayoos; shin asai nuna worddanchcha giidi qoppees. ⁹ Nuuni asi erenna asa mala; shin asai ubbai nuna erees; nuuni haiqqida asa mala; shin intte be7iyooogaadanka de7oos; qaxxayettida asa mala; shin haiqqibookko. ¹⁰ Nuuni kayyottiyaageeta gidikkokka, ubba wode ufaittoos. Hiyyeesa milatoos; shin daro asaa dureyoos; qassi aibinne bainna asa milatoos; shin ubbabaikka nubaa.

¹¹ Qoronttoosan de7iya asau, nuuni intteyyo qoncciyen yootida; nu uluwaakka inttena bessida; ¹² Nuuni intteyyo xibibookko; xibidaageeti inttena. Nuuni nu uluwaa intteyyo genttibookko; shin intte uluwaa nuuyyo genttidaageeti inttena. ¹³ Ha77i taani ta naatuyyo haasayiyooogaadan, intteyyo haasayais; nuuni inttena nu uluwaa bessidoogaadan, intteikka nuna intte uluwaa aassi dooyidi bessite.

Ammanenna Asaara Zuppettennan Aggiyoogaa

¹⁴ Ammanenna asatuura zuppetidi, giigenna oosuwaa oottoppote. Aissi giikko, xillotettaayyoonne nagaraayyo aiba gaitetti de7ii? Poo7uwaayyoonne xumaayyo aiba issippetetti de7ii? ¹⁵ Kiristtoosanne xalahe halaqaa issippe gattiyaabi aibee? Qassi ammaniyaageenne ammanennaagee koxxiyoobi aibi de7ii? ¹⁶ Xoossaa Beeta Maqidasiyaaranne eeqaara aiba zuppetetti de7ii? Aissi giikko Xoossai,

“Taani eta giddon de7ananne
eta giddon hemettana.

Taani eta Xoossaa gidana;
qassi etikka ta asata gidana”

giidoogaadan, nuuni de7o Xoossaa beeta maqidase.
¹⁷ Hegaadankka, qassi Godai,
 “Eta giddoppe kiyite;
 etappe shaahettite.
 Tunabaakka bochchoppite.
 Taani inttena mokka ekkana.
¹⁸ Qassi taani intteyyo aawa gidana;
 inttekka taayyo attuma naatanne
 macca naata gidana.
 Taani Ubbaappe Wolqqaama Godai
 haggaa odais”
 yaagiis.

7

¹ Heggaa gishshau, ta siiqotoo, Xoossai ha ubbabaa nu-
 uyyo immana giidoogaappe hini baggan, nu ashuwaanne
 nu shemppuwaa tunissiya ubbabaappe nu huuphiyaa ane
 geeshshoos; qassi Xoossaayyo yayyiyoogan muleera geeyidi
 de7oos.

PHauloosa Ufaissaa

² Intte uluwaa nuna bessite; nuuni oonanne naaqqi-
 bookko; oonanne bashshibookko; qassi oonanne cimmi-
 bookko. ³ Taani heggaa intte bolli pirddanau giikke; aissi gi-
 ikko, taani kase intteyyo giidoogaadankka, intte nu wozanan
 de7eeta; nuuni de7inkka haiqqinkka, issippe de7oos. ⁴ Taani
 inttena keehi ammanais; taani inttenan gitatais; nu waayee
 ubban taani keehi minettaisinne wogi banna ufaissaa ufait-
 tais.

⁵ Aissi giikko, harai atto nuuni Maqidooniyaa biido wode,
 ubba baggaarakka waayettidappe attin, shemppibookko;
 hara asaara ooshshai de7ees; nu wozanankka yashshai
 de7ees. ⁶ SHin kayyottidaageeta minttettiya Xoossai, Tiitu
 yuussan nuna minttettiis. ⁷ Nuna kaseegaappe aatti ufaissi-
 daagee, Tiitu yuussaa xalaala gidenna; shin intte a minttet-
 tidoogaa; intte tana be7anau amottidoogaanne tau qaretti-
 doogaa qassi intte tana maaddanau gigettidoogaa i nuuyyo
 yootiis.

⁸ Aissi giikko, ta dabddaabbee inttena azzanissidabaa
 gidikkokka, aissi xaafidanaashsha giikke; aissi
 xaafidanaashsha giikkokka, ta dabddaabbee inttena guutta
 wodiya azzanissidoogaa be7ais. ⁹ Ha77i tana ufaissidaagee
 taani inttena azzanissido gishshassa gidenna; shin intte
 azzanoi inttena nagaraappe zaaridoogaa gishshassa; aissi
 giikko, nuuni inttena aibiininne qohennaadan, Xoossai
 ba koyidoogaadan, inttena azzanissiiis. ¹⁰ Aissi giikko,
 Xoossai koyiyo azzanoi atatettaakko gattiya nagaraappe

simuwaa ehees; hegeekka zil77etti bainaagaa; shin sa7aa azzanoi haiquwaa ehees. ¹¹ Xoossai he intte azzanuwan ai oottidaakkonne be7ite. Inttena ai keenaa gencissidaakkonne intte geeshshatettaa tumayanau inttena ai keenaa laamoyidaakko, ai keenaa hanqgetissidaakkonne ai keenaa yashissidaakko, qassi inttena ai keenaa amoyidaakko, ai keenaa mishissidaakkonne naaḡo oosuwaa qaxxayanau ai keenaa giigidaakko be7ite; intte intte huuphen geeshsha gididoogaa ubbankka erissideta.

¹² Hegaa gishshau, taani he dabddaabbiyaa intteyyo xaafidabaa gidikkokka, naaqqida uraa woi naaḡettida uraa gishshassa gidenna; shin intte nuuyyo woqḡaa qoppiyaakkonne Xoossaa sinttan intteyyo ḡonccissanau taani xaafaas. ¹³ Nuuni minettidoogee hegaa gishshassa; he nu minettaa bolli, Tiitu ufaittidoogaassi nuuni ubbaappe dariya ufaissaa ufaittida. Aissi giikko, intte ubbai a hirggaappe shemppissideta. ¹⁴ Taani inttebaa sabbada ayyo odin, intte tana yeellayibeekketa; shin nuuni intteyyo ubba wode tumaa haasayida; hegaadankka, nuuni Tiitu sinttan inttebaa sabbidoogee tuma gidiiis. ¹⁵ Hegaa gishshau, intte ubbai ayyo yayyidi kokkoridi, a waati mokiidaakkonne qassi ayyo ai keenaa azazettidaakko i hassayiyo wode, inttena keehi daro siiḡees. ¹⁶ Taani ubaban inttena ammaniyo gishshau ufaittais.

8

Ammaniya Asati Kehidi Immidobaa

¹ Nu ishatao, Xoossaa aaro kehatetta Maqidooniyaa woosa keettatun oottidobaa inttena erissanaagaa koyoos. ² Eti aadhhdhido waayiyān wolḡḡaama paaciyaa paacettidosona; shin eti hiyyeesa gidikkokka, bantta immiyooban daro kehoosonanne qassi gita ufaissaa ufaittoosona. ³ Aissi giikko, eti bantta wolḡḡa keenaa qassi harai atto bantta wolḡḡaappekka dariyaagaa dosidi immidoogau taani markka. ⁴ Eti geeshshata maaddiyo lo77o oosuwaa nunaara oottanau nuna daro woossidosona. ⁵ Eti nuuni qoppidoogaappe aattidi oottidosona; kasetidi eti bantta huuphiyaa Godaayyo immidoogaappe guyyiyan, Xoossai giido mala, nuuyyookka bantta huuphiyaa immidosona.

⁶ Hegaa gishshau, nuuni ha lo77o oosuwaa doommida Tiitu gujji oottanaadaaninne inttena maaddidi, he oosuwaa polisanaadan a woossida. ⁷ SHin intte ubaban, ammanuwan, haasayan, eratettan, gita amuwan, nuna siiḡiyooḡan ubbankka doretidoogaadan, ha lo77o oosuwankka intte keha gidanaagaa nuuni koyoos.

⁸ Taani hegaa azazanau giikke; shin haratu gita amuwaa baggaara intte siiqoi ai keena tumakko eranau gais. ⁹ Aissi giikko, intte nu Godaa Yesuus Kiristtoosa aaro kehatettaa ereeta; Kiristtoosi dure gidi uttidi, intte a hiyyeesatettan duretanaadan, intte gishshau hiyyeesiis.

¹⁰ Taani ha yohuwan inttena zoriyoogee haggaa; zillaitti intte doommidoogaa ha77i wurssiyoogee intteyyo lo77o; intte ooso xalaalau gidennan, oottana qofaukka kasetidaageeta. ¹¹ Intte oottanau keehi amottidoogee oottidi polidoogaara giiga gidana mala, intteyyo danddayettidoogaadankka oosuwaa polite. ¹² Aissi giikko, issi urai Xoossau immanau keehi amottikko, Xoossai au de7ida keenaa ekkanaappe attin, au bainnabaa appe ekkenna.

¹³ Aissi giikko, taani harati waayiyaappe shemppin, intte waayettanaagaa giikke; intte giiga gidanaagaappe attin. ¹⁴ Eta palahai intte paca kunnatana mala, intteyyo ha wodiyan de7iya palahai eta paca kunnatana koshshees; naa77aikka hegan giiga gidana. ¹⁵ Xoossaa maxaafan, “Daris-sidi shiishshidaagau palahibeenna; qassi guutta shiishshidaagaukka paccibeenna” geetettidi xaafettiis.

Tiitanne A Laggeta

¹⁶ SHin nuuni intteyyo qoppiyoogaa mala, gita qofaa Tiita qofissida Xoossaa galatai gakko. ¹⁷ Tiitu inttekkoo baanau ba qofaa qachchidoogee, ba huuphen inttena maaddanau daro amottido gishshappe attin, nu zore xalaalaa ekkidoogaana gidenna. ¹⁸ Wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootiyo ba oosuwan woosa keetta ubban daro bonchchettida ishaa nuuni aara issippe kiittoos. ¹⁹ Hegaa bollan qassi, ha nuuni oottiyo lo77o oosuwaa i nunaara issippe oottanaunne Godaa bonchchuwau nuuni harata maaddanaassi keehi amottiyooogaa bessanau woosa keettati a dooridi sunttidosona.

²⁰ Nuuni oottiyo ha keha imuwaa gishshau, ooninne nuna boreenna mala naagettoos. ²¹ Aissi giikko, nuuni Godaa sintta xalaalan lo77obaa oottanaagaa gidenna; shin asa sinttankka lo77obaa oottanaagaa qoppoos.

²² Nuuni darotoo paacci be7ido nu ishaa, ubba wode inttena maaddanau daro amottiyaagaa, ha asatuura inttekkoo kiittoos; qassi ha77i i inttena daro ammaniyo gishshau, inttena maaddanau kaseegaappe aattidi keehi amottees. ²³ Tiitubaa gidikko, i inttena maaddanau tanaara issippe oottiya ta laggiyaa; hinkko ishantubaa gidikko, eti woosa keettati kiittidoogeetanne Kiristtoosa bonchchissiyaageeta. ²⁴ Simmi woosa keetta ubbati intte siiqoi tuma gidiyooogaa erana mala,

qassi nuuni inttebaa sabbiyoogee likke gidiyooгаа erana mala, intte siiquwaa eta bessite.

9

Ammaniyaageetussi Kessido Peeriya

¹ Yihudan de7iya geeshsha asata maaddanau yeddiyoobau taani intteyyo xaafanau koshshenna. ² Intte maaddanau keehi amottiyooгаа taani eriyo gishshau, Maqidooniyan de7iya asaayyo inttebaa sabbaas. Taani etayyo, “Akaayiyan de7iya ishantti zillaittaasappe doommidi, maaddanau gi-igettidosona” yaagada yootaas; qassi intte gita amoikka etappe dariya bagгаа denttettiis. ³ SHin taani etayyo gi-idoogaadankka nuuni ha yohuwan intteban gitatiyoogee hada gidenna mala, intte gigettidaageeta gidanaadan, ha ishantta inttekkko kiittais. ⁴ Geelladan Maqidooniya asati tanaara yiidi, intte gigettennan de7ishin, inttena demmikko, nuuni ai keenaa yeellatanddoniishsha! Intte yeellatanaagaa gookko; shin nuuni inttena keehi ammanidi gitatidoogaassa. ⁵ Hegaa gishshau, taani ha ishantti taappe sinttatidi inttekkko biidi, intte immana giido imuwaa kasetidi giigissana mala, eta woossanau koshshiyooгаа akeekaas. Hegaappe guyyiyan, he imoi taani gakkiyo wode giigi uttana; hegee qassi wolqqan intte immiyoogaa gidennan, dosidi immiyoogaa erissana.

⁶ Haggaa akeekite; guutta zerettaa zeriya urai guutta katta cakkana; daro zerettaa zeriya urai qassi daro katta cakkana. ⁷ Xoossai ufaissan immiya uraa siiqiyo gishshau, qarettiiddi woi dosennan immiyoogaa gidennan, immiya urai huuphen huuphen ba wozanan qoppidobaa immo. ⁸ Xoossai intteyyo gidiyaabai ubba wode de7anaadaaninne qassi haratuyyookka intte immanau gidiyaabai de7anaadan inttena koshshiya ubbabaa intteyyo immanau danddayees.

⁹ Xoossaa maxaafai,

“I hiyyeesa asaayyo darissidi immees;

qassi a xillotettai merinau de7ana”

yaagees. ¹⁰ Xoossai, zeriyaagaayyo zerettaanne maanau qumaa immiyaagee, inttena koshshiya zeretta ubbaa intteyyo immana; qassi intte xillotettaappe daro aifiyaa aifissanau he zerettaa dichchana.

¹¹ Daro asai intte immiyo imuwaa nuuppe ekkidi, Xoossaa galatanaadan, intte ubba wode darissidi immiyaageeta gidana mala, Xoossai inttena ubba baggaara dureyana. ¹² Aissi giikko, ha intte oottiyo oosoi geeshshata koshshiyaabaa kuntti immiyoogaa xalaala gidenna; shin Xoossaayyo daro galataa immiyoogan kumidi goggees. ¹³ Ha intte oosoi

intte ammanuwaa erissiyoo gishshau, daro asai Kiristtoosa wonggeliyaa intte ammanidi markkattiyoogaayyoonne intte maaduwaa etaaranne hara ubbatuura shaakkidi, darissi immiyoo gaayyo Xoossaa bonchchana. ¹⁴ Eti intteyyo Xoossaa woossiiddi, inttenan de7iya Xoossaa aaro kehatettaa zawai bainnaagaa gishshau, inttena laamotoosona. ¹⁵ Zawai bainna Xoossaa aaro kehatettaa gishshau, Xoossaa galatai gakko.

10

PHauloosi Mootiyaageetussi Zaarido Zaaruwaa

¹ Taani PHauloosi, intte, “I nunaara de7iyoo wode kauyyees” giyoogee, qassi, “Nuuppe haakkidi de7iyoo wode nu bolli xalees” giyoogee, Kiristtoosa doshotettaa baggaaranne a ashkketettaa baggaara inttena woossais. ² Nuna ha sa7aa meeziyaadan de7oosona giidi qoppiya issi issi asatu bolli taani xalanaagaa erais; shin taani inttekkoo biyo wode intte tana xalissenna mala, inttena woossais. ³ Aissi giikko, nuuni ha sa7an de7ikkokka, ha sa7aa asadan olettokko. ⁴ Aissi giikko, nuuni olettiyo toorai ha sa7aagaa gidenna. SHin qatuwaa laalanau wolqqaara de7iya Xoossaa tooraa. ⁵ Nuuni asa qofa xaissoos; qassi Xoossaa erattettaa bolli denddidi xubbiya otoro qofa ubbaa laaloos. He qofa ubbai Kiristtoosayyo azazettana mala omooddoos. ⁶ Intte azazettiyoogaa poli-doogaappe guyyian, azazettennan ixxiyoobaa ubbaa nuuni qaxxayanau gigettana.

⁷ Intte sinttan de7iyaabaa xeellite; ooninne bana Kiristtoosabaa giidi qoppikko, heгаа gujji qoppo; Kiristtoosabaa i gididoogaadan, nuunikka qassi abaa. ⁸ Aissi giikko, Godai nuuyyo immido nu alaafetettan taani keehi otoret-tiyaabaa gidikkokka, heگان yeellatikke; he nuuyyo immido alaafetettai inttena keexxanaassappe attin, qolanaassa gidenna. ⁹ Taani ta dabddaabbiyan inttena yashissiya asa gidada beettanau koyikke. ¹⁰ Aissi giikko, issi issi asai, “PHauloosa dabddaabbee deexonne wolqqaama; shin xeelliyo wode i daafuranchcha; a haasayaikka pattenna” yaagees. ¹¹ Hegaa mala asi nuuni haahuwan de7iiddi xaafiyo dabddaabbiyaanne yaani inttenaara de7iiddi oottiyo oosuwan dummatetti bainnaagaa akeekana koshshees.

¹² Nuuni banttana nashshiya issi issi asatuura nuna paidanau woi likkissanau xalokko; shin eti banttana issoi is-suwaara likkissiiddinne qassi banttana issoi issuwaara yiggi xeelliiddi, muleera eeyyidosona.

¹³ SHin nuuni Xoossai nuuyyo essido zawaa gidдон ceeqettiyoogaappe attin, he zawaappe pinnidi ceeqettokko; he zawai inttekkokka gакkees. ¹⁴ Nuuni inttekkokka gakkibeennabaa milatidi, zawaa pinnokko; aissi giikko, nuuni Kiristtoosa wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootiiddi, inttekkokka kase gakkida. ¹⁵ Nuuni Xoossai essido zawaa pinnidi, hara asi oottido ooson ceeqettokko; shin intte ammanoi dicci dicci biyo wode, nuuni intte gidдон oottiyo oosuwaa zawai kaseegaappe keehi aakki aakki baana giidi qoppoos. ¹⁶ Nuuni wonggeliyaa mishiraachchuwaa intte de7iyooosaappe hini baggan yootana; qassi hara zawan oosettiichchida oosonkka ceeqettokko. ¹⁷ SHin Xoossaa maxaafai,
“Ceeqqiya urai ooninne
Godan ceeqqo”

yaagees. ¹⁸ Aissi giikko, Godai nashshiyo uraappe attin, bana nashshiya urai nashettenna.

11

PHauloosanne Banttana Yesuusi Kiittiis Giya Worddanchchata

¹ Intte ta eeyyatettaa guuttaa gencciyaakko lo77o. Hayyan-intta genccite. ² Xoossai qanaatiyoogaadan, taanikka intteban qanaatais; aissi giikko, taani inttena issi attumaagau, Kiristtoosau immana gaada, geela7otettaara de7iya geeshsha geela7eedan giigissa wottaas.

³ SHin shooshshai ba geniyaara Hewaano balettidoogaadan, Kiristtoosayyo intte immido intte suure qofai moorettibeennaagee wora biichchanaakkonne gaada hirggais. ⁴ Aissi giikko, issi urai yiidi, nuuni intteyyo yootido Yesuusappe hara Yesuusa intteyyo yootikko, woi intte ekkido Ayyaanaappenne wonggeliyaappe dumma ayyaanaanne wonggeliyaa intte ekkikko, loittidi genccetta.

⁵ Yesuusi kiittido ha waannatuppe taani aibinkka laafiyooobaa taayyo milatenna. ⁶ Taani haasayiyo haasayan tamarabeenna asa gidikkokka, eratettan gidikke; shin nuuni intteyyo ha yohuwaa asa ubbaa gidдон ubba baggaara qonccissida.

⁷ Woi taani inttena miishsha oichchennan, Xoossaa wonggeliyaa mishiraachchuwaa intteyyo coo yootidoogeenne inttena xoqqu oottanau ta huuphiyaa toochchidoogee taayyo nagara gidanddeeshsha! ⁸ Taani intteyyo oottanau hara woosa keettatun de7iya asaappe miishsha ekka ekkada, he woosa keettata bonqqaas. ⁹ Qassi taani inttenaara de7ishin, tana metin, intteppe issi uraakka waissabeikke. Aissi giikko, Maqidooniyaappe yiida ishantti

tana koshshida ubbabaa taayyo immidosona; taani inttena waissenna mala, kase ta huuphen naagettidoogaadankka sinttaukka naagettana. ¹⁰ Kiristtoosa tumatetta tanan de7ishin, ha ta ceeqoi Akaayiyaa biittan awaaninne attenna. ¹¹ Taani haggaa aissi giyaanaa? Inttena siiqenna gishshasse? Taani inttena siiqiyogaa Xoossai erees.

¹² SHin he bantta ceeqettiyooban nuuni oottiyoogaadan oottanau gaasottiyaageetu gaasuwaa digganau, ha77i taani oottiyo oosuwaa gujjada oottana. ¹³ Aissi giikko, eti Yesuusi kiittibeenna worddanchcha asata; hegeetu mala asati Kiristtoosi kiittidoogeeta milatanau bantta meraa laamerettiya kiittibeenna worddanchchatanne genanchcha oosanchchata. ¹⁴ Hegee garamissiyaabaa gidenna; aissi giikko, Seexaanai ba huuphen poo7o kiitanchcha milatanau ba meraa laammees. ¹⁵ Hegaa gishshau, Seexaanaa ashkkarati xillotettaa ashkkarata milatanau bantta meraa laamerettikko, hegee gitabaa gidenna; eti wursettan bantta oosuwaa malaa ekkana.

PHauloosa Gakkida Metuwaa

¹⁶ Taani naa77anttuwaakka gais; tana ooninne eeyya giidi qoppoppo; shin intte tana, i eeyya giikkokka, taani guuttaa ceeqettanaadan, tana eeyya giite. ¹⁷ Taani hagaadan xalada ceeqettaidda haasayioogee, eeyyatetta haasayappe attin, tana Godai azaziina gidenna. ¹⁸ Daro asai ha sa7aaban ceeqettiyo gishshau, taanikka ceeqettana. ¹⁹ Intte aadhdhida eranchcha gidiyo gishshau, eeyya asaabaa ufaissan genceeta. ²⁰ Aissi giikko, ooninne inttena ailleyikko, woi inttebaa miikko, woi inttebaa bonqqikko, intte bolli otorettikko, woi intte qinxxaliyaa baqqikko, genceeta. ²¹ Nuuni heggaa oottanau daro daafuranchcha gididoogaa taani yeellataidda yootais.

SHin ooninne issiban xalidi ceeqettikko, taanikka ceeqettanau xalais; taani eeyya asadan haasayais. ²² Eti Ibraawete? Taanikka Ibraawe. Eti Israa7eela asee? Taanikka Israa7eela asa. Eti Abrahaama zaree? Taanikka qassi Abrahaama zare. ²³ Eti Kiristtoosa ashkkaratee? Taanikka etappe aadhdhiya ashkkara; taani gooyyiya asadan haasayais; taani daro ootta daafuraas; daro wodiya qashettaasinne lissuwan garafettaas; qassi daro wodiya haiqqaichchada attaas. ²⁴ Aihudati tana ichchashutoo, hasttamanne uddufunaa lissuwan garafidosona. ²⁵ Roome asai tana heezzutoo dullan shociis; issi gallassi shuchchan caddii caddidi aggiis; markabee heezzutoo me77in, abba giddon issi qammaanne issi gallassaa aqada pe7aas. ²⁶ Taani daro ogiyaa hemettaas; tana kixa haattinne panggi daafirgidi ashshiis; qassi

ta biittaa asainne Aihuda gidenna asai daafirggidi ashshidosona. Qassikka katamai, bazzo, abbai, tana yashissii; worddanchcha dabbotikka tana daafirggidi ashshidosona. ²⁷ Taani daafuraasinne metootaas. Darotoo xiskkuwaa xayaas; namisettaas; saamettaas. Darotoo xoomaas; qassi meegettaasinne kallottaas.

²⁸ Harabaa ubbaappekka ubba gallassi tau tooho gididabai, woosa keetta ubbau hirggiyoogaa. ²⁹ Daafuriyai oonee? Taani daafurikkinaayye? Nagaran geliyai oonee? Taani un77ettada ayyo qarettikkinaayye?

³⁰ Taani ceeqettanau koshshiyaabaa gidikko, taani daafuranchcha gidiyoogaa erissiyaaban ceeqettana. ³¹ Merinau anjettida Xoossai, nu Godaa Yesuus Kiristtoosa Aawai, taani worddotennaagaa erees. ³² Damasqo kataman Aretaasa giyo kawuwaappe garssaara deriyaa haariyaagee, tana oitanau Damasqo katamaa naagissees. ³³ SHin katamaa dirssaa maskkootiyaara tana keeshiyan duge wottin, appe kessa ekkaas.

12

PHauloosa Ajuutaa

¹ Ceeqettiyoogee taayyo ainne allaalle kessennabaa gidikkokka, taani ceeqettanau bessees. SHin taani ajuutaabaanne Godaappe qonccidabaa haasayana. ² Tammanne oiddu laittappe kase, heezzantto saluwaa pude ekettida issi bitaniyaa, Kiristtoosa ammaniyaagaa, taani erais; he bitanee ba asatettaara biidaakkonne woikko ajuutan biidaakko, taani erikke; Xoossai erees. ³ He bitaniyaa, heezzantto saluwaa pude ekettidaagaa, erais; i ba asatettaara biidaakkonne woikko ajuutan biidaakko, taani erikke; Xoossai erees. ⁴ Hegan he bitanee asi haasayanau danddayennabaa, asa inxxarssikka haasayanau danddayennabaa siyiis. ⁵ Taani he bitaniyaaban ceeqettana; shin taani daafuranchcha gidiyoogaa erissanaappe attin, ta huupheban ceeqettikke. ⁶ Taani ceeqettanau koyiyaabaa gidikkokka eeyyikke; aissi giikko, taani tumaa haasayais. SHin asi tabaa tanan be7iyooogaappenne taappe siyiyoogaappe aattidi qoppenna mala ceeqettikke.

⁷ Qassi Xoossai qoncciyoo aadhdhida gitatettan taani otoretiyoogaa digganau tana caddi oiqqiyaagee, Seexaanaa kitanchchai, tana dechchanaunne taani otorettenna mala, tana naaganau taayyo imettiis. ⁸ Hegaa taappe shaakkana mala, taani Godaa heezzutoo woossaas. ⁹ Godai tana, "Ta aaro kehatetta neeyyo gidana; aissi giikko, ta wolqqai daafuran polettees" yaagiis; hejaa gishshau, Kiristtoosa wolqqai tanan de7ana mala, ta daafuran ceeqettanau taani daro

ufaittais. ¹⁰ Taani Kiristtoosa gishshau daafuriyoogan, asan cayettiyoogan, waayettiyoogan, yedetettiyoogan, metootiyoogan ufaittais; aissi giikko, taani daafuriyo wode, he wode minnais.

PHauloosi Qoronttoosa Asaassi Un77ettidi Qoppiis

¹¹ Taani ceeqettidoogan eeyyaas; shin heгаа intte tana wolqqan ootissideta; aissi giikko, intte tana galatanau bessees; taani aibanne gidana xayikkokka, Yesuusi kiittido ubbaappe aadhdiyaageetuppe laafikke. ¹² Yesuusi kiittidoogee tuma gididoogaa erissiya malaatainne oorattabainne Xoossai oottiyo malaatai intte giddon daro gencan oosettiis. ¹³ Taani ta huuphen inttena waissabeennaagaappe attin, hara woosa keettatuppe intte aibin laafeetii? Hayyanintta taani inttena naaqqidoogaa taayyo atto giite.

¹⁴ Taani inttekko baanau gigettishin, hagee taayyo heezzantto wode; taani inttena waissikke. Taani inttena koyiyoogaappe attin, intte miishsha koyikke; aissi giikko, aayyiyaanne aawai bantta naatuyyo miishsha minjjiyoogaappe attin, naati bantta aayeeyyoonne aawaayyo minjikkona. ¹⁵ Taani intte shemppuwaayyo taayyo de7iyaabaa tanaara gattada ufaissan immana; yaatin, taani inttena keehi siiqiyo gishshau, intte tana ashshi siiquuteetiyye?

¹⁶ Gidikkokka, taani inttena waissabeikke; shin intte tana, “Neeni nuna cimmada wordduwan oiqqadasa” yaagana. ¹⁷ Taani harai atto, inttekko kiittido issi asa baggaarakka inttena cimmidanaa? ¹⁸ Tiitu inttekko baana mala, taani woossaas; qassi ammaniya ishaakka aara yeddaas. Yeddin Tiitu inttena cimmiddee? Nuuni nu oosuwaa issi qofan ootti-bookkonii? Qassi nu hanoikka issuwaa gidenneeyye?

¹⁹ Nuuni ubba wodekka intte sinttan nu huupheyyo mootettiyoobaa intteyyo milatii? Nuuni Kiristtoosan de7iyaageetudan, Xoossaa sinttan ha77i gakkanaassikka haasayoos. Nu siiqotoo, nuuni oottiyo ubbabaikka inttena maaddanaassa. ²⁰ Aissi giikko, taani inttekko biyo wode, ooni erii taani koyiyoogaa mala intte gidennan agganaakkonne; qassi taanikka intte koyiyoogaa mala gidennan agganaakkonne. Qassi ooni erii hegan palamai, qanaatee, hanqqoi, yiqetiyoogee, zigirssai, saasukkiyoogee, otoroi, metoi de7ennan waayi aggana; tana yashshees. ²¹ Taani inttekko naa77anttuwaa biyo wode, ta Xoossai intte sinttan tana kaushshanaakkonne yayyais; taani nagara kase oottidi, bantta oottido tunatettaappe, shaaramuxatettaappenne amuwaappe simmibeenna daro asatuyyo yeekkennan aggikke gaada yayyais.

13

Wurssetta Zoriyaanne Sarotaa

¹ Hagee taayyo inttekko yiishin heezzantto wode. Ai mootoikka naa77u woi heezzu markkai markkattin pirdettanau koshshees. ² Taani naa77anttuwaa inttenaara gaittido wode, inttena ye77e gaas; ha77ikka haahuwan de7ikkokka, inttena ye77e gais. Taani qassikka inttekko biyo wode, nagara kase oottidaageetakka qassi harata ubbataikka qaxxayennan aggikke.

³ Aissi giikko, Kiristtoosi ta baggaara haasayiyoogaa erissiyaabaa intte koyeeta. I inttenaara haasayiyo wode wolqqaama gidiyoo gaappe attin, intte gidдон daafuranchcha gidenna; ⁴ aissi giikko, Kiristtoosi masqqaliyaa bolli misimaariyan xishettidi, daafuran kaqettiis; shin Xoossaa wolqqan paxa de7ees. Aissi giikko, i daafuranchcha gididoogaadan, nuunikka daafuranchcha; shin inttenaara haasayiyoogan nuuni Xoossaa wolqqan aara de7ana.

⁵ Ammanuwan intte de7iyaakkonne ane inttena qoridi pirddite; paaciyann intte muleera kunddikkoppe attin, Kiristtoosi inttenan de7iyoo gaappe intte geeshshidi ereeta. ⁶ Nuuni paaciyaa danddayanaagaa intte eriyoogaa ammanais.

⁷ Intte iitabaa mulekka oottenna mala, nuuni Xoossaa woossoos. Nuuni paaciyaa danddayiyaageeta gididi beetanaassa gidenna; shin nuuni paaciyaa danddayennaageeta milatidi beettikkokka, lo77obaa intte oottanaassa. ⁸ Aissi giikko, nuuni tumaa xalaalaayyo oottanaappe attin, tumaa bolli ainne oottanau danddayokko; ⁹ nuuni daafuriyo wode ufaittoos; shin intte wolqqaama; intte bali bainnaageeta gidana mala, nuuni qassi Xoossaa woossoos.

¹⁰ Taani intteppe haahuwan de7aidda xaafidoogee hegaa gishshassa; taani inttekko biyo wode, Godai taayyo imido maatan zempada, inttenaara iitettanau tana waayi koshshana. He maatai taani inttena keexxanau taayyo imetidoogaappe attin, inttena qolanau imettibeenna.

¹¹ Wurssettan ta ishatoos, saro de7ite; bali bainnan de7ite; ta zoriyaa siyite; issi wozana gididi de7ite; sarotettan de7ite. Siiqo Xoossai, sarotettaa Xoossai, inttenaara issippe de7ana.

¹² Issoi issuwaara geeshsha yeretaa yerettidi sarotite. ¹³ Xoossaa asa ubbati inttena saro saro goosona.

¹⁴ Godaa Yesuus Kiristtoosa aaro kehatettai, Xoossaa siiqoi, Geeshsha Ayyaanaa issippetettai inttenaara ubbaara gido. Amin77i.

PHauloosi Galaatiyaa Asaassi Xaafido Kiitaa

Gidduwaa Erissuwaa

Yesuusi Ashshiyaagaa gidiyooጋaa odiya mishiraachchoi dumma dumma sohuwan odettishiininne Aihuda gidenna asaikka ammanidi ekki ekki biishin, “Kiristtiyaane gidanau Muuse higgiiyaa polanau koshshiiyye koshshennee?” giyo oishai issippe dendiis. He wode PHauloosi “Kiristtiyaane gidanau Muuse higgiiyaa polanau koshshenna; Yesuusan ooratta de7uwaa demmanau anoi ammano; asai Xoossaa sinttan xillanau danddayiyooጋee ammano xalaalaana” yaagidi tamarissuwaa doommiis. SHin Qeeri Iisiyaa gidдон, “Asi Xoossaa sinttan xillanau Yesuusan ammaniyoጋaa xalaala gidennan, Muuse higgiiyaakka polanau koshshees” yaagi yaagidi PHauloosa timirttiyaa phalqqiya asati de7oosona.

PHauloosi haggaa Galaatiyaa kiitaa xaafidoጋee ha bala timirttiyan cimettida asaa likke ammanuwaassinne Kiristinna de7uwaassi zaaridi kaalettanaassa. PHauloosi koiro doommiiddi, i bana, “Taani Yesuusi Kiittidoogaa” yaagidi erissiiddi doommees. Yesuusi Kiittidoogaa oottidi a xeesidaagee Xoossaappe attin, asaa gidennaagaanne qassi i kiittidoጋee Aihuda gidenna asatussa gidiyooጋaa qonccisidi yootees. Hegaarakka oisettidi, asai xillanau danddayiyooጋee ammano xalaalaana gidiyooጋaa odees. Wursetta miraa fetun Kiristtinnaa eeshshai Yesuusa ammaniyo ammanuwaappe kiyiya siiquwaappe pulttiyaagaa gidiyooጋaa odees.

¹ Taani PHauloosi, Yesuus Kiristtoosinne qassi haiquwaappe a denttida Xoossai Aawai kiittidoogaappe attin, asappe woikko asa baggaara kiittettidaagaa gidikke.

² Ha taaninne tanaara de7iya ammaniya ishantti ubbai, Galaatiyaa biittan de7iya woosa keetta ubbaassi sarotaa kiittoos.

³ Xoossai nu Aawainne nu Godai Yesuus Kiristtoosi intteyyo aaro kehatettaanne sarotettaa immo.

⁴ Nu Xoossaa, nu Aawaa sheniyann Kiristtoosi ha iita oosoi oosettiyo wodiyaappe nuna ashshana mala, nu nagaraa gishshau, ba huuphiyaa immiis. ⁵ Xoossaayyo merinaappe merinaa gakkanaassi bonchchoi gido. Amin77i.

Wonggeliyaa Tumai Issuwaa Xalaala

⁶ Kiristtoosa aaro kehatettan inttena xeesida Xoossaa aggidi, hara wonggeliyaakko, intte ellellidi,

waani simmidaakko tau oorattabaa gidiiis. ⁷ Inttena bul77akkiyaageetinne Kiristtoosa wonggeliyaa geellayanau koyiya amarida asati de7oosonappe attin, tumaappe hara wonggelee baawa. ⁸ SHin harai atto nuna gidin, woikko saluwaappe kiitanchcha gidin, nuuni intteyyo kase yootido wonggeliyaa mishiraachchuwaappe dummatiyaagaa intteyyo yootiyaabaa gidikko, i qanggettidaagaa gido. ⁹ Kase nuuni giidoogaadan, ha77ikka naa77anttuwaa taani gais; intte ekkido wonggeliyaappe dummatiyaagaa ooninne intteyyo yootikko, he urai qanggettidaagaa gido.

¹⁰ Hagee tana asappe saba koyiyaabaa milatissii? Akkai! Taani Xoossai lo77o giyoogaa koyais. Woikko taani asa ufaissanau koyiyaanaa? Taani ha77ikka asa ufaissanau koyiyaabaa gidiyaakko, Kiristtoosa aille gidikke.

PHauloosi Yesuusi Kiittidoogaa Kiyido Kessaa

¹¹ Ta ishanttoo, taani intteyyo yootido wonggeliyaa mishiraachchoi asappe gidennaagaa intteyyo yootais. ¹² Aissi giikko, taassi Yesuus Kiristtoosi qonccissiisippe attin, taani wonggeliyaa asappe ekkabeikke; asinne tana tamaarissi-beenna.

¹³ Kase taani Aihuda ammanuwan de7iyo wode, waana de7idaakko, intte siyideta; taani Xoossaa woosa keettaa qareti bannan yedettaasinne xaissanau baaxetaas. ¹⁴ Ta wode de7ida ta dabbotuppe darota Aihuda ammanuwaa higgiyaa naagiyoogan aadhdhais; nu aawatu wogaa ooppenne aadhdhada siiqaas.

¹⁵⁻¹⁶ SHin Xoossai ba aaro kehatettan, taani biron ta aayee uluwan de7ishin, baayyo oottanau tana xeesiis; abaa yootiya wonggeliyaa mishiraachchuwaa Aihuda gidenna asaayyo taani yootana mala, Xoossai ba Na7aa tau qonccissanau koyido wode, zorettanau ookkonne babeikke. ¹⁷ Woikko taappe kase Yesuusi kiittidoogeetuura gaittanau Yerusalaame babeikke; shin taani sohuwaara Araba giyo biittaa baas. Hegaappe Damasqo giyo katamaa simmaas. ¹⁸ Heezzu laittappe guyyiyan, PHeexiroosaara gaittanau Yerusalaame baada, aara tammanne ichchashu gallasaa uttaas. ¹⁹ SHin Yesuusi kiittidoogeetuppe Godaa ishaa Yaaqoobappe attin, haratuura gaittabeikke.

²⁰ Taani intteyyo xaafiyoogan worddoi baawa; taani intteyyo wordduwaa odennaagau Xoossai markka!

²¹ Hegaappe guyyiyan, Sooriyaa giyo biittaaanne Kilqqiyaa giyo biittaa baas. ²² Yihudan de7iya woosa keettatun he wode uttiya ammaniya asati tanaara meeze gidokkona. ²³ SHin hara asai, "Nuna yedetti yuuyiya bitanee hagaappe kase i

xaissanau koyiyo ammanuwaabaa ha77i yootees” yaagiyoo-gaa eti siyidosona. ²⁴ Siyidi taban Xoossaa galatidosona.

2

PHauloosi Yesuusi Kiittidoogaa Gidiyoogee Yesuusi Kiittido Haratu Achchan Erettiis

¹ Hegaappe simmada taani tammanne oiddu laittaappe guyyiyan, Barnnaabaasaara naa77anttuwaa Yerusalaame baidda, Tiitakka tanaara ekkada baas. ² Xoossai tau ajju-utan qonccissido gishshau baas; baada taani ha77i oottiyo oosoi woikko kase oottidoogee mela attenna mala, woosa keettaa kaalettiyaageeta dumma shiishshada, Aihuda gidenna asaayyo taani yootiyo wonggeliyaa mishiraachchoi ai malakko etassi yootaas. ³ SHin harai atto tanaara de7iya Tiita i Giriike biitta asa gidishin, qaxxaretto giidi godati-bookkona. ⁴ Gidinkka, wordduwaa nuuyyo ishantta milatidi yiidi, nunaara walahettida daro asati a qaxxaranau koyidosona. He asati Kiristtoos Yesuusana nuuyyo de7iya nuuni koyidoogaadan hanana danddayiyo sheniyaa xomoosana, wuuqettidi nu giddo gelidosona. Gelidi nuna aille oottanaau koyidosona. ⁵ SHin wonggeliyaa tumatetta inttenaara minnidi de7ana mala, nuuni harai atto issi saatiyaukka etayyo haarettibookko.

⁶ SHin halaqa milatiyaageeti taayyo ainne ooratta qofa immibookkona; haggaa aissi giyaanaa giikko, haggappe kase eti oona gidinkka tana metiyaabaa gidenna; Xoossai asa som77o xeellidi pirdenna. ⁷ SHin guyyeppe Xoossai PHeexiroosassi, Aihudatuuyyo wonggeliyaa mishiraachchuwaaw yootiyo hadaraa immidoogaadan, taukka Aihuda gidenna asaayyo wonggeliyaa mishiraachchuwaaw yootiyo hadaraa immidoogaa eti be7idosona. ⁸ Aissi giikko, PHeexiroosi Aihudatuuyyo Yesuusi kiittidoogaa gididoogaadan, taanikka Xoossaa wolqqan Aihuda gidenna asaayyo Yesuusi kiittidoogaa gidaas. ⁹ Qassi kaalettiyaageeta milati beettiyaageeti, Yaaqoobi, PHeexiroosinne Yohaannisi, taayyo imettida aaro kehatetta eridi, tananne Barnnaabaasa nu kushiyaaw oiqqidi sarotidosona. Taaninne Barnnaabaasi Aihuda gidenna asaa giddon oottanaadan, qassi eti Aihudatu giddon oottanaadan qachchidi denddida. ¹⁰ Eti nuna kaseesappekka taani oottanaau qoppaidda de7iyo hiyyeesata qoppaanaagaa xalaalaa hassayissidosona.

PHauloosi Anxxookiyan PHeexiroosa Timirttiyaa PHalqqiis

¹¹ SHin PHeexiroosi Anxxookiyaa giyo katamaa yiido wode, i moorido gishshau, qoncciiyan taani a, “Neeni

mooranchcha” yaagaas. ¹² Aissi giikko, Yaaqooba matappe kiitettida amarida asai yaanaappe kase Aihuda gidenna asatuura qumaa mees; shin eti yiidoogaappe guyyiyan, Aihuda gidennaageeta qaxxaranau koyiyaageetuyyo yayyido gishshau, ba kushiya guyye ekkidi, Aihuda gidennaageetuppe shaahettiis. ¹³ Qassi hinkko ammanida Aihudati PHeexiroosaara yashshaa doommidosona; harai atto barnnaabaasikka etaara yashshanchcha gidiis.

¹⁴ SHin eti wonggeliyaa tumatettaadan, suure hemetten-naagaa be7ada, PHeexiroosa he ubba asaa sinttan, “Neeni Aihuda gidaidda, Aihudatudan gidennan Aihuda gidennaageetudan de7aasa; shin yaatin, waatada Aihuda gidennaageeta, ‘Aihudatudan de7ite’ yaagada godatai?” yaagaas.

Aihudatikka Aihuda Gidennaageetikka Attiyoogee Ammanuwaana

¹⁵ Nuuni yeletan Aihuda; nagaranchcha gidida Aihuda gidenna asata gidokko. ¹⁶ Yaaninkka, asi Yesuus Kiristoosa ammanidi xillanaappe attin, higgiiyaa naagiyoogan xillennaagaa erida; ashuwaa maayida asai ubbai higgiiyaa naagiyoogan xillenna gishshau, nuuni nu huuphenkka higgiiyaa naagiyoogan gidennan, Kiristoosan ammanidi xillana mala, Kiristoosi Yesuusan ammanida.

¹⁷ SHin nuuni Kiristoosan xillanau koyiyaageeta gidiiddi, nu huuphen nagaranchcha gidi beettikko, yaatin Kiristoosi nagaraa tamarissiyaagee? Hegee mulekka worddo! ¹⁸ Aissi giikko, issitookka qolarggidoogaa taani zaarettada keexxiyaagaa gidikko, taani ta huuphen higgiiyaa menttiyaa-gaa gidiyoogaa erissais. ¹⁹ Taani Xoossaayyo paxa de7ana mala, higgiiyaa baggaara higgiiyaayyo haiqqaas. ²⁰ Taani Kiristoosaara a masqqaliyaa bolli misimaariyan xishettada kaqettaas; simmi, ha77i paxa de7iyaagee tana gidikke. SHin Kiristoosi ta gidдон de7ees; taani ha77i de7iyo de7oi, tana siiqidi, ta gishshau, ba huuphiyaa immida Xoossaa Na7an de7iya ammanuwaana. ²¹ Taani Xoossaa aaro kehatettaa ixixikke; asai higgiiyaa baggaara xillotetta demmiyaabaa gidikko, yaatin Kiristoosi coo mela haiqqiis yaagiyoogaa.

3

Xillotettai Kiristoosan Ammaniinappe Attin Higgiiyaa Polin Beettenna

¹ Akeeki bainna Galaatiyaa asatoo, intte aifiyaa sinttan Kiristoosi masqqaliyaa bollan misimaariyan xishettidi kaqettido misilee qonccidi beettes. Yaatin, tumau intte azazettenna mala, inttena bitidai oonee? ² Ane taayyo ha issi yohee xalaaliyo yootite: Xoossaa Ayyaanaa,

higgee giyoogaa naagidi ekkidetiiyye woikko ammanuwan siyidi ekkidetii? ³ Intte hegaa keena eeyyee? Xoossaa Ayyaanan doommidi, ha77i intte wolqqan poleetii? ⁴ Intte daafura ubbau ainne go77i baawee? Tumaappe go77ai de7ees. ⁵ Yaatin, Xoossai intteyyo Geeshsha Ayyaanaa im-miyoogeenne intte gidдон malaataa oottiyoogee, higgee giyoogaa intte oottido gishshataassee? Woikko wonggeliyaa mishiraachchuwaa siyidi, intte ammanido gishshataassee?

⁶ Hegaadankka, Abrahaami Xoossaa ammanido gishshau, Xoossai hegaa ayyo xillotettan qoodiis. ⁷ Hegaa gishshau, ammaniyaageeti Abrahaama zare gidiyoojaa erite. ⁸ Xoossai Aihuda gidenna asaa ammanuwan xillissanaagaa Xoossaa maxaafai kaseti be7idi, “Ha sa7an de7iya asai ubbai nenan anjettana” yaagidi, wonggeliyaa mishiraachchuwaa Abrahaamayyo kasetidi yootiis. ⁹ Hegaa gishshau, Abrahaami ammanidi anjettidoogaadan, ammaniyaageeti Abrahaamaara anjettana.

¹⁰ Higgiyaa oosuwan ammanettidi de7iyaageeti ubbai qanggettaa gidдон de7oosona; aissi giikko, Xoossaa maxaafai, “Higgiyaa maxaafan xaafettida ubban de7ennaageenne polennaagee ooninne qanggettidaagaa” yaagees. ¹¹ Xoossaa maxaafai, “Xilloi ammanuwan de7ana” giyo gishshau, ooninne Xoossaa sinttan higgiyaa naagiyoogan xillennaagee erettidaagaa. ¹² Higgee ammanuwan zempenna; shin Xoossaa maxaafai, “Higgee giyoogaa poliyaagee an paxa de7ana” yaagees.

¹³ Xoossaa maxaafan, “Mitta bolli kaqetti haiqqiya ooninne qanggettidaagaa” geetetti xaafettido gishshau, Kiristtoosi nu gishshau qanggettidaagaa gididi, nuna higgiyaa qanggettaappe woziiis. ¹⁴ Kiristtoosi hegaa aissi oottidee giikko, Xoossai immana giido Geeshsha Ayyaanaa nuuni ammanuwan ekkanaadaaninne Abrahaama anjoi ba baggaara Aihuda gidenna asaa gakkana mala giidi oottiis.

Higgee Hidootaa Qaalaa SHAareenna

¹⁵ Ta ishanttoo, taani asi giyoogaadan intteyyo gais; harai atto naa77u asati issi yoho haasayidi, maachchaa wot-toogaappe hini baggan, ooninne he maachchaa birshshanau woikko harabaa he maachchaa bolli gujjanau danddayenna. ¹⁶ Abrahaaminne a zerettati Xoossai sinttappe immana giidi haasayidoogaa siyidosona. Xoossaa maxaafai daro asaayyo haasayiyoogaadan, “Ne zerettatuyyo” geenna; woigii giikko, “Ne zerettaayyo” yaagees. Hegeenne, issi asa xalla gees; ikka Kiristtoosa.

¹⁷ Taani giyoogee haggaa; Xoossai maachchaa wottidi, he maachchaa taani naagana yaagiis. Oiddu xeetanne hasttamu

laittaappe guyyiyan yiida higgee Xoossai wottido maachchaa xaissanaunne sinttappe immana giidi haasayidoogaa digganau danddayenna. ¹⁸ Aissi giikko, Xoossai immiyo laatai higgiiyan beettiyaagaa gidikko, yaatin Xoossai sinttappe immana giidi, haasayidoogaana gidenna giyoogaa; shin Xoossai immana giidi haasayidoogan laataa Abrahaamayyo immiis.

¹⁹ Yaatin, higgee aissi de7ii? Higgee mooro ooso gidiyaabai aibakko bessanau Xoossai immana giidi haasayido Abrahaama zaree yaana gakkanaashin gujettiis; kiitanchchaa baggaara issi gaannatiyaagan imettiis. ²⁰ Gaannai issi uraa xalaalaassa gidenna; shin Xoossai issuwaa.

Higgiyaa Halchchuwaa

²¹ Yaatin, Xoossai sinttappe immana giidi haasayidoogaa, issi higgee, “Hanenna” yaagii? Akkai! Mulekka geenna. Aissi giikko, higgee asaayyo de7uwaa immanau danddayiyaabaa gidikko, xillotettaikka tumu higgiiyaappe beettees giyoogaa.

²² SHin Yesuus Kiristoosa ammanin, Xoossai sinttappe immana giidi haasayidoogee, ammaniyaageetuyyo imettana mala, asai ubbai nagaraassi haarettidi de7iyooogaa, Xoossaa maxaafai yootees.

²³ SHin ammanoi yaanaappe kase, sinttappe qonccana ammanuwaayyo higgee nuna qashettida asaadan gorddi wottiiis. ²⁴ Hegaa gishshau, nuuni ammanuwan xillana mala, Kiristtoosi yaana gakkanaassi higgee nuna naagiyaa-gaa gidiis. ²⁵ SHin ha77i simmi ammanoi yiido gishshau, higgee hagaappe sinttau nuna naagiyaa-gaa gidenna.

²⁶ Intte ubbai ammanuwaa baggaara Kiristoos Yesuusan Xoossaa naata. ²⁷ Aissi giikko, intte Kiristtoosaara issuwaa gidana mala xammaqettida ubbati Kiristtoosa maayideta.

²⁸ Hegaa gishshau, Aihuda asaa giddooninne Giriike asaa giddon dummatetti baawa; aille woi goqa giddon dummatetti baawa; attumaasa woi maccaasa giddon dummatetti baawa. Aissi giikko, intte ubbaikka Kiristtoos Yesuusan issi asa. ²⁹ Intte Kiristtoosabaa gidikko, simmi intte Abrahaama zare; qassi Xoossai sinttappe immana giidi haasayidoogaa laatiyaageeta.

4

Nuuni Xoossaa Naata Gidiyoogaa

¹ SHin akeekite; ba aawaabaa laattiya na7ai naatettan de7iiddi, de7iyaabaa ubbau goda gidikkokka, ashkkaratuppe dummatiyoosi baawa. ² SHin ba aawai giido wodee wurana gakkanaashin, a hadaraa ekkidaageetu kushiyaaninne a miishshaa naagiyaaageetu kushiyan de7ees. ³ Hegaadan nuunikka qassi naatettan de7iyo wode, ha sa7aa haariya

ayyaanatussi ailletida. ⁴ SHin wodiyaaw wurssettai gakkido wode, Xoossai maccaasi yelidoogaa, higgiiyaa garssan yeletidaagaa, ba na7aa kiittiis. ⁵ Aissi kiittidee giikko, higgiiyan haarettidi de7iyaageeta wozanaunne nuna ba naata oot-tanau kiittiis.

⁶ Xoossai intte a naata gidiyoo gishshau, “Abbaa, ta Aawau” giidi waassiya ba Na7aa Ayyaanaa, nu wozanaa giddo kiittiis. ⁷ Hegaa gishshau, hagaappe sinttan neeni Xoossaa na7a gidiyoo gaappe attin, aille gidakka; qassi neeni a na7a gidikko, Kiristtoosa baggaara Xoossaabaa laattiyaagaa.

PHauloosi Galaatiyaa Asaabaa Hirggiis

⁸ SHin intte hagaappe kasiyan Xoossaa erennan de7iiddi, Xoossa gidennaageetuyyo aille gididi haarettideta. ⁹ SHin ha77i Xoossaa eridi, ubbakka Xoossan erettiichchidi, laafanne qassi karettida ha ayyaanatukko waanidi simmeetii? Wodhdhi eqqidi, aille gididi, naa77anttuwaa etayyo haarettanau koyeetii? ¹⁰ Gallassaa, aginaa, wodiyaanne laittaa intte loitti naageeta. ¹¹ Tana inttebai yashshees; taani intteyyo coo mela daafuridanaashsha?

¹² Ta ishanttoo, taani inttenadan hanido gishshau, “Inttekka tanadan hanite” gaada, inttena woossais; intte tana ainne naaqqibeekketa. ¹³ Taani koiro intteyyo wonggeliyaa yootidoogee tana harggissishiina gidiyoo ga intte ereeta. ¹⁴ Taayyo payyatetta guuxxidi, intteyyo paace gidinkka, tana karibeekketa; shenetinnebeekketa. Hegaa gishshaa ubba tana Xoossaa kiitanchchaa mokkiyoogaadan, woikko Kiristtoosi Yesuusa mokkiyoogaadan morkkideta.

¹⁵ Yaatin, hekko intte ufaiyyoogee beettana! Tana gidikko, intteyyo danddayettiyaabaa gidin, taayyo intte intte aifiyaa shoddi immiyaakkonne ixxennaagaa markkattais. ¹⁶ Yaanin taani intteyyo tumaa yootiyo gishshau, intte morkke gidiyaanaa?

¹⁷ Hara asati intteyyo qarettiyaabaa milatoosona; shin eta qofai lo77enna; aissi giikko, intte etayyo qarettana mala, taappe inttena shaakkanau koyoosona. ¹⁸ SHin taani intte matan de7iyo wode xalaalan gidennan, ubba wodekka lo77oban intte koyettiyaageeta gidikko lo77o.

¹⁹ Ta siiqo naatoo, Kiristtoosa meretai inttenan beettana gakkanaashin, maccaasiyo maaretai tuggayiyoo ga keenaa, taani intte gishshau sahettais. ²⁰ SHin taani intteyyo hirggiyo gishshau, ha77i intte mati baada inttenaara doonan haasayiyaakko, daro dosais.

²¹ Higgiyan haarettidi de7anau koyiyaageetoo, higgee giyoogaa siyekketii? Ane taayyo yootite. ²² Aissi giikko, Xoossaa maxaafai, “Abrahaamayyo ailleppenne goqeepe yelettida naa77u naati de7oosona” yaagees. ²³ SHin aillee na7ai asi na7a yeliyo maaraadanka yelettiis; qassi goqee na7ai, Xoossai sinttappe immana giidi haasayidoogan yelettiis.

²⁴ Ha maccaasati naa77u maachcha gidiyo gishshau, hagee leemiso gidana danddayees. Etappe issinniyaa, Siinaa Deriyaappe yiidaara, ba naata ailletettaayyo yelaasu; akka Aggaaro. ²⁵ Ha Aggaara Araba giyo biittan de7iya Siinaa Deriyan leemissetausu; qassikka ha77i de7iya Yerusalaamen leemissetausu; aissi giikko, Yerusalaame katamai ba giddon de7iya asa ubbaara ailletettan de7ees. ²⁶ SHin saluwan de7iya Yerusalaama ailletettan de7ukku; a nuussi aayyiyo. ²⁷ Aissi giikko, Xoossaa maxaafai yaagees;

“Bii, yelabeenna mainee, ufaitta;
maareti oiqqi erennaaree,
ne qaalaa xoqqu oottada ilila!

Aissi giikko, ba azinaara
de7iya maccaaseeppe,
barkka de7iya maccaaseeyyo
daro naati de7ana”
yaagees.

²⁸ Ta ishanttoo, nuunikka Yisaaqadan, Xoossai sinttappe immana giido naata. ²⁹ SHin he wode asa maaraadan yelettidaagee, Xoossaa Ayyaanai giidoogaadan yelettidaagaa yedetti yuuyidoogaadan, ha77ikka hegaa mala. ³⁰ SHin Xoossaa maxaafai woigii? “Aillee na7ai goqee na7aara issippe laattenna gishshau, ailliyo i na7aara gattada kessa yedda” yaagees. ³¹ Hegaa gishshau, ta ishanttoo, nuuni goqee naata gidiyoo gaappe attin, aillee naata gidokko.

5

Kiristtoosan Ailletettaappe Kiyiyoo gaa

¹ Nuuni ailletetti bannan, de7ana mala, Kiristtoosi nuna ailletettaappe kessiis; simmi minnidi eqqite; naa77anttuwaa ailletettaa qambbaran geloppite.

² Siyite, taani PHauloosi, inttena yaagais; intte qaxxarettiyaabaa gidikko, Kiristtoosi inttena ainne go77enna. ³ Qaxxarettiya ubbati higgee giyoogaa ubbaa polidi naaganau bessiyoo gaa gujjada hassayissais.

⁴ Higgiyaa naagidi xillanau koyiyaageetoo, Kiristtoosappe shaahettideta; Xoossaa aaro kehattaappekka kunddideta.

⁵ Nuna gidikko, nuuni Xoossaa Ayyaanaa baggaara ammanuwan xillanau ufaissan naagoos. ⁶ Aissi giikko,

nuuni Kiristtoosi Yesuusaara issippe de7in, siiquwan oottiya ammanuwaappe attin, qaxxarettinkka, qaxxarettennan agginkka nuna ainne go77enna.

⁷ Kase lo77o ootteeta; shin tumatettaayyo intte azazettenna mala, oonee inttena diggidai? ⁸ Ha cimoi inttena xeesida Xoossaappe yibeenna. ⁹ Asai giyoogaadan, guutta irshshoi munaqaa ubbaa denttees. ¹⁰ Intte harabaa qoppennaagaa taani Xoossan ammanettais; shin inttena waissiya urai oona gidikkonne, Xoossaappe ba pirddaa ekkana.

¹¹ SHin ta ishanttoo, taani hanno gakkanau qaxxarai koshshiyooгаа yootiyaabaa gidikko, tana aissi yedettiyoona? Hegee tuma gidiyaakko, taani Kiristtoosa masqqaliyaabaa tamarissin ainne waissiyaabi baawa. ¹² Inttena waissiyaageeti banttana banttarkka mureessorkkonaashsha!

¹³ Inttena gidikko, ta ishanttoo, ailletettaappe kyanau xeesettideta. Gidinkka ailletettaappe intte kiyidoogan, intte asatettaa amoi inttena haaroppo. Hegaa gishshaa siiquwan issoi issuwaayyo haarettite. ¹⁴ Aissi giikko, higge ubbai issi haasayan qashettees; ikka, “Ne shooruwaa ne huuphedan siiqa” yaagiyaagaa. ¹⁵ SHin intte issoi issuwaara saxettiyaabaanne meetettiyaabaa gidikko, intte intte gididon wurena mala naagetite.

Ayyaanaanne Ashuwaa

¹⁶ SHin siyite; Xoossaa Ayyaanai inttena kaalettiyaabaa gidikko, intte asatettaa amuwaa mulekka polekketa. ¹⁷ Aissi giikko, nu asatettaa amottiyoobaa Geeshsha Ayyaanai ixtees; qassi Geeshsha Ayyaanai amottiyoobaa nu asatettaa ixtees; hageeti issoi issuwaara ixettoosona. Hegaa gishshau, intte dosiyoobaa oottanau danddayekketa. ¹⁸ SHin Xoossaa Ayyaanai inttena kaalettiyaabaa gidikko, higgee inttena haarena.

¹⁹ Asatettaa oosoi erettidaagaa; ikka aibee giikko, shaaramuxiyoogaa, tunatettaa, yeellaa xayiyooгаа, ²⁰ Eeqau goinniyoogaa, bitiyoogaa, morkketettaa, palamaa, qanaatiyoogaa, hanqquwaa, bana xoqqissiyoogaa, ooyettiyoogaa, issoi issuwaappe shaahettiyoogaa, ²¹ miqqainniyoogaa, woriyoogaa, mattottiyoogaa, yettanchcha kiyiyoogaanne hageeta milatiyaageeta. Kasekka taani intteyyo yootidoogaadan, hageeta milatiyaageeta oottiyaageeti Xoossaa kawotettaa laattokkona.

²² SHin Geeshsha Ayyaanaa aifee, siiquwaa, ufaissaa, sarotettaa, danddayaa, kehatettaa, lo77otettaa, ammanuwaa, ²³ ashkкетettaa, ba huuphiyaa naagiyoogaa. Hageeta milatiyaageeta diggiya higgee baawa.

²⁴ Kiristtoos Yesuusabaa gidiiyaageeti bantta asatettaa a iita gofaaranne a amuwaara issippe masqqaliyaa bollan misi-maariyan xishidi kaqqidosona. ²⁵ Nuuni Geeshsha Ayyaan de7ikko, nuna qassi Geeshsha Ayyaanai kaaletto. ²⁶ Ane otorettiyoogaa, woikko issoi issuwaa yiilloyiyoogaa, woikko issoi issuwaa qanaatiyoogaa aggoos.

6

Issoi Issuwaara Maadettiyoogaa

¹ Ta ishanttoo, intte Ayyaan de7iyaageeti issi urai ai mooro oottidi, beettikkonne, ashkкетetta ayyaan a suurisite; qassi intte paacettenna mala, intte huuphiyaa naagite.

² Issoi issuwaa toohuwaa tookkite; heгаа oottiyoogan Kiristtoosa higgiiyau azazetteeta. ³ Aissi giikko, issi urai ainne hanennan de7iiddi, aibakko i hanidobaa ayyo milatikko, ba huuphiyaa cimmes. ⁴ SHin asai ubbai huuphiyan huuphiyan ba oosuwaa paacco; hegaappe guyyiyan, hara asaa-gaara giigissennan, ba huuphe ooso xalaalan ceeqettiyoobaa demmana. ⁵ Aissi giikko, asai ubbai huuphiyan huuphiyan ba toohuwaa tookkanau bessees.

⁶ SHin Xoossaa qaalaa tamaariyaagee baayyo de7iya lo77obaa ubbaa bana tamarissiyaagaara shaakko.

⁷ Inttena intterkka cimmoppite. Ooninne Xoossaa bolli qilliiccanau danddayenna; aissi giikko, asi ba zeriyoogaa zaarettidi cakkana. ⁸ Ba asatettaa amuwan zeriyaabaa gidikko, asatettaa amuwaappe haiquwaa cakkana. SHin Ayyaan zeriyaabaa gidikko, Ayyaanaappe merinaa de7uwaa cakkana. ⁹ Ane lo77o oosuwaa oottanau azalliyoogaa aggoos. Aissi giikko, nuuni azallennan aggikko, cakkiyo wodee sinttappe yaana. ¹⁰ Yaanikko ha oottanau nuuni danddayiyoorin, asa ubbau lo77obaa oottoos; shin ubbaappe aattidi, nunaara ammanuwan de7iyaageetuyyo lo77obaa oottoos.

Wurssetta Zoriyaanne Sarotaa

¹¹ Taani ta kushiyan, ai mala gita pitaletun, intteyyo xaafiyaakko be7ite. ¹² Asaa sinttan lo77idi beettanau koyiya ubbati, intte qaxxarettana mala koyoosona; shin heгаа eti oottiyoogee banttayyo Kiristtoosa masqqaliyaa gishshau yedetettennan attana xalaalaassa. ¹³ Aissi giikko, eti intte qaxxarettidoogan ceeqettanau inttena qaxxarettana goosonappe attin, harai atto qaxxarettidaageetikka bantta huuphen higgiiyaa naagkkona.

¹⁴ SHin sa7ai taayyo kaqettin, taanikka sa7aayyo kaqettido Yesuus Kiristtoosa masqqaliyaappe attin, taani ceeqettiyoobi harabai taappe haakko. ¹⁵ Aissi giikko, Kiristtoos Yesuusan

ooratta mereta gidiiyoo gee go77eesippe attin, qaxxarettinkka qaxxarettennan agginkka ainne go77enna. ¹⁶ Ha wogan hemettiya ubbatu bollinne Xoossaa asa ubbaa bolli, sarotettainne maarotettai de7o.

¹⁷ Taani Yesuusayyo masunxxido malaataa ta bollan tookkido gishshau, hagaappe sinttau issi asikka tana waissoppo.

¹⁸ Ta ishanttoo, nu Godaa Yesuus Kiristtoosa aaro kehatettai inttenaara gido. Amin77i.

PHauloosi Efisoona Asaassi Xaafido Kiitaa

Gidduwaa Erissuwaa

PHauloosi Efisoonaan de7iya asaassi xaafido kiitan ubbabaappe aattidi i xeellidobai, “Xoossaa halchchoi oosuwan pe7anaagee saluwaaninne sa7an de7iyaabati ubbai xaaxi waaxin, issi Kiristtoosa maataa garssan aqiyi wodee gakkina” yaagiya qofaa (1:10). Hegaa bollankka gujoi Yesus Kiristtoosara issippe gididi, asa zare ubbai issuwaa gidana mala, ha gita halchchuwaa oosuwan peeshshanaadan Xoossaa asaa hassayissee.

Efisoona Kiitai koiro shaahuwan xaafee issippetettaabaa xaafanau doommidoogaa aassidi, Xoossai Aawai ba asaa waati dooridaakko, etikka a na7an, Yesus Kiristtoosan bantta nagaraappe maarettidi, waani birshshettidaakkonne Xoossaa gita hidootaa qaalai Geeshsha Ayyaanaa baggaara xayenna waasiyaa waati demmidaakko odees. Naa77antto shaahuwan qassi xaafee ha kiitaa nabbabiyaageeti bantta issippetettaa de7uwan Kiristtoosan etassi de7iya issippetettaa tuma gidana mala eti waanidi de7anau bessiyaakko qofissee.

Asai Kiristtoosan de7iya issippetettan waanidi de7anau danddayiyaakko dumma dumma hiilla haasayan qoncciiis. Woosa keettai issi bollaa leemiso gidiyo wode, Kiristtoosi he bollaayyo huuphe. Woosa keettai gimbbe keettan leemisettiyo wode, Kiristtoosi he keettaayyo godaa xaphuwaa minttiya waanna shuchcha. Woosa keettai machchen leemisettiyo wode, Kiristtoosi azina. Xaafiyaagee Kiristtoosa baggaara qonccida Xoossaa aaro kehatettaa daro xoqqissi nashshidi haasayiyo wode, giddoi ciimmatiyo haasayaa haasayees. I ubbabaakka Kiristtoosa siiquwaa, i yarshshettidoogaa, i nagaraa atto giidoogaa, a aaro kehatettaanne a geeshshatettaa ginaara xeellees.

¹ Taani Xoossaa sheniyani Kiristtoos Yesuusi kiittido PHauloosi, Efisoonaan de7iya geeshshatuyyo qassi Kiristtoos Yesuusau ammanettidi de7iyaageetuyyo ha dabddaabbiiyaa xaafais.

² Xoossaa nu Aawaappenne Godaa Yesuus Kiristtoosappe aaro kehatettainne sarotettaa intteyyo gido.

Kiristtoosappe Beettiya Ayyaanaa Anjuwaa

³ Ayyaanaa anjo ubban Kiristtoosa baggaara saluwaa sohuwan nuna anjjida Xoossaa, nu Godaa Yesuus Kiristtoosa Aawaa, nuuni galatoos. ⁴ Nuuni a sinttan geeshshatanne

pokkoi bainnaageeta gidana mala, Xoossai nuna sa7ai merettanaappe kase, Kiristtoosa baggaara ba siiquwan dooriis. ⁵ Xoossai ba sheniyan ba dosidoogaadan, Yesuus Kiristtoosa baggaara nuna ba naata oottanau kasetidi qoppi wottiis. ⁶ Xoossai ba siiqiyo Na7aa baggaara nuuyyo coo immido aaro kehatettaa bonchchuwaa gishshau, nuuppe galataa ekkanau heгаа oottiis.

⁷ Nuuni Xoossaa aaro kehatettaa daruwaadan, Kiristtoosa sunttan wozettida; hegan Xoossai nu nagaraa atto giis. ⁸ Xoossai ba aadhdhida eratetta ubbaaninne ba wozanaa qofa ubban ba aaro kehatettaa nuuyyo darissidi immiis. ⁹ Aissi giikko, Xoossai ba qoppidoogaa oottiis; qassi Kiristtoosa baggaara polanau qoppi wottido xuura yohuwaa nuna erissiis. ¹⁰ Xoossai wodiyaа wurssettai gakkiyo wode polanau qoppido qofai Kiristtoosa waanna oottidi, saluwaaninne sa7an de7iya mereta ubbaa issippe aani shiishshanaagaa.

¹¹ Ubbabai Xoossaa qofaadaaninne i giidoogaadan haniis; Xoossai kasetidi qoppi wottidoogaadan, Kiristtoosa baggaara nuuni aageeta gidanaadan, nuna dooriis. ¹² Nuuni kasetidi, Kiristtoosa baggaara ekkana giidi ufaissan naagiyaageeti, Xoossaa bonchchuwaa galatoos. ¹³ Intteyyookka qassi hegaadan haniis; tumu kiitaa, intteyyo atotettaa ehiida wonggeliyaa mishiraachchuwaa, intte siyido wode Kiristtoosa ammanideta; Xoossai intteyyo immana giido Geeshsha Ayyaanaa baggaara, intte abaa gidiyoogaa erissiya maatafaa intte bolli wottiis. ¹⁴ Xoossai ba asau immana giidoogaa nuuni ekkana gakkanaassi, Geeshsha Ayyaanaa daannatuwaa oiqqida. Hegee qassi a bonchchuwau galata gidana.

PHauloosi Efisoona Asaayyo Woossiis

¹⁵ Hegaа gishshau, Godaa Yesuusa intte ammaniyoogaanne geeshshata ubbaa intte siiqiyoogaa taani siyoosappe doomada, ¹⁶ intteyyo Xoossaa galatiyoogaa aggabeikke; Xoossaa woossaidda intteyyookka woossais. ¹⁷ Qassi Godaa Yesuus Kiristtoosa Xoossai, bonchcho Aawai, Xoossaa intte eranaadan, inttena aadhdhida eranchcha oottiya qassi Xoossaa intteyyo qonccissiya Geeshsha Ayyaanaa intteyyo immanaadan, taani woossais. ¹⁸ Xoossai intte ekkana giidi, ufaissan naagi uttidoogaayyo inttena xeesidoogaanne i ba asau immana giyo anjjoі ai keena durekko intte eranaadan, Xoossai intte wozanaa dooyin, a poo7uwaa intte be7anaadan, taani Xoossaa woossais.

¹⁹⁻²⁰ Qassi a ammaniya nunan a wolqqai keehi oottees. Ha nunan de7iya wolqqainne haiquwaappe Kiristtoosa denttidi, saluwaa sohuwan Xoossaappe ushachcha baggaara utissida

gita wolqqai issuwaa. ²¹ Kiristtoosi saluwaa sunttatuppe, godatetta de7iyoogetuppe, wolqqaamatuppenne godatu ubbaappe bolla gididi haarees; i ha sa7aa xalaalan gidennan, sinttappe yaana sa7anka hara sunttatetta ubbaappe xqqees. ²² Xoossai ubbabaa Kiristtoosa tohuwaappe garssan haarissiis; qassi Xoossai i ubban ubbaappe bollaara Goda gidanaadan, woosa keettaayyo a immiis. ²³ Woosa keettai Kiristtoosa asatetta; woosa keettai Kiristtoosi ubbasan ubbabaa kunttiyo a polo.

2

Kiristtoosan Haiquwaappe De7uwau Pinniyooga

¹ Intte azazettennan ixido gishshaunne intte nagaraa gishshau, kase wodiyan ayyaana haiquwaa haiqqideta. ² He wode intte ha sa7aa iita ogiyaa hemettideta; carkkuwaa gidon de7iya wolqqaama ayyaanatu halaqaayyo qassi Xoossaayyo azazettenna asaa ha77i haariya ayyaanaayyo azazettideta. ³ Nuunikka qassi ubbai he asaa mala; qassi nuuni nu meretetta amuwaadan de7ida; nu asatettainne nu wozanai koyidobaa oottida. Nuunikka haratuugaadan, nu meretan Xoossaa hanqquwaa ekkanau de7oos.

⁴ SHin Xoossaa maarotetta daro gidiyo gishshau, ba siiquwaa daruwaadan, ⁵ Nuuni ayyo azazettennan ixidi, harai atto ayyaan haiqqidaageeta gidinkka, i Kiristtoosaa nuuyyo de7uwaa immiis. Xoossaa aaro kehatettan intte attideta. ⁶ Nuuni Kiristtoos Yesuusaara saluwaa sohuwan haaranaadan, Xoossai nuna aara issippe haiquwaappe denttiis. ⁷ I sinttappe yaana wodiyan, nuuyyo Kiristtoos Yesuusan de7iya kehatettan, ubbaappe aadhdiya ba aaro kehatetta gitatetta bessanau hegaa oottiis. ⁸ Aissi giikko, intte Xoossaa aaro kehatettan, ammanuwan attideta; hagee Xoossaa imoppe attin, intte oosuwaana gidenna. ⁹ Intte daafuran beettibeenna gishshau, intte ceeqettiyoobi aibinne baawa. ¹⁰ Aissi giikko, nuuni Xoossaa mereta; i nuuyyo kasetidi giigissi wottido lo77o oosuwaa nuuni oottanaadan, Kiristtoos Yesuusa baggaara nuna medhdhiis.

Kiristtoosan Beettiya Issippettaa

¹¹ Hegaa gishshau, inttenoo zariyan Aihuda gidenna asatoo, bantta asatetta bolli kushiyan oosettidoogan, banttana qaxxarettidaageeta giya Aihudati, qaxxarettibeennaageeta giidi xeesiyoogetoo, intte kase oonakko akeekite. ¹² He wode intte Kiristtoosappe shaahettideta; imatta gididi, Israa7eela asaappe haakkidi de7ideta; Xoossai ba asaayyo immana giidi maacido maachchaappe ainne demmibeekketa; ha sa7aa bolli intte demmana giidi, ufaissan

naagi uttidobaa demmennaaninne qassi Xoossi bannan de7ideta. ¹³ SHin intte kase haakkidi de7iyaageeti ha77i Kiristtoos Yesuusaara de7idi, Kiristtoosa haiquwan mataa shiiqideta.

¹⁴ Aissi giikko, Kiristtoosi Aihuda asaanne Aihuda gidenna asaa timidi, nuuyyo sarotettaa ehiis. Eta naa77aa shaakkidi, morkke ootti wottida morkketettaa godaa ba asatettan qoqqofi yeggiis. ¹⁵ I ba huuphen ha naa77u zaretuppe issi ooratta asa medhdhidi sarotettaa wottanau, Aihuda asatu higgiiyaa a azazotuuranne wogatuura issippe xaissiiis. ¹⁶ Kiristtoosi masqqaliyaa bolli misimaariyan xishettidi haiqqido ba haiquwan morkketettaa xaissiiis; qassi masqqaliyaa baggaara naa77u zaretakka issi asa ootti sigettidi, Xoossaakko ekki ehiis. ¹⁷ Kiristtoosi yiidi, Xoossaappe haakkidi de7iya intteyyo Aihuda gidennaageetuyyoonne, a matan de7iya Aihudatuyyo ubbaayyo, wonggeliyaa mishi-raachchuwaa sarotettaa yootiis. ¹⁸ Aissi giikko, nuuni ubbai, Aihudatikka Aihuda gidennaageetikka, issi Geeshsha Ayyaanan Kiristtoosa baggaara Aawaa sintti shiiqanau dandayoos.

¹⁹ Simmi intte Aihuda gidenna asati hagaappe sinttau allaga woi imatta gidekketa; ha77i inttenne geeshshati issi biittaa asa; qassi Xoossaayyo intte so asa. ²⁰ Yesuusi kiittidoogeetinne hananabaa yootiyaageeti baasido baasuwaab bolli intteikka keexettideta; godaa xaphuwaa minttiya waanna shuchchai Kiristtoos Yesuusa. ²¹ I keettaa ubbaa issippe shiishshi oiqqidi, Xoossaa baggaara geeshsha beeta maqidase gidana mala dichchees. ²² Intte qassi Xoossai ba Ayyaanan de7iyo keetta gidanau, haratu ubbaara issippe Kiristtoosan keexetteeta.

3

PHauloosi Ammanenna Asaayyo Oottido Oosuwaa

¹ Hegaa gishshau, inttenoo Aihuda gidenna asatoo, taani PHauloosi intte gishshau Kiristtoos Yesuusa qasho asa gididaagee, Xoossaa woossais. ² Xoossai ba aaro kehatettan, taani inttena maaddanaadan, ha oosuwaa taayyo immidoogaa intte loitti siyideta. ³ Xoossai ba xuura qofaa taayyo qonccisidi, tana erissiiis; erissin taani hegaa qanttan xaafaas. ⁴ Qassi taani xaafidoogaa intte nabbabiyo wode, Kiristtoosa xuura taani waata akeekidaakko eranau danddayeeta. ⁵ Beni wode asai he xuura yohuwaa siyibeenna; shin Xoossai hegaa Yesuusi kiittido geeshshatuyyoonne hananabaa yootiyaageetuyyo, Geeshsha Ayyaanan ha77i qonccissiiis. ⁶ Xuura yohoi haggaa; Aihuda gidenna asai wonggeliyaa baggaara, Xoossaa

anjuwaa Aihudatuura issippe laattoosona; eti issi asatettan shaahettennan de7oosona; qassi Kiristtoos Yesuusa baggaara Xoossai immana giidoogaa Aihudatuura shaakkoosona.

⁷ Xoossai ba oosuwaa wolqqaa baggaara tau immido aaro kehatettan taani ha wonggeliyau ashkkara gidaas. ⁸ Taani geeshshatu ubbaa gidдон laafiyaagaa gidikkokka, Aihuda gidenna asau zawai baina Kiristtoosa duretettaa wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootiyo ha qaadaa Xoossai taayyo immiis. ⁹⁻¹⁰ Qassi taani hegan Xoossaa xuura qofaa asa ubbau qonccissa yootana; ubbabaa medhdhida Xoossai ba xuura yohuwaa beni wode ubban gentti wottiis. Xoossai ha77i heгаа woosa keettaa baggaara saluwaa sohuwan de7iya ha-laqatuyyoonne godatetta de7iyoogetuyyo zawai baina ba aadhdhida erattettaa qonccissanau oottiis. ¹¹ Xoossai heгаа nu Godaa Kiristtoos Yesuusa baggaara i polido ba merinaa gofaadan oottiis. ¹² Nuuni Kiristtoosi Yesuusaara issippe gididi, a ammaniyo ammanuwan ammanettidi, ainne yayyennan Xoossaa sintti aadhdhanau danddayoos.

¹³ Hegaa gishshau, taani intteban metootiyoogan intte hirggenna mala, inttena woossais; aissi giikko, taani intte bonchchuwau metootais.

Kiristtoosa Siiquwaa

¹⁴⁻¹⁵ Hegaa gishshau, taani saluwaaninne sa7an de7iya ammaniya keetta asai ubbai aani sunttettido Xoossaa sinttan gulbbatais. ¹⁶⁻¹⁷ Xoossai ba bonchchuwaa daruwaadan, ba Geeshsha Ayyaan, intteyyo intte garssa asatettan intte minniyo wolqqaa immanaadaaninne, qassi ammanuwaa baggaara Kiristtoosi intte wozanaa ba keetta oottanaadan, taani Xoossaa woossais; qassikka intte xaphuwaa yeddidi, tokettidi siiquwan minnanaadan, Xoossaa woossais. ¹⁸ Qassi geeshshatu ubbaara Kiristtoosa siiqoi ai keena aahokko, adussakko, xoqqakkonne ciimmakko eriyo wolqqaa intte demmanaadan, taani Xoossaa woossais. ¹⁹ Eratettaappe aadhdhiya Kiristtoosa siiquwaa intte eranaadaaninne qassi Xoossaabaa gidiya ubban intte poli kumanaadan, taani Xoossaa woossais.

²⁰⁻²¹ Simmi nu gidдон oottiya ba wolqqaa baggaara nuuni woossiyoobaa woi qoppiyoobaa ubbaappe keehi darissi oot-tanau danddayiya Xoossaayyo, woosa keettaaninne Kiristtoos Yesusana ubba wode merinaappe merinaa gakkanaassi bonchchoi gido. Amin77i.

4

Bollaa Issippetettaa

¹ Hegaa gishshau, taani Godaayyo oottiyo gishshau qashet-tidaagee Xoossai inttena xeesido xeesau bessiya de7uwaa intte de7anaadan, taani inttena woossais. ² Ubba wode intte intte huuphiyaa kaushshiyaageeta, ashkktanne dand-dayanchchata gidite; issi issuwaa maaddiyooagan intte si-iquwaa bessite. ³ Inttena issippe gatti qachchiya sarotettan, Geeshsha Ayyaanai intteyyo immiyo issippetettaa naaganau minnite. ⁴ Xoossai inttena xeesido ufaissai, intte demmana giidi naagi uttidoogee mexi issuwaa giyoogaadan, issi asatettanne issi Geeshsha Ayyaanai de7ees. ⁵ Issi Godai, issi ammanoinne issi xinqqatee de7ees. ⁶ Ubbaa Godai, ubbaa baggaara oottiyaagee, ubbaa giddon de7iyaagee, issi Xoossai, ubbaa Aawai de7ees.

⁷ SHin Kiristoosi immido imuwaadan, nuuni huuphiyan huuphiyan dumma imuwaa ekkida. ⁸ Hegaa gishshau, Xoos-saa maxaafai,

“I pude xoqqasaa kiyido wode,
omoodettida darota ekkidi efis;
asaayyookka imota immiis”

yaagees. ⁹ Yaatin, “Pude kiyiis” giyoogee woigiyoogee? I koiro duge wodhdhiis; hegee sa7au hirkki ziqqiyaasaa wodhdhiis giyoogaa. ¹⁰ Ha duge wodhdhidaagee ba huuphen a; he i ubbabaa kumanaadan, salo ubbaappe xoqqiyaasaa pude kiyiis.

¹¹ Asaayyo imo immidaagee a; i issoota issoota Yesu-usi kiittidoogeeeta, harata hananabaa yootiyaageeta, qassi harata wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootiyaageeta, qas-sikka harata woosa keettaa kaalettiyaageetanne tamaaris-siyaageeta ootti sunttiis. ¹² I heгаа geeshshati ubbai am-maniya asa ooso oottanaadaaninne Kiristoosa bollaa ke-exxanaadan giigissanau oottiis. ¹³ Qassi nuuni ubbai Xoos-saa Na7aa ammaniininne erin beettiya issippetettaakko gakkana; nuuni Kiristoosa polo dichchaa keenaa diccidi, gastta asa gidana.

¹⁴ Nuuni beetan yaanne haanne shocettidi, bantta cimo hanotan asaa bala ogiyaa kaalettiya gene asaa timirte carkko ubban sugettidi, hagaappe sinttau na7a gidanau bessenna. ¹⁵ SHin nuuni siiqotettan tumaa haasayiiddi, huuphe gidiya Kiristoosakko ubbaban diccanau bessees. ¹⁶ Bolla giddon de7iya dumma dumma shaahoti aani is-sippe ohettidosona; qassi kumetta bollai baayyo imettida shaya ubban issi issuwaara gaittidi, issippe ohetti uttiis; he dumma dumma shaahoti oottanau bessiyaagaa oottiyo wode, kumetta bollai siiquwan diccesinne bana keexxees.

Kiristoosan Beettiya Ooratta De7uwaa

¹⁷ Hegaa gishshau, taani haggaa intteyyo Godaa sunntan odaisinne markkattais. Intte go77i banna qofaa qoppiya Aihuda gidenna asatudan de7oppite. ¹⁸ Eta wozanai xuman de7ees; eti ainne erennaageetanne ixxaas giyaageeta gidiyo gishshau, Xoossai immiyo de7uwaappe haakkidosona. ¹⁹ Eta matan yeella giyoobi baawa; eti shaaramuxettiyo qaqqau bantta huuphiyaa aatti immoosona; qassi tunabaa ubbaa paci bannan oottoosona.

²⁰ SHin intte Kiristtoosabaa hegaadan tamaribeekketa. ²¹ Abaa tumu siyideta; qassi tumatettaikka Yesuusan de7iyooagaan, appe tamarideta. ²² Intte kase de7iyo de7uwaa aggite; qassi ba cimmiya amuwan xayiya intte ceega asatettaa xaissite. ²³ Intte wozanainne qofai muleera ooraxxanau bessees. ²⁴ Tumu xillotettaanne geeshshatetta Xoossaa leemisuwan merettida ooratta asatettaa maayite.

²⁵ Simmi worddotoppite. Nuuni ubbai Kiristtoosa asatettan issi asa gidiyo gishshau, asai ubbai ba ishau tumaa haasayanau bessees. ²⁶ Hanqqettite; shin intte hanqquwan nagaraa otoppote. Intte hanqqetti uttidaashin, awai wulloppo. ²⁷ Xalahe halaqaayyo soho immoppite. ²⁸ Wuuqqiya urai haggaa sinttau wuuqqoppo; shin haggaa aggidi, hiyyeesata maaddanau, ba kushiyan lo77obaa oottiiddi daafuro.

²⁹ Intte haasayai siyiyaageeta go77ana mala, koshshiyooagaan minttettiya lo77o qalalai intte doonaappe kiyoppe attin, iita qalalai mulekka kiyoppo. ³⁰ Xoossai inttena woziyo gallassau intte parametti uttiddo Xoossaa Geeshsha Ayyaanaa azzanissoppite. ³¹ Ixo hanotettaa, yiilluwaa, hanqquwaa, waasuwaanne cashshaa ubbaa iitatetta ubbaara intteppe xaissite. ³² Issoi issuwaayyo kehittenne qarettite; qassi Xoossai Kiristtoosa baggaara intteyyo atto giidoogaadan, intteikka issoi issuwaayyo atto giite.

5

Poo7uwan De7ite

¹ Simmi Xoossai siiqiyo naatudan, a milatite. ² Qassi Kiristtoosi nuna siiqidi, ba huuphiyaa Xoossaayyo sawuwaa tonggu giya yarshsho oottidi immidoogaadan, intteikka siiquwan de7anau bessees.

³ SHin geeshshatuyyo bessiyaagaan, intte gidдон shaaramuxiyoogeenne tunatetta ubbai, woi miishsha amottiyoogee mulekka siyettoppo. ⁴ Yeellayiyaabainne eeyya haasayai woi panna qiree intteyyo bessennabaa gidiyo gishshau, intte matan mulekka de7oppo; intte haggaa ubbaa aggidi, Xoossaa galatanau bessees. ⁵ Haggaa erite;

ooninne shaaramuxiyaagaa woi tunabaa oottiyaagaa, woi miishsha amottiyaagaa gidikko, Kiristtoosa kawotettaanne Xoossaa kawotettaa laattanau danddayenna; miishsha amottiyoogee eeqau goinniyoogaappe dummatenna.

⁶ Inttena ooninne pattenna haasayan cimmo; aissi giikko, haggaa gaasuwan Xoossaa hanqqoi azazettenna asaa bolli yaana. ⁷ Simmi hegaa mala asaara zuppetoppite. ⁸ Aissi giikko, kase intte xuman de7ideta; shin Godaa baggaara ha77i poo7uwan de7eeta; poo7uwan de7iya asaadan poo7uwan hemettite. ⁹ Aissi giikko, poo7oi lo77otettaa, xil-lotettaanne tumatettaa ubbaa aifees.

¹⁰ Godaa ufaissiyaabai aibakko tamarite. ¹¹ Go77i banna xuma oosuwa qonccissi bessiteppe attin aara walahettoppite. ¹² Eti geeman oottiyoobaa harai atto haasayyoogekka pokkees. ¹³ SHin ubbapai poo7uwa kiyiyo wode, qoncciyann beettana; aissi giikko, qoncciyann beettiya ubbapai poo7o. ¹⁴ Hegaa gishshau,

“Xiskkiyaagoo, beegotta;
haiquwaappekka dendda;
Kiristtoosi neeyyo poo7issana”
yaagees.

¹⁵ Simmi intte waani de7iyaakko akeekite; aadhdhida er-attetara de7iya asadan de7iteppe attin, aadhdhida eratetti banna asadan de7oppite. ¹⁶ Wodee iita gidiyo gishshau, intte lo77o wodiya coo xaissoppite. ¹⁷ Hegaa gishshau, Godai koyiyoobai aibakko akeekiteppe attin, eeyyoppite.

¹⁸ Qassi inttenan Geeshsha Ayyaanai kumoppe attin, inttena bashshiya woiniyaa giyo eessaa uyidi mattotoppite. ¹⁹ Mazamuriyaa yettan, galatiiddi yexxiyoogaanne ayyaana yettan issoi issuwaara haasayite; qassi galatiyo yettaaninne mazamuriyaa yexxiyoogan intte wozanan Godaa galatiiddi yexxite. ²⁰ Nu Godaa Yesuus Kiristtoosa sunttan, Aawaa Xoossaa ubbabau ubba wode galatite.

Azinabaanne Machchibaa

²¹ Kiristtoosayyo yayyiiddi, issoi issuwaayyo haarettite.

²² Maccaasatoo, Godaayyo haarettiyoogaadan, intte azinatuyyo haarettite. ²³ Aissi giikko, Kiristtoosi qassi woosa keettaayyo huuphe gidiyoogaadan, azinaikka ba maccaaseeyyo huuphe; qassi Kiristtoosi ba huuphen, ba bollaa gidiya woosa keettaa ashshiyaagaa. ²⁴ SHin woosa keettaa Kiristtoosayyo haarettiyoogaadan, maccaasai qassi bantta azinau ubaban haarettanau bessees.

²⁵ Azinatoo, Kiristtoosi woosa keettaa siiqidi, ba huuphiyaa ayyo immidoogaadan, intteikka intte maccaasata siiqite. ²⁶ I woosa keettaa ba qaalaanne haattan meeci geeshshidi,

Xoossaayyo dummayanau haggaa oottiis. ²⁷ Kiristtoosi woosa keettaa qiti woi kul77i woi heggaa milatiyaabi bainnan, a kumetta bonchchuwaara geeshshanne borettennaaggaa ootidi, ba huupheyyo shiishshanau koyiis. ²⁸ Simmi qassi azinai ba maccaasiyo ba bollaadan siiqanau bessees; ba machchiyo siiqiyaaagee bana siiqees. ²⁹ Aissi giikko, ba bollaaxiixiya asi mulekka baawa; shin Kiristtoosi woosa keettaa miziyooogaadaaninne naagiyooogaadan ooninne ba bollaamizeesinne naagees. ³⁰ Aissi giikko, nuuni a bollaaxaaho.

³¹ Xoossaa maxaafai yaagees; “Heggaa gishshau, attumaagee ba aawaanne ba aayyiyo aggi bayidi, ba machcheera issippe de7ana; eti naa77aikka issi asho gidana” yaagees. ³² Ha xuurai wolqqaama tumatetta; shin taani hagee Kiristtoosabaanne woosa keettaabaa yootees yaagais. ³³ Gidikkokka, qassi intte huuphiyan huuphiyan intte maccaasaa intte huuphedan siiqanau bessees; maccaasa ubbaikka bantta azinaa azinaa bonchchanau bessees.

6

Yelidaageetubaanne Yelettida Naatubaa

¹ Naatoo, inttena yelidaageetuyyo Godan azazettite; aissi giikko, hagee oottanau bessiyaabaa. ²⁻³ “Neeyyo ubbabai lo77anaadaaninne sa7an ne laittai aduqqanaadan, ne aawaanne ne aayyiyo bonchcha” giya azazoi Xoossai immana giidoogaara de7iya koiro azazuwaa.

⁴ Aawatoo, intte intte naata Godaa seeraaninne zoriyan dichchiteppe attin, eta hanqqetissoppite.

Godatubaanne Ashkkaaratubaa

⁵ Ailletoo, Kiristtoosayyo oottiyoogaadan, intte godatuyyo yashshatettaanne kokkorssan suure wozanaappe azazettite. ⁶ Xoossai giidoogaa oottiyaageetudan, Kiristtoosa ailletudan, wozanaappe oottiteppe attin, asa ufaissanau oottiyaabaadan, asi be7o giidi oottoppote. ⁷ Asau gidennan Kiristtoosau oottiyoogaadan, xibennan wozanappe oottite. ⁸ Aille gidin woi goqa gidin, i oottiyo lo77o ooso ubbaayyo Godai huuphiyan huuphiyan woiwanaaggaa ereeta.

⁹ Godatoo, intte ailleta naassiyooogaa aggidi, etayyo hegaadan oottite; inttenanne eta gatti haariya Godai, oonanne maaddi pirddenaagee, saluwan de7iyooogaa ereeta.

Xoossaa Ola Miishshatubaa

¹⁰ Wurssettan, Godaaninne a gita wolqqan minnite. ¹¹ Xalahee halaqaa iita cimuwaa teqqanau intte danddayana mala, Xoossai intteyyo immiyo ollaa maayo ubbaa maayite. ¹² Aissi giikko, nuuni saluwaa sohuwan de7iya

iita ayyaana wolqqatuura, haariyaageetuura, godatettai de7iyaageetuuranne ha xuma biittaa haariyaageetuura olettiyoogaappe attin, asaara baaxetokko.

¹³ Hegaa gishshau, iita gallassan teqqanaunne qassi wursettai gakkanaassi warettoogaappe guyyiyan, minni eqqanau intte danddayana mala, Xoossaa ola miishsha ubbaa oiqqite. ¹⁴⁻¹⁵ Hegaa gishshau, xeessan qabattuwaaw gixxiyoogaadan tumatettaa gixxidi, tiran wottiyo ola miishshadan xillotettaa maayidi, intte tohuwan caammaa wottiyoogaadan sarotettaa wonggeliyaa mishiraachchuwaaw yootanau giigidi, minni eqqite. ¹⁶ He ubbaappe aattidi, xalahe halaqai dafidi yeddiyo wonddafiyaa tama ubbaa toissanau, ammanuwaa ubba wode gondalledan oiqqite. ¹⁷ Ammanuwaa huuphiyan wottiyo birata qophedan wottite; qassi Geeshsha Ayyaanaa bisuwaa, Xoossaa qaalaa, oiqqite. ¹⁸ Xoossaa woossiiddinne a maaduwaa oichchiiddi, ubba wode Geeshsha Ayyaanan Xoossaa woossite. Hegaa gishshau, minnite; salettoppite; geeshshatu ubbaayyo Xoossaa ubba wode woossite.

¹⁹ Qassi taani yayyennan wonggeliyaa xuuraa yootanau, Xoossai ta doonaa dooyidi, tau haasayiyoobaa immanaadan, taukka Xoossaa woossite. ²⁰ Taani ha77i qashuwan de7ikkokka, ha wonggeliyaa gishshau taani kiitettidaagaa; taani abaa tau bessiyaagaadan yayyennan yootana mala, taayyo Xoossaa woossite.

Wursetta Sarotaa

²¹ SHin taani waana de7iyaakkonne ai oottiyaakko inttekka eranaadan, nu siiqo ishai, Godaa oosuwan ammanettida ashkkaarai Tikiqoosi, tabaa ubbaa intteyyo yootana. ²² Nuuni ubbai waani de7iyaakko intteyyo yootidi, inttena minttettana mala, taani a inttekkoo kiittaas.

²³ Xoossaa Aawaappenne Godaa Yesuus Kiristtoosappe sarotettainne siiqotettai ammanuwaara issippe ishanttu ubbaayyo gido; ²⁴ dochchenna siiquwan nu Godaa Yesuus Kiristtoosa siiqiya ubbatuura Xoossaa aaro kehatettai gido. Amin77i.

PHauloosi Piliphphisiyuusa Asaassi Xaafido Kiitaa

Gidduwaa Erissuwaa

PHauloosi Piliphphisiyuusa asaayyo xaafido kiitai xaafettidoogee, Maqedooniyaa giyo Roome biittan, Piliphphisiyuusa giyoosan de7iya woosa keettaassa. Ha woosa keettai PHauloosi Aurophphaa biittan koiro essido woosa keetta. Ha kiitai xaafettidoogee, hara ammaniya oosanchchati PHauloosa qofaa phalqqi phalqqidi waayissiyo wodiyaananne Piliphphisiyuusa woosa keettan denddida worddo timirttiyaa gaasuwan a wozanai daro azzanidonne qasho keettan i de7ido wodiyaana. Gido shin, PHauloosi Yesuus Kiristtoosa minttidi ammaniya asa gidido gishshau, ha kiitaa bollan dalggidi beettiyaagee ufaissaanne kumetta ammanettiyoogaa.

PHauloosi ha kiitaa xaafido koiro gaasoi a metuwaa wode a maaddanau Piliphphisiyuusa ammaniya asai imotaa ayyo kiittido gishshau, eta galatanaassa. A bollankka eta bollankka dumma dumma metoi gakkidabaa gidikkokka, eti xalana malanne mule ammanettidi de7ana mala, ha gaittida injjiyan eta minttettes. Ayyuwaanne otoruwaa diggirggidi, Yesuus Kiristtoosa ashkкетettan eti kumana mala, minttidi eta has-sayissiis. Yesuus Kiristtoosaara issippe gididoogan eti demido de7oi Xoossaa aaro kehatettaappe pulttidaagaanne eti ammanuwan ekkidoogaa gidiyooagaappe attin, Aihudatu wogata poliyoogan beettidaagaa gidennaagaa eta hassayis-sees. Yesuus Kiristtoosaara issuwaa gididi de7iyaageetu ubbaayyo Xoossai immiyo saruwaabaanne ufaissaabaa etassi xaafees.

Ha kiitai erettiyoogee ufaissaa, ammanettiyoogaa, issip-pettaanne Kiristinnaa ammanuwaaninne de7uwan min-nidi de7iyooogaa geeshshidi bessiyooogaana. Hegaa bollikka gujjidi, PHauloosi Piliphphisiyuusa woosa keettaa siiqiyo gita siiquwaa qonccissees.

Sarotaa

¹ Nuuni Yesuus Kiristtoosa ashkkarati PHauloosinne Ximootiyoosi, Kiristtoos Yesuusan de7iyaageetuyyo, Piliphphisiyuusa giyo kataman de7iya geeshsha ubbatuyyo, woosa keettaa kaalettiyaageetuyyoonne woosa keettaa cimatuyyo ha dabddaabbiiyaa xaafos.

² Nu Aawaa Xoossaappenne Godaa Yesuus Kiristtoosappe aaro kehatettainne sarotettai intteyyo gido.

PHauloosi Woossido Galata Woosaa

³ Taani inttena hassayiyo wode ubban ta Xoossaa galatais. ⁴⁻⁵ Intte koiro gallassaappe hanno gakkanaassi, wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootiyoogan tana maaddido gishshau, taani ubba wode intteyyo ubbaayyo ufaissan Xoossaa woossais. ⁶ Qassi intte giddon lo77o oosuwaa doommida Xoossai, Kiristtoos Yesuusi simmiyo gallassai gakkanaassi polanaagaa erais.

⁷ Taani intteyyo ubbaayyo hegaadan qoppanau bessees; aissi giikko, taani inttena ubba wode hassayais. Ha77i taani qashuwan de7iyooogan, wonggeliyau mootettiyoogaaninne wonggeliyaa mintta essiyoogan Xoossai taayyo qaadido qaadaa inttekka tanaara shaakki ekkideta. ⁸ Aissi giikko, taani inttena ubbata Kiristtoos Yesuusappe yiya siiquwan ai keenaa siiqiyaakko, Xoossai tau markka.

⁹⁻¹⁰ Qassi taani intteyyo Xoossaa woossiyoogee hagua; lo77obai aibakko dooranau intte danddayanaadaaninne, qassi intte siiqoi tumu eratettaaranne akeeka ubbaara issippe gujji gujji diccanaadan, Xoossaa woossais; yaatidi Kiristtoosi simmiyo gallassan intte suurene borettennaageeta gidana. ¹¹ Qassi intte de7oikka Xoossaa bonchchuwaayyoonne galataayyo Yesuus Kiristtoosa baggaara beettiya xillotettaa aifiyaa aifana.

PHauloosi Qashettidoogee Mishiraachchuwaa Qaalai Biitan Aakkanaagaa Diggibeenna

¹² Ta ishato, ha tana gakkidabai wonggelee aakkanaadan tumu maaddidoogaa intte erana mala koyais. ¹³ Taani Kiristtoosa gishshau qashettidoogaa, kawo keettaa naagiya ubbatinne hagan de7iya harati ubbati eroosona. ¹⁴ Qassi taani qashettidoogee nu ishanttuppe dariyaageeti Godan keehi ammanettidi, Xoossaa qaalaa yashshi bannan kaseegaappe xalidi yootanaadan maaddiis.

¹⁵ Tumaappe issooti issooti qanaatiyaa gishshaunne palamaa gishshau, Kiristtoosabaa yootoosona; shin harati lo77o amuwan yootoosona. ¹⁶ Hageeti Xoossai taayyo wonggeliyaa naagiyo oosuwaa immido gishshau, siiqidi qaalaa yootoosona. ¹⁷ SHin hinkkooti taani qashuwan de7ishin, ta bolli waaye ehaanabaa etau milatin, banttana siiqiyo gita amuwan Kiristtoosabaa yootoosonappe attin, wozanappe yootokkona.

¹⁸ Aikkonne baawa; milatissiyo yootonne gido woikko tumu yootonne gido, ai ogiyaaninne Kiristtoosabaa yootikko, taani hegan ufaittais. Sinttanaukka qassi taani ufaittana. ¹⁹ Aissi giikko, taani intte woosaaninne Yesuus Kiristtoosa Ayyaanaappe yiya maaduwana attanaagaa erais. ²⁰ Ta gita

amoinne Xoossaappe ekkana gaada taani ufaissan naagiyo naagoi aibee giikko, taani paxa de7inkka woi haiqqinkka yayyennan, kaseegaadan ha77ikka ta kumetta asatettan Kiristoosi bonchchettanaagaappe attin, taani harai atto is-sibankka yeellatennan attanaassa. ²¹ Aissi giikko, tau de7oi Kiristoosa; qassi haiqoikka tau go77a. ²² SHin taani paxa de7iyooogan daro go77iyaabaa oottanabaa gidikko, augaa dooranaakko tau erettenna. ²³ Taani ha naa77u yohotun tuggatais; ha de7uwaappe shaahettanaunne qassi Kiristoosaara issippe de7anau amottais; Kiristoosaara issippe de7iyoogee ubbaappe aadhhdida daro lo77obaa. ²⁴ SHin taani haiqqiyoogaappe intte gishshau paxa de7iyoogee intena daro koshshiyaabaa.

²⁵ Hagee tuma gidiyoogaa taani geeshshada erais; qassi amanuwan intte diccanaadaaninne ufaittanaadan, taani intenaara ubbaara paxa de7ana. ²⁶ Hegaa gishshau, taani intenaara naa77anttuwaa de7iyo wode, Kiristoos Yesuusaara intte de7iyo de7uwan, taban ceeqettiyoobai intteyyo darana.

²⁷ Gidikkokka, intte intte huuphen Kiristoosa wonggeliyaayyo bessiya de7uwaa de7ite; taani inttena baada be7in woikko be7ana xayin, intte issi qofan minnidi eqqidoogaanne, qassi wonggeliyaa ammanuwaayyo issi wozana gididi issippe baaxetiyoogaa siyana. ²⁸ Intte morkketuyyo aibinkka yayyoppite; hegee etayyo bashshaa malaata; shin Xoossai inttena xoonissiyo gishshau, intteyyo atotettaa malaata. ²⁹ Aissi giikko, Kiristoosayyo oottiyo qaadai inttena gakkidoogee intte a gishshau waayettiyo gishshassappe attin, intte a ammaniyoogaa xalaalaassa gidenna. ³⁰ Taani kase baaxetishin intte be7idoogaa mala baaxeenne qassi ha77ikka taani baaxetiyoogaa intte siyiyoogaa malai inttena gakkiiis.

2

Kiristoosi Bana Kaushshidoogaa Lemisuwaa

¹ Kiristoosan intte de7iyo de7oi inttena gastissii? A siqoi inttena minttettii? Geeshsha Ayyaanaara intteyyo is-sippetettai de7ii? Intte issoi issuwaayyo keheetiinne qaretteetii? ² Yaatikko, intte qofan, siiquwan, wozanaaninne qofaa poluwan issuwaa gididi, tana wurssi ufaissite. ³ Inttena siiqiyoogan woikko ceeqettanau koyiyo hada amuwan is-sibaanne oottoppote; shin issoi issuwaappe gitatais yaagidi qoppennan, issoi issuwaayyo intte huuphiyaa kaushshite. ⁴ Qassi issoi issuwaa go77iyaabaa koyanaappe attin, intte huuphe xalaalaa go77iyaabaa koyoppite.

⁵ Kiristtoos Yesuusan de7iya ha qofai qassi inttenankka de7anau bessees.

⁶ I ubba wode Xoossaa gididi de7iis; shin Xoossaa keeni wolqqan gidanau mali be7iyooгаа bessiyaabaadan qoodibeenna.

⁷ SHin i ba shenen ubbabaa aggi bayidi, ashkkara meretaa ekkii; qassi asa milatidi qonccii.

⁸ I bana kaushshii; haiquwau, ubba harai atto, masqqaliyaa bolla haiquwaukka azazetti.

⁹ Hegaa gishshau, Xoossai a keehi Xoqqu xoqqu ootti; qassi suntta ubbaappekka aadhdhiya xoqqa suntaa ayyo immii.

¹⁰ Hegaa gishshau, saluwaaninne sa7an sa7aappe garssan de7iya ubbai Yesuusa suntaa bonchchanau gulbbatana.

¹¹ Qassi asai ubbai Yesuus Kiristtoosa Goda yaagidi, Xoossaa Aawaa bonchchuwau markkattana.

Ha Sa7an De7iya Asaassi Poo7o Gidiyoogaa

¹² Hegaa gishshau, ta dabbotoo, taani inttenaara de7iyo wode ubban intte tau azazettidoogaadan, ha77i taani intte matan de7enna wodekka, intte kaseegaappe aattidi tau azazettanau bessees; yashshatettaaninne kokkorssan intte atotettaa polanau oottite. ¹³ Aissi giikko, Xoossai inttena bau eeno giissanaadaaninne qassi i qoppidobaa intte ootanaadan intte gidon ubba wode oottees.

¹⁴⁻¹⁵ Geellanne nagaranchcha asaa gidon borettenaageeta, ashkketanne Xoossaa naatudankka pokkoi bainnaageeta gidite; qassi zuuzummennan woikko iitabaa qoppennan ubbabaa oottite. He asaa gidonkka saluwan poo7iya xoolinttedan poo7iiddi, ¹⁶ de7uwaa wonggeliyaa mishiraachchuwaa etau yootite; he wode ta daafurainne ta oosoi mela xayibeennaagee erettiyo gishshau, Kiristtoosa gallassi taani inttenan gitatana.

¹⁷ Harai atto intte ammanoi Xoossaayyo yarshshiyi yarshshuwaa bolli ta suuttai ushshaa yarshshodan gukkikkokka, taani ufaittais; inttenaara ubbaara issippe ufaittais. ¹⁸ Hegaadan inttekka qassi ufaittanau bessees; tanaara issippe ufaittite.

Ximootiyoosinne Eppafiroditoosi Oottido Oosuwaa

¹⁹ SHin taani intte de7uwaabaa siyada ufaittanaadan, Ximootiyoosa inttekko eesuwan yeddanaagaa Godaa Yesuusan ammanettais. ²⁰ Aissi giikko, intte de7uwaabau wozanappe hirggiya a mala asi harai ooninne tau baawa. ²¹ Aissi giikko, harati ubbati bantta huuphebaa koyoosona; Yesuus Kiristtoosabaa koyokkona. ²² SHin na7i ba aawau oottiyoogaadan, Ximootiyoosi tanaara issippe gididi, wonggeliyaa oosuwaa

oottidoogan, ammanettiya asa gidiyooгаа erissidoogaa intte ereeta. ²³ Hegaa gishshau, taani yohoi haniyoobaa be7ada, sohuwaara a inttekkoyeddana gaada qoppais. ²⁴ Taani ta huuphen mata wodiyan inttekkoy baanaagaa Godan ammanettais.

²⁵ SHin taani ta ishaya Eppafiroditoosa, tanaara issippe ta bagga gididi oottidaagaa, olettidaagaanne, qassi tana maaddiyooaban intteyyo kiitettidi oottidaagaa inttekkoy kiitanau koshshiyooгаа qoppaas. ²⁶ Aissi giikko, i inttena ubbaa be7anau laamotees; qassi i sakettidoogaa intte siyido gishshau, ba wozanan daro metootees. ²⁷ I tumu sakettidi, haiqqiichchidi attiis; shin Xoossai au qarettiis; a xalaalaayyo gidennan azzanoi azzanuwaabolli gujettennaadan, taayyookka qarettiis.

²⁸ Simmi intte naa77anttuwaa a be7idi ufaittanaadan, taukka ta wozanaa azzanoi irxxanaadan, taani eesuwan a inttekkoy yeddana. ²⁹ Hegaa gishshau, Godan de7iya ishadan, kumetta ufaissan a morkkite; qassi a milatiya asa ubbaakka bonchchite. ³⁰ Aissi giikko, intte intte huuphen tana maaddana danddayenna maaduwaab maaddanau, Kiristtoosa oosuwaab gishshau, ba shemppuwaa shenehoo giidi, haiqqiichchidi attiis.

3

Tumu Xillotettaa

¹ Wurssettan, ta ishatooy, Godai intteyyo ufaissaa immo. Taani kase xaafidoogaa zaarettada xaafiyoogee tana waisenna; qassi he xaafiyoogee inttena naagana.

² Iitabaa oottiyaageetuppe, he kanatuppe, qaxxarai koshshees giya asatuppe naagettite. ³ Aissi giikko, nuuni Xoossaa Geeshsha Ayyaanau Xoossayyo goinniyo gishshaunne nu de7uwan Godaa Kiristtoos Yesuusan ufaittiyo gishshau, tumu qaxxaraa qaxxarettidaageeta; asatettaabolli oosettiyaaban ammanokko.

⁴ Qassi tau ta huuphenkka ta asatettan ammanettiyoobi de7ees. Ai asinne ba asatettan ammanettiyoobi bau de7ees giidi qoppikko, taani appe keehi aadhdhais. ⁵ Taani yelettoosappe saamintta giishin qaxxarettaas. Taani yeletan Israa7eela; Biniyaama zare; walahi bainna Aihuda asa. Aihuda higgiiyaa naagiyoogan gidikko, taani parisaawe; ⁶ Aihuda ammanuwau mishettiyoogaa gidikko, taani woosa keettaa waissaas; issi urai higgiiyau azazettidi xilliyooгаа baggaa gidikko, tanan boree beettibeenna.

⁷ SHin tana go77iya ubbabaa Kiristtoosa gishshau bayidabaadan qoodaas. ⁸⁻⁹ Tumakka, hegeetu xalaala

gidenna; taani ta Godaa Kiristtoos Yesuusa eriyoogee ubbabaappe keehi aadhdhiyo gishshau, ubbabaa tana mulekka go77ennabaadan qoodaas; taani a gishshau ubbabaa yegga bayaas. Kiristtoosa demmanaunne aara de7anau ubbabaa wora olidobaadan qoodais; taani higgiaaayyo azazettada demmiyo ta huuphe xillotetti taayyo baawa. Kiristtoosa ammanin, Xoossai immiyo xillotettai, ammanuwan Xoossaa matappe yiya xillotettai tau ha77i de7ees. ¹⁰⁻¹¹ Taani Kiristtoosanne haiquwaappe i denddido wolqqaa eranau koyais; yaatada taani ta huuphen haiquwaappe denddana yaagiyoogan, a waayiyaa aara waayettanaunne a haiquwan a milatanau amottais.

Gakkiyoosaa Gakkanau Woxxiyoogaa

¹² Taani ha77i demmarggaas woikko tanan bali baawa giikke. SHin Kiristtoos Yesuusi tana baayyo oottido waituwaa demmana gaada eesotais. ¹³ Ta ishato, taani heгаа demmarggaas gaada qoppikke; shin taani issibaa oottais; taappe guyyeera de7iyaagaa doga aggada, sinttan de7iyaagaa oiqqanau warettais. ¹⁴ Xoossai Kiristtoos Yesuusa baggaara bolla de7uwau xeesiyo waituwaa ekkana, ta gakkanasaa horddofais.

¹⁵ Simmi nuuni Ayyaanan gasttida ubbati haggaa qopanau bessees; qassi intteppe amaridaageetuyyo aibiininne dumma qofai de7ikko, heгааakka Xoossai intteyyo qoncissana. ¹⁶ Gidikkokka, nuuni hanno gakkanaassi de7ido maaraadan, ane sinttau boos.

¹⁷ Ta ishato, taani haniyoogaadan hanite. Nuuni intteyyo leemiso gidida; hegaadan inttekka nuuni intteyyo leemiso gidido maaraa kaalliyaageeta akeekite. ¹⁸ Aissi giikko, taani heгаа intteyyo kase darotoo yootaas; qassi ha77i naa77anttuwaakka afuxxaidda intteyyo yootais; Kiristtoosa masqqaliyaassi morkke gidada daro asati de7oosona. ¹⁹ Eta wurssettai bashsha; eta uloi etayyo Xoossa; yeellatanau bessiyooaban eti otorettoosona; qassi ha sa7aabaa xalaalaa qoppoosona. ²⁰ Aissi giikko, nu biittai saluwaana; nuuni qassi saluwaappe yaana nuna ashshiya Godaa Yesuus Kiristtoosa naagoos. ²¹ Kiristtoosi ubbabaa baappe garssan wottanau danddayiya ba wolqqan, nu daafuranchcha asatettaa laam-midi, ba bonchcho asatettaa milatissidi oottana.

4

Wurssetta Zoriyaa

¹ Ta ishato, taani siiqiyoogeetoo, laamotiyoogetoo, tana ufaissiyaageetoo, tana gitaiyaageetoo, ta dabbotoo, simmi Godan intte minni eqqanau bessees.

² Ewodeenne Sinxxiikee, intte naa77aikka issi qofan michchidan, Godan de7anaadan, taani inttena zorais. ³ Qassi tanaara oottiya ammanettidaagoo, neeni ha maccaasata maaddanaadan, taani nena woossais; aissi giikko, eti tanaaranne eta sunttai Xoossaa de7o maxaafan xaafettido Qaleminxxoosaara qassi tanaara issippe oottiya haratu ubbaara wonggeliyaa ubbasaa gattanau daafuridosona.

⁴ Godaara intte de7iyo de7uwan ubba wode ufaittite; taani haggaa gujjadakka gais; ufaittite.

⁵ Asai ubbai intte ashkкетettaa ero; Godai matan yaana. ⁶ Xoossaa intte woossiyo woosa ubban a keehi galatiiddi, inttena koshshiyaabaa ubbau woossiteppe attin, issibaukka hirggoppite. ⁷ Qassi asa eratettaa ubbaappe aadhdhiya Xoossaa sarotettai intte wozanaanne intte qofaa Godaa Yesuus Kiristoosa baggaara naagana.

⁸ Wurssettan, ta ishato, intte wozanan lo77obaanne galatissiyaabaa qoppite; tuma gidiyaabaa ubbaa, bonchchissiyaabaa ubbaa, mooro gidennabaa ubbaa, geeshshabaa ubbaa, siiqobaa ubbaa, lo77o haasaya gidiyaabaa ubbaa qoppite. ⁹ Intte taappe tamaaridoogaa, ekkidoogaa, siyidoogaanne be7idoogaa ubbaa oottite; qassi nuuyyo sarotettaa immiya Xoossai inttenaara issippe gidana.

Baayyo Kiiттida Imotaayyo PHauloosi Galatidoogaa

¹⁰ SHin daro wodiyaappe guyyiyan, ha77i intte tabaa naa77anttuwaa qoppanau doommido gishshau, taani Godan keehi ufaittais; taayyo qoppanau intteyyo injjetennan ixxi-doogaappe attin, tau qofaa qoppeeta. ¹¹ Taani haggaa tana metido gishshau giikke; aissi giikko, tau de7iyaabai taayyo gidana giyoogaa taani tamaaraas. ¹² Taani metootidi de7iyoobi aibakko erais; qassi duretidi de7iyoobikka aibakko erais; awan gidinkka aude gidinkka, taani kaluwaanne namisaa qassi pacaanne palahaa tamaaraas. ¹³ Kiristoosi tau immido wolqqan, ubbabaa oottanau taani danddayais.

¹⁴ Gidikkokka, intte ta metuwaa tanaara metootidi daro loittideta; ¹⁵ Piliphphisiyuusa asau, wonggeliyaa mishiraachoi koiro intte giddon odettiis; shin taani maqidooniyaappe kiyido wode, tana intte woosa keettappe attin, harai maaddibeennaagaa intte intte huuphen ereeta; qassi immiy-oobankka ekkiyooobankka intteppe attin, harai tana maaddibeenna. ¹⁶ Aissi giikko, tana metoi oiqqido wode, harai atto taani Tasalongqgen de7ishinkka tana zaari zaaridi maaddideta. ¹⁷ Taani inttebaa bolli harabai gujettanaagaa koyiyooogaappe attin, woito xalaalaa ekkanau koyikke.

¹⁸ SHin taani intte immidoogaa ubbaa ekkaas; qassi tau palahidi gidiyaagee de7ees. Intte kiittido ubbabaa Ep-pafiroditoosappe ekkaas; koshshiya ubbai tau de7ees. Intte tau kiittido imoi Xoossaayyo sawuwaa tonggu giyaanne i dosiyo, a ufaissiya yarshsho mala. ¹⁹ Qassi ta Xoossai ba bonchcho duretettaa daruwan Kiristtoos Yesuusa baggaara inttena koshshiyaabaa ubbaa intteyyo immana. ²⁰ Nu Xoos-saayyoonne nu Aawaayyo merinaappe merinaa gakkanaassi bonchchoi gido. Amin77i.

Wurssetta Sarotaa

²¹ Kiristtoos Yesuusabaa gidiya geeshsha ubbata saro giite. Tanaara hagan de7iya ishantti inttena saro goosona. ²² Hagan de7iya geeshsha ubbati, ubbaappekka aattidi Kawuwaa Qeesaara keettan de7iyaageeti inttena saro goosona.

²³ Nu Godaa Yesuus Kiristtoosa aaro kehatettai inttenaara gido.

PHauloosi Qolasiyaasa Asaassi Xaafido Kiitaa

Gidduwaa Erissuwaa

PHauloosi Qollasiyaasa asaassi xaafido kiitai xaafetti-doogee Qeeri Iisiyan, Efisoonappe arshsho baggaara beet-tiya Qollasiyaasan de7iya woosa keettaassa. Ha woosa keettaa essidai PHauloosa gidana xayikkokka, Roome biit-tan, Iisiyaa waanna katama gidiya Efisooneppe etassi oot-tiya asata kiittiyai a gidiyo gishshau, Qollasiyaasayyookka aawatiyo hanotai ayyo de7ees. Qollasiyaasa woosa keet-tan, “Xoossaa eranaunne kumetta atotettaa demmanau, asi ubbi ayyaana wolqqatussinne maatai de7iyoogetussi goin-nanau koshshees” yaagiya worddo asttamaareti de7iyoo-gaa PHauloosi siyiis. Ha asttamaareti harabaa qassi, “Asai ub-baikka qaxxaraa milatiya wogatussi haarettanaunne qumaa wogaanne hara wogata ubbaa naaganau koshshees” yaa-goosona.

PHauloosi ha kiitaa xaafidoogee tumanchcha gidiya Kiristinnaa kiitaa odiiyoogan, eta worddo timirttiyaa phalqqanaassa. I zaarido zaarotuppe waannatiyaagee “Yesuus Kiristoosi kumetta atotettaa immanau danddayees; ha hara ammanotinne oosoti appe haassanau danddayoosona” yaagiyaagaa. Xoossai Kiristoosa baggaara ha sa7aa medhdhiis. Qassi a baggaara zaaridi a baakko ehaana. Ha sa7aassi Kiristoosaara maayettiyoogaa xalaalan atotettaa hidootai de7ees. Hagua maaran PHauloosi ha gita timirttee ammaniya asa de7uwan waanidi oosuwan pe7anau danddayiyaakko yootees.

Ha kiitaa PHauloosappe ekkidi, Qollasiyaasa gattanau bi-ida Tiikiiqoosaara issippe de7iyai Anaasimoosa gidiyoogaa be7iyoo-gee go77iyaabaa. Waanidi giikko, PHauloosi ha Anaasimoosa geetettiya ba oosanchchaabaa denttidi, Pilm-moonassi hara kiitaa xaafiis.

¹ Taani PHauloosi, Xoossaa sheniyani Kiristoosi Yesuusi kiittidoogaa gididaageenne nu ishai Ximootiyoosi,
² Qolasiyaasa giyo kataman de7iya geeshshatuyyo, Kiristoosan ammanettida ishanttuyyo ha dabddaabbiyaa xaafos.

PHauloosi Woossido Galata Woosaa

Xoossaa nu Aawaappenne Godaa Yesuus Kiristoosappe, aaro kehatettainne sarotettai intteyyo gido.

³ Nuuni intteyyo Xoossaa woossiyo wode, Xoossaa nu Godaa Yesuus Kiristoosa Aawaa, ubba wode

galatoos. ⁴ Aissi giikko, nuuni Kiristtoos Yesuusa intte ammaniyoogaanne geeshshata ubbaa siiqiyoogaa siyida. ⁵ Tumu kiitai wonggelee koiro inttekkko yiido wode, Xoossai sinttappe immana giidoogaa siyideta. Simmi intte ammanoinne siiqoi saluwan giigidi naagiya, Xoossai sinttappe immana giidoogan doomettiis. ⁶ He wonggelee inttekkko gakkiiis; gakkidi, intte a siyoosappenne Xoossaa aaro kehatettaa tumatettan eroosappe doommidi, intte gidдон de7iyoogaadankka, biitta ubban anjuuwaa eheesinne ubbasaa aakkees.

⁷ Intte heгаа nunaara issippe ashkkara gidida siiqo Ep-paafirappe tamarideta; i nu gishshaa Kiristtoosayyo amanettidi oottiyaagee, ⁸ Xoossaa Ayyaanан harata intte siiqiyoogaa nuuyyo yootiis.

⁹ Hegaа gishshau, nuuni qassi heгаа siyido gallassaasappe doommidi, Xoossai intteyyo ba sheniyaа eriyо eratettaa, Xoossaa Ayyaanai immiyo aadhdhida eratettaaranne akeekaara issippe kunttidi immanaadan, ubba wode balennan Xoossaa woossoos. ¹⁰ Hegaappe guyyiyan, Godai koyiyoogaadan intte de7anaunne, ubba wode a ufaissiyaabaa oot-tanau danddayana; intte oottiyo lo77o ooso ubban intte de7oi go77aara de7iyaagaa gidana; qassi Xoossaa eriyooган intte diccana.

¹¹ Intte ubbaban ufaissan genccanaadaaninne danddayanaadan, Xoossai ba bonchchuwaa gitaadan immiyo wolqqa ubban minnite. ¹² Qassi geeshshatuyyo giigida poo7o kawotettaa laattanau, nuna danddayissida Aawaa galatite. ¹³ I nuna xumaa wolqqaappe ashshidi, ba siiqiyo Na7aa kawotettaakko pinttiis. ¹⁴ Qassi i ba Na7an nuna wozidi, nu nagaraa atto giis.

Kiristtoosa Xoossatettaanne A Oosuwaa

¹⁵ Kiristtoosi beettenna Xoossaa leemiso; i merettidabaa ubbaappe aadhdhiya baira Na7a. ¹⁶ Aissi giikko, ubbabaikka aani merettiis; beettiyaageeti, beettennaageeti, ayyaanatuppe beettiya wolqqainne godatetta, halaqatettainne maatai, saluwaaninne sa7an de7iya ubbabaikka aaninne ayyo merettiis. ¹⁷ I ubbabaappe kase de7iis; ubbabaikka aani ba sohuwaa sohuwaa oiqqidi de7ees. ¹⁸ I ba bollau, woosa keettau huuphe; i ubbaappe bolla gidana mala, kasetidi haiquwaappe denddida baira Na7a gididi.

¹⁹ Aissi giikko, Xoossai koyidoogaadan, aani Xoossatetta mereta kumetta de7ees. ²⁰ Yaatin Xoossai Kiristtoosa bag-gaara ubbabaa banaara sigettanau yohuwaa qachchiis; ba Na7ai masqqaliyaa bollan gussido suuttan saluwaaninne sa7an de7iya ubbabaa banaara sigettiis.

²¹ Hagaappe kase, intte iitabaa oottido gishshaunne goppido gishshau, Xoossaappe shaahettidi, aara morkkettideta. ²² SHin Xoossai ha77i inttena pokkoinne boree bainnaageetanne qassi geeshshata oottidi, ba sintti shiishshanau, ba Na7aa haiqqidaagaa asatettan banaara inttena sigettiis. ²³ Hegee intte tumu ammanuwan minni eqqidi, wonggeliyaa mishiraachchuwaa siyidi, sinttappe ekkana giidoogaappe qaaxxennan minnidi de7ikko hanana; he wonggeliyaa mishiraachchoi sa7an de7iya mereta ubbaa matan odettiis. Taani PHauloosikka wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootiyaagaa gidaas.

PHauloosi Yesuusi Kiittidoogaa Gididi Oottido Oosuwaa

²⁴ Taani intteyyo waayettido gishshau, ha77i ufaittais; Kiristoosi ba bollaayyo, heгаа giyoogee woosa keettaayyo, waayettishin paccidaagaa taani ta bollaа sahuwan kunttais. ²⁵ Xoossai tana intte gishshau, woosa keettaa Ayyaanan kaalettiyaagaa oottido gishshau, a qaalaa polada yootana mala, taani woosa keettau ashkkara gidaas. ²⁶ Ha qaalai hagaappe kase bagga ubban, asa ubbau eretennan geemidi de7ees; shin ba geeshshatuyyo Xoossai ha77i qonccisiis. ²⁷ Xoossai Aihuda gidenna asaayyo wottido ha asaayyo qonccibeenna bonchchonne dure yohoi aibakko geeshshata erissanau koyiis; ha asaayyo qonccibeennaagee aibee giikko, Kiristoosi inttenan de7iyooogaa; heгаа giyoogee Xoossaa bonchchuwaa aara intte ekkanaagaa.

²⁸ Hegaa gishshau, nuuni asa ubbau Kiristtoosabaa yootoos; asa ubbaa Kiristtoosan kumetta asa oottidi, Xoossaakko shiishshana mala, nuuyyo aadhdhida eratetta ubban inttena ye77e goosinne tamarissoos. ²⁹ Taani hагаа polanau, tanan oottiya Kiristtoosi taayyo immiyo wolqqan baaxetaisinne daafurais.

2

¹ Taani intteyyo, Lodooyiyaa giyo kataman de7iya asaayyoonne tana be7ibeenna asa ubbaayyo ai keenaa baaxetidaakkonne intte erana mala koyais. ² Eta wozanai minnana mala, siiquwan issippe gididi, tumu akeekan beetiya duretettaa ubbaa eti ekkana malanne qassi eti Xoossai asaayyo qonccissibeennaagaa, Kiristtoosa a huuphen erana mala, taani daafurais. ³ Geeman Xoossai minjjido erainne aadhdhida eratettai ubbai aani de7ees.

⁴ Ooninne inttena cimo qaalan balettenna mala, taani inttena hassayissais. ⁵ Aissi giikko, taani intte matappe haakkada de7ikkokka, ayyaanan inttenaara de7ais; intte

de7iyo maaraanne Kiristtoosa intte minnidi ammaniyoogaa be7ada ufaittais.

Kiristtoosan Beettiya Kumetta De7uwaa

⁶ Simmi intte Godaa Kiristtoos Yesuusa ekkidoogaadan, aani de7ite. ⁷ Aani xaphuwaa yeddidi diccite; intte taaaridoogaadan ammanuwan minnite; Xoossaa ubba wode galatite.

⁸ Kiristtoosappe gidenna timirttiyan, ha sa7aa haariya ayyaanatu timirttiyaaninne, asappe yiida eratettan, qassi mela cimuwana inttena ooninne omooddenna mala naagetite. ⁹ Aissi giikko, Kiristtoosa bollan Xoossatetta mereta kumettai de7ees. ¹⁰ Qassi halaqatettaayyoonne godatettaayyo ubbaayyo huuphe gidiya Kiristtoosappe kumetta de7uwaa demmideta.

¹¹ Intte Kiristtoosaara issi asa mala gididi, asa qaxxara mala gidennan, intte iita hanotettaa diggiyo qaxxaraa, Kiristtoosan qaxxarettideta. ¹² Intte xammaqettido wode, Kiristtoosaara moogettidi, Kiristtoosa haiquwaappe denttida Xoossaa wolqqaa ammanido gishshau, xinqqatiyan Kiristtoosaara issippe dendideta.

¹³ Intte intte naaquwaaninne intte asatettaa qaxxarettennan aggidooan haiqqidi de7iyo wode, Xoossai intte naaquwaa atto giidi, Kiristtoosaara inttena paxa wottiis. ¹⁴ Nuna ixxiya, acuwaa paramaa a maachchaara issippe Xoossai daakkiis; daakkidi, masqqaliyaa bollan xishidi, ogiyaappe diggiis. ¹⁵ Kiristtoosi he masqqaliyan halaqatupenne godatuppe wolqqaa wotti ekkidi, eta omooddidoogaa asa ubbaa qoncciyana yuushshi bessiiis.

¹⁶ Hegaa gishshau, meettan woi ushshan, baala gallassaa woi aginai xeeriyoo wodiya bonchchiyoogan, woi Sambbataa bonchchiyoogan, ooninne intte bolli pirddoppo. ¹⁷ Hageeti sinttappe yaana yohotu eesho; shin bollai Kiristtoosaagaa. ¹⁸ Wordduwaa ashkke milatanaunne kiitanchchaayyo goinnanau koyiyaagee, be7ibeennaagaa ajjuutan be7aas giidi otorettiyaagee, asatetta qofan coo ayyiyaagee, ooninne intte bolli pirddoppo. ¹⁹ Hegaa mala asi huuphe gidiya Kiristtoosa mintti oiqqidoogaa lefissees. Bolla ubbai he huuphiyaappe wolqqaa demmidi, bollan de7iya kuriyaaranne shayaara issippe ohettidi, Xoossai dichchiyo dishuwaadan diccees.

Haiquwan Paxankka Kiristtoosaara De7iyoogaa

²⁰⁻²¹ Intte ha sa7aa haariya ayyaanatuppe haakkidi, Kiristtoosaara haiqqideta; yaatin, aissi ha sa7aa wogan de7iya asadan de7eetii? “Oiqqoppa; baara be7oppa; bochchoppa” yaagiya higgetuyyo aissi azazetteetii?

22 Ha ubbabaikka asi medhdhido higgenne timirtte gidiyo gishshau, polettoogaappe guyyiyan xayana. ²³ Eti kiitanchchaayyo goinniyoogaaninne wordduwaa ashkke milatiyoogan qassi bantta asatettaa gilqqissiyoogan aadhdhida eranchcha milatoosona; shin shaaramuxanau koyiyoogaa diggiyoogee hegan ainne go77enna.

3

¹ Simmi intte Kiristtoosaara haiquwaappe denddidobaa gidikko, Xoossaappe ushachcha baggaara uttida Kiristtoosi de7iyoosan saluwan de7iyaagaa mintti koyite. ² Saluwan de7iyaagaa intte qoppanaappe attin, sa7an de7iyaagaa qoppoppite. ³ Aissi giikko, intte haiqqideta; qassi intte de7oi Xoossan Kiristtoosaara geemmiis. ⁴ Intteyyo de7o gidida Kiristtoosi qoncciyi wode, he wode inttekka aara bonchchuwan qonccana.

Gal77anne Ooratta De7uwaa

⁵ Hegaa gishshau, inttenan de7iya ha sa7aa amota worite; hegeetikka shaaramuxiyoogaa, tunatettaa, shaaramuxanau koyiyoogaa, iita amuwaa, miishsha amottiyoogaa. Miishsha amottiyoogee eeqau goinniyoogaappe dummatenna. ⁶ Hageetu gaasuwan, Xoossai azazettenna asata hanqqet-tana. ⁷ Kase intte ha iita qofatun de7iyo wode etan haaret-tideta.

⁸ SHin ha77i intte qassi hanqquwaa, yiilluwaa, ixuwaa, intte doonaappe kiyiya cashshaanne yeellayiya haasayaa hageeta ubbaa intteppe xaissite. ⁹ Issoi issuwau worddotoppite; aissi giikko, ceega meretaa a oosuwaara intteppe xaissirggidi, ¹⁰ Xoossai, a medhdhidaagee, bana milatissanaunne baayyo de7iya eratetta ubbaa immanau, ubba wode ooraxissiyo ooratta meretaa maayideta. ¹¹ Ha ooratta meretan, Giriike asa woi Aihuda asa, qaxxarettidaagaa woi qaxxarettibeennaagaa, ammanoi bainnaageetanne ainne tamaribeennaagaa, aille woi goqa giidi shaakkiyoobi baawa; Kiristtoosi ubbabaa; i ubbankka de7ees.

¹² Hegaa gishshau, Xoossai dooridoogeetudan, geeshshanne siiqidoogeeta gididi, maarotettaa, qaretaa, kehatettaa, intte huuphiyaa kaushshiyoo-gaa, ashkкетettaanne danddayaa maayite. ¹³ Issoi issuwaabaa danddayite; ooninne ba laggiyaa bolli hanqqettidobai de7ikko, issoi issuwau atto yaago. Kiristtoosi intteyyo atto giidoogaadan, inttekka atto giite. ¹⁴ Hegaa ubbaa bolli, ubbabaa issippe shiishshi qachchiya siiquwaa maayite. ¹⁵ Kiristtoosi immiyo sarotettai inttena haaro; aissi giikko,

Xoossai inttena issi asa oottidi, he sarotettau xeesiis. Xoossaa galatite.

¹⁶ Kiristtoosa qaalai intte wozanan kumidi de7o; intteyyo de7iya aadhhdida eratetta ubban issoi issuwaa tamarissitenne zorite; intte wozanan Xoossaa galatiiddi, xalotiyaanne mazamuriyaa, Xoossaa sunntaa xoqqu oottiya yettaa yexxite. ¹⁷ Intte ai haasayiyaabaa woi ai oottiyaabaa gidikkokka, Aawaa Xoossaa Yesuusa baggaara galatiiddi, oottiyoobaa ubbaa Godaa Yesuusa sunntan oottite.

So Asaa Giddon Ammaniya Asi Aggennan Oottanau Bessiya Oosota

¹⁸ Maccaasatoo, ammaniya asau bessiyaagaadan, intte azinatuyyo haarettite.

¹⁹ Attumaasatoo, intte maccaasaa siiqite; etaara woppu giidi de7ite.

²⁰ Naatoo, inttena yelidaageetuyyo ubban azazettite. Aissi giikko, intte etau azazettiyoogee Xoossaa daro ufaisses.

²¹ Aawatoo, intte naati wozanaa bayenna mala, eta yiilloyoppite.

²² Ailletoo, sa7an intteyyo goda gidiyaageetuyyo ubban azazettite; Godau yayyidi, suure wozanan oottiteppe attin, asa ufaissanaunne asi be7o giyoogan azazettiyaageeta gidoppite. ²³ Intte oottiyo ooso ubbaa asau gidennan Godau oottiyoogaadan, wozanappe oottite. ²⁴ Godaa Kiristtoosayyo intte oottiyo gishshau, i baageetuyyo immanau giigissi wotidoogaa intte laattanaagaa akeekite. ²⁵ Balabaa oottida urai ooninne, ba oottido balaadan woiuwaa ekkana; aissi giikko, Xoossai pirddiiddi, oonanne maaddenna.

4

¹ Godatoo, intteyyookka saluwan Godai de7iyoojaa eridi, intte ailletuyyo xillotettaanne suurettan koshshiyaabaa oottite.

Zoriyaa

² Xoossaa aggennan woossite; qassi woossiiddi azallennan, a galatiiddi woossite. ³ Qassi intte woossiyo wode ubban, kaseesappe asayyo qonccibeennabaa, Kiristtoosabaa nuuni yootana mala, Xoossai nuuyyo injjeyanaadan, nuuyyookka Xoossaa woossite; aissi giikko, ha77i taani qasho keettan de7iyoojee hegaassa. ⁴ Qassikka taani bessiyaagaa keenaa qonccissada ha yohuwaa yootana mala, taayyo Xoossaa woossite.

⁵ Intteyyo de7iya wodiya go77i bainnasan xaissennan, ammanennaageetu matan hayyottidi de7ite. ⁶ Intte asa ubbau waati zaaranau bessiyaakko erana mala, intte haasayai

ubba wode, siyanau kehiyaagaanne ufaissiyaagaa gidanau bessees.

Wurssetta Sarotaa

⁷ Nu siiqo ishai Tikiqoosi, tanaara issippe Godaa oosuwan ashkkara gidida ammanettiya oosanchchai, ta de7uwaabaa inttena erissana. ⁸ Taani a inttekko kiittiyoogee, nuuni waani de7iyaakko intteyyo i yootidi, inttena minttettana gishshassa. ⁹ Anaasimoosi, ammanettiya siiqo ishai, intte biittaagee, aara issippe inttekko bees; eti hagan haniya ubabaa inttena erissana.

¹⁰ Tanaara qashuwan de7iya Arisxxirokoosinne Barnaabaasayyo ishaa na7ai Marqqoosi inttena saro de7eetii goosona; taani inttena kase azazidoogaadan, Marqqoosi inttekko biikko, wozanappe a mukkite. ¹¹ Yosxxoosa giyo Yesuusikka inttena saro saro gees; Aihuda asatuppe tanaara Xoossaa kawotettaayyo oottiyai, ha heezzu asatuppe harai baawa; hageeti tana daro maaddidosona.

¹² Eppaafiri, intte biittaagee, Kiristtoos Yesuusa ashkkarai, inttena saro saro gees. I intte Xoossan minnidi eqqanaadaaninne Xoossai koyiyoochai ubbai aibakko eridi, poli ammananaadan, ubba wode Xoossaa mintti woossees. ¹³ Aissi giikko, i intteyyo, Lodoociyaa asaayyoonne Hirapoliisa giyo katamaa asaayyo daro daafuriyoogaa taani markkattais.

¹⁴ Nu siiqo dottoree Luqaasinne Deemaasi inttena saro de7eetii yaagoosona. ¹⁵ Lodoociyan de7iya nu ishanttuuyyoonne Nimppiyyo qassi i keettan shiiqiya asaayyo nu sarotaa yootite.

¹⁶ Ha dabddaabbiiyaa intte nabbabidoogaappe guyyiyan, Lodoociyaa woosa keettanka nabbabissite; intteikka Lodoociyaa woosa keettaikka intteyyo yeddiyo dabddaabbiiyaa nabbabite. ¹⁷ Qassi Arkkipoosayyo, “Godai neeyyo immido oosuwa polanaagaa dogoppa” yaagidi yootite.

¹⁸ Taani PHauloosi, ta kushiyan saro gaada xaafidoogaa haggaa be7ite; taani qashuwan de7iyooogaa dogoppite.

Xoossaa aaro kehatetta inttenaara gido.

PHauloosi Tasalonqqe Asaassi Xaafido Koiro Kiitaa

Gidduwaa Erissuwaa

Tasalonqqee Maqadooniyaa geetettiya Rooma biittaayyo waanna katama. PHauloosi Tasalonqqen woosa keettaa essidoogee Pilphphisiyuusa yeddidi kiyidoogaappe guyyiyaana. Gidoshin, Aihudatu ammanuwaa ekkana shiiqi eqqida Aihuda gidenna asati PHauloosi tamarissiyo, kiristinnaa timirttiyan gooshettido gishshau, Aihudati PHauloosa qanaati, phalqqettaa denttidosona. Hegaa gishshau PHauloosi Tasalonqqe yeddidi, wolqqan Beeriyaa biis. Takkiiddi i Tasalonqqe gakkido wode, matan a maaddiya Ximootiyoosi Tasalonqqe woosa keettan de7iya hanotaa ayyo istti naa77an xaafiis.

PHauloosi koiro kiitaa Tasalonqqe asaassi xaafidoogee, ammaniya asaa wolqqaa kunttanaassanne minttettanaassa. I eta ammanuwaabanne eta siiquwaabaa lo77o oduwaa siyiis. Hegaa gishshau, eta galatees. Kase i eta gid-don de7ido wode, waanida de7uwaa de7idaakko eta has-sayissee. Hegaappe oishata zaarees. He oishatuppekka amaridaageeti: “Kiristtoosi ha sa7aa simmanaappe kasetidi haiqqida ammaniya asi, Kiristtoosa simoi immiyo merinaa de7uwaa ekkana danddayii? Kiristtoosi simmidi yaanai audee?” yaagiyaageeta. PHauloosikka he gaittida kayyiyan etau odiiddi, “Kiristtoosi naa77anttoo yaanaagaa ufaissan naagiiddi i yaana gakkanaashin woppu giidi intte oosuwaa oottite” yaagidi zorees.

¹ Nuuni PHauloosi, Sillaasinne Ximootiyoosi Tasalonqqe woosa keettan de7iya asaayyo ha dabddaabbiiyaa xaafos; he woosa keettai Xoossaa nu Aawaabanne Godaa Yesuus Kiristtoosabaa.

Tasalonqqe Asaa De7uwaanne Ammanuwaa

Xoossaa nu Aawaappenne Godaa Yesuus Kiristtoosappe, aaro kehatettainne sarotettai intteyyo gido.

² Nuuni Xoossaa woossiyo wode inttena hassayidi, intteyyo ubbaayyo ubba wode Xoossaa galatoos. ³ Nuuni nu Xoossaa, nu Aawaa sinttan ammanuwan intte oottido oosuwaanne, siiquwan intte daafurido daafuraa, qassi Xoossai intteyyo nu Godaa Yesuus Kiristtoosa baggaara immana giidoogaa ekkana gencciyoo genccaa ubba wode hassayyoos.

⁴ Nu ishatao, Xoossai inttena siiqiyoogaanne inttena babaa oottanau dooridoogaa nuuni eroos. ⁵ Aissi giikko, nuuni wonggeliyaa wolqqan, Geeshsha Ayyaanaaninne he wonggelee tuma gididoogaa wurssi ammaniyoogan intteyyo ehiidoogaappe attin, doona xalaalan ehbookko. Nuuni inttenaara de7iyo wode, intte gishshau waani de7idaakko, intte ereeta. ⁶ Qassi intte daro waayettikkokka, Geeshsha Ayyaanai immido ufaissaara kiitaa ekkideta; nunanne Godaa milatideta. ⁷ Hegaa gishshau, Maqidooniyyaa giyo biittaaninne Akaaiyyaa giyo biittan de7iya ammaniya ubbatuuyo leemiso gidideta. ⁸ Aissi giikko, Godaa qalalai intteppe kiyidi, Maqidooniyaaninne Akaaiyyaa xalaalan siyetteibeenaa; shin Xoossaa intte ammaniyoogee ubbasan siyettiis. Simmi nuuni haasayanau koshshiyaabi aibinne baawa. ⁹ Aissi giikko, nuuni intteikko biido wode, intte nuna waati mokiidaakkonne qassi intte intte eeqaa aggidi, worddotenna de7o Xoossaayyo oottanau waani simmidaakko, eti bantta huuphen haasayoosona. ¹⁰ Qassi Xoossaa Na7ai Yesuusi, Xoossai haiquwaappe denttidoogee, nuna sinttappe yaana Xoossaa hanquwaappe ashshiyaagee saluwaappe yaanaagaa intte naagiyoogaa eti haasayoosona.

2

PHauloosi Yesuusi Kiittido Asa Gididi Tasalonqgen Oottido Oosuwaa

¹ Ta ishatao, nuuni intteikko biidoogee mela gidennaagaa intte intte huuphen ereeta. ² SHin nuuni intteikko yaanaappe kase Piliphphisiyuusa giyo kataman waayettidoogaanne cayettidoogaa intte ereeta; daro phalqqetta de7ikkokka, intteyyo a wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootana mala, Xoossai nuuyyo minotettaa immiis. ³ Nuuni inttena woossiyogee balan woi tunatettan woi geniyana gidenna.

⁴ SHin Xoossai wonggeliyaa hadaraa ekkana nuuni ammanettiyaageeta gidin, nuuyyo he hadaraa immiis; he immidoogaadanka nuuni haasayoos. Qassi nuuni nu wozanaa xomoosiya Xoossaa ufaissiyaagaadan haasayoosippe attin, asa ufaissiyaagaadan haasayokko. ⁵ Nuuni intteikko cimo haasayaara yibeenaa, woikko nuuni uuzettiyoogaa genttiya haasayaa haasayibeenaa intte loitti ereeta; Xoossaikka nuuyyo markka. ⁶ Nuuni Kiristoosi kiittidoogeeta gidiiddi, intteppe bonchcho ekkana danddayikkokka, ooppenne intteppe gidin woi haratuppekka gidin, bonchcho koyibookko. ⁷ SHin nuuni aayiyaa ba naata dichchiyoogaadan, intte giddon ashkke gidida. ⁸ Inttena siiqido gishshau, Xoossaa

wonggeliyaa intteyyo immanaagaa xalaala gidennan, nu de7uwaakka intteyyo immanau giigi uttida; aissi giikko, intte nuuyyo daro al77o. ⁹ Ta ishato, nu oosuwaanne nu daafuraa intte akeekeeta; intteyyo Xoossaa wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootiiddi, inttena ainne waayissenna mala, qamminne gallassi nuuni oottida.

¹⁰ Nu de7oi intte matan, ammaniyaageetu matan, geeshsha, xillonne borettennaagaa gidiyoo gau intte markka; qassi Xoossaikka markka. ¹¹ Nuuni intteyyo huuphiyan huuphiyan aawai ba naatuyyo haniyoogaadan hanidoogaa ereeta. ¹² Nuuni inttena zorida; minttettida. Qassi a kawotettaanne a bonchchuwaa shaakkanau inttena zeesiya Xoossaa ufaissiya de7uwaa intte de7ana mala, intteyyo minttidi yootida.

¹³ Intte nuuppe Xoossaa qaala tuma gididoogaadan ekkido wode, Xoossaa kiitadan ekkidoogaappe attin, asa kiitadan ekkibeenna gishshau, nuuni Xoossaa ubba wode heгаа gaasuwan galatoos; Xoossaa qaalai ammaniyaageetun, inttenan oottes.

¹⁴ Aissi giikko, ta ishato, Kiristtoos Yesuusayyo Yihudaa giyo biittan de7iya woosa keettatuura, intte leemiset-teeta; hegeeti Xoossaa woosa keettata. Aihudati eta wais-sidoogaadan, intte biittaa asaikka inttena waissis. ¹⁵ He Aihudati Godaa Yesuusanne hananabaa yootiyaageeta woridosona; qassi nuna yedettidosona. Eti Xoossaa ufaissokkona; asa ubbaakka ixxoosona. ¹⁶ Aihuda gidenna asai attana mala, nuuni etau qaala yootiyoo ga diggoosona. Qassi eta naraikka ubba wode dari dari bees. SHin wurssetan Xoossaa hanqqoi eta bolli wodhdhiis.

PHauloosi Tasalonqge Asaa Naa77anttuwaa Xomoosanau Amottido Amuwaa

¹⁷ SHin ta ishato, nuuni nu qofan gidennan, asatettaa xalaalan intteppe guutta wodiya shaahettido wode, inttena daro laamotidi, be7anau keehi koyida. ¹⁸ Aissi giikko, nuuni inttekkko simmidi baanau koyida. Harai atto, taani PHauloosikka darotoo inttekkko baanau mala be7aas; shin Seexaanai nuna diggiis. ¹⁹ Aissi giikko, nu Godaa Yesuus Kiristtoosi yiyo wode, nuuni be7ana giidi ufaissan naagiyoogee, woikko nu ufaissai, woikko nuuni ceeqettiyo akiliile oonee? Inttena gidekketiyye? ²⁰ Aissi giikko, intte nu bonchchonne nu ufaissa.

3

¹ Hegaa gishshau, nuuyyo gencanau danddayettennan ixrido wode, Ateena giyo kataman nurkka attanau qofaa

qachchida. ² Inttena zoranaadaaninne intte ammanuwan inttena minttanaadan, Xoossau oottiya nu ishaa, nunaara issippe Kiristtoosa wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootiya Ximootiyoosa intteikko kiittida. ³ Ha waayiyaa gaasuwan intteppe ooninne guyye simmenna mala, a kiittida. Nuuni hegau doorettidoogaa intte intte huuphen ereeta. ⁴ Aissi giikko, nuuni inttenaara de7iiddi, nuuni waayettanaagaa kasetidi intteyyo yootida; qassi intte eriyooagaadankka kase hegaadan haniis. ⁵ Hegaa gishshau, qassi gencanau tau danddayettennan ixrido wode, “Ooni erii xalahe halaqai eta paaccennan aggenna. Nu daafuraikka mela gidennan aggenna” yaagada intte ammanuwaabaa eranau Ximootiyoosa intteikko kiittaas.

⁶ SHin ha77i Ximootiyoosi intte matappe nuukko yiidi, intte ammanuwaabaanne intte siiquwaabaa intteyyo mishiraachcho giidi nuuyyo yootiis. Qassi nuuni inttena be7anau laamotiyoogaadan intteikka nuna be7anau laamotiiddi, ubba wode nuuyyo lo77obaa qoppiyoogaa i yootiis. ⁷ Hegaa gishshau, ta ishato, nu waayiyaninne nu tuggan ubban intte ammanuwaa baggaara intteban minettida. ⁸ Godan minnidi intte de7ikko, nuunikka tumu de7oos. ⁹ Aissi giikko, nuuni inttebaayyo Xoossaa galatoos. Nuuni nu Xoossaa sinttan intte gishshau de7iya ufaissa ubbau a daro galatoos. ¹⁰ Nuuni inttena be7anaunne intte ammanuwau paccidabaa kunttanau, qamminne gallassi nu kumetta wozanaappe Xoossaa woossoos.

¹¹ Nu Aawai, nu Xoossai ba huuphen, qassi nu Godai Yesuus Kiristtoosi nuuni intteikko biyo ogiyaa nuuyyo giigisso. ¹² Nuuni inttena keehi siiqiyoogaadan, Xoossai intte issoi issuwaa siiqiyo siiquwaanne qassi asa ubbaa siiqiyo siiquwaa intteyyo darissonne gujjo. ¹³ Nu Godai Yesuus Kiristtoosi ba geeshshatu ubbaara yiyo wode, nu Xoossaa, nu aawaa sinttan geeshshatanne borettennaageeta oottidi, inttena i minttetto.

4

Xoossaa Ufaissiya De7uwaa

¹ Simmi wursettan, ta ishato, Xoossaa ufaissanau intte waani de7anau bessiyaakko, nuuppe tamarideta. Hegee intte kaseesappe de7iyo maaraa; shin ha77i intte kaseegaappe loittidi oottanaadan, Godaa Yesuusa sunttan inttena woossoosinne zoroos. ² Aissi giikko, nuuni Godaa Yesuusa maataa baggaara intteyyo immido azazoi augaakko, intte ereeta.

³ Aissi giikko, Xoossai intteppe koyiyoogee aibee giikko, intte geeshsha gidanaagaanne shaaramuxiyoogaa muleera

agganaagaa koyees. ⁴ Intte ubbai huuphen huuphen geeshshatettaaninne bonchchuwan machcho waati ekkiyaakko eranau besseesippe attin, ⁵ Xoossaa erenna ammanenna asatudan, keehi amottiyoogan ekkanau bessenna. ⁶ Nuuni qassi kase intteyyo yootidoogaadaaninne inttena mintti zoridoogaadan, Godai haggaa malaban ubban halo kessiyaagaa gidiyo gishshau, ooninne ha yohuwan ba ishaa naaqqanaunne cimmanau bessenna. ⁷ Aissi giikko, Xoossai nuna geeshshatettan de7anau xeesidoogaappe attin, tunatettan de7anau xeesibeenna. ⁸ Hegaa gishshau, ha timirttiyaa ixxiya ooninne intteyyo ba Geeshsha Ayyaanaa immiya Xoossaa ixseesippe attin, asa ixxenna.

⁹ Intte intte huuphen issai issuwaa siiqanaadan, Xoossai inttena tamarissido gishshau, intte intte ishata waati siiqanau bessiyaakko, nuuni xaafanau koshshenna. ¹⁰ Qassi Maqidooniyaa biitta ubban de7iya ishata ubbata tumu intte siiqeeta. SHin nu ishato, intte hegaappe gujji gujjidi eta siiqana mala, inttena woossoos.

¹¹ Nuuni kase intteyyo yootidoogaadan, woppu giida de7uwaa de7ite. Qassi intte huuphe oosuwaa oottidi, inttena koshshiyaabaa demmite. ¹² Hegaa gidikko, ammannageetu matan intte bonchchettananne qassi inttena koshshiyaabau oonanne auddashekketa.

Godai Yiyo Wode Haiqqiichchida Asainne Paxa De7iya Asai Hananabaa

¹³ SHin nu ishato, intte sinttappe demmana giidi ufaissan naagiyoobi bainna asatudan kayyottenna mala, haiqqida asatubaa intte erana mala koyoos. ¹⁴ Nuuni Yesuusi haiqqidoogaanne qassi haiquwaappe i denddidoogaa ammanoos; hegaadankka, Xoossai Yesuusa ammanidi haiqqidaageeta Yesuusaara ehaanaagaa ammanoos.

¹⁵ Aissi giikko, nuuni intteyyo yootiyo Godaa qaalai haggaa; nuuni paxa de7iyaageeti, Godai yiyo gallassi hagan de7iyaageeti, haiqqidaageetuppe kasetokko. ¹⁶ Aissi giikko, Godai ba huuphen azazuwaara, kiitanchchatu halaqaa cenggurssaara, Xoossaa malkkataa giirettaara saluwaappe wodhdhana. Kiristtoosa ammanidi haiqqidaageeti kasetidi haiquwaappe denddana. ¹⁷ Hegaappe guyyiyan, nuuni he wode paxa de7iyaageeti, Godaara carckuwaa gidдон gaitanau etaara issippe shaaran pude shiiqana. Hegan nuuni Godaara issippe ubba wode de7ana. ¹⁸ Hegaa gishshau, ha haasayan issai issuwaa minttettite.

5

Godaa Yuussaa Giigidi Naagite

¹ SHin ishato, ha yohoti aude hananaakko, wodiyaanne aginaa intteyyo xaafanau koshshenna. ² Aissi giikko, Godaa gallassai kaisoi qammi yiyoogaadan yaanaagaa intte loitti ereeta. ³ Asai, “Ubbabai saro; aibikka hanenna” giishin, maccaasaa maaretai oiqqiyoogaadan, bashshai eti qoppennan eta bolli yaana. Eti mulekka kessi ekkokkona.

⁴ SHin nu ishato, he gallassai intteyyo kaisoi yiyoogaadan yaanau intte xuman de7ekketa. ⁵ Intte ubbai poo7uwaa asanne gallassaa asa; nuuni qammaa asa woi xumaa asa gidokko. ⁶ Hegaa gishshau, nuuni harati xiskkiyoogaadan xiskanau bessenna. Nuuni beegottanaunne woga de7anau bessees. ⁷ Aissi giikko, xiskkiyaageeti qammi xiskkoosona; mattottiyaageetikka qammi mattottoosona. ⁸ SHin nuuni gallassaa asa gidiyaageeti woga de7anau bessees. Nuuni ammanuwaanne siiquwaa tiran wottiyo ola miishshadan oiqqidi, Xoossai nuuyyo immana gin, nuuni ufaissan naagi uttido atotettaa birata qophedan, huuphiyan wottanau bessees. ⁹ Aissi giikko, Xoossai nuna nu Godaa Yesuus Kiristtoosa baggaara atotettaa demmanau dooridoogaappe attin, a hanqquwaa ekkanau dooribeenna. ¹⁰ Nuuni paxa gidin woikko haiqqidaageeta gidin, Kiristtoosaa issippe de7ana mala, Kiristtoosi nu gishshau haiqqiis. ¹¹ Hegaa gishshau, intte qassi ha77i oottiyoogaadan, issoi issuwaa minttettitenne maaddite.

Wurssetta Zoriyaanne Sarotaa

¹² Nu ishato, intte gidon oottiyaageeta, inttena kaaletanaunne zoranau Godai dooridoogeeta, intte bonchchana mala, inttena woossoos. ¹³ Eti oottiyo oosuwaa gishshau, eta keehi bonchchitenne siiqite. Issoi issuwaara sarotettan de7ite.

¹⁴ Nu ishato, nuuni inttena zoroos; maari baina de7uwaa de7iyaageeta seerite. Yayyiyaageeta minttettite. Wolqqi bainaageeta maaddite. Asa ubbaa danddayite. ¹⁵ Ooninne iitaa gishshaa iitaa zaarena mala naagettite; shin issoi is-suwaayyoonne qassi asa ubbaayyo lo77obaa oottanau min-nite.

¹⁶ Ubba wode ufaittite. ¹⁷ Ubba wode Xoossaa woossite. ¹⁸ Ubbaban galatite. Aissi giikko, Kiristtoos Yesuusa baggaara Xoossai intteppe koyiyoobai heгаа.

¹⁹ Geeshsha Ayyaanaa doshissoppite. ²⁰ Hanana giidi yootido qaalaa karoppite. ²¹ Ubbabaakka paaccite. Lo77obaa oiqqite. ²² Iita ooso ubbaappe haakkite.

²³ Sarotettaa Xoossai ba huuphen inttena ubban geeshsho; qassi nu Godai Yesuus Kiristtoosi yiyo wode, Xoossai intte ayyaanaa, shemppuwaanne kumetta asatettaa

borettennaagaa oottidi naago. ²⁴ Inttena xeesiyaagee ammanettidaagaa; qassi heгаа i polana.

²⁵ Nu ishatoo, nuuyyo Xoossaa woossite.

²⁶ Ishantta ubbaa geeshsha yeruwaa yeridi sarotite.

²⁷ Intte ha kiitaa geeshsha ishanttu ubbaayyo nabba-banaadan, Godaa sunttan inttena woossais.

²⁸ Nu Godaa Yesuus Kiristtoosa aaro kehatettai inttenaara issippe gido. Amin⁷⁷¹.

PHauloosi Tasalonqge Asaassi Xaafido Naa77antto Kiitaa

Gidduwaa Erissuwaa

Kiristtoosa naa77antto yuussaa xeelliaagan denddida oishai wocamaa medhdhi medhdhidi biido gishshau, Tasalonqge woosa keettan metoi dari daridi biis. PHauloosi Tasalonqge asaassi xaafido naa77antto kiitai, “Godai yaana gallassai matiiis” yaagiya ammanuwaabaa minttidi odees. PHauloosi etassi odiiddi, “Kiristtoosi yaanaappe kasetidi Kiristtoosa timirttiyaa phalqqiya issi ‘Makkala asa’ geetet-tiyaagee denddana; denddidi ha sa7an de7iya asaa kaalet-tin, ha sa7aa bolli iitatettainne makkalai dari daridi baana” yaagidi eta ammanuwaa suurissanau malees.

Yesuusi Kiittidoogee nabbabiyaageetussi “Metoinne waayee darikkokka eti bantta ammanuwan minnanaadan, ikka aara issippe oottiyaageetikka oottiyogaadan, eti bantta de7uwaassi koshshiyaabaa demmanau, minnidi oottanaadan, hegaadankka qassi lo77o ooso oottanau xibennaadan” eta minttidi zorees.

¹ Nuuni PHauloosi, Sillaasinne Ximootiyoosi, Tasalonqge woosa keettan de7iya asaayyo ha dabddaabbiiyaa xaafos. He woosa keettai Xoossaa nu Aawaabaanne Godaa Yesuus Kiristtoosabaa.

² Xoossaa nu Aawaappenne Godaa Yesuus Kiristtoosappe, aaro kehatettainne sarotettai intteyyo gido.

Kiristtoosa Yuussaa Gallassi Hanana Pirddaa

³ Nu ishato, intte ammanoi keehi dicciyo gishshaunne, intte issi issuwaa siiqiyo siiqoi dariyo gishshau, nuuni intteyyo bessiyaadan, Xoossaa ubba wode galatanau bessees.

⁴ Hegaa gishshau, inttena yedetainne waaye ubbai gakkinkka intte gencciyoogaanne ammaniyoogaa nuuni nu huuphen Xoossaa woosa keettaayyo yootiiddi, intteban ceeqettoos.

⁵ Intte waayettiyo Xoossaa kawotettaayyo bessiyaageeta gididi qoodettana mala, Xoossai pirddiyo xillo pirddau hagee malaata. ⁶⁻⁷ Xoossai tumu pirddaa pirddana.

Godai Yesuusi ba wolqqaama kiitanchchatuura tamaa lacuwaa gidдон saluwaappe yiyo wode, Xoossai inttena waissiyaageetu bolli waayiyaa ehaana. Qassi waayettiya inttenanne nuna shemppissana. ⁸ Qassi Xoossai bana erennaageetanne nu Godaa Yesuus Kiristtoosa wonggeliyaa mishiraachchuwaayyo azazetennaageeta qaxxayana. ⁹⁻¹⁰ He gallassi, i ba geeshshatu ubban bonchchettanaunne qassi bana ammaniya ubbatun sabettanau yiyo wode,

eti Godaa sinttappenne a wolqqaa bonchchuwaappe shaahettidi, merinaa bashshan qaxxayettana. Nuuni intteyyo yootido kiitaa intte ammanido gishshau, intte a bonchchiyaageetu giddooninne sabbiyaageetu giddon de7ana.

¹¹ Nuuni intteyyo ubba wode Xoossaa woossiyoogee hegaassa. Nu Xoossai xeesido de7uwau inttena bessiyaageeta giidi qoodanaadan, nuuni a woossoos; intte lo77obaa amottiyoogaanne intte ammanuwaa oosuwaa i ba wolqqan polo. ¹² Hegan nu Xoossaa aaro kehatettaaninne qassi nu Godaa Yesuus Kiristtoosa aaro kehatettan, Godaa Yesuusa sunttaa intte bonchchana; inttenakka i bonchchana.

2

Makkaliya Bitaniyaa

¹ Ha77i nu ishato, nu Godaa Yesuus Kiristtoosa yuussaabaunne nuuni aara de7anau akko shiiqanabau, ² hananabaa asi intteyyo yootiyooban woi hara asappe siyido qaalan, woi ooninne nuuppe yiida kiitadan haasayiyoogan, “Godaa gallassai gakkiiis” giidi intte dagammennaadaaninne wozanaa bayennaadan, nuuni inttena woossoos. ³ Inttena ooninne ai ogiyaaninne balettoppo. Aissi giikko, kasetidi makkaliyoogeenne qassi nagaranchchai, bashshaa na7ai qonccennan de7ishin, he gallassai gakkenna. ⁴ Asi goinniyo ubbabaanne asi Xoossa giyo ubbabaa i ixkana. I bana eta ubbaappe xoqqu oottana. Qassi harai atto Xoossaa Beeta Maqidasiyaa geli uttidikka, “Taani Xoossaa” gaana.

⁵ Intte hassayekketii? Taani heгаа intteyyo inttenaara de7aidda odaas. ⁶ I ba qaxaruwaa gallassi yaanaappe attin, ha77i yaanaagaa aibi a teqqiyaakko, intte ereeta.

⁷ Aissi giikko, asau qonccibeenna makkalaa wolqqai ha77i oottees; shin he teqqiyaagee ogiyaappe kichchana gakkanaassi, i qonccenna. ⁸ Hegaappe guyyiyan, he makkalanchchai qonccin, Godai Yesuusi ba doonaa shemppuwan a worana. Qassi i yiyo wode ba bonchcho Yuussan a xaissana. ⁹ He makkalanchchai Seexanaa wolqqaara yiidi, Xoossai oottiyo malaata ubbaa, worddo malaataanne garamissiyaabaa oottana. ¹⁰ Hegaadankka, qassi xayiya asata dumma dumma iita cimuwana balettana. Xayiyaageeti attanau tumatettaa siiqidi ekkibeenna gishshau xayana. ¹¹⁻¹² Hega gishshau, tumatettaa ammanibeenna asati, nagara oottiyoogan ufattiyaageeti ubbai pirddettanaadaaninne worddo gidiyaabaa ammananaadan, Xoossai wolqqaama balaa eta giddo yeddana.

Atotettau Doorettida Asata

¹³ SHin Godai siiqiyo nu ishato, nuuni Xoossaa intte gishshau, ubba wode galatanau bessees. Aissi giikko, Geeshsha Ayyaanaa wolqqan inttena ba geeshsha asa oottiyoogaanne tumatettaa intte ammaniyoogan inttena ashshanau, Xoossai inttena bairadan dooriis. ¹⁴ Xoossai inttena nuuni intteyyo yootido nu wonggeliyaa mishiraachchuwaa baggaara xeesidoogee, intte nu Godaa Yesuus Kiristtoosaa issippe bonchchettanaassa. ¹⁵ Simmi nu ishato, minnidi eqqite; nuuni inttena nu doonan gidin, woi nu dabddaabbiyan gidin, tamarissido wogaa oiqqite.

¹⁶⁻¹⁷ Nu Godai Yesuus Kiristtoosi ba huuphen qassi Xoossai, nu Aawai nuna siiqidi, ba aaro kehatettan nuuyyo merinaa danddayaanne sinttappe ekkana giyo lo77o ufaissaa immidaagee, inttena minttetto; qassi intte lo77obaa ubbaa ootanaadaaninne haasayanaadan, inttena minttetto.

3*PHauloosi, "Nuuyyo Woosite" Yaagiis*

¹ Wurssettan nu ishato, Godaa qalalai intte gidдон, eesuan aakkanaadaaninne bonchchettanaadan, nuuyyo Xoossaa woosite. ² Qassi asai ubbai qaala ammanenna gishshau, Xoossai nuna nagaranchcha asatuppenne iita asatuppe ashshana mala, nuuyyo woosite.

³ SHin Godai ammanettiyaagaa; i inttena minttettananne qassi iitaappekka naagana. ⁴ Nuuni inttena azaziyoogaa intte ha77i oottiyoogaanne qassi sinttappekka oottanaagaa Godai nuna intteban ammanttees.

⁵ Godai intte wozanaa Xoossaa siiquwaakkonne Kiristtoosi immiyo danddayaakko kaaletto.

Ooso Oottidi De7anaagee Gidde

⁶ Nu ishato, intte nuuppe ekkido wogaa kaallennan azalla de7uwaa de7iya isha ubbaappe intte shaahettanaadan, Godaa Yesuus Kiristtoosa sunttan inttena azazoos. ⁷ Aissi giikko, nuuni inttenaara de7iyo wode azallibeenna gishshau, intte nunadan hanidi de7anau bessiyoogaa intte intte huuphen ereeta. ⁸ Nuuni intteppe oossinne tooho gidenna mala, qamminne gallassi daafuriiddinne jaamiiddi oottidi de7idoogaappe attin, bessiyaagaa oottennan ooppenne quma coo mibookko. ⁹ Nuuni heгаа oottidoogee intte nunadan hanidi de7anaadan, nuuni intteyyo leemiso gidanaassappe attin, heгаа inttena oichchanau nuuyyo maati xayiina gidenna. ¹⁰ Aissi giikko, nuuni harai atto inttenaara de7iiddikka, "Oottanau koyenna urai ooninne mooppo" yaagidi inttena azazida.

¹¹ Aissi giikko, asa yohon geliyoogaappe attin, ainne ootennaageeti, azalla de7uwaa de7iya amarida asati intte gid-don de7iyooгаа nuuni siyida. ¹² Nuuni hegeetu mala asati maara de7uwaa de7anaadaaninne banttana koshshiyaabaa oottidi demmanaadan, Godaa Yesuus Kiristtoosa sunttan eta azazoosinne zoroos.

¹³ SHin intte nu ishatoos, lo77o oosuwa oottanau azallop-pite. ¹⁴ Qassi nuuni ha dabddaabbiyan kiittido kiitaayyo azazetenna urai ooninne de7ikko, he uraa akeekite. I yeel-latana mala, appe shaahettite. ¹⁵ SHin ishadan a seeriteppe attin, morkkedan xeelloppite.

Wurssetta Sarotaa

¹⁶ Sarotettaa Godai ba huuphen intteyyo ubba wodenne ubba baggaara sarotettaa immo. Godai inttenaara ubbaara gido.

¹⁷ Taani PHauloosi, ha kiitaa ta kushiyan xaafaas; ta kiita ubbau malaatai haggaa. Taani hagaadan xaafais.

¹⁸ Nu Godaa Yesuus Kiristtoosa aaro kehatettai inttenaara ubbaara gido.

PHauloosi Ximootiyoosayyo Xaafido Koiro Kiitaa

Gidduwaa Erissuwaa

Ximootiyoosa geetettiya, ammaniya wodallai, Qeeri Iisiyaa giyo sohuwan yelettiis. Ayyo aayyiyaa Aihuda; aawai qassi Giriike. I PHauloosaara zuppetiya asa; wonggeliyaa kiitaakka aara maadettidi oottiyaagaa. PHauloosi Ximootiyoosassi xaafido koiro kiitai heezzu waanna aife yohota mintti xeellees.

Ubbaappe kasetidi kiitai woosa keettan denddidi uttida worddo timirttiyaabaa minttidi odees. Ha imatta gidida timirtee Aihudatu timirttiyaappe baggaa, Aihuda gidenna asatu timirttiyaappe baggaa oiqqidaagaa; “Hagee beettiya sa7ai nagaran hambbalaashettiichchidaagaa gidiyo gishshau, asi atotettaa demmanau dumma xuuraa eranau, issi issi qumata meennan agganaunne machcho ekkennaaninne azina gelennan naagettanau koshshees” yaagiya qofaa baaso oottidi oiqqidaagaa. Hegaa bollikka gujjidi a kiitai wosa keettaa aisuwaabaanne goinuwaa wogaabaa tamarissiya timirttiyaa, hegaadankka qassi woosa keettaa kaalettiyaageetinne eta maaddiyaageeti ai mala eeshshaara de7iyaageeta gidanau bessiyaakko odiyaaabaa oiqqiis. Wurssettan Ximootiyoosi Yesus Kiristtoosassi oottiya lo77o asa waanidi gidanau danddayiyaakkonne qassi dumma dumma ammaniya asaa maabaraa achchan ayyo de7iya aawatettai aibakko, PHauloosi a zorido zoriyaa demmoos.

¹ Nuna ashshiya Xoossainne nuuni be7ana giidi ufaissan naagiyo Yesuus Kiristtoosi azazido azazuwaadan, Yesuus Kiristtoosi kiittidoogaa gidida taani PHauloosi, ² ammanuwaa baggaara ta tumu na7au, Ximootiyoosau ha dabddaabbiyaa xaafais.

Worddo Timirttiyaappe Naagettiyoogaa

Xoossaa nu Aawaappenne nu Godaa Kiristtoos Yesuusappe aaro kehatettai, maarotettainne sarotettai neeyyo gido.

³ Taani Maqidooniyaa baidda neeyyo giidoogaadan, neeni Efisoonan takkana mala koyais. Issi issi asati worddo timirttiyaa tamarissoosona; hegeeti tamarissenna mala, aggite gaada oda. ⁴ Eti haisiyaa yootiyoogaanne bantta zariyaa gairiyoogaa agganaadan oda. Aissi giikko, hega mal-abai palamaa kaalettees; qassi Xoossaa qofaa ammanuwan

erettiyaagaa oottokkona. ⁵ Ha azazuwau waanna qo-fai geeshsha wozanaappe, lo77o zoriya wozanaappe, asi be7o giyoobi baina ammanuwaappe beettiya siiquwaa denttettanaassa. ⁶ Issi issi asati haggaa aggidi, pattenna haasayaakko simmidosona. ⁷ Eti ai haasayiyaakkonne woikko tumayidi yootiyoobai aibakko erokkona; shin Xoos-saa higgiiyaa tamarissiyaageeta gidanau koyoosona.

⁸ Asai bessiyaagaadan higgiiyan go7ettikko, higgee lo77o gidiiyoogaa nuuni eroos. ⁹ Issibaa akeekanau koshshees. Higgee lo77o asau merettibeenna. SHin higgiiyaa menttiyaageetuyyo, azazettennaageetuyyo, makkalanchchatuyyo, nagaranchchatuyyo, geeshshatetti bainaageetuyyo, tunatuyyo, bantta aayyiyo woikko aawaa woriyaageetuyyo, shemppuwaa woriyaageetuyyo, ¹⁰ shaaramuxanau qaaqqatiyaageetuyyo, attumaasai attumaasaara shaaramuxiyaageetuyyo, asa baizziyaageetuyyo, worddanchchatuyyoonne wordduwan caaqqiyaageetuyyo, woikko tumu timirttiyaara gaittenna ai ooso gidinkka oottiyaageetuyyo kiyiis. ¹¹ Qassi anjettida Xoossai taani awaajjana mala, tau hadaraa immido bonchcho wonggeliyaa gidon he timirttee de7iyoogaakka nuuni eroos.

PHauloosi Xoosaaayyo SHiishshido Galataa

¹² Taani oottiyo oosuwaa taayyo wolqqaa immida nu Godaa Kiristtoos Yesuusa galatais. Tana ba oosuwau sunttidi, tana he oosuwau bessiyaagaa giidi qoodiyo gishshaukka a galatais. ¹³ Taani hagaappe kase a cayiyaagaa, a yedettiyaagaa tuggayiyaagaa gidikkokka, taayyo haggaa i oottiis. SHin taani erennan oottido gishshaunne ammanabeenna gishshau, Xoossai tana maariis. ¹⁴ Qassi nu Godai zawai baina ba aaro kehatettaa ta bollan gussidi, Kiristtoos Yesuusa baggaara nubaa gidiiya ammanuwaanne siiquwaa taayyo immiis.

¹⁵ Kiristtoos Yesuusi nagaranchchata ashshanau ha sa7aa yiis giyo haasayai ammanettidaagaanne asai ubbai tuma giidi ekkanaa bessiyaabaa. Ubbaappe aadhdhiya nagaranchchai tana. ¹⁶ SHin merinaa de7uwaa ekkanaa aani ammananau bessiya asau taani leemiso gidanaadan, ubbaappe aadhdhiya nagaranchchau taayyo Yesuus Kiristtoosi keehi danddayidoogaadan, Xoossai tana maariis. ¹⁷ Aifiyan beettenna merinaa Xoossau issuwau, merinaa Kawuwau, merinaappe merinaa gakkanaassi galatainne bonchchoi gido.

¹⁸ Ta na7aa Ximootiyoosaa, kase nebaa hananabaa yootidoogaadan, he yootidoogan lo77o olaa neeni olettana mala,

ha azazuwaa neeyyo hadaraa immais. ¹⁹ Ammanoinne lo77o zoriya wozanai neeyyo de7o. Issooti issooti banttana zoriya wozanaa yeggi aggidi, laaggiyaabi bainna markkabee bayiy-oogaadan, bantta ammanuwaa bashshidosona. ²⁰ Xoossaa cayiyoogaa aggana mala, heгаа tamaanau taani Seex-aanau aatta immido Hemeneyoosinne Iskkinddiri eta giddon de7oosona.

2

Woosa Keettaa Woosaa

¹⁻² Nuuni Xoossaa milatiyoogan, geeshshatetta ubban, sarotettaaninne ashkкетettan de7ana mala, asa ubbau, kawotuyyoonne sunttatetta de7iyo ubbatuyyo, Xoossaa oichchanau, woossanau, gaannatanaunne galatanau bessiyooгaa ubbabaappe kasetada taani nena erissais. ³⁻⁴ Asai ubbai attanaadaaninne tumatettaa eranaadan koyiya nuna ashshiya Xoossaa sinttan hagee lo77iyaabaanne ufaissiyaabaa. ⁵ Aissi giikko, issi Xoossai de7ees; Xoossaappenne asaappe gidduwan gididi gaannatiya issai de7ees. Hegeekka Kiristtoos Yesuusa giyo asa. ⁶ I asaa ubbaa wozanau bana ubbau immiis. Xoossai ba wodiyan asa ubbaa wozanau koyiyoogaa bessiya markkai hгаа. ⁷ Taani Xoossaa qaalaa yootiyaagaa, Yesuusi kiittidoogaanne qassi ammanuwaaninne tumatettan Aihuda gidenna asaa taaarissiyaagaa gidada sunttettidoogee heгааassa. Taani worddotikke; tumaa haasayais.

⁸ Hгаа gishshau, ubbasan de7iya attumaasai hanqqoinne palami bannan, ba geeshsha kushiyaа pude denttidi, Xoossaa woossanaadan, taani koyais.

⁹⁻¹⁰ Hгааadan qassi maccaasaikka bessiya maayuwaa kiphataaninne banttana shiishshi ekkiyoogan maayona. Xoossau yayyais giya maccaasau bessiyooгaaadan, lo77obaa oottiyoogaanappe attin, huuphiyaa shurubbaa daddiyoogan, worqqan woikko inqquwan, woikko daro al77o afalan banttana alleeqissoppona.

¹¹ Maccaasai ubbaban haarettidi, co77u giidi taaaro. ¹² Taani maccaasai co77u giidi de7ona gaisippe attin, attumaasaa taaarissona woikko eta bolli aawatona giikke. ¹³ Aissi giikko, Addaamee koiro merettiis; Hгааana guyyeppe merettaasu. ¹⁴ Hгааana cimettada Xoossaa higgiyaa menttaasuppe attin, Addaamee cimettibeenna. ¹⁵ SHin maccaasai ammanuwan, siiquwan, geeshshatettaaninne banttana kiphatiyoogan de7ikko, naata yeliyoogan attana.

3

Woosa Keettaa Kaalettiyaageeta

¹ Ooninne woosa keettaa kaalettiyaagaa gidanau koyikko, lo77obaa amottiis giyo haasayai tuma. ² Woosa keettaa kaalettiya urai borettennaagaa, issi machchee xalaalai de7iyoojaa, kiphatanchchaa, bana naagiyaagaa, bau bessiyaabaa oottiyaagaa, imattaa mokkiyaagaa, tamaarissanau danddayiyaagaa, ³ mattottennaagaa, ashkкететтаppe attin ooyettennaagaa, palamettennaagaa, miishsha siiqennaagaa, ⁴ naati ayyo azazettiyoogaanne bonchchiyoogaa, qassi ba keettaa aissanau danddayiyaagaa gidanau bessees. ⁵ Aissi giikko, issi urai ba keettaa aissanau danddayennaagaa gidikko, Xoossaa woosa keettaa waati aissanau danddayii?

⁶ Otoruwan sugettidi, xalahe halaqai Xoossaa pirddan kunddidoogaadan kunddena mala, ooratta ammanida asa gidanau bessenna. ⁷ Xalahe halaqaa boriyaaninne piriyan gelenna mala, he aawi woosa keettaappe kareera de7iya asan nashettiyaagaa gidanau bessees.

Woosa Keettan Maaddiyaageetubaa

⁸ Hegaadan qassi woosa keettan oottiyaageeti cinccata, naa77a haasayennaageeta, daro woiniyaa eessaa uyennaageeta, yaaretennaageeta, ⁹ ammanuwaa xuuraa geeshsha zoriya wozanan naagiyaageeta gidanau bessees. ¹⁰ Hegeeti kasetidi paacettanau koshshees. Paaciyaa aadhdhidoogaappe guyyiyan, woosa keettan oottiyaageeta gididi oottona.

¹¹ Hegaadan qassi eta maccaasati cinccata, zigirenaageeta, kiphatanchchata, ubbaban ammanettiyaageeta gidanau bessees.

¹² Woosa keettan oottiyaagee issi machchee xalaalai de7iyooogaanne qassi ba naatanne ba keettaa loitti aissiyaagaa gidanau bessees. ¹³ Aissi giikko, woosa keettaa maaddiyaageeta gididi, lo77o ooso oottiyaageeti bantta huuphiyau gita bonchchuwaa demmoosona; qassi Kiristtoos Yesuusan banttau de7iya ammanuwaa keehi xalidi haasayanau danddayoosona.

Gita Xuuraa

¹⁴ Taani neekko eesuwan baana gaada haggaa neeyyo xaafais. ¹⁵ SHin taani beennan gam77ikko, Xoossaa keettan neeni waana de7anau bessiyaakko erana mala xaafais. He keettaa tumatettau tuussanne tuuqe gididi de7o Xoossaa woosa keettaa. ¹⁶ Nu ammanuwaa xuurai gita gidiyoojaa ooninne kashi gaanau danddayenna.

Kiristtoosi ashuwan qoncciiis;
 i xillo gidiyoojaa Geeshsha Ayyaanai markkattiis.
 Kiitanchchatikka a be7idosona;
 Aihuda gidenna asai abaa yootin siyiis.
 Sa7an de7iya asai a ammaniis;
 bonchchuwan i saluwaa biis.

4

Worddo Asttamaareta

¹ Issi issi asai wurssetta wodiyan ammanuwaa agganaa-
 gaa Geeshsha Ayyaanai qoncciiyan yootiis. Eti worddo
 ayyaanatuyyo azazettana; qassi xalahetu timirttiyaa kaal-
 lana. ² Hagaa mala timirttee zoriya wozanai taman bon-
 qqida biratan xuuggidobaadan donjillida worddanchcha
 asatu baggaara yiis.

³ Hageetu mala asati ekkiiyoogaanne geliyoogaa qassi
 issi issi qommo kattaa miyoogaa diggoosona. SHin
 ammaniyaageetinne tumatettaa eriyaageeti Xoossaa
 galatidoogaappe guyyiyan maana mala, Xoossai kattaa
 medhdhiis. ⁴ Aissi giikko, Xoossai medhdhidobai ubbabaikka
 lo77o. Xoossaa galatidi ekkikko, wora yeggiyo aibinne
 baawa. ⁵ Aissi giikko, he ubbabai Xoossaa qaalaaninne
 woosan anjettidaagaa.

Kiristtoosassi Lo77o Ashkkara Gidiyoogaa

⁶ Hegaa gishshau, neeni ishantta hejaa hassayissiyaabaa
 gidikko, ammanuwaanne neeni kaallido lo77o timirttiyaa
 qaalaa maasa; qassi neeni Kiristtoos Yesuusa ashkkara.
⁷ SHin ammaniya asau lo77enna haasayaappenne qassi
 ceega maccaasa haisiyaappe baqata. Qassi Xoossaa milatiy-
 oogan nena loohissa. ⁸ Aissi giikko, asai ba bollaa mint-
 tiyoogee guutaa go77ees. SHin Xoossaa milatiyoogan lo-
 hissiyoogee ha77ikka sinttappekka de7uwaa immana giyo
 gishshau, ubbabaukka go77ees. ⁹ Ha haasayai asai ubbai
 ekkanau bessiyu tumu haasaya. ¹⁰ Nuuni hejaa demmanau
 daafuroosinne keehi oottoos; hejaa gishshau, nuuni cayet-
 toos. Aissi giikko, asa ubbaa, ubbaappekka aattidi, am-
 maniyaageeta ashshiya de7o Xoossaappe nuuni ekkana giidi
 uttida.

¹¹ Hagaa azazanne tamarissa. ¹² Neeni yelaga gidiyo
 gishshau, nena ooninne karoppo. SHin ammaniyaageetuyyo
 ne haasayan, hanotettan, siiquwan, ammanuwaaninne
 geeshshatettan leemiso gida. ¹³ Taani yaana gakkanaassi
 asassi Xoossaa maxaafaa nabbabiyooogan, Xoossaa qaalaa
 yootiyoogaaninne tamarissiyooogan minna. ¹⁴ Hananabaa
 yootiyaageeti haasayiininne cimati bantta kushiya ne bolli

wottin, neeni ekkido, nenan de7iya Geeshsha Ayyaanaa imuwaa toochchoppa.

¹⁵ Ne dichchai asa ubbau qonccana mala, hegaa mintta goppa. Hagaa ubba wode ootta. ¹⁶ Ne huuphiyaanne ne timirttiyaa naaga. Neeni hegaa oottikko, nenanne neeni giyoogaa siyiyaageeta ashshiyo gishshau, aggennan ootta.

5

Am77etubaa Zorido Zoriyaa

¹ Cima asa ne aawaa bonchchiyoogaadan bonchchappe atin, toochchoppa. Yelagata ne ishadan, ² qassi cima maccaasa ne aayeedan, yelaga maccaasa ne michcheedan, kumetta geeshshatettan bonchcha.

³ Tumu am77eta bonchcha. ⁴ SHin am77eeyyo naati woikko naatu naati de7ikko, he naati Xoossaa milatiyoogaa bantta so asaa bessiyoogaanne qassi hegaa oottiyooogan bantana yelidaageetuyyo kushe zaariyoogaa tamaarona. Aissi giikko, hegee Xoossaa ufaissiyaabaa.

⁵ Ai maadoikka bainna tumu am77iyaa Xoossai immana gaada ufaissan naaga uttaasu. Qassi gallassinne qammi Xoossai o maaddana mala, woossausunne oichchausu. ⁶ SHin bana ishalissiya am77iyaa paxa de7ikkokka, a haiqqaichchaasu. ⁷ Qassi ooninne eta boreenna mala, ha azazuwaa imma. ⁸ SHin baageetuyyo qassi ubbaappe aattidi, ba so asaayyo qoppenna urai oonanne gidikko, he aawi ba ammanuwaa kaddidaagaa. Ammanenna asaappekka aadhdhida iitaa.

⁹ Usuppun tammu laittai kumibeenna am77ee sunntaa mazggafan xaafoppa. Hegaa bollan qassi a issi azinaappe haraa gelabeennaaro gidanau koshshees. ¹⁰ Naata dichchiyoogan, imattaa mokkiyoogan, geeshshatu tohuwaa meecciyooogan, waayettida asaa maaddiyooogan, lo77o ooso ubbaa kaalliyooogan, ha lo77o oosuwaa oottiyooogan erettidaaro gidanau bessees.

¹¹ SHin yelaga am77eta hinkkootu sunntaara gatta xaafoppa. Aissi giikko, eti banttana azinaa gela gela giyo wode, Kiristtoosa aggi bayana. ¹² Koiro ammanuwaa karido gishshau, eti pirddeetana. ¹³ Hegee bannan ooso xayidi issi keettaappe hara keettaa hoskkattana. Hoskkattiyoogee hemettiyooogaa xalaala gidennan, banttau bessennabaa haasayiiddi, zigirssaanne yohon coo geliyoogaa tamaaroosona. ¹⁴ Hegaa gishshau, nu morkketi nu bolli haasayiyo iitabaa demmenna mala, yelaga am77eti azinaa gelidi, na7a yelidi, bantta keettaa aissana mala zorais.

¹⁵ Aissi giikko, hagaappe kase amarida am77eti Seexaanaa kaallanau aggidi guyye simmidosona.

¹⁶ Ammaniya maccaaseeyyo ainniyyookka dabbo am77eti de7ikko, a eta maaddanau bessees. Woosa keettai maadoi bessiyto tumu am77eta maaddana mala, eti woosa keettaayyo tooho gidoppona.

¹⁷ Loitti heemmiya cimati, qassi ubbaappekka aattidi, qaalaa yootiyooagaaninne tamarissiyooogan daafuriyaageeti, naa77u kushe bonchchuwaa ekkana bessees. ¹⁸ Aissi giikko, Xoossaa maxaafai, “Audiyan kattaa yedhdhiya booraa doonaa qachchoppa” qassi, “Oosanchchai ba damoozaa ekkana bessees” yaagees.

¹⁹ Naa77u woi heezzu markki bainnan, woosa keettaa cimaa mootiyooosaa siyoppa. ²⁰ Harati yayyana mala, nagara oottiya ubbata asa ubbaa sinttan seera.

²¹ Neeni ainne asa som77o xeellennan, issuwaa issuwaappe dummayennan ha azazuwaa naagana mala, Xoossaanne Godaa Yesuus Kiristoosa doorettida kiitanchchatu sinttan nena taani zorais. ²² O bollaanne eesotada ne kushiya wottoppa. Haratu nagaran geloppa. Nena geeshshatettan naaga.

²³ Neeni ubba wode sakettiyo gishshaunne ne uluwaa gishshau, guutta woiniyaa eessaa uyappe attin, haatta xalaalaa uyoppa.

²⁴ Issi issi asatu nagarai be7anau qoncce; eta nagarai eta pirddanau etappe sinttau aadhdhees. SHin haratu nagarai guyyeppe qonccees. ²⁵ Hegaadankka, lo77o oosoikka qoncce. Qonccibeennabaa gidikkokka, geemmanau danddayenna.

6

Ashkkaratussi Imettida Zoriyaa

¹ Xoossaa sunttainne nu timirttee cayettenna mala, ailletettaa qambaraa gidдон de7iyaageeti banttana haariya godatuyyo bonchchoi bessiyooosaa erona. ² Ammaniya asaa aille gidiyaageetuyyo eta godati etau isha gidiyo gishshau, eta karoppona. SHin bantta oosuwan go7ettiyaageeti eti siiqiyo ammaniyaageeta gidiyo gishshau, eti kaseegaappe aattidi oottanau bessees.

Worddo Timirttiyaanne Tumu Duretettaa

Neeni ha yohota tamarissanaunne yootanau bessees. ³⁻⁴ Ai asinne duma timirttiyaa tamarissiyaabaa gidikko, qassi nu Godaa Yesuus Kiristoosa tumu qaalaaranne nu haimaanootiyaa timirttiyaara gaittena urai daro otorettees; ainnekka erenna. Qassi qaalaa bollan palamettanaunne ooyettanau etau giigenna qofai de7ees. Hegee qanaatiyaa,

palamaa, cashshaa, iita siriyaa kaalettees. ⁵ Qassi eta huuphee oottenna. Tumatetti baina asatuurakka palamaa kaalettees. Eti Xoossaa milatiyoogan duretana giidi qop-poosona. Neeni he asatuppe shaahetta.

⁶ SHin taayyo de7iyaabai tau gidana giya ura Xoossaa milatiyoogee dureyees. ⁷ Aissi giikko, nuuni ha sa7aassi ainne ehibookko; qassi appe ainnekka ekkokko. ⁸ SHin miyoobainne maayiyoobai de7ikko, hegee nuuyyo gidana. ⁹ SHin duretanau koyiyaageeti paaciyaaninne piriyan geloosona; qassi daro asaa bashshaunne xayuwau goochchi efiya daro eeyyanne qohiya amuwan kunddoosona. ¹⁰ Aissi giikko, miishsha siiqiyoogee iitatetta ubbau pultto. Issooti issooti heгаа amottiiddi, ammanuwaappe balettidi, daro metuwan banttana qohidosona.

PHauloosi Ximootiyoosa Zorido Zoriyaanne Azazido Azazuwaa

¹¹ SHin neno, Xoossaa asau, hegaappe baqata. Xillotettaa, Xoossaa milatiyoogaa, ammanuwaa, siiquwaa, danddayaanne ashkкетettaa kaalla. ¹² Ammanuwaa baaxiyaa loitta baaxeta. Daro asaa sinttan lo77o markkaa markkattaidda, nena Xoossai xeesido merinaa de7uwaa oiqqaa. ¹³ Ubbabau de7o immiya Xoossaa sinttaaninne, qassi PHenxxeniyaa PHilaaxoosa giyo biittaa haariyaagaa sinttan lo77o markkaa markkattida Kiristtoos Yesuusa sinttan taani nena hагаа azazais. ¹⁴ Nu Godaa Yesuus Kiristtoosi qonccana gakkanaassi, qiti bannaaninne boree bannan he azazuwaa naaga. ¹⁵ A qonccettaa, anjjettida issi sunttai, kawotu Kawoi, godatu Godai, Xoossai bessiya wodiyan bessana. ¹⁶ Haiqqennaagee issi a xalaala. Ooninne akko shiiqanau danddayenna poo7uwan de7ees. Ooninne a be7ibeenna; qassi be7anaukka danddayenna. Bonchchoinne merinaa wolqqai ayyo gido. Amin77i.

¹⁷ Ha77i ha wodiyan dure gidiyaageeti otorettennaadaaninne qassi nuuni ufaittanaadan, ubbabaa palahisidi nuuyyo immiya de7o Xoossan ammanettanaagaappe attin, aadhdhiya duretettan eti ammanettennaadan, eta azaza. ¹⁸ Eti lo77obaa oottanaadan, lo77o oosuwan duretanaadan, kehiyaageetanne haratuura shaakki ekkiyaageeta gidanaadan azaza. ¹⁹ Hega yaatiyoogan eti sinttanau banttau mino baaso gidiya miishshaa banttau shiishshoosona. Hegaappe guyyiyan, eti tumu de7uwaa ekkana.

²⁰ Ximootiyoosaa, issi issi asai balan eratetta giyo eeyya palamaappenne hada haasayaappe baqataidda, neeyyo imettida hadaraa naaga. ²¹ Aissi giikko, issooti issooti nuuyyo eratetti de7ees yaagiiddi, ammanuwaa balidosona.

Xoossaa aaro kehatettaa inttanaara ubbaara gido.

PHauloosi Ximootiyoosayyo Xaafido Naa77antto Kiitaa

Gidduwaa Erissuwaa

Hagee PHauloosi Ximootiyoosassi xaafido naa77antto kiitai PHauloosi matan bana maaddiyaanne oosuwaa banaara issippe oottiya wodallaa, Ximootiyoosa zorido zoriyaa oiqqidaagaa. A zoriyaappe dariya baggai genccan minnanau bessees giyaagaa. Ximootiyoosi zoriyaanne minttettuwwaa qaalaa demmidoogee, Yesus Kiristtoosabaa tumaa markkatanaassa, mishiraachchuwwaa qaalaanne Gal77a Maachchaa timirttiyaa minttidi oiqqanaassanne metiyaabainne eqetiyaa dariikkonne tamaarissiyooaaninne Wonggeliyaa Mishiraachchuwwaa odiyooan minnanaassa.

Ximootiyoosi pattenna haasayaappe haakkana mala, dumma mino odoi ayyo odettiis. Aissi giikko, heгаа mala odoi siyiyaageeta bashshiyooaappe attin, harabai i immiyo go77i baawa.

Hegan ubbankka Ximootiyoosi hassayanau bessiyaabai PHauloosa hanotaanne a de7uwaa halchchuwwaa, hegaappekka a ammanuwaa, a genccaa, a siiquwaa a danddayaanne yedetan a gakkida metuwaa leemiso oottidi kaallanaagaa.

¹ Taani PHauloosi, Xoossai immana giido Kiristtoos Yesuusaara nuuyyo de7iya de7uwaabaa yootanau, Xoossai giidoogaadan, Kiristtoos Yesuusi kiittidoogee, ² ta siiqo na7aa Ximootiyoosayyo ha dabddaabbiiyaa xaafais.

Ximootiyoosau Imettida Zoriyaa

Xoossaa Aawaappenne nu Godaa Kiristtoos Yesuusappe, aaro kehatetta, maarotettainne sarotetta neeyyo gido.

³ Ta zareti oottidoogaadan, taanikka tana zoriya geeshsha wozanaappe oottiyo Xoossaa qamminne gallassi woosiiyo woosan ubba wode nena hassayiyo gishshau, a galatais.

⁴ Taani ne afuttaa hassaya hassayada ufaittana mala, nena be7anau daro laamotais.

⁵ Nenan de7iya worddoi bainna ammanuwaa hassayais. He ammanoi beni ne aayee aayee Loidiininne ne aayee Euniiqin de7iya ammanuwaa mala; qassi nenankka hegee de7iyooгаа eraas. ⁶ Hegaa gishshau, taani ta kushiyyaa naa77aa ne bolli wottido wode, Xoossai neeyyo immido imuwaa neeni doshissenna mala, nena hassayissais. ⁷ Aissi giikko, Xoossai nuuyyo wolqqaa, siiquwaanne nu huuphiyaa

naagiyoogaa immiya Geeshsha Ayyaanaa immiisippe attin, yashsha ayyaanaa immibeenna.

⁸ Simmi, nu Godaayyo markkattiyoogan woikko a gishshau qashuwan de7iya tabankka yeellatoppa. SHin Xoossai neeyyo immiyo wolqqa keenan tanaara wonggeliyaayyo waayetta. ⁹ Xoossai ba qofaaninne ba aaro kehatettan nuna ashshidi, ba asa oottanau xeesidoogaappe attin, nuuni ootido oosuwaa gishshau gidenna. I ha aaro kehatettaa Kiristtoos Yesuusa baggaara wodee doomettanaappe kase nuuyyo immiis. ¹⁰ SHin ha77i ha aaro kehatettaa nuna ashshiya Kiristtoos Yesuusa yuussan nuuyyo qoncciiis. Qassi haiquwaa wolqqaakka i xaissiiis. Wonggeliyaa mishiraachchuwaa baggaara xayenna de7uwaa nuuyyo qonccissees.

¹¹ Taani Yesuusi kiittidoogaanne Aihuda gidenna asaa tamarissiyaagaa gidada, wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootana mala, Xoossai tana dooriis. ¹² Qassi taani ha metuwaa ekkiyoogee hegaa gishshassa. SHin taani ammanidoogaa eriyo gishshau, yeellatikke. Qassi taani ayyo immido hadaraa he gallassai gakkanaassi, i naaganau dand-dayiyoogaa erais.

¹³ Taani nena tamarissido tumu qaalaa leemiso ootta oiqqada, Kiristtoos Yesuusan nuuyyo de7iya ammanuwaaninne siiquwan de7a. ¹⁴ Nu gidдон de7iya Geeshsha Ayyaanaa baggaara neeyyo hadaraa immido lo77obaa naaga.

¹⁵ Isiyaa giyo biittan de7iya ubbati taappe baqatidoogaa eraasa; eta gidдон Pigeluusinne Hermmogeneesi de7oosona.

¹⁶ Henesifooru tana daro wode minttettido gishshau, Godai a so asaayyo maarotettaa immo. Qassi taani qasho keettan de7iyoogan i yeellatibeenna. ¹⁷ SHin Roome giyo katamaa gakkidosaara tana keehi koyidi demmiis. ¹⁸ He gallassi Godaappe maarotettaa demmanaadan, Godai ayyo immo. Qassi Efisoona giyo kataman i tana ai keenaa maaddidaakkonne neeni loitta eraasa.

2

Kiristtoosayyo Lo77o Wotaaddara Gididi Metuwaa Ekkiyoogaa

¹ Simmi ta na7au, Kiristtoos Yesuusan de7iya aaro kehatettan minna. ² Qassi daro markkati de7iyoosan taappe neeni siyido yohota harata tamarissanau danddayiya ammanettida asatuyyo hadaraa imma.

³ Yesuus Kiristtoosayyo ammanettida wotaaddaradan, tanaara waayetta. ⁴ Olaa biya wotaaddarai ba halaqaa ufaissanau, wotaaddara gidenna asai oottiyo oosuwan

walahettenna. ⁵ Qassi baaxiyaa gaittiya uraikka baaxetana xayikko, woituwaa ekkenna. ⁶ Daro daafuridi oottida biittaa goyiya bitanee shiiqida kattaappe bana gakkiiyaagaa koiro ekkanau bessees. ⁷ Neeni ubbabaa akeekanaadan, Godai nena danddayissana gishshau, taani giyoogaa qoppa.

⁸ Taani wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootiyoogaadan, haiquwaappe denddida Daawita zariyaa Yesuus Kiristoosa qoppa. ⁹ Taani wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootiyo gishshau, iitabaa oottidabaadan, harai atto qashettana gakkanaassi waayettais. SHin Xoossaa qaalai qashettenna. ¹⁰ Hegaa gishshau, taani Xoossai doorido asatikka Kiristtoos Yesuusan de7iya atotettaa merinaa bonchchuwaara demmanaadan, eta gishshau, taani ubbaban waayettais.

¹¹ Hagee,

“Nuuni aara issippe haiqqidobaa gidikko,
aara issippe de7ana.

¹² Nuuni genccikko,
aara issippe kawotana.

Nuuni a kaddikko,
ikka nuna kaddana.

¹³ Nuuni ammanettennan aggikkokka,
i ammanettiyaagaa gididi de7ana.

Aissi giikko, i bana ba huuphen
erikke gaanau danddayenna”
giyaagee tumu haasaya.

Mino Oosanchchaa

¹⁴ Neeni ne asaa haggaa hassayissa; eti qaalaa palamet-tenna mala, Xoossaa sinttan zora. Hegee siyiya asa mooriyoogaappe attin, ainne go77enna. ¹⁵ Neeni Xoossaa tumatettaa qaalaa suuretettan yootiyaagaanne qassi a oosuwaayyo yeellatenna oosanchcha gidada, Xoossai sabbiyo asadan, ne huuphiyaa Xoossau immanau minna. ¹⁶ SHin ha sa7au injjetiya pattenna haasayaappe nena naaga. Aissi giikko, hegee Xoossaappe asa haassees. ¹⁷ Qassi eti tamarissiyoogee bollaa mirggiya cittuwaadan ubbasaa gakkana. He tamarissiyaageetuppe naa77ati Hemeneyoosanne Piliixoosa. ¹⁸ Eti tumaa ogiyaa aggidi, “Nuuni haiquwaappe denddiyoogee kase aadhhiichchiis” yaagidi amarida ammaniya asatu amanuwaa bashshoosona.

¹⁹ Gidikkokka, Xoossai essido mino tuussai qaaxxana danddayenna. Qassi a bollan, “Godai baageeta erees”; qassi “Godaabaa gidiya ooninne iita ooso aggi bayo” yaagiya qaalati xaafettidosona.

²⁰ Issi gita keettan worqqaappenne biraappe merettida miishsha xalaala gidennan, mittaappenne urqqaappe merettida miishshatikka de7oosona. Hegeetuppe

baggati bonchcho oosuwaa etan oottanau, qassi baggati tooshettiyaabaa etan oottanau merettidosona. ²¹ Hegaa gishshau, ooninne ha iitabaa ubbaappe bana geeshshikko, i ba Godaa go77iya ooso oottanau bana immido gishshau, bonchcho ooso oottiyo miishsha gidana. Qassi lo77o ooso ubbaa oottanau gigettidaagaa gidana.

²² SHin neeni iita wodallatetta amuwaappe baqata. Banttana maaddanau geeshsha wozanaappe Godaa xeesiyaageetuura issippe, xillotettaa, ammanuwaa, siiqotettaanne sarotettaa minttada kaalla.

²³ SHin eeyyatu palamainne ainne erennaageetu palamai ooshsha kaalettiyoogaa erada appe baqata. ²⁴ Godaa ashkkarai ubbaayyo kehiyaagaa, loitti tamarissiyaagaanne danddayanchcha gidanau besseesippe attin, ooyettanau bessenna. ²⁵ Qassi i bana ixxiyaageeta ashkкетettan seeriyaa-gaa gidanau bessees. Eti bantta nagaraappe simmidi, tumatettaa eranaadan Xoossai oottanaakko, ooni erii. ²⁶ Qassi eti bantta wozanaa qofau simmidi, banttana ba koyidobau azazettana mala oiqqida xalahee halaqaa gitiyaappe kessi ekkana.

3

Wurssetta Gallassatun Hananau De7iya Iita Yohota

¹ SHin wurssetta gallassi waissiya wodee yaanaagaa akeeka. ² Aissi giikko, asati banttana siiqiyaageeta, miishshaa siiqiyaageeta, ceeqettiyaageeta, ayyiyaageeta, cayiyaageeta, banttana yelidaageetuyyo azazettenaageeta, galatennaageeta, geeshshatetti bannaageeta, ³ siiqoi bannaageeta, sigettenaageeta, zikirssanchchata, banttana naagennaageeta, kehennaageeta, lo77obaa dosennaageeta, ⁴ kashi erikke giyaageeta, eesotiyaageeta, otoruwan sugettiyaageeta, qassi Xoossaappe aattidi, ufaittiyoobaa dosiyaageeta gidana. ⁵ Eti nu ammanuwaa bolla doonan ekkidabaa milatana; shin a tumu wolqqaa erikke gaana. Hegeetu mala asatukko shiiqoppa.

⁶⁻⁷ Aissi giikko, etappe issoi issoi asa keetta gelidi, nagarai deexxidoogeeta, dumma dumma amuwan sugettiyaageeta, ubba wode tamaridi, tumatettaa eratettaa ekkanau mule danddayibeenna daafuranchcha maccaasata godatoosona. ⁸ Yaaneesinne Yambbareesi Muuse yohuwaa phalqqidoogaadan, hegaadan qassi hageeti, suure qofai bannaageeti ammanuwan kunddidaageeti, tumatettaabaa phalqqoosona. ⁹ SHin Yaaneesa eeyyatettainne Yambbareesa eeyyatetta qassi qonccidoogaadan, eta eeyyatettaikka

asa ubbau qonccana gishshau, eti kaseegaappe aadhdhidi go7ettokkona.

Wurssetta Zoriyaa

¹⁰ SHin neeni ta timirttiyaa, ta hanotaanne ta qofaa, ta ammanuwaanne ta danddayaa, ta siiquwaanne ta genccaa, ¹¹ ta yedetaanne ta waaiyaa be7adasa. Anxxookiyaanne, Iqooniyoonenne Lisxxira giyo katamatun tana gakkidabaanne taani danddayido yedetaa eraasa. Godai tana he ubbaappe ashshiis. ¹² Tumatettan Kiristtoos Yesuusan Xoossaa milatidi de7anau dosiya ubbai yedetettana. ¹³ SHin iita asatinne balettiyaageeti harata balettiiddinne bantta huuphiyau baliiddi, kaseppe iiti iiti boosona.

¹⁴ SHin neeni he tumatettaa ooppe tamaridaakkonne erada, neeni tamaridoogaanne eridoogan minnada de7a. ¹⁵ Neeni guutta naatettaasappe doommada Kiristtoos Yesuusa ammanada, atotettai beettiyo aadhdhida eratettaa immanau danddayiya geeshsha maxaafata eradasa. ¹⁶⁻¹⁷ Xoossaa maxaafa ubban Xoossaa Ayyaanai de7ees. Qassi he maxaafati Xoossau oottiya asi kumettanne lo77o ooso ubbau giigidaagaa gidana mala, tumatettaa tamarissanau, balaa seeranau, mooruwaa suurissananne xillotetta de7uwau zoriyaa immanau maaddoosona.

4

¹ Taani nena Xoossaa sinttaaninne, paxa de7iya asaanne haiqqida asaa pirddanau de7iya Kiristtoos Yesuusa sinttan, qassi a yuusaanne a kawotettan nena zorais. ² Qaalaa yoota. Wodee injjetin injjetana xayin, minnada yoota. Daro danddayan asaa tamarissaidda bora, seeranne zora. ³ Aissi giikko, asai tumu timirttiyaa ezggennan ixxiyo wodee yaana. SHin asai bantta amuwaa kaallidi, siyanau ufaissiyaabaa yootiya tamarissiyaageeta gujji gujji shiishshana. ⁴ Eti tumu yohuwaa siyiyoogaa aggidi, haisiyaa siyanau bantta haittaa wora zaarana. ⁵ SHin neeni ubaban ne huuphiyaa naaganau bessees. Waaiyaa danddaya. Wonggeliyaa mishi-raachchuwaa yootiyaagee oottiyo oosuwaa ootta. Xoossaa ashkkanadan, ne oottiyo ooso ubbaa pola.

⁶ Tana gidikko, taani yarshshettiyo wodeenne qassi ha de7uwaa aggada biyo wodee gakkiiis. ⁷ Taani lo77o baaxiyaa baaxetaas; ta wottaanne woxxada wurssaas; ammanuwaakka naagaas. ⁸ Sinttappe taayyo xillotettaa akiliilee giigi uttiis. Hegaa xillo pirddaa pirddiya Godai he gallassi taayyo sheedhdhana. Qassi Kiristtoosi qonccanaagaa dosiya ubbaassappe attin, ta xalaalaassa gidenna.

A Buzo Allaalletubaa

⁹Taakko eesuwan yaanau minna. ¹⁰Aissi giikko, Deemaasi ha wodiya sa7aa dosidi, tana aggidi, Tasalongge giyo kata-maa biis. Qerqqiisi Galaatiyaa giyo biittaa bin, qassi Tiitu Dilmmaaxiyaa giyo biittaa biis. ¹¹Luqaasa xalaalai tanaara de7ees. Marqqoosi tana oosuwan keehi maaddanau dand-dayiyo gishshau, a demmada nenaara ekkada ya. ¹²SHin taani Tikiqoosa Efiisoonaa giyo katamaa kiittaa. ¹³Neeni yaidda, Xiro7aada giyo kataman Karppoosaagan taani yeg-gada yiido ta waaruwaanne qassi maxaafata taayyo ekkada ya. SHin galbban xaafettidaageeta ai gidikkonne, ekkennan yooppa.

¹⁴Birataa qoxxiya Iskinddiri tana daro qohiis; Godai ayyo a oosuwaadan zaarana. ¹⁵I nuuni yootiyoogaa keehi phalqqiyo gishshau, neeni appe nena naaga.

¹⁶Koiro tana mootiyo wode, ubbaikka aggi bayidoogaappe attin, tana ooninne maaddibeenna. Xoossai heгаа etau goodoppo. ¹⁷SHin taani kumetta kiitaa Aihuda gidenna asai ubbai siyanau yootana mala, Godai ta matan eqqidi, taayyo wolqqaa immiis. Qassi gaammuwaa doonaappekka tana ashshiis. ¹⁸Godai tana iitabaa ubbaappe ashshidi, ba saluwaa kawotettaa sarotettan efaana; ayyo meri merinau bonchchoi gido. Amin77i.

Wurssetta Sarotaa

¹⁹PHirisqqilo, Aqiilanne Henesifooru so asaayyo ta sarotaa oda. ²⁰Erasxxoosi Qoronttoosa giyo kataman attiis. SHin Xirofimoosi sahattido gishshau, Miliixe giyo kataman a yeg-gaas. ²¹Balggoi wodhdhanaappe kase yaanau minna.

Eubuluusi, PHudeesi, Liinoosinne Qilaadee qassi hara is-hantti ubbaikka nena saro saro goosona.

²²Godai Yesuus Kiristtoosi ne ayyaanaara gido. Xoossaa aaro kehatetta inttenaara ubbaara gido. Amin77i.

PHauloosi Pilimoonayyo Xaafido Kiitaa

Gidduwaa Erissuwaa

Pilimooni erettida ammaniya asa; i Qollasiyaasa woosa keettaa asa gidennan waayi aggana. Pilimoonayyo Anaasimoosa giyo ashkkarai de7ees. He ashkkarai ba godaappe betidi biido wode, qasho keettan de7iya PHauloosaara gaittiis. Anaasimoosi PHauloosa baggaara Yesuusa ammaniis. PHauloosi Pilimoonassi xaafido kiitai Pilimooni guyye simmidi biiddi de7iya ba ashkkaraara sigettanaadan, heгаа hasayissiyaagaa. Hegaа bollikka ha77i Anaasimoosi ammaniya asa gidido gishshau, heгааappe sinttan ammaniya ishadan a mokki ekkanaappe attin, ashkkaradan a goodennaadan ayyo odees.

¹ Taani PHauloosi, Yesuus Kiristtoosa gishshau qashuwan de7iyaageenne nu ishaa Ximootiyoosi, nunaara oottiya nuuni siiqiyo Pilimoonayyo, ² ne sooni shiiqiya woosa keettaayyo, nu michchee Afibiyyoonne nunaara issippe de7iya wotaaddaraa Arkkipoosayyo ha dabddaabbiyaa xaafos.

³ Xoossaa nu Aawaappenne nu Godaa Yesuus Kiristtoosappe aaro kehatettainne sarotetta intteyyo gido.

Pilimoona Siiquwaanne Ammanuwaa

⁴⁻⁵ Neeni geeshshata siiqiyoogaanne Godaa Yesuusa ammaniyoogaa taani siyiyo gishshau, Xoossaa woossaidda nena hassayiyo wode ubban, ta Xoossaa galatais. ⁶ Neeni ne ammanuwaa haratuura shaakkiyoogee nuuyyo Kiristtoos Yesuusa baggaara yiya lo77obaa ubbaa erissana mala, taani Xoossaa woossais. ⁷ Aissi giikko, geeshshatu wozanai ne oosuwan minnido gishshau, ta ishau, taani ne siiquwan daro ufaissaanne minttettuwa demmaas.

Anaasimoosi Pilimoonakko Simmido Simuwaa

⁸ Hegaа gishshau, neeni oottanau bessiyaabaa oottana mala, taani nena azazanau Kiristtoosa baggaara xalikkokka, ⁹ Taani PHauloosi cimidaagee, Kiristtoos Yesuusayyo ha77ikka qashuwan de7iyaagee, siiquwaa gishshau, nena woossais. ¹⁰ Taani qashuwan de7aidda ayyo aawa gidido ta na7aa Anaasimoosa gishshau, nena woossais. ¹¹ I kase nena go77enna; shin ha77i nenakka tanakka tumu go77ees.

¹²⁻¹³ Taani wozanappe dosiyo Anaasimoosa neekko yed-dais. Taani wonggeliyaa gishshau qashetta uttidaashin, ne gishshaa tau oottidi, tana maaddana mala, ta matan a ashshanau koyais. ¹⁴ SHin neeni ne shenedan oottanaagaa

koyaisippe attin, nenaara zorettennan wolqqan ainne oot-tanau koyikke.

¹⁵ Anaasimoosi guutta wodiyaa neeppe shaahetti-doogee, ooni erii simmidi, ubba wodekka nenaara de7anaassakkonne. ¹⁶ Simmi hagaappe sinttau Anaasimoosi aille gidenna; shin ailleppe i keehi aadhdhees; i taayyo ai keena siiqo ishee! Qassi i neeyyo asa baggaarakka Godaa baggaarakka ai keena aadhdhida isha gidanddeeshsha!

¹⁷ Simmi neeni tana ne lagge giyaabaa gidikko, tana mokkiyoogaadan, a mokka. ¹⁸ I neeyyo mooridobai woi a bolli neeyyo acoi de7ikko, taappe qanxxuwaa ekka. ¹⁹ He acuwaa taani qanxxana gaada, taani PHauloosi ta kushiyan xaafais. Neeni tau ne shemppuwaa acota uttidoogaa taani nena hassayissanau koshshenna.

²⁰ Ee ta ishau, Godaa baggaara neeppe go77a demmanau koyais. Kiristtoosa baggaara tana minttetta. ²¹ Taani gi-idoogaappe daruwaa neeni oottanaagaa erada, qassi ne tau azazettanaagaakka ammanada, haga neeyyo xaafais.

²² Qassi intte he sohuwaarakka taayyo imatti shemppiyo keetta giigissite. Aissi giikko, Xoossai intte woosan tana intteyyo guyye zaaridi immana gaada qoppais.

Wurssetta Sarotaa

²³ Kiristtoos Yesuusa gishshau, tanaara qashuwan de7iya Eppaafiri nena saro saro gees. ²⁴ Qassi tanaara issippe oottiya Marqqoosi, Arisxxirokoosi, Deemaasinne Luqaasi nena saro saro goosona.

²⁵ Godaa Yesuus Kiristtoosa aaro kehatettai intte ayyaanaara gido.

PHauloosi Ibraawe Asaassi Xaafido Kiitaa

Gidduwaa Erissuwaa

Ha kiitai xaafettidoogee wolqqaama tuggai gakkini, amanuwaa agganau matida ammaniya asatussa. Xaafee Xoossai banatettaa wurssetta qonccettaa qonccissidoi tumu oge gidiya, Yesuus Kiristtoosa baggaara gidyoogaa bes-sidi, hageeti ammaniyaageeti bantta ammanuwan minnana mala, eta minttettes. I heгаа oottiiddi heezzu tumata gi-tayidi bessees:

1. Ba ekkido metuwaa baggaara Aawaassi tumu azazettida Yesuusi Xoossaayyo merinaa Na7a. I Xoossaa Na7a gidido gishshau, Gal77a Maachchaa wode hananabaa yootidaageetuppe, kiitanchchatuppenne, harai attin, Muuseppekka keehi aadhdhiyaagaa.
2. Yesuusi Gal77a Maachchaa qeesetuppe keehi aadhdhiya, merinaa qeese gidyoogaa Xoossai ba huuphen awaajjiis.
3. Yesuusa baggaara ammaniyaagee nagaraappe, yashshaappenne haiquwaappe attees. Yesuusi qeesetu ubbatu halaqa gidyoogaadan, asaayyo tumu atotettaa immees; atotettai kase Ibraawetu ammanuwaa wogatuuninne mehetu yarshshotun eeshodan beettes; shin i ha77i tumaa oottiis.

Xaafee Israa7eela asaa taarikiyan daro erettida asaa ammanuwaa leemisodan go7ettidi (miraafiyaa 11), ha maxaafaa nabbabiya asati bantta ammanuwan minnanaadan hassayissee. Hegaadankka, miraafiyaa 12n nabbabiyaageeti bantta aifiyan Yesuusa tishshi ootti xeellidi, bantta ammanuwan minnanaadaaninne ai qommo metoinne waayeenne gakkikkokka, eti genccanaadan zorees. Wurssettan qassi zore qaalaanne akeekisso qaalaa immidi, gofaa wurssees.

Xoossai Ba Na7aa Baggaara Haasayiis

¹ Xoossai beni wode, nu aawatuyyo hananabaa yootiyaageetu baggaara dumma dumma ogiyaaninne daro wodiyan haasayiis. ² SHin ha wurssetta wodiyan, ubbabaa a laatissidi, sa7aa a baggaara medhdhido ba Na7aa baggaara nuuyyo haasayiis. ³ Na7ai Xoossaa bonchcho poo7uwaa phoolees; qassi muleerakka a meretaa ekkidi, ba wolqqaama qaalan ha sa7aa naagees; yaatidi asaa nagaraappe geeshshidi, Ubbaappe Bolla Xoossaappe ushachcha baggaara saluwan uttiis.

Xoossaa Na7ai Kiitanchchatuppe Bolla

⁴ Xoossai ayyo immido sunttatettaa kiitanchchatuugaappe xoqqa gidiyoo gaadanka, etappe a keehi xoqqu oottiis. ⁵ Aissi giikko, Xoossai ba kiitanchchatuppe oona,

“Neeni ta Na7aa;

taani hachchi neeyyo aawa gidaas”

giidee? Woi qassi oona,

“Taani ayyo aawa gidana;

ikka taayyo na7a gidana”

giidee? ⁶ Qassi Xoossai ba baira Na7aa ha sa7aa yeddana haniiddi, “Ta kiitanchchati ubbatikka ayyo goinnona” yaagiis. ⁷ Xoossai kiitanchchatubaa haasayiiddi,

“Taani ta kiitanchchata carkko kessais;

qassi ta ashkkaratakka tama laco kessais”

yaagees. ⁸ SHin ba Na7aabaa haasayiiddi,

“Xoossau, ne kawotaa araatai

meri merinau de7ees.

Ne kawotaa xam77aikka

xillotettaa xam77aa.

⁹ Neeni xillotettaa siiqadasa;

naaquwaa ixxadaa.

Xoossai, ne Xoossai nena

ne laggetuppe aattidi,

ufaissa zaitiyaa tiyidoogee hegaassa”

yaagees. ¹⁰ Xoossai hagaadan yaagees;

“Godau, koiro neeni sa7aa medhdhadasa;

saluwaakka ne kushiyan medhdhadasa.

¹¹ Hegeeti ubbai xayana;

shin neeni de7ana.

Eti ubbaikka afaladan wurana.

¹² Neeni eta iirichchodan dakkoyana;

qassi eti afaladan laamettana.

SHin neeni nenakka;

ne laittai mulekka wurenna”

yaagees. ¹³ SHin Xoossai ba kiitanchchatuppe issuwaanne,

“Taani ne morkketa neeni

tohuwan yedhdhiyoobaa oottana gakkanaassi,

hagan taappe ushachcha baggan utta”

gibeenna. ¹⁴ Kiitanchchati ubbai Xoossau oottanaunne

atotettaa demmana asata maaddanau Xoossai kiittido

ayyaanata gidokkonaayye?

2*Atotettaa Gitabaa Gidiyoogaa*

¹ Hegaa gishshau, nuuni siyido tumu yohuwaappe wora beenna mala, he yohuwaa mintti oiqqanau bessees. ² Aissi giikko, kiitanchchati yootido qaalai tuma gidiyoo gishshau,

naaqqiya woi azazettenna asai ubbai qaxxayettidobaa gidikko, ³ Yaatin, nuuni ha gita atotettaa wudennaageeta gidikko, waanidi kessi ekkanee? Godai koiro ba huuphen ha atotettaa yootiis; qassi i yootidoogaa siyidaageeti nuuyyo geeshshidi yootidosona. ⁴ He siyidaageeti markkattidoogaa bolli Xoossai malaataa, oorattabaanne Xoossai oottiyo dumma dumma malaataa oottiyoogan gujji markkattiis; qassi Geeshsha Ayyaanaa imuwaakka ba koyidoogaadan, gishi gattiis.

Atotettaayyo Kaalettiyaagaa

⁵ Aissi giikko, Xoossai nuuni haasayiyo sinttappe yaana sa7aa, kiitanchchata haarissibeenna. ⁶ SHin Xoossaa maxaafai issisan hagaadan yaagees;

“Xoossau, neeni asabaa qoppanau asi aibee?

Woi neeni ayyo hirrganau i aibee?

⁷ Neeni kiitanchchatuppe

amarida wodiyaa a guuttadasa.

A huuphiyankka bonchchonne

saba akiliiliyaa wottadasa.

⁸ Qassi ubbabaa a tohuwaappe garssaara

wottada haarissadasa”

yaagees. Aissi giikko, Xoossai ubbabaakka a haarissidoogan aani haarettibeennabi aibinne baawa; shin ha77i ubbabai ayyo haarettiyoobi nuuyyo beettenna. ⁹ SHin nuuni Yesuusa be7oos; Yesuusi Xoossaa aaro kehatettaa baggaara asa

ubbau haiqqana mala, amarida wodiyaa kiitanchchatuppe garssa gidiis. Qassi haiqo waayiyaa i waayettido gishshau, poo7iya bonchchonne saba akiliiliyaa wottidaagaa ha77i

nuuni be7oos. ¹⁰ Xoossai ubbabaa medhdhiyaagee, ubbabaakka naagiyaagee, Yesuusi daro naata ehiidi, banaara bonchchissana mala, waayiyaa baggaara Yesuusa bali bainaagaa oottanau bessees; aissi giikko, he naata atotettaayyo

kaalettiyaagee Yesuusa.

¹¹ Aissi giikko, asa geeshshiyaagaukka qassi he geeyida asa ubbaukka Aawai issuwaa. Yesuusi eta, “Ta ishantta” giidi yeellatennan xeesiyoogee hegaassa. ¹² Yesuusi,

“Taani ne sunttaa ta ishanttuyyo awaajjana.

Maabaraa shiiquwankka nena galatana”

yaagees. ¹³ Qassi i, “Taani ta ammanuwaa Xoossan wottana” qassikka, “Xoossai tau immido naatuura taani hagan de7ais” yaagees.

¹⁴ Naata giidi i xeesiyoogeeti, ashoppenne suuttappe merettida asata gidiyo gishshau, Yesuusi ba huuphen eta milatidi, eta meretaa ekkiiis; qassi i heгаа oottidoogee, xalahe halaqaa wolqqaa ba haiquwan xaissanaassa. ¹⁵ Qassi bantta

de7o ubban haiquwau yayyidi, au ailletidi de7iyaageeta ubbata ailletettaappe kessiis.

¹⁶ Aissi giikko, Abrahaama zariyaa i maaddiyoo gaappe attin, kiitanchchata maaddennaagee erettiis. ¹⁷ Hegaa gishshau, asaa nagarai atto geetettana mala, Xoossaa oosuwan ammanettida maariya qeese ubbatu halaqa gidana mala, ubbaban i ba ishannta milatanau bessees. ¹⁸ Aissi giikko, i ba huuphen paacettido gishshaunne waayettido gishshau, paacettiyaageeta maaddanau danddayees.

3

Yesuusi Muuseppe Bolla

¹ Hegaa gishshau, Xoossai xeesido geeshsha ishato, nu ammanuwau Xoossai kiittidoogaa qeese ubbatu halaqaa, Yesuus Kiristtoosa qoppite. ² Muusee ba oosuwan Xoossaa keetta ubban ammanettidaagaa gididoogaadan, Yesuusikka bana dooridi, ha oosuwau yeddida Xoossaayyo ammanettidaagaa. ³ Aissi giikko, keexettiya keettaappe keexxiya bitanee bonchchettiyoo gaadan, Muuseegaappe aadhdiya bonchchuwaa i ekkanau bessiyoo gee erettidaagaa. ⁴ Aissi giikko, keetta ubbaa keexxidaagee issi asa; shin ubbabaa keexxidaagee Xoossaa. ⁵ Muusee Xoossaa keetta ubban ammanettida ashkkara gididi, Xoossai sinttappe gaanabaa markkattiis. ⁶ SHin Kiristtoosi Xoossaa keettan na7adan ammanettidaagaa; nuuni ekkana giidi ufaissan naagiyoo gaaxalatettaanne ammanuwan naagikko, Xoossau keetta gidooos.

Xoossaa Asai SHemppuwaa Demmana

⁷ Hegaa gishshau, Geeshsha Ayyaanai hagaadan yaagees; “Xoossaa qaalaa intte

hachchi siyiyaabaa gidikko,
⁸⁻⁹ intte aawati taayyo ixxi makkalidi,
 oitamu laittaa ta oosuwaa be7ido
 bazzo paaciyaa gallassaadan,
 inttekka zore ekkennan ixxoppite.

¹⁰ Hegaa gishshau, taani
 he asaa hanqqettada,
 ‘Eti ubba wode bantta wozanan baloosona.
 Ta ogiyaakka eribookkona’ yaagaas.

¹¹ Hegaadankka qassi,
 taani hanqqetta caaqqada,
 ‘Taani shemppiyoosaa eti
 mulekka gelokkona’ yaagaas”
 yaagees. ¹² Ta ishato, de7o Xoossaappe inttena shaakkiya iita ammanenna wozani inttenan oonaanne de7enna mala naagettite. ¹³ SHin Xoossai inttena ubba gallassi hachchi

giidi xeesishin, intteppe oonanne nagari balettin, zore ekkennan ixxenna mala, issoi issuwaa zorite. ¹⁴ Aissi giikko, nuuni koiro nuuyyo de7iya ammanuwaa wurs-settai gakkanaassi mintti naagikko, Kiristtoosaara issippe shaakkana. ¹⁵ Xoossaa maxaafai,

“Xoossaa qaalaa intte
hachchi siyiyaabaa gidikko,
he wode eti ixxi makkalidoogaadan,
zore ekkennan ixxoppite”

yaagiis.

¹⁶ Xoossai giyoogaa siyidi, ayyo makkalida asati oonee? Muusee Gibxxeppe kaalettin kiyida ubbata gidokkonaayye? ¹⁷ Xoossai oitamu laittaa oona hanqqettidee? Ahai bazzuwan attido asata, nagaraa oottidaageeta gidokkonaayye? ¹⁸ Qassi Xoossai baayyo azazettennan ixxidaageeti i shemppiyoosaa mulekka gelenna mala, etayyo caaqqidoogaappe attin, ooyyo caaqqidee? ¹⁹ Eti ammanibeenna gishshau, shemppiyoosaa gelanau danddayibeennaagaa nuuni be7oos.

4

¹ Simmi Xoossai nuna ba shemppiyoosaa, “Gelissana” giidoogee biroona gidikko, intteppe ooninne he shemppiyoosaa gelennan attenna mala yayyoos. ² Aissi giikko, eti wonggeliyaa mishiraachchuwaa siyidoogaadan, nuunikka siyida; eti siyidosona; shin ammanidi ekkibeenna gishshau, ainne eta go77ibeenna. ³ Gidikkokka, Xoossaa oosoi sa7ai merettoosappe doommin polettidaagaa gidikkokka, Xoossai, “Taani hanqqetta caaqqada,

‘Eti taani shemppiyoosaa
mulekka gelokkona’ yaagaas”
giidoogaadan, nuuni ammanidaageeti i shemppiyoosaa gelana. ⁴ Aissi giikko, laappuntta gallassaabaa issisan Xoossaa maxaafai, “Xoossai laappuntta gallassan ba ooso ubbaappe shemppiis” yaagiis. ⁵ Qassi he sohuwanka, “Eti taani shemppiyoosaa mulekka gelokkona” yaagiis. ⁶ Wonggeliyaa mishiraachchuwaa koiro siyidaageeti azazettibeenna gishshau, shemppo sohuwaa gelibookkona; issi issi asati he sohuwaa gelanaageeti de7oosona. ⁷ Xoossai daro wodiyaappe guyyiyan, Daawita baggaara naa77anttuwaa issi gallassaa, “Hachchi” giyo qalan keeridi,
“Xoossaa qaalaa intte hachchi siyiyaabaa gidikko,
zore ekkennan ixxoppite”

yaagiis. ⁸ Xoossai shemppiyoosaa asaa efidi Yaasu shemppissidobaa gidiyaakko, Xoossai hara gallassabaa guyye keerenna. ⁹ Hegaa gishshau, Xoossaa asaayyo Sambbataa shemppoi nagetti uttiis. ¹⁰ Aissi giikko, Xoossai

shemppiyoosaa geliya ooninne, Xoossai ba oosuwaappe shemppidoogaadan, ikka ba oosuwaappe shemppana. ¹¹ Simmi Israa7eela asai azazettennan ixixidi, Xoossaara issippe shemppiyoosaa gelennan attidoogaadan, nuuppe ooninne heгаа mala ixuwan he sohuwaa gelennan attenna mala minnoos.

¹² Aissi giikko, Xoossaa qaalai paxa de7eesinne oottees; naa77u zoozee de7iyo bisuwaappekka aadhhdidi qarattes. He qaalai shemppoinne ayyaanai, kureenne kolzzee issippe gaittiyoosaa shaakkana gakkanaassi caddees. Qassi asa wozanan de7iya koshshaanne qofaa i shaakkees. ¹³ Nuuni oottiyoobaa wochchiya Xoossaa sinttan ubbabaikka beetiyoogaappenne qoncciyaa de7iyoogaappe attin, a aifiyan geemmiya mereti aibinne baawa.

Yesuusi Qeese Ubbatuyyo Gita Halaqa

¹⁴ Simmi saluwaa biida qeese ubbatu gita halaqai, Xoossaa Na7ai Yesuusi, nuuyyo de7iyo gishshau, nu ammanuwaa mintti naagoos. ¹⁵ Aissi giikko, nu qeese ubbatu halaqai nuuni daafuriyo wode nuuyyo qarettanau danddayees; nagara i oottibeennaagaappe attin, nunadan ubba-banka paacettiis. ¹⁶ Simmi nuna koshshiyo wode maaddiya maarotettaa ekkanaunne aaro kehatettaa demmanau, aaro kehatettaa de7iyoosaa Xoossaa araataakko, yayyennan shi-iqoos.

5

¹ Qeese ubbatu halaqati huuphiyan huuphiyan ba asaa giddoppe doorettidi, he asaa gishshaa Xoossau oottanau, imuwaa immanaunne nagaraa yarshshuwaa yarshshanau sunttettidosona. ² I ba huuphen daafuranchcha gidiyo gishshau, tamaribeennaageetuyyoonne baliyaageetuyyo qarettanau danddayees. ³ Hegaа gishshau, he qeese ubbatu halaqai asaa gishshau yarshshuwaa yarshshiyooгаadan, ba huuphe nagaraa gishshaukka yarshshanau bessees.

⁴ Xoossai Aarona qeese ubbatu halaqa gidanau xeesidoogaadan, Xoossai xeesanaappe attin, ooninne qeese ubbatu halaqa gidiyo bonchchuwaa bau ekkanaу danddayenna. ⁵ Hegaadankka, Kiristtoosi qeese ubbatu halaqa gidiyo bonchchuwaa bau ekkibeenna; shin Xoossai a, “Neeni ta Na7aa.

Taani hachchi neeyyo Aawa gidaas” yaagiis. ⁶ Hegaadankka qassi harasan, “Malkki-Xedeqi qeese gididoogaadan, neenikka merinau qeese gidana” yaagiis.

⁷ Yesuusi sa7an de7iyo wode, bana haiquwaappe ashshanau danddayiya Xoossaa keehi yeekkidinne afuxxidi woossiisinne oichchiis; Xoossai a woosaa siyidoogee, i bana toochchidoogaassanne bau yayyidoogaassa. ⁸ Yesuusi Xoossaa Na7aa gidikkokka, ba waayettido waayiyan azazettiyoogaa tamaariis. ⁹ Yesuusi bali bainnaagaa gidido wode, bau azazettiya ubbau merinaa atatettaa demmanau gaaso gidiiis. ¹⁰ Qassi Xoossai Malkki-Xedeqa sunttatettaadan, qeese ubbatu halaqa gidana mala, a sunttiis.

Asai Balennaadan Odettida Mino Oduwaa

¹¹ Nuuni ha yohuwan haasayanabai darobai de7ees; shin intte akeekanau azalla gidiyo gishshau, intteyyo yooti gelissanau waissees. ¹² Aissi giikko, intte ha wodiyan tamarissiyaageeta gidanau bessikkokka, Xoossaa qaalaa koiro timirttiyaa inttena zaaretti tamarissiya issi uraa koshshees; inttena uyiyo maatta koshsheesippe attin, mino quma koshshenna. ¹³ Maatta paahettidi de7iyya ooninne gacino na7a gidiyo gishshau, xillotettaa timirttiyaabaa erenna. ¹⁴ SHin mino qumai iitaa kehaa de7uwaa daruwan shaakkida wozannaama asaassa.

6

¹⁻² Hegaa gishshau, Kiristtoosa timirttiyaa biron doom-miyaagaa aggi bayidi, wozannaama asa timirttiyau sinttau boos; koiro nuuni tamaanau koshshiyo timirttiyaa wodhdhi eqqidi tamaanau nuuyyo bessenna; he timirttee aibee giikko, pattenna oosuwaappe simmiyoogaa, Xoossaa ammaniyoogaa, xinqqatebaa, kushe wotobaa, haiqoppe dend-dobaanne merinaa pirdaabaa. ³ Xoossai oottite giikko, heгаа nuuni oottana.

⁴⁻⁵ Aissi giikko, issitookka poo7oi poo7idoogeetanne saluwaa imuwaa baari be7idaageeta, qassi Geeshsha Ayyaanaakka shaakki ekkidaageetanne Xoossaa qalalai lo77o gididoogaa siyi eridaageeta, sinttappe yaana sa7aa wolqqaakka bochchi xeellidaageeta, ⁶ hegaappe guyye simmidi kaddidaageeta nagaraappe naa77anttuwaa zaaranaagee danddayettennabaa. Aissi giikko, hegeeti Xoossaa Na7aa masqqaliyaa bolli misimaariyan xishidi kaqqoosonanne asa sinttan kaushshoosona.

⁷ Ubba wode bukkiya iraa uyidi, goyida uraa go77iya kattaa mokkiya biittaa Xoossai anjjees. ⁸ SHin buluwaaw buuzuwaaw mokiikko, ainne go77enna; qanggettau shiiqi eqqiis. Qassi wursettan xuugettana.

⁹ SHin nu siiqotoo, nuuni hagaadan haasayiyaabaa gidikkokka, intte atatettau gidiya lo77obai intteyyo de7iyoogaa eroos. ¹⁰ Aissi giikko, intte oottido oosuwaanne

qassi ammaniyaageeta maaddidoogaaninne ha77ikka maaddiyoogan Xoossaa siiqido siiquwaa Xoossai doganau worddanchcha gidenna. ¹¹ Intte huuphiyan huuphiyan demmana giidi, nuuni ufaissan naagi uttido kumetta tumatettaa wurssettai gakkanaassi, kaseegaadan minttidi naagana mala amottoos. ¹² Xoossai immana giidoogaa ammanuwaaninne gencan laattiyaageetu mala intte gidanaagaa nuuni koyiyoogaappe attin, azalla gidanaagaa koyokko.

Xoossai Immido Hidootai Sirissennaagaa

¹³ Xoossai Abrahaamayyo immana giidi caaqqido wode, baappe aadhdhiya giti baina gishshau, ba huuphiyan caaqqiis. ¹⁴ Xoossai a,

“Taani nena anjjana;

ne zersettaakka corayana”

yaagidi caaqqiis. ¹⁵ Hegaadankka, Abrahaami gencii naagidi, Xoossai immana giidoogaa ekkiis.

¹⁶ Aissi giikko, asai baappe gitatiya uran caaqqees; qassi he caaqoi palama ubbaakka teqqees. ¹⁷ Hegaa gishshau, Xoossai ba immana giidoogaa laattanaageetuyyo ba qofaa mulekka laammennaagaa geeshshi yootanau keehi koyidi, hegee tuma gididoogaayyo caaqqiis. ¹⁸ Xoossai worddotanau danddayenna ha naa77u laamettenna yohotun, i immana giido nu sinttan de7iyaagaa oiqqanau baqatida nuuyyo gita minttettoi de7ees.

¹⁹ Ha nuuni demmana giidi ufaissan naagi uttidoogee, nu shemppuwaayyo markkabiya oiqqiya qaaxxenna birata mala; he nuuni demmana giidi, ufaissan naagi uttidoogee erettida mino gididi, magalasho giddo geeshshasaa geles.

²⁰ Qassi Yesuusi Malkki-Xedeqa sunttatettaadan, merinau qeese ubbatu halaqa gididi, nu gishshaa nuuppe kasetidi, he sohuwaa geliis.

7

Qeesiyaa Malkki-Xedeqa

¹ Ha Malkki-Xedeqi, Saleema kawoi, Ubaappe Bolla Xoos-saa qeese, Abrahaami kawota woridi olaappe simmishin, aara gaittidi, a anjjiis. ² Abrahaami ba omooddido ubbaappe asirataa kessidi, ayyo immiis; Malkki-Xedeqa sunttau koiro birshshettai xillotettaa kawuwaa giyoogaa; qassi Saleema kawo i gidido gishshau, naa77antto birshshettai sarotettaa kawuwaa giyoogaa. ³ Malkki-Xedeqayyo aayyiyaa woi aawai, woi ayyo zare paidoi baawa; qassi a yeletau doometti woi a haiquwau wurssetti baawa; shin Xoossaa Na7aa milatidi, merinau qeese gidiiis.

⁴ Nu aawatu halaqai Abrahaami olan omooddidi, ehi-dobaappe asirataa immido Malkki-Xedeqi ai keena gitakko be7ite. ⁵ Qeese gidiya Leewa zareti Israa7eela asaappe, hegeenne bantta dere asaappe harai atto eti Abrahaama zare gidikkokka, asirataa ekkana mala, higgiiyan azazettidosona. ⁶ Malkki-Xedeqi Leewa zare gidenna; shin Abrahaamappe asirataa ekkidi, Xoossai immana giidoogaa naagiya Abrahaama anjjiis. ⁷ Qassi anjjiyaagee anjjettiyaagaappe gitatiyoogee palanttena.

⁸ Issi baggaara, haiqqiya asai asirataa kessees; shin hara baggaara qassi, haiqqenna giidi markkattiyo urai asirataa kessees. ⁹ Hagaadan haasayanau harai atto, asirataa kessiya Leewikka Abrahaama baggaara asirataa immiis. ¹⁰ Aissi giikko, Malkki-Xedeqi Abrahaamaara gaittiyo wode, Leewi biron yelettibeenna; shin ba zariyaa Abrahaama gulbbatan de7ees.

¹¹ Israa7eela asaayyo higgee Leewa qeesetettaa baggaara imettiis. He qeesetettaa oosoi bali bainnaagaa gidikko, Aaronaagaa mala gidennan Malkki-Xedeqa mala hara qeese sunttettanau aissi koshshii? ¹² Aissi giikko, qeesetettaa laamettiyo wode, higgeekka qassi laamettanau koshshees. ¹³ Ha yohoi haasayettido urai hara zaree; a zariyaappe ooninne yarshshiyooosan qeesedan oottibeenna. ¹⁴ Nu Godai Yihudaa zariyaappe yiidoogee erettidaagaa gidiyo gishshau, Muusee qeesetubaa haasayiiddi, he zariyaabaa ainne haasayibeenna.

Kiristtoosi Malkki-Xedeqa Mala Qeese

¹⁵ Malkki-Xedeqa mala hara qeese yiidobaa gidiyaakko, hagee aadhdhidi erettana. ¹⁶ I asa higgeeninne wogan qeese gidibeenna; shin wurenna de7uwaa wolqqan qeese gidiiis.

¹⁷ Aissi giikko, Xoossaa maxaafai,

“Malkki-Xedeqi qeese gididoogaadan,
neenikka merinau qeese gidana”

yaagidi markkattes. ¹⁸ Beni de7iya higgee laafanne patten-naagaa gidiyo gishshau attiis. ¹⁹ Aissi giikko, Muuse higgee aibanne bali bainnabaa oottanau danddayenna; qassi nuuni a baggaara Xoossaakko shiiqana giidi ufaissan naagi uttido ubbaappe aadhdhiyaagee yiis.

²⁰ Hegaa bollan qassi Xoossaa caaquoikka de7ees; harati qeese gidido wode, hejaa mala caaqoi baawa. ²¹ SHin Yesuusi caaquwan qeese gidiiis; Xoossai a,
“Godai caaqqiis; i ba qofaa laammenna.

‘Neeni merinau qeese gidana’ giis”

yaagiis. ²² Hegaa gishshau, Yesuusi ubbaappe aadhdhiya caaquwau waase gidiiis.

²³ Kase qeesetu qoodai daro; aissi giikko, eti oottana oosuwaa haiqoi diggiis. ²⁴ SHin Yesuusi merinau de7iyo gishshau, a qeesetetai laamettenna. ²⁵ Hegaa gishshau, i eta gishshaa gaannatanau merinau de7iyo gishshau, Xoos-saakko ba baggaara yiyaageeta muleera ashshanau dandday-ees.

²⁶ Nuuyyo giigiya haggaa mala, qeese ubbatu halaqai de7anau koshshees; i geeshsha; aani geneenne borssoi baawa; nagaranchchatuura i gaittenna; qassi xoqqa saluwankka i bonchchettiiis. ²⁷ Hara qeese ubbatu halaqatudan, i koiro ba huuphe nagaraassi yarshshidi, qassi guyyeppe asaa nagaraassi hachchi hachchi yarshshanau koshshenna; i bana yarshshido wode, naa77antennan issitoo yarshshiis. ²⁸ Aissi giikko, Muuse higgee daafuranchcha asaa qeese ubbatu halaqa oottidi sunttees; shin Xoossai immana giidi caaqqido higgiiyaappe guyye yiida qaalai merinau bali bannaagaa, Xoossaa Na7aa sunttees.

8

Yesuusi Ooratta Maachchaa Qeese Ubbatu Halaqaa

¹ Nuuni haasaiyo gitabai haggaa; saluwan Ubbaappe Bolla Xoossai uttiyo kawotaa araataappe ushachcha baggaara ut-tida qeese ubbatu halaqai, haggaa malai nuuyyo de7ees. ² Geeshsha Sohuwaaninne tumu Dunkkaaniyan i oottees; he Dunkkaanee asi essidoogaa gidennan, Xoossai essidoogaa.

³ Qeese ubbatu halaqa ubbai imuwaanne yarshshuwaa Xoossau immanau sunttettido gishshau, ha qeese ubbatu halaqaayyookka yarshshanau issibai de7anau koshshees.

⁴ Simmi sa7an i de7iyaabaa gidikko, mulekka qeese gidenna; aissi giikko, higgee azaziyoogaadan, imuwaa im-miya qeeseti de7oosona. ⁵ Eti qeesetuugaadan oottiyo oosoi saluwan de7iya oosuwau tumu leemisonne eesho; aissi giikko, Muuse Dunkkaaniyaa essana hanishin, Xoos-sai a, “Akeeka; ubbabaakka taani nena deriyaa huuphiyan bessido leemisuwaa kaallada ootta” yaaggiis. ⁶ SHin Yesuusi gaannatiyo maachchai kaseegaappe aadhdhiyoogaadankka, ayyo imettida oosoikka etaagaappe aadhdhees; aissi giikko, he maachchai Xoossai immana giido ubbaappe aadhdhiya oosuwana oosettiis.

⁷ Aissi giikko, koiro maachchan bali bannabaa gidiyaakko, naa77antto maachchaa koshshenna. ⁸ SHin eta boriiddi, Godai hagaadan yaagees;

“Taani Israa7eela asaaranne Yihudaa asaara
ooratta maachchaa maacettiyo gallassati yaana.

⁹ He maachchai taani Gibxxe biittaappe
eta aawatu kushiyaa oiqqada, goochcha kessido wode,

etaara maacettido maachchaa mala gidenna.
Eti ta maachchan ammanettibeenna gishshau,
taanikka eta yegga bayaas.

Taani, Godai, haggaa odais.

¹⁰ Aissi giikko, he gallassatuppe guyyiyan,
taani Israa7eela asaara maacettana maachchai haggaa:

Taani ta higgiiyaa eta qofan wottana;
qassi eta wozanankka xaafana.

Taani eta Xoossaa gidana; etikka ta asa gidana.

¹¹ Etappe ooninne ba shooruwwaa

woi ba ishaa,

‘Godaa era’ yaagidi tamaarisenna.

Aissi giikko, eti guuttaappe

gitaa gakkanaaassi ubbai tana eroosona.

¹² Taani eta naaquwwaa maarana;

eta nagaraakka naa77antto hassayikke”

yaagees. ¹³ Xoossai ooratta maachchaa giidi haasayiyoogan
koiroogaa cegettii; qassi ceeggiyaabainne wuriyaabai
eesuwan xayana.

9

*Saluwan Oosettiya Ayyaanaa Oosoi Sa7an Oosettiya
Ayyaanaa Oosuwaappe Aadhdhees*

¹ Koiro maachchaayyo Xoossau goinniyo wogainne asai
oottido Beeta Maqidasee de7ees. ² Aissi giikko, koiro
Dunkkaanee eqqiis; a gidдон muqaaddaa wottiyoogee, xara-
pheezeainne Godaa sinttan wottiyoo oittai de7ees; he so-
huwaa Geeshsha Sohuwaa giidi xeesettees. ³ Naa77antto
magalashuwaappe guyye baggaara Ubbaappe Aadhdhiya
Geeshsha Soho geetettiya Dunkkaanee de7ees. ⁴ A gidдон
ixaanaa cuwayanau worqqappe oottido saaxineenne ub-
basaara worqqan sheeshshido Maachchaa Taabootai de7ees.
He Maachchaa Taabootan mannai de7iyo worqqaa xaaroi, Aa-
roona xam77ai aacidaageenne qassi Muuse higgee xaafettido
naa77u masettida shuchchati de7oosona. ⁵ He Maachchaa
Taabootaappe bolla baggaara atto giyo sohuwaa qum77uwaa
bantta qefiyan genttiya bonchcho kiruubeti de7oosona; shin
ha ubbabaa ha77i wurssi yootanau danddayokko.

⁶ Hegee hegaadan giigidaashin, qeeseti ubba wode, bantta
oosuwaa oottanau koiro Dunkkaaniyaa geloosona. ⁷ SHIN
qeese ubbatu halaqa xalaalai naa77antto Dunkkaaniyaa lait-
taappe issitoo geeles; geliiddi ba gishshaunne erennan asi
oottido nagaraa gishshau, Xoossaaayyo yarshshiyoo suutaa
ekkidi geeles. ⁸ Koiro Dunkkaanee eqqi de7ishin, ubbaappe

aaddhiiya geeshsha sohuwaa efiya ogee biron dooyettibeennaagaa Geeshsha Ayyaanai hegan erissees.

⁹ He Dunkkaanee ha wodiyau leemiso; heгаа giyoogee Xoossau immiyo imoinne yarshshoi goinniyaagaa zoriya wozanaa bali bannaagaa oottanau danddayokkona. ¹⁰ Hegeeti meettaabaa, ushshaabanne dumma dumma meechchaabaa yootiyaageeta; eti ooraxxiyo wodee gakkanaassi oosettiya wogata.

¹¹ SHin Kiristtoosi hagan de7iya lo77obau qeese ubbatu halaqa gididi yiichchiis. Giddon i oottiyo Dunkkaanee ubbaappe aaddhiiyaagaanne bali bannaagaa; qassi he Dunkkaaniyaa asi oottibeenna; ha merettida sa7aabaakka gidenna. ¹² Kiristtoosi Ubbaappe Aadhdhiiya Geeshsha Sohuwaa geliyo wode, deeshsha suuttanne galo suutta oiqqidi gelibeenna; shin ba suuttaa oiqqidi, nuuyyo merinaa atotettaa demmidi, naa77antennan issitoo geliis. ¹³ Tunida asa bolli korimaa suuttaanne deeshshaa suuttaa caccafidi, xuugettida usa bidintta qolin, he uraa tunatettaappe geeshshanau danddayikko, ¹⁴ Merinaa Geeshsha Ayyaanaa baggaara bali banna yarshshodan, Xoossau bana immida Kiristtoosa suuttai, nuuni de7o Xoossau oottana mala, kase nu haiqqida oosuwaappe nuna zoriya wozanaa waati geeshshanddeeshsha!

¹⁵ Hega gishshau, Xoossai xeesidoogeeeti i immana gido merinaa anjuwaa laattana mala, Kiristtoosi ooratta maachchau gaannatiis; hegee hanana danddayiyoogee, asai koiro maachchaappe garssan de7iiddi oottido bala aillettaappe kessiya haiqoi de7iyo gishshassa.

¹⁶ Aissi giikko, haiqqiya urai azazidobai de7ikko, he urai haiqqidoogee erettana koshshees. ¹⁷ Aissi giikko, azazida urai haiqqido wode, i azazidoogee polettees; he azazidaagee paxa de7ishin, ainne polettenna.

¹⁸ Harai atto, koiro maachchaikka suutti bannan injetibeennaagee hegaassa. ¹⁹⁻²⁰ Aissi giikko, higgiiyan de7iya azazo ubbaa Muusee asa ubbau yootiis; hegaappe guyyiyan, galo maraa suuttaanne deeshshaa suuttaa, haattaara, zo7o dorssa ikisiyaaranne hiisophphiyaa giyo mittaa boncuwaara issippe ekkidi, “Hagee inttena Xoossai azazido maachchaa suuttaa” yaagidi, higgiiyaa maxaafaa bollinne asa ubbaa bolli caccafiiis. ²¹ Hegaadankka, Dunkkaaniyaa bollinne oottiyo miishsha ubbaa bolli suuttaa Muusee caccafiiis. ²² Higgee giyoogaadan, tumakka amaridabaappe attin, ubbabaikka suuttan geeyees; suutti gukkana xayikko, atotetti baawa.

Kiristtoosi Yarshshettidoogee Nagaraa Quccidi Xaissees

²³ Hegaa gishshau, saluwan de7iyaageeta milatiyaageeti he yarshshuwan geeyanau koshshees; shin saluwan de7iyaageetikka bantta huuphen geeyanau aadhdiya yarshshuwaa eta koshshees.

²⁴ Aissi giikko, Kiristtoosi tumu geeshshasan leemisetiya asi oottido geeshshasaa gelibeenna; shin i ha77i nu gishshaa Xoossaa sinttan beettanau yaa saluwaa geliis. ²⁵ Qeese ubbatu halaqai laittan laittan ba suutta gidennaagaa oiqqidi, Geeshsha Sohuwaa geliyoogaadan, i bana ubbatooyarshshanau gelibeenna. ²⁶ Hegaa gidiyaakko, Kiristtoosi sa7ai merettoosappe doommidi darotoo waayettanau koshshees; shin ha77i wodiya wursettan nagaraa xaisanau bana yarshshidi, naa77antennan issitoo beettiis.

²⁷ Asai ubbai issitoo haiqqanau bessees; hegaappe guyyiyan Xoossai asaa pirddana. ²⁸ Hegaadankka, qassi Kiristtoosi daro asaa nagaraa xaissanau issitoo yarshshettiis; qassi i bana mintti naagiyaageeta ashshanau beettanaappe attin, naa77antto nagara tookkanau beettenna.

10

¹ Aissi giikko, higgiiya yaana lo77obaa eesho xalaalai de7ees; ayyo tumu leemiso baawa. Ubba wode laittan laittan issi mala yarshshoi yarshshettees; hega gishshau, higgee Xoossaakko shiiqiya asa he yarshshon bali baina asa oottanau mulekka danddayenna. ² Xoossau goinniya asai ba nagaraappe muleera geeyidobaa gidiyaakko, bana zoriya wozanan naa77anttuwaa nagara qoppenna; qassi yarshshiyogaakka aggi bayana. ³ SHin asai laittan laittan he yarshshuwan ba nagaraa hassayees. ⁴ Aissi giikko, korima suuttinne deeshsha suutti nagara xaissanau mulekka danddayenna.

⁵ Hegaa gishshau, Kiristtoosi ha sa7aa yaana haniiddi, ha gaadan yaagiis;

“Neeni yarshshonne imo koyabaakka;
shin taayyo bolla giigissadasa.

⁶ Neeni xuuggiyo yarshshuwaaninne
nagaraa yarshshuwan mulekka ufaittakka.

⁷ Taani he wode, ‘Xaatta maxaafan
tabai xaafettidoogaadankka,
Xoossau, taani neeni koyiyoga
oottanau yaas’ yaagaas”

yaagiis. ⁸ Yarshshoi yarshshettana mala, higgee azaziyoobaa gidikkokka, Kiristtoosi koiro, “Neeni yarshsho, imo, xuuggiyo yarshshonne nagaraa yarshsho mulekka koyabaakka; hegeetun ufaittakka” yaagiis. ⁹ Hegaappe guyyiyan Kiristtoosi, “Xoossau, taani neeni koyiyoga oottanau yaas”

yaagiis. Hegaa gishshau, Kiristtoosi naa77anttuwaa es-sanau koiroogaa xaissees. ¹⁰ Yesuus Kiristtoosi Xoossai koyidoogaa oottido gishshau, ba ashuwaa naa77anttenan issitoo yarshshidoogan nuuni nu nagaraappe geeyi aggida.

¹¹ Qeese ubbai hachchi hachchi eqqidi, ba oosuwaa oottees; qassi nagara xaissanau mulekka danddayenna issi mala yarshshuwaa zaari zaaridi yarshshees. ¹² SHin Kiristtoosi nagaraa gishshau, ubba wodiyau gidiya issi yarshshuwaa yarshshidi, Xoossaappe ushachcha baggaara utti aggiis. ¹³ Xoossai sinttappe Kiristtoosa morkketa Kiristtoosayyo tohuwan yedhdhiyoobaa oottana gakkanaassi, yaani naagees. ¹⁴ Aissi giikko, i issitoo yarshshidoogan, nagaraappe geeyidaageeta merinau bali bannaageeta oottiis.

¹⁵ Qassi Geeshsha Ayyaanai nuuyyo markkattiiddi, hagaadan yaagees;

¹⁶ “Taani he gallassatuppe guyyiyan,
etaara maacettiyo maachchai haggaa:

Taani ta higgiiyaa eta qofan wottana;
qassi eta wozananka xaafana”

yaagees. ¹⁷ Qassi hegaappe guyyiyanikka,
“Taani eta nagaraanne

eta makkala oosuwaa naa77antto hassayikke”

yaagees. ¹⁸ Xoossai he nagara atto giido wode, nagara xaissanau hagaappe sinttau yarshsho koshshenna.

Xoossaakko SHiiqanau Koshshees

¹⁹ Simmi ta ishato, nuuni Yesuusa suuttaa baggaara Ubbaappe Aadhdhiya Geeshsha Sohuwaa gelanau nuuyyo xalatetta de7ees. ²⁰ Kiristtoosi nuuyyo ooratta ogiyaanne de7o ogiyaa magalashuwaa baggaara, heгаа giyoogee ba bolla baggaara dooyiis. ²¹ Nuuyyo Xoossaa keettan sunttetida gita qeese de7iyo gishshau, ²² Nuuni suure wozanaara, tumu ammanuwaara, iitabaa zoriya wozanaappe geeyida wozanaaranne qassi xillo haattan meecettida bollaara Xoosaakko shiiqoos.

²³ Nuuyyo immana giida Xoossai ammanttiyo gishshau, nuuni demmana giidi ufaissan naagi uttidoogaa mintti oiqqoos. ²⁴ Issoi issuwaara waani siiqettanaakkonne qassi lo77o oosuwaa waati oottanaakko, issoi issuwau qoppoos. ²⁵ Issooti issooti shiiquwaa meeze oottidi shiiqiyoogaadan, nuunikka issippe shiiqiyoogaa aggokko; shin Godaa gallassai matattiyoogaa intte be7iyo gishshau, issoi issuwaa minttettoos.

²⁶ Nuuni tumatettaa eratettaa ekkirggidi, eriiddi nagara oottiyaabaa gidikko, hagaappe sinttau nagara xaissiya yarshshoi issibinne baawa. ²⁷ SHin yashshiya pirddaa

naagiyoogeenne Xoossaa ixxiya ubbaa maanau wolqqaama tamai de7ees. ²⁸ Muuse higgiiyau azazetenna urai, naa77u urai woi heezzu urai a bolli markkattikko, qareti bannan haiqqees. ²⁹ Xoossaa Na7aa karida urai, bana nagaraappe geeshshida Xoossaa maachchaa suutta tunabaadan qoppida urai, qassi aaro kehatettaa Geeshsha Ayyaanaa cayiya urai, ai keena iita pirddaa ekkanau bessiyaakkonne ane qoppite.

³⁰ Aissi giikko, “Taani haluwaa kessanne kushiya zaarana” giidaagaa nuuni eroos; qassikka, “Godai ba asaa pirddana” yaagiis. ³¹ De7o Xoossaa kushiyan kunddanaagee daro yashshiyaabaa.

³² Intteyyo Xoossaa poo7oi poo7idoogaappe guyyiyan, intte daroban waayettidi, gita waretan genccido beni wodiya hassayite. ³³ Issi issitoo inttena asa sinttan cayidosonanne paxa kaa7idosona; qassi hara wode hegaadan oottidoogee-tuura issippe de7ideta. ³⁴ Aissi giikko, qashuwan de7iya asat-uyyo intte qarettideta; yaatidi intteyyo merinau wurena ubbaappe aadhdiya miishshai saluwan de7iyooogaa intte huuphen erido gishshau, inttebaa ubbaa ekkirgginkka ufais-san genccideta.

³⁵ Hegaa gishshau, gita woiwuwaara de7iya intte xalatettaa oloppite. ³⁶ Xoossai koyiyoogaa oottidi, i intteyyo immana giidoogaa ekkanau genccana koshshees. ³⁷ Aissi giikko, Xoos-saa maxaafai,

“Amarida wodee attiis.

Yiyaagee yaana; gam77enna.

³⁸ Ta xilloi ammanuwan de7ana.

SHin ooninne guyye simmikko,

tana ufaissenna”

yaagees. ³⁹ Nuuni ammanidi attidaageetu bagga gidiy-oogaappe attin, guyye simmidi xayidaageetu bagga gidokko.

11

Ammanuwaa

¹ Ammano giyoogee, demmana giidi ufaissan naagi utti-dobai ammanttiyoogaanne be7anau danddayennabaa eris-siyaagaa. ² Xoossai beni ceega asaayyo markkattidoogee, eti ammanidoogaana.

³ Sa7ai Xoossaa qaalan merettidoogaa ammanuwan nu-uni eroos; hega gishshau, beettiyaabai beettennabaappe merettiis.

⁴ Aabeeli Qaa7eelaagaappe aadhdiya yarshshuwaa Xoos-sau yarshshidoogee ammanuwaana. Xoossai a imuwaabaa markkattiiddi, i xillo gididoogaakka markkattiis; Aabeeli

harai atto haiqqidikka, ba ammanuwan ha77i gakkanaassi haasayees.

⁵ Heenooki haiqqennan saluwaa biidoogee amanuwaana; Xoossai efido gishshau, ooninne a be7anau danddayibeenna. Xoossaa maxaafai, “Heenooki saluwaa baanaappe kase Xoossaa ufaissii” yaagees. ⁶ Ammanoi bannan ooninne Xoossaa ufaissanau danddayenna; aissi giikko, Xoossaakko yiya ooninne Xoossai de7iyooqaanne bana koyiyaageetuyyo woiuwaa immiyooqaa ammananau koshshees.

⁷ Nohee be7anau danddayenna sinttappe hananabau Xoossai, “Nena naaga” gin, Xoossau yayyidi, bananne ba so asaa ashshanau markkabiya keexxidoogee amanuwaana; yaatidi hegan ha sa7aa bolli pirddidi, ammanuwan beettiya xillotettaakka Xoossaappe ekkiis.

⁸ Abrahaami laattanaadan, Xoossai baayyo immana giido biittaa baana mala, Xoossai bana xeesido wode, azazettidoogee amanuwaana; i ba biittaappe kiyidi biyo wode, au biyaakkonne erennan kiyiis. ⁹ Abrahaami Xoossai baayyo immana giido biittan hara biitta asadan de7idoogee amanuwaana; Xoossai he immana giidoogaa banaara issippe laattana Yisaaqaaranne Yaaqoobaara Dunkkaaniyan de7iis. ¹⁰ Aissi giikko, Abrahaami Xoossai lo77o baasuwan hayyotidi keexxido katamaa naagees.

¹¹ Saara ba huuphen harai atto ceeggaichchadakka, immana giida Xoossai ammanettidaagaa gididoogaa erido gishshau, na7a shahaaranau wolqqaa demmidoogee amanuwaana. ¹² Hegaa gishshau, haiqqida asa milatiya issi bitaniyaappe saluwan de7iya xoolintte keena, abbaa lanqqiyan de7iya qoodi banna shafe keena zareti yelettidosona.

¹³ He asati ubbati ammanuwan haiqqidosona; banttau Xoossai immana giidoogaakka ekkibookkona; shin haahuwan heгаа be7idi, sarotidosona. Qassi eti sa7an imattanne yedetettidi kiyida asata gididoogaa eridosona. ¹⁴ Aissi giikko, hegaadan giya asati bantta huuphe biittaa koyiyooqaa erissoosona. ¹⁵ Eti he yeggidi kiyido biittaa simmanau qoppidobaa gidiyaakko, guyye simmiyo qaadaa demmennan aggokkona; shin ¹⁶ eti heгаа aggidi, lo77iya biittaa laamotoosona; hegee saluwaa biittaa. Hegaa gishshau, Xoossai eta Xoossaa geettetanau yeellatenna. Aissi giikko, i etau katamaa giigissi wottiis.

¹⁷⁻¹⁸ Abrahaami Yisaaqa yarshshanaakko yarshshennaakko, Xoossai eranau xomoosido wode, Abrahaami ammanuwan a yarshshiis. Xoossai Abrahaama, “Ne zaree Yisaaqa baggaara xeesettana” giidaashinkka, Abrahaami

ba na7aa Yisaaqa yarshshanau giigiis. ¹⁹ Abrahaami Xoossai Yisaaqa harai atto, haiquwaappekka pattanau danddayi oogaa eriis; hegaa gishshau, haiquwaappe guyye a zaaridi ekkiis.

²⁰ Yisaaqi wodeppe hananabau Yaaqoobanne Eesawa anjjidoogee ammanuwaana.

²¹ Yaaqoobi haiqqana haniiddi, Yooseefa naata huuphiyan huuphiyan anjjidoogeenne gatiman guufetidi, Xoossau goinidoogee ammanuwaana.

²² Yooseefi haiqqanau matiiddi, Israa7eela asai Gibxxeppe kiyanaagaa haasayidoogeenne ba meqettaa oottanabaa eta azazidoogee ammanuwaana.

²³ Muusee yelettidoogaappe guyyiyan, aayyiyaanne aawai malaa lo77o na7a gididoogaa be7idi, heezzu agina qottidoogee ammanuwaana; eti kawuwaa awaajuwaukka yayyibookkona.

²⁴ Muusee diccidoogaappe guyyiyan, Gibxxe kawuwaa na7ee na7aa geetettanaagaa ixidoogee ammanuwaana.

²⁵ Nagaran Muusee guutta wodiyaaf ufaittanaagaappe, Xoossaa asaara waayettanaagaa dooriis. ²⁶ Wodeppe demmana woiuwaa i tishshi oottidi xeellido gishshau, Gibxxe biittaa miishsha ubbaappe Kiristtoosa gishshau borettiyoogee daro aadhdiya duretetta gididoogaa qoppiis.

²⁷ Kawuwaa hanqquwau Muusee yayyennan, Gibxxe biittaappe kiyidoogee ammanuwaana; aissi giikko, beettenna Xoossaa be7idabaadan, gencidi sinttau biis. ²⁸ Haiquwaa kiitanchchai Israa7eela asaayyo baira naata bochchennaadan, Muusee Paasikaa bonchchidoogeenne qosilettan suuttaa caccafissidoogee ammanuwaana.

²⁹ Israa7eela asai mela biittan hemettiyoogaadan, Zo7o Abbaa pinnidoogee ammanuwaana; shin Gibxxe asati geli be7ishin, haattai eta mitti aggiis.

³⁰ Israa7eela asai Yarkko giyo katamaa shuchcha dirssaa laappun gallassaa yuuyi yuuyi aadhhdidoogaappe guyyiyan, he shuchcha dirssai kunddidoogee ammanuwaana.

³¹ SHaaramuxiyaa Ra7aaba yohuwaa qoriyaageeta loitta mokiido gishshau, Xoossau azazettannan ixida asaara haiqqennan attidoogee ammanuwaana.

³² Simmi harabaa gujjada ai odoo? Geedoonabaa, Baaraaqabaa, Samssoonabaa, Yofttaahebaa, Daawitabaanne Sameelabaa, qassi hananabaa yootiyaageetubaa odanau tau wodee gidenna. ³³ Eti kawo ubbaara olettidi xoonidoogeenne xillobaa oottidoogee ammanuwaana; yaatidi Xoossai immana giidoogaa ekkidosona; gaammotu doonaakka gorddidosona. ³⁴ Wolqqaama tamaa toissidosona;

bisuwaa qaraappe kessi ekkidosona; eti daafuranchcha; shin minnidosona; qassi olan wolqqaamidi, hara biittaa tooraasaa yedettidosona. ³⁵ Maccaasati bantta haiqqidaageeti haiquwaappe paxidaageeta ekkidosona.

Qassi harati qashuwaappe birshshettanaagaa ixixidi, kehiya de7uwaayyo haiquwaappe denddanau, bukettidi haiqqidosona. ³⁶ Haratu bolli asai qilliicci kaa7iis; lissuwan garafettidosonanne sanssalatan qashettidi, qasho keettaa gelidosona. ³⁷ SHuchchan cadettidosona; magaaan naa77u kiyidi phalqqettidosona; paacettidosona; bisuwan haiqqidosona; etau ubbabaikka xayin, waayettidi tuggatidi, dorssa calaanne deessha calaa maayidi yuuyidosona.

³⁸ Etau ha sa7ai giigennan ixxin, bazzon, deriyan, gonggolo giddooninne olla giddon yuuyidosona.

³⁹ Xoossai eta ammanuwaa markkattikkokka, hegeeti ubbati i, immana giidoogaa ekkibookkona. ⁴⁰ Xoossai nuuyyo issi lo77o qofaa qoppi wottido gishshau, eti nuuni bainnan bali bannaageeta gidokkona.

12

Xoossai Nuussi Aawa

¹ Simmi nuuyyo haggaa keena daro asai, shaaraadan nu matan yuuyi aadhdhidi markkattiyaagee de7ishin, nuna xubbiya ubbabaanne baqqi oiqqiya nagaraa diggoos; diggidi nu sinttan de7iya nuuni woxxana wottaa gencidi woxxoos. ² Nuuni nu ammanuwau huuphenne polo gididiya Yesuusa xeelloos. Yesuusi yeellaa karidi, wodeppe au de7iya ufaissaa gishshau, masqqaliyaa bolli misimaariyan xishettidi haiqqanaagaa gencidi, Xoossaa kawotaa araataappe ushachcha baggaara uttiis.

³ Intte intte wozanaa bayidi daafureenna mala, nagaranchchati bana daro ixxinikka gencida Yesuusa qoppite. ⁴ Nagaraara intte baaxetiiddi, suuttaa gussana gakkanaassi biron olettiichhibeekketa. ⁵ Xoossai ba naatudan, inttena zoriyoogaa dogidetii? Xoossai inttena,

“Ta na7au, Xoossai nena qaxxayiyo wode,
laafabaadan qoppoppa.

I nena seeriyo wodekka yayyoppa.

⁶ Aissi giikko, i ba siiqiyo uraa qaxxayees;
qassi ba na7adan ekkiyo ubbaakka

lissuwan garafees”

yaagiis. ⁷ Xoossai inttena qaxxayiyo wode gencite. Aissi giikko, i inttena naatudan oottees. Aawai qaxxayenna na7i de7ii? ⁸ Naata ubbaa qaxxayiyoogaadan, inttena qaxxayennan yeggi bayikko, karen yelettidaageeta gideetappe attin,

tumu naata gidekketa. ⁹ Hegaa bollan qassi, nuna yelida nu aawati nuna qaxxayido wode, nuuni eta bonchchida. Yaatin, nuuni waanidi ayyaanatu Aawaayyo keehi darissi haarettidi de7okkonii? ¹⁰ Aissi giikko, nuna yelida nu aawati banttana ufaissiyaadan, amarida wodiya nuna qaxxayidosona; shin Xoossai nuuni a geeshshatettaa ekkana mala, nuna maaddanau qaxxayees. ¹¹ Nuuni qaxxayettiyo wode, ha77issau yillloyees; ufaissenna. SHin qaxxayidoogeetuyyo guyyeppe he qaxxayoi xillotettaa de7uwaa sarotettaa woiuwaa immana.

Zoriyaanne Seeraa

¹² Hegaa gishshau, intte arggaacida kushiyaanne intte daafurida gulbbataa minttettite. ¹³ Wobbiya tohoi paxanaappe attin, burqqenna mala, sitta ogiyan hemettite.

¹⁴ Asa ubbaara saro de7anau minnite; qassi geeshsha de7uwaa de7ite. Aissi giikko, hegee bannan ooninne Godaa be7anau danddayenna. ¹⁵ Xoossaa aaro kehatettaa ooninne ekkennan antenna mala naagettite; qassi mokiidi, ba marzziyan asa waissiya camo mittadan hanidi, ooninne daro asaa tunissenna mala naagettite. ¹⁶ SHaaramuxanau qaaqqatiya asi ooninne de7enna mala, woi qassi issitoo miyoobau ba bairatettaa baizzida, Xoossaa Ayyaani banna Eesawa mala asikka de7enna mala naagettite. ¹⁷ Hegaappe guyyiyan, Eesawi ba aawaa anjuwaa ekkanau koyidoogaa ereeta; shin a aawai a anjjennan ixxiis; aissi giikko, nagaraappe simmiyo ogiyaa i harai atto, afuxxi koyidikka demmanau danddayibeenna.

¹⁸ Intte bochchanau danddayiyo deriyaakkonne eexxiya tamaakko, xumaakko, ciggaaraakkonne gotiyaakko, ¹⁹ qassi malkkataa waasuwaakkonne qaala cenggurssaakko yibeekketa. Asai he cenggurssaa siyido wode, haraa gujji siyenna mala woossiis. ²⁰ Aissi giikko, Xoossai eta, "Harai atto, do7ikka he deriyaa bochchikko, shuchchan cadettidi haiqqo" yaagido azazuwaa eti gencanau danddayibookkona. ²¹ Aifiyan beettiyaagee daro daganttiyaagaa gidiiyo gishshau Muusee, "Taani yashshan kokkorais" yaagiis.

²² SHin intte Xiyoone Deriyaa, de7o Xoossai de7iyo katamaa, issippe shiiqidi ufaittiya daro sha7u kiitanchchatukko saluwaa Yerusalame yiideta. ²³ Xoossaa baira naatukko, issippe shiiqidaageetukko, eta sunttai saluwan xaafettidoogee-tukko yiideta; qassi asa ubbaa pirddiya Xoossaakkonne, bali bannaageeta oottido xillo asatu ayyaanatukko yiideta. ²⁴ Ooratta maachchau gaannatiya Yesuusanne Aabeela suuttaappe aadhdiyaabaa yootiya caccafettida suuttaakko yiideta.

²⁵ Intteyyo yootiya uraa yohuwaa ezggiyoogaa intte ixxenna mala, inttena naagite. Xoossaa kiitaa sa7an banttau yootiyaagee yootiyoogaa ezggennan ixxidaageeti kessi ekkana xayikko, saluwan, “Inttena naagite” giya Xoossaappe nuuni waanidi kessi ekkanee? ²⁶ He wode a cenggurssai sa7aa qaattiis; shin i ha77i, “Taani sa7aa xalaalaa gidennan, issitoo gujjada saluwaakka qaattana” yaagiis. ²⁷ “Issitoo gujjada” giya qaalai qaaxxennabai minnidi de7ana mala, merettidabai qaaxxanaagaanne kichchanaagaa geeshshidi bessees.

²⁸ Nuuni qaaxxanau danddayenna kawotettaa ekkiyo gishshau, ane Xoossaa galatoosinne a ufaissos; au bessiyooogaadan bonchchuwaaninne yashshatettan au goinnoos. ²⁹ Aissi giikko, nu Xoossai tumu bashshiya tama.

13

Xoossaa Nuuni Waati Ufaissanau Bessiyaakko

¹ Intte ishata siiqiyooogaa aggoppite. ² Imatta mokkiyoogaakka dogoppite. Aissi giikko, yaatiyoogan issi issi asai erennan kiitanchchata mokkiis. ³ Qasho keettan de7iyaageetubaa inttekka etaara issippe qasho keettan de7iyooogaadan qoppite; qassi intte intte huuphen waayettiyoogaadan, waayettiyaageetubaa qoppite.

⁴ Ekkiyoogaanne geliyoogaa asai ubbai bonchchanau bessees; qassi azinainne machchiyaa issoi issuwau amanettanau bessees; aissi giikko, Xoossai shaaramuxanau qaaqqatiyaageetanne shaaramuxiyaageeta pirddana.

⁵ Miishsha siiqoppe inttena naagite; intteyyo de7iyaagee intteyyo gido. Aissi giikko, Xoossai ba huuphen, “Taani nena mulekka yeggikke woikko aggikke”

yaagiis. ⁶ Hegaa gishshau, nuuni xalidi, “Godai tana maaddiyaagaa; taani yayyikke.

Asi tana ai oottii?”
yaagoos.

⁷ Xoossaa qaalaa intteyyo yootida inttena kaalettidaageeta hassayite; eti waani de7idaakkonne hassayite; qassi etaagaadan ammanite.

⁸ Yesuus Kiristoosi zinekka hachchikka merinaukka laamettenna. ⁹ Dumma dumma ooratta timirttiyan wora booppite. Nu wozanai Xoossaa aaro kehatettan galatiyoogee lo77o gidiyooogaappe attin, miyoobau azazettiyoogaa gidenna; hegau azazettidaageetikka maadettibookkona.

¹⁰ Nuuyyo yarshshiyooosai de7ees; Dunkkaaniyaa giddon oottiyaageeti he yarshshiyooosaappe maanau etau maati

baawa. ¹¹ Qeese ubbatu halaqai nagaraa gishshau, mehiyaa suuttaa yarshshanau Ubbaappe Aadhdhiya Geeshsha Sohuwaa efees; shin he mehiyaa ashuwaa qassi dirssaappe kareera xuuggees. ¹² Hegaa gishshau, Yesuusikka qassi nagaraappe asaa ba suuttan geeshshanau, katamaa pengiyaappe kareera waayettiis. ¹³ Simmi nuuni i borettido boriyaa ekkidi, dirssaappe kare akko kiyooos. ¹⁴ Aissi giikko, nuuyyo hagan merinau de7iya katami baawa; shin nuuni yaana katamaa naagoos.

¹⁵ Simmi Xoossaayyo Yesuusa baggaara ubba wode galataa yarshshuwaa immoos; heгаа giyoogee menttershshai a sunttaayyo immiyo galataa giyoogaa. ¹⁶ Lo77obaa oottiyooogaanne issoi issuwaa maaddiyooogaa dogoppite. Aissi giikko, Xoossaa ufaissiyaagee heгаа mala yarshshuwaa.

¹⁷ Inttena kaalettiyaageetuyyo azazettite; qassi eti azaziyoogaakka oottite. Eti bantta oottidobaa Xoossau yootana gishshau, intte shemppuwaa mintti naagoosona; intte etau azazettikko, bantta oosuwaa ufaittidi oottana; hegee xayikko, eti yiillotiiddi oottana; hegee inttena ainne maaddenna.

¹⁸ Nuuyyo Xoossaa woossite. Nuuni ubba wode lo77obaa oottanau koyiyo gishshau, nuna zoriya lo77o wozanai nuuyyo de7ees. ¹⁹ Xoossai tana inttekko eesuwaa zaarana mala, Xoossaa intte mintti woossanaadan, taani inttena keehi woossais.

Woosaa

²⁰ Sarotettaa Xoossai, nu Godaa Yesuusa, dorssaa heemiya gitaa, merinaa maachchaa suuttan haiquwaappe dentiis. ²¹ Xoossai Yesuus Kiristoosa baggaara ba sinttan bana ufaissiyaabaa inttena ootissiiddi, inttekka i koyidobaa oottana mala, lo77o ooso ubban inttena i giigisso; Xoossai meri merinau bonchchetto. Amin77i.

Kuushshaa

²² Ta ishatoos, taani ha dabddaabbiiyaa intteyyo qanttan xaafido gishshau, intte ha zoriyaa salettennan ezggana mala, taani inttena woossais.

²³ Nu ishai, Ximootiyoosi qashuwaappe birshshettidoogaa erite. Eesuwaa i haa yiikko, taani aara baada inttena be7ana.

²⁴ Inttena kaalettiya ubbatanne geeshshata ubbaa saro saro giite. Xaaliyaappe yiida ammaniyaageeti inttena saro saro goosona.

²⁵ Aaro kehatettai inttenaara ubbaara issippe gido. Amin77i.

Yaaqoobi Xaafido Kiitaa

Gidduwaa Erissuwaa

Hagee Yaaqooba kiitai nu hachchi hachchi de7uwaa kaalettiya qofata oiqqiis. Xaafettidoogee akka “Biittan sa7an ubban laalettida Xoossaa asaassa. Ha maxaafaa xaafidaagee aadhdhida eratettaa nuuni oosuwan peeshshiyoo hiillaanne ammaniya asaa mokuwaassinne eeshshaassi kaaletuwaa immiya yohota si7iliyaadan qoncciyaa bessees.

Hiyyeesatettaabaa, duretettaabaa, paaciyaabaa, lo77o eeshshaabaa, qanaatiyaabaa, ammanuwaabaanne lo77o oosuwaabaa, inxxarssaa maaduwaabaanne qohuwaabaa, aadhdhida eratettaabaa, issoi issuwaara ooyettiyo ooshshaabaa, otoruwaabaanne ashkhetettaabaa, hara asaa bolli pirddiyoobaa, ceequwaabaa woikko ayyuwaabaa, genccaabaanne woosaabaa, ammaniya asaassi de7anau bessiya xeelaa ubbaa qoodidi xaafiis.

Kiitaikka kiristinnaa de7uwan ammanoi oosuwan pe7ana hanotata orddissidi bessees.

¹ Taani Yaaqoobi Xoossaa ailleenne Godaa Yesuus Kiristtoosa aillee, biitta ubban laalettida tammanne naa77u zerettatuyyo sarotaa kiittais.

Danddayaa, Ammanuwaa, Aadhdhida Eratettaa

²⁻³ Ta ishato, intte ammanoi paacettiyoogee intteyyo danddayaa immanaagaa eridi, dumma dumma paacee intena gakkiiyo wode, heгаа kumetta ufaissadan qoodite. ⁴Intte danddayai aibinne bali bannan inttena zawatidaageetanne paci bannaageeta oottidi, ba oosuwaa polo. ⁵SHin intteppe ooninne baayyo aadhdhida eratettaa xayikko, borennan ubbau kehatetan immiya Xoossaa woosso. I ayyo immana. ⁶SHin i aibiininne sirennan ammanuwan Xoossaa woosso. Aissi giikko, siriya urai carkkoi sugin qaaxxiya abbaa beetaa mala. ⁷⁻⁸ Aissi giikko, naa77u qofai de7iyo urai, ba oge ubban ba qofaa qachchennaagee, he urai Godaappe ainne demmanau qoppoppo.

Hiyyeesa Asanne Dure Asa Ufaissaa

⁹⁻¹⁰ SHin hiyyeesa ishah Xoossai a xoqqu oottido wode ufaitto; qassi dure ishahka Xoossai a ziqqi oottido wode ufaitto. Aissi giikko, dure bitanee maata gidдон dicciya ciishshadan xayana. ¹¹ Aissi giikko, awai ba mishuwaara kiyidi, maataa melissin, ciishshah xayees; qassi a meraa lo77otettaikka xayees; hegaadanka qassi dure bitanee babaa oottiiddi xayana.

Asaa Bolli Gakkiya Paaciyaa

¹² Waayiyān gencciya urai anjjettidaagaa; aissi giikko, he waayiyaa xoonidoogaappe guyyiyan, Xoossai bana siiqiyaageetuyyo immana giido de7uwaa akiliiliyaa i ekkana. ¹³ Ooninne paacettido wode, “Tana Xoossai paacees” gooppo. Aissi giikko, Xoossai iitan paacettanau danddayenna; qassi i ba huuphen oonanne paaccenna. ¹⁴ SHin asi huuphiyan huuphiyan ba huuphe iita amuwan gooshettiyo wodenne cimettiyo wode paacettees. ¹⁵ Hegaappe guyyiyan, amoi shahaaridi, nagaraa yelee; qassi nagarai diccidi, haiquwaa yelee.

¹⁶ Ta siiqo ishato, cimettoppite. ¹⁷ Lo77o imo ubbainne kumetta woito ubbai saluwaappe yeess. Saluwaa poo7uwaa medhdhida Xoossaappe yeess; Xoossai ba huuphen dummatennanne woi mirqqidi xumissenna. ¹⁸ Nuuni i medhdhido meretatu gidon Xoqqasaa ekkanaadan, nuna ba sheniyān tumu qaalan yeliis.

Siyidoogaa Oosuwan Peeshshiyogaa

¹⁹ Hegaa gishshau, ta siiqo ishato, haggaa hassayite; asai ubbai siyanau eesoto; shin haasayanaunne hanqqettanau eesotoppo. ²⁰ Aissi giikko, asa hanqqoi Xoossai koyiyo xil-lotettaa eheenna. ²¹ Hegaa gishshau, tuna hanota ubbaanne iitatetta ubbaa intteppe xaissidi, Xoossai intte wozanan tookkido intte shemppuwaa ashshanau danddayiya qaalaashkкетettan ekkite.

²² SHin Xoossaa qaalaashkкетettan attin, sissa xallan intte huuphiyaa cimmoppite. ²³ Aissi giikko, qaalaashkкетettan oot-tenna urai de7ikko, i ba meraa heregan xeelliyaa uraa mala. ²⁴ I bana xeellidi bees; biidi sohuwaarakka i ai malakkonne dogi aggees. ²⁵ SHin ooninne ailletettaappe kessiya bali banna higgiiyaa xeellidi, aani aqiyaagee qassi a naagiyaagee, siyidoogaakka dogennaagee, he urai ba oottiyo oosuwan anjjettana.

²⁶ Ba inxxarssaa naagennan bana cimmiiddi, bau Xoossaa ammaniyoobaa milatiyo urai de7ikko, a ammanoi mela. ²⁷ Xoossaa Aawaa sinttan pokkoi banna geeshsha ammanoi haggaa; hegee augee giikko, aaya aawi banna naatanne waayettiya am77eta maaddanaagaanne sa7aa nagaraa qi-taappe ba huuphiyaa naaganaagaa.

2

Hiyyeesaa Karanau Bessenna

¹ Ta ishato, intte nu bonchcho Godaa Yesuus Kiristtoosa ammaniiddi, som77o xeellidi, asa bonchchoppite. ² Aissi giikko, worqqa migido wottidi, lo77o maayo maayida issi

asi intte shiiquwaa yiikko, qassi curqqa maayo maayida hiyyeesa asikka yiikko, ³ lo77o maayuwaa maayida bitaniyaa intte aatti bonchchidi a, “Neeni hagan ubbaappe lo77iya oidiyan utta” giidi qassi hiyyeesa bitaniyaa, “Neeni hinin eqqashsha; woi hagan ta tohuwaa matan sa7an utta” giikko, ⁴ yaatin intte intte gidдон shaahotettaa medhdhiyaageetanne iita qofaara de7iya daannata gidekketiyye?

⁵ Ta siiqo ishatoo, siyite; Xoossai ha sa7an de7iya hiyyeesa asai ammanuwan duretanaunne bana siiqiyaageetuyyo immana giido saluwaa kawotettaa laattanau dooribeenneeyye? ⁶ SHin intte hiyyeesata toochchideta. Dureti intena tuggaiyaageeta gidokkonaayye? Eti inttena daannan mootiyaageeta gidokkonaayye? ⁷ Intteyyo imettida lo77o sunntaa cayiyaageeti eta gidokkonaayye?

⁸ SHin Xoossaa maxaafan, “Ne shooruwaa ne huuphedan siiqa” geetettidi xaafettida kawo higgiiyaa intte polikko, lo77obaa ootteeta. ⁹ SHin intte asa som77o xeellidi bonchchikko, nagaraa ootteeta; qassi higgee intte bolli higgiiyaa menttidaageetudan pirddana. ¹⁰ Aissi giikko, ooninne higge ubbaa naagidi, issinno menttiyaabaa gidikko, he urai higge ubbaa menttees. ¹¹ Aissi giikko, “SHAaramuxoppa” giidaagee qassi “Woroppa” giis; shin neeni shaaramuxana xayikkokka, woridabaa gidikko, higgiiyaa menttadasa. ¹² Asa aillettaappe kessiya higgiiyan pirddaa ekkana asatudan haasayitenne etaagaadan oottite. ¹³ Aissi giikko, asa maaribeenna uraa Xoossai maarennan pirddana; maarotettaa pirddaa xonees.

Ammanuwaanne Oosuwaa

¹⁴ Ta ishatoo, issi urai baayyo ammanoi de7ees giikko, qassi a ammanuwaa a oosoi erissana xayikko, a ai go77anee? A ammanoi a ashshanau danddayii? ¹⁵ Issi ishahi, woi issi michchiyaa kallottikko, qassi etau ubba gallassi miyoobi xayikko, ¹⁶ Intteppe issi urai eta, “Saro biite. Tamaa ho77ite. Kallidi miite” giidi, etau koshshiyaabaa immana xayikko, eta ai go77anee? ¹⁷ Hegaa gishshau, ammanoi oosoi bannan barkka de7ikko haiqqidaagaa.

¹⁸ SHin issi urai, “Neessi ammanoi de7ees; qassi taassi oosoi de7ees. Neeni ne ammanuwaa ne oosuwaappe shaakkada tana bessa; taanikka ta ammanuwaa ta oosuwan nena bessana” gaana. ¹⁹ Neeni issi Xoossai de7iyooogaa ammanaasa; hegee lo77o. Xalahetikka qassi ammanoosona; yashshan kokkoroosona. ²⁰ Neeni eeyyai! Ammanoi oosuwaappe shaahettidi go77ennaagaa eranau koyai? ²¹ Nu aawai Abrahaami ba na7aa Yisaaqa yarshshiyooosaa bolli wottido wode, ba oosuwan xillibeennee? ²² A ammanoinne

a oosoi issippe oottidoogaanne a ammanoi a oosuwan polettidoogaa be7ikkii? ²³ Xoossaa maxaafai “Abrahaami Xoossaa ammaniis. Xoossaikka heгаа ayyo xillotettan qoodiis” giidoogee polettiis; qassi Xoossaa dabbo geetettidi i xeesettiis. ²⁴ Asi ammano xalaalaana gidennan, oosuwan xilliyoogaa intte be7eeta.

²⁵ Hegaadankka qassi shaaramuxiyaa Ra7aaba kiitettiyaageeta morkada hara ogiyaara eta moissido wode, ba oosuwan xillabeikke?

²⁶ Aissi giikko, shemppoi shaahettido bollai haiqqidaagaa gidiyoogaadan, hegaadankka qassi oosoi shaahettido ammanoi haiqqidaagaa.

3

Inxxarssaa Naagiyoogaa

¹ Ta ishato, nuuni haratuppe aadhdhiya pirddaa ekkanaagaa intte eriyo gishshau, intteppe daroti tamarissiyaageeta gidoppite. ² Nuuni ubbaikka daroban baleettes; issi urai ba haasayan mulekka balana xayikko, i bana naaganau danddayiya bali baina asa. ³ Parati nuuyyo azzettana mala, bixaalaa barssidi, nuuni koyiyoosaa ubbaa eta efeedtees. ⁴ Be7ite, markkabetikka qassi heгаа keena gita gidiiddi, gote carckkuwan laagettikkokka, eta laaggiyaagee ba koyiyoosaa zaaridi laaggiyo qii guutta mittan laagettidi boosona. ⁵ Hegaadan inxxarssai bollaa gidдон guutta qommo gidikkokka, daro gitaban ceeqettes.

Guutta tamai waanida gita woraa xuuggii! Akeekite. ⁶ Inxxarssaikka tama mala. I nu asatettaa gidдон itabaa ubbaa oottana danddayees; asatetta ubbaa tunissee. Qassi nu de7uwaa wottaakka taman xuuggees; Gaannabiyaa taman i xuuggettana. ⁷ Aissi giikko, do7atu kafotu zariyaa, tiran gooshettiya shooshshatu zariyaanne abban de7iya meretatu zariyaa ubbaa asi aadissii; qassi etikka aadidosona. ⁸ SHin ooninne inxxarssaa aadissanau danddayibeenna; inxxarssi woriya marzzee kumido woppu geenna iita mereta. ⁹ Nuuni inxxarssan nu Godaanne Xoossaa galatoos; qassi aanikka Xoossaa leemisuwan merettida asaa qanggoos. ¹⁰ Issi doonaappe galatainne qanggettai kiyees. Ta ishato, hegee hegaadan hananau bessenna. ¹¹ Pulttoi issi ollaappe mal77iya haattaanne cammiya haattaa pulttanau danddayii? ¹² Ta ishato, balase giyo mitti wogara aifanau danddayii? Woi woine turi balase giyo mitta aifanau danddayii? Maxine maxine giya haattappekka mal77o haatti kiyana danddayenna.

Saluwaa Aadhdhida Eraanne Sa7aa Aadhdhida Eraa

13 Intte giddon aadhdhida eranchchinne akeekanchchi oonee? Ba lo77o de7uwan oosettida ba oosuwaa ashkketetaaninne aadhdhida eratettan besso. 14 SHin intte wozanan cammiya qanaateenne yiiqee de7ikko, otorettoppite; qassi tumatettaa bollikka worddotoppite. 15 Hegaa mala aadhdhida eratettai saluwaappe wodhdhiyaagaa gidenna; shin hegee sa7aabaa, asaabaa, xalahetubaa. 16 Aissi giikko, qanaateenne yiiqee de7iyooosan ooshshainne iita ooso ubbai de7ees. 17 SHin bollappe yiya aadhdhida eratettai ubbaappe kase geeshsha. Qassi sarotetta, ashkkenne ero giyaagaa; qassi maarotettinne lo77o aifee kumidoogaa. Sireenne lo77o milatiya iitatetti bannaagaa. 18 Xillotettaa aifee sarotettaa oottiyaageeti sarotettan zerido zereettaappe beettiis.

4

Ha Sa7aa Iitatettaa Doseennan Agganaagaa

1 Olinne ooshshi intte giddo auppe yii? Eti yiidosai intte bollaa giddon olettiya intte ufaittanau gita amuwaa amottiyooogaappe gidennee? 2 Intte amotteeta; shin demmekketa; heгаа gishshau woreeta. Mintti koyeeta; shin demmanau danddayekketa; heгаа gishshau, ooyetteetanne oletteeta. SHin Xoossaa woossenna gishshau, intte koyiyooobaa demmekketa. 3 Xoossaa intte woossiyo wode, intte amuwaa polanau woosseeta; qassi intte qofai iita gidido gishshau demmekketa. 4 Simmi shaaramuxiyaageetoo, ha sa7aara dabbotiyoogee Xoossaayyo ixo gididoogaa erekketii? Aissi giikko, ha sa7aara dabbotana koyiyai ooninne Xoossaara morkkettees. 5 Woi Xoossaa maxaafai, “Xoossai nunan wottido Ayyaanai wolqqaama amuwaa amottees” giyoogaa intteyyo coo giyoobaa milatii? 6 SHin Xoossai aaro kehatettaa aattidi immees. Hegaa gishshau, Xoossaa maxaafai, “Xoossai otorettiyaageeta ixees; shin banttana kaushshiyaageetuyyo aaro kehatettaa immees” yaagees.

7 Hegaa gishshau, intte Xoossau haarettite. Yaatidi xalahe halaqaa teqqite; i intteppe baqatana. 8 Xoossaakko shiiqite; ikka inttekkko shiiqana. Inttenoo nagaranchchatoo, intte kushiyaa meecettite. Naa77u qofai de7iyooogee, intte wozanaa geeshshite. 9 Tuggatite; kayottitenne yeekkite. Intte miichchaa yeehuwau laammite; intte ufaissaakka kayyuwau laammite. 10 Godaa sinttan intte huuphiyaa toochchite; qassi i inttena xoqqu xoqqu oottana.

Asa Bolli Pirddennan Agganaagaa

11 Ta ishatao, issoi issuwaa zigiroppite. Ba ishaa zigiiriyaageenne a bolli pirddiyaagee higgiiyaa zigireesinne higgiiyaa bolli pirddees. Neeni higgiiyaa bolli pirddikko, higgiiyaa

bolli pirddiyaagaa gidaasappe attin, higgiiyau azazettiyaagaa gidakka. ¹² Higgiiyaa immiyaageenne pirddiyaagee Xoossaa xalaala; i ashshanaunne xaissanau danddayees; shin ne shooruwa bolli pirddiyaagee neeni oonee?

Ceeqettennaadan Imettida Zoriyaa

¹³ Inttenoo, “Nuuni hachchi woi wontto he katamaa baana; biidi hegan laitta uttana; zal77ananne qassi miishsha worissana” giyaageetoo, be7ite. ¹⁴ Wontto intte de7oi ai hananaakkonne erekketa; guutta wodiyau intte beettidi, guyyeppe xayiya cuwa mala. ¹⁵ Hegaa aggidi, “Godai giikko, nuuni de7ana; haggaa woi heggaa oottana” gaanau bessees. ¹⁶ SHin intte ha77i intte gitatettan ceeqqeeta; heggaa mala ceeqo ubbai iita.

¹⁷ Hegaa gishshau, lo77obaa oottanau eriiddi oottenna urau hegee nagara.

5

Dure Asaassi Imettida Mino Zoriyaa

¹ Ha77ikka inttenoo dure asatoo, intte bolli yiya tug-gau “Aayyee! Aayyee!” yaagidi yeekkitenne zilaalite. ² Intte duretettai moorettiichchiis; qassi intte afalaakka bil77ai mirggiis. ³ Intte worqqainne intte birai shiyi-ichchiis. Qassi he shiyai intte bolli markkattana; intte bol-laakka tamadan maana. Intte intte miishshaa wodeyyo dagayideta. ⁴ Akeekite; intte gaden kattaa cakkida asat-uyyo qanxxibeenna keraa miishshai waassees; eta waasoi wolqqaama Godaa haittan siyettiis. ⁵ Intteyyo injjetin, sa7an ishalidi de7ideta; shuha gallassau xiikkiyoogaadan, intte bol-laa xiikkideta. ⁶ Xillo asa bolli pirddideta; qassi a worideta; i inttenaara eqettenna.

Godaa Naa77antto Yuussaa Danddayan Naagiyooqaa

⁷ Hegaa gishshau, ta ishato, Godai yaana gakkanaassi genccite; biittaa goyyiyaagee ofinttaa irainne badhdheesaa irai yaana gakkanaassi gencidi, al77o kattaa i waati naagidi gatti ekkiyaakko be7ite. ⁸ Inttekka qassi genccite; yayyoppite. Aissi giikko, Godaa yuussai matattiis.

⁹ Ta ishato, Xoossai intte bolli pirddena mala, issoi is-suwaa bolli zuuzummoppite. Be7ite, pirddiyaagee penggen eqqiis. ¹⁰ Ta ishato, waayessinne gencassi leemiso gididaageeta, Godaa sunttan haasayida hananabaa yootidaageeta hassayite. ¹¹ Be7ite, danddayidi genccidaageeta nuuni anjettidaageeta geettes. Iyyooba genccaa intte siyideta; qassi Godai ayyo wurssettan immidoogaakka be7ideta. Aissi giikko, Godai maarotainne qaretai kumidoogaa.

¹² SHin ubbaappe kase, ta ishato, saluwan gidin, woi sa7an gidin, woi hara caaquwan gidin, aibinkka caaqqoppite. SHin Xoossaa pirddan intte gelennaadan, intte yohoi ee giyoobaa gidikko, “Ee” giite; chii giyoobaa gidikko, “CHii” giite.

¹³ Intte giddon waayettiya urai ooninne de7ikko, Xoossaa woosso; ufaiittiya urai ooninne de7ikko, yexxidi galato.

¹⁴ Intteppe sahettiya urai ooninne de7ikko, woosa keettaa cimata baakko xeeso; eti Godaa sunttan zaitiyaa a tiyidi, ayyo Xoossaa woossona. ¹⁵ Ammanuwan Xoossaa woossido woosai hargganchchaa pattana; Godaikka a harggiyaappe dentana; qassi nagara i oottidobaa gidikkokka Godai ayyo atto gaana. ¹⁶ Hegaa gishshau, intte paxana mala, intte nagaraa issoi issuwaayyo paaxitenne issoi issuwaayyo Xoossaa woosite; xillo asa woosai wolqqaama oosuwaa oottees. ¹⁷ Eelaasi nu mala asa. Irai sa7an bukkennaadan, i minttidi, Xoossaa woossiis; woossin heezzu laittanne usuppun agina sa7an irai bukkibeenna. ¹⁸ Naa77anttuwaa Xoossaa i woossin, saluwaappe irai bukkiis; sa7aikka ba kattaa mokkiis.

¹⁹ Ta ishato, intteppe ooninne tumaappe wora biikko, qassi issoi a guyye zaarikko, ²⁰ nagaranchchaa a bala ogiyaappe zaariya ooninne a shemppuwaa haiquwaappe ashshanaagaanne daro nagaraa kammanaagaa ero.

PHeexiroosi Xaafido Koiro Kiitaa

Gidduwaa Erissuwaa

Yesuusi kiittido PHeexiroosi xaafido koiro kiitai xaafettidoogee he kiitaa gidдон “Doorettida Xoossaa Asata” geetettidi xeesettiyaanne Qeeri Iisiyan huuphessa bagga shaahuwan laalettida ammaniyaageetussa. Kiitaayyo waanna halchchoi ammanuwaa gaasuwan metoinne waayee gakkidoogeeta gazddissanaassanne minttettanaassa. Xaafee heгаа oottiyoogee a haiquwaa, a dendduwaa, a naa77antto yuussaa yootiya Yesuus Kiristtoosa mishiraachchuwaa qaalaa eta hassayissiyooogaana. Yesuus Kiristtoosa de7uwaa leemisodan xeellidi, metuwaa eti gencan kanttanaadan, eta hassayissee. Hegaara oisettidi, metoi eta ammanuwaa murutatettaa paacciyooogaanne “Yesuus Kiristtoosi qoncciyoo gallassi” bessiya woiuwaa eti ekkana de7iyooogaa eta hassayissee.

Xaafee eti metuwaa gencana mala minttettiyoogaa bollikka, Kiristtoosa kaalliyaageeti de7iyooogaadan eti de7anaadan qofissee.

¹ Taani, Yesuus Kiristtoosi kiittido PHeexiroosi, Xoossai doorido asatuyyo PHanxxoosa biittan, Galaatiyaa biittan, Qaphphadooqiya biittan, Isiyaa biittaaninne Bitiniyaa biittan yedettin laalettidi de7iyaageetuyyo dabddaabbiyaa xaafais. ² Yesuus Kiristtoosayyo intte azazettana malanne a suuttan geeyana mala, Xoossai Aawai doorido intteyyo ba Ayyaan geeshshidoogeetuyyo, aaro kehatettainne sarotetai gido.

De7uwaa Immana Giido Ufaissaa

³ Nuuni Xoossaa, nu Godaa Yesuus Kiristtoosa Aawaa, ba maarettaa daruwaadanka nuna naa77anttuwaa yelidaagaa, Yesuus Kiristtoosa haiquwaappe denttidoogan nuuyyo de7uwaa immana giidaagaa galatoos. ⁴ Qassi Xoossai intteyyo immana daro laataa wooqqennasan, mooretannasan, woi xayennasan saluwan naagees. ⁵ He laatai wodiya wurssettan beettanau de7iya atotettaayyo Xoossaa wolqqan ammanuwan naagetti uttida inttessa.

⁶ Ha77i guutta wodiyaayyo harai atto duma duma paaciyan intte paacetanau koshshikkokka, hagan daro ufaittite. ⁷ Hegee harai atto, taman yeggin xayiya worqqappekka intte ammanoi daro al77onne bali bannaagaa gidiyooogaa bessanaassa; yaatidi Yesuus Kiristtoosi beettiyo wode, galataa, bonchchuwaanne sabaa

intte ekkana. ⁸⁻⁹ Intte a be7ana xayikkokka, siigeeta; intte ha77i a be7ana xayikkokka, ammaneeta. Qassi intte intte ammanuwau polo gidिया intte shemppuwaa atotettaa ekkiyo gishshau, yootanau danddayettenna bonchchoi kumido ufaissaa ufaatteeta.

¹⁰ Xoossai intteyyo immana aaro kehatettaabau hananabaa yootidaageeti keehi koyidi, ha atotettaabaa qoridosona.

¹¹ Etan de7iya Kiristtoosa Ayyaanai Kiristtoosa waayiyaabaanne hegaappe guyyian yaana bonchchuwaabaa kasetidi markkattiiddi, aude woi waanida wodiyan yaanaakkonne akeekissidoogaadan, eti qoroosona.

¹² He hananabaa yootiyaageeti oottido oosoi inttessappe attin, eta huuphessa gidennaagaa Xoossai etayyo qonccissiis; ha77i intte siyido wonggeliyaa mishiraachchuwaa intteyyo yootida asati, banttau saluwaappe kiitettida Geeshsha Ayyaanaa wolqqan yootidosona. Hegaa kiitanchchatikka be7anau amottoosona.

Geeshshatettan De7iyooгаа

¹³ Hegaa gishshau, oosuwaa oottanau intte wozanan goppi uttite; minnite. Yesuus Kiristtoosi beettiyo wode aaro kehatettaa ekkana giidi, kumetta ufaissan naagi uttite.

¹⁴ Xoossau azazettite; intte kase erennan amottido amuwaa kaalloppite. ¹⁵⁻¹⁶ SHin inttena xeesida Xoossai geeshsha gididoogaadan, inttekka intte ooso ubban geeshsha gidite. Xoossaa maxaafan, “Taani geeshsha gidiyoo gishshau, inttekka geeshsha gidite” geetettidi xaafettiis.

¹⁷ Asa huuphen huuphen som77o xeellennan a huuphe huuphe oosuwaadan pirddiya Xoossaa woossiiddi intte, “Nu Aawau” giidi a xeesiyaabaa gidikko, ha sa7aa bolli intte de7iyoo wodiyan yashshatettan de7ite. ¹⁸⁻¹⁹ Intte intte aawatuppe laattido pattenna de7uwaappe wozettidoogee, xayiya bira woi worqqa malaana gidennaagaa ereeta; borssoi woi qiti bainna dorssa suuttadan, al77o Kiristtoosa suuttan intte wozettideta.

²⁰ Xoossai sa7ai merettanaappe kase Kiristtoosa doori wottiis; shin intte gishshau, ha wodiya wursettan i beettiis. ²¹ Intte amanoinne intte ekkana giidi ufaissan naagi uttidobai Xoossan de7ana mala, Xoossai haiquwaappe a denttidi, ayyo bonchchuwaa immidaagan aani ammanetta.

²² Tumatettaayyo intte azazettiyoogan, lo77o milatiya iitatetti bannan, intte ishantta siiqanau intte huuphiyaa geeshshidi, issoi issuwaara minttidi wozanappe siiqettite.

²³ Intte haiqqiya zareppe naa77anttuwaa yelettibeekketa; shin merinau de7iya Xoossaa qaalai haiqgenna zareppe yelettideta. ²⁴ Aissi giikko, Xoossaa maxaafai, “Asai ubbai

maataa mala; a bonchcho ubbaikka maataa ciishshaa mala. Maatai meeles; ciishshaikka qoqqofettees. ²⁵ SHin Godaa gaalai merinau de7ees” yaagees. Hagee intteyyo odido wonggeliyaa mishiraachchuwaa qaalaa.

2

De7o SHuchchaanne Geeshsha Asaa

¹ Hegaa gishshau, intteppe iitatetta ubbaa, cimo ubbaa, lo77o milatiya iitatetta, qanaatenne zigirssa ubbaa diggite. ²⁻³ Godai keha gididoogaa intte eridobaa gidikko, ha77i yelet-tida gacino naatudan, uyiiddi diccanaunne attanau Xoossaa geeshsha qaalaa maattaa ubba wode laamotite.

⁴ Godaakko de7o shuchchaakko shiiqite. Asi a ixxiis; shin Xoossaa matan i doorettida al77o. ⁵ Inttekka qassi de7o shuchchadan, geeshsha qeese gididi, Yesuus Kiristtoosa baggaara Xoossaa ufaissiya ayyaanaa yarshshuwaa Xoossaayyo yarshshanau, intte intte huuphen ayyaana keettadan keexet-tite. ⁶ Aissi giikko, Xoossaa maxaafai, “Be7ite, taani Xiyoonne giyo kataman keettaa godaa xaphuwaa minttiya, dooret-tida, al77o shuchchaa wottais; aani ammaniya ooninne yeellatenna” yaagees. ⁷ Hegaa gishshau, ha shuchchai intteyyo ammaniyaageetuyyo daro al77o; shin ammanennaageetuyyo, “Gimbbiyaageeti karidi ixxido shuchchai godaa xaphuwaa minttiya, ubbaappe aadhdiya shuchcha gidiis” yaagees. ⁸ Qassikka, “Ha shuchchai asa xubbiya shuchchanne asa ooggiya zaalla” yaagees; eti Xoossaa qaalaa ammanenna gishshau, i etau qoppidoogaadankka xubettoosona.

⁹ SHin Xoossai xumaappe garamissiya ba poo7uwau inttena xeesiis; intte a ooratta oosuwaa yootanau doorettida zare; intte kawo qeeseta; geeshsha asanne Xoossaassi buzo asa. ¹⁰ Intte kase Xoossaa asa gidekketa; shin ha77i intte a asa; intte kase maarotettaa ekkibeekketa; shin ha77i maarotettaa ekkideta.

Xoossaa Ashkkarata

¹¹ Ta dabbotoo, intte ha sa7an imattanne yedettin asaan de7iyaageeta gididoogaadan, ubba wode intte shemppuwaara olettiya asatettaa amuwaappe intte haakkana mala, taani inttena woossais. ¹² Aihuda gidenna asai inttena iitabaa oottiyaageetudan zigiriyo wode, Kiristtoosi yiyo gallassi intte lo77o oosuwaa eti akeekidi, Xoossaa galatana mala, intte de7uwaa eta gididon loitti naagite.

¹³ Godaa gishshau, asa higge ubbaayyo haarettite; kawoikka ubbaappe bolla gidiiyo gishshau, ayyo haarettite. ¹⁴ Qassi deriyaa haariyaageetuyyookka haarettite. Aissi

giikko, eti iitabaa oottiyaageeta qaxxayanaunne lo77obaa oottiyaageeta galatanau kawoppe kiitettidosona. ¹⁵ Aissi giikko, Xoossai intte intte lo77o oosuwan erenna eeyya asaa haasayaa co77u oottanaagaa koyees. ¹⁶ Ailletettaappe kiyidi, Xoossaa ailledan de7iteppe attin, he ailletettaappe kiyidoogaa iitatetta genttiyoobaa oottoppite. ¹⁷ Asa ubbaa bonchchite. Intte ishantta siiqite. Xoossau yayyite. Kawo bonchchite.

Kiristtoosi Ekkido Metuwaa Leemisotettaa

¹⁸ Ashkkaratoo, intte lo77o godatu xalaalaayyoonne ashkke godatu xalaalaayyo gidennan, iitatuyyookka daro yayyidi haarettite. ¹⁹ Aissi giikko, asi naaqqiyo wode waayettiya urai Xoossaa qoppiiddi, waayiyaa danddayikko, Xoossai a anjjana. ²⁰ Aissi giikko, intte nagara oottin, inttena dechchiyo wode, intte danddayikko, intteyyo ai galati de7ii? SHin lo77obaa oottidi waayiyaa intte danddayikko, Xoossai inttena hegau anjjana. ²¹ Xoossai inttena xeesidoogee hegaa gishshassa; aissi giikko, Kiristtoosi intteyyo waayettiis; intte a kaallana mala, intteyyo leemiso gidiiis. ²² Nagara i oottibeenna; ba doonankka worddo haasayibeenna. ²³ Asi bana cayiyo wode, zaaridi cayibeenna; waayettiyo wodekka manddibeenna. SHin xillo pirddiya Xoossaayyo bana aattidi immiis. ²⁴ Nuuni nagarau haiqqidi, xillotettau de7ana mala, Kiristtoosi ba huuphen ba ashuwan nu nagaraa masqqaliyan tookkiis; intte a masunttan paxideta. ²⁵ Aissi giikko, intte oge balida dorssa mala; shin ha77i intte shemppuwaa heemmiyaagaakkonne naagiyaagaakko simmideta.

3

Azinabaanne Machchibaa

¹⁻² Hegaadankka maccaasatoo, intte azinatuppe Xoossaa gaalau azazettenna issooti issooti de7ikkokka, intte palametennan, eti intte yashshatettaanne intte geeshsha de7uwaa be7idi ammanana mala, etau haarettite. ³ Intte intte huuphe pixiyoogaaninne worqqa wottiyoogan woi lo77o maayo maayiyoogan intteyyo bolla baggaa loittoppite. ⁴ SHin intte wozana giddon de7iya lo77otettaa Xoossaa sinttan intteyyo daro al77o gididi, xayenna ashkkenne woppu giida ayyaana gido. ⁵ Aissi giikko, hegaadan Xoossai immana giidoogaa amanida geeshsha maccaasati beni wode bantta azinatuyyo haarettidi, banttana hegaadan daro loittidosona. ⁶ Hegaadan Saara Abrahaama, “Ta godau” yaagada xeesaidda, ayyo azazettaasu; intteikka issibaunne yayyennan lo77obaa oottikko, i naata.

⁷ Hegaadan azinatoo, intte maccaasati daafuranchcha mereta gidiyooгаа eridi, etaara issippe de7ite; intte woosai xubettenna mala, Xoossai immido de7uwaa aaro kehatettaa eti inttenaara issippe laattiyo gishshau, eta bonchchite.

Lo77obaa Oottiiddi Metuwaa Ekkiyoogaa

⁸ Hegaappe aadhdiyaabaa gidikko, ubbai issi qofan de7ite. Issoi issuwau qarettidi, ishanttudan siiqettite; qassi issoi issuwau kehiyaageetanne intte huuphiyaa kaushshiyaageeta gidite. ⁹ Iitaa gishshaa iitaa woi cashshaa gishshaa cashshaa zaaroppite; hegaa aggidi, Xoossai intteyyo anjuwaa immanau inttena xeesido gishshau anjjite. ¹⁰ Aissi giikko, Xoossaa maxaafai hagaadan yaagees; “De7o dosiyainne lo77o wodiyaa be7anau koyiyai oona gidikkonne ba inxxarssan iitabaa haasayiyoogaanne worddo yootiyoogaa aggo.

¹¹ Iitabaa oottiyoogaa aggidi, lo77obaa ootto; sarotettaakka keehi koyonne a kaallo.

¹² Aissi giikko, Godaa aifee xillotukko xeellees; qassi i ubba wode eta woosaa ezggees. SHin Godai iitabaa oottiyaageeta ba hanqqo som77uwan xeellees” yaagees.

¹³ Intte lo77obaa oottanau amottikko, inttena qohanai oonee? ¹⁴ SHin harai atto, xillotettaa gishshau intte waayet-tikkokka, anjettidaageeta. Asau yayyoppitenne hirggoppite. ¹⁵ SHin Kiristtoosa intte wozanan bonchchitenne a intte Goda oottite. Xoossai intteyyo immana giido inttenan de7iyaagau gaaso oichchiya ooyyoonne zaaro immanau ubba wode giigi uttite; shin hegaa ashkktettaanne yashshatettan oottite. ¹⁶ Qassi Kiristtoosan intte de7iyo lo77o de7uwaa iitabaa oot-tidobaadan, inttena cayiya asai ba zigiriyooban yeellatana mala, inttena zoriya wozanai geeshsha gido. ¹⁷ Aissi giikko, Xoossai gidobaa gidikko, iitabaa oottido gishshau waayettiyoogaappe, lo77obaa oottido gishshau waayettiyoogee keha. ¹⁸ Aissi giikko, Kiristtoosi nuna Xoossaakko efaanau, baayyo xillo gidiiddi, makkalanchchatu gishshau, issitoo ubbaa na-garau haiqqiis; i ba asatettan haiqqiis; shin ayyaanan paxiis. ¹⁹ Qassi he Ayyaanan, qashuwan de7iya ayyaanatukko biidi, etayyo qaalaa yootiis. ²⁰ He ayyaanati amarida hospun asati haattan attido markkabiya Nohee keexxishin, Xoos-sai danddayidi gam77ido wode, Xoossaayyo azazettibeenna asaa ayyaanata. ²¹ Hegee xinqqatiyau leemiso gididi, int-tena ha77i ashshees; lo77o zoriya wozanaappe Xoossaa woossiyoogaappe attin, bollaa qitaa meecciyoogaa gidenna; hegee inttena Yesuus Kiristtoosi haiquwaappe denddidoogan

ashshees. ²² Saluwaa biidi Xoossaappe ushachcha baggan i uttidi, kiitanchcha ubbaa, maataara de7iyaageetanne wolqqaamata haarees.

4

Geeshshatettan De7ana De7uwaabaa

¹ Hegaa gishshau, Kiristoosi ba ashuwan nuuyyo waayettido gishshau, inttekka he qofaa ola miishshadan oiqqidi, intte intteyyo minnite. Aissi giikko, ba ashuwan waayettida urai nagaraa oottiyooгаа aggiis. ² Hagaappe sinttan, ha sa7an shemppooraa de7anau attida wodiyan, Xoossai koyiyooгаadan de7anau bessiyooгаappe attin, asa amodan de7anau bessenna. ³ Aissi giikko, Aihuda gidenna asai oottanau dosiyooгаа intte oottiiddi, shaaramuxanau qaaqqatiyoogan, amuwan, mattuwan, yettan, ushshan, pokkiya eegau goinniyoogan, de7ido kase aadhdhida wodee intteyyo gidana. ⁴ Aihuda gidenna asaara intte shori baina oosuwaa issippe oottenna gishshau garamettidi, inttena cayoosona. ⁵ SHin eti paxa de7iya asaa bollinne haiqqida asaa bolli pirddanau giigi uttida Xoossau zaaruwaa immana. ⁶ Haiqqida asai ba asatettan asai pirddettiyoogaadan pirddettanaunne qassi ayyaan Xaossai de7iyooгаadan de7anau, wonggeliyaa mishiraachchoi etayyo hegau odettiis.

Xoossai Immido Imotata Loittidi Aissiyooгаа

⁷ Ubbabaukka wurssettai matattiis. Hegaa gishshau, Xoossaa woossanau wozanaa qofai de7iyooгeetudan, inttena naagitenne minnite. ⁸ Siiqoi daro nagaraa kammiyo gishshau, ubbabaappe aattidi issoi issuwaa wozanappe siiqettite. ⁹ Zuuzummennan issoi issuwaa imattatettan mukkite. ¹⁰ Intte huuphiyan huuphiyan Xoossaappe dumma dumma aaro kehatettaa ekkidoogaadankka, Xoossaa dumma imuwaa loitti gishiyaageetudan, issoi issuwau oottite. ¹¹ Yesuus Kiristoosa baggaara ubaban Xoossai galatettana mala, ooninne yootiyaabaa gidikko, qaalaa Xoossaappe ekkidi yootiyooгаadan yooto. Qassi ooninne maaddiyaabaa gidikko, Xoossai ayyo immiyo wolqqan maaddo. Bonchchoinne godatettai Xoossaassi meri merinau gido. Amin77i.

Metuwaa Wode Minniyoogaа

¹² Ta dabbotoo, intte giddon tamadan xuuggidi paacciya waayee yiyaagaa oorattabai haniyaabaadan garamettoppите. ¹³ SHin Kiristoosa bonchchoi beettiyo wode intte ufaittana mala, aara waayettiyoogan ufaittite. ¹⁴ Asi inttena Kiristoosa sunntaa gishshau boriyaabaa gidikko, intte anjjettidaageeta;

aissi giikko, bonchcho Ayyaanai, Xoossaa Ayyaanai, intte bolli shemppana. ¹⁵ Intteppe ooninne shemppo worid-abaadan, woi kaisodan, woi iitabaa oottida asadan, woi hara asa yohuwan gelidabaadan waayettoppo. ¹⁶ SHin ooninne Kiristtoosa ammaniyo gishshau waayettikko, Kiristtoosa sunntaa gishshau, Xoossaa galatanaappe attin, yeelatoppo.

¹⁷ Aissi giikko, pirddai Xoossaa asaa bolli doomettiyo wodee gakkiiis. Qassi he pirddai koiro nu bolli doomettiyaabaa gidikko, a wonggeliyaayyo azazettennaageetu wurssettai aiba gidanee? ¹⁸ Xillo asi tuggan attiyaabaa gidikko, makkalanchchainne nagaranchchai yaatin waanane? ¹⁹ Hegaa gishshau qassi, Xoossai giidoogaadan waayettiyaageeti lo77obaa oottiiddi, bantta shemppuwaa hadaraa banttana medhdhida ammanettiya Xoossau immona.

5

Xoossaa Asaa Aissanau Imettida Zoriyaa

¹ Simmi taani woosa keettaa cimatuura cima gidiyaageenne, Kiristtoosa waayiyaa markkattiyaagee, qassi qonccana bonchchuwaa shaakkanaagee intte giddon de7iya cimata zorais. ² Intte giddon de7iya Xoossaa dorssaa wudiyaa Xoossai koyiyoogaadan heemmite. Dosaanappe attin, wolqqan gidenna. Qassi intte go77a xalaalaa xeellennan, lo77o qofan heemmite. ³ Dorssaa wudiyau intte leemiso gidanaappe attin, heemmiyoogeeta wolqqan haaroppite. ⁴ Qassi heemmiyaageetu halaqai beettiyo wode, moorettena bonchcho akililiyaa intte ekkana.

⁵ Hegaadankka yelaga asatoo, cimatuuyo haarettite. Ubbaiikka issoi issuwau oottanau intte huuphiyaa kaushshiyogaa afaladan maayite. Aissi giikko, Xoossai otorettiyaageeta ixxees; shin banttana kaushshiyaageetuuyo aaro kehatettaa immees. ⁶ Xoossai ba lo77o wodiyan inttena xoqqu oottana mala, wolqqaama Xoossaa kushiyaappe garssaara inttena toochchite. ⁷ I intteyyo qoppiyo gishshau, inttena hirggissiya ubbabaa a bolli olite.

⁸ Xalaha halaqai, intte morkkee, mittiyo uraa koyidi, gudiya gaammuwaadan gudiiddi, intte lanqqiyan yuuyiyo gishshau naagettitenne beegottite. ⁹ Sa7an de7iya intte ishannti hegaadan waayettiyoogaa eridi, ammanuwan minnidi, aara eqettite. ¹⁰ Aaro kehatetta ubbaa Xoossai, ba merinaa bonchchuwaayyo Kiristtoos Yesuusa baggaara inttena xeesidaagee, amarida wudiyaa intte waayettidoogaappe guyyiyan, i ba huuphen inttena loittananne minttana. Qassi

i inttena wolqqanttana. ¹¹ Bonchchoinne wolqqai merinaappe merinaa gakkanaassi ayyo gido. Amin77i.

Wurssetta Sarotaa

¹² Hagee Xoossaa tumu aaro kehatettaa gidiyoojaa taani intteyyo markkattaiddanne inttena zoraidda, intteyyo qanttana xaafido dabddaabbiyaa ammanettiya isha gaada taani qoppiyo Sillaasa bolli kiittaas; he aaro kehatettan minnite.

¹³ Inttenaara issippe doorettida Baabiloonen de7iya woosa keettaa asainne ta na7ai Marqqoosi inttena “Saro saro” goosona. ¹⁴ Siiqo yeretaa yerettiiddi, issoi issuwaa sarotite.

Intteyyo, Kiristtoosaara de7iya ubbatuyyo sarotettai gido. Amin77i.

PHeexiroosi Xaafido Naa77antto Kiitaa

Gidduwaa Erissuwaa

Yesuusi kiittido PHeexiroosi xaafido naa77antto kiitai xaafettidoogee dumma dumma sohuwan de7iya, beni ammaniya asatussa. Kiitaayyo waanna halchchoi worddo asttamaaretu iita oosuwaanne eta timirttiyaa gaasuwan merettida pokko de7uwaa ixxiyoogaa. Merettida metota qaaranaau maado gidiyaagee Yesuusa bantta aifiyan be7idanne i tamaarissiyoo wode bantta haittan siyida asati tamaarissido timirttiyaa baggaara Xoossaabaanne Godaa Yesus Kiristtoosabaa ammanttiya eraa demmiyoogaa. Xaafee dumma naagidi odidobai, “Kiristtoosi naa77anttoo yeenna” yaagiya worddo timirttiyaabaa. Hegaa xeelliyaaagan haasayiiddi, “Kiristtoosi simmidi yeennan gam77idoogee, Xoossai, asai ubbai ba nagaraappe simmanaagaappe attin, ai asinne xayanaagaa koyenna gishshaassa” yaagees.

¹ Taani Simoon PHeexiroosi, Yesus Kiristtoosi kiittidoogeenne a ashkkarai, nu Xoossaanne nuna ashshiya Yesus Kiristtoosa xillotettaa baggaara nuugaa mala al77o ammanuwaa ekkidaageetuyyo ha dabddaabbiyaa xaafais.

² Xoossaanne nu Godaa Yesuusa intte eriyooagan aaro kehatettainne sarotettaa intteyyo palahidi gido.

Xoossaa Xeessaanne A Dooruwaa

³ Nuuni Xoossaa bonchchuwaanne lo77otettaa laattana mala, nuna xeesidaagaa nuuni eriyooagan, Xoossaa milatidi de7anaau nuna koshshiyaabaa ubbaa Xoossaa wolqqai nuuyyo immiis. ⁴ Intte a imuwaa baggaara sa7an de7iya bashshiya amuwaappe kessi ekkanaadaaninne Xoossaa xoosatettaa laattanaadan, i ba immana giido daro wolqqaamanne al77o imuwaa nuuyyo immiis. ⁵ Hegaa gishshau, minnidi intte ammanuwaa bolli lo77otettaa, lo77otettaa bolli eratettaa, ⁶ eratettaa bolli inttena naagiyoogaa, inttena naagiyoogaa bolli genccaa, genccaa bolli Xoossaa milatiyoogaa, ⁷ Xoossaa milatiyoogaa bolli ishatettaa siiquwaa, ishatettaa siiquwaa bolli siiquwaa gujjite. ⁸ Aissi giikko, hageeti intteyyo keehi dariyaabaa gidikko, inttena Godaa Yesus Kiristtoosa eratettan tishshanne aifeera de7iyaageeta oottana. ⁹ SHin hegeeti baina urai ba matan de7iyaabaa xalaalaa demmees; qassi i qooqe; i kase oottido nagarai atto geetettidoogaa erenna.

¹⁰ Hegaa gishshau, ta ishato, inttena Xoossai xeesidoogaanne dooridoogaa minttanau, kasegaappe aadhdi

minnite; aissi giikko, intte heгаа oottiyaabaa gidikko, xu-bettekketa. ¹¹ Hegaadan qassi nu Godaanne nuna ashshiya Yesuus Kiristtoosa merinaa kawotettaa geliyo kumetta she-nee intteyyo imettana.

¹² Hegaа gishshau, intte ha yohota eriyaabaa gidikkokka, qassi intte oiqqido tuman minnidaageeta gidikkokka, taani inttena ha yohota ubba wode hassayissiyoogaa aggikke. ¹³ Taani paxa de7ido keenan, inttena hassayissada qaasetanau koshshiyaabaa tau milatees. ¹⁴ Nu Godai Yesuus Kiristtoosi tau qoncciyān yootidoogaadan, taani ha haiqqiya asatettaa gam77ennan qaara olanaagaa erais. ¹⁵ Taani haiqqidoogaappe guyyiyaana gidinkka, intte ha yohota ubba wode qoppānau danddayana mala, tau danddayettidabaa ubbaa oottana.

Kiristtoosa Bonchchuwaa Bantta Aifiyan Be7ida Markkata

¹⁶ Nuuni a gita bonchchuwaa be7idi yootoosippe attin, medhdhi ekkido haisiyan nu Godaa Kiristtoosa wolqqaanne yuussaa intteyyo yootibookko. ¹⁷ Aissi giikko, daro wolqqaama bonchchuwaappe, “Taani aani daro ufaittiyo ta siiqo Na7ai hагаа” yaagiya cenggurssai yiido wode, Xoossaappe, Aawaappe bonchchuwaanne galataa i ekkis. ¹⁸ Qassi nuunikka geeshsha deriyaa bollan aara de7iiddi, he cenggurssai saluwaappe yiishin siyida.

¹⁹ Qassi heгааappe keehi aadhdhiya hananabaa yootiyaageeti haasayido nuna keehi ammanttiya qaalai nuuyyo de7ees; intte he qaalaa naagiyaabaa gidikko loittideta. Aissi giikko, hegee sa7ai wonttana gakkanaassinne maallado xoolinttiyaa poo7oi intte wozanan poo7ana gakkanaassi, xuman poo7iya poo7uwaa mala. ²⁰ Ubbaappe kasetidi, hагаа erite; Xoossaa maxaafan xaafettida hananabaa yootidobaa ooninne barkka birshshanau danddayenna. ²¹ Aissi giikko, hananabaa yootidobi ubbai geeshsha asati Geeshsha Ayyaanai kaalettin, Xoossaa qaalaa haasayidosonappe attin, asa sheniyan haasayettibeenna.

2

Worddo Asttamaareta

¹ SHin hananabaa yootiya worddoti asaa giddon kase de7iyooogaadan, intte giddonkka wordduwaa tamarissiyaageeti de7ana. Eti banttana wozida, Ubbaa Haariya Godaa kaddidi, bashshiya worddo timirttiyaa ehaana; qassi eti akeekenna bashshaa bantta bolli ehaana. ² Qassi daro asai yeellayiya eta iita ogiyaa kaallana; eta gaasuwan tumaa ogee cayettana. ³ Wordduwaa tamarissiya hegeeti miishshau yaaretiyoogan bantta medhdhi ekkido

haisiyan inttena bonqqana; beniisappe doommidi, eta pird dai giigi uttiis; eta xaissiyaagee beegottidi naagees.

⁴ Nagara oottida kiitanchchatuyyo Xoossai qarettennan, pird daa gallassai gakkanaassi xuma ollan eti qashetti uttido Gaannabiyan yeggiis. ⁵ Xoossai nagaranchchatu bolli bashshaa haattaa yeddiisippe attin, beni asau kehibeenna; shin xillotettaabaa yootida Nohanne hara laappun asata ashshiis. ⁶ Xoossai Sadoomanne Gamooraa giyo katamata biitta bidintta oottidi, xuuggi xaissidi, nagaranchcha gidiaageeta gakkanabau leemiso oottiis. ⁷ Higgiyau azazettenna shaaramuxiya asatu giddon tuggatidi de7iya xillo Looxa Xoossai ashshiis. ⁸ He lo77o bitanee eta giddon de7iiddi, eti oottiyo iita oosuwaa gallassi gallassi be7ido wodenne siyido wode a lo77o wozanai un77ettiis. ⁹⁻¹⁰ Hegaa gidikko, Godai Xoossau goinniya asata paaciyaappe waati ashshanaakko erees; nagaranchchata qassi ubbaappe aattidi, tuna amuwan ashuwaa amuwaa kaalliyaageetanne qassi Xoossaa wolqqaa kariyaageeta, pird daa gallassai gakkanaassi Godai qaxxayiiddi wottanaagaakka erees.

Wordduwaa tamarissiya hegeeti xalanne otoranchcha gididoogan, bollan de7iya bonchcho meretaa cayoosonappe attin, bonchchokkona. ¹¹ He asatuppe daro minonne wolqqaama gidia kiitanchchatikka bollan de7iya bonchcho meretaa Godaa sinttan cashshan mootanau koyokkona. ¹² SHin he asati ohettidi xayanau yelettida bantta meretan wozanai bainna woraa do7atudan hanoosona; eti erennabaa cayoosona; qassi woraa do7adan, eti coo xayana. ¹³ Eti bantta medhdhido metuwan metootana; gallassi yexxidi duriyooogaa ufaissiyaabaa giidi qoppoosona; eti kaushshatanne tunata gidi uttidi, inttenaara miyo qumaa meettan ufaittoosona. ¹⁴ SHaaramuxa maccaasaa xeelliyooogaa aggenna aifee etau de7ees; qassi nagara oottiyoogaakka aggokkona. Ammanuwan minnibeenna asaa cimmoosona. Amuwaara meezetida wozanai etau de7ees; eti qanggettidaageeta. ¹⁵ Sitta ogiyaa aggidi balidosona. Bi7ooraa na7aa Balaama ogiyaara biidosona; Balaami makkalan miishshaa ekkanaau koyiis. ¹⁶ I hananabaa yootiyaagaa; shin a nagaraa gishshau, a haree asadan haasayan seeridi, a gooshsha mala hanuwaappe a teqqiis.

¹⁷ He asati meliichchida pulttuwaa mala; qassi gotee tookkidi efiyo shaaraa mala; Xoossai etau sakkana xumaa giigissi uttiis. ¹⁸ Aissi giikko, eti hadanne ooro haasayaa hasayoosona; balan de7iya asaappe kessi ekkiyaageeta shaaramuxanau qaaqqatiyo amuwan cimmoosona. ¹⁹ Eti banttau bashsha amuwaara de7iiddi eta, "Intte aillettaappe kiyana"

yaagoosona; aissi giikko, issi asi bana xoonidabau aibaunne aille. ²⁰ Eti nu Godaanne nuna ashshiya Yesuus Kiristoosa eratettan ha sa7aa tunatettaappe kessi ekkidoogaappe guyyiyan, guyye simmidi, aani xubettidi xoonettiyaabaa gidikko, kase de7iyo de7uwaappe guyyeegee etau iitana. ²¹ Aissi giikko, etau imettida geeshsha azazuwaa eridi ag-giyooogaappe eti xillotettaa ogiyaa erennan aggyiaakko lo77o shin. ²² “Kanai ba cooshshaakko guyye simmees” giyo leemisoinne qassi, “Meecettida gudunttai guyye simmidi, urqqan gondorettees” giyo leemiso tuma gidiyooгаа et a gakkidabai bessees.

3

Godai Yesuusi Yaana Ufaissaa

¹ Ta siiqotoo, hagee taani intteyyo xaafido naa77antto dabddaabbiyaa; taani he naa77u dabddaabbetakka intte suure qofaa qoppaanaan denttettanau inttena hassayissanaadan xaafaas. ² Hananabaa yootiya geeshshati beni yootido qaala intte hassayana malanne Godai inttena ashshiyaagee, ba kiittidoogeetu baggaara inttena azazido azazuwaa intte hassayana mala koyais. ³ Wodiyaa wurssettan, asa toochchiya bantta amuwaadan de7iyaageeti asa toochchiiddi denddanaagaa ubbaappe kasetidi erite. ⁴ Eti, “I ‘Yaana’ yaagiis. Gibeennee? Yaatin awan de7ii? Aissi giikko, nu aawati haiqqichchidosona; shin ubbabaikka sa7ai merettoosappe doommidi de7iyooogaadankka de7ees” yaagana. ⁵ Daro wodiyaappe kase Xoossai haasayin, saloinne sa7ai meretti-doogaa eridi, eti akeekennan ixxidosa. Sa7ai haattaap-penne haattan merettiis. ⁶ Qassi heгаа gaasuwan, he wode de7iya sa7ai he haattan meetetti xayiiis. ⁷ SHin ha77i de7iya saloinne sa7ai, Xoossau goinnenna asati pirddettiyo gallas-sainne xayiiyo gallasai gakkanaassi takkidi, he qaalan tamaa naagoosona.

⁸ SHin ta siiqotoo, ha issi yohiyo dogoppite; Godaa matan, issi gallasai sha7u gallassa mala gidiyooгаanne, qassi sha7u gallasai issi gallassa mala gidiyooгаа dogoppite. ⁹ Issooti issooti qoppiyoogaadan, Godai ba oottana giidoogaa oot-tanau takkenna; shin ooninne ba nagaraappe simmanaadan koyeesippe attin, ooninne xayana mala koyenna gishshau, inttebaa gencees.

¹⁰ SHin Godaa gallasai kaisodan yaana. He gallasai saloti wolqqaama gunttan Xayana; saluwaa meretati wolqqaama mishuwan seerana; sa7ainne a bollan de7iya ubbabai xayana. ¹¹ Ubbabaikka heгаadan xayiyaabaa gidikko, intte ai mala asa gidanau bessii? Intte de7oi geeshshanne

Xoossaa milatiyaagaa gidanau koshshees. ¹² Intte Xoossaa gallassaa naagishin, he gallassai eesuwan gakkanaadan, intteyyo danddayettiyaabaa oottite; he gallassi saloti xuugetti xayananne saluwaa meretatikka wolqqaama mishuwan seerana. ¹³ SHin nuuni Xoossai immana giido ooratta saluwaanne ooratta sa7aa xilloi de7anasaa naagoos.

¹⁴ Hegaa gishshau, ta siiqotoo, he gallassaa naagiiddi, pokkoinne boree bainnaageeta gididi, aara sarotettan de7ana mala minnite. ¹⁵ Godaa danddayai atotettaa gidiyoogaa intte wozanan qoppite; hegaadan qassi nu siiqo ishai PHauloosi, Xoossai bau immido aadhdhida eratettan intteyyo xaafiis. ¹⁶ Ba xaafiyo dabddaabbe ubban, he yohuwaabaa xaafiyo wode, i giyoogee haggaa. Tamaaribeenna asatinne minnibeenna asati Xoossaa maxaafata harata geellayiyooogaadankka, he dabddaabbiyaa gidдон de7iya akeekanau waayissiya yohuwaa geellayoosona. Eti heggaa oottiyooogan bantta bolli bashshaa ehoosona.

¹⁷ Hegaa gishshau, ta siiqotoo, intte heggaa eriyo gishshau, makkalanchchatu balan cimettidi, wora beenna malanne, qassi minnidi de7iyoo sohuwaappe kunddenna mala naagetite. ¹⁸ SHin intte nu Godaa, nuna ashshiya Yesuus Kiristoosa aaro kehatettaaninne eratettan diccite. A ha77inne merinaa gallassai gakkanaassi galatai gakko. Amin77i.

Yohaannisi Xaafido Koiro Kiitaa

Gidduwaa Erissuwaa

Yesuusi kiittido Yohaannisi xaafido koiro kiitai naa77u waanna waanna halchchota oiqqiis; hegeetikka: nabbabiyaageetuyyo Xoossaanne a na7aa Yesuus Kiristtoosaara issippetettai de7anaadan minttettanaassanne ha issippetettaa xaissanau danddayiia worddo timirttiyaappe eti haakkana mala, eta minttidi akeekissanaassa. He wode denddida worddo timirttee “Iitabai pulttiyoogee ha nuuni de7iyo gita sa7aara gaittiyo gaitotettaana gidiyo gishshau, Xoossaa na7ai Yesuusi mulekka asa gidanau woikko, asatettaa eeshshai ayyo de7anau danddayenna” yaagiyaagaa. He asttamaareti, “Attiiyoogaa giyoogee ha sa7aa de7uwaassi un77ettiyoogaappe yeda gidiyoogaa” yaagoosona. Hegaa bollikka qassi “Iitaanne kehaa shaakkidi oiqqiyoogaa gidin, hara asaa siiqiyoogaa gidin, atotettaara eta gattiyaabi baawa” yaagoosona.

Xaafee ha timirttiyaa phalqqidi, “Yesuus Kiristtosi polo asa; Yesuusan ammaniyaageetinne Xoossaa siiqiyaageeti ubbai bantta giddonkka issoi issuwaara siiqettanau bessees” yaagidi odiis.

De7o Qaalaa

¹ Nuuni koiroosappe doommidi de7iia, nu aifiyan be7idi, nu kushiyan a bochchi be7ido de7uwaa qaalaabaa intteyyo xaafos. Nuuni a be7ida; nu kusheekka a bochchi be7iis. ² He de7oi qonccin, nuuni a be7idi, abaa intteyyo markkattoos; qassi Aawaa matan de7iia nuuyyo qonccida merinaa de7uwaabaa intteyyo yootoos. ³ Qassi nunaara intteyyo issippetettai de7ana mala, nuuni be7idoogaanne siyidoogaa intteyyo yootoos; nuuyyo Aawaaranne a Na7aa Yesuus Kiristtoosaara issippetettai de7ees. ⁴ Nuuni nu ufaissai polettana mala, haggaa intteyyo xaafos.

Xoossai Poo7o

⁵ Nuuni appe siyidi, intteyyo yootiyo kiitai, “Xoossai poo7o; aani xumi mulekka baawa” yaagiyaagaa. ⁶ Nuuni nuuyyo aara issippetettai de7ees giidi xuman de7ikko, nu haasayaaninne nu oosuwan worddotoos. ⁷ SHin poo7uwan i de7iyoogaadan, nuunikka poo7uwan de7ikko, nuuyyo isuwau issuwaara issippetettai de7ees; qassi a Na7aa, Yesuus Kiristtoosa suuttai nagara ubbaappe nuna ashshees.

⁸ Nuuni nunan nagari baawa giikko, nurkka nuna cimmoos; nunan tumatettikka baawa. ⁹ SHin nuuni Xoossau

nu nagaraa paaxikko, i nu nagaraa atto gaanaunne nu mooro ooso ubbaappe nuna geeshshanau, ammanttiyaa-gaanne tumubaa oottiyaagaa. ¹⁰ Nuuni nagara oottibookko giikko, Xoossaa worddanchcha kessoos; a qaalaikka nunan de7enna.

2

Kiristtoosi Nuuyyo Gaannatiyaagaa

¹ Ta naatoo, nagara intte oottennaadan, taani hagua intteyyo xaafais; shin ooninne nagara oottikko, Aawaa matan nuuyyo gaannatiya Yesuus Kiristtoosi, Xilloi, de7ees. ² Qassi nuuni nu nagaraa atto geetettaa Kiristtoosa baggaara demmeettes; Kiristtoosi yarshshettidoogee asa ubbaa nagaraassappe attin, nu nagaraa xalaalaassa gidenna.

³ Nuuni Xoossaa azazuwaa naagikko, tumu a eriyoogaa hegan shaakkanau danddayoos. ⁴ Issi urai, "Taani a erais" giidi, qassi a azazuwaa naagennan aggikko, he urai worddanchcha; tumatettikka aani baawa. ⁵ SHin a qaalau azazettiya oona gidikkonne, he urai Xoossaa siiqiyoogee tumu polettiis. Nuuni Xoossan de7iyooogaa hagee nuna erisees. ⁶ Taani, "Xoossan de7ais" giya ooninne Kiristtoosi de7idoogaadan de7anau bessees.

Ooratta Azazuwaa

⁷ Ta ishadoo, taani intteyyo koiroosappe de7iya ceega azazuwaa xaafaisippe attin, ooratta azazo xaafikke; he ceega azazoi intte siyido qaalaa. ⁸ Gidikkokka, taani intteyyo naa77anttuwaa ooratta azazuwaa xaafais; he azazuwaa tumatettaikka Kiristtoosaaninne inttenan beettees. Aissi giikko, xumai xayees; tumu poo7oi ha77i poo7ees.

⁹ Poo7uwan de7ais giiddi, ba ishaa ixxiya ooninne hanno gakkanaassikka xuman de7ees. ¹⁰ Ba ishaa siiqiya ooninne poo7uwan de7ees; he uran hara ura xubbiyaabi aibinne baawa. ¹¹ SHin ba ishaa ixxiya ooninne xuman de7ees; xuman hemettes. Xumai a aifiyaa qooqissi wottido gishshau, awu biyaakkonne erenna.

¹² Ta naatoo, Xoossai Kiristtoosa sunntaa gishshau, intte nagaraa atto yaagido gishshau, taani intteyyo xaafais. ¹³ Aawatoo, koiroosappe de7iyaagaa intte erido gishshau, intteyyo xaafais. Yelagatoo, xalahe halaqaa intte xoonido gishshau, intteyyo xaafais. Guutta naatoo, Xoossaa intte erido gishshau, intteyyo xaafais.

¹⁴ Aawatoo, koiroosappe de7iyaagaa intte erido gishshau, intteyyo xaafais. Yelagatoo, intte mino gidiyo gishshaunne Xoossaa qaalai inttenan de7iyo gishshau, qassi xalahe halaqaa intte xoonido gishshau, intteyyo xaafais.

¹⁵ Ha sa7aa woi sa7an de7iya aibanne siiqoppite. Intte ha sa7aa siiqikko, Xoossaa siiqoi inttenan baawa. ¹⁶ Aissi giikko, ha sa7an de7iya ubbabai, hegeekka: asatettaa amoi, aifen xeellidi qaaqqatiyoogeenne miishshan ceeqettiyoogee ha sa7aappe yiidoogaappe attin, Xoossaappe yibeenna. ¹⁷ Ha sa7ainne ha sa7an asi amottiyo ubbabai aadhdhana. SHin Xoossai giidoogaa oottiya urai merinau de7ana.

Kiristtoosa Morkkiyaappe Naagettiyoogaa

¹⁸ Ta naatoo, wodiya wurssettai matattiis; Kiristtoosa morkkee sinttappe yaanaagaa intte siyidoogaadan, harai atto ha77ikka a morkketi daroti denddidosona. Hegaa gishshau, wodiya wurssettai matattidoogaa nuuni hegan eroos. ¹⁹ Ha morkketi nu bagga gidenna gishshau, nu giddoppe kiyidosona; aissi giikko, eti nu bagga gidiyaabaa gidiyaakko, nu gidon de7ana; shin etappe ooninne nu bagga gidennaagee erettana mala, nu giddoppe kiyidosona.

²⁰ SHin Kiristtoosi intte bolli Geeshsha Ayyaanaa gusiis; qassi intte ubbai tumaa ereeta. ²¹ Tumaa intte eriyo gishshaunne qassi tuman worddoi aibinne bannaagaa intte eriyo gishshau, taani intteyyo xaafaisippe attin, tumaa intte erenna gishshau xaafikke.

²² Yesuusa giyoogee Kiristtoosa gidin erikke giya urappe attin, worddanchchi oonee? Hegee Aawaanne Na7aa erikke giyaagee Kiristtoosa morkkiyaa. ²³ Na7aa erikke giya oonaaninne Aawai de7enna; Na7aa erais giya oonaanikka qassi Aawai de7ees.

²⁴ Hegaa gishshau, koiroosappe intte siyidoogaa intte wozanan minttidi naagite. Koiroosappe siyidoogaa intte naagikko, intteyyo qassi Na7aaranne Aawaara issippetettai de7ana. ²⁵ Qassi Kiristtoosi ba huuphen nuuyyo immana giidoogee merinaa de7uwaa.

²⁶ Taani haggaa intteyyo he inttena balettiya asatu gishshau xaafaas. ²⁷ SHin Kiristtoosi intte bolli ba Geeshsha Ayyaanaa gussiiis. Geeshsha Ayyaanai inttenan de7iyo gishshau, ooninne inttena tamarissana koshshenna; aissi giikko, a Geeshsha Ayyaanai inttena ubbabaa tamarissees. I tamarissidoogaadan, Kiristtoosan de7ite.

²⁸ Ta naatoo, qassi i qoncciyoo wode, nuuni yashshi bannaageeta gidanaadaaninne, a yuussaa gallassi a sinttan nuuni yeellatennaadan, aani de7ite. ²⁹ Kiristtoosi xillo gidiyooogaa intte erikko, xillobaa oottiya ubbai Xoossaa na7a gidiyooogaa eranau bessees.

3

¹ Nuuni Xoossaa naata geetettidi xeesettana mala, Xoossai nuna ai keenaa siiqidaakkonne be7ite. Nuuni tumukka a naata. Ha sa7ai Xoossaa erenna gishshau, nunakka erenna. ² Ta siiqotoo, ha77i nuuni Xoossaa naata; nuuni ai hananaakko biron erettibeenna; shin Kiristtoosi qonciyo wode, nuuni a milatanaagaa eroos. Aissi giikko, i tumu de7iyoojaa nuuni be7ana. ³ Qassi Kiristtoosa be7ana giidi ufaissan naagiya ooninne Kiristtoosi geeshsha gididoogaadan, bana geeshshees.

⁴ Nagara oottiya ubbai Xoossaa higgiiya menttees; aissi giikko, nagari higge menttiyoogaa. ⁵ Kiristtoosi asaa nagaraa xaissanau qonccidoogaa intte ereeta; aani nagari baawa. ⁶ Kiristtoosan de7iya ooninne nagara oottenna; qassi nagaraa oottiya ooninne a be7ibeenna woi eribeenna.

⁷ Ta naatoo, ooninne inttena balettoppo. Kiristtoosi xillo gidiyooogaadan, xillobaa oottiya urai xillo. ⁸ Xalahe halaqai koiroosappe nagaraa oottido gishshau, nagara ubba wode oottiya urai xalahe halaqaassa; hegaa gishshau, Xoossaa Na7ai xalahe halaqaa oosuwa xaissanau qoncciiis. ⁹ Xoossaa na7a gidiiya ooninne Xoossaa meretai aani de7iyo gishshau, nagara ubba wode oottenna; qassi Xoossai a Aawaa gidiiyo gishshau, nagara oottanau danddayenna. ¹⁰ Xoossaa naatu giddooninne xalahe halaqaa naatu giddon de7iya dummatetta hagan erettes; xillobaa oottenna urai woikko ba ishaa siiqenna urai ooninne Xoossaa Na7a gidenna.

Issoi Issuwaara Siiqettiyoogaa

¹¹ Aissi giikko, koiroosappe intte siiyido kiitai, “Issoi is-suwaara siiqettanau bessees” yaagiyaagaa. ¹² Nuuni Qaay-eela mala gidanau bessenna. Qaayeeeli xalahe halaqaassa; yaanidi ba ishaa woriis. I ba ishaa aissi woridee? I oottido oosoi iita gidin, a ishai oottido oosoi lo77o gidido gishshau woriis.

¹³ Ta ishatao, ha sa7aa asai inttena ixkikko, oorattabaa gooppite. ¹⁴ Nuuni nu ishata siiqiyo gishshau, haiquwaappe de7uwau pinnidoogaa eroos; ba ishaa siiqenna urai ooninne haiquwaa giddon de7ees. ¹⁵ Ba ishaa ixxiya ooninne shemppo woridaagaa; qassi shemppo woridaagan merinaa de7oi bannaagaa intte ereeta. ¹⁶ Kiristtoosi ba shemppuwaa nu gishshau aattidi immidoogan siiqoi aibakko nuuni erida; nuunikka nu ishata gishshau, nu shemppuwaa aattidi immanau bessees. ¹⁷ SHin dure asi ooninne ba ishai metootiyoogaa be7iiddi, ayyo qarettennan ixkikko, ba wozanan Xoossaa siiqoi de7ees gaanau waani danddayii? ¹⁸ Ta naatoo, nuuni oosuwaaninne tumatettan siiqettanaappe attin, coo haasayan woikko bolla doonan siiqettanau bessenna.

Xoossaa Sinttan Ammanettidi Eqqiyoogaa

¹⁹⁻²⁰ Nuuni tumaa baggan de7iyooḡaa hegan erana; qassi nu wozanai nu bolli pirddiyo wode ubban, Xoossaa sinttan tumatettaa nuna hegan erissees. Aissi giikko, Xoossai nu wozanaappe gita; qassi i ubbabaa erees.

²¹ Ta siiqotoo, nu wozanai nu bolli pirddennabaa gidikko, nuuni Xoossaa sinttan yayyokko. ²² Nuuni a azazuwaa naagiyo gishshaunne a ufaissiyaabaa oottiyo gishshau, woos-siyo ubbabaa appe ekkoos. ²³ Xoossaa azazoi haggaa: Kiristtoosi nuna azazidoogaadankka, Xoossaa Na7aa Yesuus Kiristtoosa sunttan nuuni ammananaadaaninne issoi issuwaara siiqettanaadan Xoossai nuna azaziis. ²⁴ Xoossaa azazuwaa naagiya ooninne Xoossaa giddon de7ees; Xoossainne a gid-don de7ees; Xoossai nuuyyo immido Geeshsha Ayyaanaa baggaara i nu giddon de7iyooḡaa nuuni eroos.

4*Tumanchcha Ayyaanaanne Worddanchcha Ayyaanaa*

¹ Ta siiqotoo, ayyaanata ubbata ammanoppite; shin eti Xoossaappe yiidaakkonne akeekite. Aissi giikko, hananabaa yootiya daro worddoti ubbasaa biidosona. ² Xoossaa Ayyaana gidiyooḡaa intte hegan erana; “Yesuus Kiristtoosi asa gididi yiidoogaa ammanais” giya ayyaana ubbai Xoos-saappe yees. ³ Qassi Kiristtoosi asa gididi yiidoogaa amanais geenna ayyaana ubbai Xoossaappe yibeenna; hegee Kiristtoosa morkkiya ayyaana. Intte he ayyaanai yaanaaggaa kase siyideta; i harai atto ha77ikka ha sa7an de7ees.

⁴ Ta naatoo, intte Xoossaageeta; intte giddon de7iya Geeshsha Ayyaanai ha sa7an de7iya ayyaanaappe daro wolqqaamiyo gishshau, hananabaa yootiya worddota intte xoonideta. ⁵ Eti ha sa7aa asa gidido gishshau, ha sa7aabaa haasayoosona; ha sa7aa asaikka eta haasayaa siyees. ⁶ Nuuni Xoossaageeta; Xoossaa eriya ooninne nuuni giyoogaa siyees. Xoossaa erenna ooninne nuuni giyoogaa siyenna. Nuuni tumu ayyaanaanne worddo ayyaanaa hegan shaakkoos.

Xoossai Siiqo

⁷ Ta siiqotoo, siiqoi Xoossaappe yiyo gishshau, ane issoi issuwaara siiqettoos. Siiqiya ooninne Xoossaa na7a; Xoossaa i erees. ⁸ Xoossai siiqo gidido gishshau, siiqenna urai ooninne Xoossaa erenna. ⁹ Xoossai nuna ba siiquwaa hagan bessii; nuuni Kiristtoosa baggaara de7uwaa demmana mala, ba issi Na7aa ha sa7aa kiittiis. ¹⁰ Siiqo giyoogee haggaa; Xoossai nuna siiqidi, nuuni nu nagaraappe maarotettaa demmido ba Na7aa nuuyyo kiittiisippe attin, nuuni a siiqidoogaana gidenna.

¹¹ Ta siiqotoo, Xoossai nuna hagaadan siiqidabaa gidikko, nuunikka issoi issuwaara siiqettanau bessees. ¹² Xoossaa ooninne mulekka be7ibeenna; nuuni issoi issuwaara siiqetikko, Xoossai nu giddon de7ees; a siiqoikka nu giddon polettiis.

¹³ Xoossai ba Geeshsha Ayyaanaa nuuyyo immido gishshau, nuuni Xoossaa giddon de7iyooogaanne ikka nu giddon de7iyooogaa eroos. ¹⁴ Aawai ba Na7aa ha sa7aa ashshiyaagaa gidanau kiittidoogaa nuuni be7idi markkattoos. ¹⁵ Yesuusi Xoossaa Na7aa gidiyooogaa markkattiya o giddooninne Xoossai de7ees; ikka Xoossaa giddon de7ees. ¹⁶ Xoossai nuna siiqiyooogaa nuuni nu huuphen eroosinne ammanoos.

Xoossai siiqo. Siiquwan de7iya ooninne Xoossaa giddon de7ees; Xoossaikka a giddon de7ees. ¹⁷ Nu de7oi ha sa7an Kiristoosi de7idoogaa mala gidiyoo gishshau, pirddaa gallassi nuuni yayyenna mala, siiqoi nu giddon polettiis. ¹⁸ Siiquwan yashshi baawa; shin tumu siiqoi yashshaa kessi olees. Yashshainne qaxxayoi issippe biyo gishshau, yayyiya uraa siiqoi kumetta gidenna.

¹⁹ Xoossai koiro nuna siiqido gishshau, nuuni a siiqoos. ²⁰ Ooninne, “Taani Xoossaa siiqais” giidi ba ishaa ixkikko, i worddanchcha. Aissi giikko, be7ido ba ishaa siiqennaagee be7ibeenna Xoossaa siiqanau waani danddayii? ²¹ Qassi Kiristoosi nuuyyo immido azazoi haggaa; Xoossaa siiqiya urai ba ishaakka siiqanau bessees.

5

Ha Sa7aa Xooniyooogaa

¹ Kiristoosa yaagidi, Yesuusa ammaniya ooninne Xoossaa na7a; qassi Aawaa siiqiya ooninne a Na7aakka siiqees. ² Nuuni Xoossaa siiqiyooogaaninne a azazuwaa naagiyooogan, Xoossaa naata siiqiyooogaa eroos. ³ Aissi giikko, nuuni Xoossaa siiqiyooogee a azazuwaa naagiyooogaa; a azazoikka deexo gidenna. ⁴ Aissi giikko, Xoossaa na7a gidiyoo ooninne ha sa7aa xoonanau danddayees; nuunikka ha sa7aa xoonanaagee nu ammanuwaana. ⁵ Ha sa7aa xoonanau danddayiyai oonee? Yesuusi Xoossaa Na7aa gidiyooogaa ammaniyaagaa xalaalai xoonana.

Kiristtoosabaa Markkattidoogaa

⁶ Haattaaranne suuttaara yiidaagee haggaa; ikka Yesuus Kiristoosa; haattaaranne suuttaara i yiidoogaappe attin, haatta xalaalaa yibeenna. Geeshsha Ayyaanaa tuma gidiyoo gishshau, hegee tuma gidiyooogaa i ba huuphen markkattees. ⁷ Aissi giikko, heezzu markkati de7oosona. ⁸ Hegeeti

Geeshsha Ayyaanaa, haattaanne suuttaa; ha heezzati is-soi issuwaagaa phalqqokkona. ⁹ Nuuni asai markkattiy-oogaa ammanikko, Xoossai markkattiyoogee asaagaappe keehi aadhdhees; aissi giikko, Xoossai ba Na7aayyo markkat-tido markkatettai haggaa. ¹⁰ Xoossaa Na7aa ammaniya uraa wozanan ha markkatettai de7ees. Xoossaa ammanenna urai ooninne Xoossai ba Na7aayyo markkattido markkatettaa ammanibeenna gishshau, Xoossaa worddanchcha oottiis.

¹¹ Simmi markkatettai haggaa; Xoossai nuuyyo merinaa de7uwaa immiis; he de7oikka a Na7an de7ees. ¹² Xoossaa Na7ai de7iyo ooyyoonne de7oi de7ees; Xoossaa Na7ai baina ooyyoonne de7oi baawa.

Merinaa De7uwaa

¹³ Xoossaa Na7aa sunttan ammaniya intteyyo merinaa de7oi de7iyooogaa intte erana mala, haggaa intteyyo xaafaas. ¹⁴ Xoossai koyiyooogaadan, ainne nuuni a woossikko, i siyiyoo-gaa nuuni eriyo gishshau, a sinttan yayyokko. ¹⁵ Nuuni woossiyo ubban i siyiyooogaa erikko, nuuni a woossidoogaa i immanaagaa eroos.

¹⁶ Ooninne haiqoi bessenna nagara ba ishai oottishin be7ikko, Xoossaa woossanau bessees; haiqoi bessenna na-gara oottidaageetuyyo Xoossai de7o immana. Haiqoi bessiyo nagari de7ees; taani inttena hegau Xoossaa woossite giikke. ¹⁷ Mooro ooso ubbi nagara; shin haiqoi bessenna nagari de7ees.

¹⁸ Xoossaa na7i ooninne nagara ubba wode oottennaagaa nuuni eroos. Aissi giikko, Xoossaa na7ai a naagees; qassi xalahee halaqaikka a qohanau danddayenna. ¹⁹ Nuuni Xoos-saageeta gidiyooogaanne ha mule sa7aikka xalahe halaqan haarettidoogaa eroos.

²⁰ Nuuni tumu Xoossaa eranaadan, Xoossaa Na7ai yi-idoogaanne nuuyyo akeekaa immidoogaa eroos. Nuuni tumu Xoossaa gidдон, a Na7aa Yesuus Kiristtoosa gidдон de7eettes; i tumu Xoossaanne merinaa de7uwaa.

²¹ Ta naatoo, eeqatuppe intte huuphiyaa naagite.

Yohaannisi Xaafido Naa77antto Kiitaa

Gidduwaa Erissuwaa

Yohaannisi xaafido naa77antto kiitaa “Yesuusi kiittido cima Yohaannisi” xaafiis. Xaafettidoogeeikka “Doorettida godeessanne i naatussa.” Ooni erii, issi man77e woosa keet-teessanne in uttiya asaassa gidennan aggenaa. Ha qantta kiitai xaafettidoogee eti issoi issuwaara siiqettanaadan has-sayissanaassanne worddo asttamaaretuppenne eta timirtiyaappe nagettanaadan qofissanaassa.

1-2 Taani cimai, intteyyo doorettida godatteeyyoonne ne naatuuyo ha dabddaabbiyaa xaafais; nu giddon de7iya qassi nunaara merinau de7ana tumatettaa gishshau, taani inttena tumu siiqais. Qassi ta xalaala gidennan, tumatettaa eriya ubbati inttena siiqoosona.

3 Xoossaa nu Aawaa aaro kehatettai, maarotettainne sarotettai a Na7aa Yesuus Kiristtoosa aaro kehatettai, maarotettainne sarotettai tumatettaaninne siiquwan nunaara issippe gido.

Tumaabaanne Siiquwaabaa

4 Xoossai, Aawai nuna azazidoogaadan, ne naatuppe amaridaageeti, tumatettan de7iyoojaa be7ada taani daro ufaittaas. 5 Siiqo godattee, ha77ikka nuuni ubbai issoi is-suwaara siiqettana mala, taani nena woossais; ha azazoi kaseesappe nunaara de7iya azazoppe attin, taani neeyyo ooratta azazo xaafikke. 6 Siiquwaa giyoogee nuuni Xoossaa azazuwaa naagiiddi de7iyoojaa giyoogaa. Qassi koiroosappe intte siyidoogaadankka, a azazoi aibee giikko, intte ubbai siiquwan de7anaagaa.

7 Aissi giikko, Yesuus Kiristtoosi asa gididi yiidoogaa ammanokko giyaageeti, balettiya daro asati, dere giddo gelidosona. Hegaa mala urai ooninne asa balettiyaa-gaanne Kiristtoosa morkkiyaa. 8 Intte oottidoogau kumetta woiuwaa ekkanaappe attin, intte oottidoogaa bashshenna mala, inttena naagite.

9 Kiristtoosa timirttiyaappe haakkiya uraunne qassi a timirttiyan de7enna urau Xoossai baawa. Kiristtoosa timirttiyan de7iya uraayyo Aawainne Na7ai de7oosona. 10 Ooninne inttekkoo yiidi, ha timirttiyaa eheennan aggikko, intte soo a gelissoppite; sarokka gooppite. 11 Aissi giikko, a saro giya urai a iita oosuwaara aara shaakkees.

Wurssetta Sarotaa

¹² Taani intteyyo xaafanau koyido darobai de7ees; shin woraqataaninne qalamiyan xaafanau koyabeikke; shin nu ufaissai polettana mala, inttenaara doonan haasayanau inttekko baana gaada qoppais.

¹³ Xoossai doorido ne michchee naati nena saro saro yaa-goosona.

Yohaannisi Xaafido Heezantto Kiitaa

Gidduwaa Erissuwaa

Yohaannisi xaafido heezantto kiitaa “Yesuusi kiittido cima Yohaannisi” xaafiis. I xaafidoogeeikka Gaayoosa giyo issi woosa keettaa kaalettiyaagaassa. Xaafee issi baggaara Gaayoosi hara ammaniyaageeti maaddido gishshau a galatees; hara baggaara qassi Diyooxiraaxisa geetettiya makkalanchcha bitaniyaappe naagettana mala akeekissee.

¹ Taani cimai, tumu siiqiyo ta siiquwaa Gaayoosayyo ha dabddaabbiyaa xaafais. ² Ta siiquwau, neeni ayyaanan lo77o gidiyoogaa taani eriyooagaan, nena aibinne waissenna malanne qassi neeni payya de7ana mala, Xoossaa woosais. ³ Aissi giikko, amarida ishantti yiidi, ubba wode neeni tumatettan de7iyooogaanne ne tumatettaabaa markkattido wode, taani daro ufaittaas. ⁴ Ta naati tumatettan de7iyooogaa siyiyoogaappe aadhdhidi, tana ufaissiyaabi baawa.

Gaayoosabaa Asai Markkattiis

⁵ Ta siiquwau, nu ishantti imatta gidikkokka, neeni etayyo oottiyo ooso ubban ammanettida ooso oottaasa. ⁶ Qassi eti ne siiquwaabaa woosa keettan markkattidosona; eti biyo ogiyan Xoossai dosiyooagaan, neeni eta maaddikko, lo77obaa oottaasa. ⁷ Aissi giikko, Xoossaa ammanennaageetuppe ainne ekkennan, Kiristtoosa sunntaa gishshau kiyidosona. ⁸ Hegaa gishshau, nuuni tumatettaa etaara issippe oottana mala, hageetu mala asata maaddanau bessees.

Diyotirefeesi Walasettiis; Dimexiroosi Sabettiis

⁹ Taani woosa keettaayyo dabddaabbiyaa xaafaas; shin eta halaqa gidanau koyiya Diyotirefeesi nuuni giyoogaa ekkenna. ¹⁰ Hegaa gishshau, taani yaa biyo wode, i nu bolan haasayiyo iita haasayaanne i oottido oosuwaa intteyyo yootana; qassi i hegee guuxxiis giidi, nu ishantti yiyo wode mukkenna; harai atto eta mokkanau koyiyaageetakka digidi, woosa keettaappe kessee.

¹¹ Ta siiquwau, lo77obaappe attin, iitabaa milatoppa. Lo77obaa oottiya ooninne Xoossaa asa; shin iitabaa oottiya ooninne Xoossaa be7ibeenna.

¹² Dimexiroosi lo77o gidiyoogaa asai ubbai markkattees; tumatettai ba huuphenkka abaa markkattees. Nuunikka qassi abaa markkattoos; nu markkatettai tuma gidiyoogaa intteikka ereeta.

Wurssetta Sarotaa

¹³ Taani neeyyo xaafanau koyido darobai de7ees; shin qalamiyaaninne biiriyaa xaafanau koyikke. ¹⁴ SHin taani matan nenaara gaittanau qoppais; he wode nuuni gaittidi haasayana.

¹⁵ Sarotettai nenaara gido.

Ne dabboti nena saro saro yaagoosona. Nu dabbota ubbaa eta sunntaa sunntaa xeesada, tana saro saro giis yaaga.

Yihudai Xaafido Kiitaa

Gidduwaa Erissuwaa

Yihudaa kiitai xaafettidoogee, ammanennan de7iiddi ammaniya asa milatidi, worddo timirttiyaa laaliya asatuppe ammaniya asai naagettana mala, odanaassa. Ha qantta kiitai ba gidдон oiqqidoban naa77antto PHeexiroosa milatees. Xaafee nabbabiyaageetussi odiiddi, “Naa77antenna hanotan geeshshatuyyo issiton imettida ammanuwaassi minnidi olettite” yaagidi, minttidi qofissees.

¹ Taani Yesuus Kiristtoosa ashkkaarai Yihudai, Yaaqooba ishai, Xoossai xeedoogeetuyyo, Xoossai Aawai siiqiyoogee-tuyyo, qassi Yesuus Kiristtoosi naagiyoogee-tuyyo, ha dabd-daabbiiyaa xaafais.

² Maarotetta, sarotettainne siiqotetta inttenan kumo.

Worddo Astamaareta

³ Ta dabbotoo, nuuni issippe shaakki ekkana atotettaabaa intteyyo xaafanau taani daro daafuriyo wode, Xoossai geeshshatuyyo naa77anttenan issitoo immido ammanuwau intte baaxetana mala, inttena zorada xaafanau koshshiyogaa akeekaas. ⁴ Aissi giikko, Xoossaa erenna issi issi asati ooninne be7ennan intte giddo gelidosona. Hegeeti nu Xoossaa aaro kehatettaabaa yootiya kiitaa shaaramuxatettau geellayi tamarissoosona; eti nu issi Kawuwaa, nu Godaa Yesuus Kiristtoosa erokko yaagoosona; qassi eti pirddaa ekkanaagaa Xoossaa maxaafati daro wodeppe kase yootidosona.

⁵ SHin intte ha ubbabaa eriyaabaa gidikkokka, Godai Israa7eela asaa Gibxxe biittaappe waati ashshidaakkonne qassi ammanibeennaageeta guyyeppe waati xaissidaakko, taani inttena hassayissanau koyais. ⁶ Qassi bantta de7iyoosaa aggidi, banttau imettida halaqatettaa naagibeenna kiitanchchati pirddaa ekkiyo gita gallassai gakkanaassi Xoossai eta naagiyoosan, xumaappe garssan merinau qashettidi de7oosona. ⁷ Hegaadan Sadoomanne Gamoora giyo katamatuuninne eta heeran de7iya katamatun de7iya asai he kiitanchchatudan shaaramuxidosonanne shaaramuxanau keehi qaaqqatidosona; hegeeti merinaa taman eexxidi, haratuyyo leemiso gididosona.

⁸ Hegaadan qassi he aimottiya asati bantta asatettaa tunis-soosona; Xoossaa godatettaa karoosona; bonchcho mere-tatakka cayoosona. ⁹ SHin kiitanchchatu halaqai Mikaa7eeli Muuse ahaabaa xalahe halaqaara palamettido wode, “Godai

nenaa seero” giidoogaappe attin, cashsha qaalaa a bolli pirdanau koyibeenna. ¹⁰ SHin he asati banttau akeekennabaa ubbaa cayoosona; qassi eti yuushshi qoppenna do7atudan, mereta eratettan eriyo yohoti eta xaissiyaageeta. ¹¹ Etaa aayye7ana! Aissi giikko, eti Qaayeeeli hemettido ogiyaa hemettidosona. Miishsha gishshau giidi, Balaami oottidoogaa mala mooruwaa oottidosona. Qassi Qore giyo bitanee “Ixxaas” giidi xayidoogaadan, etikka “Ixxida” giidi xayidosona.

¹² Hegeeti siiquwan gibiraa intte miyoosan inttenaara yashshi bannan miyo wode, qita mala. Eti bantta xalaalaa naagoosona. Eti carkkoi efiyo iri banna shaara mala; qassi eti boniyan aifiyaa aifenna, xaphuwaara shodettidi, muleera melida mita mala. ¹³ Eti bantta pokkuwaa genttena hoomotiyya, iita abbaa beetaa mala. Eti Xoossai merinau sakkana xuman sohuwaa giigissi wottido yuuyiyya xoolinttetu mala.

¹⁴⁻¹⁵ Heenooki Addaameppe doommin, laappunnta yeleta gidiaagee, daro wodeppe kase etabaa hananabaa yootiiddi, hagaadan yaagiis;

“Akeekite, Xoossaa erenna nagaranchcha

asati oottido iita ooso ubbaunne

qassi Xoossaa erenna he iita asati

Xoossaa bolli haasayido iita haasaya ubbau,

Godai eta ubbaa bolli pirdanau,

ba daro sha7u geeshshatuura issippe yaana”

yaagiis. ¹⁶ He asati ubba wode zuuzummoosonanne harata amassaloosona; qassi bantta iita amuwaa kaalloosona; bantta huuphiyau go77a demmanau harata sabboosonanne bantta qaalaa wogaappe aattidi, xoqqu ootti haasayoosona.

Mino Akeekissuwaanne Zoriyaa

¹⁷ SHin ta dabbotoo, nu Godaa Yesuus Kiristtoosi kiittidoogeeti intteyyo beni haasayido qaalaa akeekite.

¹⁸ Eti intteyyo, “Wurssettaa wodiyan, bantta Xoossi banna amuwaa kaalliyaageeti, qassi intte bolli qilliicciyaageeti yaana” yaagidosona. ¹⁹ Hegeeti asaa giddon shaahotettaa medhdhiyaageetanne, bantta iita amuwau haarettidaageeta, qassi Geeshsha Ayyaanai bannaageeta.

²⁰ SHin ta dabbotoo, ubbaappe aadhdhiya geeshsha ammanuwan intte huuphiyaa keexxite; qassi Geeshsha Ayyaanaa wolqqan Xoossaa woosite. ²¹ Qassi nu Godai Yesuus Kiristtoosi ba maarotettan intteyyo immana merinaa de7uwaa naagiiddi, intte huuphiyaa Xoossaa siiquwan wottite.

²² Issi issi siree de7iyo asatuyyo qarettite. ²³ Issoota issoota tamaappe dafi kessidi ashshite. Qassi harai atto eta

iiita amuwan tunida maayuwaa ixxiiddikka, issootuyyo issootuyyo yashshatettan qarettite.

Galata Woosaa

²⁴⁻²⁵ Intte kunddennaadan, inttena naaganaunne borettennaageeta oottidi, ba bonchchuwaa sintti gita ufaissaara shiishshanau danddayiya nuna ashshiya issi Xoossau, nu Godaa Yesuus Kiristtoosa baggaara bonchchoi, gitatettai, wolqqainne maatai, aadhdhida wode ubbaappenne ha77inne merinaa gakkanaassinne gido. Amin77i.